

בלבבי משכן אבנה

שאל לבבי

פרשת שמיוני תשפ"א

בס"ד

בעזר ה' יתברך, משבוע זה ואילך [פרשת שמיני - תשפ"א], מקבלי העלון יקבלו בנוסף מקבץ של שאלות ותשובות שנשאל הרב שליט"א באחרונה.

ביחס לשאר השאלות ותשובות:

א. שאלות ותשובות משנת תשע"ח-ט', מופיעות בספר "שאל לבי" חלק א'.

ב. כמו כן, מי שחפץ לקבל קובץ של שו"ת שנשאלו מראש השנה תש"פ עד פסח תשפ"א,

יכול לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

לשאלת רבים: באופן ממוצע, מעת שנתקבלה השאלה במערכת, קבלת התשובה בחזרה

היא בין שבוע לכשלושה שבועות. באופן שלא נתקבלה תשובה בחזרה עד זמן זה, ניתן

לברר את סיבת הדבר במערכת, בכתובת: info@bilvavi.net

צריך לרשם מס השאלה בבקשה

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט

יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net • פקס: 03-548-0529

[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,

נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

- ג..... איך להביט על האמת.....
- ד..... תיקון לרשעים ולרע שבתוכינו.....
- ה..... תשובה לבעל תשובה.....
- ז..... אם מותר על פי ההלכה לשבת רגל על גבי רגל צמודות זו לזו?.....
- ז..... האם הרב רואה את הגר"ש כאחד מרבתינו גם בשאר ענינים.....
- ח..... פשט בתפילה.....
- ח..... דע את הויתך-כח החיה.....
- ט..... ואת צנועים חכמה.....
- י..... מתינות בעבודת ה'.....
- י..... זכויות.....
- יא..... אישות.....
- יב..... ספרי המוהרא"ש.....
- יג..... איך נדע מה האמת?.....
- יד..... מסיכות לילדים בת"ת.....
- יד..... הנהגת חלק מהצדיקים.....
- טו..... צריך מקור לתוקף תוצאת בדיקת הדם.....
- טז..... הבנת הנפש -16.....
- זי..... אדם נשמה או רוח.....
- יח..... חרדה ממבחנים.....
- יח..... חיסונים הרב קנייבסקי.....
- כ..... מנותק.....
- כא..... זיכור והשגות.....
- כא..... בילבול מרוב ידע על הנפש.....
- כג..... מה המלחמה העיקרית.....
- כד..... בלימוד התורה אני מעופף.....

איך להביט על האמת

שאלה:

(א) שאלה מאד כללית ועמוקה, וברצוני להבין את דעת מו"ר הרב שליט"א וסליחה אם יש עזות בשאלה זו, שודאי נובע מחוסר הבנה ומיעוט ידיעתי ומיעוט ערכי.

השאלה הוא: האם שייך שכל המבט של הרב על ה"ערב רב" וגם מבט הרב על מצב הדור עכשיו (שהרב הגדיר לנו מהו הרע שבדורינו ואיך שצריכים להביט על כל המצב וכל העולם וכל העתיד שלנו וכל ה"סור מרע" שכל הדור צריך, ואיך שיהודים מאבדים גאולה ועוה"ב ע"י אינטרנט ונופלים לחלקו של ערב רב וכו'), האם כל זה בא מהתפיסה של מדת הדין, של אור א"ס אחר הצמצום, של מערכת של שכר ועונש שם מערכת העשר ספירות, הנהגת המשפט, שמתבטא באופן של המתקת הדינים ע"י דיבורים נגד הקליפות? (שבודאי אני חושב שהרב אינו רוצה לקטרג על הדור, אלא להיפוך, להציל הדור ולהמתיק כל הדינים). ואם הני"ל נכון, א"כ האם אפשר שיש מבט עליון יותר, שבא ממדת הרחמים, העולם שכולו טוב (שגם הרב ידע מזה היטב וכמו שהרב מבאר בפירושו על מסילת ישרים בפרק הטהרה), מבט של אור א"ס קודם הצמצום, שאין שום דבר רע בעולם, המבט של פורים דלעת"ל, שהכל טוב, ושגם הערב רב שייך להכלל בקדושה, כיון שאולוקותו ית' יכול להגיע להכל ורחמיו ית' גם על הרשעים הארורים שהם סו"ס מעשיו, ולפי"ז גם עכשיו אין לנו לעשות כלום רק לצפות להישועה, ולפי הסתכלות הזו יש להביט על כל החיים עכשיו ג"כ ממבט של עין טובה גמורה שהכל רחמי ה' ואין רע בכלל כיון שכל הרע הוא רק דמיון כיון שהכל הבל הבלים ויש רק את הקב"ה ואת רחמיו על כל מעשיו.... כלומר השאלה הוא, למה הרב אמר תמיד שיש להסתכל על כל מצב העולם וכל העתיד שלנו ממבט הראשון שהוא מדת הדין (שבודאי הוא אמת, אבל זה אמת של מדת הדין ויש גם אמת שבא ממדת הרחמים...) והאיש תפיסה עליונה של רחמים אינסופיים של הקב"ה שבא מעולמות שלמעלה הספירות, הג"ר דעתיק, התפיסה של מדת ברחמים, עולם שכולו טוב?

(ב) כתוצאה מהנ"ל, מה לאמר לבנ"א (אפי' בני תורה) שאינם רוצים להשמיע שום דבר שלילי ואינם רוצים לשמוע מהו ה"סיבה" לכל הצרות עכשיו ועל מה צריכים לתקן, והם רוצים להשמיע רק דברי חיזוק, האם זה נובע מחוסר רצונם לשמוע אמת או משום שיש להם שורש בקו החסד או בקו ברחמים? תודה רבה עצומה להרב שליט"א בכל מכלל כל וחג כשר שמח להרב!

תשובה:

א. כן! יש מבט עליון יותר, של אור א"ס. אולם נצרך גם מבט תחתון וגם עליון. ולנבדלים יש לחדד מבט תחתון שישבו בתשובה ויזהרו מן החטא. וכשפונים לקב"ה בתפלה, מבקשים לפי מבט עליון.

ב. פעמים נובע מאי הכרת האמת, פעמים מאי רצון להכיר האמת, ופעמים מפני שורש שונה. אולם מדרגת הדור בהאר"ת "עתיק", ולכך זה המבט שמאיר יותר. אולם גם על עתיק אפשר להסתכל במבט של אריך, והבן היטב.

05/04/2021 #12108

תיקון לרשעים ולרע שבתוכינו

שאלה:

א) מה עומק הדבר המבואר בספה"ק שלפעמים הנפשות של רשעים ארוכים שבבריאה מתגלגלים עוד לקבל תיקון לנפשם? לדוגמא שמעתי בשם הרמ"ע מפאנו שושתי נתגלגלה בפרה שלא רצתה לעבוד של שבת ואז כעס בעל הפרה (שהיה גלגול אחשוורוש) והרג הפרה, וזה היה מתקן חטאה על שאנסה הנשים לעבוד על שבת. למה א"כ רשע גמור כושתי זכתה לתיקון לנפשה?

ב) ואגב האם לגבי ושתי י"ל משום שמבואר בספה"ק שושתי הוא כנגד קליפת נגה, וכמו שיכולים להעלות קליפת נוגה לקדושה, כמו כן ושתי שהיא קליפת נגה זכתה לעלות לקדושה בגן עדן?

ג) ובאמת יש לשאול מה הכוונה שושתי הגיע לתיקון, האם זאת אומרת שאח"כ עלתה לגן עדן?

ד) הנה בימים אלה יש הרבה סתירות בנפש והרב מבאר משום שרוב הדור הם ריבוי של נשמות בגוף אחד. האם לפי"ז שייך לומר שיש נשמות של רשעים גמורים ויש נשמות של צדיקים גמורים (או עכ"פ נצוצות) שחיים ביחד בתוך נפשינו, וזה הסיבה שיש לנו משיכות לדברים הרעים ביותר וגם משיכה לדביקות בה' ולהכלל בהקב"ה וכו' וכל מעלות הצדיקים?

ה) האם הגדרה זו נכונה, שכל א' מאיתנו הוא צדיק גמור, חלק אלוך ממעל, יחידה, רק שיש "אחרים" הדרים בתוכינו שהם אינם צדיקים גמורים, ורשעים, שהם למטה מבחי' היחידה שלנו? האם באמת כל יהודי צריך להגדיר עצמו "אני נשמה" או "אני יחידה"? שבעצם אנו יחידה, אבל זהו רק באור מקיף, וא"כ אפשר שאיננו יכולים להגדיר עצמנו כ"יחידה" אם לא מגיעים להאר"ת היחידה, אמנם מאידך זהו כל מציאתנו הפנימית, כיון שכולנו באמת רק כלי לאור א"ס, וא"כ לפי"ז לכאורה נכונה ההגדרה שאנחנו "יחידה", והנ"מ הוא עצם מאד, אם האדם צריך להגדיר עצמו כיחידה או לא. ובאמת השאלה הוא, כשהרב מבאר ב"דע את עצמך" שכל יהודי צריך להגדיר עצמו כ"אני נשמה", חלק אלוך ממעל, האם הכוונה רק לנשמה או ליחידה?

ו) אם יש ניצוץ ערב רב בתוכינו וגם יש חלק של צדיק גמור בתוכינו, ואנו בוחרים להגביר חלק הצדיק שבתוכינו על הרשעות הרעש בתוכינו, האם זה עליית הניצוץ ערב רב שבתוכינו לקדושה ואז חלק הרע

הזה מקבלת תיקון, או היחס הוא שאנו צריכים לכלות ולמחוק הערב רב שבתוכינו ע"י בחירה באמת ובצדקות וחיים של קדושה וכו', ואז חלקים של ערב רב שבתוכינו נופלים מאיתנו ואז אנו נשארים רק עם חלקי הצדיק שבתוכינו? יישר כחך למו"ר הרב

תשובה:

א. תיקון חלקי, לניצוצות הטובים שבהם.

ב. חלקי הטוב שבה.

ג. כנ"ל.

ד. כן! וכן מפני שכללות ההפכים נגלה בבת אחת, כמראה הבזק.

ה. להגדיר עצמו כיחידה, נצרך הארת משיח **שבנפש**. ולכך בנינו את סדרת דע את עצמך על אני נשמה.

ו. בטל, ונכלל בקדושה, בסוד כלות, כילוי, התכללות.

05/04/2021 #12103

תשובה לבעל תשובה

שאלה:

לכבוד הרה"צ שליט"א. תודה גדולה על תשובותיו והדרכתיו הנפלאות.

במה שהשיב הרב לבעל תשובה שנוטה לתלות את עכירות נפשו בהוריו (שלא באשמתם) מכח דברי הפלא יועץ שכתב: "ואין על הבנים כ"כ אשמה, כי מאחר שהיסוד רעוע והשורש רע והקליפה בנפש לוטה מה יעשה אותו הבן ולא יחטא, כי נפש רשע אותה רע, וצריך עמל וטורח ויגיעה רבה כולי האי ואולי יוכל להפוך טבעו ומזגו הרע", וכתב לנו הרב ש'אי אפשר לתלות הכל בהורים, אלא חלק בלבד. ויתר על כן, האדם בעל בחירה לזכך החלק העכור לפי כוחותיו. ולכך עליו לעמול לזכך הלבוש העכור שקיבל מהוריו לפי כוחותיו". ע"כ. ואחר ההתבוננות בדברים עלו שאלות נוספות:

א. נמצא עכ"פ שתהום מבדילה בין אחד שכזה לבין חברו לספסל שהורתו ולידתו בקדושה, ונפשו נקיה ביסודה, אשר יותר בנקל יוכל להתגבר על יצרו ותאוותיו, א"כ האם נדרש מזה כמו זה, האם התגברותו של זה דומה לזה, ובעיקר - האם נפילתו של זה שווה לשל חברו?

ב. מהו הכיוון שעליו לעמול כדי לזכך את אותו לבוש עכור?

ג. הפלא יועץ כתב 'כי נפש רשע אוותה רע', וזוהי ההרגשה המתמדת כפי שמתאר הנ"ל, שבעמדו לפני נסיון כמעט שניטלה ממנו הבחירה, והולך שבי ביד יצרו, ובאותה העת כל תורתו ומוסרו הן כאותיות פורחות באויר, ואינן עומדות לו להתגבר על יצרו. ומה יעשה הבן ולא יחטא - כפשוטו. האם זה דמיון או מציאות?

ד. אך בזאת יתהלל המתהלל, שמקיים בעצמו כי נפלתי קמתי, ובעיקר במדיה שהרב מתריע עליה רבות, אם בא לידו ונכשל, אינו מניח לו לשקוע בתהום ובס"ד תוך זמן קצר מנתק / מנפץ / זורק, ושב לתלמודו. האם זה מעיד על שורש טוב?

ה. מה עליו לעשות כשעולות לו מראות לא טובות בעיני רוחו, ונהנה מזה מחד, ומאיך נקרע מכך ששב על קיאו, ונמצא כבתוך כף הקלע, מה צריך לחשוב וכיצד לנהוג? והאם ניתן למחוק תמונות מעיני השכל? ואם לא, כיצד ניתן להיות בעל תשובה בכלל?

ו. עוד זאת נפשו בשאלתו, האם כשר הוא לעדות? כי נכבד הוא בין מכיריו ולא אחת מתבקש להיות עד בקידושין, האם יוכשר באותה העת - עד הנסיון הבא?

וגומל נפשו איש חסד, להשקיט את רוחו ולרומם קרנו, ליתן פתח לשבים, להורות דרכי תשובה, ושכמ"ה.

תשובה:

א. לא! הקב"ה מודד כל אחד לפי כוחותיו. ועיין שער הגלגולים לאריז"ל, הקדמה כ"ז, ששם נתבאר יסוד זה בבירור.

ב. נצרך זיכוכ החומר העכור. ונצרך זיכוכ לבוש שקיבל מהוריו. עיין עץ חיים, שער המוחין, פרק ה'. ולצורך זיכוכ החומר, נצרך פרישות. ולצורך זיכוכ הלבוש, נצרך תיקון המידות.

ג. חלק כך וחלק כך. בעומק כל הרע - יצר הרע, דמיון, "נדמה לו."

ד. כן, בודאי!

ה. או להסיח דעת, או לצייר ציורי קדושה! ועי"ז מוחק. וכן ע"י דמעות, שמנקות כח הציור. וכן בעומק, בהתדבקות באפיסת המחשבה.

ו. יעשה תשובה כל פעם לפני עדות.

אם מותר על פי ההלכה לשבת רגל על גבי רגל צמודות זו לזו?

שאלה:

האם מותר על פי ההלכה לשבת רגל על גבי רגל צמודות זו לזו?, האם אין בזה קושי אבר? וחשש הוצאת זרע לבטלה על ידי צורת ישיבה זו?, ותמיהני שרואים הרבה חרדים לדבר ה' יושבים ככה ברבים בלי בושא והרי הלא זה מן העבירות הכי חמורות בתורה
לי עצמי כשאני רואה אנשים יושבים כך זה מעורר בי מחשבה שבן אדם שיושב כך הוא מתענג בקושי אבר, וכשמנענע רגל על רגל זה ענין של מחכך באבר הברית וזה נכלל בלאו דלא תנאף כמו שכתבו התוס' לא תנאף – לא יהא בך ניאוף בין ביד בעין ברגל, האם אני צודק או לא? למה לא רואים שמוחים כשיושבים כך וכמנענעים רגל על גבי רגל מה הפשט? השאלה הזו מטריד אותי כבר שנים רבות, נא לענות לי. תודה רבה

תשובה:

מכך שדנו הפוסקים, הבן איש חי, שאין לעשות כן בשעת התפלה, משמע שבלאו הכי שרי. אולם מי שגופו ונפשו חמים יותר, יש לו להיזהר. ועיין בבן איש חי, יתרו, סוף הלכה ט'.

04/04/2021 #12096

האם הרב רואה את הגר"ש כאחד מרבותיו גם בשאר ענינים

שאלה:

בס"ד

לכבוד הרב שליט"א,

בעלון בלבבי אמר הרב שלי' דבר בשם הגר"ש אוירבאך ז"ל. האם הרב רואה את הגר"ש כאחד מרבותיו גם בשאר ענינים?

בכבוד רב,

תשובה:

קבלתי בס"ד בעשרות השנים האחרונות מכמה גדולים וצדיקים, ומכל אחד לקחתי את החלק הנצרך לי.

04/04/2021 #12095

פשט בתפילה

שאלה:

אפתח בהודאה על מה שאני מקבל משעורי הרב, על המילים בשמונה עשרה בברכת על הצדיקים-ולא נבוש כי כך בטחנו' האם יש במשמעותם בקשה, שסיבת חוסר הבושה שלנו בעוה"ז תהיה אך ורק בגלל הביטחון בקב"ה ולא בגלל סיבות חיצוניות?
אשמח לדעת הרב בעניין
תודה רבה!

תשובה:

נכון מאוד. זהו פירוש נכון, אחד מן הפירושים למילים אלו.

04/04/2021 #12094

דע את הוויתך-כח החיה

שאלה:

שלום כבוד הרב, וישר כח על השיעורים המרוממים!
בעניין המחשבה מכח החיה שהאדם מתבונן בעצמו כביכול מבחוץ, הרגשתי היא שככל שהאדם מחובר יותר ל'אני' שבו כך הוא מתבונן בעצמו מבחוץ.
האם זה כך?
תודה רבה!

תשובה:

אם מחובר לאני "נשמה", מביט מבפנים, אולם אם מחובר לחיה, מביט מבחוץ.

04/04/2021 #12092

ואת צנועים חכמה

שאלה:

לכבוד הרב,

ראשית תודה רבה על כל ההדרכה שלך בימים אלו - עמוד של אור להאיר בתוך החושך.

אנחנו בעלי תשובה ללא רב מובהק אך עם מס' משפיעים ממגזרים שונים. בעינינו אלו שאני שואלת, בעלי נותן לי את האפשרות לברר ולהחליט לרוב. אני שואלת אך למעשה כך אני נוהגת ואני רוצה לדעת האם אני נוהגת כשורה.

א.

ישנן רבניות ונשים מסוימות שהתחזקו מאוד בצניעות בלבוש ואף עברו למטפחת שחושבות ונוהגות בדרך מסוימת. שמתי לב שהלבוש גם השפיע עליהן על ענווה פנימית ומידות. מאידך ישנן רבניות שאינן נוהגות/ לבושות כדרך בנות ישראל הכשרות ולהן דרך שונה. וגם שמתי לב שזה השפיע עליהן על ירידה בתחומים אחרים. האם אני יכולה לקחת כ"כלל אצבע" (כלל שאולי לא מושלם אך לפחות מראה את הכיוון) את הכלל "ואת צנועים חכמה" ולהסיק שהרבניות הצנועות אכן רואות את המציאות העכשווית בדרך יותר נכונה ובהירה? אני מתכוונת ליתר הנושאים שאינם קשורים להלכות הלבוש והצניעות.

ב.

האם הרבנים (הבעלים) של אותן רבניות צנועות רואים את המציאות הנוכחית של עם ישראל יותר נכון כמו שהגר"א כמדומני אמר שכשם שהתורה לגבר כך היא הצניעות לאישה ושצניעותה משפיעה על התורה של בעלה? והאם עלי לחשוש שבתורה של הרבנים שנסותיהן אינן לבושות/ מתנהגות על פי ההלכה יש הסתר? אין לי אפשרות לבחור מצב ביניים כי הרבנים משני הצדדים אומרים דברים הפוכים.

אני בכוונה לא כותבת את הנושאים כי לצערינו המחלוקות מרובות והחושך יכסה ארץ.

תודה רבה שאתה לוקח מזמנך היקר לכוון את דורינו ולהאיר לנו את הדרך!

ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלימה מעם ה' א-לקי ישראל.

תשובה:

א. לכל כלל יש יוצא מן הכלל. בנקודה זו בודאי רואים את האמת יותר. אולם פעמים בלתי מאוזן, לקצה השני. בפרט בנושא זה, ואף בנושאים אחרים.

ב. לא כולם זוכים שמעשה בני הזוג במדרגה אחת, כך היה במשך כל הדורות.

ככלל, החיים אינו בגוון שחור או לבן, זה הרבה יותר מורכב!

04/04/2021 #12091

מתינות בעבודת ה

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,

רציתי לשאול אם הרב יכול לתת לי עצה : אני מרגיש שאני אין לי סבלנות לעמוד במקום אחד כגון לברך במקום אחד אשר יצר. עלינו לשבח. ולהבדיל רמזור אדום של הולכי רגל.

א. מה אפשר לעשות כדי להתחיל לעבוד על זה?

ב. מה יכול להיות השורש הזה ב4 היסודות. (אני עוסק בזה כעת)

תודה רבה על הכל

תשובה:

א. להתחיל בהדרגה, כגון, ללכת יותר לאט.

ב. יסוד אש או רוח בלתי מאוזן. או כללות נפש בלתי מאוזנת, שיוצרת חוסר רוגע.

04/04/2021 #12090

זכויות

שאלה:

שלום כבוד הרב,

איך אפשר לזכות ליותר הארת פנים לעורר המשכה של חסד שיהיה יותר סיעתא דשמיא פחות הסתר פנים איך יכול להיות שאדם מתפלל ג תפילות בכל יום אומר כל שני וחמישי בריך שמיה קורא תהילים לומד ועוד ועוד וגם יש כהנים שמברכים אותו כל יום ואדם נשאר באותו מצב בכל הבחינות שום שינוי ואפילו רק יותר נהיה הסתר פנים (לפעמים אין כהנים ואני חושב לעצמי מה זה משנה יש כהן אין כהן מדוע הברכה לא חלה וזה מוזר שהרי כתוב בספרים דברים נשגבים על הברכה) מה אדם צריך לעשות,מה צריך לתקן?
ב.ראיתי כתוב בספרים שתפילה כדי לעלות צריכה להיות "ללא מום" אלא בכוונה שלימה הרי אנו לא מלאכים אז מה כוונת הדבר?

תודה רבה

תשובה:

במידה שאדם מודד כן מודדין לו.

נצרך "פתיחה פנימית", ואזי האדם רואה את הבריאה באור שונה!

תתפלל על כך ש"הלב" יפתח. וכאשר יפתח, פתאום תראה בריאה חדשה!

04/04/2021 #12089

אישות

שאלה:

שלום לכ' הרב שליטא,

"וצפונך תמלא בטנם" אלו ת"ח שמששים את עצמם כו'. מזרעת תחילה כו'.

א. מה הפשט? האם שאדם חווה זעזוע איברים אך מחזיק/מונע את עצמו שלא להזריע בפועל? או שפורש/חדל להתנועע בכל פעם שמתקרב לזעזוע איברים? או צד אחר?
(קצת יותר מסתבר כהצד הראשון, אחרת איך יתרחש שהיא מזרעת תחילה)

ב. לפי"ז אם כהצד הראשון לעיל, האם מותר לאדם, כשרואה לנכון בדעתו לפרוש אע"פ שלא הזריע בפועל/ רק היה זעזוע איברים. האם מותר לפרוש כה"ג?

וזאת כמ"ש ברמבם "שכ"ז היא כח הגוף וכו'.. ואכן גם החוש יוכיח. שוודאי חיות גדול בגוף בפועל כאשר אינו מזריע, כידוע על שמירת היסוד.

ג. האם נכון להסביר עפ"ז את מח' הרמבם ושאר רבותינו, שכתב הרמבם שישמש רק שמרגיש שאינו יכול להסיח דעת וכובד האיבר וכו'. והשיגו עליו שא"כ ביטל שיעור מצוות עונה כמ"ש בטו"שוע. אבל הכוונה בדברי הרמב"ם לשמש היינו לגמר ביאה היינו להזריע וכדברי הגמ' לעיל. ולא לומר שלא ישמש כלל או שלא יהיה זעזוע איברים.

ד. האם דבר נכון הוא, למשוך כך החיות מהיסוד או שמא מגיע מצד הגוף בקלקול?
ה. ואם כן מתתא לעילא, להיכן עולה אחר היסוד.

אבקש אם הרב יסכים מעט להרחיב ו/או לתת מבנה של הדבר, שכן מעצם הנושא שהוא פחות מדובר/נגיש.

ישר כח גדול לכ' הרב שליט"א,
יה"ר שירחיב ה' גבולכם, מתוך נחת שלווה וכט"ס, ותזכו לראות בגאולה השלימה בקרוב של ממש עם כל ישראל אכי"ר.

תשובה:

א. הכוונה שמעורר תשוקת האשה יותר ממנו. עיין ראב"ד, והובא במגן אברהם (סימן ר"מ, ס"ק כ"א).
ועיין בעל שם טוב (תזריע, אות א').

ב. כנ"ל אות א'. אין ראוי כלל וכלל.

ג. כנ"ל.

ד. למשוך חיותו מיסוד דקדושה.

ה. לעצם החיות שלמעלה מן "משיכה" של חיות.

04/04/2021 #12085

ספרי המוהרא"ש

שאלה:

כל כך הרבה תודה להרב שליט"א.

מה דעת הרב שליט"א בספרי המוהרא"ש - רבי אליעזר שלמה שיק זצוק"ל זיע"א?
דרכו הייתה לכתוב בצורה ארוכה וחוזרת על עצמה, אולם פעמים רבות מרגישים את דבריו גורמים ללב להתחמם ולהבה...

1. האם הספרים ראויים לקריאה לחידושים במחשבת תורת ברסלב?
2. האם כדאי לקרוא את הספרים כאשר מרגישים צורך חיזוק בנפשו?

תודה להרב שליט"א, שוב ושוב!

תשובה:

ספרים אלו מלאים בחיזוק והתעוררות, אולם נצרך לאזנם עם לימוד שכלי קר של עומק לימוד ש"ס ופוסקים. זולת כך, נכנסים לעולם של השתקקות בלתי מאוזן.

וכן מעט מאוד מהנ"ל, בחינת מעין "קב חומטין". כי זולת זה נכנס לתנועה של אש רבה מידי.

וכן פעמים אלו שבמשבר נצרך להם הנ"ל, אולם אלו ששוקטים על שמריהם, מתחיל להם מחשבון של שברון, וזהו דבר דק.

04/04/2021 #12084

איך נדע מה האמת?

שאלה:

בנוגע לתשובה מספר #11814 -

יעויין חגיגה ג: - 'בעלי אספות - אלו תלמידי חכמים שיושבין אסופות אסופות ועוסקין בתורה, הללו מטמאין והללו מטהרין, הללו אוסרין והללו מתירין, הללו פוסלין והללו מכשירין - שמא יאמר אדם היאך אני לומד תורה מעתה תלמוד לומר נתנו מרועה אחד וכו' אף אתה עשה אנך כאפרכסת וקנה לך לב מבין לשמוע את דברי מטמאים ואת דברי מטהרים, את דברי אוסרין ואת דברי מתירין, את דברי פוסלין ואת דברי מכשירין' וברש"י שם 'דע דברי כולן, וכשתדע להבחין אי זה יכשר - קבע הלכה כמותו' עכ"ל. א"כ, למדנו מסוגיא זו תלת: א. אין כאן בלבול אלא 'ניתנו מרועה אחד'. ב. 'דע דברי כולן' - הסחת דעת מדעות של אחרים אינה נכונה בדרך לקביעת ההלכה. ג. 'קנה לך לב מבין' - הדרך היותר נכונה היא 'לקנות לב' ולא דווקא להסתמך על 'רב' אחד. ולהדיא אמרו בעבודה זרה יט. 'כל הלומד תורה מרב

אחד אינו רואה סימן ברכה לעולם, גם מצינו בתלמידי רבי יהודה ברבי אילעאי 'שהיו מחבין ממנו כנפי כסותם' בשבת כה: - חזינן שלא הלכו אחר רבם בקביעת ההלכה אלא או 'קנו לב' או הלכו אחר הרוב כדרך שאמר רבי אליעזר לבנו בשעת מיתתו 'חזור בך בארבעה דברים שהייתי אומר וכו' מוטב להניח דברי היחיד ולאחוז בדברי המרובין' בעדויות פרק ה' משנה ז.

תשובה:

בחר לך רב אחד ועשה כדעתו, ותסיח דעת מכל פרטות הבלבול. אולם נצרך מודעות כללית שהכל מבולבל, ואין לנו על מי להישען, אלא על אבינו שבשמים.

04/04/2021 #12083

מסיכות לילדים בת"ת

שאלה:

תלמוד תורה שמחייב תלמידים לחבוש מסיכה גם מעל האף כל היום - האם להעביר אותם למקום אחר? לפי מידע רפואי שיש לי זה יכול לגרום לדלקת ריאות, דלקת חניכיים ולמחלה בפה. תודה רבה

תשובה:

שב ואל תעשה עדיף.

04/04/2021 #12076

הנהגת חלק מהצדיקים

שאלה:

שלום וברכה לרב,

יש דבר גלוי שהרבה אנשים אפילו לא שומרים תו"מ מתנהגים בדרך של חמימות ובדרך שיוצרת נעימות בקרבם. וכמובן מתנהגים בנימוס ואף מכבדים מאד את סובביהם ובאמת יש להם דרך ארץ.

אצל חלק מהצדיקים ראינו שיש להם הנהגת דין ואין תחושת חמימות אצלם אלא אף לעיתים מרחיקים אנשים מהם.

שאלתי: למה דווקא אצל צדיקים גדולים שהיינו מצפים מהם לדרך ארץ ולהפיץ אור אחדות וחום לאחרים רואים שהם מרחיקים וגורמים לתחושת קרירות?
הייתי שמח בהסבר שכלי ולא הסבר רוחני בסגנון שהם מתקנים נשמות כי לא נוכל לומר שכל הצדיקים שנוהגים בקרירות גם מתקנים נשמות, שהרי כל מי שינהג בקרירות בכוונה יחשב פתאום למתקן נשמות ופשוט שזה לא הסיבה.

תשובה:

יש לכך כמה סיבות. ונזכיר מעט:

- א- שורשים של נשמות, והדוגמא הבהירה לכך היא שמאי הזקן, שדחפו לאותו גוי שביקש להתגייר באמת הבנין.
- ב- לרוב קדושתם אינם יכולים לסבול את מדרגת העולם.
- ג- כיוון שעדיין לא הגיעו לשורשם, לכך אין להם מנוחה, ותולדת כך תנועה בלתי מאוזנת.
- ד- חוסר זיכוך של הנפש הבהמית בשלמות.
- ה- ממתיקים הדינים. וכך נהגו הקדושים אף בדורות לפנינו.

04/04/2021 #12075

צריך מקור לתוקף תוצאות בדיקת הדם

שאלה:

אני זוכר איפשהו שהרב אמר שתוצאות בדיקות הדם אינן תקפות אלא אם כן ניתנות במקום. אני זוכר שקראתי את זה בספרים, ובעלי נזכר שראיתי את זה בספר שתרגם על ידי הרב ארוש, גן הריפוי.

מה המקור לכך?

תשובה:

נא לפנות להנ"ל שאמר כן. לפי זכרוני מעולם לא אמרתי כן.

הבנת הנפש - 16

שאלה:

[המשך שאלה 11857]

שלום כבוד הרב,

תודה עד כה על התשובות שלך בנוגע להויה זה נותן לי המון בהירות אבל בעקבות התשובה האחרונה שלך נוצר אצלי בלבול מסוים שמקווה שהרב יעשה לי סדר, אנסה למקד את הבלבול בשאלות אבל כל הרחבה של הרב תעזור ותאיר לי בנקודה.

שאלתי את הרב על הויה שיש לה "ראש וגוף" מהם? והרב ענה לי שהראש והגוף הם "פנים של הארה, "כתר מאיר את עצמות ההויה. חכמה, את הוית החכמה וכו."

אני חשבתי שהרב יגיד לי כתר זה הויה כשלעצמה, חכמה זה עצם (הכרה ע"י שלילה) וכך הלאה שכל פעם נוגעים בהויה בדרך יותר רחוקה עד מלכות (אבל המכוון הוא הויה) ואז מחסד עד מלכות זה כבר נחשב יחידה כי יחידה זאת הויה שמתלבשת, אבל הרב ענה לי שכתר מאיר את עצמות ההויה וחכמה את הוית החכמה אז:

א. איפה נכנס פה הכרת "עצם" ע"י שלילה?

ב. האם ההמשך הוא: בינה זה הארת ההויה ע"י בניין, דעת הארת ההויה בכך שהויה מכירה את עצמה (דעת שעולה עד הכתר, כמו שהרב כתב לי?)

ג. מה קורה מחסד ולמטה שזה התלבשות, איך אור ההויה שם מאיר בדגש על השוני מכתר חכמה בינה ודעת שהם לא בהתלבשות? למה אי אפשר לומר שחסד (וכן הלאה שאר הספירות למטה) מאיר את הוית החסד שכל הוית הבריאה היא להיטיב (בלי דגש על מי להיטיב אלא זאת עצם ההויה -> להיטיב) ואז זה כמו כתר, חכמה וכו' שזה ללא התלבשות

ד. כל המדרגות שהרב תיאר לי בסעיף הקודם נכללות במושג יחידה ומעל זה (כתר חכמה בינה דעת) נחשבות מעל היחידה? אם כן, למה? הרי גם להארת הוית החכמה יש יחס מסוים האם זה לא סוג של התלבשות (בשונה מכתר שהוא עצמות ההויה?)

ה. האם שהרב אומר כתר מאיר את עצמות ההויה זה גם סוג של התלבשות לא? הרי ההויה מאירה בכלי שמאיר הויה, הייתי בטוח שהרב אומר הויה כלעצמה אז זה מעל הספירות ואין יחס של ראש וגוף או י פנים להארה, מה חסר לי?

תודה רבה!

תשובה:

א. כל דבר יש לו הויה לפי ערכו, אולם כל הויה בערך לכללות מדרגת ההויה, יש לו פן פרטי מהו מהות אותה הויה.

ב. כן, נכון מאוד.

ג. יש תפיסה שיש י' הויות, כתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה וכו'. ויש תפיסה שאין יש בבריאה אלא "שלש", וכל השאר אינם אלא ענפים ולבושים לשלש. וביחס הזה, מחסד ולמטה אינו גילוי הויה אלא ענף ולבוש.

ד. כנ"ל. ההויה למעלה מהכתר. אולם עיקר גילוי ההויה בכתר.

ה. כנ"ל. ההויה העצמית "אחת". ויש יחס שכל דבר הוא גילוי פן אחד של ההויה, ויש תפיסה שיש רק ג' גילויים עצמיים, והשאר ענפים ולבושים. וזהו סוד "דרוש הדעת", שבו נתבאר שאין יש בבריאה אלא "שלש", ושורשם בספ"י, שבו נתבאר שסוד כל הבריאה "שלש אמות", ו"שבעה כפולות". אולם כשבאנו לדון בפרטות, כל דבר יש בו פן נוסף של גילוי ההויה.

04/04/2021 #12073

אדם נשמה או רוח

שאלה:

לרב שליט"א אם יכול לאחר עיני
(א) האם יש סתירה במה שהרב מאריך שצריך לתפוס את עצמו כנשמה למה שהגאון אומר שהדם הוא רוח בין נפש בהמית לאלוקית וכן מה שבעל התנייה אומר שהבנוני הוא תופס את עצמו כנפש בהמית (ב) לפי זה האם אפשר לשלב עבודה של דע את עצמך עם ספר התנייה?
(ג) ועוד האם בנוסף לזה אפשר לצרף לימוד חזק על ארבע יסודות על ידי סדרת הרב שיהיה בגדר של " ידיעת נפש בהמית " שהיא הלבוש שלי

תשובה:

א. יש כאן שלוש יחסיות. א. מצד מדרגת עוה"ז, עולם החומר, עיקר גילוי הוא חומר - נפש בהמית. וזהו מדרגת "עולם" שבו אנו נמצאים, וזהו דברי ה"תניא". ב. מצד מדרגת "זמן", שית אלפי שנים, עיקר המדרגה זה רוח, כרוח של ששה צדדים, וזהו דברי "הגר"א". ג. מצד הארת אור אחרית הימים, אור משיח שמאיר בתוקף באחרית הימים, מאיר אור של נשמה, וזהו המהלך של "דע את עצמך".

ב. חלקית, אולם נצרך בירור מי האני.

04/04/2021 #12072

חרדה ממבחנים

שאלה:

שלום כבוד הרב,

ברצוני לשאול לגבי הבת שלי (בת 15) שסובלת מחרדת מבחנים במסגרת בית הספר. זה מתבטא בכך שבימים שלפני המבחן וככל שמתקרבים למבחן היא חשה לחץ לא נשלט שגורם לה בין השאר לתחושת "ריחוף" כמו שהיא מגדירה את זה: היא עושה פעולות ולאחר מכן מרגישה שלא היא פעלה אותם, או שיש לה ניתוק בתחושת הזמן, כאילו עבר זמן שהיא לא הייתה נוכחת בו (זה הכי טוב שהיא הצליחה להסביר לי, בהתחלה היא קראה לזה סחחורת, אבל עכשיו היא מודה שזה לא מה שהעולם מגדיר כסחחורת). בנוסף היא מפתחת זיעה חריפה שגם מביישת אותה. כשאני מנסה להרגיע אותה ולתת לה בטחון על סמך העבר (סה"כ היא תלמידה טובה) היא אומרת שהיא יודעת הכל אבל זה לא עוזר להרגיע את מה שהנפש והגוף שלה חווים. איך אפשר לעזור לה? יש בספרי הרב חומר שיכול להיות רלוונטי?

תודה רבה על הכל

תשובה:

ראשית רצוי לכתוב את כל הסיבות שיוצרות את הלחץ, ואח"כ לסדר את התוצאות לפי סדר מן הכבד לקל, ולפי"ז יוצרך בס"ד לסדר סדר איזון לקושי זה.

04/04/2021 #12071

חיסונים הרב קנייבסקי

שאלה:

שלום כבוד הרב,

קודם מחילה אם אני מטריח את הרב בעוד שאלה על חיסונים אבל נקודה אחת שאשמח לבירור, מתשובות הרב לגבי החיסונים אני מבין שזה הכל עניין של סיכון מול סיכון ואיפה שהסיכון של פגיעה מהקורונה גבוה לי או לאדם שאני סביבו הרבה זמן הרב ממליץ לקחת את החיסון אחרת מכיוון שלא שכיח הזיקא אין סיבה להתחסן.

אני מתמלל מילה במילה את מה ששאלו את הרב קנייבסקי:
"הם שואלים אם להגיד לאנשים שאפשר לעשות את זה או שצריכים לעשות את זה?"
הרב ענה: "צריכים"
"ויש אנשים שמפחדים שזה יזיק להם בדברים אחרים"
הרב ענה: "לא לפחד" וברך בו"ה

1. האם שהרב קנייבסקי אומר שאין מה לפחד בעצם מסיר את הסיכון מהחיסון?

2. שאלה כללית, האם בכל דעה נחרצת של גדול בישראל לגבי דבר שלא ברור אפשר לסמוך על זה ב-100 אחוזים שכך יהיה הוא בעצם הביא את הדבר לברירות של 100%?

3. האם מהתמלול הנ"ל של הרב קנייבסקי במיוחד בזה שהוא אומר ש"צריכים" להתחסן ואין סיכון אז נפשט הספק וזה משנה את דעת הרב? אם לא למה?

אשמח לבירור בסוגיא הזאת ובכללי להסיק מפה לכל הנחיה של גדול בישראל, האם יש/אין צדדים לדיון או שכיוצאת הוראה ישירה זה מחייב זה רצון ה'

תודה רבה לרב

תשובה:

א. כבר כתבתי לפני כשנה שאם יורו חכמי הדור עיני העדה, יש לעשות כפי שאמרו, ודי בזה.

ב. תלוי באמונת חכמים שיש לאדם.

ג. כנ"ל, מדין יחיד אין חיוב, מדין הוראת עיני העדה לכלל כבר נכתב בעבר שיש לעשות כנ"ל.

כבר כתבתי בעבר שאינני נותן הוראות מעשיות, הנני משתדל לתת ברירות ובהירות, ויותר מן בהירות זו אין לי מה להוסיף.

מנותן

שאלה:

שלום ותודה רב על כל הספרים ושעיוורים נפלאים.

אני מנסה לתאר קיצוניות שיש לדעתי בנפשי ומצפה שהרב יתן לי עצה וקו כל פעם יש לי הבחנות על נפשי משונות אבל הבחנה זית חוזרת על עצמה מאוד
חייתי הרבה מאוד בתוך הגמ' בתענוג ולבד והרבה פעמים בלי מסגרת
התנועה והרצון לעלות כל כך חזקים בקרבי שהיה תקופות שליטון זה דבר קשה וכן החברה וכל כיוצה
השכל שלי הולך כל כך מהר בין בריכוז בין בדילוג אני קורא רק במחשבה אפילו כמה דפי גמרה ומבין
ושומר את זה יש לי על ידי זה כח של בינה לקשר הסוגיות באופן נפלא
עסקתי הרבה ברמחל ועץ חיים וראיתי ביאורי הרב בזה תענוג
עסקתי מאוד בספרי הרב כמעט בכלום . רק שהענין נשאר כמו בגמרה אני קולט ומבין הכל אלא שאני
מרגיש שאני נמצא רק בשכל לפעמים אני חושב שנפשי כמעט מכובה אין לי חוויה כלל אני כמו לא
נמצא בהוה ואני יודע שאין השכל יכול לתפוס ההוה
האם יכול להיות שנפשי מחוץ להוה בערכין מרוב שכל תפיסתי היא תפיסה שכלית שתופס רק טוב ורע
. לפעמים אני מרגיש חולה נפש כי עצם תפיסה של טוב ורע גורם לי כיווץ נורא בנפש
אני מרגיש מאוד רחוק מעצמי מרגיש שאיבדתי כל טבעיות
יש לי לדוגמה קושי מסויים עם אשתי שמרוב פחד התאוות אני לא טבעי איתה וין לי שרחרור וכן בהרבה
דברים עצם הרצון ללמוד מונע אותי מלחיות ההוה ולהיות במנוחת הנפש
האמת שהיה לי משבר חזק מאוד לפני שש חודשים של מצוקות חרדות והרגשות כאילו ההוה חזר אלי
כאילו אני מתעורר מחלום גדול ונמשך מזה הרגשת זרות עמוקה לחיים שלי עצמה
כל הנ"ל נארה לי נרכש כי גדלתי בעולם החילוני לגמרי בחו"ל עד שבגיל 18 נכנסתי לישיבה וגדלתי
במהירות גדולה . אני היום 26 נשוי 4 שנים
אני מאוד מפחד לחשוב שהישחתי את נפשי אבל מה שמרגיע אותי זה האמונה שכך גזר ה' ועכשיו מביא
אותי לאיזון
עכשיו איני יודע מה לעבוד יש לי כל ספרי הרב בראש הדבר שמרגיע לי זה מה שהנשמה בתוכי וה'
בקרבי ואין האושר מחוצה לי
אם אני ממשיך ללמוד לבד אני עדיין בשכל בלבד ואני יודע שזה צריך להיות גם חוויה איך אפשר
להיכנס להוה למי ש"חסם" את נפשו
תודה

תשובה:

הנני ממליץ לעבוד לפי ספר הכרת הנפש, ולהכיר ראשית את סדר כוחות נפשך, ולפ"ז לסדר סדר
עבודה מעשית. הינך חי מה שאתה רוצה, ולא היכן שאתה באמת.

במקביל לכך, להתרגל לדבר עם הקב"ה כמה דקות בפשיטות כל יום.

04/04/2021 #12069

זיכור והשגות

שאלה:

שלום לכבוד הרב.

רציתי לשאול

א. האם יכול להיות שאדם יזכה להשגות אמיתיות, 'לראות דברים', וגילוי נשמות וכו' מצד סגולת נשמתו, שמאד משתוקקת לדברים אלו שנים ארוכות, למרות שהוא לא ת"ח גדול, וגם עדיין לא מזוכך מתאוות היתר וכו', אלא לומד ועובד את ה' כפי יכולתו עם עליות וירידות, אמנם יש לו מדות טובות, והרבה רגעים של דבקות אמיתית בה?

ב. והאם יכול להיות שדווקא ע"י דרגות אלו יגיע להתקדם בתורה ועבודת ה'?

ג. מהי הדרך היותר מסוגלת לאדם כזה להגיע לדרגות אלו?

תשובה:

א. כן.

ב. כן.

ג. נצרך לבנות כלים של תורה, בקיאות ועיון, בהדרגה לפי כוחותיך. ועבודת זיכור החומר והמידות. כי אם לאו, אין יציבות בבנין, ויש כוחות בלתי מזוככים שיכולים להטותו בקל.

04/04/2021 #12068

בילבול מרוב ידע על הנפש

שאלה:

בס"ד בקצרה מאוד . לא גדלתי בעולם החרדי אבל נכנסתי לשיבות בגיל 18 ואכן זה חלק מבנית האישיות שלי פיתחתי קושי עם המסגרות הרגילות היה לי מאוד קשה נושה הנישואין עד דחף אותי ללמוד הנפש ביותר עומק מספרי מוסר בתכלית להגיע לאחדות . הייתי מאוד מחובר ללמודות שבישיבות אני חושב ששורש נשמתי בחכמה היתחלתי להיתעסק ברמח"ל, בבעל התנייה ואחרי זה בחכמת הקבלה עצמה.

עד שגיליתי ספרי הרב על הנפש למדתי בעיון רב הדברים ובפרט גם שיעורים על עץ חיים ועל הקלח שאירו עיני מאוד

הבעיה שמאז פרשתי מהמסגרות כדי לעיין כמו שצריך וכמובן לא היפסקתי לימוד הגמ' בעיון רב רק שחילקתי את זה בשתי סדרים ועכ"פ ישבתי בבי"כ ולא לבד.

עד שהיגעתי לאיזה משבר בנפש חזק מאוד חרדות ודיכאון לחץ בלי סיבה ברורה . אני מזהה שבעיקר הייתי הרבה לבד ויש לי הרבה ידע אבל הרוב נמצא רק בשכל.

הרבה פעמים אני חושב שמדרגת נפשי מאוד נמוכה ואין לי נקודת לשמה אני רק דואג לעצמי לרוחניות שלי אני לא חיי בהווה וכן על זה הדרך מחשבות כאלו.

לא רוצה לאריך השאלה היא כך . אני היתקדמתי ביחס לרגשות שליליות על ידי עבודה על המחשבה וכן אני דבוק בנקודה שהטוב בקרבי ואין לחפש מחוצה לי וצריך לחפש בלבי את ה' ית' כמו שהרב מאריך בדע את עצמך ודע את היותך ואני רואה שהתקוה היחידה היא לשוחח איתו ית'.

עכשו בנקודה מעשית מה עלי לעשות לחפש מסגרת שאנשים לומדים פנימיות בצורה לחזק עומק האמונה למרות שאני לא מצתי חוץ מאלו שלומדים לשם כונות . או לא אני סתם חוזר למסגרת רגילה ואעזוב לימוד הנפש בעומקה . או אולי עלי לחפש משהו אחר כי עיקר הבעיה שאני שקוע בעצמי ובעבודה רוחנית שלי ואני מרגיש שזה גופה המסך ביני לבינו וראיתי שהרב מדבר על זה בכ"מ.

איך אז אפשר לצאת מדאגה לעצמי כשהיא בעיקר רוחנית , ושכל החיות שלי נמצא בלימוד עד כדי שלא נתתי הרבה מהעולם הזה לנפשי . עכשו אני עדיין במשבר לא לומד כ"כ אני במסגרת חלושה מאוד בלימוד רק שהם דוברי צרפתית כמוני ויש קצת היזדהות מצד נפש הבהמית . אני בין כה לא לומד הרבה יש לי לחצים אני מנסה להיתמקד על למצוא ה' בקרבי מה הדרך לתפוס הלא לשמה חזק להיתענג על ה' ? ליתו רוגע לנפש של בעל תשובה כמוני שהיתפוצץ? לחזור ללבד? לנסות ליתן באיזה צורה שיהיה ללמד וכדומה? כי הכל בשכלי ואני לא מוציא בנפשי שום דבר לפועל . איך לחזור לפשטות מצד אחד בעיטיות ומצד שני נפשי דורשת עומק החכמה בין בגמ' בין בפנימיות מצד שלישי נפש הבהמית צריך קשר חברתי. לצאת לעבוד לעריך את החיים?

סליחה על אריכות. תודה

תשובה:

כדאי ללמוד לפחות חלק מהזמן בכולל "הלכה" למעשה.

וכן ללמוד בנחת, ולהוציא לפחות חלק בפה דייקא. וכן לקרוא בקול ובנעימה ובניגון.

[זהו המשך לתשובה 12070]

מה המלחמה העיקרית

שאלה:

[המשך 11936]

תודה רבה על תשובת הרב, וסליחה שהכנסנו את הרב למקום הזה.

אך תורה היא, ובאם אפשר רק לברר אם ההבנה שלנו נכונה, מסקנת הרב היא: "לכך, עיקר זירת המלחמה נשתנתה. וחלק גדול מאלו שהיו נלחמים, אם מעט ואם הרבה, נגד הרע שמבחוץ, נתהפכו, והפכו להיות אלו שמרבים ומגדילים את הרע מבפנים. וזה מה שמחריב את הדור כולו, ואת עולם שומרי תורה ומצוות, בפרט. ובזה צריך להשקיע את עיקר כח המלחמה. צריך לקבל מבט חדש, מה המלחמה העיקרית שהייתה, ומה המלחמה העיקרית החדשה". כלומר דבעבר שנלחמו נגד הרע מבחוץ היתה ההוראה לחזק את המלחמה ע"י תמיכה בהם להיות שותפים עמם במלחמתם. וכעת שנתהפכו - נתהפכה ההוראה, ואין לנו להיות שותפים, אלא יש לנתק השותפות עמם. האם אכן זו הכוונה? אך בזאת יאות לנו להורות לנו הדרך ושכמ"ה. בתודה רבה על הכל.

תשובה:

לא הובן כראוי. היחס היה תפיסה נפשית פנימית בהירה. אינני עוסק בהוראה למעשה!

תשובה 11936:

כיוון שהחושך מכסה ארץ, אי אפשר לי להיכנס לפרטי פרטי של עלמא דשיקרא. ואתן בס"ד מבט כללי לעניין.

עד השנים האחרונות, עיקר שליטת כח הרע היה מבחוץ, כגון ע"י חוקים וגזירות כגיוס, גיור, חילול שבת, נבלות וטריפות, פריצות, ועוד ועוד לרוב רח"ל.

אולם, בעשור האחרון בפרט, עיקר שליטת כח הרע אינו מבחוץ, אלא פנימה, בתוך עולם של שומרי תורה ומצוות, והוא שורש כל הטומאות כולם שחדר ע"י המדיה לתוך עולם שומרי תורה ומצוות.

ולכך, עיקר זירת המלחמה נשתנתה. וחלק גדול מאלו שהיו נלחמים, אם מעט ואם הרבה, נגד הרע שמבחוץ, נתהפכו, והפכו להיות אלו שמרבים ומגדילים את הרע מבפנים. וזה מה שמחריב את הדור כולו, ואת עולם שומרי תורה ומצוות, בפרט. ובזה צריך להשקיע את עיקר כח המלחמה.

צריך לקבל מבט חדש, מה המלחמה העיקרית שהייתה, ומה המלחמה העיקרית החדשה.

04/04/2021 #12063

בלימוד התורה אני מעופף

שאלה:

ב"ה

שלום לכבוד לרב

אני אברך כבר שבע שנים והייתי בחור ישיבה 5 וחצי שנים ומאז שאני בחור קשה לי מאוד להיות מרוכז בלימוד התורה עד כדי כך שרוב גדול של הזמן אני מעופף למשל מתוך 3 וחצי שעות אני לומד פחות מחצי שעה

ניסיתי כל מיני דברים טבילה במיקווה תפילין ר"ת תיקון חצות ועוד.. ואני מתפלל על זה כבר כמה שנים ולא רואה שיפור כשאני עם חברותא אני מאוד מרוכז ומעט מעופף אשמח שהרב יפרט לי מה לעשות או מה הבעיה

תודה

תשובה:

הנני ממליץ לעסוק בספר כח הריכוז, ושיעורי דע את תורתך - דרכי הלימוד.

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

פרשת תזריע-מצורע תשפ"א

בס"ד

בעזר ה' יתברך, משבוע זה ואילך [פרשת שמיני - תשפ"א], מקבלי העלון יקבלו בנוסף מקבץ של שאלות ותשובות שנשאל הרב שליט"א באחרונה.

ביחס לשאר השאלות ותשובות:

א. שאלות ותשובות משנת תשע"ח-ט', מופיעות בספר "שאל לבי" חלק א'.

ב. כמו כן, מי שחפץ לקבל קובץ של שו"ת שנשאלו מראש השנה תש"פ עד פסח תשפ"א, יכול לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

לשאלת רבים: באופן ממוצע, מעת שנתקבלה השאלה במערכת, קבלת התשובה בחזרה היא בין שבוע לכשלושה שבועות. באופן שלא נתקבלה תשובה בחזרה עד זמן זה, ניתן לברר את סיבת הדבר במערכת, בכתובת: info@bilvavi.net
צריך לרשם מס השאלה בבקשה

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net • פקס: 03-548-0529

[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,
נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

לידיעתך: המספ של כל שאלה מוחלים באופן אוטומטי על ידי מערכת המחשבים ואינם רציפים משום מה

- ג..... ברסלב - יסוד האש.....
- ג..... מיהם עיקרי הנשמות הגבוהות ביותר בצורת אדם.....
- ד..... בענין גאולה ובידוד האחרון.....
- ה..... בענין צדיקים נרדפים.....
- ו..... ספרים ללמוד בעיקר.....
- ז..... צדיקים בדרך מסוכנות ועוד.....
- ז..... קריאת תיקוני אהר.....
- ח..... בענין שם נחמן.....
- ח..... ליקוטי מוהר"ן סה.....
- ט..... הנהגת התקופה.....
- ט..... דעת הבן איש חי דיש להניח שני תפילין רש"י ור"ת.....
- י"א..... התבודדות של שקט.....
- י"ב..... מחלוקת פשט סוד.....
- י"ב..... יסוד.....
- יג..... עבודת האמונה בדרך העבודה של ה"מסילת ישרים".....
- יד..... שידוכים.....
- יד..... הקניית לימוד בעיון לגיל הרח.....
- יז..... דע את ביטחונך - שיעור מס' 1.....
- יז..... בהמשך לשאלה #11982.....
- יז..... קבלה/פנימיות.....
- יח..... לימוד תורה.....
- יט..... השפעה פיזית על הרוחני.....

ברסלב - יסוד האש

שאלה:

הרב כותב שברסלב זה יסוד האש האם אפשר לפרט יותר איזה אש בפרטות כגון אש של מים וכו'...

תשובה:

בעולם העליון זהו בסוד כללות ההפכים. ולכך אש, מתתא לעילא (כמ"ש האש שלי תוקד עד ביאת המשיח, ומתהפך למים, כנודע, נחמן ר"ת נחל נובע מקור חכמה. והשורש הדק הוא רוח, שכולל בקרבו אש ומים.

מיהם עיקרי הנשמות הגבוהות ביותר בצורת אדם

שאלה:

האם הרב יוכל לכתוב בקצרה מעלא לתתא מיהם עיקרי הנשמות הגבוהות ביותר בצורת אדם - ממשיח ולמעטה, ולציין כל אחד מה עיקר שורשו והיסוד העיקרי בעבודתו, בעיקר מגדולי החסידות.

הובן אצלי בתשובה אחרת שהבעל שם טוב שהוא השורש להתנוצצות משיח כידוע, ועיקרי הענפים אחריו הם ברסלב וחב"ד ואם כן איך מתיישב עם דבריו של מוהר"ן שאמר לרבי ברוך ממזיבוז שהוא עבר את הבעל שם כבר בגיל 13.

האם הכוונה שלפי שורשו ראה כן - ששורשו לכאורה בפנימי.

תשובה:

א. נתבאר בתשובה בספר שאל לבי.

ב. בסוד יתרון האור מן החושך, התחתון עולה למעלה יותר. כמו שנתבאר הרבה בתורת חב"ד. שהאור העולה מן החושך גדול בהרבה מן האור שתחילה.

בענין גאולה ובידור האחרון

שאלה:

מה שלוי מו"ר שליט"א.

(א) באוה"ח בפ' שמות כתוב שרק ע"י תורה יוצאים משער הנון דטומאה, והרב מבאר שהכוונה שלומדים בתענוג באלוקות שהוא הוא השער הנו"ן דקדושה. ולפי"ז רק אלו שלומדים תורה בתענוג באלוקות המה האנשים שבעולם שיכולים לצאת מהטומאה של דורינו ולהיות בהגאולה. האם הכוונה שצריך צירוף של לימוד תורה עם תענוג באלוקות או שסגי בהתבוננות באלוקות אפי' בלי ת"ת, שגם זה נחשב ת"ת כיון שהוא סוג אחרת של לימוד תורה, תורה של יחוד ה', שזה היה כל גילוי תורת הבעש"ט. וכמובן שהצורה השלימה הוא ת"ת ביחד עם דביקות, אבל השאלה הוא האם ע"י התבוננות באלוקות בלבד (בלי ת"ת בפועל) יכול להציל את האדם מהצרות הרוחניות של עקבתא דמשיחא ולהוציא אותו משער הנו"ן דטומאה ולהיות בין הנגאלים.

(ב) הרב אמר שיש כמה תנאים כדי להיות בין הנגאלים, וא' מהם הוא קיום המצוות. השאלה הוא דלכאורה כל אדם אינו שלם בזה דהא יש כמה מצוות שכל אדם הוא חלש בהם וגם יש הרבה עבירות שכיחות כגון לשון הרע וביטול תורה וכו' וכו' וא"כ נמצא שכל אדם חסר בקיום המצוות כפי מדרגתו, וא"כ לכאורה לא שייך ח"ו להאדם להיות בין הנגאלים (אם לא שהגאולה יבא ברחמים ואז כל אדם זוכה)....

(ג) יש דבר נפלא בפירוש הרא"ש עה"ת בפ' בא (שמות פרק י' פסוק כ"ב) שהק' דאם הרשעים של ישראל במצרים במתו במכת חושך א"כ למה דתן ואברים לא מתו, ותי' משום שלא יתיאשו מהגאולה. ושמעתי ממשפיע אחד שהביא רא"י מכאן שאפי' רשע יכול להיות נגאל, אם הוא רק בוטח בישועת ה' (וכן אמר הגר"א שאלו שבוטחים בהגאולה הם אלו שזוכים להגאולה) וכן כתיב "הבוטח בה' חסד יסובבנו" וא"כ אפי' רשע אם הוא בוטח בה' ושהקב"ה הוא הכל יכול, הוא ינצל מחבלי משיח והוא יכול להיות בהגאולה. השאלה הוא, האם יש להביא רא"י מדברי הרא"ש ומדברי הגר"א ומכל הנ"ל שגם רשעים יכולים להיות בהגאולה (בזכות כח הבטחון), ובפרט לדברי הרב שהרשעים בכלל ישראל אלו המה החוברים לכלים המשחיתים והמדיה רח"ל שאינם זוכים להגאולה ח"ו אם הם לא פורשים עצמם מזה קודם הגאולה.

(ד) כיון שהמדיה הוא הוא שער הנו"ן דטומאה, האם מי ששומע בתדירות לרדיו או קורא עיתונים חרדיים כסדר וקורא חדשות וחומר שבא מהמדיה, האם זה גם נכלל באלו שמחוברים לשער הנו"ן דטומאה שאינם זוכים להגאולה ח"ו.

(ה) כיון שעכשיו הוא זמן הבידור הנפשות שמבררים מיהו ישראל ומיהו ערב רב, ועיקר הבידור הזו נעשה ע"י ענין אינטרנט שהאוחזים בו ואינם רוצים לפרוש ממנו הם הערב רב ח"ו, השאלה הוא איך צריך היחס לאלו שיש להם כלים אלו ואינם רוצים לפרוש מהם, או שרוצים לפרוש רק שיש להם קושי בזה (שבדקות ג"כ הוא העדר רצון לפרוש), שאנחנו נמצאים בסביבה שלהם תמיד, האם יש לחשוש שכל אלו הם ערב רב, ויש לנו לשנאותם ולפרוש מהם ככל האפשר (ולכאורה זהו רק שכבר קיבל תוכחה לפרוש

מכלים אלו, דאם לא כן הוא לכאורה כמו תינוק שנשבה בדבר זה כיון שהוא עשה כל זה שלא מדעתו, והרשעות שלו התחיל לכאורה רק אם כבר קיבל תוכחה על זה ואפ"ה אינו רוצה לפרוש...), או שיש לדון כל ישראל לכף זכות בזה על שהם נופלים ליצה"ר כזו שלא היה מימות עולם, והם יהודים יקרים שמצאים בפח של היצה"ר, וצריך להשפיע על כל א' בענין זו ולא לחשוב עליהם שהם נחשדים להיות מהערב רב....
תודה רבה להרב שליט"א

תשובה:

א. התבוננות באלוקות, כמו שנתבאר בהרחבה בתורת חב"ד, הוא ת"ת גמור.

ב. אם כשנופל מנסה לחזור בתשובה, הוא בכלל זה.

ג. הנזכר ברא"ש הוא בסוד הקו, מלשון תקוה, כמ"ש הרמח"ל בדרוש הקיווי, ועוד. ועיקר הבנין הוא לבנות צורת אדם, ששורשו א"ק. למעלה מכך הוא אור הקו. אולם ח"ו להורות כן לכתחילה להתדבק בקו ללא צורת אדם, כי זהו הרס כל התורה כולה.

ולכך כתבתי תנאי של קיום המצוות, כי זהו הצורה השלמה, בסוד צורת אדם, רמ"ח איברים ושס"ה גידים, כנגד רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, כנודע.

ד. אינו בכלל, אם כי מסכן עצמו הרבה.

ה. יש לשנוא את חלק הרע שבהם בלבד, אולם לפרוש מקרבתם מפני הסכנה.

11/04/2021 #12254

בענין צדיקים נרדפים

שאלה:

א) מצינו הרבה פעמים שגדול או צדיק א' סובר שהדברי תורה של צדיק מסוים הוא כפירה ושהשני הוא חוטא ומחטיא את הרבים ויש להתרחק מכל הדברים של השני, וכפשוטו יש לייחס לזה ביחס של "אלו ואלו דברים אלוקים חיים" כיון ששניהם היו צדיקים, רק שבהנהגה הולכים כא' מהן, וא"כ השאלה הוא דא"כ אם א' אומר דברים שנראים ככפירה או נגד המסורה של הגדולים וכו' איך ידעינן באמת אם זהו כפירה, אפשר שיש אמת בדבריו רק שלא נוהגים כמוהו.

ב) בהגאולה בעזה"ת שיבא במהרה, שאז יתברר האמת, האם אז יתברר איך שכל הצדיקים הנרדפים בגלותינו (כולל ר' קוק, האדמו"ר מלובאביטש ועוד צדיקים) היו באמת כמו יוסף הצדיק, הצדיק האמיתי, הצדיק יסוד העולם, שהיה נרדף מאחיו.

ג) ולהיפוך היה כאן גדול שאמר שעל אף שר' מנחם מענדל זצ"ל היה צדיק מ"מ חסידיו הם טועים על שסוברים שרק הוא יכול להיות המשיח, וכשהמשיח יבוא ונמצא שר' מנחם מענדל אינו המשיח אז כולם יהיו עצבים על שהאדמו"ר שלהם אינו המשיח. וכע"ז בשם החזו"א נאמר כשהמשיח יבוא אז המזרחים יבואו עם כלי זין כדי ללחום עמו. שני נקודות הנ"ל הם נקודות שונים אבל עכ"פ השאלה הוא, איך יתכן

שלאחר ביאת משיח יהיה עצבות או טעותים כאלו ועוד חשכות בישראל, הא ביאת המשיח בגופו הוא גילוי של אמת לעולם וא"כ איך יתכן שהמשיח יבוא ועדיין יהיו בעיות בנפשות ישראל ואחיזה של שקר כהנ"ל.

תשובה:

א. אדם רגיל לא יכול לידע בבירור. אולם חכם פנימי בודק את הדברי תורה ורואה היכן שורשם, וממה מעורבים.

ב. הנני מבקש לא לשאול שאלות ביחס של שמות אלא רק על דעות.

ג. ביאת משיח אינו גילוי אור שלם בבת אחת, אלא תהליך, כמו הארת השמש שזורחת בהדרגה.

כאשר יושלם ההארה לא יהיה ספקות.

11/04/2021 #12253

ספרים ללמוד בעיקר

שאלה:

ראיתי באחת התשובות שהרב ענה בהקשר למי שמתחבר לדרכו של הרב באיזה ספרים ללמוד בעיקר- והרב ענה בעל שם טוב, ועץ חיים.

האם הכוונה רק לספר בעל שם טוב או ספרי תלמידיו שמביאים בשמו? אם כן איזה?

ובהקשר לעץ חיים מי שלא בטוח האם ראוי לכך מה יעשה?

(האם יש דרך להתחבר לדוג' ע"י לימוד עץ חיים בפשיטות כדי להתחבר לאור בלבד שזה מתאים לכאורה אף לכל אברך)

תודה רבה על הארת החכמה הניתנת במסירות נפש ובעין טובה לכל ישראל.

טוב עין הוא יבורך.

תשובה:

נא לדקדק בתשובה, הנוסח שונה.

אין כמעט תורת בעש"ט ממש, אלא ליקוטים, כספר בעש"ט על התורה, כתר שם טוב, וצוואת ריב"ש.

עיקר גירסא מועיל בזוה"ק ותיקונים, ולא בעץ חיים.

צדיקים בדרך מסוכנות ועוד

שאלה:

א) מה היחס הראוי לצדיק מסוים שבדורינו (עכ״פ בעיני העולם שאומרים עליו שהוא צדיק) שהוא מפורסם כאוהב ישראל אפי׳ כלפי רשעים של הערב רב, שזהו דרך מסוכנת לרוב בני״א שיכולים ליפול לשער הנו״ן ח״ו מהתקרבות לרשעים, והשאלה הוא האם הצדיק הזה בודאי טועה כיון שרוצה לקרב הערב רב, שזה היה הטעות של משה וכדברי האריז״ל או שיש כזו דרך לצדיקים אלא שאין זה הדרך לרבים. (ויש צדיק בדורינו שאמר שרק משה היה טועה כיון שלא היה הזמן הראוי לקרב הערב רב משא״כ בדורינו שאנו קרובים לגאולה האחרונה אז הגיע הזמן עכשיו לצדיקים לקרב הערב רב ולאהוב אותם ולהעלותם אל קדושה).

ב) הקאצקר אמר ״כל הדרכים הם בחזקת סכנה, חוץ מדרך התורה״, וצ״ע א׳ מה הכוונה ״תורה״, האם הכוונה על לימוד תורה כפשוטו, או שהכוונה לגילוי אלוקות ודביקות בה׳ שהוא תפארת שהוא ת״ת. דהלא אנו רואים לנגד עינינו שגם ע״י חיים של לימוד תורה האדם יכול ליפול, אם אינו עובד על מידותיו ואם אין לו חיים של קדושה וטהרה ואם לימודו חסר בלשמה וכו׳, וגם אם האדם מעמיק בחייו ועובד על דביקות ונכנס לפנימיות החיים, הלא ג״כ נמצא בסכנה מאד כיון שהאדם צריך הרבה הדרכה בעולם הפנימי שלא לבוא לידי טעות. וא״כ מה כוונת דברי הקאצקר. (ג) בתורת ר׳ מנחם מענדל שניארסון זצ״ל מוצאים הרבה לשונות של ״בירורין״ ושאנו נמצאים תמיד במצב של בירורין ובירור הנפשות, אמנם מאידך הצדיק הנ״ל היה עסוק הרבה לקרב הערב רב כידוע (שזה היה ג״כ שיטת ר׳ קוק) וזהו לכאורה ביטול של כל הענין של בירור הנפשות, וא״כ מה פשר הדבר.

תשובה:

- א. אינני מתייחס לשאלות על חכמי הדור, נא לא לשאול שאלות בסגנון זה.
- ב. דרך התורה דרך האמצע. שאר הדרכים, בצדדים. וכל צד במהותו יש בו סכנה, כי נוטה לצד, והבן מאוד.
- דרך התורה יסודה יושר ואינה סכנה, אלא שאפשר לטעות.
- ג. לברר את חלקי הטוב שבכל אחד, ולהסיר את חלקי הרע שבו.

קריאת תיקוני זוהר

שאלה:

שלום כבוד הרב.
ידוע המעלה של גריסת תיקוני הזוהר, רצייתי לשאול האם לכל תיקון ותיקון שאומרים יש מעלה וסגולה בפני עצמו?
ואם כן, למה מסוגל אמירת תיקון כ"א?

תשובה:

אינני עוסק בדרך של סגולות, וחוששני שאם אתחיל להשיב על סגנון שאלות אלו יתרחב הדבר לעולם של סגולות.

11/04/2021 #12243

בענין שם נחמן

שאלה:

שלום לכבוד הרב.
מה שורש הענין שבשם נחמן יש שקוראים אותו נחמן עם מ' קמוצה, ויש קוראים אותו עם מ' בסגול?

תשובה:

קמץ - כתר. סגול - תפארת.

11/04/2021 #12242

ליקוטי מוהר"ן סה

שאלה:

כתוב בליקוטי מוהר"ן סימן סה "ויאמר בועז אל רות" שע"י עצימת העינים בשעת היסורים אדם מגיע לתכלית אחת שכולה טוב. ולא ניתן להשאיר במדרגה הזאת כי אז יצא מדרגת אנוש בסוד רצה ושוב. ובהמשך כתב ע"י שחוזר השכל מהביטול. כל המוח שהוא כלי השכל אזי אי אפשר להמוחין שהם הכלים לקבל זה השכל של בחינות ביטול... ומחמת זה מרגיש המוח הצער של היסורים... ודע שא"כ שחוזר מהביטול של אל הכלים דהיינו הכלי אזי מתגברים היסורים ביותר ממה שהיה מקודם... וא"כ מקבלת האיסורים ומתנחמים אליהם ע"י התחדשות התורה שזוכים ע"י היסורים. כי ע"י היסורים בא לבחינת ביטול ואח"כ אע"פ ששב מהביטול אע"ג שהרושם שנשאר מהביטול נעשה התחדשות התורה. עכ"ל

ברצוננו לשאול האם התחדשות התורה שמדבר רבינו היא ע"י לימוד תורה או גופא ע"י היסורים וע"י כך יזכה לחידושים הללו גם ללא לימוד תורה?

תשובה:

היסורים מזככים ונמשך האור, והלימוד בו שורה האור.
ופעמים הוא בחינת חכמה מאין תמצא, נפילת מחשבה בדרך ממילא.

11/04/2021 #12241

הנהגת התקופה

שאלה:

קראתי את המאמר אמונה למעשה ונהנתי מאוד מהרעיון של "ונהפכו" הסתכלות מרוממת על המגפה וגם מהחלק הסופי איך לוקחים את זה הלכה למעשה. ובימים האחרונים עלה לי שאלה. שהרי היה כתוב שהעולם לא יחזור למה שהיה. ברצוני לשאול שהרי בפועל אנו רואים שהעולם כן חזר לקדמותו?

א. האם הנהגת ה נשתנתה שוב והבורא עולם החזיר את העולם לקדמותו.

ב. האם הנהגתו שיצא מהמאמר השתנתא וממילא אנו צריכים לנהוג כהנהגה הקודמת?

ג. האם כל המצב שנוצר כעת זה עצת היצה"ר?

בתודה ובערצה

תשובה:

כיוון שירד אור הכתר לעולם, וכן הטומאה שכנגדו, לא יחזור העולם לקדמותו.

כבר כתבנו בעבר שהקורונה הוא רק כמו המוגלה שיצאה לחוץ שצורתה כתר. אולם מאחורי מוגלה זו עומד עצם החולי, והוא הטומאה הנוראה של המדיה. ובפרט ה"מכשיר החכם", שחודר יותר ויותר יום יום במהירות לתוך עולם שומרי המצוות, מכשיר בלתי מסונן, ומסונן למחצה לשליש ולרביע.

בתנועה החיצונית יש תנודות, פעם כך ופעם כך, רצוא ושוב, בצורות שונות ומשונות. אולם המביט בעין פנימית רואה את הטומאה רח"ל בפועל, ותולדתה מוכרח - פירוק העולם.

11/04/2021 #12236

דעת הבן איש חי דיש להניח שני תפילין רש"י ור"ת

שאלה:

שלום לכבוד הרב ראשית אודה מאוד לרב על החסד שעשה עימי

ברצוני לשאול

דעת הבן איש חי דיש להניח שני תפילין רש"י ור"ת וכ"ד הרב בן ציון אבא שאול ואני מסתפק בזה הרבה זמן

1. אני לא לומד קבלה ואיני במדרגה כזו ואני מרגיש שאין זה דרגתי אומנם דעת הבא"ח שאע"פ כן יש להניח

2. אני אברך רגיל כלפי חוץ ואני משתדל מאוד לא להיות שונה אני משתייך לזרם "ישיבתי" ואין זה נהוג כלל להניח וזה נתפס כבעל בית או בעל תשובה או "כסיגנון" ומ"מ ברור שאפילו הכי לדעת הבא"ח יש להניח השאלה אם להתעלם מהסביבה אפילו שזה יעמיד אותי "כמשונה"

3. עוד אני מסתפק שיש סוברים שאין להניח יחד שיש חשש שאינם במקום הנחת תפילין ביד, ואני לכשעצמי למדתי הסוגיה היטב עד כמה שאני מבין ולא הצלחתי לשלול לגמרי טענה זו, רק שלא נראה כך וטענתם דחוקה, אבל מ"מ מכלל ספק לא יצאתי, ורק טענה אחת עימי שהרבה מאוד מהגדולים והצדיקים הניחו שני זוגות, (בעיקר הבאים בסוד ה') האם יש בזה כדי להוציא הספק מליבי או אולי שהם ידעו בדיוק המקום למעלה ולמטה או שעשו יותר קטן ממה שיש היום (שבע וחצי ס"מ) ומ"מ גם גדולים בדור שלפנינו הניחו כמו שאנו עושים היום.

4. דעתו של הבא"ח דיש לכוון בתפילה בכוונות האר"י אפילו למי שלא בא בסוד וכמש"כ ברב פעלים או"ח ס"א ובעוד מקומות. נב מדברי הרב בעניין משתמע לי שהרב מעמיד את דעתו של הבא"ח בעניין זה כדעת יחיד אומנם הכרעתו של הבא"ח ע"ד כלל היא על סמך הקודמים לו ובפרט הגר"ח פלאגי והחיד"א וחסד לאלפים ובדרך כלל אינו חולק עליהם והכרעתו אצל עדות המזרח היא כעין המשנ"ב ולבא"ח (לפ"ד האר"י) כשאין כוונה זה פגם, ואמנם אני איני מכיון שאיני בדרגה זו ובקושי פירוש המילים אני מכיון אבל לשם אני שואף וכאן אני מסתפק שמא פסיקתו נובעת משיטתו הנ"ל ועד כמה שאני לא באתי לכלל "כוונה" גם לזה לא באתי, או אולי שנתפוס מה שאפשר.

5. עוד אני מסתפק דלדעת האר"י יש לכתוב ברצף ויש בזה פגם בתפילין, ומאידך יש אומרים שלא כדאי דיצא שכרו בהפסדו דהכתב לא יפה והחולקים ס"ל דאפילו הכי כל שאין חיסרון בצורת האותיות עדיף רצף על כתב יפה ועד"כ המצדדים בכתיבה ברצף נותנים משקל גדול לקבלה והחולקים הם אנשי הפשט ומה אני צריך לעשות בכגון זה שאיני בכלל אנשי הפשט ומאידך לא זכתי לבוא בסוד ה'.

6. עוד אני שואל וזה שאלה מקיפה יותר שמטרידה אותי, לדעת האר"י יש לכיון בכתיבה ויש סופרים שעושים זאת, ובדרך כלל הרושם החיצוני שזה כעין מעשה קוף כלומר שקראו או שמעו מעט בנושא או שלומדים זאת אצל רב אבל לא נראה שהם בעלי מדרגה ופעמים נראה שפחות מאברך רגיל. וכמו ששאלתי אחד ויש לו "מחירון" עם כוונות ובלי כוונות וזה נראה מזויף מתוכו. (לא שאני מכיר אבל אין איך לברר וה' יראה ללבב, אבל זה הרושם החיצוני, (ועד"כ מי שהוא בעל מדרגה בסוד אינו סופר סת"ם) האם אפילו הכי צריך כוונות. ובאותה מידה גם אני וכל אחד יכול לקרוא את הכוונות שסידר ה"קול יעקב" או בכל סידור כוונות.

7. ובכלל מה הכוונה "כוונות". הנה הרבה עררו על הכוונות ובפוסקים הספרדים, כגון הכף החיים והגר"ב צ אבא שאול (הוא מעט פחות) ועוד, ס"ל דיש לכיון, אומנם לא כל כוונות הרש"ש אבל כן כוונות כלליות (ומש"כ המשנ"ב סימן צ"ח סק"א לא ס"ל להנ"ל, ורק כלפי כוונות הרש"ש ס"ל הכי) וכמש"כ הבא"ח הנ"ל ברב פעלים, ומשמע דס"ל דדי בדיעה כללית ובסיסית מאוד, ולכאורה לפי"ז כמעט אף פעם זה לא "מעשה קוף" ותמיד יש הבנה כל שהיא, ורק עם הארץ גמור זה מעשה קוף וכגון מה שאמרו שנצרך מאוד לכיון שילוב אדנות והויה וליחד קדב"ה ושכינתיה, מה תוקף יש בזה לאחד כמוני שבקושי

פירוש המילים מכיון אני רק יודע בשכלי שיש מושג כזה של שכניה ועוד כמה מושגים כללים וביותר מה שמפריע לי שאין שום חיבור ללב וזה רק במדרגת השכל וכידיעה בעלמא, ושאלה זו מפריעה לי גם בכוונת אדנות דהיה הוה ויהיה דאין זה קשור למילים ואומר בפה אדנות וחושב עניין אחר שאינו משתמע ממשמעות הפשוטה של המילה.

8. ועוד האם שייך בזה הרגשת הלב, או שכל מהלך הדברים בשכל בלבד.
9. ולמיעוט הבנתי דעתו של הבא"ח דלאמיתו אף אחד לא מבין, דאין סוף, ואפילו שלמה המלך אמר "והיא רחוקה ממני" וא"כ אין חילוק (דחלק מאין סוף הוא גם אין סוף), ועוד נראה לי אולי, שיש כאן דרגה של מעשה דמחשבה. האם נכונים הדברים?
10. עוד אשאל בעניין כתיבת תפילין בספירת העומר שאין כוונות האם מעלתם כמו תפילין שנכתבו בכוונות האר"י או שמעלתם פחותה, ושמעתי שיש בזה מחלוקת במקובלים דורינו מה דעתו של הרב בזה? תודה רבה מעומק הלב

תשובה:

יש בזה שיטות יסודיות. דעת הגר"א שאין לכוון כלל. דעת רוב חכמי הקבלה לכוון, למי שנמצא במדרגה זו, שראוי ללמוד ולכוון.

דעת מקצת רבותינו שאף מי שעדיין לא השלים כל לימודיו יכוון מקצת לפי ידיעותיו. ונתרחב יתר על כן שכתבו מקצת חכמי ספרד בפרט, כוונות במקצת אף למי שאינו עוסק כמעט בחכמת האמת. ונתפשט יתר על כן ע"י הבן איש חי, שדרש כוונות אלו למעשה במקהלות עם, אנשים ונשים. ובזה כפי הנראה הוא קרוב ליחיד.

עליך לבחור באיזה דרך אתה הולך, ולפ"ז לנהוג למעשה.

כמובן שאדם שרחוק מאוד משייכות למדרגה זו, כוונותיו לפי ערכו. והן הן הדברים לסופרי סת"ם.

בכל דבר שנחלקו חכמי האמת, שקול הדבר למחלוקת של גדולי הפוסקים. ומי אני להכניס ראשי בין ההרים הללו להכריע למעשה.

09/04/2021 #12221

התבודדות של שקט

שאלה:

שלום רב שאוורץ,

אני קורא הספר בלבבי משכן אבנה ומאוד מענין אותי הענין של עבודת השם. אני חוזר בתשובה מארצות הברית ולפני חזרתי בתשובה עשיתי את תרגול המדיטציה. זה היה במסגרת של בודהיזם של זן. יצאתי מהכת ובא לארץ ישראל ללמוד תורה ומקים מצות לפני 38 שנים. אבל אני ממשיך התרגול בגלל זה נותן לי הרבה הטבות: רוגע, שקט נפשי, ריכוז, מוקד, ורגש לרוחניות.

השאלה לך : כתבתה בספר על התרגול לשבת בשקט אבל אתה לא כתב בפרטיות בדיוק איך. אני מורה למדטציה וחושב שהתרגול יכול לעזור ליהודים שרוצה להתקרב להשם. המקור שמצאתי הוא הרמב"ם, משנה תורה הלכות תפילה פרק ד, הלכה ט"ו, ט"ז. כתבתה לדבר אם השם ולא כל כך על התרגול לשבת בשקט. מה אתה חושב על הרעיון ללמד מדטציה במסגרת יהודי?

תודה על תשומת הלבך

תשובה:

נתבאר בהרחבה בסדרת דע את התבודדותך, וכן בסדרת דע את נשמתך.

11/04/2021 #12176

מחלוקת פשט סוד

שאלה:

שיש מחלוקת בין הסוד לפשט כגון בתפילת עמידה שלפי הזוהר מי שמשמיע חזרנו תפילתו לא מתקבלת ולפי השו"ע המתפתח צריך שישמיע לאזנו מה קורה בפועל במציאות שאדם משמיע לאזנו כי הזוהר אומר את המציאות כפי שהיא מה קורה בעולמות האם זה שיש פסק על פי הפשט שחולק זה משנה את המציאות?

תשובה:

כבר נודע בשם הגר"א, שאין מחלוקת בין הפשט לסוד. ולמי שנראה שיש, או שלא הבין הפשט כראוי, או שלא הבין הסוד כראוי.

11/04/2021 #12175

יסוד

שאלה:

שלום לכ' הרב שליטא.

אני מתעסק עם בעלי תשובה וישנם גדרים חמורים שמוכרח לדעת, לפני מספר ימים שלחתי לכ' הרב שאלה בשם פלוני, לא שיניתי את תוכן השאלה כלל שכן הוא ביקש לשאול את הרב, (לא ציינתי זאת בגוף השאלה). השאלה היתה בנוגע למעשה התשמיש אם מותר לאיש לקיים המצוה עם אשתו להגיע לגמר

ביאה, (זעזוע אברים) ויחד עם זאת למנוע מעצמו יציאת הזרע, מלבד מה שגם אני מעוניין לדעת התשובה ווהגדר ההלכתי למקרה הנשאל, שאלתי לכי הרב היא: כל מה שאמור בשאלה היינו בגדרי תשמיש בין איש לאשתו, אבל, אם עושה כן בינו לבין עצמו זו ממש טומאתו של בלעם רח"ל, שכתוב שהיה מזריע בנחש, ופשטות הדבר בנחש החי, אמנם מצד צורת האדם, היה מזריע בתוך עצמו. וידוע שזעזוע אברים זה עקירת הזרע. (וכמו שיש מאומות העולם במזרח שזהו מעשיהם) ומה שכתוב בשו"ע היינו לאותם שעושים כמעשה ער ואונן, על עצים ואבנים. והללו שני מקרים שונים. א. האם אני צודק בחילוק והדימוי? ב. מה לדעת הרב חמור יותר?

שאלה נוספת אם כן המניעה הזו אפשרית מבחינה מעשית וגם בדרך התורה בין איש לאשתו, מדוע מ"ש שהיה אוכל בתרומה והרגיש זעזוע יש מחלוקת אם יחזיק באמה או ע"י מטלית, מדוע לא ימנע בעצמו על ידי אותה הדרך? או מה נפשך אם כבר הזרעה בגוף הינו טומאת בלעם, מה יועיל לאחוז באמה או במטלית?

ישר כח וכל טוב לכי הרב.

תשובה:

- א. כן. אולם אסור לעשות כן. כי רק לגבי טומאה תלוי אם יצא לחוץ.
ב. מעשה ער ואונן.
ג. כי אי אפשר שלא יצא לחלוח קל לפחות. וז"ש שם ומטמאין בכל שהוא. עיין נדה (י"ג, ע"א) שנחלקו מטלית עבה או אף רכה. וספר הזכרונות (מצות פריה ורביה, עשה א', פרק ב'). ועיין רש"י בנדה (מג, ע"א, ד"ה לא שכית).

11/04/2021 #12171

עבודת האמונה בדרך העבודה של ה"מסילת ישרים"

שאלה:

שלום עליכם מו"ר שליט"א,

היכן משתלבת עבודת האמונה (בהשגחה פרטית ובכך שה' איתי בכל רגע ורגע - ממש כמו שכת"ר פירט וביאר במקומות הנוגעים לעניין שאלתי ב"בלבבי משכן אבנה" חלק א' ו-ב') במסגרת העבודה על פי הספר "מסילת ישרים"?

לכאורה רבינו הרמח"ל שביסס את ספרו על מדרגות העבודה על פי הסדר שסידר רבי פינחס בן יאיר לא כלל עבודה "בפני עצמה" על נושא האמונה. אמנם ניתנה התייחסות לעניין הביטחון שנדרש לקניית

החסידות (סוף פרק כ"א) וכן ניתנה התייחסות להימצאותו יתברך לעניין עבודת קניית היראה (בפרק כ"ה), אך אלו מובאים בפרקים המתקדמים יותר ולא כבסיס ויסוד לתחילת העבודה (וברור מדוע ניתנה התייחסות בפרק כ"ה לעניין הימצאותו יתברך, ולא קודם לכן, אבל לעניין היסודות הפשוטים של האמונה לא ברור).

במאמר המוסגר, כבוד הרב בביאורו על ספר "מסילת ישרים" הסביר שאחד היסודות שעליהם בונים את שלב הזהירות הוא הכרת ה"אני", כי אחרת האדם לא ידע ממה להיזהר ומה מתאים לו ואיתו לעבוד וכו'. לכאורה גם אמונה בבורא עולם היא אחד העקרונות/היסודות שעליהם העבודה עומדת וממנו מתחילה על כל פנים, ובכל זאת לא מצינו שרבינו הרמח"ל כלל עקרון זה בחלק מחלקי סדר העבודה.

א. אודה להבהרת כת"ר ביתר ביאור, ועל פי זה מה יש לעשות למעשה - היכן לכלול את עבודת האמונה בתהליך העבודה?

ובלשון אחר, אשאל: היכן נכנסת העבודה על פי "בלבבי משכן אבנה" בסדר העבודה של ה"מסילת הישרים"?

ב. הכיצד האדם ידע האם הוא אמור לפעול לפי סדר מדורג של עבודה כדרך ה"מסילת ישרים" או שמא לתפוס נקודה אחת של עבודה (כגון אמונה בהשגחה פרטית) שממנה הוא יעלה בקדושה בתיקון המידות וכו' (וכפי שכת"ר כתב "מעילא לתיתא")?

תשובה:

א. ברייתא של רפ"י, מתחילה, "תורה" מביאה לידי וכו'. וכנודע שיטת הרמח"ל בעסק התורה, שחלק המועט של היום יש לעסוק בידיעת גופי תורה והלכה, ושאר הזמן בעסק החכמה הפנימית (כמו שנתבאר ברמז במס"י הידוע, במה שכתב על עסק הפלפולים. ובלשון בהירה יותר במס"י בסדר של ויכוח. ובאגרותיו בבירור ממש. וזה דלא כשיטת רוב רבותינו).

וביאר שעיקר העסק בחכמה הפנימית הוא לברר שאין עוד מלבדו, אין כח שולט אלא הוא, הנהגת היחוד. כמו שנתבאר בהרחבה בספר דעת תבונות, וביתר ספריו פעמים רבות מאוד.

ולכך לשיטתו אמונה בכלל עסק התורה, בשלב ראשון של הסולם.

ב. זו שאלה כללית כיצד ידע האדם מה חלקו. והתשובה הפנימית, שכאשר עוסק "לשמה", מסיר את המסך המעלים והמסתיר של ה"אני" הבלתי זך, ועי"ז מכיר חלקו.

קודם שזכה לכך, צריך לברר נפשו לפי ערכו, ומתוך תפלה, ינטה לחלק הראוי לו לפי השגתו בצירוף לעצת חכם.

11/04/2021 #12170

שידונים

שאלה:

שלום וברכה כבוד הרב:

- א. אם יהיה הצעה לשידוך. לדחות את זה עד שהרגיש יציב. או לתת לזה לזרום?
ב. אך ומתי ניתן לזהות ולהרגיש יציבות חזקה שמתקדמת עוד ועוד? .
ג. ומה העיצה ללמוד על מידת יסוד העפר בפרטות יותר? ..
תודה רבה..

תשובה:

א. להמתין.

ב. כאשר עובר שנה ביציבות.

ג. שיעורי עצלות ועצבות - יסוד העפר, מסדרת ד' יסודות.

11/04/2021 #12169

הקניית לימוד בעיון לגיל הרח

שאלה:

שלום הרב.

השאלה נשאלת ע"י אישה, אילו משחקים אפשר לשחק עם ילד, כדי להרגיל אותו להצליחה לשבת ללמוד בעיון בעתיד. מדובר בגיל שנה וחצי ומעלה

תשובה:

בפרטות אינני מכיר משחקים למעשה, ילדי כבר גדולים, ונכדי עדיין לא באו לכך.

בכללות, לחפש משחקים שיש בהם נקודות אלו:

א. בנין. ב. הבדלה והתאמה. ג. קליטת צורה מדויקת יותר.

דע את ביטחונך - שיעור מס' 1

שאלה:

- שלום לכבוד הרב,
ראשית, יישר כוח על הסדרה, שהשפיעה עלי רבות.
ברצוני לשאול מספר שאלות, על מנת להבהיר את הדברים הלכה למעשה:
1. הרב מזכיר שתי נקודות מבט בנפש, פנימית וחיצונית. האם הרב יוכל להסביר כיצד יתכן ששתי נקודות מבט אלו אינן סותרות זו את זו, ושתייהן אמת? התבוננתי בדבר, ומה שעלה בדעתי הוא שמשחטא אדם, ממילא ההתנגדות שהוא חווה, היא-היא הנכונה עבורו, וממילא אינה בגדר התנגדות עוד. אלא, שהדברים דחוקים ביותר, ואשמח להבהרת הרב.
2. מדוע עצם צירוף הנפש לקב"ה נותן לאדם כוח שאין לו התנגדות? האם ביאור הדבר הוא על דרך מה שכתב התומר דבורה, שהנהגות האדם בעולם הזה מורידות שפע מעולמות עליונים, ולכן צירוף הנפש מוריד את הכוח הנ"ל?
3. הרב כותב שהתפיסה החיצונית הינה תולדת חטאי האדם שמחדשים מציאות של כוחות המתנגדים אליו. רציתי לשאול, מדוע החטאים מחדשים מציאות זו? לכאורה, אם אדם יתבונן בתפיסה הפנימית, בין אם יחטא ובין אם לאו, יפנים אותה ויזכה לכוח שאין לו התנגדות. הרב מסייג את הדברים בחיים נקיים מחטא. מדוע?
4. הרב כותב על הצורך בהתבוננות מתמדת על העולם תוך הפנמת הנהגתו ית', וסילוק הביטחון במערכות חיזוניות. האם מבט זה אינו מסוכן לאדם שטרם הפנים את הנהגתו יתברך בעולם, וממילא הוא עלול להישאר עם זעזוע הביטחון בכוחות העולם ועם מיעוט ביטחון בד', מה שעלול לפגוע ביציבותו?
5. האם בעידן הקורונה, זוהי אחת הקריאות של ד' הערעור המוחלט של כל המוכר והבטוח - והפיכתו לארעי?
יישר כוח גדול, פסח כשר ושמח!

תשובה:

- א. כללות צורת הבריאה היא באופן של דבר והיפוכו, גוף ונשמה, בחירה וידיעה וכדו'. וזה בחינת "מפליא לעשות" כמ"ש הרמ"א.
ועל האדם לחיות ברצוא ושוב בין סתירות אלו, ולהאמין ששניהם אמת. ויתר על כן, בדקות הם ב' צורות התראות של אותה הויה.
ב. כן. ויתר על כן, התדבקות בו ממש, שאין כח סותר ומעכב על ידו.
ג. חטא מלשון מחטיא את המטרה. המטרה הייתה לילך ביושר, "אלקים עשה את האדם ישר", וביושר אין מתנגד. אולם כאשר חטא, נטה מן היושר לצדדים. הצדדים במהותם הם ב' הפכים, ימין ושמאל, פנים ואחור, מעלה ומטה. ולכך בהכרח יש התנגדות.
ד. נכון. ולכך נצרך לעשות זאת בהדרגה איטית לפי ערכו.

11/04/2021 #12167

בהמשך לשאלה #11982

שאלה:

כבוד הרב ענה שנצרך בנין כללי של הנפש מאוזנת.
איך אני ניגש לעבודה זו, ספרים של הרב או כל ספר אחר, ואילו ספרים?

תשובה:

אפשר לנסות בספר הכרה עצמית והעצמת הנפש.

11/04/2021 #12166

קבלה / פנימיות

שאלה:

אם יש ד' יסודות של הנפש הבהמית אז זה ארבע רבדים והנפש הבהמית היא שבע הספירות התחתונות
אז כיצד ד' יסודות מתחלקים לשבע ואיזה מהספירות שייך כול יסוד. ואם יש לכול הד' יסודות ד' מרות
שהם ירוקה אדומה לבנה שחורה ולשבע הספירות גם יש צבעים מלמטה(ע"פ החלוקה של דרכי ההשגה
אדום כתום צהוב ירוק כחול סגול לבן אז היכן מתחברים פה הד' יסודות והד' מרות והדומם צומח חי
מדבר ונפש רוח נשמה דנפש בקיצור השאלה מה היסודות והצבעים והספירות והדצ"ח והמרות של
הנפש שמתלבשת בגוף הגשמי עצמו

תשובה:

קו ימין - מים	קו אמצע - רוח	קו שמאל - אש	כלי - עפר
חסד - נצח	תפארת - יסוד	גבורה - הוד	מלכות
מרה לבנה	מרה ירוקה	מרה אדומה	מרה שחורה

11/04/2021 #12165

לימוד תורה

שאלה:

שלום לכבוד הרב דרך העולם כמדומני שככל שאדם גודל בישיבה הוא רוצה לתת לאחרים את מה שלמד ועם הוא לא מצליח תהיות רב ללמד מסיבות כאלה ואחרות הוא ממצה קצת את עולם התורה אני רוצה להגיע לדרגה שזה לא ישבור אותי מציאות כזאת אלא ללמוד כדי ללמוד להרגיש סיפוק מעצם הלימוד אשמח לדעת איך לעשות ת העבודה הזאת? תודה רבה כבה

תשובה:

יש בחינה תחתונה של לומד על מנת לעשות, ד' אמות של הלכה. ובחינה זו מולידה צורך לתת לזולתו, לימוד לשם תוצאה. או תוצאה של מעשה שלו, או תוצאה של לימוד זולתו. וזהו מדרגת גילוי תורה משנברא העולם.

יש בחינה עליונה יותר, והיא הנקראת "תורת שעשועים", והיא מדרגת תורה שקדמה לעולם, וכמ"ש ואהיה אצלו שעשועים יום יום.

מדרגה זו, הבאה אחרי דייקא מדרגת לומד על מנת לעשות, מדבקת את האדם בשעשוע של תורה, ושם אין את עיקר התשוקה להשפיע לזולתו.

בנוסף לכך, יכול לכתוב לפי ערכו. ופעמים יהיה מי שילמד בו.

09/04/2021 #12163

השפעה פיזית על הרוחני

שאלה:

שמתי לב לפעמים במהלך היום ובלילה כשאני כל כך עייפה שאני מהנהנת, אבל נשארת ערה לטפל בילדים וכו' – עוברת מעבר לגבולותיי – יש לי תחושה של דיכאון – מרגיש כאילו אני נמצא מקום חשוך. אני מבין את ההשפעות הרוחניות הטבעיות ואת ההשפעות הטבעיות את הרוחניות.

א. האם אני חווה זאת מכיוון שהגופני, במקרה זה של תשישות, משפיע לרעה מאוד על הממלכה / הנשמה הרוחנית שלי שהוא גורם לדיכאון?

ב. באיזה תנומה למשל יעזור להטעין את הנשמה ולעצור את ההשפעה הדיכאונית השלילית הזו? עד כמה ההשפעה הטבעית רוחנית / נשמה?

תודה

תשובה:

א. כן.

ב. נצרך השקטה של ניתוק מן הסובב. ופעמים זה ע"י שינה קלה שמגיעה לשלב זה של ניתוק. ופעמים זה ע"י לימוד דרכי השקטה, כמו שנתבארו בסדרת דע את התבודדותך. השקטה זו מנתקת את האדם מן החומר ומכניסתו לתוך הרוחני שבקרבו. ואזי החומר נח ומתחדש. וכן האדם מקבל חיזוק ותוקף מכח חיבורו לחלקו הרוחני.

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שו"ת פרשת אחרי מות - קדושים תשפ"א

בס"ד

בעזר ה' יתברך, משבוע זה ואילך פרשת שמיני - תשפ"א, מקבלי העלון יקבלו בנוסף
מקבץ של שאלות ותשובות שנשאל הרב שליט"א באחרונה.

ביחס לשאר השאלות ותשובות:

א. שאלות ותשובות משנת תשע"ח-ט', מופיעות בספר "שאל לבי" חלק א'.

ב. כמו כן, מי שחפץ לקבל קובץ של שו"ת שנשאלו מראש השנה תש"פ עד פסח תשפ"א,
יכול לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

לשאלת רבים: באופן ממוצע, מעת שנתקבלה השאלה במערכת, קבלת התשובה בחזרה
היא בין שבוע לכשלושה שבועות. באופן שלא נתקבלה תשובה בחזרה עד זמן זה, ניתן
לברר את סיבת הדבר במערכת, בכתובת: info@bilvavi.net
צריך לרשם מס השאלה בבקשה

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט
יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net • פקס: 03-548-0529

בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,
נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס

לידיעתך: המספר של כל שאלה מוחלים באופן אוטומטי על ידי מערכת המחשבים ואינם
רציפים משום מה

גיווג שלישי.....ג

כיבוד הורים.....ג

אמונת חכמים.....ד

אמונה וביטחון.....ה

מוצי אזה לבטלה.....ו

תורה קדושה חרדה.....ז

מדות טובות לאנשים רחוקים.....ט

האם צריך להתגבר.....י

סוגי התמכרות.....יא

ביאורי תורה.....יג

ברסלב - יסוד האש.....יד

מיהם עיקרי הנשמות הגבוהות ביותר בצורת אדם.....טו

זיווג שלישי

ו' אייר התשפ"א #12313

שאלה:

שבוע טוב לכבוד הרב שליט"א אני גרוש כבר פעמיים ל"ע ואוחז לפני זיווג שלישי בקרוב בע"ה ושאלתי היא שבכל הצעה שמציעים לי יש אנשים רעים שמקלקלים בלי שום סיבה הנראית לעין והשאלה הוא איך אני מסתכל על זה כי לכאורה נראה שלא רוצים כאילו שאני יתחתן ח"ו ומה צריך להיות העבודה שלי במצבים כאלה, וגם איזה דברים אני צריך לעשות במצבי כדי שאני יהיה חזק ואני לא יתייאש ח"ו תודה רבה ושבוע טוב נא לא לכתוב את שמי

תשובה:

כבר נשאל על כך החזו"א, והשיב שנצרך אמונה ששידוך שאינו עבורו יורד מחמת סיבות אלו. וכאשר השידוך יהיה עבורו, יבררו אצל מי שחפץ בטובתו וכדו', ולא יהיה מניעות אלו. נצרך להתחזק באמונה שהכל מושגח מאתו ית"ש, ומאידך לתקן את חלקך בסיבות שגרמו לנישואין הקודמים להתפרק.

כיבוד הורים

ו' אייר התשפ"א #12309

שאלה:

שלום לכבוד הרב,

אני ב"ה נשוי כמה שנים ויש לי אבא שנתן לה כל מה שהוא יכל בחיים גם ברוח' וגשם' ואני ותמיד הרגשתי שאין לי תקשורת ושיחה איתו ואף פעם לא הצלחתי לשבת איתו ולדבר. רק בשאלות מה נשמע. אבל ממש בקצרה.

- א. האם אני יכול לגרום שפתאום כן יהיה שיחה בינינו כי אני יודע שגם הוא מאוד רוצה?
ב. והאם יש חובה לעשות הכל כדי שזה יקרה?
ג. מה אפשר לעשות שזה יקרה?
תודה רבה לרב

תשובה:

- א. כן. תחפש נושא שמאוד מעניין אותו ומתוך כך יפתח לבבו.
ב. אין חובה לעשות הכל.
ג. כנ"ל אות א'. וכן תמלא נפשך אהבה כלפיו, ומתוך כך תדבר עמו.

אמונת חכמים

ו' אייר התשפ"א #12307

שאלה:

בס"ד

בשאלה מספר 12071

הרב נשאל כדלהלן "2. שאלה כללית, האם בכל דעה נחרצת של גדול בישראל לגבי דבר שלא ברור אפשר לסמוך על זה ב100% אחוזים שכך יהיה הוא בעצם הביא את הדבר לברירות של 100%?" והרב ענה כדלהלן "ב. תלוי באמונת חכמים שיש לאדם.

שאלתי היא מה לגבי אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין?
יוצא להלכה שאם אדם לא מספיק מאמין לדבריו של הגדול הוא אינו מחוייב לשמוע לו?
מהה שאומר שאמונת חכמים היא לשיעורין

תשובה:

בדבר שהוא הלכה ושאל חייב לשמוע. בדבר שהוא עצה אינו חייב.

אמונה לעולם אינה שלמה, ולעולם נצרך לחזק ולהבהיר אמונתנו יותר ויותר. וזו כל עבודת האדם כל חייו, שאור האמונה שבקרבו ייעשה יותר ויותר בהיר ומבהיק.

אמונה וביטחון

ו' אייר התשפ"א #12305

שאלה:

שלום לכבוד הרב!

ידוע ומפורסם בעולם שישנו המושג 'נטייה גנטית'. הנטייה קיימת במגוון תחומים, ביניהם גם בתחום הבריאותי. יש אנשים, לא עלינו ולא עליכם, שמועדים יותר למחלות מסוימות מאחרים.

רציתי לשאול:

א. כיצד הדברים מתיישבים עם עולם האמונה והביטחון? מה הקשר בין מצבו הבריאותי של האב, לדוגמא, לבין מצבו של הבן, שהרי לכאורה מצבם הבריאותי הוא 'תוצר' של מצבם הרוחני, ולא של מצבם הפיזיולוגי. אם כן, מדוע יש מועדות בקרב הבן התואמת את מצבו של האב?

בהקשר זה אבקש לשאול, לצערנו, יש ברקע מספר בני משפחה שחלו במחלה ל"ע, אם כי רובם בגילאים מבוגרים. המציאות הזו מטרידה אותי, עד כדי חרדה. כיום, ב"ה, אני מטפל בנושא, גם באמצעות לימוד סדרת הרב - דע את ביטחונך, הלכה למעשה. אני רואה שיפור, ועדיין מבקש לשאול:

ב. מהי עבודתו של אדם במצב זה, האם היא שונה מאחרים - או שעליו להתמקד בעבודת האמונה והביטחון כיתר האנשים?

ג. הרב הזכיר מספר פעמים את הפסוק 'אשר יגורתי בא לי'. כיצד יוכל אדם להתמודד עם מחשבות רעות, על מנת שלא להיכלל בזה חלילה? הרב מבין, שמחשבות אלו אינן בחירות, אלא נובעות מתחושת המצוקה והחרדה.

תודה ותזכו למצוות.

תשובה:

א. כידוע בראשונים, כוזרי ועוד, הטבע גימט' אלקים. והיינו שכביכול הנהגת מדרגת אלקים התלבשה "בלבוש" של טבע, אולם בפנימיות הכל מדוקדק בחשבון להפליא, עד הפרט הקטן ביותר. ושכל בן אדם אינו יכול להבינו, כיצד מצד אחד ניתן לקבוע חוקי טבע שכוללים בתוכם חוקים קבועים, ובתוך כך הדבר יסוב היטב עם חשבון כל תולדותיו הפרטיים עד הפרט הקטן.

לדוגמא, זריחת השמש בחום מסוים, חק תנועת הגלגלים, שנראה כהנהגת הטבע. ועל ידי זריחה זו יש השפעה לכל בני אנוש, כל אחד לפי צרכו ולפי סבלו, חום, קור, הזעה, טרחה, הוצאת ממון, כל התולדות הרבים לאין תכלית מזריחה בחום או בקור מסוים.

התבוננות בדבר מבילה מאוד, כיצד פעולה אחת של זריחת השמש, "חק טבעי", מחושבת עד להפליא על מיליארדי פרטים שנולדים מכך לכל הנבראים, דומם, צומח, חי, ומדבר.

ב. יש להוסיף עשיית חסד, כמו שאמרו חז"ל על בית עלי, עיין ר"ה (יח, ע"א). וכן להוסיף בתורה, כמו שנאמר שם. וכן להוסיף בתפלה, כמ"ש בירושלמי (סנהדרין, פ"א, ה"ב).

ג. מלבד חיזוק באמונה ובטחון שהכל מושגח ממנו ית"ש, ולטובה! חיזוק במחשבה, ובשינון בפה דייקא, יש להגיע למודעות בכל פעם שעולה מחשבה, שאף מחשבה זו היא ממנו ית"ש, וגם היטב לטובה. ואזי נשקטת המחשבה.

ואחר שיזכה להשקיט נפשו ולא לפחד, אזי חלקו להכין עצמו ליום המיתה כראוי. כי כיוון שהקב"ה שם אותו במקום חשש זה שבמבחינה טבעית ממליצים הרופאים לעשות בדיקות מעת לעת לבדוק שח"ו אין תקלה, זהו לבוש לתביעה מן שמיא לעורר עצמו בכל עת מצוא, להכין צידה לדרך למעבר לעולם שכולו טוב.

מוצי אזה לבטלה

ו' אייר התשפ"א #12291

שאלה:

שלום וברכה!

לאחרונה מצאתי את ספרי הרב ומיד הרגשתי קשר אליהם. אני מאוד אוהב איך הרב כותב ברגישות לרגש. תמיד הייתה לי שאלה שמעולם לא באמת קיבלתי תשובה עליה ואני חושב שהרב אולי יוכל לעזור.

האם אפשר שלא להיות מוצי זרה לבטלה?

אם כן אז איך

אם לא, מדוע ה' יעשה איסור תורני על משהו שככה הוא בגופנו?

תשובה:

במזיד ובשוגג, כן. במקרה לילה זו זכות שלא כל אדם זוכה. עיין תקנת השבין (אות טו).

שורש המקרה לילה, כמ"ש בצדקת הצדיק (אות קד) וז"ל, בכל אדם יש פסולת בתולדה מעטיו של נחש, ערבוביא בטוב ורע, שעל זה נאמר (תהלים, צא, י) לא תאנה אליך רעה. וכח זה בנפש נקרא כוחו של עמלק, כמ"ש בליקוטי אמרים (אות ה'), שלכך נקרא "מקרה" לילה, לשון קרי, לשון שנאמר בעמלק, "אשר קרך". ועיין עוד בדבריו בספרו דובר צדק (אחרי מות, אות ד), ותקנת השבין (אות ו). ופרי צדיק (פרשת זכור, אות א'). וישראל קדושים (אות ו).

ועיין עוד בדבריו בליקוטי אמרים (דרשה לסיום הש"ס) וז"ל, קרי דאדה"ר מפורש בעירובין (יח, ע"ב) דחזי לאונסו, וכן כל עוון דהוצאת זרע לבטלה נקרא רע מנעוריו וכאילו אנוס כנ"ל. כי באמת נשמה שנתת בי טהורה, רק מה שברא ה' יתברל היצר הרע וההכרח שיהיה אינס חסרון ופגם, עכ"ל. ודבריו אלו מושרשים בתורת איזבצא, שהזריחו את אור הידיעה שלמעלה מן הבחירה. ולא נאמר אלא למי שהוא מעין מדרגת אברהם יצחק ויעקב, כמ"ש חז"ל, אין לך דור שאין בו כאברהם יצחק ויעקב. ועליהם נאמר בסוף פ"ק דב"ב, שניטלה מהם הבחירה והכל בגדר אונס בערכם. אולם המבט הברור מבט של בחירה, ושורש טומאה זו כמו שנתבאר בראשית הדברים מהצדקת הצדיק, שהוא חלק מטומאת זוהמת הנחש שנכנס בתוך האדם.

תורה קדושה חרדה

שאלה:

תודה לרב על כל ספריו שעוזר לי מאוד בכל עיני אני אברך שרוצה מאוד ללמוד תורה אבל יש לי בעיה שמעכב. שכמה פעמים נעשה כמו מחיצה שאיני יכול להשתמש עם מוחי ואיני יכול לחשוב אבל אני עקשן ומשתדל מאוד ללכת הלאה ועם הרבה עקשנות והרבה סבלנות לאט לאט מוחי מתחיל לפעול. וכשמוחי פעיל בה אני יורד לעומק הסויגיא ונתעורר לי קושיית ראשונים ואחרונים אבל כמה פעמים באמצע שוב נופלים לסתומה לחושך . והבעיה גורם לי שמתארך מאוד מאוד שבועות וחדשים לסיים הסויגיא ולתפוס את ההיקף ועל כל סויגיא שלמדתי בעבר בהרבה עמל אני מרגיש אי נעימת וכו. ונפשי בשאלתי מה לעשות כשאני כותב מוחי פעיל יותר אבל אני מרגיש שזהו רק תרופה זמנית. בקיצור האיך יכולים לעורר המחשבה מהרתדמה והאיך יכולים לזרז המחשבה בלי לחץ ועוד אני יכול לשכוח הדברים הפשוטים של הסויגיא ואיני יודע למה שאין לי זכרון חלוש נפשי אינו סובל בלבול ואי בהירות ואני רואה ומרגיש בכל דבר עמקות יותר בהירות וסדר יותר ממה שאני משיג והאי השגה והסדר מעכב לי להתקדם הלאה שאני מרגיש שאני לא ירד לעומקה וכמובן אי אפשר להשיג העומק בלי תפיסת ההיקף אבל קשה עלי מאוד ללכת הלאה בהרגשת האי הבנה האיך אני יכול לקנות בקיאות ולזכור בעיה בעיני קדושה . בדרך אגב לערך שתי שנים היה אני משתמש באנטרנט לפרנסה ולבלבבי עם מסוננן טוב ונתעוררתי לקריאת הרב ערב פסח העבר להתנתק לגמרי והיה לי התחלת ישועה גדולה בעיני פרנסה וכן בשלום בית . והיה לי תפלת שחריתים טובים שלא היה לי מעולם הבעיה. מסוף שנת יג שלי ערכתי מלחמות נוראות בעיני קדושה בה לא עברתי מעולם במזיד . אבל תמיד נפלתי במקרה לילה וכל מגמותי היא להיות משומרי הברית וכל התפילת שלי לינצל ואזכה לעשות תשובה שלימה אבל לצערי הנפילות הם יותר . יש לי תמיד פחדים גדולים שלא אפול בשגגה בפרט כשאישתי נדה ולבסוף כשצריכים לעשות המצווה שעה קודם לכן יש לי מלחמות למעלה מדרך הטבע שנתקשה האבר ואני לוחם ונח ועוד הפעם ועוד כמעט שאני נופל לשגעון וכמה פעמים ח"ו אני מוציא זרע בתקופה העבר היה אשתי טוען שאין לה טעם בתשמיש והתבוננתי שאין אני נותן די אהבה די מילים טובים אבל הבעיה שאין אני יכול שתיכף נתקשה איברי וכמה פעמים אין אני יכול אפילו לחשוב אהבה ואיני יודע על מה זה באה אפשר מהמלחמות או שלא הישגתי די אהבה בילדותי? או שאני אדם שסובל ואיני מוציא הרגשותי לחוץ אני מרגיש הוצאות הרגש לבני אדם כחסרון בושה ומיהכן זה בא זה טבע שלי או שנעשה אח"כ ומה התיקון ועוד שאלה אחת יש לי חרדה מאימת הציבור לעשות קידוש וכדומה טבע שלי היא לחשוב מה בני אדם חושבים בכלל ומה חושבים עלי אבל אני יודע אם זה בושה ואם כן מה התיקון

טורפיסט אחד אמר לי שהוא מחטאת נעורים שעשיתי בילדותי זה גורם לי בוושה עמוקה
אבל אין לי הפחד רק ברבים
תלמידך הדר בברוקלין ניו יארק

תשובה:

א. ראשית, כתיבה זו עצה מצוינת. מומלץ לברר בכל סוגיא מה ברור לי ומה לא ברור. חלק גדול מן הברירות הוא הברור מה ברור ומה לא ברור.

אפשר לנסות לסדר כל סוגיא לפי כללים ופרטים. כללים ופרטים של הדינים, וכללים ופרטים של הסברות, ולכתוב לפי סדר ברור זה.

בנוסף לכך, לסדר בכתב סיכום של סוגיא וסוגיא. דינים, סברות, ומה יצא ברור ומה לא.

ב. לקרר הגוף במים קרים, ואם אפשר טבילה במקוה קר, באותה שעה.

ג. תנסה ללמוד עם חברותא בספר דע את הרגשותיך, ולדון עמו על הדברים.

ד. תתרגל לעשות דברים קטנים מאוד בפני הציבור, וכך לילך בהדרגה.

מדות טובות לאנשים רחוקים

ו' אייר התשפ"א #12279

שאלה:

שלום לרב, בתשובה #12076 הרב ענה מספר אופנים למה יש צדיקים שיש בהם דין ואינם נוחים להעולם. ושאלתי על משקל זה, איך זה שיש אנשים שעדיין אינם שומרים תורה ומצוות ואולי אף גויים, שיש להם מדות מאד טובות, האם יש להם נפש יותר מזוככת באופן טבעי? או שכבר תיקנו בגילגולים קודמים? או סיבות אחרות?

תשובה:

א. הם יהודים, ובכל יהודי ג' מידות - רחמנים, ביישנים, גומלי חסדים.

ב. הם נשמות שעתידים להיות גרים, וניצוץ זה כבר גלוי עתה.

ג. נפשם מאוזנת מלידה, או עבודה עצמית בשיטות חיצוניות, בגלגול זה או אחר.

ד. כל אומה יש למידה אחת טובה לחלקה.

ה. כל נפש יש לה מידה אחת מתוקנת. ואצל בעלי מצוות ותורה, פעמים העסק במצוות ותורה דוחק לצד את המידות, כאשר נעשה באופן בלתי נכון. לעומת כך, אלו שלא זכו לתורה ומצוות, פעמים כל השקעתם במידות.

ו. כיוון שהתורה איקרי אמת, לכך פעמים נעלם הדרכי נועם שבה והשלום. לעומת כך אצל אלו שרחוקים ממנה, אין אמת שתסתיר את השלום.

האם צריך להתגבר

ו' אייר התשפ"א #12270

שאלה:

כמו כן רציתי לשאול את כבוד הרב שליט"א תשובותיך הם כמים צמאים לנפש עייפה. כהייתי בבחור"ל היו נוהגים חלק מנושאי תפקידים ואפילו אברכים רגילים ללכת עם עניבה דבר שנותן חשיבות וכבוד אמנם חיצוניים אבל משפיעים על ההתנהגות וכדברי חובת הלבבות הידועים.

מה בארץ פחות מקובל ואנשים שמכירים יכולים להרים גבה מה קרה לו וכו'. האם צריך להתגבר ולא לשים עד לקבלת משרה או שהכל עצת היצר להסיח הדעת מן העיקר שהיא בניית הפנימיות. לצערנו נמצאים היום בחברה קצת חיצונית ויש לי נטיה קצת לשפלות הנפש למרות שיש לי במה להעריך את עצמי כגון שיש לי מקצוע חשוב ולמדתיח בישיבה נכבדה (של בעלי תשובה אבל נחשבת מצוינת אפילו בקרב החרדים). היה רב בחור"ל שאמר לי שמיום שנהיה אברך שם עניבה וכיום הוא ראש כולל וישיבה וקבילה ופוסק חשוב וחבריו אברכים בכולל כבר חמישים שנה.

תשובה:

אפשר ללבוש. אולם בכל יום לחשוב כמה שניות על שפלות הנפש.

סוגי התמכרות

ו' אייר התשפ"א #12266

שאלה:

לכבוד מו"ר שליט"א

בס"ד אני עוסק כעת בכתיבת סיכום דברי הרב בענייני התמכרויות, עם תרגום ללשון קלה השווה לכל נפש והרחבות בעיקר מהשיעורים של 'יסוד המים' - עפר דמים דמים, וליקוט תשובות הרב בנושא. ואם אזכה, חוץ מהתועלת לעצמי, יהיה בזה תועלת לכלל הציבור יש ארגון ידוע במלחמתו בפגעי הטכנולוגיה, (שכבר הפיץ את דברי הרב באופנים שונים), שראש הארגון דיבר עמי בענין זה שמעוניין להפיץ את הדברים (כמובן רק אם יהיו ראויים ויקבלו את אישור הרב), כי חסר מאד חומר אמיתי בענין זה כיצד האדם יכול להגמל. א. האם בכלל הרב חושב שזה נכון וכדאי לעשות כזה סיכום, כי אין לי אלא את ניסיוני האישי, ובניסיוני האישי התועלת שקיבלתי מדברי הרב היתה ע"י כניסה למהלך שלם של כמה שנים שבהם אני עוסק בכל תחומי שיעורי הרב, והתועלת מליקוטי דברים פרטיים מוטלת אצלי בספק.

ב. אם כדאי לעסוק בהנ"ל, האם הרב יכול לברך שיהיה סיעתא דשמיא.

ג. הרב הזכיר בקצרה בשיעור הנ"ל שישנם ג' עניינים שאליהם האדם מתמכר: א. הרגלים.

ב. הנאות. ג. דברים קיצוניים. אולם הרב לא נכנס לבאר האם דרכי תקון כל א' משלושתם שונה. וכן האם נכון להגדיר שהרגלים זה עפר, הנאות - מים. קיצוניות - רוח, אש.

ד. באופן אישי, בס"ד עצומה, לאחר תפילות ודמעות שקרעו שערי שמים, עברתי גמילה מהתמכרויות חזקות, בעיקר ע"י קיום מה שלמדתי מהרב בענין זה ובאופן כללי על השקפת

כל העבודה, תהליך שלקח כמה שנים אולם ה'מכה בפטיש' שגרם לי להגמל סופית

ולהרגיש תיעוב אמיתי גם בעומק התת מודע של נפשי הבהמית לדברים שאליהם הייתי

מכור, היתה השיטה שכבר שאלתי עליה בעבר לייצור התניה שלילית, ע"י חזרה פעמים

רבות של דמיון מודרך בענין. והרב ענה בא' התשובות שזו שיטה שמתאימה גם לבעלי

חיים, וכפי שהבנתי: כמובן שזה שלילי, כי אין מטרתינו להיות בהמות מוצלחות, אלא להיות

אדם השולט על בהמתו.

שאלתי היא: אם לוקחים את השיטה הזאת כשלב צדדי בכדי לעשות בחינת 'הכנעה' לנפש הבהמית בכדי שיהיה אפשר לשלוט עליה, האם הדבר מומלץ, אפשרי, או לא מומלץ. וביתר עומק, כפי שחוויתי בעצמי, התועלת משיטה זו לא היתה רק בתוצאה הישירה של ה'התניה', אלא בעוד ב' עניינים: א. פתאום תפסתי במוחש עד כמה כל המשיכה לדבר היא דמיון בעלמא, כי אם אפשר לשנות את הדמיון לדבר מ'הנאה' ל'סבל', על כרחך שרוב ככל המשיכה לדבר היא שקר גס של דמיון. ואין לך ליצנותא דע"ז גדולה מזה. ב. העבודה לעשות את הדמיון מודרך הנ"ל, דורשת הסכמה לסבל נפשי המתלווה לדמיון, וזה 'מסירות נפש' גדולה להתמיד בזה ולהסכים במודע לעשות לעצמי סבל. ויש בזה תועלת סמויה, שכאשר אדם סובל ומוסר נפשו לדבר, הוא יוצר תוקף אמיתי ל'רצון', כי א"א לעשות עבודה זו, אם לא שמגדילים ומגבירים ביותר את נקודת הרצון לצאת מההתמכרות. ואז פתאום האדם קולט אני באמת באמת רוצה לצאת מההתמכרות, גם הוכחה שכ"כ הסכמתי לסבול בשביל כך, וגם שלא יצא שכל הסבל הזה לחינם. עד כאן הרגשות שהרגשתי בנושא, ופשיטא שדעתי בטילה אם הרב יבטל את הדברים. ה. בשיעור של עפר דמים דמים, הרב לא הזכיר כלל דוגמא של התמכרות לטכנולוגיה, האם זה לאו דווקא, או מפני שיש משהו בטכנולוגיה שאינו כלול ביציאה משאר התמכרויות שאלתי רק מבחינת הנפש הבהמית, דמצד הנזק הרוחני פשיטא. ו. האם נכון הדבר לחלק את העבודה של היציאה מהתמכרות על פי ביאור חלקי נפש האדם - דהיינו: נפש - ד' יסודות. רוח - עבודה על שינוי הרצון ואת זה לחלק לב' סוגי רצון, מודע, ותת מודע נשמה - כל העבודות הרוחניות יותר - תפילה, תורה, מסי"נ למען שמו, ושינוי ההשקפה.

תשובה:

א. כדאי לנסות.

ב. בע"ה שיהיה סייעתא דשמיא.

ג. כן! נכון מאוד. קיצוניות בעיקר אש.

ד. אפשרי.

ה. השיעורים נאמרו בעבר הרחוק, שציבור בני התורה שבפניו נאמרו הדברים בכלל, היה רחוק מכך הרבה. יתר על כן, הטכנולוגיה היא אבי כל ההתמכרויות, כי הוא שער הנו"ן, כמינות דמיא שאדיק בה ביותר, "למעלה מטעם ודעת כלל וכלל".

ביאורי תורה

ו' אייר התשפ"א #12264

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א רציתו להבין שידוע ששבעה רועים מתחלקים כנגד ז, ספירות ולפי"ז לכאורה משה רבינו יותר מתאים למדת תפארת שקשור לתורה מיעקב וגם מה הקשר בין משה לנצח

תשובה:

יש למעשה כמה יחסיות. ואמרו בזוה"ק יעקב מלבר משה מלגאו. וביחס הזה יעקב תפארת, ומשה דעת, שהוא פנימיות התפארת, ופנימיות כל ו"ק, ז"א (ועיין קהלת יעקב, ערך משה). ועיין חיים וחסד, וז"ל, בהתורה נצח כל האומות. ועיין תולדות אהרן (סוכות) וז"ל, משה הוא נצח, שניצח המלאכים והוריד תורה לישראל, עיי"ש שביאר שמידתו ת"ת, ומפני ענוה ירד לנצח. ועיין אמרי פנחס (וישב) וז"ל, "אתפשטותא" דמשה שהוא בנצח, בחינת משה אמת ותורתו אמת, עכ"ל. וא"כ נצח, הוא אתפשטות משה. ועיין אמרי מנחם (וארא) שירד לנצח, מדין השליך אמת ארצה, עיי"ש. ועיין אגרא דכלה, וז"ל, והוכרח להיות קשור בנצח, כי נצח ישראל לא יישקר."

יש יחס נוסף מדוע משה הוא נצח, כמ"ש בשער המלכים בעץ חיים (פרק ג'), שנצח נבנה משליש תחתון של ת"ת. וכתב בספר הקנה (ד"ה מחמת המקום) שמשה כלול מת"ת ונצח. ועוד אמרו בזוה"ק, איהו (ז"א, ת"ת) בנצח, ואיהי בהוד.

ועיין ספר הפליאה (ד"ה שאלו את רבי מהו בינה) מהו נצח, א"ל קמ"ח (גימט'), א"ל מהו קמ"ח, א"ל תורה. ועיי"ש עוד. ושם (בד"ה נצח) למה נקרא נצח, כי זו המידה היא מידת משה, ובה היה מנצח לכל אויבים במטהו, עיי"ש. וא"כ יחס משה לנצח, הוא ביחס למטה. וכ"כ שם בכמה מקומות.

ועיין בנקודה זו בהרחבה במגן דוד (אות ז) בתחילתו.

ועיין מגיד מישרים (צו) וז"ל, וקרי לנצח משה עבדו, דהא משה רמיז בנצח, ואיהו עבדו דת"ת. ועיין עוד פתחי שערים (נתיב שבירת הכלים, פתח טו) שחמה בנצח, עיי"ש. ומעין כך בפרי צדיק (כי תצא, אות יא). ומכח כך קרן אור פניו, כמ"ש בבן ביתי (תהלים, פט), ובגר"א בתיקונים.

ובחינה נוספת בכך מצינו בדברי אמת לחוזה מלובלין, וז"ל (בפרשת קרח), משה הוא ממשיך שפע ומקרב אותו ית' לכנס"י, ואהרן מקרב את כנס"י לה' כנ"ל, ונצח מרמז על המשפיע לנצח שונאינו ע"י אהבתו אלינו, עכ"ל. ובעומק זהו ההבחנה שאיהו בנצח, ואיהו בהוד. ועיין עטרת ישועה (וארא).

ועיין עוד תולדות אהרן (לסוכות) וז"ל, שעבודת משה היה רק ע"י ניצוח, ששיבר את עצמו על כל המידות, עכ"ל. ובפנימיות זה מכח דעת, שהוא פנימיות כל המידות. ועיין תולדות יצחק (זכור) וז"ל, נצחון של משה רבינו ע"ה היה, להכניס את הכל באמונת השגחתו ית'. ועיין עוד ישמח ישראל (ליקוטים, ד"ה זורע צדקות). ודובר צדק (אחרי מות, ד).

ברסלב - יסוד האש

כ"ט ניסן התשפ"א #12261

שאלה:

הרב כותב שברסלב זה יסוד האש האם אפשר לפרט יותר איזה אש בפרטות כגון אש של מים וכו....

תשובה:

בעולם העליון זהו בסוד כללות ההפכים. ולכך אש, מתתא לעילא (כמ"ש האש שלי תוקד עד ביאת המשיח, ומתהפך למים, כנודע, נחמן ר"ת נחל נובע מקור חכמה. והשורש הדק הוא רוח, שכולל בקרבו אש ומים.

מיהם עיקרי הנשמות הגבוהות ביותר בצורת אדם

כ"ט ניסן התשפ"א #12259

שאלה:

האם הרב יוכל לכתוב בקצרה מעלא לתתא מיהם עיקרי הנשמות הגבוהות ביותר בצורת אדם- ממשיח ולמעטה, ולציין כל אחד מה עיקר שורשו והיסוד העיקרי בעבודתו , בעיקר מגדולי החסידות.

הובן אצלי בתשובה אחרת שהבעל שם טוב שהוא השורש להתנוצצות משיח כידוע, ועיקרי הענפים אחריו הם ברסלב וחב"ד ואם כן איך מתיישב עם דבריו של מוהר"ן שאמר לרבי ברוך ממזיבוז שהוא עבר את הבעל שם כבר בגיל 13.

האם הכוונה שלפי שורשו ראה כן -ששורשו לכאורה בפנימי.

תשובה:

א. נתבאר בתשובה בספר שאל לבי.

ב. בסוד יתרון האור מן החושך, התחתון עולה למעלה יותר. כמו שנתבאר הרבה בתורת חב"ד. שהאור העולה מן החושך גדול בהרבה מן האור שתחילה.

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת אמור תשפ"א

- ב מה פשר התפילות על קברי צדיקים _____
- ב מהו הגבול של האמונה _____
- ג עולם התורה וחורבן הדור _____
- ד מה לאמר לרב שיש לו מכשיר חכם _____
- ה כח הרע _____
- ו בדבר טהרת המקוה _____
- ז חשבון נפש בהתבודדות _____
- ח האם כל אחד יכול להיות ת"ח עצום _____
- ח כתיבה אחר התבודדות _____
- ט בשם נחמן _____
- ט התקופה שבין שבועות ל"ז תמוז על פי קבלה _____
- י שער הגלגולים _____
- י ראייה רוחנית מלידה _____
- יא חסינים להגיעה לארץ ישראל? _____
- יא בדברי המאור עינים בענין התהוות הבחירה _____
- יב שאלות על ג' חוויות שהיה לי _____
- יג שאלות בענין דע את עמך ודיעך _____
- טו דע את התבודדותך-הכנה להתבודדות _____
- טו מה לחשוב בשעת ההסתכלות _____
- טז הבנה בענין המושכלות בעניינים מסוימים _____
- טז שאלות בענין תשובה ואריך ועתיק _____
- יח צורך נפשי בהארזת פנים מאחרים _____
- יח ביעורי בקבלה _____
- כ תוכניות בבתי ספר לבנות _____
- כא בריאות הנפש והגוף _____
- כא כחמות היד _____

מה פשר התפילות על קברי צדיקים

ט"ז אייר התשפ"א #12554

שאלה:

שלום כבוד הרב. יש לי שאלה שמטרידה אותי הרבה זמן. אני לא מבין מה כוונת הדבר שהולכים לקבר של צדיק ומבקשים מהקב"ה שיקבל תפילותינו בזכות הצדיק, מה הקשר בין הדברים?

תשובה:

על ידי שהולכים לקברו דבקים בכח נפשו, ועל ידי זה מעוררים את כוחו של הצדיק. וזהו זכות הצדיק שהתעוררה שעל ידו אנו מבקשים לזכות שיתקבל התפלה, והיינו שכח זכותו דבק בנו.

מהו הגבול של האמונה

ט"ז אייר התשפ"א #12552

שאלה:

שלום כבוד הרב. האם הרב יכול להסביר לי מה זה "אמונה". האם כאשר אדם מחליט לקנות בית והוא לוקח משכנתא גדולה, אם הוא אומר השם ישלם - זה אמונה? אם כן, האם מותר לאדם להכנס לחובות ולהגיד השם ישלם? לא ברור לי היכן הגבול, או אולי אין גבול, ובאמת אפשר לעשות את זה?

תשובה:

הגבול תלוי במדרגת אמונתו, כמה שיעור אמונתו, כך יש לו לפעול.
ויבדוק האם היה מוכן להלוות לרעהו על סמך אמונה כזו שיש לרעהו.
כן מבואר מבית המדרש של נוברהרדוק.

עולם התורה וחורבן הדור

ט"ז אייר התשפ"א #12550

שאלה:

ברצוני לברר דבר יסודי שאמר הרב שליט"א, בהדרשה של "חורבן הדור" שנמסר בבין המצרים תשע"ז.

א. כיון ש"עולם התורה כבר נחרב" כדברי הרב, א"כ מה צריך להיות היחס כלפי בני ישיבה של היום, דהא בכל הדורות מאז שהוקמו ישיבות היה חילוק מהותי בין המון העם לבני ישיבה, אבל בזמנינו שאין כ"כ פנימיות, ורק אצל יחידים בני עליה ממש יש אמת ולא עם רוב בני ישיבה, ואין שום "מקום" או "ציבור" או "קהילה" שבו האדם יכול לברוח אליו כיון שהטומאה כבר בוקעת לכל מקום אפי' בעולם התורה, כדברי הרב, וא"כ יש להאדם רק עולם הפנימי שבו הוא מובדל מכל העולם, וזה הוא, חי לבד עם הרבש"ע, וא"כ כשאני נמצא בישיבה האם אני צריך לחשוב שבאמת אין מציאות בזמן הזה של "עולם התורה" בישיבות, וגם שרוב בני ישיבה בסביבתי אינם באמת בני תורה (ובפרט אם יש להם מכשיר חכם "מסונן" וכדו' שאז בודאי הם מופקע משם "בן תורה?")

ב. האם באמת צריך יחס כזה כלפי הסביבה, שאני באמת לא נמצא בעולם התורה, והישיבות של היום הם אותו עלמא דשקרא של הרחוב? הראשי ישיבות וגם גדולים של היום אומרים שהישיבות של כלל ישראל הם ההצלה של כלל ישראל וכ"ש בדור דידן שהטומאה בעולם כ"כ מתפשטת אז בודאי אין עצה להאדם להיות יר"ש ובן תורה ולהיות מקושר עם הרבש"ע רק אם הוא נמצא בישיבה - אבל לפי דברי הרב נמצא שגם הישיבות של היום אינו ההצלה שלנו, ורק הפנימיות של כל א' הוא הדבר החשוב באמת, ולא הישיבות ולא סביבה של תורה?

ג. מה שונה מבט זו להבדיל ממבט החילונים ומודרנים והגויים שמסתכלים באופן שלילי על בני הישיבה שאנו לא טובים ושיש לנו כ"כ חסרונות וכו'? כשאני מרגיש הבדלה מעולם התורה ועולם הישיבות של היום, אני מרגיש שהתפיסה שלי קרוב להסתכלות החילונים על הבני תורה, תפיסה של שנאה לעולם התורה. האם אני לא הבנתי כראוי את כוונת הרב ש"עולם התורה של היום נחרב?"

ד. האם יתכן שבני הנעורים של היום שנשרו מן הדרך ופרקו עול רח"ל (אני לא יודע מה המצב בארץ ישראל אבל כאן באמריקא אפי' במקומות של בני תורה יש מאות נערים, שפורקים עול רח"ל, והדבר ממש כמגיפה) האם יתכן שכל זה הוא משום שהם רואים השקר שנמצא בעולם התורה, החוסר יראת שמים והחוסר מידות טובות וכל מיני חסרונות שהם רואים בבני ישיבה, ועל כן יש להם סלידה מעולם הבני תורה?

ה. האם הישיבות של היום לא כלום להרבש"ע מחמת שאינם מקומות של עבודת ה' כמו דורות של עבר?

ו. ואיך ע"י מבט זו (שיש לי רק עולם הפנימי של עצמי ביני להרבש"ע ותורתו בלבד) האדם לא נעשה בעל גאווה על ידי כך?

ז. הרב אמר שאם הדור אינו משתנה, אז הסוף תהי' או ביאת משיח או אבדון ח"ו כמו השואה, ולאחרונה הרב אמר שעדיין זה חשש רב. לענ"ד דברים אלו הם היו הדברים המבהילים ביותר שאמר הרב. איך שייך לפי"ז להאמין בה 'ולבטוח בו ולעבדו בשמחה וללמוד בישוב הדעת כראוי אם יש "חשש רב" לזה? איך שייך לאדם שלא להשתגע ממש מאפשרות כזו?? איך שייך שלא להתייאש מהכל??

תשובה:

- א. צריך לשקוע בתורה ועבודה. ובאופן כללי לידע שיש להתחבר בפועל ליחידים ולא לציבור.
- "עולם התורה" כהיום מעורב חיצון עם פנימי באופן ניכר, כפי שניכר וידוע לכל. תערובת זו היא חורבן עולם התורה.
- ב. הצלה פורתא, אולם העיקר עולם פנימי עשיר רחב ועמוק. לפיכך נברא האדם יחידי. ישנם בני אדם שאין להם כח לפחות לעת עתה להחזיק לבדם או עם חברים מועטים, והם נצרכים לציבור, ולכך מצבם מורכב, כי אין ציבור שמור כהיום.
- מי שלא בונה עולם פנימי לעצמו, הישיבה לא בהכרח תציל אותו, כפי שאנו רואים רח"ל אלפים שירדו מן הדרך.
- ג. ח"ו ח"ו. החיצוניות הגמורה גרועה בהרבה. אולם גם בית המדרש של היום אינו שמור כלל. ולכך כבר אינו "תיבת נח", וגם על תיבת נח אמרו, ששלשה שמשו בתיבה.
- ד. זהו חלק מן הסיבה. אולם הסיבה העיקרית, כי אין להם עולם פנימי, והעולם שלהם הוא הציבור. חלקם ראו שקר בציבור ועזבו, חלקם עברו קשיים עם הציבור, חלקם עברו קשיים בנפשם או גופם, חלקם חפצים בתאוות העולם, וחלקם ערב רב מתחילה.
- ה. ח"ו ח"ו. אולם אינה תיבת נח שמורה, אלא פרוץ מרובה על העומד, לפחות בחלק מן המקרים, ובעיקר בגלל המדיה וההכשרים השונים עליה, טיולים לחו"ל, מסעדות, ועוד ועוד.
- ו. כי זהו הדרך היחידה להצליח, וזו לא מעלה אלא הכרח. וזאת זולת כל הסיבות לענוה שנתבארו בדברי רבותינו.
- ז. לחוש אהבת ה' ובטחון בו שיעשה הכל לטובה.

מה לאמר לרב שיש לו מכשיר חכם

י"ג אייר התשפ"א #12433

שאלה:

אם יש לי רב וגם ראש ישיבה שיש להם מכשיר חכם, האם יש מקום להגיד להם מוסר על כך ולעורר אותם שהם אינם רואים על איך שהם נופלים לפח של היצה"ר, ואם יש מקום להגיד להם מוסר על כך האם יש לאמר זאת ברכות ובאופן מכובד, או לצעוק עליהם במחאה.

תשובה:

יש להיכנס עמו בדברים באופן של בירור, שבא לדון כתלמיד לפני רבו ולהציע את הצדדים ולשמוע מה דעת הרב בזה, ומתוך כך להכניס כל מה שיודע בנושא באופן של דרך ארץ וכבוד.

כח הרע

י"ג אייר התשפ"א # 12431

שאלה:

בס"ד

כח הרע

(א) מה המקור שהרע מכלה את עצמו?

(ב) כיון שכל מציאות הקליפות הוא רק דמיון א"כ האם שייך שככל שאנו מדברים על כח הרע שבבריאה ועל כח הקליפות וכוחות הטומאה וכו' (ובפרט שער הנון דנון) האם זה גופא נותן כח לכל הרע כיון שעיי"ז אנו מחשיבים את מציאות הרע ואנו מתפעלים מהרע ובזה אנו נותנים כח להקליפות להיות מציאות (עכ"פ בעלמא דשיקרא שבו אנו נמצאים)?

(ג) האם אנו חיים עכשיו בעולם של עשיי' או בעולם הקליפות כיון שעכשיו הטומאה חופפת את כל הבריאה?

(ד) האם עולם הקליפות הוא עולם הדמיון, עולם התמורות, ותהום רבה?

(ה) האם שהקליפות הם רק דמיון ואינו מציאות, האם הוי מציאות עכשיו או שהוא דמיון גמורה?

(ו) כיון שכל הרע הוא רק דמיון א"כ מהו התענוג שהגוף מרגיש בעבירה, האם זה כולו דמיון או זהו תענוג דקליפה שהוא באמת תענוג ממש רק שהוא תענוג רע והוא דמיון רק ביחס לתענוג ברוחניות שהוא התענוג האמיתי?

(ז) אם א' מחליט שיש במעשיו הרבה שלא לשמה שהוא יותר מחלק הלשמה במעשיו, האם צריך לחדול מהמעשה שהוא עושה כיון שהוא רובו שלא לשמה?

(ח) כיון שהאינטרנט הוא נו"ן דנו"ן שהוא תוקף הרע שבבריאה א"כ לכאורה האינטרנט צריך לכלות את עצמו, אמנם הרב אמר בתשובה שהוא יתכלה ע"י אורות של משיח, וא"כ מהו סוד כליון של האינטרנט, האם זה יהיה ע"י הרע שמכלה את עצמו או ע"י אורו של משיח.

(ט) איך ע"י אורו של משיח אנו יכולים ללחום עם כח הטומאה של האינטרנט.

(י) הרב אמר שמי שמחזיק מכשיר חכם או אינטרנט ואינו רוצה לפרוש ממנו יש בו רק חלק של ערב רב בנפשו ואין לשנוא אותו רק את חלק הערב רב בנפשו, אמנם מאידך אמר הרב שאלו שמחזיקים חיבור נפשי לאינטרנט ברגע קודם הגאולה ח"ו יפלו לחלקו של הערב רב, ומזה משמע שהם יתגלו למפרע שנפשם היה ערב רב ממש ולא רק ניצוץ של ערב רב בנפשם אלא נפש של ערב רב גמור, ח"ו, (והדברים נוראים ומדעזים!) וא"כ לפי"ז גם עכשיו לכאורה יש להתייחס לאלו שמחזיקים כלי הנ"ל כספק נשמות ערב רב ממש, וא"כ מה פשר הדבר ומה היה כוונת הרב.

(יא) האם יש שייכות בין ער לערב רב, כיון ששניהם הוי ר"ת ע"ר. יב) ואם יש קשר, נמצא שיש שייכות בין מעשה ער ואונן לכח הערב רב, וא"כ צ"ב מהו השייכות. האם משום שהאינטרנט הוא כח של הערב רב וזהו טומאה שמביא את האדם למראות טמאות של שער הנו"ן דטומאה (קליפת סדום) שבדרך כלל מביא את האדם למעשה ער ואונן?

תשובה:

א. דור שכולו חייב. הוויית הרע העדר, כמו שהאריך המהר"ל, ולכך מעצם הווייתו שהוא העדר, הוא מעדיר ומכלה את עצמו. ושורשו ב"צמצום".

ב. כן, כך כתבו רבותינו, שראוי לא לדבר מהרע, כי בזה נותן לו חיות.

ג. עשיה, שבה ריבוי קליפות.

ד. מקבילים זה לזה אולם בפרטות כל אחד מדרגה לעצמו.

ה. בערך למי שנמצא בניסיון זהו מציאות, ובערך למי שכבר עברו ואין לו ניסיון זה כלל, בערכו זה דמיון.

ו. תענוג אפשר לקבל אף מדמיון, ומבשרי אחזה שהאדם מתענג מדמיון. ויתר על כן בערכו אינו דמיון אלא מציאות.

ז. על דרך כלל הדרך להקטין את השלא לשמה, ולא לפרוש, כי עליו לפעול לפי מדרגתו.

ח. כיוון שכלי זה אינו "רע" כפשוטו, אלא "תערובת", ולכך כילוי ע"י אורו של משיח.

ט. כח של אחד, לעומת תערובת שעושה הכל אחד.

י. אם ח"ו ברגע האחרון לא יפרשו, אזי הכריעו את עצמם בבחירתם באותה שעה לחיבור נצחי לרע ח"ו.

יא. כח הרע אינו ישן כלל, וכלשון החוה"ל על היצה"ר, אתה ישן לו והוא ער לך.

יב. יש באות ברית קודש, גדר אבר חי ואבר מת. וחי בחינת ער, ומת בחינת ישן, כי אינו מת כפשוטו, אלא כעין שינה. ואצל ער כח הרע - ער שבו, היה ער תמיד ולא ישן. וזהו כח הערב רב, כי כל דבר בבריאה עיתים ער ועיתים ישן, אולם ע"י התערובת לוקח כח הער שבכל דבר וגורם לכך שהתערובת תמיד ערה. ונגלה רח"ל בכלי זה שפועל כל המעת לעת בכל העולם ללא הפסקה.

בדבר טהרת המקוה

י"ג אייר התשפ"א #12402

שאלה:

לכבוד מורנו הרה"ג שליט"א.

א. מצאנו ראינו השבוע בד"ת של הגר"מ שטרנבוך שליט"א, שהביא מדרש ורמב"ם שלא היה ידוע לנו. במדרש (רבה פרשת חוקת) איתא: "לא המת מטמא ולא המים מטהרים אלא גזירתו של הקדוש ברוך הוא הוא". והרמב"ם בסוף הלכות מקוואות כתב: "וכן הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא, שאין הטומאה טיט או צואה שתעבור במים, אלא גזירת הכתוב היא, והדבר תלוי בכוונת הלב", ע"כ. ועלתה תשוקה בליבנו לשמוע מהרב שליט"א מה הן הכוונות הנדרשות, כי בודאי כיוון הרמב"ם לכוונות השוות לכל נפש, וכתב שבכוונה זו תלויה טהרת המקוה, ואם יש בזה כמה דרגות נשמח אם יואיל הרב לפרטן לתועלת הכלל.

ב. עוד מענין המקוה, ראינו בעבר מימרא שנכתבה על מקוה אחד, בשם הרבי מקוצק, וכך נכתב שם: 'מקוה קר - דורות חמים, מקוה חם - דורות קרים', האם יש ממש במימרא זו, וא"כ מה פשרה? והאם כוונתו היתה למקוה נשים ואנשים כאחד, או שכיוון רק לא' מהן? ואף אם אין המימרא נכונה, האם מקוה קר הוא רק מעלה, או שהוא ענין עיקרי ביסוד טהרת המקוה.

על כולן או על מקצתן, נודה לכת"ר על כל תורה והדרכה שיואיל להעלות לנו על גבי הכתב, ושכמ"ה.

תשובה:

א. עיקר פירוש מקוה בפנימיות, נקרא כן מלשון מקוה, לשון תקוה. ולכך עיקר הטהרה בתקוה של האדם לבוראו שישלים כל חסרונו.

ועוד, נקרא מקוה כפשוטו, כמ"ש (בראשית, א, ט) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד, ובתרגום אונקלוס, "יתכנשון". וזהו טהרת המקוה, יציאה מן פיזור הנפש (כלשון החוה"ל), וכניסה לאחדות, "יתכנשון".

ועוד אמרו רבותינו, מקוה עולה בגימט' אהי"ה, מילוי אל"ף, ה"ה, יו"ד, ה"ה. ועניינו, קבלה על הלעתיד, אהיה טוב יותר.

ב. כנודע, מים קרים, גימט' מת. והיינו שכאשר נכנס לתוכו נעשה מת, וכאשר יוצא נעשה בריה חדשה, כי עיקר הטהרה לדינא בשעת היציאה, כידוע. ואזי נעשה לו חם בחוץ, וזהו טהרתו. אולם אם בפנים חם, כשיוצא לחוץ נעשה לו על דרך כלל קר. ונמצא שעיקר חיותו בתוך המים, ששם זהו מקום של ביטול, מיתה, וכשיוצא לחוץ שם נעשה הקור, המוות.

חשבון נפש בהתבודדות

י"ג אייר התשפ"א #12400

שאלה:

לכבוד הרב שלום,

בסדרת השעורים של דע את התבודדותך הרב מציין שלא הרחיק בעניין חלק החשבון נפש בהתבודדות מפני שכבר מספיק נכתב על כך.

1. הרב ציין שם שיש ספר שנקרא בשם "חשבון נפש" - האם ידוע לרב על שם המחבר?

2. האם יש עוד מקורות שהרב ממליץ בנושא?

רוב תודות על הסדרה המהממת והמועילה והנצרכת מאוד למתבודד.

אשרינו ומה טוב חלקנו.... בברכה,

תשובה:

א. המחבר הרב מענדל לעפין, הספר נמצא באוצר החכמה.

ב. כדאי ללמוד תחילה חובות הלבבות, שער חשבון הנפש.

האם כל אחד יכול להיות ת"ח עצום

י"ג אייר התשפ"א #12397

שאלה:

רציתי לשאול על הסיפור של רבי עקיבא שנעשה מעקיבא לרבי עקיבא 241 אלף תלמידים האם החידוש בסיפור שוודאי שבא ללמד אותנו משהו
א. שאדם הוא לא מוגבל ויכול ע"י עמל יגיעה טהרה וכו להגיע להכל וממילא כל אחד יכול להיות תלמיד חכם מופלג
צדיק מופלג ואם זה הפשט אז שאלתי האם הכוונה שיכול להפוך לצדיק או ת"ח מופלג זה ביחס אליו או ביחס לדור?
ב. שמעיקרא לרבי עקיבא היה פוטנציאל גדול רק החידוש שם היה ברחל שזיהתה זאת וזה עיקר החידוש ובמילים אחרות האם שייך שאדם שאין לו כלים היום כלי מחשבה הרגשה וכו יקבל פתאום כלים כאלה?

תשובה:

כן! אם זה חלקו הראוי לו לעבודתו.

כתיבה אחר התבודדות

י"ג אייר התשפ"א #12395

שאלה:

א) יש לי אחות בת יראת שמים שכיש לה איזה ספק או שאלה והיא רוצה לדעת הפתרון או התשובה לשאלתה, היא עושה התבודדות ומרכזת על "אין עוד מלבדו" לזמן מה ואח"כ היא מתפללת להקב"ה על כל צרכיה ואח"כ היא מתרוקנת את כל המחשבות במוחה ואח"כ היא כותבת דברים בדף ואז הידים שלה כותבת לה את התשובה מאיליה, בלי כוונה מה לכתוב, וכאילו שהידיים אומרת לה את התשובה. ולא עוד אלא שהיא מוצאת תמיד איך שהדברים שנכתבו ע"י הידים שלה הם הפתרון הנכונה להביע או השאלה שלה. (והיא אומרת שכך למדה מאשה בעלת יראת שמים שהיא מאד פרושה מחומר ואוכלת רק לחם ומים כפשוטו, אלא שהיא ג"כ למדה מהנ"ל הרבה דברים שהם נראה ממש ככוחות הטומאה, כגון דמיון מודרך מסויימת שהיא מדמינת איך שהיא נכנסה למוחה ושהיא באה לחלון ששמה יש אבן בגוון ארגמן ואז שואלת שאלתה והאבן אומרת לה התשובה.... וגם היא אמרה לי על ענין האור לבן שהיא מדמיין איך שהאור נכנס בה ושהאור הלבן הזה מטהרה מכל רע. וברור לי שחלקים הללו הם מכוחות הטומאה אבל השאלה שלי הוא על חלק הראשון שהוזכר, על הכתיבה שהיא עושה לאחר שהיא התרוקנת את מחשבתה, האם חלק זה מתאימה לרוחה של תורה או לא.

ב) באיזה ספרים אני יכול ללמוד את הדרך כיצד להשתמש בכח הנשימה והשאיפה בהתבודדות? ראיתי שהרב מדבר על זה בדע את נשמתך אבל מה מקור הדברים? (תודה להרב, שמי מרים).

תשובה:

- א. כן! אולם זהו דרך שנצרך לה זיכור רב, וקרובה מאוד לטעויות ודמיונות.
- ב. בספר בטוב ירושלים, דרכי ההשגה, ליקט באופן נפלא את סדר הנשימות מהרב אבולעפיה, אולם אין ראוי ללומדו אלא גבר ולא אישה.

בשם נחמן

י"ג אייר התשפ"א #12394

שאלה:

הרב ענה בשאלה על ההבדל בין לקרוא נחמן בסגול לבין נחמן בקמץ, שקמץ בכתר, וסגול בחסד. אבל מה זה אומר למעשה? שמי שקורה למישהו נחמן בסגול ממשיך עליו מספירת החסד ואם קורא לו בקמץ ממשיך עליו אור הכתר?

תשובה:

נכון הדבר שבכל מילה שהאדם אומר בכוונה שממשיך את שורש הארת המילה, לפי נקודותיה.

התקופה שבין שבועות ל"ז תמוז על פי קבלה

י"ג אייר התשפ"א #12393

שאלה:

שלום לרב
שמעתי שעל פי הקבלה השנה המושלמת היא בעצם קטנה מאד, משבועות עד י"ז תמוז, סך הכל 40 יום, שתחילת שנה היא נתקנת בחיצוניות ואח"כ מפסח עד שבועות בפנימיות, ומי"ז בתמוז כבר מתחיל השבירה. אז לפי זה רציתי לשאול, במה מתבטא המיוחדות של ימים אלו למעשה לבין שאר ימות השנה? ואיך בשאר ימות השנה פועלים אם עדיין היחוד של השנה לא ניתקן?

תשובה:

כמו עובר במעי אמו, שעיקר שורש יצירתו מ' יום, ואח"כ זה התפתחות של העובר, כן יש בחינה זו בזמן - בשנה. ואז יוצא לפועל מה שהושרש בימים אלו. ומצד כך אמרו רבותינו שהרוצה לעבוד לקנות או לעקור מידה, יעבוד כל כך מ' יום.

שער הגלגולים

י"ג אייר התשפ"א #12386

שאלה:

בשאלה מה יעשה הבן ולא יחטא, ראינו מה שהשיב לנו הרב לעיין בשער הגלגולים הקדמה כז, ששם נתבאר שהקב"ה מודד כל אחד לפי כוחותיו, והדברים נפלאים מאוד מאוד. אולם גם זאת נוראות נפלאנו על מ"ש שם בענין "דוד הע"ה ידידו ית' ומצינו בו שהיה יצרו מתגבר עליו בבת שבע ובאביגיל והוא פלא גדול" וכו', ושם ביאר הטעם. אבל נשאלה השאלה, א. שהרי כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה, כיצד מתיישבים הדברים?

ב. עוד היינו שמחים אם הרב יאיר את עינינו מה בדברי הרב שם, שנראה כי מי שהוא משורש קין וכו' אין לו בחירה לעמוד כנגד יצרו, האם אמנם ניטלה בחירתו?

ג. מתוך הדברים שם נראה שאין הדבר תלוי כ"כ באביו ואמו, אלא משורש נשמה, מהו א"כ היחס הנכון בין מעשיהם של אביו ואמו לבין שורש הנשמה?
הדברים אמנם נשגבים ולמעלה ממדרגתינו, אך נודה לרב אם יניח את דעתינו לפי ערכנו, ושכמ"ה. תודה רבה מאוד מאוד.

תשובה:

א. אינו חוטא כפשוטו, כי אצל כל אדם זה מדרגת אונס, אנוס ע"י יצה"ר.

ב. ח"ו, בוודאי שיש לו בחירה, אולם יש לו יותר קושי.

ג. העיקר הוא שורש הנשמה. ובאביו ואמו תלוי חלק מן המידות, וחלק קדושת חומר הגוף.

ראיה רוחנית מלידה

י"ג אייר התשפ"א #12385

שאלה:

שלום לרב שליט"א,
איך זה שיש אנשים שמלידה יש להם ראיה רוחנית, ויש מהם אנשים פשוטים.
במה זה תלוי? ומה הסיבה של זה? האם זה מראה על דרגה כלשהי?

תשובה:

נזכיר מעט סיבות. א. שורש במדרגת עין, כי כל אדם יש לו שורש פרטי בצורת אדם. ב. זכות מגלגולים קודמים. ג. ירושה היא לו מאבותיו.

חסינים להגיעה לארץ ישראל?

י"ג אייר התשפ"א #12383

שאלה:

לכבוד הרב,

לא לקחתי את החיסון לקורונה ורוצה להגיע לישראל לבקר את ילדי. האם עלי להתחסן בכדי לבוא?

תשובה:

בשביל לזכות להיות בארץ ישראל, כדאי להתחסן!

בדברי המאור עינים בענין התהוות הבחירה

י"ג אייר התשפ"א #12382

שאלה:

שלום לכבוד תורתו, ואשרינו שיש למי לשאול.

א. במאור עיניים וארא דף קס "שהבורא מנהיג עולמו בעשר שכליים והן הדעת" למה הכוונה עשר שכליים האם הספירות?

ב. בפרשת שמות מצוואת הריב"ש אות פז כי יש שבעה מיני מחשבות באדם ולא יותר האם יש קשר להנ"ל? ג. ואיך כל הספירות בדעת?

ד. בפרשת בא דף קסט "שהרי לא היתה עדיין בחירה שהרי נתהווה אחר כך, אם כן למה נענשו המצרים? ה. בהמשך דבריו כי במה בוחר האדם הלא בדעת, והדעת של הש"י הוא הבחירה" עכ"ל, לכאורה פתח בדעת האדם ומסיים בדעת השי"ת?

ו. האם עיקר תירוצו על ידיעה ובחירה, וכמבואר באריכות בשלח, דבעצם הבחירה דהיא הדעת אינו דבר נפרד מהבורא רק נדמה לנו כך, ואם כן הבחירה והידיעה אחד היא?

תשובה:

א. כן.

ב. כן, ז' תחתונות.

ג. כי הדעת כוללת הכל עולה עד הכתר ויורדת עד היסוד והמלכות.

ד. כתב שם, "היה הדעת בגלות כאמור, ולא היה אז הבחירה השלימה בדעת שלם", אולם היה מקצת דעת, כקטן. וכן מצינו שמענישים קטן בדיני שמים, כנודע, ואכמ"ל מתי מענישים ומתי לא.

ה. כח הדעת, הוא בחינת קו אמצע שעולה עד למעלה לשורש השורשים, בחינת איש ואשה זכו שכינה ביניהם. ושכינה זו היא שורש קו אמצע ביניהם. והוא הדעת שביניהם, והאדם "ידע" את חוה אשתו. ושורש דעת זו היא שורש הבחירה לתתא. נמצא שהדעת יודעת בשורש את מה שיבחר לתתא. כי הבחירה לתתא אינו אלא מכח הדעת העליונה.

ו. כנ"ל אות ה'.

שאלות על ג' חוויות שהיה לי

י"ג אייר התשפ"א #12380

שאלה:

האם דברים אלו שאני מכיר הוא אמת? היה לי ג' חוויות שפתחו את עיני ואולי נתן לי מבט חדש להבין, שמה שאנחנו מרגישים אולי אינו ביטוי בכלל למה שאנחנו באמת. חוויה א', שבתחילה היה נראה לי כדבר מה. שהיה לי נסיון עם תענוג גופנית כתכלית לעצמה ולא היה מצוה, היה תאוה של הגוף, להצדיק תענוג הגוף כדי לאכול אכילה יתירה של מאכלים בריאים. חוויה ב', שהיה לי נסיון שלא לכעוס לאחר שקיבלתי הכאה פיזית מדוקטור מסוים. והיה חוויה שלישית שהראה לי איך שתענוג הגוף וגם הכעס לא היה אני האמיתי. והוא, שעל אף שפרשתי לגמרי מהאינטרנט ואפ"י איימיל, ואין אני מתגעגע לזה בכלל, אבל הייתי צריך לשלח מודעה למישהו והלכתי ל"קיוסק" (מקום ציבורי לשימוש אינטרנט מסונן או לשלח איימיל וכו'), ולרגע אחד ראיתי את המחשב וראיתי את דף האימייל (הנקרא גי-מייל) ואז היה לי התלהבות מזה. המחשבה הראשונה שלי היה שלילית, שעדיין היה לי חיבור רגשי להאינטרנט. והיה לי פחד שעדיין אני מחובר רגשית להאינטרנט כיון שהיה לי תחושה של התלהבות לזה והרגשתי משיכה לזה, אבל אח"כ שכחתי לגמרי את החוויה. זה עדד אותי לראות שקיימת בתוכי כח ממש שמחבר אותנו אל הרצון התחתונה של הנפש, שנראה לנו שזהו ה"אני" שלנו, אבל באמת הוא רק כיסוי שמכסה על כח החיוני האמיתי שהקב"ה נותן לנו. כל שלש חוויות הנ"ל ביחד היה להם צד השוה, שכולם נראים לנו כדברים הכרחיים שראוי לרדוף אחריהם, אבל החוויה השלישית הכריע את שני חוויות הראשונות. שעל ידי השבירה של חיבור שלי לאינטרנט והעדר געוגים לכלי הנ"ל וראיית המחשב עם דף האינטרנט (גי-מייל) והתלהבות לזה היה מיד זהה אצלי כהרגש שבא חוצה ממני. וכיון שההרגש הזה היה שווה לההרגש של השני חוויות הראשונות, התחלתי לראות איך שיש קליפה עלינו. וא"כ זהו השאלה:

א) כשאני חושב על דברים באותו רגע שאני חווה את הרגשים הנ"ל, זה נראה לי כ"דעת נפולה", דעת בלעם, כלומר להתנהל בחיים בלי הקב"ה, התפיסה שכל דבר בבריאה הוא רק "גורם ותוצאה". וא"כ אם אני רוצה להתקרב אל ה', האם ההרגשים הנ"ל שאני חווה (של החוויות של תחושות הגוף) הם באמת אפשרות לעבוד ה', ושיש לי להסיח דעת מאלו הרגשים ובמקומם ליתן ביטוי לאור הפנימי, ע"י תורה עבודה וחסד ומצוות?

(ב) והאם ע"י כך אני "רץ" אל ה' (רצוא)?

(ג) האם כל הזמן אנחנו חווים ב"אני" שאינו אמיתי, כדי שעל ידי זה אנחנו יכולים לתפוס את האמת ועי"ז לגלות במעשים של תורה ומצוות את מה שהוא נסתר בהחווית של שקיעות ב"אני", ושזהו האני האמיתי שהוא מתכלל בהקב"ה שרוצה להתבטאות בצורה של עשיית רצון ה'?

(ד) האם זהו האופן ליתן ביטוי אל האור הנסתרת?

(ה) והאם התחושה שזהו התענוג הגדול ביותר מכל מילוי תאוות שאנו נמשכים אליו, האם זה דבר שהוא נבנה לאט לאט ע"י זמן ארוך, או שדבר זה יכולים לחוש מיד?

תשובה:

א. מחשבות אלו נכונות מאוד מאוד. ויש להתמיד בהם עד שהופך להיות דעת והרגשה פשוטה שהרע לבוש ואינו אני בעצמי.

ב. כן, בוודאי. כי מוסר הרע הדבק באדם ונראה כאני, והופך להיות רק "לבוש" שמסתיר, ועדיין אף אותו נצרך כל חיי האדם לזכור.

ג. כן, יתרון האור מן החושך, מתוך השקר מי האני שלי, האדם לומד מי האני האמיתי, ואח"כ לומד מי האני האמיתי המוחלט, הוא ית"ש ואין בלתו.

ד. כן, אחד מן האופנים.

ה. על דרך כלל נבנה לאט לאט, בבחינת קובץ על יד ירבה. אולם פעמים זוכה, בבחינת יש קונה עולמו בשעה אחת. וזה או ע"י מתנה פתאום בתוך עבודתו, או ע"י מסירות נפש.

שאלות בענין דע את עמך וריעך

י"ג אייר התשפ"א #12379

שאלה:

(א) בסדרת דע את עמך וכן בסדרת דע את מידותיך הרב הביא מבעל התניא שההיתר לשנוא רשע הוא רק לשנוא את רע שבו ולא ח"ו לשנוא את הרשע עצמו, כיון שהוא נשמת ישראל ואסור לשנוא יהודי, רק שצריך לשנוא את הרע שהוא עשה. אמנם בשיעורים אחרונים של דע את ריעך הרב מבאר שבשנאת רשעים (וגם ערב רב) צריך לשנוא אותם וגם לאהוב אותם ביחד, וזה משמע שצריך לשנוא את האדם עצמו רק שג"כ צריך לאהוב אותו. האם זה דלא כבעל התניא והאם הרב הולך בשיטה אחרת בסדרת דע את ריעך?

(ב) גם לא ברור לי מהו הענין לאהוב ולשנוא ביחד את החוטאים ורשעים. האם הכוונה שצריך שיש לו כח בנפש לאהוב את אותו אדם (אבל לא בפועל) ביחד עם שנאתו כלפיו, או שצריך לאהוב אותו בפועל ממש ביחד עם שנאתו כלפיו.

(ג) בשיעור י"ג של דע את ריעך הרב הזכיר אבחנה שיש ענין לאהוב אפי' רשעים גמורים מצד האור א"ס. השאלה הוא אם יש להזכיר קטע זו בהתרגום האיגלית כיון שרוב העולם מסתמא יכולים לבוא לטעות חמורה

ממושג הנ"ל, א"כ האם יש לדלג על קטע זו בהתרגום האינגלית או לצרף אף חלק זו?
(ד) ועוד דבר צ"ע אצלי הוא שהרב אמר שאבחנה הנ"ל אינו לדינא אלא מבט פנימי, אמנם זאת לא הבנתי
דאם האדם צריך לחשוב את זה בפנימיותו א"כ זה ג"כ למעשה כיון שהוא צריך לחשוב כן למעשה כיון שזהו
ההשקפה הנצרכת, וא"כ למה מבט זו מהאור א"ס אינו נקרי "לדינא"? נכון שאין לעשות מעשים ח"ו ע"פ
מבט זו אבל לכאורה ע"י שהוא חושב בזה וזהו מבטו הפנימית, זה לכאורה נקראי לדינא, כיון שזהו "למעשה"
גמורה בתוך מחשבתו, וזהו התפיסה שלו.

(ה) ובפרט אני חושש מחוגים מסויימים בכלל ישראל שהם קנאים גדולים בענינים אלו (וברור שזה נובע
משורש טוב בנפש אמנם לא בכל מקום הוא בדיוק וכמו שהרב מבאר היטב שלא כל הקנאות נובע ממידות
טובות), וא"כ אפשר משום כיתים הנ"ל אין להדפיס דברים אלו של אהבה לרשעים וערב רב מצד האור
א"ס, שהם מיד חששו שהדברים נובעים מאלו שדעתם פסולה לגמרי אצלם ובכלל כפירה וכדו' אמנם אני
רוצה לדעת מה הרב חושב על זה לעשות למעשה.

(ו) אלו שיש להם טבע לשנוא הזולת, האם יש להם לעבוד תחילה על אהבת ישראל קודם שהם מעוררים
תחושות של שנאה על הערב רב, או שמצד חומר הדבר של הצורך לשנוא הרע שבבריאה אפשר שבכל
מקום בלי יוצא מן הכלל כל אדם צריך לשנוא את הערב רב תחילה קודם בנין האהבת ישראל שלו.
(ז) הרב אמר ב"דע את עמך" וגם בשו"ת שאין לנהוג למעשה ע"פ התפיסה של אהבת כל הבריאה שכולל
אף אהבה לרשעים שזהו רק תפיסה של לעת"ל, אמנם ב"דע את עצמך" הרב מבאר שבשלב ההמתקה יש
להאדם להתחבר אל כל הנבראים, ע"י תפיסה אחדותית, וא"כ לכאורה זהו המושג של אהבת כל הבריאה
באופן למעשה ממש.

(ח) כמו שאמרתי בעבר להרב, הסדרת "דע את ריעך" היה מאד מאד עזר לי להעמיק יותר באהבת ישראל
ובכללות הנפשות וכל המסתעף מזה וזה היה מאד מאד תועלת אצלי ואני מצפה שבעזרה"ת יהיו הדברים גם
לתולעת הרבים בהדפסת הדברים באינגלית, אם כי יש רוב דקות בכמה ענינים בתוך החומר של הדברים,
יש בספר זה הרבה אור והרבה בהירות וברירות בסוגית אהבת ישראל הן מצד השכלת הענינים אלו בעומקם
והם מצד הגילוי הלב וכח האהבה שיש בהדברים, ואני רוצה להודות להרב מקרב ליבי הודאה עצומה על
שהרב נתן לנו סדרה זו, וגם על שאר כל הסדרות והספרים הנפלאים של הרב שכל א' מהן נחמדים מזהב
ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים!

בתודה רבה ובלב מלא הכרה, ישע"י יהודה

תשובה:

א. גם ברע עצמו יש ניצוצות טובים, ולכך נצרך לאהוב את חלקי הטוב שברע. וזה דבר דק, ונצרך בו זהירות
רבה, כי קשה לצמצם, ופעמים ע"ז נמשך לאהוב אף את הרע עצמו.

ב. בפועל.

ג. להזכיר במשפט קצר, ולכתוב שזהו ענין עמוק מאוד שנצרך הבנה רחבה ועמוקה, ונצרך זהירות רבה
לעסוק בענין זה שרבים שגו בו.

ד. כי כל גדרי הדין לפי מדרגת הצמצום, ולא לפי מדרגת אור א"ס, כמו שהרחיב הנפש החיים בשער ג'.

ה. כנ"ל אות ג'.

ו. לעבוד תחילה על אהבת ישראל, ובמקביל לעבוד לשנוא דבר אחד רע מאוד.

ז. יש "תפיסת אחדות", שזו פנימיות האהבה, גימט' אחד. ויש "רגש אחדות", ושזה אהבה.

דע את התבודדותך-הכנה להתבודדות

י"ג אייר התשפ"א #12376

שאלה:

לכבוד הרב, שליט"א,

בספר הכרה עצמית והעצמת הנפש כ' שיש להקדים הספר התבודדות- דרכי החיבור הפנימי לפני דע את נשמתך, האם זה השיעורים של דע את התבודדותך-הכנה להתבודדות?

תשובה:

כן!

מה לחשוב בשעת ההסתכלות

י"ג אייר התשפ"א #12373

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,

בספר דע את נשמתך

א- מה לחשוב בשעת ההסתכלות על נר או על הנקודה של בראשית?

ב- ומה השלב של דיבור?

תודה רבה

תשובה:

א. להתחבר לאור, ועי"ז מאיר את נשמתו נר ה' נשמת אדם.

ב. בתורת חב"ד נתבאר שהנרות מספרים - מדברים, והוא ע"י שינוי הגוונים, וע"י שינוי צורת השלהבת, ועל האדם להתחבר לדיבור שבהארת הנרות.

אלו הם דברים דקים, ועדינים.

הבנה בעניין המושכלות בעניינים מסוימים

י"ג אייר התשפ"א #12372

שאלה:

הרב דיבר בשיעור על יסוד העפר הסביר שיש 3 חלקים לפני שמתחילים לעבוד א. להבין בכלל את הצליל הצורתא דשמעתתא ההד והסוג חשיבה ב. להכיר את מבנה הנפש ג. להכיר את נפשו בהרגשה שאלתי על החלק הראשון הרי בסוף הכל בנוי על תהליכים מובנים שאחרי שלומדים את זה, בעיון זה ממש כמו ללמוד גמרא בעיון בסוף תמיד צריך להבין מה זה נפש מה זה יסוד העפר איך ההשפעה שלו וכו וכו בכל הנושאים ולכאורה זה כמו שכתוב בחובת הלבבות שהחכמה אחת היא רק שהיא מתגלית בצורות שונות כמו השמש שהיא אחת וא"כ אני לא מבין למה צריך להבין איזה צורתא דשמעתתא מיוחדת בעניין הרי אדם שקנה לעצמו כבר הרגלי חשיבה עיוניים לפי רמתו לכאורה באותה רמה הוא כבר עכשיו תופס את הנפש אולי הוא לא חושב על זה כי זה לא מעניין אותו אבל זה כמו שרבי ישראל אומר שהזג חושב על זכויות והנגר על עצים אבל זה לא בגלל שינוי החשיבה אלא רק בגלל שזה עסוק בזה וזה עסוק בזה

תשובה:

לכל לימוד יש צורת מחשבה משלו. כגון ללימוד הלכה למעשה, יש צורת מחשבה של פסיקה, ויש בזה כמה שיטות, כגון אשכנזית וספרדית. וכן בלימוד עיוני של סוגיא, יש כמה צורות מחשבה, כגון ר' חיים מבריסק, לעומת הרוגצ'ובר. וכן יש צורת לימוד של קבלה, כגון בעלי הפשט, לעומת בעלי תפיסת משל ונמשל. אלו דוגמאות בלבד. ולכך נצרך לקנות את צורת המחשבה של לימוד הנפש.

שאלות בענין תשובה ואריך ועתיים

י"ג אייר התשפ"א #12366

שאלה:

א) בתורת ברסלב (בעיקר ר' נתן ומוהר"ש) מבואר שהאדם יכול לעשות תשובה שלימה מיד אם האדם רק מדבר עם הקב"ה שהוא מתחרט על כל חטאיו ושהוא רוצה לעשות תשובה ולשוב אל הקב"ה. מאיפה בא

מהלך זו של תשובה, שהאדם יכול להגיע ישר ולתקן הכל ברגע אחד ורק במילים מועטים אלו, וביותר קשה דהא בגמ' וברמב"ם מבואר שתשובה אינו קלה בכלל וכל עבירה צריך ד' חלקי תשובה, ולרבינו יונה יש עשרים עיקרי תשובה לכל עבירה, וא"כ מאיפה בא תורת ברסלב, האם המקור לכך המהלך של ר' אליעזר בן דורדיא שהאדם יכול לתקן הכל ברגע אחת?

(ב) תמיד הרב אמר שעבודת דורינו שייכת יותר לר' אליעזר בן דורדיא שהאדם מגיע ישר להקב"ה ע"י מסירות נפש, מהו המקור שעבודת דור האחרון הוא ר' אליעזר בן דורדיא ולא שאר התנאים?

(ג) במקום אחד הרב אמר שעבודת דורינו הוא בחי' ר"מ שהוא אריך, במקום אחר הרב אמר שתקופתנו הוא גילוי של ר"ע (עתיק) ובמקומות אחרים הרב אמר שתפקותנו הוא עבודת ר' אליעזר בן דורדיא.... מה פשר הדבר?

(ד) ת"ח ומשפיע אחד אמר שבזה"ז אין לנו ללמוד מסילת ישרים, ואמר שיש לו קבלה מרביתו שהיה להם את הדרך של נובהרדוק, שהאדם צריך לרכז רק על מעלותיו ולא לשאוף לשלימות, כיון שהרצון לשלימות רק משבר את האדם, ובה"ז עבודתנו הוא רק שמחה והודאה לה' ובטחון ומנוחת נפש. האם יש דרך כזו?

(ה) האם יכול להגיע ישר על תפיסת עתיק או שלעולם נצרכת תפיסת עתיק שהוא מסירות נפש?

(ו) הרב אמר שבעתיק גופא יש עתיק דעתיק ויש אריך דעתיק. כיון שאריך ענינה מסירות נפש שמעלה את האדם לדרגת כתר, א"כ מהו החילוק בין אריך דאריך לאריך דעתיק, וכן מהו החילוק בין עתיק דאריך לעתיק לעתיק? יישר כחך ותודה רבה להרב על שהרב תמיד מציל נפשותינו משעות הרעות בעולם ומביא אותנו לחיי עוה"ב. ישעי' יהודה

תשובה:

- א. משיח, נקרא כן מלשון מסיח לפי תומו, כנודע. וזהו שורש תורת הדיבור של ברסלב, לדבר בפשיטות ובתמימות, וזהו מכח הארת משיח, כנ"ל. וחלק מהארת משיח, היא השבת כל העולם התשובה, כי שורשו בלאה, עולם הבינה, תשובה, כנודע. אולם כל הנ"ל זהו "שורש ההארה", ונצרך להלבישו בפועל בקיום למעשה של כל דיני וגדרי הלכות תשובה.
- ב. באחרית הימים מאיר הארת הכתר, ואחריתו בפועל ממש, "ויתנו לך כתר מלוכה". וכתר נקרא רצון, כמ"ש הרמ"ע מפאנו, הגר"א, ועוד הרבה מרבתינו. ולכך עיקר העסק ברצון. ומכח כך נולד בברסלב העמדת חשיבות רבה על הכיסופים והרצונות, אולם נצרך לאזנו עם המחשבה והמעשה, וד"ל. ושלמות הארת הרצון אינו רק כיסופים, אלא הארה שלמה בפועל למעשה של רצון, והוא מסירות נפש. והבן מאוד הנפק"מ בין כיסופים, רצון בכח, למסירות נפש, רצון בפועל.
- ג. בספירות זהו הארת ספירת הכתר, ובפרצופים, כנודע ספירת הכתר מתחלקת לב' פרצופים, עתיק ואריך. ולכך כל הפנים נכונים. אריך בסוד משיח בן יוסף, עתיק בסוד משיח בן דוד.
- ד. בספר השורשי של נובהרדוק, מדרגת האדם, נתבאר מהלך שונה לגמרי, איני מכיר זולת זה.
- ה. על דרך כלל לא, זולת נפשות יחידות שזה שורשם, ונולדו בגילוי זה.

ו. אריך דעתיק תהליך של דילוג, תהליך של מסירות נפש בהדרגה, כי במסירות נפש עצמה יש מדרגות, כמו בכל נבוא. עתיק דעתיק, מסירות נפש לגמרי בבת אחת, קונה עולמו בשעה אחת ממש.

אריך דעתיק, נעתק מן התחתון אולם חוזר אליו, במטי ולא מטי. עתיק דעתיק, נעתק לגמרי מן התחתון.

צורך נפשי בהארת פנים מאחרים

י"ג אייר התשפ"א #12365

שאלה:

א) הרב נתן עצה למי שסובל מחוסר הארת פנים מאחרים שהוא יבחר לו א' או ב' חבירים שהוא יכול לקבל מחמאות והארת פנים מהם. אמנם מהו באופן שיש לו טבע להיות תלתי באחרים, ובקלות הוא יכול להיות תלוי בחבירים שלו, וזה גורם צרות לו וגם חוסר נעימות להחבירים, וא"כ מה העיצה לו באופן כזה.

ב) האם באופן הנ"ל יש לו לדבר עם א' או ב' על זה ולהודיע להם שיש לו טבע להיות תלתי באחרים ושהוא רוצה להתגבר על כך אבל גם הוא זקוק לחבירים ולהארת פנים, האם מומלץ לו לבחור ב' או ג' חבירים ולדבר עמם על הבעיות הנ"ל ושהוא חפץ בקרבם, או שהנ"ל אינו מומלץ כלל.

ג) וכן מהו באופן שאדם סובל מהרהורי תאוה על חבירים שלו (וגם על זכרים מסויימים בכלל) והוא רוצה להתגבר על כך, אבל הוא גם זקוק מאד להרבה חום מאחרים ואינו יכול לפרוש מהצורך הנפשי בחבירים כיון שאינו רוצה לחיות בעולם קר, והוא רוצה חיבורים עם אחרים, האם באופן כזה יש לו לבחור א' או ב' או ג' חבירים ולדבר עמם על כך ולבקש מהם שהם ימלאו את צרכיו.

תשובה:

א. יצמצם את הדבר בהדרגה, כגון יום כן יום לא, וכדו'.

ב. לכל היותר רק עם אחד, וגם זה באופן שהנ"ל בר דעת וטוב לב מאוד, ורוצה בטובתו לעזור לו, כי אם לאו יותר יזיק מאשר יועיל.

ג. אם עי"ז מביא עצמו להרהור, אין עצה ואין תבונה כנגד ה', ויש לו לפרוש.

ביעורי בקבלה

י"ג אייר התשפ"א #12363

שאלה:

המשך שאלה 12074

שלום כבוד הרב,

1. במערכת של 3 שאין שם כתר, מה הכוונה שיש עוד 7 לבושים האם זה אומר שלחכמה יש 7 לבושים וכן לבניה וכן לדעת או שיש 7 לבושים וחלק מהלבושים הם לחכמה חלק לבניה וחלק לדעת וכך מגיעים לסכום 7? אם כמו השני אז איך החילוק של הלבושים בין 3 הספירות?

2. האם הרב יכול לתת לי דוגמא איך גבורה ומלכות מגלים את ההויה במערכת של 3? אני מניח שצריך להפשיט את הגבורה להגיע למוחין והם מראות את ההויה אבל אשמח שהרב יתן לי דוגמא על מלכות וגבורה ואז איך משם המוחין מגלים את ההויה

3. מה ההבדל בין גילוי ההויה מבחינת ספירות המוחין בין המערכת של 3 למערכת של 10? או שאין הבדל ולדוגמא בשניהם חכמה מאירה את הויה החכמה

4. אם הרב אומר שלכל דבר יש הויה לפי ערכו אז לעצם גם יש 10 גילויים עצמיים או 3 גילויים 7 לבושים וכך הלאה לכל הויה יש מבט של 3 או 10 נכון?

5. אם אני מבין נכון אז בעולם של "עצם" ההתראויות נועדו בשביל לשלול אותם וכך להגיע לעצם, כלומר כך הם מגלים את העצם, אז איך ההתייחסות להתראויות בעולם של הויה, הרי ב"עצם" ההתראויות משמשים לשלילה אבל להויה אין התראות והרב אומר שכל מה שרואים הוא רק הויה והויה היא לא ברת התראות אז מה היחס להתראויות בעולם של הויה?

6. מה היחס מבחינת עבודת בין 2 התפיסות, האם אדם צריך לעבוד לפי תפיסה אחת (10 או 3 + 7) כי זה שורש נשמתו או שהוא צריך לעלות מתפיסה של 3 לתפיסה של 10 או שאדם צריך לחיות ברצוא ושוב בין 2 התפיסות? האם יש בסוף תפיסה שהיא האמת התכליתית יותר והתפיסה השניה היא רק שלב מעבר?

7. מחילה שאני קצת חוזר לשאלה של הבדל בין יחידה להויה כי עדיין לא ברור לי, הרב אמר לי שהיחידה היא לבוש, ז"א שהיחידה קיימת בתפיסת ה3, אבל עד עכשיו לפי הבנתי מקריאה בספרי החסידות היחידה היא "שמו אחד", גילוי של ה' בכלי שהוא אינסוף, אני בהבנתי שלי הבנתי שזה כתר שה' נגלה בכלי של אינסוף, הכתר הוא גילוי בורא בנברא, אבל הרב אומר שהיחידה נמצאת מחסד עד מלכות, אז מה ההבדל בין התיאור שלי ליחידה לגילוי יחידה בחסד/גבורה.../מלכות, בכללי אשמח שהרב יעשה לי סדר בבלאגן, בטוח אני לא תופס נכון את המבנה של הנפש והבריאה בנקודה זו.

תודה רבה מאוד!

תשובה:

א. נראה לי שהדברים לא מובנים ככל התשובות האחרונות כראוי. יתכן שחלק מן הקושי, העדר סדר של חכמת האמת בבירור כפשוטו, עוד קודם להבנה עמוקה. אשתדל בס"ד להשיב בלשון קצרה מהשורשים עד הענפים.

כל דבר בנוי מעשרה, כתר - רצון, חכמה, בינה, חסד, וכדו'. למעלה מכך, ג' צחצחות, והם השורשים לכל. בתפיסה אחת, מחברים עולם עליון ותחתון, ונעשה מדרגת י"ג, והוא שורש י"ג מידות של רחמים, י"ג מידות שהתורה נדרשת בהם, ועוד רבות. בתפיסת אחרת, מחברים ונעשה י', כי עולם תחתון נעשה מעשרה לשבע, ונעשה חיבור של עולם עליון - שלוש, ועולם תחתון - שבע, יחד נעשה עשרה.

היחס בין העשרה הללו, כפשוטו עשרה של כל עולם. בהבנה נוספת, אין יש רק שלוש, והשבע הן לבוש לשלוש.

כמו כן, בכל עולם ועולם, ובכל מדרגה ומדרגה בפרטות, השלוש הם העיקר, והשבע לבוש שלהם.

ב. למטה הגבורה צמצום, למעלה ריבוי ללא גבולות, ולמעלה יותר, כח חזק בלתי משתנה, בחינת "איתן", שכך נקראת היחידה - ההויה שבנפש.

מלכות שלמה, מולך בכיפה, והשורש הגבוה ביותר, "אדון עולם אשר מלך, בטרם כל יציר נברא". וזהו מלכות של הויה בתוך עצמה.

ומלכות זו הויה עצמית שאינה משועבדת לשום כח זולת עצמה, היפך של עבד שמשועבד לזולתו.

ג. בכל דבר מאיר אור ההויה לפי ערך אותו דבר.

ד. נכון.

ה. עצם למטה מהויה. עצם, מלשון עצימת עיניים, שלילה, שלילת החוש העליון - ראייה. וגילוי המוחין שהוא שורש החושים. התראות אין הכוונה להתראות של ראיית העין, אלא ראייה שכלית. וגם זה לא בהויה בשורשה, אלא בהתגלותה. כי אף ההויה בנעלמות יש בה עשר ספירות.

ו. התפיסה התחתונה, עשר. והתפיסה העליונה, שלש ושבע לבושים. ועל כל אדם לעבוד לפי מדרגתו, ולפי שורשו.

ז. יש יחידה "פרטית", והיא מדרגת הכתר הפרטי שבכל נברא ונברא. ויש יחידה "כללית", והוא הכתר הכללי של כל הבריאה, והוא כלי - לבוש לאור ההויה.

תוכניות בבתי ספר לבנות

י"ג אייר התשפ"א #12360

שאלה:

לכבוד הרב,

א. האם הסרטים/ תוכניות/ מצגות וכל יתר השמות שמראים לבנות בחלק מבתי החינוך החרדיים על גבי מסך, נכללים בהגדרה שלך למדי'ה שצריך להתנתק ממנה? ומן הסתם האם יש הבדל בין מצגת/ הסרטה לסרט עלילתי דמיוני? (ב"ה בבית אין שום צורת מדי'ה חנכנו את ילדינו נגד תופעת הסרטים למינהם).
ב. במידה וכן, מה לדעתך הדרך הנכונה להתמודד עם התופעה וכיצד להדריך את הבנות בפועל, כי אין אופן קשבת מצד בית הספר, הן בנוגע לצורת המדי'ה והן בנוגע למינון שלדעתינו מוגזם.
ג. כיצד להחזיר לבנות את כוח הריכוז בתפילה, היות ואנו מבחינים בשינוי אדיר בין הבנים שמתפללים בבית בריכוז ב"ה לבין הבנות שבקושי מתפללות.
תודה רבה לרב שלוקח מזמנו היקר לכוון, להדריך ולהאיר. תהי משכורתך שלימה מעם ה'.

תשובה:

- א. אינם בכלל בהכרח, אולם ראוי להתרחק מהם בשום שכל ככל שניתן.
ב. ללמדם במתינות ושום שכל ממה מורכבים עניינים אלו, ומה המעלות ומה החסרונות.
ג. להרגילם לדבר עם הקב"ה, וללמדם פירוש המילות של התפילה.

בריאות הנפש והגוף

כ"ט ניסן התשפ"א #12328

שאלה:

שלום לכבוד הרב, ראיתי תשובה של הרב, בה נכתב: 'נצרך השקטה של ניתוק מן הסובב. ופעמים זה ע"י שינה קלה שמגיעה לשלב זה של ניתוק. ופעמים זה ע"י לימוד דרכי השקטה, כמו שנתבאר בסדרת דע את התבודדותך. השקטה זו מנתקת את האדם מן החומר ומכניסנו לתוך הרוחני שבקרבנו. ואזי החומר נח ומתחדש. וכן האדם מקבל חיזוק ותוקף מכח חיבורו לחלקו הרוחני'. בהקשר זה אני מבקש לשאול, לאחרונה, אני חווה התעוררות רוחנית רבה (שהחלה עם פרוץ המגפה). ההתעוררות הגיעה למימדים שמפתיעים אותי... הרעב הרוחני שלי גבר, ואני מוצא את עצמי לומד תורה, ובעיקר עם רצון פנימי עמוק ללימוד, מעבר לשעות הלימוד שלי בעבר. בנוסף, אני עורך תרגולים רוחניים על מנת להתקרב לד' (בעיקר, התבוננויות בנושאים רלוונטיים לסדר העבודה שלי). היות ואני עובד ומטופל בילדים קטנים, אני לומד בשעות הערב/לילה, ולאחרונה מצאתי את עצמי ישן כ - 4.5 שעות ביום, על מנת להספיק להתפלל תפילת שחרית מלאה, ובמניין (ישנם אילוצים שונים). אני מניח, שאילו שאלתי רופא, הוא היה מבהיר לי שאורח חיים זה אינו נכון, וידוע שרבים מגדולי הדורות עודדו לשינה מיטבית. עם זאת, ידוע גם ידוע, שגדולי הדורות ישנו מעט מאד... אני לא משווה את עצמי חלילה, אך שאלתי היא האם אוכל לסמוך על הלהט הפנימי שלי לעסק התורה וקרבת ד', ולהסתפק בשעות השינה הנזכרות? אציין שאיני עייף במהלך היום, אולי מעט, ואדרבה - אני מרגיש חיוני מאי פעם, להערכתי גם מפני שאני חווה הגשמה עצמית. אציין עוד שלצערי אני מתמודד עם ... אך איני רואה ששעות השינה המעטות יותר מחמירות את המצב. אני מציין זאת על מנת להעניק לרב תמונה מלאה.

התורה מצווה אותנו ונשמרתם מאד לנפשותיכם, ומבחינתי הפניה לרב היא בגדר השתדלות לקבל מבט נכון על מצבי.

יישר כוח ותזכו למצוות, ברור - שההתעלות לה זכיתי נזקפת לרב, להנחיותיו ולזמינותו הרבה עבורי ועבור אחרים.

תשובה:

על דרך כלל מיעוט שינה מחמת התעוררות מחזיק לתקופה, ואח"כ נעשה התיישבות בנפש ואזי נצרך שעות רבות יותר!

לתקופה ראוי לנהוג כך, יתר על כן נצרך חיבור רוחני חזק שמכוחו האדם שואב כח פנימי שמחזק את גופו.

נחמות היד

י"ג אייר התשפ"א #12324

שאלה:

בקיצור: כשהייתי בחור בישיבה קטנה בחור אחר הביט בידי ואמר שאורך החיים הולך להיות כך וכך. הלכתי לבדוק בספר 'חוכמות היד'. מאז אני מאוד מוטרד מזה ואני מפחד ונכנס לחרדה כשאני מתחיל להרגיש דברים שיש בהם סימפטומים של מחלות קשות.
כיצד אנו מציעים להתייחס לקווי היד? אני מודע ל'תמים תהיה בהק אלוך', אבל המחבות תמיד חוזרות.

תשובה:

על ידי בחירה של האדם ללמוד תורה ולקיים מצוות, ותיקון המידות, סימני כף היד משתנים לטובה, ומי שמבין בכך רואה זאת. ישנם כאלה שרואים רק את החלק החיצוני ולא את החלק הפנימי. ולכך עשה רצון הבורא, והסר כל דאגה מלבך!

בס"ד

בעזר ה' יתברך, משבוע זה ואילך פרשת שמיני – תשפ"א, מקבלי העלון יקבלו בנוסף מקבץ של שאלות ותשובות שנשאל הרב שליט"א באחרונה.

ביחס לשאר השאלות ותשובות:

א. שאלות ותשובות משנת תשע"ח-ט', מופיעות בספר "שאל לבי" חלק א'.

ב. כמו כן, מי שחפץ לקבל קובץ של שו"ת שנשאלו מראש השנה תש"פ עד פסח תשפ"א, יכול לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

לשאלת רבים: באופן ממוצע, מעת שנתקבלה השאלה במערכת, קבלת התשובה בחזרה היא בין שבוע לכשלושה שבועות. באופן שלא נתקבלה תשובה בחזרה עד זמן זה, ניתן לברר את סיבת הדבר במערכת, בכתובת: info@bilvavi.net
צריך לרשם מס השאלה בבקשה

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט
יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net • פקס: 03-548-0529

בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,
נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס

לידיעתך: המספר של כל שאלה מוחלים באופן אוטומטי על ידי מערכת המחשבים ואינם רציפים משום מה

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת במדבר תשפ"א

- ב האסון במירון _____
- ג בעל דגש עצום, מחובר לעצמו _____
- ד הבנת הנפש _____
- ו דור שכולו חייב ועוד _____
- ח שער הנו"ן דקדושה _____
- ט עתיק וצמצום ורחל ולאה _____
- י דוד הע"ה שנזכר בשער הגלגולים _____
- יב מושגים של חיבור לתורה ותענוג מהתורה _____
- יד קבלה _____
- יד מקור החיות _____
- יד 4 יסודות _____
- טו שינוי תהליך חשיבה שלנו _____
- טז אושר ורוקנות _____
- טז מחשבה לאחד הפטירה _____
- יח דע את בטחונך _____

האסון במירון

נ"ג אייד התשפ"א #12592

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א.

הנני כותב לרב בדמעות וכאב על המאורעות הנוראיים שקרו לבני עמנו ממש ברשב"י.

ישנם סמנים פשוטים שנראים מהאירוע: א- כמה סמלי שחז"ל אומרים "ראוי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק" והקורבנות באירוע מתו מדחק, כמו-כן מניין הנפטרים (הנוכחי) הינו 45 שהוא שם מ"ה. מה הרב יכול לומר על העניין כדי שנתחזק?

מול הצער הנורא הזה, עושים חשבון נפש. מה צריך לתקן במיוחד?

רצוני להבין איך האסון הזה נכנס בתוך תהליך כללי של גלות/גאולה כללית/פרטית - נפשית?

ב. על אף שזוהי מלכות דמינות, עדיין אני חושב שהעסקנות והבחישות של הכוחות הפוליטיים החרדים אולי אף גרועים יותר, חוסר אירגון, חוסר לקיחת אחריות, הכל מתנהל לפי דחפים של הרחוב וכו... קראתי ביאור על הפסוק: "לך אנלחך אל-ישי בית-הלחמי כי-ראיתי בבניו לי מלך" שלכאורה מה כוונת "לי מלך" שאומר השם לשמואל? אלא כוונת העניין שיהיה מלך שהעם לא יוכל בדחפים ופוליטיקה להזיז את דעת המלך אלא שהמלך יתנהג רק לפי רצון השם ורק לפי התורה והעסקנות החרדית היא ההפך מזה. אבל ברור לי שאם הדבר היה בהשגחת המלכות זה לא היה קורה כי הם באמת מאורגנים טוב יותר ומוכנים יותר לאירועים כאלה, איפה הגבול? ומה דעתו של הרב?

ג. מה אפשר להגיד ולהגיב עם בחור שהיה במקום וראה את האסון מולו?

תודה רבה.

תשובה:

א. כל דבר בבריאה מורכב מחיצוניות ופנימיות. כן הדבר הזה.

על רשב"י נאמר נעשה "אדם" נאמר בעבורך. אדם גימט' מ"ה, כנודע. אולם כבר אמרו חז"ל בהמוכר את הספינה (ב"ב ע"ה ע"ב) שעתידין צדיקים שיקראו ע"ש בוראם. ומעין זה כבר בעוה"ז יש דוגמתו, והוא רשב"י שעליו אמרו בזה"ק, את פני האדון ה', דא רשב"י.

ועיקר אור זה הוא אור אחרית הימים, אור הכתר, שהוא הממוצע בין המאציל לנאצל, ומחברם כביכול.

ועתה כאשר מאיר אור זה, ובפרט ביום הילולא דרשב"י, נעשה עליה לנעשה "אדם", וזהו מ"ה נפשות אלו, שנתעלו יחד עם רשב"י, וזכו להכנס למתיבתא דרשב"י בעולם העליון. וזהו בקרובי אקדש, מעין יום חנוכת המשכן. כן הכא יום עליה מיוחד לנשמתו של רשב"י, עליה ממדרגת אדם, ואלו המ"ה זכו מאוד מאוד לעלות עמו, אשרם ואשרי חלקם. וזהו בפנימיות.

אולם בחיצוניות כנגדו, יש שער הנו"ן של הטומאה, שהוא בקדושה - שער הנו"ן דקדושה למעלה מצורת אדם, ובטומאה למטה מצורת אדם, ולשם נפל העולם.

ורח"ל אף מקום הקודש, אתרא קדישא מירון, נכנסים לשם בכל יום כלים אלו של שער הנ', ואף ביום הקדוש, ל"ג בעומר, במקום של החסידות מהשמורות ביותר, נמצאו שם כלים אלו לרוב, שצילמו חלק גדול מן הנעשה באסון וכו'. ולכך, מחד מאיר אור העליון של שער הנו"ן דקדושה, ומאידך הפכו רח"ל.

ומעתה, מקום קבורתו של רשב"י, מהצד העליון - עלה רשב"י למקומו העליון יותר. ומהצד התחתון, מעתה שלטון ראשי הערב רב משתלטים על המקום, מכח שליטת שער הנו"ן.

ב. כבר בפטירתו של רשב"י היה כן, כמ"ש באדרא זוטא, המעשה בין שאלת אנשי ציפורי לאנשי מירונא, שנעשה מריבה ותגרה על מקום קבורתו, וממשיך הדבר עד עתה בצורות שונות. חלקם עם כוונות טובות, וחלקם עם מניע אישי, וחלקם ערב רב. ואנו בידינו אין לנו לתת למי מהערב רב, בין יחיד, בין ראשיו, שום שלטון, וק"ו במקום הקודש. והשי"ת הטוב בעיניו יעשה.

ג. כל אדם שחווה וראה אסון זה נצרך לו בירור לפי נפשו הפרטי, וא"א לתת כלל איך על כל יחיד לפעול, וכיצד לפעול עמו.

בעל רגש עצום, מחובר לעצמו

כ"ה אייר התשפ"א #12634

שאלה:

לכ' החכם בעל מח"ס בלבבי משכן אבנה שליט"א.

שלום וברכה!

בני בן 18 היה בעל רגש עצום, מחובר לעצמו וכו'. ובשנה האחרונה הוא מתלונן שמרגיש מנותק מעצמותו והרגשותיו (והוא כאילו באוויר ומבחוץ ומרגיש הכל כמו וידיאו וכו').

מה העצה לכך?

תשובה:

האדם מורכב מכח מעשה, ומכח הרגשה. פעמים רבת אצל אלו שכח הרגשתם חזק במיוחד, הוא בא על חשבון כח המעשה, ונוצר חוסר איזון.

התגברות כח ההרגשה נראה באופן נפשי ככניסה לעצמו, כחיבור לעצמו, כי נעשה ניתוק במידת מה מן עולם המעשה ומסביבותיו, והאדם מתכנס אל תוכו. וזה נראה "כחיבור לעצמו". אולם פעמים הרבה אף עולם ההרגשה בלתי מסודר ומבורר. ולכך אין בדקדוק חיבור לעצמו, אלא כניסה פנימה לתוך עולם ההרגשות.

ולכך הצורה הנכונה. א. איזון נכון בין עולם ההרגשות לעולם המעשה. ב. סדר ובנין בתוך עולם ההרגשות.

הבנת הנפש

כ"ה אייר התשפ"א #12540

שאלה:

המשך 12363

שלום כבוד הרב,

מחילה אם אני ממשיך לשאול על הנקודות הנ"ל ואולי קצת מעמיס על הרב פשוט הנושא מאוד מאוד נוגע לי גם במבט השכלי הנכון על המציאות שה' ברא ומשם גם בעבודת נפש להיות יותר מכוון.

1. לפי הסבר הרב של המבנה לפי חכמת האמת שהיא 10 הופכים ל7 ומצטרפים ל3 מעולם העליון (ואז יוצא סה"כ 10) אז בעצם יש לנו הויה אמונה תענוג ב3 ראשונים ואז מהם ה7 שנשארו? (הרי בתחילה הם היו 10, כתר-רצון עד מלכות ולכן איבדנו 3 אז מי הם ה3 שאיבדנו?) אשמח לחידוד המבנה לפי החכמה. לפי הבנתי שמחסד עד מלכות זה לבושים אז אם אני מבין נכון איבדנו את ספירות המוחין לא? זה גילוי ישיר של עולם עליון במידות ללא מוחין וגם ללא רצון?

2. לפי תפיסת ה3 וה7 הרב אמר שיש 3 גילויים עצמיים אבל אם הויה היא הראשונה מה3 אז יש לנו 2 גילויים עצמיים כי ההויה היא כשלעצמה, מה לא הבנתי נכון?

3. למרות הסבר הרב אני עדיין לא מבין איך זה עונה על השאלה שלי כל כך, אני מבין שהרב מדבר על 3 לבושים זה אומר שאנו מסתכלים על הספירות כלבושים ולא כשלשלת ולכן ל3 ספירות שמגלות את ההויה יש 7 לבושים ואני ניסיתי להבין מה הם הלבושים של כל אחת מ3 הספירות האם חסד הוא לבוש רק של תענוג? האם מלכות היא לבוש רק של אמונה? או האם בכלל כל ה7 יכולות להיות לבוש לכל אחת מה3?

4. אם אני מבין מהרב אז בעצם יש להויה 10 גילויים עצמיים או 3 גילויים עצמיים 7 לבושים אם כך מה המבט על ההויה מצד תפיסת ה13? האם זה שיש 12 גילויים עצמיים, כלומר זה כמו 10 רק פה נוספים כוח האמונה והתענוג כהתראויות של ההויה?

5. בהמשך לשאלה 4, הרב אמר לי שהתפיסה העליונה היא 3 ו7, וזה לא כל כך מסתדר שאני מנסה להכיר בזה מתוך מבט של נפש, הרי מצד ה10 וה13 יש להיות הנפש התראויות וכל ההתראויות (כח מעשה, בינה, תענוג וכו') מגלות את ההויה, זאת אומרת שיש לנו פה בעצם כח השתוות שמצד גילוי הויה כל הכוחות שווים כי הם מגלים את אותה נפש רק כל אחד מגלה יותר/פחות אבל בסוף עניינם שווה ובכולם נמצאת הויה הנפש, אז איך יכול להיות שתפיסת 3 ו7 עליונה יותר מתפיסת 10 או 13 הרי שם יש דירוג של גילוי עצמי ולבוש? ובכלל לפי הבנתי בשאלה 4, 13 ו10 הם בעצם התראויות של אותה הויה רק ההבדל האם יש 10 התראויות או 12 אז איך הדירוג הוא 13 אח"כ 3 ו7 ואז 10?

6. הרב הבהיר לי טוב מאוד איך גבורה ומלכות מגלים את ההויה אבל לא כל כך הבנתי מההסבר של הרב מה ההבדל בין גבורה/מלכות שמגלות הויה בתפיסת 3 ו7 כמו שהרב תיאר לבין תפיסת 10? האם לא בשניהם גבורה/מלכות הם גבורה חזקה בלתי משתנה של הויה או מלכות בתוך הויה? אשמח שהרב יחדד לי יותר את ההבדל בין גילוי עצמי במערכת של 3 לבין גילוי עצמי במערכת של 10 הרי אלו 2 תפיסות שונות, איך אני מתייחס לגבורה כלבוש ואיך אני מתייחס לגבורה כגילוי עצמי ולמה במערכת של ה3 זה עליון יותר, אני מקווה שהבהרתי טוב מה לא היה ברור לי.

7. הרב הסביר לי שעצם זה שלילת עין השכל (החוש העליון) וגילוי המוחין שהוא שורש החושים, האם הכוונה במוחין לכוח המשכיל כמו שכתוב בספרי חב"ד?

8. אני חשבתי עד עכשיו שעצם זה לא המוחין אלא זה עצם הנפש שכך אני מכיר את הנפש לאחר שלילת כל ההתראויות, אבל מדברי הרב אני מבין שכשמדברים בספרים על עצם הנפש מדובר על עצם

המוחין, האם הבנתי נכון? או שאם אני שולל חושים אז אני מכיר את המוחין ואם אני שולל את כל כוחות הנפש אני מגיע לעצם הנפש?

9. לגבי השאלה על יחידה והויה ששאלתי הרי נאמר שהיחידה היא כלי לה' זה הוא ושמו אחד בשונה ממה שהרב הסביר שהיחידה היא מחסד עד מלכות אז הרב ענה לי שיש יחידה פרטית ויש יחידת כללית שהיא כלי להויה, לא כל כך הבנתי מה החילוק של פרטי וכללי עונה לי על השאלה, אם היחידה היא כלי להויה אז היא כלי פרטי וגם כלי כללי הרי כל מה שבפרט יש בכלל, מה שונה פה הפרט והכלל? בשניהם צריכה להיות תפיסה של 3 ו 7 לא?

תודה רבה מאוד!

תשובה:

א. עיין עץ חיים (שער מ, דרוש ט) וז"ל, ג"ר שבו יש בו י"ס גמורות, ומתלבשין תוך ז"ת שלו, עכ"ל. ופעמים מוגדר הדבר שכל הג"ר נכללין בחסד. עיין עץ חיים (ש"ג, פ"א) וז"ל, והז"ת נחלקים ליי"ס, כי ראשונה כלולה מג' ע"ד היכל ק"ק שכולל ג'. ועיין שמן ששון (שער הכוונות, דרושי הקדיש, דרוש א', אות יג). ודו"ק. ולשון הרש"ש (שם), שהיכל ק"ק דילה כולל ד' ספירות כחב"ד וששה היכלות התחתונים, הרי הם י"ס. ואזי נכללים בדעת או בחסד, ודו"ק. והבן שיש יחס של קטנות מצד עצמו, ואז הוא בחינת ו"ק, והג"ר כלולים בו. ויש יחס של עולם תחתון לעליון, ואזי התחתון הוא קטן, ו"ק, ז"א, בערך לעליון.

ובפשטות אזי עולם עליון נעשה ג"ר לתחתון, כמו כל ערך של עולם לעצמו שיש בו ג"ר וו"ק. אולם בעומק זה שונה, כי עולם עליון ביחס לתחתון, העליון הוא "הויה", ולכך נגלה בתחתון, במידות, היות העליון.

ב. ביחס לעולם התחתון, כל העליון נקרא הויה בערכו. אולם בפרטות נחלק לג', הויה - אמונה - תענוג. ועיקר מדרגת ההויה היא ראשונה בלבד, וגילויה ע"י עצמה או ע"י אמונה או ע"י תענוג.

ג. יש הבחנה בסוד קוים, ואזי הויה קו אמצע, אמונה קו שמאל, תענוג קו ימין. ולפ"ז סדר הלבשת ז"ת את הג"ר לפי קוים. ויש הבחנה של הלבשה באופן של אורך. דבר זה נתבאר בשער המלכים, פרק ג'. עיי"ש. אולם עיקר ההלבשה באופן של קוים.

ד. מצד המבט הפנימי, מבט של הויה, כל גילוי הבריאה אינו אלא גילוי של הויה. ולכך מנין י"ג, מנין שבעים, מנין תרי"ג, מנין ששים ריבוא, וכן כל שאר המניינים, אינו אלא גילוי ההויה.

אולם במבט תחתון יותר, גילוי ההויה הוא רק בשורש, ולמטה זהו גילוי של ענפים.

ה. הויה יש בה ב' בחינות. א. הויה התחתון. ב. הויה העליון. ובלשון כללית הויה נברא והויה בורא. וכל עולם תחתון ביחס לעליון, התחתון נקרא נברא, והעליון נקרא בורא, א"ס בערכו, כנודע. ולכך מצד תפיסת הויה של כל עולם ביחס לעצמו, הוא נחלק חלוקה שורשית לעשר, עשר גילויי הויה. אולם ביחס לעולם עליון, והיינו שנגלה הויה העליון לתחתון, אזי עיקר גילוי ההויה הוא שלוש, ושבע לבושים, כי העליון גילוי ההויה, והתחתון לבוש אליו.

לעומת כך, גילוי של י"ג, הוא הצטרפות העליון לתחתון, הארה רחבה יותר בתחתון. אולם לא עליית התחתון לעליון ביחס של גילוי הויה שלוש ז' לבושים, שזהו בחינת עליית תחתון לעליון, כי כל לבוש עולה למקום המולבש.

- ו. בגילוי של הויה, שלוש, כל הז' לבושים להויה של העליון, והם אין להם עצמות משלהם. לדוגמא, מדין מדרגת י', מידת מלכות, מלך ישראל, מלכות גמורה. אולם מצד היותה לבוש לעליון, להויה עליונה, המלכות אינה אלא גילוי של מלכות העליון, מלכות של א"ס, ודוד המלך אינו אלא לבוש למלכות ה'.
- ז. הכוונה להתאחדות והתבטלות המשכיל לא רק במושכל, אלא בשכל העליון. ויתר על כן יש עצימת עין השכל העליון והתכללותו במקורו.
- ח. ביחס של הויה שלוש, זו' לבוש, היחידה היא הלבוש, ולכך הוגדרה מחסד ועד מלכות, משא"כ ההויה, שלוש, הם עצם ההויה.

דור שכולו חייב ועוד

נ"ה אייר התשפ"א #12533

שאלה:

א) אני שואל מראש סליחה מהרב מו"ר שליט"א אם ח"ו יש בשאלות הללו חוסר כבוד להרב שליט"א ובודאי שרצוני להבין יותר את דעת הרב שליט"א ולבטל את דעתי יותר ויותר אל האמת הטהורה שהרב שליט"א בא לגלות לנו מתוך אהבתו לישראל לעורר כלל ישראל לעשות תשובה אמיתי ולהיות בין הנגאלים לנצח נצחים.

א) האם יש מקור לדברי הרב שדורינו הוא "דור שכולו חייב"? (ב) למה זה שונה ממה שאמר ישע"י "בתוך עם טמא שפתים אנכי" שהקב"ה לא היה מסכים לדברי ישע"י הנביא על שדיבר שלילי על כלל ישראל? (ב) למה האינטרנט הוא הבריור האחרון שמברר מהו בחירתו שכל א' וא' אם הוא רוצה להיות מחובר לטוב או לרע, והא הרצון הפנימי של כל ישראל הוא להיות מחובר לטוב ולרצון ה' ולא עם הרע ח"ו, דכל הרע הוא רק מקרה אצלנו וכמו שהרב מבאר לנו היטב היטב בדע את עצמך, וא"כ אפי' ברגע קודם הגאולה אם א' אינו רוצה לנתק את עצמו מזה למה זה מורה מהו רצונו באמת, מאי שנה ממי שאינו מתגבר על יצרו, שהוא סתם נמצא בפח של היצה"ר אבל אין זה הרצון האמיתי שלו. ולא עוד אלא שהוא עושה זאת רק מתאוה, בבחי' מומר לתאבון, שאינו מתגבר על יצרו, אבל אינו רוצה למרוד על הקב"ה. וא"כ למה בירור זו מברר מיהו ישראל ומיהו ערב רב, אם א' אינו עומד בנסיון זהו סתם חוסר יראת שמים והתגברות היצר עליו, אבל לכאורה אינו רוצה למרוד על הקב"ה ע"י בחירתו השלילי וא"כ למה זה מגלה מהו רצונו האמיתי שהוא רוצה להיות מחובר עם הרע לנצח? (ג) לאחרונה הרב אמר שאין לדבר כ"כ על כח הרע שבבריאה כיון שהדיבור על זה גופא נותן חיות להרע, וא"כ למה הרב מדבר על מהות שער הנו"ן דטומאה בהדרשה על קורונה וגם בהשו"ת? (ד) וכן יש לשאול דא"כ אין להדפיס דברי הרב על מהות האינטרנט בתוך העלון השבועי כיון שזהו דיבור על כח הרע בתוקפו וא"כ בזה גופא שאנו עושים רעש מזה לכאורה זה נותן כח להרע וא"כ למה הרב אמר לי בתשובה אחרת שיש לעשות רעש מכך. (ה) לפעמים בני"א שואלים ממני ש"אם הגדולים לא מדברים באופן כזה למה הרב מדבר באופן כזה? אם הגדולים לא אומרים שאנו נמצאים בבירור הנפשות א"כ למה הרב מדגיש את זה? למה הגדולים לא מדברים כ"כ על חומר הדבר של האינטרנט כמו האופן החרף שהרב מדבר על נושא זה? אני מבין היטב שהרב מדבר מהאמת שבנפש ושהאמת הזו צועקת בפנינו, ושהרבה דברים מן הרב הם בגדר דברי קנאות שבאים מלב בוער לאמת שאינם סתם דברי קנאות אלא דברי הלכה, אמנם טענתם בפי אלו שאינם יודעים מהרב ואינם רגילים בכלל בשפת הרב הוא, שלא מצינו שהגדולים מדברים באופן כזה. לפעמים הם מתנגדים ממש על דברי הרב ושהרב אין לו רשות לדבר באופן כזה, ולפעמים יש להם

רק קושיות, אבל השאלה הוא מה אני צריך לענות להם כדי לשמור על האמת הטהורה שצריך להיות נאמר בין אם זה נעים לאחרים לשמוע בין אם אין זה נעים לשמוע. (ו) מהו האופנים איך להשתמש ב"אחד" דקדושה ללחום על טומאה של היום, כיון שזה נושא רחב שהרב מדבר באופנים שונים בכל הספרים והשיעורים, והאם שייך להרב לבאר בקצרה את האופנים איך משתמשים בכח הזו להלחם עם הטומאה בהנסיון האחרון, האינטרנט. (ו) האם יש שייכות בין מדיה ואינטרנט למושג גלות מדי-פרס שג"כ נקרא "מדיה".

תשובה:

א. שער הנו"ן הוא מדרגת כולו חייב. וכמ"ש בסנהדרין (שם), שבדור שכולו חייב מעמיד להם מלך קשה כהמן וכו'. ועיקר גזירת המן - יעשו עץ גבוה "חמשים" אמה, "שער הנו"ן".

אולם יעויין בלשם (הקדו"ש, ש"ו, פ"ט) שביאר וז"ל, ענין כולו חייב אינו רשעים גמורים ח"ו, כי זה אי אפשר, אלא רובו עוונות נקרא חייב, כמ"ש בר"ה (טז-יז). אולם יעויין במלבי"ם (ו, ח) שהבין שכולו חייב כפשוטו, שלכך בדורו של נח, לא נקרא כולו חייב, כי נח היה צדיק, עי"ש שביאר מדוע בא משיח.

ועיין מהר"ל (נצח ישראל, פרק לט) וז"ל, ואם הדור כולו חייב, והם בעלי העדר והפסד, וההעדר הוא קודם ההויה, ולפיכך בשביל הדור שכולו חייב יבוא משיח, עכ"ל. והבן מאוד ששער הנ' הוא אין גמור, העדר, והתבונן היטב בזה. ומעין כך ביאר באמרי פנחס (שער א', אות קכא. ושער ג', אות קכג). ואזי הרע מכלה את עצמו, כמ"ש בערבי נחל (תולדות, ד"ה ואת אחיך), עי"ש.

ב-1. לפי הנ"ל שכאשר יורד מדרגת שער הנו"ן, זהו בעצם דור שכולו חייב, ולא כפשוטו, שאין צדיק בארץ, אינו דיבור על כנסת ישראל, אלא על כח הטומאה שירד לעולם.

ועוד. עיין רש"י (יבמות, מט, ע"ב) וז"ל, דקרוה לישראל עם טמא שפתים מדעתו שלא צווה לו הקב"ה ולא מחמת תוכחה וכו'. וא"כ אם עושה זאת על מנת להוכיח ולהיטיב לית לן בה. וכן כתב במאירי (שם), ועוד.

ועוד. עיין מהר"ל בחידושי אגדות (שם) וז"ל, ואף כי הנביאים היו מדברים דברים קשים על ישראל, לא היו אומרים אל השי"ת כך, ודבר זה שאמר בתוך עם טמא שפתים אנכי יושב, דברים אלו דבר אל הקב"ה, ובדבר זה נענש. ועיין שו"ת כתב סופר (או"ח, סימן נז, ד"ה גם צריך). וערבי נחל (האזינו, דרוש ד', ד"ה אולם). ופרי צדיק (פקודי, אות ד'). וצדקת הצדיק (אות קטז).

ב-2. כלי זה שבו שער הנו"ן מעורר את "שורש" כח הבחירה שבאדם. משא"כ שאר הבחירות הם ענפים.

ג. כנ"ל אות ב', לצורך. ובדקות יותר, כל רע יונק חיותו מן הניצוצות הקדושה שבו. וכאשר מדברים ממנו ח"ו נותנים לו חיות. אולם שער הנ' שכולו תערובת ומעורב בו רח"ל גם כל הקדושה, כי בכלי זה יש בו כמעט את כל הדברי תורה שבעולם, משם יונק חיותו ולא מבחוץ.

ד. כנ"ל אות ג'.

ה. לכל נשמה חלקה, ועל כל אחד לעשות את חלקו, וזהו חלקי.

ו.

א. פשיטות ותמימות. והוא כנגד אני חכמה שכנתי ערמה.

ב. הרכבה דקדושה, לכלול כל חלקי הקדושה בבת אחת, בתורה ועבודה. כנגד כח הרע שכולל בתוכו הכל.

ג. אמונה פשוטה באין עוד מלבדו, כח אחד פשוט, כנגד אחד דקלקול. ויתר על כן "אין עוד מלבדו כפשוטו". ועל ידי זה מאיר אור א"ס.

ז. כן.

שער הנו"ן דקדושה

נ"ה אייד התשפ"א #12532

שאלה:

א) באופן כללי מה הם הדרכים למעשה שבו שהאדם יכול להתחבר לשער הנו"ן דקדושה, והאם יש להגיע לזה או שיכול לקפוץ זה?

ב) מאידך אמר הרב שהאופן להתחבר לשער הנו"ן דקדושה הוא ע"י לשמה (בפרט תורה לשמה ומאידך הרב אמר שהחיבור לשער הנו"ן דקדושה נעשה ע"י לימוד במסירות נפש, ובמקום אחרת הרב אמר שזה נעשה ע"י לימוד באופן התבוננות בדבר והיפוכו. האם נצרך את כל חלקים הנו"ל או שא' מהן מספיק?

ג) האם יכולים להגיע להמדרגה ממש של שער הנו"ן או רק להארה שבה?

ד) אם א' מגיע לשער הנו"ן דקדושה (או עצם המדרגה או הארה או ניצוץ שבו) האם יכולים לחיות אח"כ באותה מדרגה של שער הנו"ן דקדושה באופן כללי בכל החיים שלו, או רק לעיתים?

ה) שאלת השאלות: מהו האופן לפשוטי שאינם בני תורה העם ולנשים, שאין להם את אור התורה, וא"כ אינם יכולים לגלות תורה לשמה או תורה במסירות נפש או לימוד התורה באופן אחדותי, איך הם יכולים לגלות את השער הנו"ן דקדושה בקרבם כדי למלאות החלל הפנימי שבהם שהוא הוא היה הגורם למלאות הריקנות שבהם ע"י האינטרנט ומכשיר חכם? (דבנ"א כאלו אינם רוצים להשמע שהם צריכים לפרוש מהאינטרנט, כיון שהם חושבים שזהו כל התענוג שלהם בחיים ואם לוקחים דבר זה מהם אז הם ירגישו שאין להם תענוג בחיים והם מתפחדים מצורת חיים שאין בו תענוג תמידי להם)....

תשובה:

א. כנ"ל תשובה 12533, אות ו'. ובנוסף לכך כמו ששאלת.

ב. כל חלק מחבר לבחינה אחת בשער הנו"ן. ועל כל אחד לברר את עיקר חלקו איך להתחבר.

ג. ברצוא לשער הנו"ן ממש, בשוב להארה.

ד. כנ"ל, ברצוא כן, בשוב יש עליות וירידות.

ה. כנ"ל, פשיטות, תמימות, דבקות באין עוד מלבדו.

עתיק וצמצום ורחל ולא

כ"ה אייר התשפ"א # 12531

שאלה:

א) שאלות אלו נובע ממיעוט ידיעתי בענינים אלו אמנם חפץ אני לדעת את ה' ולברר שאלות אלו כפי תפיסת מוח ולב שלי. הנה הרב מבאר בתשובה שה"עתיק" הוא במקביל לקו שמאל, שהוא גבורה, ואילו "אריך" הוא במקביל לקו ימין שהוא חסד. והנה ידוע דמדת הרחמים הוא ממוצע בין חסד לדין אבל הוא נוטה יותר למדת החסד (משא"כ מדת האמת שהוא ג"כ ממוצע בין חסד לרחמים אבל הוא נוטה יותר לדין). וא"כ קשה לי דהא עתיק הוא בחי' העליונה של הכתר, ואריך הוא בחי' כתר תחתונה, ונמצא א"כ שגבורה ודין היא למעלה מחסד ורחמים, והשורש לזה לכאורה הוא דבתחילה הקב"ה ברא את העולם במדת הדין רק ראה שאינו יכול להתקיים וכו' והיינו שבתחילה הקב"ה בריאה במדת הדין ואח"כ ברא בריאה של שיתוף רחמים לדין, וזה יוצר חידוש בעבודתנו למעשה, דנמצא שיש נקודה שהוא עולם של מדת הדין שהוא נקודה הראשונה שהוא למעלה מהבריאה שאנו חיים בו השתא והבחינה הזו של בריאה של דין בלי רחמים עדיין קיימת בהעלם מאד, ומידי פעם הקב"ה מוציאו מהעלם מה שאנו יכולים לראות מידי פעם תוקף של דין עצומה בבריאה. ועכ"פ שורש הראשון של הבריאה הוא דין-גבורה, וכל הבריאה של רחמים נברא רק אח"כ. אבל הקושי הוא דהא הלשם מבאר שעצמותו ית' נקרא רחמי ה' וא"כ לכאורה שורש כל הבריאה שהוא א"ס ב"ה שהוא עצמותו ית' היינו רחמי ה', כלומר הרחמים האינסופיים של הקב"ה, ומדת הדין של הקב"ה הוא רק לכאורה חיצוניות ההנהגתו ית' אבל פנימיות הנהגתו שהוא קרוב יותר לעצמותו ית' היינו רחמי ה', מדת הרחמים, וא"כ למה עתיק הוא קו שמאל שהוא גבורה, אם עתיק הוא בחינה העליונה ביותר שהוא לכאורה רחמי ה' ולא לגבורות ה'. ב) לפי השיטות שהיו ב' צמצומים של הא"ס, האם תחילה מה שהקב"ה ברא את העולם במדת הדין היה צמצום הראשון ואח"כ שיתוף הרחמים להבריאה היה צמצום השני? ג) בענין רחל ולא, קשה לי דהא לאה הוא ז"א שהוא שורש התורה ואילו רחל הוא מלכות שהוא שורש התפילה, וצ"ע דהא הגילוי של משיח בן יהודה הוא תפילה-תמימות וזהו דלא כשורשו בלאה שהוא ענין ז"א- תורה, ואילו הגילוי של משיח בן יוסף הוא מוחין-תורה, וזהו דלא כשורשו ברחל שהוא ענין מלכות-תפילה. ד) הרב מבאר שלאה היא כח המוחין ורחל היא כח תיקון המעשים, וא"כ מהו קומת הלב, האם הלב שורשו ברחל או בלאה? (האם הלב הוא ממוצע בין מוח למעשה?) ה) הרב מבאר שנשמות לאה הם מעלמא דאתכסיא ואילו נשמות רחל הם נשמות של עלמא דאתגליא וא"כ למה מצינו שרוב אלו שעוסקים בנסתרות התורה המה נשמות דרחל שהם עלמא דאתגליא ואילו נשמות לאה אינם עוסקים בדרך כלל בנסתר וא"כ למה לא אם הם באים מעלמא דאתכסיא שהוא ענין הנסתרות. ו) רחל ולאה הם חלקי השכינה והשכינה נקראת על שמם, וא"כ מהו קומת שרה ורבקה בעולם הפנימי, ולמה רק רחל ולאה נבחרו להיות העיקרים? ז) ודרך אגב, שאלה מעשית. האם יש לכל א' לעסוק בתיקון חצות כפי כוחו, או שזהו רק למקובלים? ואם יש לכל א' לעשותו, כמה פעמים ראוי לכל אדם לעשותו? והאם תיקון חצות זו לא פחות חשוב מחו"ל מבא"י? בתודה רבה עצומה להרב, ובגעועים עצומים לראות את פני רבי שליט"א ולהיות בצילו.

תשובה:

א. עתיק מלכות של עולם עליון, מלכות דא"ק, שירדה ונעשית כתר דאצילות. ועל מידת מלכות אמרו, דינא דמלכותא דינא. ושורש דין זה הוא בבחינת העדר קודם להויה. ושורשו בצמצום - דין, שקדם לקו - רחמים.

ב. ישנם כמה וכמה שיטות כמה צמצומים היו, ואילו הם. אולם בכללות צמצום, סילוק, דין. כניסת קו אחד דק, אף הוא שפע בצמצום, קו דק, וזהו שיתף עמו מידת הרחמים.

ג. לאה הוא מלכות דתבונה, בינה, ששם ה' מוצאות הפה. וזהו מלכות - פה. רחל מלכות דכללות, ובקטנותה מקומה ביסוד דז"א, ששם יוסף. ושם נגלה הארת זקן תחתון, שזהו מדרגתו של יוסף. בן זקונים, כל מה שקיבל מסר לו.

ד. לאה הארת יסוד דאמא תבונה, ומתפשט עד החזה, ושם נעשה הלב מריבוי ההארה היוצא לחוץ, כמ"ש בעץ חיים. וזהו לאה. ומשם מתחיל קומת רחל. נמצא שעצם הלב נעשה ע"י לאה, ושם נקודת החיבור בין לאה ורחל.

ה. מנין לך שכך הוא?

ו. רחל, ספירה ופרצוף גמור, מלכות - נוק'. לאה הארה פרטית, מלכות דתבונה, ונעשית פרצוף לעצמה. שרה אינה הארת ספירה ופרצוף לעצמה. עיין עץ חיים (שער יא, פ"ח, מ"ת) וז"ל, והנה שרה היא רחל, ושתי אשת אברם היא בלאה. ועיין עוד בשער הפסוקים (לך לך, ויצא) ששרה סוד אלקים, עי"ש. ועיין עוד בשער הפסוקים (חיי שרה) בביאור שנות שרה. וכן פע"ח (פורים, פ"ו). ועיין ספר הליקוטים (חיי שרה) וז"ל, כי שרה היא סוד הבינה, והדינין שבה שהיא תבונה, עי"ש (ועיין עוד ספר הליקוטים (שופטים, טו) ששרה גלגול חוה). ועיין לקוטי תורה (חיי שרה) שהיא בחינת כתר, עי"ש, כתר דמלכות. ועיין קהלת יעקב (ערך שרה).

רבקה, גלגול חוה, כמ"ש בלקוטי תורה (תולדות), ועוד. ועיין רמ"ז (אם לבינה, אות סמך) וז"ל, יצחק הוא סוד פנימיות הגבורות בסוד הויה, ורבקה היא בסוד נקבה תסובב גבר. ובמעיל אליהו על סידור הרש"ש (פרשת העקידה) כתב, שיצחק הוא זכר שבגבורות, ורבקה הנוק' שבגבורות. ובפרדס כתב שרבקה במלכות. ועיין רמ"ע מפאנו (מאמר הנפש, ח"ו, פ"י) רבקה ורחל במקום גבורה, שרה ולאה במקום הוד וכו', או שרה ולאה בגבורה, רבקה ורחל בהוד, עי"ש. ועיין אדיר במרום (ח"א, ד"ה שמיה דעתיק).

ז. נחלקו בכך רבותינו.

דוד הע"ה שנזכר בשער הגלגולים

כ"ה אייר התשפ"א #12525

שאלה:

תשובות הרב הם לנו לעיניים, וע"ז יש לנו הכרת הטוב גדולה לכבודו שמקדיש מזמנו להשיב לנו על שאלותינו. אורך ימים ושנות חיים יוסיפו לך אכ"ר.

א. במה שהשיבנו הרב על דוד הע"ה שנזכר בשער הגלגולים שהיה יצרו מתגבר עליו בבת שבע ובאביגיל, וביאר לנו הרב: "אינו חוטא כפשוטו, כי אצל כל אדם זה מדרגת אונס, אנוס ע"י יצה"ר". והוגענו את מוחנו להבין מה הכוונה בזה, האמנם שבשאר כל אדם אין עליו חטא כלל באם פגע באיזה מראה שעורר בו החשק, ונהנה בראייתו (או יתר על כן ח"ו), כי אנוס הוא ע"י יצה"ר?

ב. שוב ראינו שהאור החיים בפרשתינו זו (אחרי מות יחב) כתב דברים בדומה לזה, וז"ל בתו"ד: "הנה האדון ה' צבאות נתחכם בצוותו מצוה זו ודבר נגד

יצר הרע, שיאמר איך יכול אנוש טבעי למשול בתאותו אשר היא אנסתו, דבר זה הוא מושלל מהדעת שיחייב ה'

שמירתו לכל בהשוואה, אלא לאנשים אשר יכולין לעמוד ויש כח ברצונה לשלול החפץ בזה והם אותם שלא באו לידי מבחן הראות והחושב, באלו וכדומה דבר הכתוב, אבל במי שעברו בחינה הנזכר כפי הטבע אין אדם שליט ברוחו למנוע מעצמו חשק המכריחו", ולכא' הוא מש"כ כת"ר שסתם אדם אנוס הוא ע"י יצה"ר.

אלא שהאזה"ח המשיך וכתב בזה דברים: "ולצד שיאמר אדם כי אין מעצור ברוחו בדבר זה, לכן הקדים ה' בתחלה דברו הטוב ואמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני ה' אלקיכם, כי הן אמת במין אנושי זולת ישראל ישנו בטענה זו כי לא ימצא בכחו למנוע עוצם חשקו ממנו משא"כ אתם בני ישראל, לצד היותי ה' אלקיכם, והיא השגה אלהות, בכח האלקי ינוצח כח הטבעי גשמי, וכו', וכשתזדמן לאדם דבר ערוה הלב חומדה ואין גמר בחימוד זה, ויכול הרצון התלוי במוח למנוע החפץ ולא יעשנו הגם שיחמוד, הלא תמצא בבני אדם שמקבלים תענית הגם שהחפץ יתגבר בהם לאכול יבא הרצון וימנענו, וכו', ולכן אמר ה' כי אני ה' אלקיכם, פירוש להיות שבחינת הנשמה בה ה' משרה אור שכינתו באדם בסוד אהל שכן באדם, ומצד זה יש כח באדם לנצח החפץ לפני הרצון". עכ"ל. מה א"כ נדרש מאנשים כערכנו, והאם אנוסים אנחנו, או עבריינים, שעוברים על ציווי השי"ת המבואר בדברי האזה"ח הללו?

נודה מאוד לרב אם ימחל לנו לחזור ולהשיבנו דבר, לעשות לנו סדר בדברים, שלא ניפול לשאונות בטענת אנוס, וגם שלא ניפול ליאוש מצד שאין אנו שליטים ברוחנינו ועוברים על ציווי השי"ת תדיר בעוה"ר. יורינו נא לאור באור החיים ושכמ"ה.

תשובה:

הדברים מפורשים בחז"ל, וזה נאמר דוקא בניסיון של דוד ולא אחר. שהרי אמרו (סנהדרין, קז, ע"א) אמר רב, לעולם אל יביא אדם את עצמו לידי נסיון, שהרי דוד המלך הביא את עצמו לידי נסיון ונכשל. אמר לפניו, רבש"ע, מפני מה אומרים אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב ואין אומרים אלקי דוד, אמר, אינהו מינסו לי, ואת לא מינסת לי, אמר לפניו, רבש"ע, בחנני ונסני, שנאמר (תהלים, כו, ב) בחנני ה' ונסני צרפה כליות ולבי, אמר, מינסנא לך, וכו'. ולא נתבאר בגמ' דילן מדוע תחילה לא רצה הקב"ה לנסותו, וניסוהו רק ע"י בקשתו.

אולם במדרש תהלים (שוחר טוב, ז, יז, ג) וז"ל, לפי שאמר דוד בחנני ה' ונסני, א"ל הקב"ה, "אין אתה יכול לעמוד", א"ל יכול אני לעמוד, לא עשה מעט עד שבחנו הקב"ה ולא עמד בה, בא לימוט והתחיל צווח, ואמר תמוך אשורי במעגלותיך בל נמוטו פעמי (תהלים, יז, ה), א"ל הקב"ה ולא אמרתי לך ש"אין אתה יכול לעמוד בה", עכ"ל.

והרי מפורש שהקב"ה אמר שאינו יכול לעמוד בו והוא אנוס. וזש"כ "כי אצל כל אדם זה מדרגת אנוס". והיינו נסיון שלמעלה ממדרגת האדם הוא אנוס על כך, והקב"ה אינו מביאו לידי אותו נסיון, כי אינו יכול לעמוד בו, ואנוס לעבור עליו. ולכך אמרו בסנהדרין, שאל יביא אדם עצמו לידי נסיון, כי שמא זה למעלה ממדרגתו, והוא בבחינת מכניס עצמו לאנוס. ועיין מהר"ל חידושי אגדות (סנהדרין, שם) וז"ל, כאשר האדם מוסר עצמו לידי נסיון ורוצה בנסיון, אזי אין כוחו ומזלו מסייע לו, שהרי הביא על עצמו ואז אינו יכול לעמוד בנסיון.

אולם לפי מדרגתו של דוד כן נתאמץ והצליח. ולכך אמרו בשוחר טוב (שם, כה, יח, לא) אמר דוד לפני הקב"ה מפני מה אומרים מגן אברהם ולא מגן דוד, א"ל בחנתיו בעשרה נסיונות, אמר לפניו בחנני ה' ונסני, כיון שניסה אותו בבת שבע "ולא עמד בו", מיד התפלל שיאמרו מגן דוד בהפטר, כי בשם קדשך

וגוי ברוך אתה ה' מגן דוד, הה"ד ותתן לי מגן ישעך. וצ"ב שכיוון "שלא עמד", למה אומרים מגן דוד. אלא שלפי כוחו עמד. ועל זה שהתפלל שיגידו לא לפי הצלחתו בפועל, אלא על הצלחתו לפי כוחו. ועיין זוה"ק (לך לך, נב, ע"א). ועיין פסחים (ק"ז, ע"ב).

ועיין מהלך נוסף בזוה"ק (משפטים, קז, ע"א) וז"ל, אמרת דלא איכול לקיימא בנסיונך, הא חבנא למען תצדק בדברך ויהא מילך קשוט, דאלמלא לא חבנא יהא מלה דילי קשוט ויהא מילך בריקניא וכו'. ולפ"ז זהו בחינת עבירה לשמה, ודו"ק.

ומהלך נוסף, הוא מה שאמרו (ע"ז, ד, ע"ב) לא היה דוד ראוי לאותו מעשה, אלא להורות תשובה. ועיין תוס' (שם) שהקב"ה שלח עוון לידו בכדי שישבו ויקובל בתשובה וידעו הבריות כח התשובה. עיי"ש, ודו"ק.

ועיין עוד בר' צדוק בספרו דברי סופרים (אות כח) דברים עדינים בענין זה. ועיין עוד בדבריו בפרי צדיק (זכור, אות ט'), ותקנת השבין (עמ' כב).

מושגים של חיבור לתורה ותענוג מהתורה

כ"ה אייר התשפ"א #12447

שאלה:

לכבוד הרב,

האם החיבור לתורה צריך להיות דרך התענוג מהלימוד?
כלומר, חיבור שכלי? ואולי אחרי זה רגשי?
האם שייך חיבור לתורה ללא תענוג?
האם שייך תענוג ללא הבנה בהירה ומסודרת בסוגיה?
האם התענוג מדברי תורה זה תענוג שכלי? אם כן - חייב להיות לימוד עם הבנה, בהירות וסדר.
כי בלי הבנה אין תענוג שכלי?
האם בכל דבר שאדם לומד צריך להגיע לתענוג? גם בדבר שאדם לא מעוניין ללמוד, אבל לומד כהכרח (דוגמא - הלכות שבת)?

תשובה:

עסק התורה אינו רק עסק חיצוני, אלא חיבור עצמי לתורה. חיבור זה יש בו שני חלקים. א. לשמה. ב. שלא לשמה. החיבור לשמה, "השלם", הוא חיבור עצמי שלמעלה ממדרגת תענוג שבנפש, קוב"ה ישראל ואורייתא חד, בעצם. וזו מדרגת ההויה שבנפש, ומדרגה זו נעלמת מרוב בני האדם, ונעלה לעמליה באופן חלקי.

החיבור שלא לשמה יש בו מדרגות רבות, והמדרגה הפנימית היא לימוד לשם תענוג. ובדקות, חיבור מתוך תענוג לתורה, מתוך מדרגת נפש של תענוג. ועל זה אמרו בעומק, לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. מתוך תענוג יבוא ללמעלה מן התענוג. וכמו שאמר ברוח חיים, שנצרך תמיד השלא לשמה, והיינו התענוג.

ונעתיק מעט מדברי רבותינו שהזכירו את החיבור לתורה מתוך תענוג.

כתב החת"ס (תורת משה, לשבת שובה) וז"ל, וקראת לשבת ענג, שיהיה השבת עצמו עונג, וזה שתוכל לקרוא בשבת בדברי תורה, זה יהיה לך עונג. ועיין כתב סופר (בראשית, מט, טו). ועיין מאירי (ברכות, ב, ע"א) וז"ל, שהתלמיד מענג (את השבת) בתלמוד תורה, עיי"ש. ועיין גר"א במשלי (כ, יג) וז"ל, ואכלו טוב - כלומר הטוב של תורה שהוא הלחם, וגם תתענגו בדשן נפשכם, כמ"ש כי נעים תשמרם בבטנך, אימתי דברי תורה נעים, כשהם שמורין בבטנך, ותענוג נפשם יהיה במה שאתן לכם סייעתא דשמיא, עכ"ל.

ובילקוט שמעוני (עקב) איתא, הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונופת צופים, יכול מפני שהם נחמדים ומתוקים נמנעתי מהם, ת"ל גם עבדך נזהר בהם, וכן הוא אומר, שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב. ועיין אגלי טל בהקדמתו. ועיין אלשיך (תורת משה, דברים, כב, יג) וז"ל, ועל כן נקרא דוד המלך ע"ה (שמואל, ב, כג) עדינו העצני (מו"ק, טז, ע"ב) שהיה מתעדן על דברי תורה ומרגיש בה עג נפשי שיתענג בדשן עוה"ב, עכ"ל. ועיין דרשות מהרי"ט (נשא, דרוש ב') וז"ל, דהוא (דוד) היה מתענג בדברי תורה, ומתוך שמחה זו היה שורה עליו רוח ה'.

ועיין פחד יצחק (שבועות, מאמר טו) וז"ל, אי אפשר לו לשכל לבוא לכלל השגה כי אם ע"י חיבור עם עניינו של המושג. חיבור זה של השכל עם עניינו של המושג נעשה הוא בכוחו של התענוג הטמון בהשגה. כוחו של השכל מבלי פעולת התענוג הוא כמו כוחה של העין מבלי פעולת האור, וכו'. בשעה שהשכל מתענג על ההשגה, הרי התענוג הוא נפשה של תנועת ההשגה, אשר בלעדו ינוח השכל כאבן דומם, וכו', וכל תוספת תענוג בשעת ההשגה - הרי היא ממילא תוספת השגה. ולא עוד שרואים אנו כי רק ביחס לת"ת נתקנה ברכת תחנונים על "ערבות" הדברים, וכו', כי התענוג בהשגת דברי תורה נכלל הוא בכלל אף המצוה, עכ"ל. וזהו לשון ערבות, מלשון תערובת, שעל ידי הערבות נעשה מעורב עם התורה. ובעומק, מצד מדרגת תענוג, "תערובת", נתקן ברכה זו של והערב נא. ומצד מדרגת לשמה, מדרגת "חד", כנ"ל, נתקן ברכת לעסוק בדברי תורה. והבן מאוד. ועיין שם עוד (מאמר ל').

ועיין אור המאיר (בראשית) וז"ל, ויטע ה' גן בעדן מקדם - כי שמעתי הרב המגיד זלה"ה, שביאר ענין גן עדן עליון וגן עדן תחתון. כי יש אדם שמענג עצמו עם התורה ותפלה והחידוש שמחדש איזה רמז בתורה ומענג את נפשו, וזה נקרא גן עדן עליון. ועיין מאור עינים (השמטות) וז"ל, ויטע ה' אלקים גן בעדן מקדם - גן נקרא ג"ן סדרים דאורייתא שבתורה הנקרא שעשועים, בה גנוז ונטוע כל התענוגים שבעולם, עיי"ש. וכמו שנאמר, ואהיה עצלו שעשועים יום יום, ודו"ק שמשם שורש השעשוע והתענוג והעדן בעסק התורה. ועיין אגרא דכלה (חיי שרה, ד"ה במדרש).

ועיין צדקת הצדיק (אות רסב) וז"ל, ומזון הנפש הוא תענוג כידוע, שההנאה והעונג שהנפש מרגשת מאיזה דבר, בזה ניתוסף חיות, וכו'. רק שהתורה מינה האדם מקבל עונג עונג עצום בנפש, והיא נקראת לחם ויין ומים בכתוב, כי היא מזון הנפש, עיי"ש.

ועיקר התענוג, בגילוי טעמי תורה, כמ"ש בתורה אור (אסתר, דף צב, ע"א). וכן מבואר הדבר בהרבה מדברי רבותינו. וטעם זה הוא טעם שכלי. ויש גם תענוג במדרגת "שירה" שבתורה. וזהו תענוג לבבי, הרגשה.

כאשר מבין חלק וחלק לא, יש לברר מה מבין ומה לא, ומתוך בהירות זו יש לו ולו מעט תענוג.

ובכל דבר שלומד נצרך למצוא לו תענוג קל וקטן.

קבלה

נ"ה אייר התשפ"א #12446

שאלה:

אני בגיל 35 והתחלתי ללמוד קבלה ומאז אני מרגיש שהיצרים גוברים על מאוד, האם יש לזה קשר והאם מותר להמשיך בלימוד, ומה אפשר לעשות להשקטת היצרים?

תשובה:

ראוי להפסיק לעת עתה. יתכן מאוד. ראוי ללמוד את נפשך ולהכירה, ולפי זה לסדר סדר עבודה מבורר בס"ד.

מקור החיות

נ"ה אייר התשפ"א #12445

שאלה:

איך חי מרגיש כולי מקור החיות הקב"ה 24/7

תשובה:

דבר זה נתבאר בהרחבה בספר בלבבי משכן אבנה, חלק א'.

ובעומק, השגה זו שייכת למדרגת חיה שבנפש, מתוך מדרגות נפש - רוח - נשמה - חיה - יחידה. ויתר על כן, מקור החיות, מקור החיה, ביחידה.

4 יסודות

נ"ה אייר התשפ"א #12444

שאלה:

מי שגדל בבית שהעפר שולט בו היטב היטב. וכרגע מזהה גם כן בפעולותיו שמזוהות עם יסוד העפר (אם כי לא באופן קיצוני כהבית שגדל בו) שאר היסודות לא ניכרים בו עכ"פ.

א- האם יש אפשרות או ייתכן כלל שהוא שייך ליסוד אחר ורק משום האוירה מזהה עצמו כן. וא"כ מה הדרך הראויה לתיקון.

ב- אם יתכן שכך, האם יש עניין לזהות את עצמו לצורך שינוי או אפשר לתקן את דפוסי ההתנהגות ע"פ הדרכים.

ג- כשבאים לתקן ביסוד העפר, האם ראוי לתפוס קיצוניות כד' הרמב"ם כלפי המידות הרעות ואח"כ לתפוס דרך אמצעית. (כלפי האדם לעצמו הבנתי מהשיעורים להתחיל עם דברים קטנים. ואיך מסתדר

עם הרמב"ם. ועכ"פ בהשלכות של יסוד העפר המתגלה כלפי אחרים כשפלות וכיוצ"ב האם ראוי כן לתפוס קיצוניות?

תשובה:

- א. כן. לברר להכיר את נפשו, כמו שנתבאר בארוכה בספר הכרה עצמית, ובסדרת ד' יסודות.
- ב. עיקר התיקון הוא לזהות את עצמו. שינוי דפוסי ההתנהגות הם חלק נצרך, אולם חלק בלבד.
- ג. רוב בני האדם לא בנויים לתנועות קיצוניות, ראשית כי נצרך לכך כח רב, וכן שעל ידי תנועה קיצונית אצל רוב בני האדם עצם התנועה הקיצונית יוצרת חוסר רוגע וזעזוע בחלקים אחרים של הנפש.
- דרך זו בנויה לבעלי יישוב דעת ונפש מבוררת.
- למעשה, עיקר מי שדרך בדור האחרון בדרך קיצונית, היא שיטת נובהרדוק. אולם רוב רובם של רבותינו לא הדריכו בדרך זו למעשה.
- זאת ועוד. לא כתוב ברמב"ם שיעשה זאת בבת אחת, אלא ילך בהדרגה עד הקצה השני, ואח"כ יחזור בהדרגה לקו האמצע.

שינוי תהליך חשיבה שלנו

נ"ה אייר התשפ"א #12443

שאלה:

בס"ד

- (א) האם נכון לומר שהמחשבות וההרגשים שלנו הם הם המקבלים של החיות שבא מהקב"ה שהוא ית' שולח לנו, שמראה לנו מה עלינו לתקן? כלומר האם התכלית הוא לינוק החיות מהמחשבה הראשוני והרגש הראשוני שמסותרת על איך שהקב"ה עושה הכל, שגורמת לנו לפעול מהתכונות הטבעיים שלנו ולסמוך על הדעת הנגוע שלנו?
- (ב) האם נכון לומר שאם אנו רואים איך שהתהליך של מחשבות והרגשות שלנו הם מהקליפה, ושאנו מחזקים את האמונה שהקב"ה עושה את הכל, ושאנו צריכים לבטא את החיות הזה בהתורה והחסד והמצוות והתפלה שלנו, כדי שהחיות השלילי של המחשבות והרגשות והמעשים שלנו יתדבקו בתורה ובעבודה ובחסד ובמצוות ולשמוע להיצר טוב?
- (ג) כשאנו משתמשים בהתבוננות הנ"ל כדי להתגבר על תאוות ותענוגי הגוף ושאר תאוות היצר, ועי"ז משקיטים את הגוף ומתגברים על הרצון הטבעי שלנו ובמקומו אנו הולכים לתורה ועבודה וחסד ומצוות, האם כל זה נקרי קדושה?
- (ד) מה להשיב לאלו שאומרים "אנחנו מצערים את עצמנו ע"י שאנחנו לא מסכימים עם הרגשות הטבעיים שלנו? אנחנו צריכים להיות נאמנים להרגשות שלנו!"
- (ה) האם דורינו דבוק כ"כ להקליפות ועי"ז הדור שלנו למד איך להתמודד כל א' עם השני רק בתוך תפיסת הקליפות, בלי רצון באמת לצאת מזה, ואם הנ"ל נכון אז א"כ האם זהו הסיבה לכל המריבות בבין אדם לחבירו ולזוגו של היום?
- (ו) ואם הנ"ל נכון, האם השבירה של כל מהלך העולם עכשיו הוא התעוררות לנו להיות ער לכל הנ"ל?

ז) איך יכולים אנחנו לראות איך שהכח, השכל, וכל המערכה של העולם אינו "אנחנו" באמת, ושעכשיו הוא הזמן לצאת מהקליפות, אפי' אם אנו לא שומעים כלל מכל המושג של העולם הפנימי או הכלים של התבודדות, ביטול אני, ואמונה, שכל הנ"ל נשלל מאיתנו ע"י החינוך שקיבלנו ממערכת החינוך שלא לימדו אותנו היטב על דברים אלו? איך בני"א יכולים למצוא דרך ללמוד מה שלא למדו עד עכשיו, אם אינם רוצים לחשוב אחרת ממה שהם למדו מימי צעירותם?

תשובה:

א. כן! מחשבה ראשונית אצל אדם מן השורה, היא בבחינת קליפה קודמת לפרי, ומחשבה זו על מנת לברר את חלקי הרע שבתוכו. לעומת כך, אצל אדם מזוכך הרבה, מחשבה ראשונית היא מעין רוח"ק שנשפע לשכלו משכל הנשמה, והיא הוראה כיצד לחשוב ולפעול.

ב. כן.

ג. הרע משמש לטוב, משמש לתיקונו, וזהו תיקונו והארת קדושה בו.

ד. נאמנות לרגש נכונה רק כאשר הרגש זך ונקי.

ה. נכון חלקי.

ו. כן.

ז. נצרך לגרות את המחשבה להתבונן יותר עמוק, וכן לעורר ההרגשה לחפש יותר את האמת.

אושר ורוקנות

כ"ה אייר התשפ"א #12437

שאלה:

הא גם מי שעוד לא זכה להתחתן יכול להיות אדם מאושר

תשובה:

כן. מצינו גדולי הדורות שלא נשאו אישה והיו מאושרים.

מחשבה לאחר הפטירה

כ"ה אייר התשפ"א #12435

שאלה:

ב"ה

שלום רב לכבוד מורנו ורבונו ועטרת ראשנו, הרב בלבבי שליט"א,

מחילה אם אני שואל אולי משהו שלא צריך להישאל, אבל מאוד רציתי לדעת מה הביאור בעניין זה, כמובן שאם כבודו לא מעוניין להשיב, אז ודאי שאבין, אני לא שואל דווקא על המקרה הזה, אלא בכללי, פשוט אני מביא דוגמא מהמקרה הזה.

חלק א

בהספד של מורנו הרב על אימו ע"ה אני אביא את הציטוט:

"ראשית, מאותה פשיטות, לימד אותנו ה"נפש החיים" שזה הצורת חיים הפשוטה, וזה הצורה הראויה בשעה הזאת, לאחר הקבורה, סתימת הגולל, ואז, תחילת העליה למעלה, לא להסיח דעת ולו לרגע, מהאמת המוחלטת ש"הוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים כולם", אין שליט אלא הוא, נגע לא יקרב באהלך, מלאכיו יצוה לך לשמור לך דרכך, שאלו הם המחשבות של האמונה, שילוו אותך עד המקום העליון, לא להסיח דעת לרגע, מהאמת, זה יהיה שמירתך".

(א) מה הכוונה שלא להסיח דעת? האם הנפטר לאחר יציאת הנשמה צריך לא להסיח דעת מהאמת הזאת?

(ב) האם לאחר יציאת הנשמה יש מחשבות כמו שאנו רגילים אליהם במציאות בתוך הגוף? או שזה שונה? אם כן אז בסדר, אם לא אז אם אפשר לבאר. ג) האם צריך לחשוב על זה תדיר שוב ושוב שה' יתברך עשה עושה ויעשה לכל המעשים וכו' במהלך כל מה שהנשמה תעבור עד שמגיעים אל המנוחה ואל הנחלה?

(ד) האם בכוח מחשבה זו בלבד (לאחר הפטירה) להציל את הנשמה מכל מיני דברים לא טובים?

חלק ב

בשיעור שלאחר השבעה, על המילה 'אימה' כבודו התחיל כך:

"דברי התורה שיאמרו בעזר השם ביב' חודש הללו, האור, המאור, עצמות אין סוף המתגלה בתוכם לעילוי נשמתה של ..... לעילוי נשמתה, לציחצוח נשמתה ולעידון נשמתה, לקשור נפש, רוח, נשמה, חיה ויחידה, בערבות, בכיסא, באדם שמעל הכסא, שמו יתברך, באדם השלם, בקו, בעצמות אין סוף, משם להמשיך מעילא לתתא כסדר המדריגות, טללי חיים, טללי שלום, טללי ברכה וטל של תחיה שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות בו את המתים".

אני מקווה שכתבתי נכון, פשוט כתבתי מה ששמעתי.

(א) האם התמלול נכון?

(ב) האם בבקשה כבודו יוכל לבאר לנו את הנוסח הזה? הייתי נוכח בשיעור שכבודו אמר את זה ומאוד התרגשתי מהמילים.

(ג) האם כל אדם שחלילה אבל יכול לומר את הנוסח הזה בתמימות לפני מצווה שעושה או שיעור ששומע או שיעור שמוסר? או שזה משהו רק ליודעי החן ועדיף לאנשים פשוטים להימנע?

תודה רבה לרב על הכל!!!!

תשובה:

א. כן.

ב. שורש תפיסה זו נתבארה בשערי קדושה חלק ג', פרקים ה' ואילך. ובהרחבה ובביאור עיין בספר בטוב ירושלים, דרכי ההשגה, פרקי הזמנה, ח"ב, סדר המשכת אור עליון משורש נפשו העליונה על נפשו, עמ' קצ"א ואילך. אולם באופן שונה קצת, ואכמ"ל.

ג. זו שאלה שורשית ויסודית שנחלקו בה חכמי הדורות, האם על האדם לומר רק דברים ששייכים למדרגת שכלו ולבבו, או אף לומר דברים שלמעלה ממדרגתו מתוך תמימות ואמונת חכמים. וזה שורש הנידון מי ראוי לעסוק בכוונות.

דע את בטחונך

כ"ה אייר התשפ"א #12434

שאלה:

שלום לכבוד הרב,
ברשותכם, כמה הבהרות באשר לשיעור השני בסדרה החשובה:
הרב מתייחס לאורך השיעור לרוח קדושה, עליה דיבר החזו"א, כאמצעי לבירור מקור הרצון. ברצוני לשאול:

1. האם ייתכן שלאדם יהיה צורך מהותי מאד, אך לא תתלווה לו רוח זו, או שעצם העובדה שאינו בעל רוח זו - הרי זו עדות שהצורך אינו הכרחי עבורו באמת?
2. האם רוח קדושה זו מחייבת דרגה רוחנית גבוהה, שרק מי 'שאוחז' בה, עשוי לזכות לרוח זו?
3. האם הרב יוכל להרחיב במעט אודות חווית הרוח? הרי, בנקל ניתן לבלבל בין רוח שכזו לבין רצון עז. האם יש אמצעי לבחון האם זו רוח קדושה, או משהו אחר?
4. האם שייך להתפלל על כך? שלאדם יהיה בירור באשר למקור הרצון שלו?

ובנושא אחר:

הרב כתב שעל דבר שאינו צורך קיומי שלו, אדם לא יוכל לבטוח ביטחון גמור. אם כן, האם גם לא יוכל לעולם למשוך השפעה מלמעלה של אותו הדבר, מקו התקוה אותו הרב הזכיר בשיעור? ז"א - כל מה שחידשו רבותינו שניתן למשוך השפעות משמיים, תהיינה אשר תהיינה, מכוח הביטחון (קו התקוה) - היינו דווקא השפעות שהן צורך קיומי לאדם? ממילא, הסיפור המפורסם על אותו יהודי ששמע שאם יבטח בד' יזכה לפרנסה, עזב את עבודתו וזכה (הרב הביא את הסיפור בשיעור) - האם יש לפרש שהצורך שלו בדבר היה קיומי? מצד אחד - זה דוחק. מצד שני, עובדה שהוא עשה זאת, מה שיכול להעיד שאכן הצורך שלו בדבר היה קיומי.

תודה ותזכו למצוות!

תשובה:

א. אינו מוכרח שתתלווה לו רוח זו, כי לצורך כך נצרך זיכור, ורוח זו היא מעט בבחינת רוח הקודש, שלא כל אדם זוכה לה.

ב. כן, כנ"ל אות א'. והיא בחינת לב טהור ברא לי אלקים, ו"רוח" נכון חדש בקרבי.

ג. כל דבר שתלוי באבנתא דליבא ובהרגשה קשה לבטא זאת באותיות ומילים. אולם פטור בלא כלום אי אפשר. זו רוח שקטה וחזקה פנימית ועמוקה בעומק חדרי הלב.

וכמו בנבואה, שתחילה הנביא אינו ודאי בנבואתו, כמו שנאמר אצל שמואל, כן ברוח זו, הולכת ומתבררת ודאותה לאט לאט על דרך כלל, הן מצד הרגשת הודאות והבהירות בה, והן מצד התולדה שרואה לבסוף שכן היה.

ד. כן, בוודאי.

ה. זו שאלה עדינה, ושורשה תלוי בסוגיית ידיעה ובחירה. מצד הבחירה האדם יכול לבטוח בכל ענין. אולם מצד הידיעה שכבר חקקה מה יקבל, אין יכולת לבטוח אלא שיקבל חלקו, מלשון חקיקה, שכך נחקק לו לחלקו, וזה נקרא צורך קיומי, כלומר חלקו שלו.

בעזר ה' יתברך, משבוע זה ואילך פרשת שמיני – תשפ"א, מקבלי העלון יקבלו בנוסף מקבץ של שאלות ותשובות שנשאל הרב שליט"א באחרונה.

ביחס לשאר השאלות ותשובות:

א. שאלות ותשובות משנת תשע"ח-ט', מופיעות בספר "שאל לבי" חלק א'.
ב. כמו כן, מי שחפץ לקבל קובץ של שו"ת שנשאלו מראש השנה תש"פ עד פסח תשפ"א,

יכול לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

לשאלת רבים: באופן ממוצע, מעת שנתקבלה השאלה במערכת, קבלת התשובה בחזרה היא בין שבוע לכשלושה שבועות. באופן שלא נתקבלה תשובה בחזרה עד זמן זה, ניתן

לברר את סיבת הדבר במערכת, בכתובת: info@bilvavi.net

צריך לרשם מס השאלה בבקשה

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט

יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net • פקס: 03-548-0529

בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,

נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס

לידיעתך: המספר של כל שאלה מוחלים באופן אוטומטי על ידי מערכת המחשבים ואינם

רציפים משום מה

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת נשא תשפ"א

א שו"ת פרשת נשא תשפ"א

- ב ..... מה המבט הפנימי על האסון הנורא בל"ג בעומר
- ג ..... חינוך ילדים לעבודת השם
- ג ..... השפעת טומאת המדיה
- ד ..... מחשבה לאחר הפטירה
- ד ..... שידוכים- חיפוש יפה במיוחד
- ה ..... בירור נפש הבהמית
- ו ..... המשך לשאלה האסון במידון
- ו ..... כריעה וזקיפה בתפילה
- ו ..... ספירת העומר
- ז ..... שאלות באמונה
- ז ..... בעל רגש עצום, מחובר לעצמו
- ח ..... באוצרות חיים
- ט ..... ספר החדש האינגלית של הרב לנשים
- ט ..... שער הנו"ן דטומאה
- י ..... בענין האסון במידון תשפ"א
- יא ..... קבלת רבי אברהם אבולעפיה וזממשיכי דרכו
- יא ..... מהות האדם
- יב ..... לחבוש מסכה
- יב ..... בגדים מתחלף לבגדי קיץ
- יג ..... כולל
- יג ..... חזור בתשובה ליטאי
- יד ..... השתדלות ברפואה
- יד ..... שיפכי נמים ליבך נוכח פני השם
- טז ..... ענינים טהרה
- יז ..... שאלות בענין כלת משה
- יז ..... לבוש בן תורה
- יח ..... ג' עומקים בבריאה
- יט ..... עוד בענין כוונות המקוה ומקוה קר
- כ ..... טיפול רגשי
- כ ..... כף זכות
- כ ..... טיפול
- כא ..... לימוד תורה

מה המבט הפנימי על האסון הנורא בל"ג בעומר

ז' סיון התשפ"א #12573

שאלה:

מה נאמר ומה נדבר על המדת הדין שפגע בכלל ישראל בל"ג בעומר בשנה הזו במירון, שמתו בו מ"ה יהודים יקרים ותמימים, וביניהם שני ילדים רח"ל, חתן, ובחורים ואברכים יקרים, ולא עוד אלא במיתה משונה ומרה, ומאה וחמישים ואולי יותר מכך שנמצאו במצב קשה, ה' ירפא אותם. הקב"ה דיבר עמו קשות, ומה צריך להיות הסתכלות הפנימית על כל זה? והאם זה קשור למה שלא היה תשובה כ"כ בישראל כמו שהיה צריך ממכת הקורונה, והקב"ה רוצה להראות לנו את חרון אפיו? הם זה קשור למה שהיה "אחיזת חיצונים" בשנה הזו בקבר רשב"י כיון שהיה מונהג ע"פ החילונים וציונים, ודלא כשאר שנים שהיה מונהג ע"פ יהודים? והשאלה הכואבת ביותר הוא, למה זה קורה לבנ"א שבאו לשם לעבוד את ה' בתימומות ולצרף את עצמם לקדושת רשב"י, האם משום שהקב"ה חרה עלינו ואינו חפץ בעבודות כאלו ובפרט עבודה חיצונית, כיון שהוא רוצה מכל יחיד את גילוי היחידה והתבודדות פנימית עמו ית', ולא עבודות שנעשו בציבור גדול?

תשובה:

כבר נאמר ונכתב, ונחזור על הדברים בקצרה.

נתבאר שיש מידת הדין נפולה, ושורשה - בונה עולמות "ומחריבן". ועליה נאמר: מתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במידת הדין, "ראה שאין העולם מתקיים". וכל החורבנות שורשם ב"מחריבן", בראה שאין העולם מתקיים.

ויש מידת הדין מתוקנת, גבורות דקדושה, סוד הגבול שבבריאה. ועליה נאמר: "נתחילה עלה מחשבה לברוא את העולם במידת הדין". ומידה זו עדיין משמשת אצל חסידיו, כמו שנאמר (ב"ק, נ, ע"א): הקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה, דכתיב וסביביו נשערה מאוד. וזהו דין של קדושה.

ושורש הדין של קדושה, הוא חידוש הבריאה. כי תחילה היה א"ס לבדו, וכביכול נגלה רק בלתי בעל גבול. והגבול נעלם ומכוסה. וחידוש הקב"ה בריאה, כלומר חידוש מציאות גבול. ועל זה נאמר ישמח ה' במעשיו, שמחתו בחידוש הגבול. וחידוש זה הוא מדרגת רשב"י, שמעון, מידת הדין כידוע.

ויום מיתתו של רשב"י, שורש עלייה מדין נפול לדין דקדושה. ולכך אף בשעת גילוי האידרא רבא איתא (זה"ק, נשא, קמד, ע"א) שמתו ג' חכמים, מכח השמחה, והיינו גילוי שמחת שורש הגבול דקדושה, וזהו מעין מיתת נשיקה. ושם איתא, שאליהו הרג לצורך הצלת רב המנונא מ"ה שרים. והיינו ששם מתו מ"ה דקליפה לצורך גילוי מ"ה דקדושה, מ"ה גימט' אדם, כנודע. וזהו גילוי רשב"י, "נעשה אדם נאמר בעבורך".

ובעת זו שנגלה שער הנו"ן, מחד שער נו"ן דקליפה, נפילה ממדרגת אדם, וזהו השורש התחתון והטפל למיתת מ"ה נשמות קדושות. אולם השורש העליון, גילוי למעלה ממדרגת אדם, עלייה למדרגת עתידים צדיקים שיקראו על שם בוראם, ונאמר בפרטות ברשב"י, את פני האדון ה' - דא רשב"י. ונתעלו מ"ה אלו למדרגת אור האלוקות שלמעלה מצורת אדם. ואשרם ואשרי חלקם, שנכללו בנשמתו של רשב"י, ונמצאים עמו בשמחתו במתיבתא עילאה.

וזה הנחמה הפנימית למשפחות, שידעו שקרוביהם זכו להיכלל ולהתאחד עם נשמתו של רשב"י, בעלייתו של רשב"י לשורשו העליון. וכאשר ישיכלו יבין וירגישו זאת בפנימיות לבבם, ישמחו שמחה עצומה ונפלאה מאוד!

חינוך ילדים לעבודת השם

ז' סיון התשפ"א #12657

שאלה:

שלום הרב

(1מאיזה גיל כובשים לילד כיפה

)האם אפשר מתחת לגיל 3?

(2האם נכון לברך עם ילד, ברכות על המאכלים לפני גיל שנתיים?) (כמובן ללא שם ומלכות)

תשובה:

א. הדבר תלוי במנהגים, יש שנהגו מיום לידתו, ויש שנהגו מן הברית, ויש שנהגו מגיל שלוש.

ב. כן.

השפעת טומאת המדיה

ז' סיון התשפ"א #12655

שאלה:

לכבוד הרב שלום,

הרב כותב שהמדיה הלא-כשרה המקושרת לאינטרנט היא אבות הטומאה.

האם יכול הרב בבקשה לבאר כיצד ניכרת (יותר או פחות) השפעת הטומאה הנ"ל על המתחבר למדיה הזו ורק לצורך קודש או פרנסה בלי חשיפה לתכנים לא כשרים?

ברשות הרב, אציין כי התשובה חשובה מאוד לצורך הסברה.

רוב תודות לרב שמאיר עיננו בחשיכה העצומה של דורנו.

בברכה,

תשובה:

אי אפשר שלא להיחשף לתכנים בלתי כשרים!!! וזה מושפע וניכר בקרירות לרגשי קדושה, כגון הסתכלות בנושאים בלתי נצרכים, ובלתי נכונים בהשקפה, בהלכה, וביסודי הדת. וכן צינור ברגשי קדושה ביחס לשמירת העיניים. וכן חיבור יתר לעולם ולנעשה בו, בארץ ובחו"ל, וכן בחוגים שאינם שייכים לעולמה של תורה. ולאט לאט הנפש מתקרבת יותר ויותר ונפתחת שכלית ורגשית לעולם חיצוני יותר.

וכל זה בחיצוניות, אולם בפנימיות, נקשר בעומק פנימיות נפשו לשער הנו"ן, אם מעט ואם הרבה, ותת הכרתו והעל מודע יונק משם בלתי ידיעתו. וזהו החורבן הפנימי.

מחשבה לאחר הפטירה

ז' סיון התשפ"א #12654

שאלה:

שלום לכבוד מורנו הרב בלבבי שליט"א,

שלום רב לכבוד מורנו ורבנו ועטרת ראשנו, הרב בלבבי שליט"א,

בהספד של מורנו הרב על אימו ע"ה אני אביא את הציטוט:

"ראשית, מאותה פשיטות, לימד אותנו ה"נפש החיים" שזה הצורת חיים הפשוטה, וזה הצורה הראויה בשעה הזאת, לאחר הקבורה, סתימת הגולל, ואז, תחילת העליה למעלה, לא להסיח דעת ולו לרגע, מהאמת המוחלטת ש"הוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים כולם", אין שליט אלא הוא, נגע לא יקרב באהלך, מלאכיו יצוה לך לשמור לך דרכיך, שאלו הם המחשבות של האמונה, שילוו אותך עד המקום העליון, לא להסיח דעת לרגע, מהאמת, זה יהיה שמירתך."

(א) מה הכוונה שלא להסיח דעת? האם הנפטר לאחר יציאת הנשמה צריך לא להסיח דעת מהאמת הזאת?

(ב) האם לאחר יציאת הנשמה יש מחשבות כמו שאנו רגילים אליהם במציאות בתוך הגוף? או שזה שונה? אם כן אז בסדר, אם לא אז אם אפשר לבאר. ג) האם צריך לחשוב על זה תדיר ושוב ושוב שה' יתברך עשה עושה ויעשה לכל המעשים וכו' במהלך כל מה שהנשמה תעבור עד שמגיעים אל המנוחה ואל הנחלה?

(ד) האם בכוח מחשבה זו בלבד (לאחר הפטירה) להציל את הנשמה מכל מיני דברים לא טובים?

תשובה:

א. כן. יש לו בחירה במחשבה כאדם שחי בעולם הזה.

ב. כן, אולם מופשט מן לבוש החומר בפועל.

ג. כן! כן! כן!

ד. אם דבק בה בשלמות, אין כח שיכול להרע לו שלא ברצון הבורא, בבחינת ניתנה רשות למשחית להשחית אינו מבחין, וכן מכח בעל בחירה.

שידונים - חיפוש יפה במיוחד

ז' סיון התשפ"א #12652

שאלה:

שלום רב, אני יוצא כבר כמה חודשים וכל הבנות שאני יוצאת איתן פשוט לא מושכות בעיניי. אני לא מרגיש שום קשר לילדה בגלל זה. לא רציתי להיות כל כך בררנית אבל מצד שני אני באמת רוצה בחורה יפה. שיקר האכן הייפוי ונראות נאה דוהה עם הזמן ועם עולם הזה של קצל, אבל למרות זאת אני מרגישה שאולי אצטרך בחורה נאה. האם זה דבר כזה שנשמות מסוימות צריכות אולי קצת יופי יותר מאחרות? אני ממש אבוד כאן לא יודע מה לעשות זה כל זה בא ממקום גשמיות בתוכי ומשקר לעצמי שאני צריך בחורה יפה אבל באמת כל זה הטאבה שלי או אולי זה דבר ממשי ואני צריך לשאול חאש לשלוח לי בחורה יפה. כרגע עם הבנות אני יוצאת בלי שום דבר שמדבר איתי לא נמשך וכו' והם לא נראים רע זה פשוט שאני לא יכול לראות את עצמי אוהב אותם. בבקשה כל עצה תעזור. הרבנים שלי לא ממש יודע מאיפה אני בא גם זה לא שאני הבחור הכי חתיך ברחוב אני מאוד פשוט ואולי לפי תווה לא מגיע לי ילדה יפה אבל עדיין מאוד מבולבל זה כל הגשמיות או אולי דבר שהנשמה שלי צריכה להשיג חיות.

תודה כבוד הרב

תשובה:

אין לחפש יפה במיוחד בשום אופן! אפשר לחפש קצת יותר יפה מן הממוצע אם זה צורך נפשי! חיפוש יפה במיוחד, מעכב את הזיווג שלך, וגורם להינשא למי שאינו חלקך, בבחינת בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו.

בירור נפש הבהמית

ז' סיון התשפ"א # 12651

שאלה:

הרב אומר בכמה שיחות שצריך לברר מה הנצרך לנפש הבהמית וליתן לה צרכו ולא יותר. הרב אומר שהיא ניזונת ממדות. השאלה היא איך לברר למעשה? לשמוע לאן הלב נוטה בטבעיות? אם אדם המית את נפשו למשך זמן מסויים האם הוא צריך לחדש מה הנצרך לו? כי סוף סוף הוא מדוכא כרגע יכול להיות שהנפש צריך יותר יופי הנשים, דרך אשתו כמובן אם כך הוא מרגיש עליו להרחיב את זה לצאת מהיובש? למרות שזה גם יגרום רבוי צרות המשגל? מדובר באברך השקוע בתורה ששומר עיניו אלא שהוא בעל תשובה ונשאר לו תמונות וסרטים שיוצאים מידי פעם. האם צריך לומר שזה חלקו בנפש בהמתו ועליו לותן במידה כמובן או עליו לאשאר ביובש?

תשובה:

מומלץ לברר דרך שיטת ד' יסודות.

פעמים כן, בעדינות ובזהירות, וכדאי תוך כדי התייעצות עם ת"ח בר הבנה בענין.

המשך לשאלה האסון במירון

ז' סיון התשפ"א #12650

שאלה:

לכבוד מוריני הרב שליט"א

רצינו לשאול בהמשך למה שהרב ענה שיש פנימיות וחיצוניות. והחיצוניות שהרב כתב זה גילוי שער הנ'טומאה וכנגד זה שיש גילוי בקדושה שכתוב "וכל בני ישראל יבכו את השרפה וכו' מה שקרא במירון איפו הבכיה שלינו במה שקרה לנו וכיצד נקיים למעשה את התיקון הזה? תודה רבה - מאיר מור ויהודה כהן

תשובה:

יש לבכות על צער המשפחות, וכן לבכות על שורש הטומאה שהוא הסיבה החיצונית לאסון!

כריעה וזקיפה בתפילה

ז' סיון התשפ"א #12649

שאלה:

שלום לרב שליט"א

לגבי כריעות וזקיפות בעמידה, האם באמת יש מחלוקת בצורת הכריעות והזקיפות בין הפשט לקבלה? שלפי הפשט קודם יש כריעה בברכיים ואח"כ כל הגוף בפעם אחת, וזקיפה בבת אחת לפני שם השם, ולפי הקבלה אין כריעה בברכיים אלא כל הגוף ואז הראש, וכן בזקיפה? ואם כן האם יכול אדם להתחיל לנהוג בזה על פי הקבלה למרות ששאר הדברים נוהג על פי הפשט? האם אפשר לנהוג בזה על פי הפשט ולכוון את הכוונות של כריעה וזקיפה על פי הקבלה? למרות שזה לא תואם בדיוק, כגון במודים שעל פי פשט זה בבת אחת ועל פי הקבלה זה גם מחולק לכריעה וזקיפה כמו שאר הכריעות בתפלה?

תשובה:

באופן כללי בלי להיכנס לדקדוק השאלה, אין לנהוג למעשה ע"פ קבלה בפרהסיא, רק לחסיד מפורסם בחסידותו. והכל יש לעשות בצנעא. ואף לכוון בפועל נצרך שיהיה זך ונטהר תדיר, ולא כל הרוצה ליטול את השם וכו'.

באופן כללי מי ששורשו באצילות, נוהג למעשה ע"פ קבלה. ואם לאו, נוהג לפי שורשו, ע"פ הפשט.

ספירת העומר

ז' סיון התשפ"א #12647

שאלה:

שלום לרב

מצד אחת כתוב שבספירת העומר זה חמישים יום כנגד חמישים שערי בינה שזוכים אליהם בשבועות.

ומצד שני כתוב במקובלים שבשבועות מקבלים את ההשלמה של ספירות הכתר והנהיׁ, והבינה כבר מקבלים בספירת העומר עצמה?

תשובה:

שער הנוׁן של הבינה שייך לכתר. עיין עץ חיים (שער יג, פרק יג).
כי שער הנוׁן חיבור יסוד אבא ויסוד אמא, פלא עליון, עׁי הכתר.

שאלות באמונה

ז' סיון התשפׁא #12645

שאלה:

בׁה
שלום לכבוד הרב,
א. ידוע ממאמר חכמינו, כי הקבׁה לא נותן לאדם ניסיון שאינו יכול לעמוד בו. אם כך, מדוע יש בני אדם שמתאבדים? או לחילופין, נוטלים כדורים? מדוע לעיתים חשים כי אפסו כוחותיהם?
ב. כאשר רואים מציאות של אדם שמקבל נסיונות הרבה יותר קשים מאדם אחר, מה ההסבר? את אשר יאהב השם יוכיח? האם זהו תיקונה של אותה נשמה מגלגולים קודמים? האם משהו אחר? ...
ג. ילדים שעוברים ייסורים כגון אלימות רגשית, פיזית, נפשית, מינית. מה הטוב בזה עבור המשך חייהם?

תשובה:

א. כי בכך הם ׁבחרוׁ. תחושתם הוא חלק מן הניסיון, כמו אחר ששמע בת קול, שובו בנין שובבים חוץ מאחר, שאף בת קול זו הייתה חלק מן הניסיון שלא יעשו תשובה, כמׁשׁ הבעשׁׁט.
ב. נכון. זה חלקו, משורש הרע שקדם לששת ימי בראשית, חלקו מאכילת עץ הדעת, וחלקו מגלגולים קודמים.
ג. זה חלק מניסיונם לתקן זאת בהמשך גדילתם, בכל מקרה לגופו נצרך בירור מהו חלק הטוב שבדבר.

בעל רגש עצום, מחובר לעצמו

כׁה אייר התשפׁא #12634

שאלה:

לכׁ החכם בעל מחׁס בלבבי משכן אבנה שליטׁא.

שלום וברכה!

בני בן 18 היה בעל רגש עצום, מחובר לעצמו וכוׁ. ובשנה האחרונה הוא מתלונן שמרגיש מנותק מעצמותו והרגשותיו (והוא כאילו באוויר ומבחוץ ומרגיש הכל כמו וידיאו וכוׁ).

מה העצה לכך?

תשובה:

האדם מורכב מכח מעשה, ומכח הרגשה. פעמים רבת אצל אלו שכח הרגשתם חזק במיוחד, הוא בא על חשבון כח המעשה, ונוצר חוסר איזון.

התגברות כח ההרגשה נראה באופן נפשי ככניסה לעצמו, כחיבור לעצמו, כי נעשה ניתוק במידת מה מן עולם המעשה ומסביבותיו, והאדם מתכנס אל תוכו. וזה נראה "כחיבור לעצמו". אולם פעמים הרבה אף עולם ההרגשה בלתי מסודר ומבורר. ולכך אין בדקדוק חיבור לעצמו, אלא כניסה פנימה לתוך עולם ההרגשות.

ולכך הצורה הנכונה. א. איזון נכון בין עולם ההרגשות לעולם המעשה. ב. סדר ובנין בתוך עולם ההרגשות.

באוצרות חיים

ז' סיון התשפ"א #12607

שאלה:

שלום וברכה. ישר כוח גדול מאוד.

1. יחוד עב דעב עם עב דסג דאק, האם פירושו עב דעב דסג עם בן דעב דעב ובאיזה מקום בפנימיות האק (עיניים)?

2. בברורות הפה הוסבר שארבע הבחי' מתחלקות לאומ וחיצוניות הכלי משתי האוזניים ולאופ ופנימי הכלי משתי נקבי החוטם לשתי סיבות. ודווקא החברותות באופן הזה. ואילו ביציאה השנייה של אורות הפה לכלי העקודים, אור החכ' השלם כולל חי מקיפים חוזרים לכלי הכתר. ולכאורה אינו חברותא טובה (חכ' וכתר) לפי הכללים שהסביר בהווית הכלי עם האוזניים והחוטם. וכיצד זה מתיישב?

3. שורש בינה דאצ' באוזן אק, שורש חכ' דאצ' בעין (מן הסתם - לא כתב בהדיא), היכן שורש כתר דאצ' ?

4. יש וקורה שבתפילת עמידה יש רגע של יותר כוונה ועם רגש ויש נחת לחשוב ולהתבונן בברכה ובמציאות הנואשת לגילוי התיקון באותו עניין. אפשר בקלות להיות באותה הנקד כמה דקות. האם זה הפסק ? האם זה יש בזה איזו בעייה הלכתית או באופן אחר?

יהי רצון שנזכה לעשות נחת רוח.

בשורות טובות ביותר

תודה רבה

תשובה:

א. עיין שמן ששון על רחובות הנהר (דף ה, ע"א) וז"ל, נמצא דזווגייהו היה במוחין שלהם, ע"ב דע"ב, עם ע"ב דס"ג, והם "מחשבה שלהם". ולצורך הוצאת שם מ"ה החדש היה זווג זה באוירא, ומוחא סתימאה. כמ"ש הלשם. אולם אורות העינים שורשם במוחא סתימאה (ולשיטת הלשם יצאו ללא זווג גמור, והוא שורש השבירה), כי לא נתחברו רק ע"ב וס"ג של המוחא סתימאה. עיין לשם (חלק הביאורים, שער טנת"א, פ"א, אות נט), עיי"ש היטב. וזהו מקום הזווג.

ומי נדווג, איזה חלקים בע"ב. עיין שמן ששון (שם ברחובות הנהר) וז"ל, ומ"ש במ"א ש" ספ"א, שהזווג היה ע"ב דס"ג, עם כל ע"ב, ר"ל עם כל ע"ב דע"ב, עיי"ש.

ב. יציאה שניה שונה במהותה מיציאה ראשונה. ביציאה ראשונה, השתוות אור וכלי. לעומת כך יציאה שניה, שוני בין האור והכלי, אור וכלי מספירה שונה, ולכך אין חיבור גמור בהם.

ג. בשערות, בסוד אור חוזר. ובסוד אור ישר, הקו שנכנס לתוך א"ק, ונחשב אחד עם הא"ק.

ד. כן ראוי לעשות! ובחיבור נהגו לנגן שלא יהא הפסק.

ספר החדש האינגלית של הרב לנשים

ז' סיון התשפ"א #12602

שאלה:

קראתי את כל הספר החדש האינגלית של הרב לנשים. (Gateways to Hashem). יש לי רק שאלה אחת. האם יש מקורות בחז"ל שיש לדבר עם הקב"ה רק לשם דיבור בעלמא ולשם יצירת קשר, בלי המטרה לומר דברי הודאה או דברי שבח או בקשת צרכים או דברי ודוי, כלומר דיבור לשם דיבור. אני מבין שהרב דיבר על מושג זה הרבה אבל ברצוני לדעת המקור לזה.

תשובה:

תכלית החיים להתחבר לקב"ה, בבחינת חיבור חתן וכלה! וחלק ממערכת חיבור בין חתן לכלה הוא דיבור. והדיבור נקרא בלשון חז"ל זיווג (כתובות, יג, ע"א).
ואמרו (מדבר רבה, שמות, כא, ה) הייתי מתאוה לשמוע קולך. וכן אמרו (שם, שיר השירים, ב, לה) משל למלך שהיתה לו בת יחידה, והיה הקב"ה מתאוה לשמוע שיחתה.

שער הנו"ן דטומאה

ז' סיון התשפ"א #12601

שאלה:

א) האם יש מקור לדברי הרב שהדור הזה נמצא בשער הנו"ן דטומאה ע"י האינטרנט.
ב) האם יש רמזים בחז"ל ובמפרשים שהדור האחרון יהיה בשער הנו"ן דטומאה.
ג) והאם יש מקור בחז"ל ובמפרשים, על תופעה של האינטרנט בדור האחרון.

תשובה:

א. שער הנו"ן, כח אחדות של כל הפרטים יחדיו. עיין לשון זוהר חי (בראשית, א, ע"ב) וז"ל, שער הנו"ן הכולל כל המ"ט, והוא כתר עליון שבהם, ואינו חלק שער פרטי, כי הרי כולל כל המ"ט שערים. וכלי זה הוא כולל כל פרטי הנבראים בתוכו. ולכך בהכרח שזהו שער הנו"ן דקליפה, כי גונן בקרבנו הכל, ובפרט את הטומאות יחדיו, וזהו שער הנו"ן דקליפה, כל הטומאות יחדיו.

ב. עיין בהרחבה בספר הדור האחרון.

ג. כנ"ל אות א'. ועיין חת"ס, תורת משה (דברים, לב, לג) וז"ל, ובטומאה יש ג"כ נו"ן שערי טומאה, ושער הנו"ן בטומאה הוא להבדיל כמו בקדושה, שאין שער הנו"ן יכול אדם להשיגו, ה"נ בטומאה, וכשיבוא אדם לזה שער יש לו אחיזה לקדושה (וזהו כלי זה שיש לו אחיזה לקדושה), לכך טמא בגימט' נו"ן, רמז מ"ט בפני עצמו, ואות אל"ף ג"כ בפני עצמו, וזה מי יתן טהור מטמא, לא "אחד", היינו אותו אחד שהקב"ה מהפכו לקדושה. וזהו ראש פתנים אכזר, הוא ראש הטומאה, הלא הוא כמוס עמדי וקשור בקדושה, עכ"ל.

ועיין ספר מצת שימורים (שער התפילין) וז"ל, ולכן נקרא "ינון שמו", להורות על תרי נוני"ן שמתגלה עליו לעת"ל, ואז (כאשר יתבטל שער הנו"ן דקליפה) ויתגלה שער החמישים של נו"ן שערי בינה. ועיין עוד אור לשמים (בא, ד"ה ולא יכלו לתמהמה. ופרשת יתרו, ד"ה בחדש השלישי). ועיין אור החיים (שמות, ג, ח) וז"ל, דורות האחרונים באמצעות תורתם ישיגו ליכנס לשער הנו"ן, ולהוציא בלעו מפינו.

בענין האסון במירון תשפ"א

ז' סיון התשפ"א #12600

שאלה:

(א) באותו לילה של ל"ג בעומר בערך 6:43 באמריקא שאז היה 1:43 בא"י, שהיה בערך אותם רגעים שבו נעשה האירוע של האסון במירון, היה לי חבירתה בא"י שצלצל אותי ואמרה לי שהיא לא יכולה לישון, שנכנסה בה מחשבות שליליים מאד. אמרתי לי כמה דברים להרגיע אותה, אמרתי לה שהיא נפלה למחשבות אלו אבל היא באמת אינה רוצה במחשבות אלו, ושהיא צריכה לשמור המצוה של "ונשמרתם את נפשותיכם" ולישון כראוי ולשמור נפשה ממחשבות שליליים, ואמרתי לה לנשום עמוק ולאמר "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" עוד ועוד עד שנפלה לשינה. למחר, בדקתי שבאותם רגעים בהלילה, בו נעשה האירוע במירון. השאלה הוא: האם נפשה מרגשת את המודעה שהקב"ה שלח לא"י באותו הלילה?
(ב) ידוע שהח"ח אומר שכל אסון וכל אירוע גדול הוא מודעה מהרשב"ע לכלל ישראל שהם צריכים לעשות תשובה. והנה ככל שפרטי ההמעשה נתגלו להעולם אח"כ, שמענו שהיה שם דרך שמה להרבים להלך ולצאת בו, שהיה חתום מהכל ושזה היה קש לכל בני"א שמה, וזה גרם לכל הבנ"א ליפול על כל א' וא'. א"כ האם המודעה מהרשב"ע הוא שאנחנו צריכים לעשות תשובה ע"י המודעות שהקב"ה רוצה לבוא להעולם אבל אנחנו סותמים את אורו ית', ושהקב"ה רוצה שאנחנו נשוב לו ע"י התפיסה שהוא עושה את הכל, ויש אור מסוים שהוא בגניזה ואנחנו צריכים לגלותו, ושהאור המסוים הזה הוא במחשבה או ברגש מסוים שאנחנו אדוקים בו, ושדבר זה הוא מה שמונע את ליבנו מהכרת ה', עם ההבנה שהוא ית' באמת נסתרת שמה?

ג) כששמעתי המעשה במירון מעוד ועוד בני"א, אמרתי לעצמו ולהם, "הקב"ה רוצה שאנחנו צריכים לעשות תשובה". אבל אחרים הגיבו באופן שלילי לדיבורים שלי. א' היה מעדיף לחיות את ההרגשים של צער ואבילות של המשפחות של הנהרגים, והמה ג"כ היה נמצאו בהרגשים מזדעזעים, הם אמרו לי שאני "לא רגיש" להצער של אחרים. וב' אמרה לי "אל תאשים אותי לזה", ואמרה לי שאני שורף את העולם. ושניהם היה להם צד השוה, שאם אומרים לאחרים שאנחנו צריכים לעשות תשובה, זה מכביד וקשה יותר מדאי על בני"א שאינם יכולים להתמודד על זה, בני"א שפירושו מן דרך התורה ופרקו עול, מחמת שהם לעולם שמעו המשפט ש"הקב"ה חרה עלינו", ושמשפט כזה גרם להם להיות קר כלפי הקב"ה. וג' אמרה לי שההרגשות שלה היה כ"כ מטומטם מכל מה ששמעה, והיא תופסת שפשוט אי אפשר לקבל תפיסה שכלית על האסון. אני מבין שהגלות היה כ"כ ארוך ושנחנו סבלנו כ"כ מהסערה הגדולה של כל הגלות הזו, ושנחנו רוצים שהקב"ה יהיה יותר רך ורחמן לנו. וא"כ האם המודעה מהרשב"ע הוא, שהרשב"ע

רוצה שכלל ישראל יעשו תשובה ג"כ כתוצאה מאסון הזה?
ד) האם כל התגובות השליילים להאסון הזה הוא קליפה, שמסרת על האור ה' שרוצה לבוא להעולם, שנמצא בהסתרה?
ה) ואם "כן", מה לאמר לאותם נפשות שיש להם תגובות שליליים להאסון, ובאיזה אופן יכול להשפיע על לבם שהם צריכים לעשות תשובה, להכיר את ה', ולפעול את העבודה לפתוח את לבם?

תשובה:

- א. יתכן מאוד. רבים הרגישו כן.
- ב. נכון מאוד. אחד מן ההתבוננויות הנכונות.
- ג. לכל אחד צריך לדבר לפי מדרגתו ולפי השפה שלו. אין מסר אחד שווה לכולם.
- ד. כן. אולם צריך לבדוק כל מסר אם הוא חיובי או שלילי.
- ה. כנ"ל אות ג'. צריך לדבר אל כל אחד בשפה פרטית המתאימה לו.

קבלת רבי אברהם אבולעפיה וזממשיכי דרכו

ח' סיון התשפ"א #12589

שאלה:

בס"ד
שלום הרב
בקשר לתורת רבי אברהם אבולעפיה וזממשיכי דרכו (רבי יצחק דמן עכו, רבי יהודה אלבוטיני, רבי יוסף ציאח, וכו')
מדוע לא שייך כלפיהם מה שאמר רבינו האר"י ז"ל יכל ספרי המקובלים האחרונים שהיו אחר הרמב"ן ז"ל אל תקרב אליהם כן מן הרמב"ן ואילך נסתרה דרך החכמה הזאת מעיני כל החכמים,?
ואשמח ג"כ לדעת, מדוע במשך דורות רבים לא התעסקו במשנתו וספריו לא הובאו אל הדפוס.
בתודה רבה מאד מאד

תשובה:

כבר השתמש בתורתו בהרחבה ר' חיים ויטאל עצמו בספרו שערי קדושה, בפרט בחלק ד'. וכ"כ החיד"א שכבר הסכים מהרח"ו על תורתו של הרב אבולעפיה.
עין בהקדמה לספריו, בפולמוס שהיה על תורתו, ובפרט ע"י הרשב"א. ולכך נסתם המעיין. ובפרטות, כי מאיר בו אור אחרית הימים, אור רל"א שערים וצירופם, צירוף שלמעלה מן הדעת.

מהות האדם

ז' סיון התשפ"א #12588

שאלה:

הרב כתב בספר דע את עצמך שהאדם הוא נשמה קדושה והרע הוא לבוש, שאלתי הרי יש לבן אדם נפש בהמית, וכן מה ההוכחה הברורה שהאני של האדם היא הנשמה הטהורה וכל השאר זה לא האני שלו אלא רק לבושים, ומה שהרב הביא ר חיים ויטאל הוכחה מהפסוק ועל בשר אדם לא ייסך לא הבנתי

תשובה:

נפש "בהמית", והוא נקרא "אדם". ובהכרח שזהו רק לבוש לאדם, כי האדם אינו בהמה. כתוב על "בשר אדם", ולא כתוב על "אדם". משמע שהבשר אינו אדם, אלא נקרא בשרו של אדם, כמו ביתו של אדם, וחמורו של אדם.

לחבוש מסכה

ז' סיון התשפ"א #12587

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,
אם לא מתחסנים וגם לא היינו חולים ב"ה, האם צריך / חייב לחבוש מסכה כדי לשמור על עצמינו ועל בריאות אחרים? מה עם הילדים? האם הם צריכים לחבוש מסכה אע"פ שאף אחד בכיתה חובש מסכה?
מה הרב אומר על זה?
תודה רבה

תשובה:

אין חובה, רמת הסיכון עכשיו בפרט נמוכה מאוד!

בגדים מתחלף לבגדי קיץ

ז' סיון התשפ"א #12586

שאלה:

שלום וברכה לכבוד הרב שליט"א. ברצוני לשאול:

(א) תקופת הקיץ הגיעה וארון הבגדים מתחלף לבגדי קיץ. אך ישנם בגדים שכבר אינם מתאימים לשנה זו לבנותי בנות ה-11. ישנם חולצות שפתח הצואר קצת פתוח יותר ממה שצריך על פי ההלכה. והתלבטנו אני ואשתי כיצד להגיב בנושא הלבוש, כמובן שצריך זהירות רבה בהערות. (ולכן היה צד לומר שנאמר להן (תאומות) 'תלכי למראה ותראי אם זה מספיק צנוע, את מספיק גדולה להחליט ולבדוק אם זה לפי ההלכה' או לומר להן 'אבא ואמא למדו את ההלכות של הלבוש וישנם בגדים שאתן יכולות ללבוש וישנם בגדים שכבר אי אפשר ללבוש, לכן אנחנו צריכים שתשאלו אותנו ונראה אם זה לפי ההלכה'). יורנו הרב שליט"א את הדרך הנכונה.

(ב) אני גר במקום שרובו עליות וירידות וגם מקומות שיש מדרגות רבות מאוד על מנת להגיע לביתי וכדו' (רכסים). להחזיק אוטו זה קשה מבחינה כלכלית וגם מפני סיבות נוספות (פחד מנהיגה וסכנות

בכבישים וכדו'). ישנה אפשרות ברכיבה על אפניים חשמליות. רציתי לשאול את הרב שליט"א, האם זה ראוי לאברך כולל לרכב על אפניים חשמליות. שאלה נוספת, בנוסף להיותי אברך כולל ב"ה, אני גם מלמד בגנים את האותיות, והילדים שאני בס"ד מלמד אחר כך לומדים בתלמוד תורה רואים אותי רוכב על האופניים ואיני יודע כיצד הם מסתכלים על זה בצורה חיובית או להיפך, אם יש בזה חלילה חילול ה' או לא. שאלתי מה דעת הרב שליט"א בנושא זה.

מתחזקים מאוד משיחותיו של הרב שליט"א, מהעלונים ומספרי הרב חיזוק לאין ערוך. מצפים שהרב יגיע גם לרכסים בקרוב לחזק אותנו ולהתקרב יותר להשי"ת. תודה רבה לרב כל ה-כ-ל!!! שנזכה לגאולה השלימה בקרוב וברחמים. אמן.

תשובה:

א. ראשית לעשות זאת באופן שרוצים לקנות להם בגד חדש, אם זה אפשרי. והסיבה גם לצורך צניעות, כך יותר רצוי לפניו ית"ש, ומשמח אותו. במקרים חריפים יותר, יש לומר שזה אסור, ובמקרים קלים יותר, יש לומר מה ישמח יותר את הקב"ה.

ב. תלוי במנהג המקום.

כולל

ז' סיון התשפ"א #12585

שאלה:

שלום וברכה.

אני אברך בצפון הארץ, ולצערי אין לי סיפוק מלימודי כולל.

כולל אצלנו ראש הכולל עובד תחת נשיא הכולל, ולכן אין הכולל מתפקד. ישנם דיבורים והסחות וכו'. לפעמים בסוף יום אני מוצא את עצמי כמעט לא מספיק כלום.

חשבתי ללמוד לבד, ולעשות לעצמי הספקים וכו' וההשתדלות לפרנסה לכתוב סת"ם.

אמנם יש לי חששות שלא אצליח בזה ואצא מהלימוד וכו'.

איני יודע מה לעשות? אשמח לקבל את דעת הרב בנושא.

תשובה:

כדאי לנסות לתקופה קצרה.

חזור בתשובה ליטאי

ז' סיון התשפ"א #12580

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א, שלום וברכה.

זכיתי לחזור בתשובה בגיל 18 כיום אני כמעט בן 26 דרך ישיבה ליטאית, ונישאתי לפני 3 שנים.

אני אקצר בתיאור ה'חוויה הרגשית' הגדולה שהיתה לי ביציאתי לחיים עצמאיים כי מן הסתם הרב יבין זאת גם בלא האריכות, רק זאת אומר: גיליתי עולמות חדשים מרגע שהפכתי עצמאי, הן עולמות פנימיים, שלי עצמי, והן עולמות חיצוניים.

ברצוני לשאול את הרב שתי קושיות המציקות לי בעניין שני עולמות אלו:

א גיליתי שהעולם לא מסתכם רק בליטאים המפורסמים כהחזון איש והרב שך והגרי"ש אלישיב זצ"ל ולהיבדל לחיים הגר"ח קניבסקי שליט"א וכו'. אלא שישנם עוד פלגים רבים ומגוונים ביהדות, ועוד גדולי עולם: היה הגר"ח זוננפלד זצ"ל, היה את הרב מבריסק וממשיכי דרכו זצ"ל, היה הגרב"צ אבא שאול זצ"ל, וכו'. התעוררתי לכך רק לאחרונה בעקבות ריבוי הבחירות ליכנסת'.

דבר זה העלה לי תמיהה קשה שליבי חפץ ביותר ליישבה: הגר"ח קניבסקי שליט"א כתב במכתבי הבחירות, כי 'כל גדולי ישראל הורו להצביע, ומי שלא עושה כן זהו חילול ה' ' אין זה 'העתק' לשונו, אך זהו ודאי תוכן הדברים. ואני הקטן שעד היום הצבעתי, וכן בבחירות האחרונות, וזאת בעיקר מכח ההרגל ו'הפחד לשנות' עומד ותמה: בשלמא אם היה כותב זאת איזה עסקן, נו, ניחא. אך כותב זאת אחד מגדולי וצדיקי הדור לכל הדעות, ועל כן דברים צריכים תלמוד: כיצד יתכן שהוא כותב שכל גדולי התורה הורו להצביע? הנקודה בשאלתי: כיצד יתכן שלדידה לא קיימים, כביכול, שאר גדולי וצדיקי עולם כהגר"ח זוננפלד, הגרב"צ א"ש זצ"ל וכו', שידוע ומפורסם כי דעתם היתה שונה בעניין זה? על אותה הדרך קשה לי, שראיתי באגרות הגר"ח שליט"א שכתב בזמנו שהרב שטיינמן זצ"ל הוא 'מנהיג הדור' וחיבים לציית לו. איך אפשר להבין זאת? וכי ממשיכי דרך הגדולים הנ"ל אינם בכלל 'הדור'? וכי אם נטיית ליבי היא לנהוג כהגר"מ שטרנבוך שליט"א, יתבעו אותי על כך לאחר המאה עשרים שלי?

ב. גם בנושא החסידות יש לי קושי ושאלה זו היא על 'העולם הפנימי'. אני רואה שהרב שליט"א מצטט מר"נ מברסלב זצ"ל ומעוד גדולי חסידות. ומאיך ראיתי עדויות מגדולי עולם כהסטייפלר זצ"ל ובנו הגר"ח שליט"א, וכן שמעתי על הגרב"צ אבא שאול זצ"ל, ומסתמא שישנם עוד, שהיו 'מחטיפים' לבחורים שנתפסו לחסידות בכלל ולברסלב בפרט. כיצד יש ליישב זאת? בספרים רבים שכותביהם כמובן באים מהעולם החסידי ראיתי הוכחות ובניית בנינים לרוב, שהחיבור לצדיק כשיטת ברסלב הוא חלק עיקרי ממש בעבודת ה'. אך מאיך, גדולי העולם ה'שכלתניים' ליטאים בעיקר ביטלו דבר זה כעפרא דארעא. היכן האמת נמצאת? וכי שניהם צודקים במחלוקת כ"כ קיצונית?

אני מקווה שהצלחתי להסביר את עצמי, ואוסיף, שאיני איש של פוליטיקה זולה וב"ה אפילו עיתונים - מלבד פרסומות - אינני קורא, ולא לקנטר באתי אלא לבקש האמת. ואף שידוע אני ומכיר בנגיעותי, שאינני אוהב חסידים כלל, ואכמ"ל, מ"מ הנקודה הפנימית המרגישה בנגיעות, היא שגורמת לי לכתוב מכתב זה, ואקווה שבעז"ה תגיע לי תועלת מתשובתו של הרב שליט"א. יישר כח.

תשובה:

א. הכוונה לחוג המסוים.

ב. יש דרכים רבות בעבודת ה', דרכים שכולם אמת.

אנכי גדלתי בתחילת ימי הבגרות בישיבת פחד יצחק, אצל מו"ר הגאון ר' יונתן דיויד שליט"א, וממנו קבלתי את "ההסתכלות" הפנימית בתורה. בית מדרש זה יסודו ע"י רבי צחק הוטנר זצ"ל, שאמר על

עצמו, שבשביל הליטאים הוא מידי חסידי, ובשביל החסידים הוא מידי ליטאי. ומשם נשבה רוח פנימית דייקא של אחדות כל חלקי התורה. אם כי בגילוי היה פחות ניכר.

לאחר מכן קבלתי מראש הישיבה, רבינו הגר"י אדלשטיין שליט"א, וכבר שוחחתי עמו ארוכות בכלל, ובנושא זה בפרט, האם לשלב בלימוד עם הרבים תורת החסידות, והשיב לי, אני קבלתי מהמשגיח הרב דסלר זצ"ל, וצא ובדוק כמה פעמים מוזכר במכתב מאליהו תורת החסידות. ואמר לי לא להתפעל מאלו שמבקרים אותי על כך.

השתדלות ברפואה

ז' סיון התשפ"א #12578

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א.

א. אשה החשה מיחושים מסויימים, כגון כאבי פרקים מתמשכים, ונמנעת מלגשת לרופא ולהיבדק מכיון שכל אבחון גורר אחריו אבחונים נוספים, ואינה רוצה להיכנס למעגל של בדיקות, האם מוטב לה שלא להבדק ולנסות לרפא עצמה ע"י תכשירים טבעיים מסוימים (ע"פ המלצות של מבינים בתחום), או שעליה לגשת ולהיבדק עם כל הכרוך בכך?

ב. בעבר שאלתי את הרב על טרום סוכרת, הרב כתב שאחר שכבר ירד למדרגת גוף נצרך טיפול בגוף, וכעת השאלה שלי אם לצרוך כדורים כימיים אשר מטבע הדברים גורמים לפחות שמירה בתזונה, מה שגורם להעלות את המינון מידי פעם, ואחרי הכל אלו הם חומרים כימיים, או שאפשר להסתפק בשמירה קפדנית בתזונה מה שיכול בע"ה לשמר את המצב.

ג. כמו"כ לגבי בדיקות לגילוי מוקדם שממליצים לעשות בגיל מסויים, מי שנמנעת מפני שגורם לה למתח וחרדה, האם זו רשלנות? והאם התשובה תהיה שונה למי שלא סובלת מחרדות?

תודה רבה לרב על הכל.

תשובה:

א. אם יש בכך השתדלות סבירה בדרך טבעית, אין הכרח להיבדק.

ב. סגי בשמירה קפדנית בתזונה.

ג. אין זה רשלנות. תלוי במדרגת הבטחון.

שיפכי כמים ליבך נונח פני השם

ז' סיון התשפ"א #12577

שאלה:

שאלה לרב שליטא

שאדם מגיע לנקודת שיפכי כמים ליבך נוכח פני השם מגעגועים מאהבת השם מהתרגשות פנימית בילתי מובנת האם זה מתוצאת חיבור שני ההפכים של גבול ובלתי גבול

ועוד אם אפשר לכנות את שני ההפכים הללו מח ולב או יוסף ודוד התרי משיחים שהיחוד בניהם נותן משיח צידקנו שיתגלי בב אמון

מה יעשה האדם שהיה מצחק פעם ועכשיו הוא מבחינת אתם בוכים כיצד יזכה שוב מאחר שאכל מאכל שטימתם את ליבו ונישאר עם לב שבור מלא חרפות מזה 10 שנים שאני מנסה כל מיני עבודות לחזור ולא מועיל כאילו אם השם יתן מתנת חנים אז זה יבא כולי הי ואולי תודה על השיעור.

תשובה:

א. כן. בערכין.

ב. אינו מוכרח, פעמים כן, פעמים לא.

ג. להתרחק מתענוג גשמי, ומידי פעם לצום, אפילו תענית שעות.

ענינים טהרה

ז' סיון התשפ"א #12576

שאלה:

בהודאה על העבר חזר השואל ושאל:

א. מה דעת הרב על כוונות נוספות פשוטות, ממה ששמע או קרא, ואלו הן: א. פשוט לטהרה, מכל טומאה שעניינה ריחוק מהקב"ה. ב. מי יתן טהור מטמא לא אחד, שהקב"ה הוא המטהרני כעת. ג. כגר המתגייר שיוצא מטומאת אוה"ע ומתחיל חיים חדשים כקטן שנולד, וק"ו למי שהוא מזרע ישראל שתועיל לו הטהרה לנקותו מטומאת אוה"ע, ומכאן ואילך חושבנא טבא. ד. ככלי המטהר, וכשם שבכלי שנטמא מעתה ניתן לעשות בו טהרות, כך יטהר גופי באופן שהנשמה הטהורה תוכל לשרות בו. ה. טהרת הלב, ל"ב ט'הור ב'רא לי אלוקים ר"ת טבל.

ב. מה גדרו של מקוה קר, האם הוא כגדר הלכות שבת, ומה שאסור לדעת האוסרים הוא חם, והמותר הוא קר, או שצריך שיהיה קר עוד יותר מזה?

ג. האם יש ענין לטבול בכל יום או שלפרקים סגי?

ע"כ לע"ע במחילה, אנא ילמדינו רבנו ושכמ"ה.

תודה רבה לכת"ר שנותן דעתו להשיב לכל אחד ואחד, ויה"ר שנזכה לטהרה שלמה אכי"ר.

תשובה:

א. מצוין!

ב. כל שקשה לו להיכנס לתוכו.

ג. לפחות כל ג' ימים, כתקנת עזרא לגבי ת"ת, שלא ילכו ג' ימים בלא תורה.

שאלות בענין כלת משה

ז' סיון התשפ"א #12574

שאלה:

לכבוד הרב,

מהו הענין של "כלת משה" ומה השייכות לבחי' לאה.

תשובה:

משה פירש מנוק' תחתונה מלכות, ונדבק במלכות דתבונה, לאה. עיין זוה"ק (ח"ג, ד, ע"ב). והיא כלת משה, עיין מחברת הקודש (שער השבת, ד"ה דרושים בזהר ויקרא. וכן שער מאמרי רשב"י, פ"א) וז"ל, שעלה משה בסוד הדעת ונזדווג עם כלה העליונה, שהיא נקראת כנס"י, וזכה אל הבינה. ועיי"ש, במדרגה התחתונה זהו מלכות תחתונה. ובשלמות זהו חיבורם יחד, כמ"ש הרמח"ל בתקט"ו תפלות (תפלה קלז) וז"ל, מיד יקח גם שער החמישים לחבר כ"ה עלאה וכ"ה תתאה כאחד, כלת משה ודאי, עכ"ל. ובפרטות יותר, עיין פתחי שערים (נתיב פרצופי לאה ורחל, פתחים יא-יב). ועיין עוד היכל הברכה בכמה מקומות (תצוה, ד"ה לי. וחקת, ד"ה לעיניהם, ועוד). וכן זוהר חי (בראשית, ה, ע"ב).

ועיין עוד מצת שימורים (שער התפילין) שלאה כלת משה, בחינת קשר של תפילין, כנודע.

לבוש בן תורה

ז' סיון התשפ"א #12571

שאלה:

שלם כבוד הרב,

א. בין מתחזקים יש כאלו שמרגישים בנפשם את היכולת ללבוש בגדים של בני תורה, חלק ממש תוך זמן קצר ממש כבר ביום יום וחלק לאחר יותר זמן וכן הלאה, יש חלק שרק בשבת ואחר זמן בחול וכו' מה ההבדל בין נפשות אנשים אלו?

ב. מה אדם יכול לעשות כדי להרגיש באמת שייך ללבוש בגדים שונים משהיה רגיל ללבוש בחייו להרגיש זה ממש חלק ממנו שזה הוא וכו', אני אפילו בשבת בקושי מרגיש שייכות ללבוש וגם בשבת מה שכן יצא לי ללבוש לעיתים לא מדובר יחד עם חליפה וכובע שזה כלל לא אווז שם, מה אדם יכול לעשות, אני שואל זאת כי מחמת סיבות מסויימות זה מאוד נצרך לי (אם אפשר שהתשובה לא תכלול דברים שקשורים לארבע יסודות כי עדיין לא יצא לי ללמוד זאת)

תודה רבה

תשובה:

א. ישנם לכך כמה סיבות. א. יש כאלו שתנועתם מהירה בטבעם לעשות שינויים. ויש כאלו שתנועתם לשינוי כבדה יותר. ב. יש כאלו שהשינוי אצלם נעשה בעיקר בפנימיות, ולכך שינוי הלבוש אינו עיקרי אצלם. ויש כאלו שהשינוי החיצוני בעל משקל רב יותר אצלם. ג. יש קושי להתנתק מן העבר, ויש קושי

להתחבר למהלך חדש. החיבור ללבוש הוא חיבור חדש, ופעמים זהו חיבור מלבד חיבור לנותן התורה ולתורה, חיבור נוסף לציבור החרדי, ופעמים בחיבור זה יש קושי מפני מבטי העבר, וחשש התחברות אליהם, הן מצד החיבור, והן מצד המחויבות שזה יוצר.

ב. אין הכרח להרגיש שייך ללבוש, ולהרגיש שזה חלק ממנו, ושזה הוא. בפרט בחלק מן הלבוש שאינו ממש קדוש. אולם פעמים רבות יש "צורך" בלבוש זה, שעל ידו מחובר יותר לציבור שומרי תורה ומצוות, ושומר אותו ומרחיקו יותר מן החטא.

אולם חלק מן הלבוש יש בו יותר צניעות ומכובדות, וזה מקשר את האדם יותר לנשמתו שנקראת "כבוד", כמ"ש למען יזמרך כבוד, וכמו שביאר הבעל המאור.

ג' עומקים בבריאה

ז' סיון התשפ"א #12570

שאלה:

לכבוד מו"ר שליט"א

תודה רבה על ההשקעה המרובה שהרב משקיע להראות לנו את הבהירות בכל חלקי החיים והתורה, הן בשיעורים, והן בתשובות המחיות את עצמותינו היבשות. בזכות הרב אני מרגיש יותר ויותר "כי הם חיינו".

משיעורים רבים ששמעתי מהרב, קיבלתי 'השראה' להגדיר שיש ג' בחינות בסיסיות כדלהלן אולם לא שמעתי את החלוקה במילים האלו בסדר הזה להדיא, ולכן רציתי לשאול האם כיוונתי לאמת, וכן במה שניסיתי לחשבן בכמה סוגיות כיצד הדברים מתחלקים לג' בחינות הללו, האם הדברים נכונים.

ג' הבחינות הם: א. עצם הקיום. ב. חיות. ג. לבוש.

הסוגיות שמתחלקות לג' הגדרות הללו:

א. אור אין סוף- גילוי עצם הקיום. המשכת הקו למקום ה'חלל'- חיות. 'רשימו'- שהחלל בגדר 'לבוש' וה'קו' הוא הפשטות.

ב. "קב"ה תורה וישראל חד"- קב"ה- עצם הקיום. תורה- חיות. ישראל- לבוש.

ג. בבחינת ה'מקיף' של האדם: יחידה- עצם הקיום. חיה- חיות. נשמה- לבוש.

ד. בבחינת ה'פנימי' של האדם: נשמה- עצם הקיום. רוח- חיות. נפש- לבוש.

ה. קרבה- בלבוש. דבקות- בחיות. התכללות- בקיום.

ו. בד' יסודות: אש- קיום האש מכלה את כל החיצוניות וע"י זה מגלה את עצם הקיום של הבריאה שזה אור של גילוי ה'.

רוח, מים- חיות רוח- חיבור לקיום מתתא לעילא, ומים מלעילא לתתא.
עפר- לבוש.

ז. משיח בן דוד- החלל לבוש. והקו הפשטות וגילוי הקיום. משיח בן יוסף- חיות.

ח. בברכת 'בורא נפשות' החלק הראשון "בורא נפשות רבות וחסרונן" – מדבר על ה"לבוש" – קיום הבסיסי של הגוף כמבואר בתוס'. החלק השני "... להחיות בהם נפש כל חי" – חיות שזה התענוג והחיות של האדם, החלק השלישי – "ברוך חי העולמים", ה' הוא עצם הקיום ובהתחברות אליו זה שורש חיות העולמות כולם.

ולפי זה יובן הלשון "על" כל מה שבראת, כי זה כמו שאומרים שהלבוש הוא על החיות.

תודה רבה.

תשובה:

עיקר צורת החלוקה לחמשה כנגד נרנח"י, נפש – היכל, רוח – לבוש, נשמה – גוף, חיה – נשמה, יחידה – שורש. וסימנם שנגל"ה. כ"כ האריז"ל. עיין עץ חיים (שער מ"ב, פ"י). ולכך היחס היותר מדויק, עצם הקיום – יחידה. חיות – חיה. גוף – נשמה. והרוח והנפש, לבושים, והלבוש נחלק לשנים, לבוש והיכל, שאך ההיכל מעין לבוש הוא.

אולם צריך לידע שמבט זה הוא מבט של אדם קדמון. ובערכו, אור א"ס – יחידה, שורש. קו – חיה, נשמה. א"ק – נשמה, גוף. אצילות – רוח, לבוש. בי"ע – נפש, היכל.

עוד בענין כוונות המקוה ומקוה קר

ב' סיון התשפ"א #12568

שאלה:

(ביחס לתשובה 12402)

בהודאה על העבר חזר השואל ושאל:

א. מה דעת הרב על כוונות נוספות פשוטות, ממה ששמע או קרא, ואלו הן: א. פשוט להטהר, מכל טומאה שעניינה ריחוק מהקב"ה. ב. מי יתן טהור מטמא לא אחד, שהקב"ה הוא המטהרני כעת. ג. כגר המתגייר שיוצא מטומאת אוה"ע ומתחיל חיים חדשים כקטן שנולד, וק"ו למי שהוא מזרע ישראל שתועיל לו הטהרה לנקותו מטומאת אוה"ע, ומכאן ואילך חושבנא טבא. ד. ככלי המטהר, וכשם שבכלי שנטמא מעתה ניתן לעשות בו טהרות, כך יטהר גופי באופן שהנשמה הטהורה תוכל לשרות בו. ה. טהרת הלב, ל'ב ט'הור ב'רא לי אלוקים ר"ת טבל.

ב. מה גדרו של מקוה קר, האם הוא כגדר הלכות שבת, ומה שאסור לדעת האוסרים הוא חם, והמותר

הוא קר, או שצריך שיהיה קר עוד יותר מזה?

ג. האם יש ענין לטבול בכל יום או שלפרקים סגי?

ע"כ לע"ע במחילה, אנא ילמדינו רבנו ושכמ"ה.

תודה רבה לכת"ר שנותן דעתו להשיב לכל אחד ואחד, ויה"ר שנוכה לטהרה שלמה אכ"ר.

תשובה:

א. נכון מאוד!

ב. שיש קושי להיכנס לתוכו, קושי ניכר.

ג. כן. ולפחות שלא יעבור ג' ימים בלא טבילה, מעין תלמוד תורה, שני – חמישי, שבת.

טיפול רגשי

ב' סיון התשפ"א #12565

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,
האם מותר למטפלת רגשית לטפל בגברים ובבחורים. ואם כן, באיזה תנאים?
תודה רבה

תשובה:

אין ראוי כלל וכלל!

כף זכות

ב' סיון התשפ"א #12564

שאלה:

אודות תשובה מספר #11007 - תמוה דהא בהדיא כתיב משלי כא יב 'משכיל צדיק לבית רשע מסלף רשעים לרע'.

תשובה:

כיוון שהתשובות אינם לפני, נא לצרף בכל שאלה על תשובה בעבר, את השאלה והתשובה. תודה רבה!

טיפול

ב' סיון התשפ"א #12562

שאלה:

שלום לכבוד הרב,
אני עוסק בטיפול, ורציתי לשאול בנושא הבא:
אדם שבמשך ילדותו חווה קושי רב, ובעיקר מערכות יחסים אלימות עם הוריו ועם אחיו - ובמהלך העבודה הטיפולית התגלה שכתוצאה מכך גיבש תפישה וחוויה פנימית שהעולם הוא מקום מסוכן. כך הוא חווה כל מערכת יחסים, כולל 'מערכת היחסים' עם הקב"ה.
בעברו, נהגו איתו בכל דבר בחומרה רבה (מבלי להיכנס לדיון אם כך היה או לא, אלא שכך הוא חווה את הדברים) וממילא הוא 'מצפה' להתנהגות דומה מכל הסובב אותו - גם מד'. לטענת אותו אדם, בבית בו גדל נהגו איתו בחומרה יתירה מבלי פרופורציה למעשיו, מעבר למה שלכאורה היה 'מגיע' לו.
כתוצאה מכך, פיתח תפישה וחוויה דומה כלפי הקב"ה, שידון אותו מבלי פרופורציה (ח"ו). כעת אנו מבינים, שבאופן זה לא ייתכן כמעט שיוכל להתפתח כראוי לו בעבודתו ית', שהרי הוא חווה את ד' באופן מסוכן.

ניסינו לפתח בו מבט על החסדים שעושה עמו ד', אך הניסון לא צלח. לאחר התבוננות עלה כי הוא חווה גם את טוב ד' באופן מסוכן, בבחינת 'משלם לשונאיו על פניו להאבידו' ח"ו או באופן מנוכר - כך שאינו שואב מכך כוחות. ככלל, ניכר שהוא 'פיתח' את תודעת הדין והעונש, וזו עיקר חווייתו את ד'.

שאלותיי הן:

1. האם ההקבלה שאני עורך נכונה? האם חוויות הילדות, בעיקר מצד המשפחה הגרעינית, מקרינים לתפישה של האדם את הקב"ה ואת החוויה שלו מולו?
2. אם כן, נמצא שעיקר מצוות חינוך המוטלת עלינו היא בניין מערכת יחסים מטיבה עם הבנים והבנות. מה דעת הרב בנושא?
3. האם נכון להניח שאם אדם חווה את הקב"ה כמסוכן, לא יוכל להתקרב אליו, וחובתו לטפל בזה בראשונה - אם ברצונו להתפתח בעבודת ד'?
4. האם נכון יהיה לנסות 'להוכיח' לו שהוא 'טועה' בתפישה ובחוויה שלו את ילדותו ואת מצבו בהווה, או שאין כל טעם בכך? אם כן - כיצד?
5. האם ישנה דרך בה יוכל אותו אדם לפתח מערכת יחסים אחרת עם ד' הרי, את הנעשה אין להשיב.
6. כפי שציינתי, כך הוא חווה מערכות יחסים נוספות בחייו, כולל זו הזוגית. האם עבודה באחת ממערכות היחסים תוכל להקרין למערכות יחסים נוספות?

תודה ותזכו למצוות!

תשובה:

- א. חלקית, אולם ישנם עוד חלקים.
- ב. כל דבר מורכב מחיצוניות ופנימיות. בחיצוניות יש לחנך לעשייה בפועל, מתוך פנימיות של מבט והרגשה של טוב, של הטבה.
- ג. כן. אולם פעמים יש בעיות חמורות מכך, שנצרך לטפל קודם.
- ד. הכיוון לחפש את הצד החיובי, היכן הוא מוצא בעולם נקודה של הטבה, ובהכרח יש לפחות נקודה אחת כזו. ומשם להתחיל לחוות את הטוב, ולהרחיבו לחלקים אחרים. סוד העבודה הפנימית, הרחבת נקודת הטוב "הגילוי" שבאדם.
- ה. יש מערכת של טוב, ויש מערכת של אמת, ויש מערכת של אמונה. אולם נצרך אף לתקן את מערכת ההטבה, ובשום אופן לא להתייאש מכך.
- ו. חלקית, כן.

לימוד תורה

ב' סיון התשפ"א #12547

שאלה:

- שלום כבוד הרב
  - א. הרב דיבר על הגדלת תענוג בלימוד התורה. האם אפשר להסביר איך מגיעים לזה?
  - ב. הרב אמר שיש הבדל ב"נגלה" בין לימוד התורה של יהודי לבין לימוד התורה של הגוי. לא הבנתי מה ההבל. האם אפשר להסביר
- תודה

תשובה:

א. נצרך בירור אופן צורת המחשבה הפרטית, ולפי זה לסדר לימוד הקרוב ביותר שניתן לצורת מחשבתו. ושמענו מראש הישיבה, רבינו הג"ר גרשון אידלשטיין שליט"א, וחוזר על כך רבות במשך השנים, שעל כל אדם ללמוד "לפי טבעו", וכאשר לומד לפי טבעו קרוב לו הדבר, ועל דרך כלל מקבל תענוג. אלא אם כן אינו חפץ בלימוד, ונפשו רחוקה מן התורה.

ובשנים האחרונות שינה קצת את הלשון מ"לפי טבעו" ל"מה שמעניין", וזהו פעמים חיצוני יותר, ללמוד בצורה שמושכת את השכל והלב.

וכל זה מתחילה, אולם כאשר מוסר מהאדם מסך החומר, נפשו דבקה בתורה, ומתענג בה, כי זה טבע הנשמה, תענוג שכלי בהשכלה, ותענוג שכל ולב באורה של תורה.

ב. אצל גוי זהו שכל בלבד ככל ענין שילמד בענייני העולם, ובכל חכמה. לעומת כך אצל יהודי שכח היהדות שלו בגילוי, זהו "חיבור" לתורה, חיבור לשורשו בתורה

5658 שיעורים במערכת

שיעורי מורנו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט

יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א

הכתובת לשליחת שאלות: rav@bilvavi.net

או בפקס: 03-548-0529

[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,

נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות לנייד 052.763.8588

או לדוא"ל: info@bilvavi.net

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת בהעלותך תשפ"א

א שו"ת פרשת בהעלותך תשפ"א

- ב שאלות בהלכה _____
- ב הדרכת כלות _____
- ג עין הרע _____
- ד שאלות בעניין תפילה בשבת _____
- ד שאלות בעניני חסדים וגבורות _____
- ה קבלת הרמחל _____
- ו ארבע יסודות- ענווה שהיא הפך הגאווה _____
- ו ברכה של ולמלשינים (מינימום) _____
- ז מידה שאדם מודד כן מודדין לו _____
- ז בעניין מהות האדם _____
- ז בירור המאכלים _____
- ח השרוי בלא אשה _____
- ט חיפוש ספר מהרב _____
- י קירבה לכורא באמצעות לימוד גמרא _____
- יא לגבי התשובה אל השאלה #2588 _____
- יא התעוררות עכשיו בעולם _____
- יא כף זכות _____
- יא הקדמות בעל הסולם _____
- יב ילד מכור למשחק באינטרנט _____
- יג אתם תהיו אור לגויים _____
- יג משקלי האותיות _____
- טז בענין חילול השם _____
- טז ד יסודות בענין יסוד העפר עצבות _____
- זי לימוד ההלכה מתוך אמונה וביטחון (דע את ביטחונך - 3) _____
- זי למה החסידים מתפללים אחור _____
- יח על האסון במירון _____
- יח אמונה וביטחון _____
- יט ערבים _____
- יט אדמיין את המילים כשאני אומר אותן _____
- יט מבט הפנימי מבט של הויה _____
- כא חינוך ילדים לעבודת השם _____
- כא יעזור לי להכיר את נפשי על ידי הדרכה _____

שאלות בהלכה

י"ג סיון התשפ"א #12831

שאלה: לכבוד הרה"ג ר"א שוורץ שליט"א.
אודה לכבוד הרב אם יואיל לענות על שאלות:

א. זכני ה' והנני עומד לפני הכנסת בני האחרון לחופה. ידוע המנהג לרקוד עם מטאטא בחתונת הבן האחרון. שאלתי, מה טעמו של מנהג זה.

ב. דודי נפטר ולא השאיר זרע, ואני אומר עליו קדיש. שאלתי, אם גם בכה"ג יש להימנע מאמירת הקדיש בחודש השנים עשר, שהרי אין כאן ענין של כיבוד אב ואם.

יצוין שדודי ז"ל לא שמר תו"מ. אני מנצל שלכאורה אלו שאלות בהלכה, אך מאידך יש בהם גם צד של הנהגה, ולכן לא נמנעתי להעלותם לפני כבוד הרב שליט"א.

ואסיים בברכה מרובה וכט"ס

תשובה: א. מזל טוב ורוב נחת מכולם. מנהג זה אינו מוכרח לקיימו, ולא כולם נהגו כן. מקורו איני יודע. ואולי כי מטאטא נקרא בארמית "חופיא", עיין רש"י בסוכה ל"ב ע"א, ועוד. ולכך עושים זאת ב"חופה" אחרונה. וכן נקרא מכבדותא, כי מסלק הטינופת מן הבית, "לכבד את הבית" (ועיין מגילה, יח, ע"א). וכאשר יש ילדים מטנפים את הבית, וסוף יציאתם הוא סילוק הלכלוך, מעין מכבדותא, מטאטא.

ב. אפשר לומר, ואף לאחר י"ב חודש. כי י"ב הוא דין אחרון בגיהנם לפני כניסה לגן עדן.

כפי שציינתם כיוון שהוא דוד, אין שייך כיבוד. וכן כיוון שלא שמר תו"מ, אין כאן אחזקא ברשיעא, כי כך היה מוחזק בחייו. ולכך אפשר לומר עליו קדיש אף אחר י"ב חודש.

הדרכת כלות

י"ג סיון התשפ"א #12818

שאלה: לכבוד הרב שליט"א.

סיימתי למודי הדרכת כלות, והתבקשתי ע"י אם ללמד את בתה. קודם שאתחיל לעבוד אני מרגישה חובה לשאול כמה שאלות חשובות.

א. כיצד אפשר לעסוק בנושא באופן שההתעסקות תהיה בצורה עניינית בערכים החשובים שרוצים להעביר מבלי להיכנס ליעוץ בבעיות פרטיות שהכלה מעלה? שהרי כשמדברים על עניינים אלו עלולה להיות השפעה שלילית על המדריכה. נראה כי הליווי והיעוץ הם חלק בלתי נפרד מתפקידיה של המדריכה.

האם אפשר לבקש מהרב איזושהי אמת מידה לפיה אני יכולה לדעת שאכן אני נשמרת מהשפעות שליליות?

ב. בעלי מבקש שלא אערב אותו בכלל בכלות ובשאלותיהן, היות ויודע כי יש לו רגישות לנושאים אלו. האם זה אפשרי? האם זה לא יפגע בשלום הבית שלנו מחוסר השיתוף בנושאים שכה ממלאים אותי?

ג. אשמח לקבל מהרב הדרכה למדריכה. כמה אבני דרך שחשוב לדעת אותם עוד לפני שמתחילים ללמד.

א שו"ת פרשת בהעלותך תשפ"א

תודה על האפשרות המיוחדת שניתנה לנו לקבל עצה ותושיה.

תשובה: א. הדרכת כלה מורכבת משלושה חלקים. א. הלכה. ב. השקפה. ג. הדרכה פרטית לפי אופי הכלה בפרטות.

יש לייחד זמן בפרטות לכל אחד מן החלקים, ולהשתדל בעדינות לא לערב זמן של כל חלק ברעהו.

אי אפשר להדריך כלה בצורה נכונה ללא להיכנס לבעיות פרטיות שהכלה מעלה, כי זהו חלק מן ההדרכה. הבעיות הפרטיות שלה הם חלק ממה שעתיד להיכנס לתוך מערכת הנישואין.

ולכך מומלץ להתמחות אף בחלק זה, ללמוד כיצד לסייע לכלות אף בתחום זה!

כל אדם מושפע מכל מה שרואה, שומע, וחווה בכל דרך. לכתחילה ראוי לקחת מקרים שאין בהם לכלוך רב. וכן להתחבר לעצמו אחר כל מפגש עם זולתו, לחזור לתוך עולמו הפנימי הפרטי, שהוא מעין מקווה טהרה לכל הטומאות הנמצאים סביב. לשם כך כמובן נצרך חיבור פנימי עצמי.

ב. כן. חלק מובנה בחיים בין בני הזוג, ללמוד שיש חלקים משותפים, ויש חלקים של כל אחד לעצמו, עולם לעצמו. אדם שמצפה לשתף את בן או בת הזוג בכל דבר, בעומק מאבד את עצמו ואת פרטיותו. זו נקודה חשובה ביותר, "לפיכך נברא האדם יחיד". ואף בתוך מערכת זוגית לכל אחד יש עולם פרטי לעצמו, בשיעור ובאופן הנכון.

למעשה מומלץ למצוא חברה וכדו' שעמה ייעשה שיתוף בענין זה.

ג. הלכה: ללמוד את גדרי הדין, ולהסביר מה חייבים, ומה הוא חומרא.

מחד שיהא חרדת דקדוק הדין מתוך שמחה, ומאידיך לא להרבות בחומרות יתירות. וכבר שמענו שהעיד על עצמו הגאון המופלא ר' שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, שלא זכה לפרי בטן מפני חומרות. וכן פעמים רבות החומרות משפיעות על שלום בית, ונצרך שיקול דעת עדין דקדושה מהו השיעור הראוי בכל עת.

השקפה: להעביר השקפה בהירה, מה תכלית עבודת האדם בעולם הזה בכלל, ומהו תכלית הנישואין בפרט. ונצרך על מנת להשיגו עמל ויגיעה. וכי יש בנישואין זמנים יותר רגועים שמחים ושלווים, ויש זמנים יותר של עמל וטורח. וכי חלק מן מערכת הנישואין הוא עמל מעשי, ועמל על תיקון עצמו בכל חלקיו. וזהו חלק מתכלית הנישואין. וחלק נכבד מן הנישואין הוא עבודת מידות, ובפרט הטבה וסבלנות.

קדושה: יש להבהיר מאוד שבית בישראל הוא מקום השראת השכינה **בקדושה**, ונצרך צניעות בתוך הבית בכל מקום לפי הראוי לו. וכי בית של גוי לעומת בית יהודי אינו רק "דיני טהרה", אלא מהותו בית של צניעות. וכי רוב ככל מה שמקובל היום סותר לזה. ונצרך שיקול דעת ועין של קדושה כיצד לנהוג למעשה בכל בית ובית, ובכל עת ועת.

עין הרע

י"ג סיון התשפ"א #12805

שאלה: שלום כבוד הרב, המשך 9561

א. לפי מה שאני מבין דבריו של הנפש החיים מועיל שלא יבוא אך אדם שכבר יש עליו וניזוק, זה לא מסיר זאת ממנו נכון? (ואז כולם צריכים להסיר שהרי הרב אמר שעל כולם יש)

ב. אני אחר הרבה מאוד זמן של פשפש ומשום כל מיני סיבות ומקומות שאני נמצא בהם והמצב שהגתי אליו היום מצב מסוים אני חושב שניזוקתי מעין הרע באופן רב, אני לא מכיר סגולות אולי ראיתי אחד והוא דיבר על להגן לא על להסיר, האם הרב יוכל לתת לי סגולה בדוקה להסיר עין הרע בשלימות או מישהו שאפשר ללכת אליו שמוציא זה חשוב לי מאוד (אם זה סודי אז שלא יתפרסם השאלה האלא רק במייל)

ד שו"ת פרשת בהעלותך תשפ"א

ג. בשי"ס מאוד מזהירים על זה וכן שמסופר בגמרא על מקום מסויים שכמעט כולם מתו מעין הרע, ודבריו של הנפש החיים מאוד פשוטים, פשוט להאמין שאין עוד מלבדו וכו', אז ראשית מה כל כך יש לחשוש שעל זה כל כל מזהירים וכן איך הגיע מצב שרוב האנשים מתו מעין הרע הרי מדובר באנשים מאמינים אנשים שיודעים הקב"ה הוא אדון הכל בעל הכוחות כולם וכו' אז כידי הגיעו למצב זה?

תודה רבה

תשובה: א. גם אחר שחל עין הרע אפשר להסירו ע"י אמונת אומן במח ולב, שאין עוד מלבדו.

ב. אין צורך לסגולה נוספת, יש להתחזק להפנים ידיעה זו בחוש גמור, שהלב יחוש ממש שכל מה שקורה הוא רק ממנו ית"ש ואין בלתי.

ג. בשכל זה פשוט, להפנים זאת בלב זו עבודה נכבדה כל ימי חיי האדם, ומעט מאוד זוכים לכך.

שאלות בעניין תפילה בשבת

י"ג סיון התשפ"א #12803

שאלה: שלום הרב תודה על השיעורים

רציתי לשאול מה ההיתר שהאשה מתפללת בהדלקת נרת אחר שקיבלה שבת והרי אסור לבקש בקשות אישיות בשבת וכן אם לא הספיקה להתפלל מיד עד מתי מותר להתפלל וכן האם גם גבר שמדליק נרות שבת יש לו את הסגולה וההיתר (אם קיבל שבת) להתפלל ואולי גם אם לא מדליק זהו זמן שמותר לתפילה בשבת

שאלה נוספת רציתי לשאול במקומות שמבקשים בקשות אישיות כגון יהיו לרצון ולפני כי אתה שומע האם אפשר להודות גם או שזהו רק שמן של תפילה וממילא יהיה אפשר בשבת להודות לפני יהיו לרצון

תשובה: השבתי בעבר והנני שב ומשיב. כיוון שזה מדין תוספת שבת, אינו גדר של שבת ממש. ובפרט למש"כ הרע"א, שזהו מדין נדר בלבד. יתר על כן, ספק חשכה מעשרין את הדמאי, וכו', וק"ו תפילה נצרכת. ולכך אפשר לכתחילה עד צאת הכוכבים, שהוא ודאי לילה.

מותר אף לגבר.

כן בוודאי, אפשר להודות, ובפרט בשבת, שאינו זמן של בקשה, אלא זמן להודאה. וזהו מזמור של שבת, מזמור שיר ליום השבת, טוב להודות לה'.

שאלות בעניני חסדים וגבורות

י"ג סיון התשפ"א #12801

שאלה: (א) מהו ענין חסדים וגבורות שבדעת?

(ב) ולמה רק בדעת מצינו חלוקה זו.

(ג) היכן המקום לגבורות וחסדים שבדעת, האם הוא בתוך קומת הספירות או למעלה מהספירות.

(ד) מהו הענין של דחיית גבורות למטה עד מקום הנה"י, מהו הצורך לדחות הגבורות.

(ה) האם חסדים דדעת וגבורת דדעת הם מדת החסד ומדת הדין?

ה' שו"ת פרשת בהעלותך תשפ"א

תשובה: א. דעת הוא קו "אמצעי", שכולל בתוכו ימין ושמאל, וזהו הטעם שכולל ה"ח, וה"ג. ועוד, דעת תחתון נבנה ביסוד אבא שיש בו ה"ח, המלוּבש ביסוד אמא, שיש בה ה"ג. ומשם מקבל הדעת שורש החסדים מאבא, ושורש הגבורות מאמא.

עין עץ חיים (שער כה, דרוש ב', מ"ק) וז"ל, יש דעת הנקרא חסד וגבורה, ב' עטרין, וזה נמשך מהתפשטות דעת אבא ואמא בו' קצוות שלהם למטה.

ב. קו אמצעי שכולל את הקצוות, חיבור ולא רק הכרעה.

ג. דעת מתפשט ונעשה נשמת ז"א, וה"ח וה"ג שבדעת מתפשטים מחד ועד הוד, ואח"כ כללותם ביסוד, וכללות כללותם במלכות. ותחילה נותן היסוד לנוק' הגבורות, ואח"כ נותן בה החסדים.

ד. כל גבורות בחינת קטנות (בערכין, מוחין דקטנות, אלקים, גבורה). ולכך מקומם הראוי במקום הקטנות שבאדם, שהוא נה"י, בחינת מקום עיבור, קטנות. ואכמ"ל.

ה. בדקות, חסדים משורש אור אבא, חכמה, וגבורות משורש אמא, בינה. ומאיר בהם שורשם. כי למטה החסדים והגבורות נבדלים, אולם בשורשם מאוחדים. ועיין עץ חיים (שער יד, פרק ג, מ"ת), שתחילה כל אחד אבא, ואמא יש לו דעת, ובכל אחד מהם יש בפרטות חו"ג, ואח"כ מתערבים, עיי"ש.

קבלת הרמחל

י"ג סיון התשפ"א #12799

שאלה: בע"ה, שלום לכבוד הרב היקר

שמחתי מאוד לקרוא את פרוש הרב על דרך ה וקלח (נמצא לקראת הסוף פתח ל)

א. רצתי לשאול אם יש פרוש על עוד פתחים?

ב. האם יש לרב פרוש על מאמרים: היחוד, ארימית ידאי, 7 הבליים?

ג. ראיתי בהקדמה לעץ חיים של הרב, שכתוב שיש 4 שיטות וקבלת הרמחל שונה מהשיטה הרביעית שכל יוסדה על דבקות, ובה צעדו הרשע ובעשט, וזו גם השיטה שבה הרב צועד לפי מיטב הבנתו, לכאורה במאמר סוד היחוד גם הרמחל מבאר שיש שלב שבו הנבראים מתכללים בשורשם בקבה? משמע דבקות, או אפילו יותר מזה?

ד. מה מקור דברי הרמחל במאמרים האלו? הם זה חידוש של הרמחל או שזה שייך לתורה של מהרי סרוג שדיבר על עולמות שלפני אק?

ה. האם הרמחל היה ספרדי או אשכנזי? באיזה נוסח התפלל?

ו. איזה ספרים היו מצויים לפניו? עמק המלך? או ספרי הספרדים?

ז. אני מאוד מחובר לרמחל וגם לדרך של בלבבי משכן אבנה, רצתי לשאול באיזה לימוד עוד כדאי להתעמק? באיזו דרך להמשיך? האם ללמוד גם רשש בהמשך או ללמוד קיצור הכוונות לרמחל? למדתי גם כמה ספרי חסידות כולל בעשט

תודה רבה!

תשובה: א. לעת עתה אין.

ב. לא.

ג. שורש תורת רמח"ל כנודע בכתר דבריאה, ששם יחוד הנפרדים, ב"ע עם אצילות. וזהו יחוד מציא שהרחיב לבאר שם, לעומת יחוד רישא וסיפא. וזהו איחוד בשורש של נותן ומקבל, אור א"ס עם הנאצלים. ומתוך מבט יחוד אצילות עם ב"ע, מבט של גילוי תורת "היחוד", שפירושו אין כח שולט אלא הוא, מביט על השורש של יחוד א"ס עם הנבראים, שהוא כניסת הקו לתוך הרשימו, מעין כניסת זכר לתוך נוק'. וזהו "שורש" תורת רמח"ל. ולכך נתבאר שם שיטתו כתורת יחיד בהנהגה, ולא יחיד בהוי"ה.

א שו"ת פרשת בהעלותך תשפ"א

ד. כמ"ש שם, סוד הקו, חוט א"ס, בחינת ג"ר. ובערך זה כל הנבראים ז"ת, ביחס של עולם תחתון ועליון, שהעליון נקרא ג"ר בערך לתחתון הנקרא ז"ת. ושורש תפיסה זו יש לה גילוי בתורת מהר"י סרוג. אם כי בתורתו עיקר הגילוי בסוד י"ג, עשרה שיש על גבם עוד שלש. ולא יחס של ג"ר ז"ת.

ה. איני בקי בעניינים אלו.

ו. עיקר תורתו נבנה על ברית מנוחה, וכן מעיין החכמה, ורמב"ם - מורה נבוכים.

ז. כדאי לעבור לפתחי שערים, לרי"א חבר. ואח"כ ללמוד עץ חיים עם פירוש הלשם, שזו שיטה קרובה, אולם מפורטת יותר, ויוצרת תמונה כללית, ובמקביל תמונה של הפרטים באופן של בנין הגיוני ומובן.

ארבע יסודות - ענווה שהיא הפך הגאווה

י"ג סיון התשפ"א #12792

שאלה: בשערי קדושה ז"ל והפכם הם ארבע מדות טובות נמשכות מארבעה יסודות הטוב שבנפש היסודית ולא חילק לפי יסודות האם ענווה שהיא הפך הגאווה זה גם מאש או מיסוד אחר ואם כן איך אשמח לפרוט גם על יתר המדות הטבות המזכרות שם ואם יש איזה ספר או מקור להנ"ל תודה רבה מקול הלשון - פנייה מספר: 4204

תשובה: היפך גאווה - שפלות רוח, ועיקרה יסוד המים שעוזב מקום גבוה ויורד למקום נמוך.

היפך כעס - סבלנות, ועיקרה יסוד העפר, בלתי מתפעל בקלות.

היפך דברים בטלים - שתיקה, יסוד העפר, בלתי מתנועע.

היפך תאוות - אש, מכלה הרצון לדבר.

היפך עצבות - שמחה, יסוד האש.

היפך עצלות - רוח, תנועה קלה.

ברכה של ולמלשינים (מינימום)

י"ג סיון התשפ"א #12787

שאלה: הרב שלום,

תודה על ספרים ושיעורים מועילים במיוחד.

לאחרונה תהיתי לגבי ברכה של ולמלשינים (מינימום) בתפילה שמונה עשרה.

נראה שאנחנו מתפללים שאנשים מסוימים ימגרו מהעולם מכיוון שהם גורמים נזק לעם היהודי ולתורה.

השאלה שלי היא:

א- האם יש אנשים ספציפיים שיש לנו בראש והם מתכוונים להימחק? למשל, אותם פוליטיקאים שרוצים להשמיד את

לימוד התורה ואת אורחות החיים של התורה בארץ ישראל?

ב- ואם זה המקרה, איזה סוג של אירוע יצטרך להתרחש בכדי שזה יקרה?

השאלות האלה הטרידו אותי.

ש"ת פרשת בהעלותך תשפ"א

תגובה תהיה מוערכת מאוד.
תודה רבה, ותזכו למצות

תשובה: א. לא כדאי לכוון על אנשים מסוימים, פעמים זה יכול להיות טעות, ופעמים יכול לעורר שנאה יתירה. עדיף לכוון למי שהקב"ה יודע שהוא בגדר ולמלשינים.

ב. הרבה דרכים למקום כיצד לעשות זאת, מי באש מי במים, מי בחרב ומי בחיה. כח הדמיון רוצה לצייר איך זה יהא, אולם זהו "דמיון", ולא בהכרח שנדע תחילה איך וכיצד הדבר יהא.

מידה שאדם מודד כן מודדין לו

י"ג סיון התשפ"א #12786

שאלה: זכויות המשך 12090

שלום כבוד הרב,
מה כוונת הדבר במידה שאדם מודד כן מודדין לו (אני יודע מה זה אומר בעלמא אך הכוונה כאן איך זה מתקשר לשאלה ועונה עליה)?

אני אכן מתפלל גם על זה רבות מאוד לא דווקא באותו נוסח ממש אבל אכן רבות מתפלל על המון דברים וגם זה המון מאוד ואני לא מרגיש כלל שום פתיחה ולא שום הרגשה אפילו לא קצת בשום יום בשנה

שאלות אלו ממש כואבות לי וחשוב לי לדעת באמת תשובה עליהן מה לעשות

תודה רבה

תשובה: כדאי לנסות לכתוב את כל הדברים הטובים שיש לך, בפרוטרוט.

ואח"כ לנסות לחשוב איזה פרטים או לפחות פרט אחד קטן נעשה טוב יותר.

בעניין מהות האדם

י"ג סיון התשפ"א #12778

שאלה: בנוגע לשאלה מספר 12588 פשוט שהאדם הוא לא הבשר שלו בשר אני מתכוון מה שאנחנו גם קונים לארוחת צהריים להבדיל, ולעצם העניין אין הוכחה ליסוד המבואר בהרחבה בספר שהרצונות הרעים והגשמיים הם משהו חיצוני, לעולם אפשר להגיד שהאדם הוא חמישים אחוז גוף וחמישים אחוז נשמה, וזה לעומת זה עשה השם, ומי שאומר אחרת המוציא מחבירו עליו הראיה, על כל פנים תודה להרב

תשובה: נכון מאוד! כל כוונת השערי קדושה הוא רק להוכיח שזה לא הבשר, אלא יש אף פנימיות לאדם, אולם אינו הוכחה מהי הפנימיות. וזה יש לנו קבלה מן החכמים ולא ראיות על כל פרט ופרט!

בירור המאכלים

י"ג סיון התשפ"א #12777

שאלה: שלום לכבוד הרב.

ח שו"ת פרשת בהעלותך תשפ"א

מכיוון שכל עסקנו זה בירור ניצוצות הקדושה בכל מעשינו ובפרט ביותר בעסק האכילה האם ניתן לומר שלמרות שמוצר מסוים מקבל כשרות של השגחה מסוימת ואפילו למהדרין מן המהדרין עדיין כל עוד יש במוצר רכיבים מעובדים סינטטיים שהוספו למוצר על מנת להאריך חיי מדף או לשפר טעם ומראה או מכל סיבה שהיא זה הרי יקשה על הבירור הרוחני באכילה של אותו מוצר?

הרי גם אם אין באותו מוצר רכיבים האסורים על פי התורה זה לא אומר שזה יהיה קל לעיכול הן מבחינה פיזית והן מבחינה רוחנית.

כשם שניתן לאכול עפר או קליפה של פרי וזה לא אסור אבל הבירור של אותה הקליפה יהיה קשה הן מבחינה פיזית גשמית והן רוחנית.

ורואים בחוש שמבחינה פיזית ככל שאוכלים יותר מאכלים תעשייתיים שמכילים חומרים סינטטיים כמו חומרים משמרים, צבעי מאכל, מייצבים וכו'.

ככה לגוף יותר קשה להתמודד לאורך זמן עם הבירור של אותם מאכלים כאשר צצות תופעות של בעיות בריאות כאלה ואחרות לא עלינו.

האם ניתן לומר שככל שאוכלים מאכלים שהם קרובים יותר למצבם הטבעי ככה הבירור שלהם יהיה קל יותר גם מבחינה גשמית

אבל גם יהיה קל יותר לבירור רוחני וממילא יועיל יותר לעבודת השם?

תודה

תזכו למצוות

תשובה:

הבעל חי יותר קרוב לבירור, הצונח רחוק יותר, והדומם רחוק עוד יותר. וככל שהמאכל רחוק יותר מטבעו של האדם, רחוק יותר מבירור, כי הבירור "שנעשה חלק מהאדם". ולכך בעל חי שקרוב לאדם, יותר קרוב לבירור מן הצומח, והצומח שקרוב יותר מן הדומם, קרוב יותר לבירור. כי הבירור אינו בירור ע"י האכילה בלבד, אלא שנעשה חלק מהאוכל, חלק מהאדם.

השרוי בלא אשה

י"ג סיון התשפ"א #12742

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א, המאלפנו בינה, שלומו ישגא!

ראינו שהרב כתב בתשובה ש"מצינו גדולי הדורות שלא נשאו אישה והיו מאושרים". והתבונננו בדבר, א. נתאמצנו למצוא מי מגדולי הדורות לא נשא אשה (חוץ מבן עזאי לשיטה א'), ב. מנין שהיו מאושרים? ג. לכאורה השואל התכוון לאנשים מן השורה (כך מסתבר ששאל מהיכרות אישית שלו או של מי מקרובו), ואיך יתכן שאדם שאינו כבן עזאי ועבר על ד"ת שלא נשא אשה, (והקב"ה יושב ומצפה ואומר תיפח וכו') יהיה מאושר? וכבר אמרו חז"ל שרוי בלא אשה שרוי בלא שלום ובלא ובלא וכו' וכו'.

מחילה על השאלה, אבל תורה היא וללמוד אנו צריכים, נשמח אם יואיל הרב להרחיב ולבאר את דבריו, ושכמ"ה.

תשובה:

א. חזקיה לא נשא, רק ע"י מעשה שהיה, כמ"ש בברכות (י, ע"א).

דניאל לא נשא אשה, ולא הוליד בנים. עיין אברבנאל (יחזקאל, יד, כג).

ועיין מגלה עמוקות (אופן מג, ואופן כט, ואתחנן), שכל מי ששורשו מעין בן עזאי, אין לו אשה.

ב. בהכרח שמי שזכה לנבואה מאושר הוא. וכן הדבק בתורה כבן עזאי בוודאי מאושר הוא. ולא יתכן אדם גדול שאינו שמח ומאושר בחלקו!

ג. אין הכוונה למי שלא נושא אשה ועובר על הדין, אלא על אדם שלא נשא כפי הדין, כגון שעדיין לא מצא את זיווגו וכדו'. שאל לו לילך חשכים כל זמנו, אלא להיות מאושר בחלקו עתה, ולהמשיך לחפש את זיווגו.

חיפוש ספר מהרב

י"ג סיון התשפ"א #12737

שאלה:

בס"ד.

לכבוד הרב שוורץ שליט"א.

תודה רבה על כל ספרים ובפרט על סדרת 'דע' מאוד נהניתי מהם והרבה התעליתי מהם, אולם באתי לשמוע חוות דעת של הרב בשאלה שקשה לי למאוד לפתרונה.

מאז הייתי לאיש הרי אני אוהב מאוד לחשוב מחשבות ובפרט בדברים עומקים ותענוג נפלאה היתה לי מכל זה, ה' זיכה לי להיות בין לומדי תורה בהיכלי דמלכא. ועוד, שמאוד מאוד אני אוהב להכיר את עצמי ותכונת נפשי, ואשר על כן ספרי הרב נאהב עלי למאוד.

אולם תקופה מודגשת ומסיומת היתה לי צער ויסורי נפש למאוד, לא יכולתי לתפוש מה אירע כאן. עד שה' האיר עיני כי אני חושב יותר מן הוצרך, כי הייתי מחשב ללא הפסק והתחיל לפרוח מחשבות בראשי בכל רגע, ואף גם בעת הלימוד לא יכלתי לפסוק את עצמי ממחשבותי, כי הייתי קשור להם בקשר של קיימא ממש וכאילו המחשבות הכריחו לי לחשוב מהן וד"ל, ואף בעת השינה קמתי במחשבות של הסוגיא (הדמיון שבהם) שלמדתי אז, בעת ששחחתי עם אנשים ג"כ היתה קשה לי לפרוד מהם, ובעת הלימוד לא יכלתי לגמור ממחשבה אחד ולקח לי מאוד מאוד זמן, שהתחלתי בכל פעם לחשוב עוד הפעם האם אמת או לא האם אמת או לא וכן שוב ושוב, וזה גרם לי עוד ועוד מכשולות ואכמ"ל.

וה' האיר עיני להשתמש בכח 'הדעת' לפי הבנת דעתי כי כעת לא זכיתי למצוה היכן ביאור הרב ענין הדעת וספר דע את דעתך א"א להשג בחנות שבנפש, והתחלתי לגמור כל מחשבותי באופן שאין אני חושב עוד, בסוגיא אחר שגמרתי ובררתי לעצמי הנראה נכון, מאז שוב לא! אני אומר לעצמי זה הנלענ"ד וכל הכבוד לחלוק עלי, וזה הועיל לי הרבה, וברוך ה' עכשיו כמעט שנתרפה אני מזה.

אולם יש לי שאלה לשאול, כי כמה פעמים כשאני גומר הסוגיא מה שנלענ"ד, אולם אחד מבני חברתי באה עלי לשוחח עמי אודות הסוגיא ומראה לי דברים שלא לפי מה שהעליתי, ואני רואה שלא כוונתי על האמת וברוך ה' שאינה לידי איש ההוא שהאיר עיני, ואין אני מדבר אודות קושיות חזקות כמו גמ' הפוכה או רש"י שאר ראשונים, שזה ברור שאי אפשר 'ללמוד שקר', רק כוונתי למהלך של סוגיא שכמה פעמים איכא כמה מהלכים רק אחד משמע קצת יותר ומדויק יותר ודי למבין.

אולם מעכשיו אם אני רוצה להחליף את המהלך שלי שאני רואה את מהלך של איש ההוא נראית יותר נכון, ותיכף ומיד אני לא משקר ומגזם בזה אני מתחיל להרגיש בנפשי כמו 'חלישה' חילשות הדעת, שכח הדעת שבי שכבר גמר הסוגיא באופן אחרת מתחיל להתנועע, ואני מרגיש הרגש 'כשתי פרוטות', וכחולשה בכל הגוף.

ולא עוד אלא אם אני מבטל דברי לפני חברי שוב נפתח אותה צינור של מחשבות שהיתה לי בעת חוליי, ומתחיל לפרוח מחשבות כנ"ל כמובן באופן פחות יותר.

ואני מדגיש, שבעת שיש לי דעה אני סובר כך 'אצלי' וכל הכבוד לחלוק עלי, וכל השאלה הינה נוגע לנפשי לחוד.

1 שו"ת פרשת בהעלותך תשפ"א

ומעתה השאלה שלי היא, אני באמת מוכן ומזומן מצד עצמי (כעת אני חושב ככה) להחליף הסוגיא ולידע האמת ואם כן זה עלי לעשות, אבל מצד אחר זה יהיה לי ליסורי רב, וא"כ עלי להיות עומד במהלך 'שאינה אמת כל כך'.

ולהיות עומדת בשתי מהלכי הסוגיא קשה לי מאוד כדאבאר.

עד כאן השאלה, אבל בנוסף להנ"ל רציתי להוסיף, דלכאורה היה אפשר לומר מה בכך תקח שניהם ויהיה לך שני פירושים, גם ע"ז (אנה) אני באה. שיש לי מכאוב ליקח הרבה פשטים בדבר אחד, למשל אם יש שני פירושים ברשב"א אחד ואף נוגע להלכה, בודאי אני אלמוד את שניהם, אבל נפשי יאחוז רק דרך אחד, כי אם אחק את שניהם חסר לי "הביאור בהרשב"א, ורק אם אקח את אחד שזה הפשט, ורק יש מי שלמד באופן אחרת הרי זה טוב, ואני קורא דבר זה דעת.

ושוב לשאלה הנ"ל, מה עלי לעשות ללמוד הנראה לענ"ד או להחליף לידע האמת ולעבור יסורים נוראים, ובאמת תקוותי שהרב יורה לי דרך האיך לעשות את שניהם.

ואפשר שזה בא מכח 'גאוה' ועלי לעבוד על מידת הגאוה, הקיצור אין אני יכול להכריח בזה, ואני זקוק לתשובות הרב בסי"ד.

הדברים בקצרה ובתקווה להבנה, ואם לא אפשר לי לכותבם עוד הפעם בביאור יתר, ואתכם הסליחה.

תשובה:

לעולם אי אפשר להשיג את החכמה בשלמות. ולעולם תמיד יש הבנה עמוקה ונכונה יותר מאשר האדם השיג בסוגיא וכדו'. וזה צריך להביא לידי ענוה מחד, ומאידך לשמוח לעולם בחלקו שזכה להשיג בדברי תורה.

יש נפשות שמחוברות למהלך אחד, מיקוד בשיטה אחת. וזה למשל היה חלקו של החזו"א. אין לך לשנות את צורת לימודך, אלא לזקקה.

קירבה לבורא באמצעות לימוד גמרא

י"ג סיון התשפ"א #12736

שאלה: כשאתה לומד על מישהו שמעולם לא פגשת, למשל, אתה קורא ביוגרפיה עליהם, או לומד את מפעל חייהם, אתה מרגיש שאתה מכיר אותם טוב יותר לאחר שלמדת עליהם, מה שיוצר קשר. אם היית פוגש אותם אחר כך, יהיה לך על מה לדבר.

עם זאת, כשאני לומד גמרא, לעומק ולעמול להבין למשל את המחלוקות בין אביי לרבא והנימוקים לדעותיהם והכללים העולים ממחלוקותיהם, אני לא מרגיש שאני מכיר את הקדוש ברוך הוא טוב יותר. כתוצאה מכך.

אולם לימוד גמרא לעומק אמור להיות רוב הלמידה שלנו, והיא אמורה לקרב אותנו להשם?

איך זה עובד כדי ליצור חיבור בינינו לבינו?

תשובה: תכלית החיים - "דבקות" בבורא. לשם כך נצרך שנהייה דומים לבורא, "הוי דומה לו".

במעשה - לדוגמא, מה שאמרו חז"ל, מה הוא שבת בשבת, אף אתה שבות.

במידות - מה הוא רחום אף אתה הוי רחום.

במחשבה - קנין צורת מחשבת הבורא הנגלית בתורה. וע"י שהאדם לומד כראוי, יודע את מחשבת הבורא, ודבק בצורת מחשבה זו, ועי"ז דבק בבורא.

זאת מלבד האור שבתורה שמדבק את האדם בבורא.

לגבי התשובה אל השאלה #2588

י"ג סיון התשפ"א #12721

שאלה: לגבי התשובה אל השאלה #2588 למשל מה הרב יכל להתכוון בדיוק. שאני יקח משהו שאני חשוך בו ולדבוק בו שיתן בי יציבות. אולי ללמוד ספרי הרב יותר בקביעות או בברירות? או משהו אחר ברוחניות? או אולי למשהו קרוב יותר לעניין גשמי? תודה

תשובה: לקחת משהו ולדבוק בו!

התעוררות עכשיו בעולם

י"ג סיון התשפ"א #12720

שאלה: א) עכשיו יש התעוררות בעולם לביאת משיח, מכמה אנפין. איך יכולים לעשות תשובה לקראת הגאולה, בתוך חיים הרגילים שלנו, ולעשות את כל ההכנות לזה וכל המוטל עלי לתקן? ב) האם התילים (חיצים) שנזרקו אצל ירושלים הוא סימן יותר מיוחדת לקראת מלחמת גוג ומגוג וביאת משיח? ג) האם ההתעוררות הגדולה והאבילות הגדולה בכלל ישראל עכשיו מחמת האסון במירון הוא דבר שיכולים להביא את כל כלל ישראל לתשובה?

תשובה: א. לפרוש כמה שיותר משער הנו"ן דקליפה, ולדבוק כמה שיותר בשער הנו"ן דקדושה, פשיטות, תמימות, אמונה, חיבור חזק לקב"ה. ולעומק מעמקי התוה"ק, וחיבור עצמי עמוק מאוד ופשוט לעצמו.

ב. זה אינו סימן, זה חלק ממלחמת גוג ומגוג, אנחנו כבר בתוכה.

ג. לעורר רחמים שיבוא בפחות ייסורים.

כף זכות

י"ג סיון התשפ"א #12719

שאלה: זה לשון שו"ת מספר #11007

איך צריך להיתחם למעשה ששוטרים הרגו ילד והאם יש לדון את השוטר שנסע לכף זכות או שלא? תודה רבה

תשובה #11007: מן הדין אין חיוב, כי פורקים עול תורה ומצוות וגדרי דין. אולם ממידת חסידות לדון הכל לכף זכות.

ותמוה דהא בהדיא כתיב משלי כא יב 'משכיל צדיק לבית רשע מסלף רשעים לרע'.

תשובה: לפי איזה פירוש יש לך קושי?

הקדמות בעל הסולם

י"ג סיון התשפ"א #12694

שאלה: שלום לרב שליט"א

האם הרב לא ממליץ כלל ללמוד בכתבי או בהקדמות בעל הסולם למי שעוד לא למד קבלה?
האם לא יכול לתת הבנה טובה של מהות האדם ויכול לתרום לעבודת ה' ולרומם אותה ולעזור להיות יותר בדבקות, ואולי גם לשמש אותי בהבנת נפשם של המטופלים?
תודה רבה
חג שמח

תשובה: כל דבר בנוי תחילה שיש לו שורש, ואז יש ענפים. והשורש יש בו את פשוטו ויש עומקו. אם מקדימים את הענף לשורש, או את עומקו לפשוטו, אין הדבר עולה יפה.

הדברים אמורים הן בהשקפה של תורה, והן בחכמה הפנימית. וכן בכל שאר חלקי התורה.

ולכך, רצוי תחילה ללמוד את תורתן של ראשונים, ולברר מה עולה מדבריהם. ואח"כ ללמוד את דברי רבותינו האחרונים עד דורות אלו, ולברר מה חידדו בדברי הקדמונים. אולם אין ראוי על דרך כלל להתחיל מהסוף להתחלה.

וכן בחכמה הפנימית, תחילה יש ללמוד את היסודות והלשון הפשוטה, כאוצרות חיים ועץ חיים. ואח"כ לפתוח בלימוד השיטות, כגון רש"י, רמח"ל, לשם, ובעל הסולם. ואז ברור לאדם מהו הפשוט, מה התוספת, ומה העומק הגנוז בתוך הפשוט.

ילד מכור למשחק באינטרנט

י"ג סיון התשפ"א #12692

שאלה: לכבוד מו"ר שליט"א,

בס"ד אני מנסה לעזור להורים להתמודד עם ילד בן 13 המכור למשחק מסוים באינטרנט. סדר יסודות נפשו: עפר ואש חזקים בקיצוניות, העפר עיקר, ורוח ומים חלשים מאד מאד. ההתמכרות היא למשחק אחד בלבד, שבמשחק זה יש בניה של בניינים דמיוניים וכדו', שכנראה נמשך לזה מאד מחמת יסוד העפר שבו, ואף הרבה כליו של שבירת כל מיני דברים ודמויות שלזה כנראה נמשך מחמת יסוד האש שבו. וכמו"כ יש אפשרות לראות כיצד אנשים אחרים משחקים דרך הרשת שלזה כנראה נמשך מחמת חוסר החברה שבה שרוי מחמת בעיות של יכולת תקשורת עם הסביבה. כמעט ואיננו מתעניין בדברים האחרים שיש באינטרנט, ומחד זו הצלה גדולה, ומאידך זה רק מראה את תוקף יסוד העפר, וחולשת יסוד הרוח והמים, (ותכונה זו בולטת בעוד הרבה פרטים בחייו). יש לציין שנפל למצב הזה, מחמת שמגיל קטן מאד היה לו קושי גדול בתקשורת עם סביבותיו וחבריו בכיתה לעגו לו הרבה ועד עכשיו סובל מכך שמרגיש שהילדים ה'חרדים' גרמו לו לזה, ונוצר אצלו שנהא כלפיהם ורצון להיות שונה בלבושו מהם, עד שהוריו הבינו שיש כאן בעיה, ושלחוהו למוסד לילדים עם קשיים, אלא ששם כנראה למד מושגים חדשים והשיג אייפון וכל פעם כשהוריו מצאו ושברוהו כעס מאד והשיג בדרכים אחרות או קנה חדש, עד שכעת קנה אייפון 'מושגח' והוריו הבינו שאין תועלת להלחם בזה ואדרבה הרבה נזק יש ממלחמות האלו, ולמד לאהוב לפרוץ חסימות שיש בכל מיני מכשירים, וככל שנלחמו בו בכח כן גבר כח האש שבו להשיב מלחמה מנגד. והצעתי להם לעזור לו בשיטה של הרב לגמילה מהתמכרויות, וכיון שכנראה היסוד החזק שבו הוא יסוד העפר, ניסיתי לעבוד כפי שהרב הדריך באופן הגמילה ע"י יסוד העפר שיהיה הרגל הפכי, וניסיתי לשכנעו להוריד לאט לאט את הזמנים בהם מתעסק עם המשחק, אולם כמובן שצריך להציע לו בזמנים אלו חלופה אחרת קבועה, וכאן נתקלנו בבעיה שכל מה שניסינו להציע כל רעיון אפי' הכי מענין, והכי מביא הנאה, איננו מסוגל לקחת אותו כתחליף קבוע, אפי' לזמנים קצרים ביותר, ודוחה את הדבר ואומר אח"כ אני חייב לסיים משהו... ואף לדבר עמו בזמן קבוע לא כ"כ מצליח כי תמיד ראשו תפוס במשחק.

יש רק דבר אחד שתמיד אומר שהוא רוצה אותו חוץ מהמשחק, וזה ללמוד אנגלית ותכנות מחשבים, וההורים לא יודעים אם כדאי להסכים לכך, כי מצד אחד אולי זה יהיה הפתח להוריד אותו לאט לאט מההתמכרות למשחק, אולם מצד שני

יג שו"ת פרשת בהעלותך תשפ"א

מפחדים שזה ישקיע אותו בעולם אחר, שא"א לדעת אחריתו- דהיינו, יחשוף אותו לתכנים מרתקים ומסוכנים שירחיקו אותו עוד יותר מעולם התורה.

וע"כ שאלתינו:

- האם זה באמת הכיוון הנכון לחפש תחליפים ולהוריד את ההרגל, או שיש כיוון אחר שצריך לילך בו במצב זה.
  - האם כדאי לקחת את הסיכון וללמדו אנגלית ותכנות מחשבים.
  - עוד רצינו לשאול, שבתקופה האחרונה הוא מסרב ללכת ללימודים, אפ"י לא לזמן קצר, כי מרגיש מנותק מהכל, וראשו נמצא במחוזות אחרים עם סוגי הדמויות שמשותפים במשחק הנ"ל, והשאלה היא האם להכריח אותו להיכנס למסגרת עם פנימיה, שתאלץ אותו לקבל מרות והרגלי חיים בסיסיים, ולהתמודד מול חברה תקינה או שיש לחשוש מלאתגר אותו בשלב זה. בשיחה עם ההורים הסכים ללכת לפנימיה בתנאי שיש שם מחשבים ברמה שתספק אותו.
- תודה רבה.

תשובה: א. כן. אולם לחפש תחליפים שיש בהם יותר ויותר בהדרגה יסוד רוח ומים, פחות אש.

ב. כן. מתוך שמירה וריחוק בשום שכל ותפלה. בין כך מצבו עתה יותר מורכב כי השעמום והבטלה מסוכנים יותר.

ג. בין כך מסכים לפנימייה עם מחשבים. כמובן שנצרך זהירות רבה במוסדות מעין אלו.

אתם תהיו אור לגויים

י"ג סיון התשפ"א #12688

שאלה: שלום לרב,

- הדיון הכי בוער בין היהודים לבין הערבים הינו מי היה ראשון בשטח ישראל מי קדם למי בבעלות על שטחה של ישראל ע"פ המקורות מהי האמת?
- האם הרב חושב שניתן ליישב ויכוח זה, לפתור אותו וליצור מצב של באמת שלום או שמוכרחים לחכות למשיח שיעשה את העבודה?
- האם התורה אכן מעודדת את עניין ההתנחלויות למרות שמעוררות מתח רב ביחסים עם הערבים?

תשובה: א. כתב רש"י מחז"ל, בתחילת התורה, ומה טעם פתח בבראשית, משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים, שאם יאמרו אומות העולם לישראל, לסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם, כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו.

ב. זוהי גלות בין בני ישמעאל, והיציאה ממנה רק ע"י משיח, לעת עתה יש בזה עליות ומורדות, וניתן להגיע להשקטה חלקית בלבד.

ג. השאלה מורכבת מחיצוניות ומפנימיות. חיצוניות - חלקם גורמים הגנה ושמירה מפני הפורעים, וחלקם יוצרים מתח יותר. ונצרך שיקול דעת עדין על כל מקום ועל כל עיתוי מה ראוי לעשות. פנימיות - החזרה לארץ ישראל, במדרגת "אור", זהו חלק מתהליך ארוך של הארה, ובפרט משנת ת"ר, שנפתחו שערי החכמה, כנודע, בבחינת בשנת שש מאות לחיי נח נפתחו ארובות השמים, שערי חכמה ופנימיות. אולם במדרגת "הכלי", שולטים הערב רב על האחיזה בארץ ישראל, ולכך אין לנו חלק בכך כלל וכלל. כל החזרה לארץ ישראל באופן של "שלטון", לעומת חזרת תלמידי הבעש"ט והגר"א, אינו רצון ה', אלא שליטת הערב רב.

משקלי האותיות

י"ג סיון התשפ"א #12678

לכבוד הרב שלום וברכה!

אשמח מאוד אם הרב יוכל בבקשה לכתוב לי על הנושא של משקלי האותיות, אני מבין שזה נושא רחב מאוד אבל מצאתי כמה דברים על נושא זה והייתי מאוד רוצה להרחיב את ידיעותי בנושא זה. ואשמח אם כבוד הרב יעבור על הדברים האלו:

ראיתי בספר ליקוטי הש"ס לרבנו האר"י זיע"א (הוצאת מכון שערי ירושלים תש"פ) שהובא בסופו פירוש מאמרי רז"ל על דרך הסוד ושם כתב, וז"ל:

הנה אמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא דף כה ע"ב) כי הקב"ה הניח רוח צפונית פתוחה. דע כי אותיות האלפא ביתא הם מוחלקים כפי טבע יסודות אש רוח מים עפר, והנה אותיות א"ש הם אח"ט מ"פ ש"ן מ' זי"ג, אותיות ר"ח ג"ז ב"ם הר"ץ, אותיות מים ד"ה לע"ר ס' ואלף במילואה, אותיות עפר צת"ף, סך הכל אלף תתפ"ג ת"ק ת"ק לכל רוח ונשאר רוח אחד שלא נשלם וחסר ממנו מספר קי"ז אשר משם נכנסים מזיקים, וזהו ירך צפון שלא נשלם. עכ"ל.

ויש לי כמה שאלות על ענין זה.

א. מהו הביאור במה שכתב באותיות המים ואלף במילואה ברור הוא שא' המילוי שלה הוא אל"ף אך כבר אות ה' סופית נמצאת באותיות עפר כמובא שם צת"ף ואם כן צ"ע מה הכוונה.

ב. במדרש תלפיות ענף אותיות הובא ענין זה ויש הבדלים ושינויים בין הדברים וצ"ע מה הוא הנכון או שיש בזה כמה בחינות, וז"ל המדרש תלפיות:

א"ה, קיבלתי מיודעי חכמת האמת, יסודי האותיות ומשקליו וחלקיו וכוחותיו, והיא חכמה נפלאה, אשר עמה יוכל האדם להבין רזין סתימין וטמירים, ודברים עליונים ונפלאים, והיא חכמה ארוכה מארץ מדה, ורחבה מני ים, ולא השיג לפניך רק יסודי האותיות וחלקי יסודותיו, ומספר כחותם דרך כלל, בקיצור מהקיצור, וישמע חכם ויבין בדעתו בנעימות החכמה, ויקנה לו רב, בדמים יקרים שילמדנו אם תמצאהו וזהו סדורן:

א ה ט מ פ ש ן א לו הם אותיות, כלם מיסוד האש.

ג ז ס כ ק ך ף א לו הם אותיות, כלם מיסוד הרוח.

ד ח ל ע ר ם א לו הם אותיות, כלם מיסוד המים.

ב ו י נ צ ת ץ א לו הם אותיות, כלם מיסוד העפר.

ודע שכל אות ואות יש בה כ"ח מדרגות. כיצד, אות א', שהיא אות ראשונה מאותיות יסוד האש, יש בה כ"ח מדרגות באש שבה, עד שמדרגת כח אינו כל כך אש תקיף, ואף על פי כן מדרגה זאת נחשבת ראש לאות ה' מיסוד האש, אשר אחר אות האלף. ובאות ה' בעצמה, יש בה גם כן כ"ח מדרגות, באש שבה, ומדרגת כ"ח שבה אינו אש תקיף כל כך כפי בחינתה, ועם כל זה מדרגת הכח שבה שהיא מדרגה חלושה, היא ראש לאות ט' הבא אחריה, ובאות ט' יש גם כן כ"ח כחות כמדובר. וכן בשאר אותיות האש, כסדר הזה. וכן באותיות יסוד הרוח, והמים, והעפר. וזהו נקרא משקלי האותיות, שכדי ליכנס בחכמה זו, צריך תחלה שירגיל בדעתו שקלי כל אות, וחלקי חלקיו, וכחותיו, כמה נופלת כל אחד מחברתה, בכל יסוד, ומשם יבא להבין ולבדוק, בשם האדם, מה מעשיו, כדר' מאיר דהיה בדיק בשמה, והוא שהיה בקי בחכמה זו, והיה שוקל מספר יסודי האותיות שבשם, כמה חלקים היה בהם מאש, או מרוח מים ועפר. וכפי היסוד הגוברים חלקיו, אם מאש אם מרוח אם ממים אם מעפר, שכל יסוד מורה על דבר אחר, על הצדקות או על הרשעות, וכן על כל פרטי הדברים והמעשים, והיה שוקל אם חלקי האש שבו, או הרוח או המים או העפר, הם מהחלקים הקלים או הקשים, או כמה יש מזה או מזה, ועל ידי שקלי אלו, היה מכיר בשמו של אדם, מה מעשיו.

ובזה נתבאר לי המאסף גם כן קושי העצום שנתחבטו בו המפרשים ז"ל, עיין בספר יד יוסף זה לשונו, דאך ר' מאיר הוה בדיק בשמה, שהרי יש שמותיהם נאים, ומעשיהם נאים, כשמות השבטים. ויש שמותיהם כעורים ומעשיהם כעורים, כמרגלים. ויש שמותיהם כעורים ומעשיהם נאים, כשמות עולי גולה. ויש שמותיהם נאים ומעשיהם כעורים, כעשו וישמעאל וכו'. ומקשים וכיון שיש שמות כעורים ומעשיהם נאים, איך רבי מאיר היה בודק בשם, דאפשר שאף על פי ששמו כעור, מעשיו נאים.

והנה בזה יתורץ, דהכוונה בדיק בשמה, הוא במשקל אותיות שבשמו, כפי חלקי היסודות, וקלותם, וחלקי חומרותיו. ובה תבין חכמה אדם הראשון, ששם שמות לכל נברא, ושבו הקב"ה על זה לפני מלאכי השרת, כאמרם ז"ל, כי הבין בכל בריה חלקי משקלי יסודותם, חלקי החמורים והקלים, וכפי חלקי יסודותיו, קראו שם באותיות מורים על חלקי פרטי עירוב היסודות שבו, וכן על דרך זה בדקות ההשכלה. ועיין ברבינו בחיי ז"ל פרשת קת (דף קפ"ח ע"א), שהשכיל אדם

הראשון בחכמה האותיות, לקרוא השמות כפי טבעי הבריות, בגבורה וקלות ואכזריות וכו', ועיין גם שם בפרשת בראשית. וכו' עכ"ל.

וכן עיין בספר עטרת פז לרבי רפאל משה אלבז מהעיר צפרו במרוקו שכתב, וז"ל:
ברו"ח קדי"ם

הדבר אשר העירני לחבר הקונטרס הלו. הוא למען דעת מעט מזער מסתרי תורתנו הקדושה דכולא בה תורה חתומה. ובה נבראו שמים וארץ וכל צבאם ברוחו שמים שפרה ואת הארץ כי נעמה. והכל ע"י צירוף ז"ך אותיותיה הנעימים כמ"ש בספק יצירה שקלן צרפן המירן וצר בהם את כל היצור מאדם ועד בהמה. ופי' שקלן הוא כי ז"ך אותיות התורה הם חלוקים לארבע יסודות רוחניים אש רוח מים עפר, וכל הקודם בסדרים אלו הוא חזק מחבירו כ"ח מדרגות כגון א' היא אש חזקה, ואת ה' היא אש אלא שפחותה ממנה כ"ח מדרגות וכן כלם. המשל אברהם אות א היא מעלה א' מיסוד האש. ואות ב' היא מעלה א' מיסוד העפר, ואת ר' היא מעלה חמישית מיסוד המים, ואות ה' היא מעלה שנית מיסוד האש, ואות ם היא מעלה ששית מיסוד המים, נמצא שיסוד האש גובר בו על שאר יסודות וזהו משקל שם אברהם, והכל בגזירת עירין פתגמא.

אש עפר רוח מים
א ב ג ד
ה ו ז ח
ט י כ ל
מ נ ס ע
פ צ ק ר
ש ת ך ם
ץ ף ן

עכ"ל. ועיין שם עוד בהמשך דבריו.

וכן מצאתי בספר בן איש חי הלכות לרבינו יוסף חיים רשכבה"ג של כל בני גולת בבל שכתב בפרשת פנחס שנה שניה בהקדמת דבריו, וז"ל:
"לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות" (במדבר כו, נג-נד) נראה לי בס"ד על פי מה שכתב הרב מדרש תלפיות ז"ל דמה שאמרו רבותינו ז"ל (ספר יצירה) שיש ד' יסודות אש, רוח, מים, אדמה - זהו בכללות, אבל בפרטות הנה ד' יסודות הנזכרים כל אחד יש בו חלקים רבים במדרגות, זו למעלה מזו. וענינם הוא כי כ"ז אותיות התורה יש מהם שבעה אותיות שהם מיסוד האש, והם אותיות אהט"מ פש"ן ושבעה אותיות שהם מיסוד הרוח, וששה אותיות מיסוד המים ושבעה אותיות מיסוד העפר. ובכל אות ואות יש בה עשרים ושמונה מדרגות, כיצד? אות ראשונה משבעה אותיות דיסוד האש - היא אות א' - יש בה כ"ח מדרגות באש שבה, וכל מדרגה חלושה ממדרגה הקודמת לה. ואף על פי כן מדרגת הכ"ח היא תקיפה וגדולה יותר מן מדרגה הראשונה אשר בכ"ח מדרגות שיש באות ה' (שהיא אחר אות א' של השבעה אותיות הנזכרים). וכן על זה הדרך בכולם. ועל זה אמרו רבותינו ז"ל (יומא פג, ב) רבי מאיר בדיק בשמא, שהיה יודע לשקול מספר יסודי אותיות שמו של אדם שידע כמה חלקים יש בו מיסוד האש או מרוח ומים ועפר. וזאת היתה חכמת אדם הראשון ששם שמות לכל בריה כפי חלקי היסודות הנזכרים (בראשית ב, ט). וכן כתב רבינו בחיי ז"ל שהשכיל אדם הראשון בחכמת האותיות לקרא השמות כפי טבעי הבריות בגבורה וקלות ואכזריות וכו' דכל המדות והכחות שבבריות באים ויוצאים מן היסודות שבהם עד כאן דבריו עיין שם. וזה שאמר לאלה מלשון אילי הארץ הם ישראל שהם במובחר אשר במן האדם תחלק הארץ הם היסודות שמכונים בשם "ארץ" כמו שכתבתי במקום אחר על פסוק (קהלת א, ד) "והארץ לעולם עומדת" "בנחלה" רוצה לומר בקביעות וקיום שהוא סוג נחלה במספר שמות רוצה לומר במספר המדרגות שיש באותיות השמות שלהם: עכ"ל.
ונראה שכולם הלכו אחרי סדר האותיות שכתב הרב מדרש תלפיות ולא כמו שמובא בספר ליקוטי השם הנ"ל ואשמח מאוד אם תכתבו לי מה הוא הסדר הנכון בדבר זה או שיש בזה כמה בחינות וכן מי עוד מדבר ומבאר ענין זה של חלוקת האותיות ליסודות אש רוח מים עפר. והמשקלים שלהם.

תודה רבה על הכל

תשובה: בליקוטי הש"ס מדבר במדרגת "מקום", רוח אחד שלא נשלם. במדרש תלפיות מדבר במדרגת "נפש", שעל ידי זה בודקים את האדם, ע"י שמו. וזהו שורש החילוק.

בענין חילול השם

י"ג סיון התשפ"א #12676

שאלה: לכבוד הרב שליט"א,

הרב כתב בתשובה שאין עיקר הנידון כאן השתא חילול השם, אלא דהשם מבדיל בין מקדשי שמו לבין האחרים. גם כתב דבדואי צריך לנהוג כדין. לא הבנתי כל הצורך: האם שייך חילול השם על פי דין? האם כבר אין עוד בתקופה זו ענין ה"אשרי רבו שלמדו תורה וכו'? בכבוד רב

תשובה: כל "שעושה כדין", רק אלו שרחוקים מן התורה ומצוותיה, ועל ידי זה נעשה חילול השם, על זה נאמר בזמן זה בפרט, שההנהגה היא באופן של מבדיל בין מקדשי שמו, לבין האחרים.

ד יסודות בענין יסוד העפר עצבות

י"ג סיון התשפ"א #12675

שאלה: שלום כבוד הרב!

אני ראשית רוצה להודות לכם על כל הכלים הנפלאים שאתם מורידים לעולם, ובפרט על כל התועלת העצומה שנצמחה לי מהם באופן אישי.

רציתי לברר כמה דברים בענין השיעורים בסדרה הראשונה שהרב מסר על יסוד העפר במדת העצבות. א. בסוגיית העפר דעפר שהרב אמר שאדם שרואה דבר מלוכלך, ויש לו נטייה לעפר דעפר, הוא נעשה עצוב, והעצה היא לשייר לו מקום נקי ומאיר, ולהסתכל באותו דבר עד שהוא מרגיש שהנפש נרגעת, והרב אמר לא הסתכלות בעלמא, אלא מבט של חיבור וריכוז, ולמקד את ראייתו, ולהתחבר לאותו מקום של בהירות, האם אפשר להסביר יותר, למה הרב התכוון 1. לא הסתכלות בעלמא? 2. אלא מבט של חיבור וריכוז? 3. ולהתחבר לאותו מקום של בהירות? ב. בסוגיית המים דעפר שהרב אמר שענינו תאוה לדבר גס ועב, שהאכילה שלו נובעת בעומק ממקום של נטייה לכבדות, וזה מתחלק לשני חלקים, האחד בנטייה למאכלים כבדים, והשני נטייה לאכול עד מקום של כבדות, והרב לא ביאר שם איך זה מתחבר לענין העצבות, 1. האם כוונת הדברים, שלאחר שהוא מרגיש כבדות, הרגשת הכבדות מביאה אותו לעצבות, ואם לא אז איך מגיעה העצבות?

ג. ובאותה הסוגיה הרב אמר שיש בן אדם שאוכל לשובע נפשו, מעיקרא הוא משער לעצמו כמה שהוא צריך לאכול, וזה בערך שיעור מאכלו, אבל בן אדם שאוכל לפי צורך גופו, לפי מה שהוא מרגיש, ובוה יש שני הרגשות, הרגשה של שובע והרגשה של כבדות, למה הרב התכוון אדם שאוכל לשובע נפשו, 1. האם הכוונה לצורך קיומו, ואם כן איך ישער זאת, ואם לא למה הכוונה? 2. ועוד האם האדם לא צריך לאכול לצורך גופו, עד שירגיש שהוא שבע?

ד. בסוגיית הרוח דעפר שהרב אמר שענינו יאוש, מחמת הרוח שנחלשה או נעלמה, שזה שליטת העפר על הרוח, והרב אמר שהעצה לחפש איפה הנקודה הכי חזקה שהוא מוצא בה תקווה בתחום אחר לגמרי, ובאותה הנקודה להגביר את אותה תקווה, וכשהוא מרגיש שהוא הגדיל את חלקי התקווה בנקודה העיקרית, ולאחר מכן בעוד נקודות, עכשיו הוא צריך לחזור ולעורר את התקווה גם כאן, והרב הוסיף ואמר שהעבודה כאן היא לעורר את התקווה בכוחות הנפש הבהמית, ולא הבנתי 1. אם התקווה היא לא בה', אז מכח מה יש לו תקווה? 2. ואם הכוונה לתקווה מצד האמונה בכוחות שה' נתן לו והוא יכול להצליח בהם, וכן תקווה באנשים אחרים, אז איך יעורר את התקווה בצורה נכונה שלא יהיה בזה חסרון אמונה, 3. והאם הרב יכול לתת דוגמא לכך תקווה מכוחות הנפש הבהמית, ואיך לעורר אותה?

ה. בסוגיית האש דעפר שהרב אמר שענינו חשכות בנפשו, שהוא יכול להרגיש את זה בעצבות, והוא יכול להרגיש את זה במוחין, שזה כמו ענן על המחשבה שחוסם את הבהירות, ואת הכח לחשוב, והעצה החיצונית היא למקד את הראיה שלו בנר עד שהוא מרגיש שהנפש מאירה, ולא הסתכלות בעלמא אלא לקלוט ולקבל את אותה הארה, שהרב אמר למקד את הראיה שלו חזק מאד בנפש, 1. מה הכוונה למקד את הראיה חזק מאד בנפש? 2. ועוד מה הכוונה לא הסתכלות בעלמא אלא לקלוט ולקבל את ההארה?

ובעצה הפנימית הרב אמר לחזור לנקודות הפשוטות שכן מאירות ובהירות אצלו, אפילו לחזור לא' ב', וכאשר הוא יחזור אליהם באופן פנימי ועמוק, הוא לאט לאט ירגיש שהוא חוזר למקום המאיר שבנפש, לנקודות הפשוטות ולאט לאט להרחיב אותם, ועד שהוא מגיע למקום החשכות, ומכח כך הוא מושך את אותה הארה להמשך של הדברים, ולאחר מכן שהוא יחזור למקום החשון, הוא יראה שזה יאיר לו יותר, 1. מה הכוונה פנימי ועמוק? 2. ואיך אפשר לחזור אפילו לא' ב' ממקום פנימי ועמוק? 3. ועוד מה החילוק כאן בין פנימי לעמוק?

תשובה: א. בגדרי ההלכה יש גדר של ראייה, "ראיה בעלמא" (ב"מ, ב, ע"א). ויש גדר של הסתכלות, כגון מה שנאמר שאסור להסתכל בקשת, ועוד. וזהו הסתכלות מלשון שכל, התבוננות. ויש שהסתכלות מכח חכמה, הנקראת ראייה. ומכח בינה - נקראת הסתכלות. ומכח דעת, זהו חיבור, בחינת עוף ראה שמוליד ע"י ראייה זו.

ב. זה בעיקר מביא לעצלות, כי עיקר הכבדות נגלה בעצלות. אולם גם כן מביא לעצבות, כי הכבדות מביאה לחוסר תנועה, וחוסר תנועה מביא לעצבות, היפך השמח שתנועתו קלה, מקפץ ורוקד.

ג. יש צורך קיום, ויש הרגשת "שובע". וכבר כתב הרמב"ם, שלא יאכל האדם כדי כדי שביעתו, אלא ישייר שלישי, כי צורך שיעור הקיום הוא פחות מהרגשת השובע.

ד. יש תקוה שלמה ואמיתית, והיא תקוה לה'. אולם בנפש הבהמית יש תקוה תחתונה (נפולה), תקוה להצלחה ע"י כח עצמו או ע"י זולתו מן הנבראים.

יש דרך לעורר מיד את התקוה בה', ויש דרך ראשית לעורר את התקוה בתוך מדרגת הנפש הבהמית עצמה, שיש בה כח להצליח מבלי להיכנס לעת עתה מהיכן הכח, שהוא מהקב"ה. כגון אדם שיש בו טבע עקשנות, עליו לחזק את יסוד הגר"א שהעקשן יצליח, מצד בחירתו. ועכשיו אין הכרח לעתה עתה להיכנס לבירור מהיכן יש לו כח עקשנות, ומי חקק טבע זה שהעקשן יצליח.

ה. כנ"ל אות א'. התבוננות באור הנר, והתקשרות נפשית לנר.

יש לחזור למקום "הראשון" בנפש, ושם למד א-ב. הפנימיות עצמה כנודע נחלק לפנימיות וחיזוניות. וזה פנימיות שבפנימיות. ובדקות, עומק נמצא במערכת הדעת, כי יורד ונעשה פנימיות ו"ק, כנודע. וזהו חיבור מכח הדעת, לא רק דעת עליונה במוחין אלא דעת שיורדת לפנימיות המידות.

לימוד ההלכה מתוך אמונה וביטחון (דע את ביטחונך - 3)

י"ג סיון התשפ"א #12674

שאלה: שלום לכבוד הרב,

לאור המצב, ערכתי חשבון נפש אמש וקיבלתי על עצמי אמש להתחזק בלימוד ההלכה. אני לומד את סדרת הרב הנוכרת, ואבקש את כבוד הרב לכתוב עבורי (עבורנו), כיצד נכון ללמוד הלכה מתוך אספקלריה זו. מהו סדר לימוד ההלכה הנכון, ומהם ההרגשים אותם עלי לעורר, וההדגשים להם עלי לשים לב בשעת לימוד ההלכה ולאחר מכן, למעשה, בחיי היום-יום. גם אבקש ללמוד על מה עלי להתפלל קודם לימוד זה/לאורך היום, בתקוה שאזכה לקיים את הדברים.

יישר כוח גדול לרב, עליו ניתן להליץ 'תורתנו מגן לנו - היא מאירת עיננו'.

תשובה: לברר בכל ענין מהו ההלכה, כלומר מהו רצון ה' הנגלה בלבוש של הלכה, ולהכיר שרק רצון ה' שולט ומנהיג הכל, שעל שם כן נקראת הלכה, מלשון הליכות עולם לו, כנודע, דרכי ההליכה וההנהגה של הקב"ה.

למה החסידים מתפללים אחר

י"ג סיון התשפ"א #12671

שאלה: מהו עומק השיטות של אדמורי"ם שאינם מקפידים על זמן תפילה? לפלא הוא בעיני שיש צדיקים מדקדקים בדין והם עובדי ה' גדולים, אבל מתפללים הרבה אחר, לא רק לפעמים נדירים אלא כדבר לכתחילה. כיון שיש חיוב לדון לכף זכות את הצדיק, האם יש הסבר פנימי בהנהגה כזו?

תשובה: דין אונס, שלא הכינו נפשם וגופם לנפש וגוף נקי לתפילה! והשורש הפנימי שהם משורש דן או ניצוץ מכך, שהוא מאסף לכל המחנות, ולכך משמים הם אנוסים להתפלל מאוחר! כל זה רק מדין לימוד זכות, ולא על מנת לעשות כן!

על האסון במירון

י"ג סיון התשפ"א #12669

שאלה: האם הצילום של חזיונות דקדושה במירון ע"י מכשיר חכם ואינטרנט הפך את כל האור שמה לחושך, והחושך שמגיע שמה היה מחמת אורות אלו שנתהפכו לחושך ע"י הצילום שע"י כלים הטמאים?

תשובה: האור נשאר אור, אולם למי שמצורף אליו ע"י כלים אלו נעשה חושך, כמו שנאמר בחושך מצרים, שלכל בני ישראל היה אור במושבתם, חושך לזה ואור לזה.

אמונה וביטחון

י"ג סיון התשפ"א #12667

שאלה: שלום וברכה

רציתי לשאול שאלה יסודית בענייני אמונה.

באסון הנוראי במירון, אומרים שכבר התריעו כמה פעמים על הסכנות שם ובפרט המקום הספיציפי בו אירע האסון, והדבר היה צפוי רח"ל.

כולנו מאמינים בני מאמינים שהשי"ת יכל למנוע את האסון כמו שב"ה במשך שנים לא אירע כלום, והכל בגזירת עליון, אך השאלה שלי היא כזו.

הנה ההגיון נותן שיש אחראים על המקום, על האירוע על הביטחון, וכו' וכו', וייתכן שמאן דהו היה אמור לטפל בזה ומסיבה כלשהיא או ללא סיבה כלשהיא לא טיפל בזה,

יש שטענו שכיון שאנו מאמינים שהכל משמים ואדרבא שזכו להיפטר במקום הקדוש הזה מתוך דביקות וקבלת עומ"ש וכו' וכו' אין מקום לתבוע מישוהו (כמובן לדאוג שלא יהא אסונות) אבל לתבוע מישוהו זה חיסרון באמונה.

ואני עומד ושואל האמנם זו השקפת התורה?

אנקוט דוגמא: אם היה בא לפני יהודי ניצול שואה, היטלר יש"ו, ואותו אחד ראה במו עיניו את החייתיות והאכזריות שרצח בדם קר את בני משפחתו, והנה כולנו מאמינים שהכל היה בגזירת עליון, האם לא היה קם עליו לרוצחו (בא נניח שבכל אופן הוא לא יוכל להמשיך בפשעיו כגון שיישב בכלא, אך יש לו אפשרות לרוצחו בתור נקמה), האם העונש שמגיע לו זה חיסרון באמונה?

נכון שזה דוגמא קיצונית, דוגמא יותר עדינה, אדם עשה עבירת תנועה כגון שנסע רוורס במקום האסור ופגע בילד והרגו, הוא השתדל לשים לב אך לא ראה, בא נניח שיותר הוא ודאי לא יעשה זאת, האם זה חיסרון באמונה לתבוע אותו על מעשיו שעשה מעשה האסור ובגלל זה עשה נזק, האם זה סותר לאמונה שאם הילד לא היה צריך להיהרג הוא לא היה נהרג.

מה יאמרו, כאן הוא עשה מעשה ב'קום ועשה' שלא כדין אבל במירון זה היה ב'שב ואל תעשה', נביא דוגמא, אדם נסע בהסעה, הנהג לא החליף בלמים כפי הנצרך ובירידות תלולות הוא לא הצליח לבלום וקרה ח"ו אסון, האם זה חיסרון באמונה לתבוע אותו שלא עשה את ההשתדלות הנצרכת לביטחון הנוסעים, זה ממש דומה לכאן, היו אנשים שלכאן היו אמורים לדאוג לשלום הבאים לציון והם פשעו ולא דאגו לכך, האם זה חיסרון באמונה לתבוע ולהעמיד אותם לדין על שפשעו בחיי ציבור???

בחזו"א אמונה וביטחון פ"ג ט"ו אחר שביאר שהמוסר כפוף להלכה וכו', כתב "ואמנם אם רעהו עושה רשע שלא במשפט יתכן שעליו נאמר מגלגלין חוב ע"י חייב ונעשה שליח להטות העונש שנוגר על רעהו על ידו, אכן בעת שעושה ע"פ התורה

י"ט שו"ת פרשת בהעלותך תשפ"א

אין זה בכלל שליחות רע כלל וכו'
האם זה לא ממש המקרה הזה שמדובר בחיי אדם.

תשובה: כל שזהו יועיל לתיקון העתיד יש לעסוק בכך. חיפוש בעבר לשם עבר, אין בו כל תועלת. ואסור לנקום את העבר זולת היתר שהתירה תורה לגואל הדם. אולם זולת זה ח"ו לקום עליו לרוצחו נפש, אם אינו מועיל להצלה מיידית עכשיו.

כן! האמונה אומרת שאין לי עסק עם מי שעשה בפועל את הדבר, אע"פ שמגלגלין חובה ע"י חייב, אולם זה אינו נוגע לי כלל, ובעבור הנפגע כל יחסו לקב"ה. זולת באופן שיש תביעת ממון, או במקום שיש לו זכות תערומת ממונית, כמ"ש בהאמונין בב"מ. וכיסוד הגרי"ס, שגם תערומת זו זכות ממון.

יש לחזור ולחדד את סוגיית האמונה בבהירותה, ולעסוק בנפש רק עם הקב"ה.

ערבים

י"ג סיון התשפ"א #12666

שאלה: בעקבות המאורעות עם הערבים לא כדי לארגן חבורת אנשים שמגינים על כבודם של היהודים ולהרביץ להם מה דעת הרב?

תשובה: ח"ו ח"ו. רק לנסות לשמור כראוי. הסתכלות זו היא דעה זרה.

אדמיין את המילים כשאני אומר אותן

י"ד סיון התשפ"א #12664

שאלה: שלום לרב שליט"א ותודה רבה על כל השיעורים והספרים.
שכשאני באמצע תפילת העמידה, ואני מוצא את הכוונה שלי לא חזק, אם אני עוצם את עיני ואדמיין את המילים במחשבה שלי כשאני אומר אותן, זה עוזר לי להתמקד בהרבה יותר. זה עוזר לי להתמקד במשמעות המילים, וגורם לי להרגיש מחובר למה שאני אומר.
א. האם מותר לעשות זאת?
ב. האם הספרים מדברים על זה? אם כן, האם הרב שליט"א יכול לכתוב כמה מילים על העבודה הזו?
ג. האם זה נכון לעשות?
תודה להרב שליט"א, ויהי כל היהודים שותפים לבשורות טובות בלבד.

תשובה: א. כן.

ב. כן. ציור האותיות שורשו בציור שם הוי"ה לנגד עיניו. העלאת הדיבור מפה לעיניים, בבחינת "רואים את הקולות" שהיה במתן תורה.

ג. מצוין! אולם לפי כחך ולאן עם רוגע ופשיטות.

מבט הפנימי מבט של הויה

י"ג סיון התשפ"א #12663

שאלה: המשך שאלה 12540

תודה רבה לרב שהשקיע ופרט לי בתשובה האחרונה קיבלתי בהירות גודלה מאוד ממנה!

- אחרי הסדר שהרב עשה לי אשמח לחידוד בכמה נקודות קטנות
- א. הרב אמר לי שתפיסת ה'3 וה'7 גבוהה מתפיסת ה'10 אך הרב כתב לי בתשובה האחרונה שמצד המבט הפנימי מבט של הויה כל גילוי הבריאה הם גילויים של הויה ומבט תחתון זה גילוי הויה רק בשורש ולמטה גילוי ענפים, על פניו זה נראה לי כמו סתירה, הרב יכול לעשות לי סדר בנקודה זו?
- ב. הרב כתב לי שגילוי של י"ג זה הצטרפות עליון לתחתון כלומר הארה רחבה יותר בתחתון, בעוד ב'3 ו'7 זה עליית תחתון לעליון וגילוי עולם ביחס לעצמו זה תפיסת ה'10, הרב יכול להסביר לי בהקשר הזה מה הכוונה של גילוי הי"ג מה שונה הארה יותר רחבה בתחתון מאשר תפיסת ה'10, אני מניח שבי"ג לא נרגש שיש הויה עליון ותחתון אלא הם מתאחדים אז מה ההבדל בין 13 ל'10, אשמח ממש לפירוט פה כמה שניתן ואם הרב יוכל לתת לי דוגמא דומה לסגנון שכתב לי שדוד המלך הוא לבוש למלכות ה' וזה שילוב של הויה עליון ותחתון ב'3 ו'7 זה ממש יועיל
- ג. ראיתי שהיה דילוג ולא קיבלתי תשובה לסעיף הזה אז אשאל שוב:
אני חשבתי עד עכשיו שעצם זה לא המוחין אלא זה עצם הנפש שכך אני מכיר את הנפש לאחר שלילת כל ההתראויות, אבל מדברי הרב אני מבין שכשמדברים בספרים על עצם הנפש מדובר על עצם המוחין, האם הבנתי נכון? או שאם אני שולל חושים אז אני מכיר את המוחין ואם אני שולל את כל כוחות הנפש אני מגיע לעצם הנפש?
- ד. הרב כתב לי "יותר על כן יש עצימת עין השכל העליון והתכללותו במקורו" האם המקור שלו הוא עצם הנפש ואם לא מה מקורו?
- ה. אם אני מבין נכון שתפיסת ה'3 ו'7 גבוהה מה'10 אז הסדר כדי שאדם יעלה לעולם העליון הוא להתחיל מגילוי הויתו ואז למעלה מטעם ודעת (כי אין מוחין) הוא מגלה במידות שלו את הויה העליון, האם אני צודק?
- ו. אני יכול להבין שאין מוחין וכל המידות פועלות למעלה מטעם ודעת אבל איך יכול להיות בתפיסת ה'3 וה'7 שאין רצון ויש התכללות של הויה אמונה תענוג בחסד או בדעת, הרי הרצון הוא זה שמריץ את המידות איך אדם פועל ונע בלי רצון? אשמח שתשובת הרב פה יותר תכוון לשפה של נפש איך הנפש מתראה ונעה בצורה כזו
- ז. בתפיסת גילוי ההויה בכללות יש הסתר וגילוי, הסתר בעבירות וגילוי במצוות, אבל מצד שני אני שומע את הרב אומר שמצוות הם גילוי ועבירות הם דימיון שהם גם סוג של גילוי של ההויה אז מה נכון? הבנתי היא והרב ידייק אותי שמדובר ב'2 עולמות, בעולם אחד העבירה היא הסתר ובעולם אחר גילוי העבירה נתפס כדימיון, ואם כך מה עליון/פנימי יותר דימיון של הויה או הסתר?
- ח. ראיתי בכמה מקומות שהרב מדבר על הבלתי מושג העצמי, האם הנקודה הבלתי מושגת בעצם היא הויה או עצמות? הבנתי עד כה שמדובר על עצמות כי אני שולל את ההשגה אבל אשמח לראות שכוונתי נכון

תודה המון על ההשקעה!

תשובה: א. בתוך אותו עולם כולו הויה. וזהו שלמותו בערך לעצמו, גילוי הויה שלם. אולם בערך לעולם העליון, דייקא הפיכתו מהויה ללבוש זהו שלמותו.

ב. עשר, גילוי העולם עצמו. י"ג זהו גילוי של "שורש" העולם התחתון בעליון. ובלשון קבלה, גילוי כיצד צורת האדם של התחתון, בן, שורשו "ברגלי" העליון באב והאם, בבחינת ברא כרעא דאבוה, ועובר ירך אמו. צירוף רגלי העליון לקומת צורת אדם של תחתון.

ג. עצם הוא לשון עצימת עיניים, או למעלה מכך עצימת המחשבה, שהוא שורש החושים, ראה, שמיעה, ריח, דיבור. אולם עצם הוא לא ההויה. הויה למעלה מעצם. ובדקות, מוחין, למעלה מכך עצם, אין, עצימת המוחין, ולמעלה מכך היש האמיתי - הויה.

ד. מקורו "הויה" הנפש, עצם למטה מהויה. הוא ממוצע בין תחתון לעליון, בין מוחין להויה. עצימת התחתון.

ה. הסדר, עשר, אח"כ י"ג, צירוף עליון לתחתון, צירוף שורש התחתון בעליון. ואח"כ גילוי ג-ז.

ו. רצון, רצ-ון, הקטנת הרץ, ו-ן בלשון הקודש הקטנה. כאשר נגלה ג' עליונים והתחתון לבוש, זה תנועה שלמה ולא תנועה מוקטנת, וזהו סוד הידיעה שלמעלה מן הבחירה. הבחירה - רצון. הידיעה - תנועה עצמית מהירה.

ז. יש מבט של "הסתרה", ז' שמות שיש ליצה"ר, כמ"ש בסוכה (נב, ע"א). וזהו כנגד מדרגת ז' תחתונות, ומדרגה שמינית שנקרא "דמיון", כמ"ש ר' נחמן מברסלב. ויש מהלך שהוא היפך הויה, ומצד כך זהו "העדר", כמ"ש המהר"ל פעמים רבות, שלכך נקרא גיהנם צלמות, צל-מות, העדר.

ח. האי השגה זהו עצם, עצימה, שלילת השגה, אולם מהו הלא מושג, זהו ההויה.

חינוך ילדים לעבודת השם

ז' סיון התשפ"א #12657

שאלה: שלום הרב

א. מאיזה גיל כובשים לילד כיפה

האם אפשר מתחת לגיל 3?

ב. האם נכון לברך עם ילד, ברכות על המאכלים לפני גיל שנתיים? (כמובן ללא שם ומלכות)

תשובה: א. הדבר תלוי במנהגים, יש שנהגו מיום לידתו, ויש שנהגו מן הברית, ויש שנהגו מגיל שלוש.

ב. כן.

יעזור לי להכיר את נפשי על ידי הדרכה

י"ד סיון התשפ"א #12656

שאלה: אשמח אם הרב יעזור לי להכיר את נפשי על ידי הדרכה

תודה רבה

תשובה: ניתן ללמוד את הספרים ולשאול שאלות פרטיות מדויקות

5663 שיעורים במערכת

שיעורי מורנו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט

יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א

הכתובת לשליחת שאלות: rav@bilvavi.net

או בפקס: 03-548-0529

[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,

נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות לנייד 052.763.8588

או לדוא"ל: info@bilvavi.net

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת שלח תשפ"א

שאלות בעבודה

י"ז סיון התשפ"א #12826

שאלה:

לכבוד הרב שליטי"א,

תחילה אני מודה לרב על המתנה הנפלאה. האפשרות לשאול שאלות. אין מילים שאפשר לומר על החסד הגדול. וגם משאלות של אחרים יש תועלת שהם נותנים בהירות עצומה לחיים.

נתבקשתי לשאול ע"י החברותא. בעבר היה לנו קביעות ללמוד בספר "דע את עצמך" למדנו בהתחלה והגענו עד חציו של הספר שעוסק בהתפשטות ובהתכנסות של הנפש. וגם התחלנו לעבוד עם פנקס. היתה תועלת גדולה. ואחר זמן נוצר נתק והפסקנו ללמוד. עכשיו אנו מחדשים את הלימוד. והשאלה נשאלת בזמן הנתק נוצר מציאות שהתועלת שהושגה בזמן לימוד עם החברותא נעלמה. וכאילו לא למדנו. ועלתה מחשבה שאולי העבודה הזאת היא מדי גבוהה שלא חדרה לעומק הנפש ונעשה רק ברובד החיצוני. א. האם זה נכון ואם הרב לפרט לנו לצד שכן ולצד שלא. ב. עלתה אפשרות להתחיל צורת עבודה אחרת ע"י לימוד של סדרת עולמה הפנימי של בת ישראל. כי זה נראה עבודה יותר פשוטה שעוסקת ברובד יותר חיצוני של הנפש. האם זה נכון להתחיל את הסידרה הזאת מאשר להתחיל שוב "דע את עצמך" וע"י כך העבודה תוכל להתחדש בנפש ולזכות לחיות במודעות פנימית אדם לעצמו. תודה רבה על המסירות למענינו ולמען כלל ישראל.

תשובה:

א. יתכן, כי זה דבר דק ולוקח זמן עד שנקלט בנפש העדינות של תנועה זו. ועליה נאמר קשה לקנותן ככלי זהב וקל לאבדן ככלי זכוכית. צריך לשוב לכך עד שיהפך לקנין, ויתר על כן, שיהפך למצב פשוט. ב. כדאי להשלים את הנ"ל ולהיות עקבי בס"ד על שיושג בנפש.

עצה והדרכה

י"ז סיון התשפ"א #12817

שאלה:

שלום!

מצ"ב מכתב לרב אשמח לקבלת תשובה תודה רבה וישר כח על כל העלונים שאתם שולחים מידי שבוע ממש מחיה את הנפש!

מורי ורבי

הנני הקטן מודה לה' על הזכות הלא מובנת לשהות במחיצת ספריו ושיעוריו של הרב. תמיד אני יוצא נרעש מהדיבורים הפנימיים של מו"ר. חלק עיקרי ומרכזי בכל עלייתי נוקף כמובן להדרכות הנפלאות והמיוחדות של הרב. לאחרונה, זכיתי לקבל גם הדרכות פרטניות מהרב, דרך מערכת השו"ת, ואין עוד מילים בפי בכדי לתאר את השמחה בקבלת התשובות הקצרות, החדות והאמתיות. ייתן ה' ונזכה לראות את כל שיעורי קול הלשון - עלי דף.

ברשות מו"ר, מספר שאלות נכבדות.

א. אודות אמי. הנני בא בשורות אלו לקבל עצה והדרכה אודות אמי, שבתקופה האחרונה, אני ושאר אחי מבחינים שחלה הרעה נפשית במצבה. כי כיום אין כבר שיחת טלפון ממני אליה, שלא טומנת בחובה קיטורים, מרירות, המון מרירות, ודמעות. כל מפגש משפחתי מוציא אותה מהר מאיזון, ועל דברים של מה בכך. ילד שפך שוקו, והיא כבר צורחת. אחותי מעלה הצעה נחמדה בעניין מסוים, והיא רותחת מזעם. בקיצור: אנחנו מרגישים שאמנו כבר לא כמו שהייתה פעם, וחוששים גם מהדרדרות נוספת.

אינני יכול להניח את האצבע מהי בדיוק הנקודה שכואבת לאמי, כי אין כעת סיבה אחת. כל פעם זה משהו אחר וסיבה שונה ואחרת. אני רק יכול לציין לרב אודות המצב הזוגי השפל שבין אמי ואבי, שאולי הוא יתרום להבנת העניין.

אבי ואמי הם אנשים שונים בתכלית. אבי איש הישגי, גאה, ממולח, מסודר, ונושא בכמה משרות בכירות בתחום החינוך. אמי, לעומת זאת, מסתפקת בשלה, שפלה, תמימה, מפוררת למחצה ולשליש, ומעולם כמעט שלא עבדה. מאז שאני זוכר את עצמי, אבי ואמי רבו ביניהם. על מה לא, ואיפה שרק אפשר. אמי תמיד כמהה לאהבתו של אבי, אבל הוא היה משפיל אותה בהשפלות נוראיות, ולפעמים גם בפרהסיא... לדעתי, אבי רוחש לה בוז איום ונסתר, שלא פעם מתגלה בריב צעקני, על כך שהיא לא הישגית, לא מביאה כסף לבית, לא נקיה מספיק, ולא חכמה.

אבי, ככלל, מרבה להשתמש במילים כמו 'לא שווה כלום', 'מה יצא ממנו', ועוד שאר ביטויים של גאווה וכלוי. ביטויים אלה, מופנים לצוות החינוכי במוסדות עליהם הוא אחראי, לאנשים בכלל, אבל בעיקר לאמי.

זה המצב שנמשך כבר כמעט שלושים שנות נישואים, ועד עצם היום הזה ממש. לפעמים ישנה הפסקת אש, ואפילו איזו מחמאה קטנטונת מצד אבי, אבל מהר מאוד הוא מתהפך ויורה בה מילים שאסור לי אפילו לחזור עליהם. אמי רצתה לא פעם להתגרש ממנו, אבל טבעה ה'לא משתנה', היה חזק כנראה יותר.

בחזרה לנידון דידן, ולשאלה מהי בדיוק הסיבה שמפריע לאמי. ובכן, וכאמור לעיל, אין כיום סיבה אחת ברורה. זה לא שאמי כיום מתלוננת על אבי. זה גם נכון, וכנראה שהוא הרקע לכל הסבל שלה היום, אבל לא רק. היא מתלוננת על אחותי הקטנה שלא עוזרת לה בבית, יוצאת מכליה אם הסיר עלה על גדותיו, וחרדה מכל סיכון זעיר. הכול פשוט מציף אותה. אציין, שכיום היא גם משועממת. בניגוד לעבר שאז שמרה על הנכדים, כיום, עקב מצבה הנרגן, ועוד סיבות, הרי שלמעשה היא חיה בבטלה, ואינה מוכנה לשמוע על מעשי התנדבות או עבודה.

הנני חייב לציין, שחרף כל התיאור ה'נלבב', הוריי הם אנשים מיוחדים מאוד. הם השקיעו בנו את נשמתם, ואהבו אותנו תדיר. בגלל זה, אנחנו הילדים קרועים. רוצים לעזור ולהושיט יד לאמנו, אבל לא בדיוק יודעים איך ומה. שיחת טלפון יומית מצד כל האחים אליה כבר קיים. ביקורים מדי פעם - ישנם. אבל השאלה היא, מה בעיקר צריך להתמקד? איזו נקודה תסייע לאמי לצלוח את החיים בצורה נעימה יותר? אולי ללחוץ עליה לצאת להתנדבות וקצת להשתחרר, אולי לעורר תמיד עניין מסוים שהיא טובה בו (דוגמא: בישול. היא טובה בזה מאוד. אולי יש להתייעץ אתה תדיר על כך ולתת לה הרגשת חשיבות), ואלי דבר אחר. הכול כפי שהרב יציע.

כאן מתעוררת שאלה נוספת לגביי: אני ב"ה בן תורה שיושב ולומד כל היום (גיל 30). יודע אני שאם אבוא לאמי פעם בשבוע, ואסייע לה בניקיון, אדבר אתה דיבורים נעימים, זה יועיל לה מאוד. רק מה, אני בינתיים מסתפק בשיחת טלפון יומית, כי מפחד אני לצאת מהסדרים ומבית המדרש. אלו הם השנים שבהם אני מרגיש שאני נבנה ומתקדם, לומד את 'הכרת עצמית והכרת הנפש', בונה את משפחתי ועוסק בעיון התורה. כל יציאה שכזו, תזמין יציאות משנה, ועוד הפרעות שונות ומשונות שיסדקו את עלייתי. מה עלי לבחור?

לסיכום: אמי במצב נפשי גרוע, וצריכה עזרה. השאלה היא, מהו עיקר העזרה הנצרכת, והאם עלי לבטל סדרי כולל מחמת כך?

ב. אודות אחותי. אחות יקרה יש לי, מיוחדת מאוד. לפני כמה שנים הידרדרה רוחנית והתחתנה עם בחור חילוני. כיום, היא כבר בתהליכי חזרה בתשובה מתקדמים, וגוררת, במידת מה, גם את בעלה. אפשר לומר שאורח חייה המעשי טעון עדיין שיפור רב, אבל בכל מה שנוגע לצורת מבוטה ומחשבתה על החיים, הרי היא כצדקת ממש. דיבורי אמונה, תמימות, תפילה ועזרה לזולת נשמעים ממנה ללא הרף, ודעת תורה אצלה היא כדבר מוחלט וגמור.

ולעניין עצמו: בהריונה השני גילו הרופאים שלעובר יש מום בלב, ובנוסף, לוקה הוא בתסמונת נדירה, והם גם קבעו שלעובר אין סיכוי לחיות יותר מכמה חודשים. בעצת מכון פוע"ה הוחלט להפיל את העובר, וזאת כמובן ע"פ ההלכה (בררתי זאת עם רבנים מוסמכים ויראי שמיים). בימים הקרובים היא אמורה להפיל, ותחושתה, מיותר לומר, קשה... קשה מאוד...

בדיבורי הניחומים עמה, ראיתי שחסר כאן משהו מרכזי, שבלעדיו באמת אי אפשר לנחם. חסרה לה ולי ההבנה מה ענינו של הפלה, ולמה ה' ברא מציאות כזו, שבו ישנו הריון, ישנו עובר, אבל הוא צריך לסיים את חייו בצורה הנוראה הזו. ובקיצור: מה התכלית של זה העניין, ובעיקר, כיצד יש לגשת במבט תורני אמתי אל מציאות זו? אני בטוח שדברי הרב ישפכו אור על סוגיה זו, יאירו את העניין באור פנימי ועמוק, ויעודדו את אחותי.

ג. עזרה לזולת.

כאמור, אני אברך. השאלה היא, כמה זמן עלי להשקיע בשביל לעזור לאנשים (עזרה של עידוד, ניחום ועצה)? השאלה היא, במקום שאין חשש של הפרעות משנה (כמו אצל אמי), האם עליי לפנות מזמני לטובתם, וא"כ, מהו השיעור, או דילמא, שבגלל שאני עדיין בשלבי גדילה, וכזכור, יש להימנע מכך?

לסיום: הנני מודה שוב על האפשרות לשלוח מכתב ולקבל מענה פנימי ומדויק. זהו דבר שלא מובן מאליו בכלל, ואני אסיר תודה על כך. כן אני מתנצל על האריכות ועל הטרחה שבמכתבי הנוכחי.

ביראה, באהבה, ובהערכה, וגם בתפילה
חמה למילוי כל משאלות הרב לטובה.

תשובה:

א. ראשית ככלל בגיל מבוגר יותר קשה לרפא את הנפש, ובפרט שזה אינו פרט של קושי אלא צורת חיים של סבל היי שנמשך עשרות בשנים. ופעמים מתפרץ בזמן מסוים מפני שינוי חיצוני שארע, כהפסקת עבודה וכדו' שהוזכר בשאלה. ופעמים בגיל מבוגר כבר יש פחות סבלנות, וכל מה שהצטבר כל החיים מתפרץ ויוצא לחוץ.

על דרך כלל אי אפשר לסתור את הבעיה אלא להקל עליה.

נצרך למצוא את הנקודות שיש לה בהם טעם וחשק, ולדבר עליהם, ולנסות לגרום שתתעסק בהם כמה שניתן בחכמה ובנועם. וכן להנעים את החיים כמה שניתן, כגון אוכל טוב, בית נקי ונעים, ופעמים לטייל. וכן לספר לה הרבה דברים נעימים וטובים. כדאי להחליף נקודות כפי הצורך, ולא להתמקד בענין אחד בלבד.

בענין התעסקותך בדבר, כל שעוקר אותך מעולמך אינך מחויב בדבר, אולם כל שמקשה עליך אולם הנך יכול לשוב לעולמך, ושב לתלמודו, יש לעשות כן.

ב. שורשו בבונה עולמות "ומחריבן", שלא הושלם קומתן. ויוצא לפועל בנשמות שזה שורשם. או שהושלם תיקונן אחר זמן עיבור זה, או שר"ל רצחו, ולכך נענשים מידה כנגד מידה.

ג. לא ללכת לישון לפני שעשית חסד עם יהודי. אחד שתתייצב בעולמך הפנימי, מעשר כמ"ש החת"ס. וכאשר מחובר כבר עמוק לחלקו, תלוי בשורשים של הנשמות.

אמונה

י"ז סיון התשפ"א #12814

שאלה:

שלום לכבוד הרב

רציתי לשאול מספר שאלות

1. אם הרב יוכל לפרט מה היה חטא העגל, מדוע אם הערב רב החטיאו ואלו מישראל שנמשכו אחר טעותם נהרגו ע"י שבט לוי, מדוע החטא ממשיך לכל הדורות ומדוע נגזר על כל ישראל מיתה שוב? דבר נוסף מדוע בחרו דוקא שור במרכבה ולא אריה שהוא חסד?
2. האם תפילה היא הכרחית להורדת שפע על האדם, לדוגמה אם לאה אמנו לא היתה מתפללת ובוכה לא ליפול בחלקו של עשיו האם היתה נופלת בחלקו, אם חנה אמא של שמואל לא היתה מתפללת מעומק הלב על שמואל היא היתה נשארת עקרה?
3. כיוון שהרע בעולם אנשים שפועלים רע הכל הוא מאת הקב"ה ואין רשות נפרדת ממנו איך צריך להתייחס אליהם כאשר מדברים עליהם בלי שזה יהיה כהתייחסות אליהם כרשות נפרדת, לדוגמה- אם אומר על המן או עמלק או כל רשע אחר ימחה שמם, או שהקב"ה יכרית את כל כוחות הרע בעולם האם אין כן נתינת רשות אחרת להם. איך לדבר עליהם בצורה נכונה כשמדברים עם מבוגרים ובעיקר עם ילדים
4. מה ההבדל בין יהודה ויוסף מבחינת תפקידם הרוחני? וכן ההבדל בין משיח בן דוד ומשיח בן יוסף? יש מקור שאומר האחים התנגדו ליוסף כי הוא הבלית את העיסוק בעולם הזה ואילו יהודה עסק רק בקודש ומצד שני יש מקור שאומר שדוקא יוסף עוסק בקודש ולכן היה נזיר ואילו יהודה וממנו דוד עוסקים בהעלאת העולם הזה.
5. האם כאשר אישה מתחתנת יש שינוי בנפש שלה, כלומר האם נלקחת הנפש שהייתה נפרדת והיא מקבלת נפש אחרת? 6. מה הסיבה שנאמר שמשיח בן יוסף אמור לההרג? מה ימנע את זה? האם כתיבת האדרא ע"י רשב"י מונעת את זה? תודה רבה, יישר כח

תשובה:

- כיוון שהשאלות עוסקות בנושאים רבים שורשיים ורחבים ביותר, אשתדל לענות בקצרה.
- א. עגל, מלשון "עגול", והוא השגחה "כללית" שווה בכלם, היפך השגחה פרטית כל אחד לפי מדרגתו. והוא היפוך דעת, הכרעה בין צדדים שונים והכרעה פרטית בכל ענין.
  - ערב רב בגימט' דעת, כמ"ש האריז"ל, והיינו נפילת הדעת, נפילה מהכרעה להשגחה כללית. ועל ידי זה נופלים לכלל המין שנקנס עליו מיתה. שור מלשון חומר, בנות צעדה עלי שור. צורת חומה סביב, השגחה ושמירה כללית שווה על כל בני המדינה.
  - ב. כן, או לחילופין בטחון! כל זה מצד מבט של בחירה!
  - ג. לא, כי זה רצונו של הקב"ה שימחו ויתכלו, מחה אמחה את זכר עמלק. להכיר שכולם שלוחים של הקב"ה להביא אותנו לשלמות.
  - ד. יוסף, קיבוץ כל חלקי הבריא. יהודה, גילוי שבשורש הכל אחד בעצם! בשורש יהודה מופשט יותר, בעולם המעשה יהודה מעורב יותר בחומר.
  - ה. לא, נעשה "חיבור" בין נפשה לנפש בעלה.
  - ו. סיבה שורשית, תיקון חטאו של יוסף, ובמקביל לכך מתו עשרה הרוגי מלכות. עיקר התיקון, חיבור משיח בן יוסף עם משיח בן דוד, אחדות המשיחים.

דרכים בעבודת השם ברסלב

י"ז סיון התשפ"א #12813

שאלה:

שלום לכבוד מורנו ואהובנו שליט"א
מחד הלב שלי בוער מאוד לחסידות ברסלב
ולצדיק, ויש לי כיסופים והתעוררות מדבריו הקדושים.

ומצד שני לא מצליח למצוא דרך מסודרת ובנויה שאוכל ללכת בא בצורה של סולם..
ובדברי הרב ושיעוריו מצאתי הרבה דרכים שפתחו לי הרבה הבנות ושבילים בספרים בפרט ובספרי רבנו ז"ל

שאלתי:

- א. יש עניין לשלב בין שניהם?
- ב. והאם כדאי וזה נכון לשלב?
- ג. האם זה יכול לפגוע לי בהתקרבות דרך חסידות ברסלב?

נשמח שהרב יתן לנו כמה דגשים ויסודות בחסידות ברסלב ודרך עבודה על פי חסידות ברסלב?

תודה רבה!

תשובה:

צורת העבודה הפנימית בברסלב היא ללכת בכל תקופה עם תורה אחת, וכך לילך מתורה לתורה. אולם לא נתבאר סדר התורות, כי לא נכתבו כסדרם לפי סדר עבודה למעשה. ניתן להשתמש לפי הסדר שנתבאר בספרים של בלבבי, ובכל שלב ושלב להשתמש עם תורה המקבילה לנקודה זו וללכת עמה!

האם יש גבול לסגולת נפש החיים

י"ז סיון התשפ"א #12812

שאלה:

ב"ה

שלום וברכה למורנו ורבנו ועטרת ראשנו הרב בלבבי שליט"א,

ידועה הסגולה של הנפש החיים, שכבודו דיבר עליה בתחילת הקורונה, אביא אותה:
"ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים, ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלט בו, ולא יעשו שום רשם כלל, כשאדם קובע בלבו לאמור: הלא ה' הוא האלקים האמתי "ואין עוד מלבדו" יתברך שום כח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו, ומבטל בלבו בטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכחות והרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל !!!" (נפש החיים שער ג' פרק י"ב)

וכן חובת הלבבות, שער הביטחון, פרק ג', התנאי החמישי:
והחמישי שאין ביד אחד מהברואים להועיל את נפשו ולא להזיקה ולא לזולתו כי אם ברשות הבורא יתברך. כי העבד כשיהיה לו יותר מאדון אחד ויהיה כל אחד מהם יכול להועילו לא יתכן לו לבטח על אחד מהם מפני שמקוה התועלת מכל אחד מהם. ואם יהיה אחד מהם יכול על תועלתו יותר משאריתם יהיה חזק בטחונו בו כפי יכלתו אף על פי שהוא בוטח בשאריתם. ואם לא יוכל להועילו ולהזיקו כי אם אחד מהם בלבד על כרחו יבטח עליו לבדו מפני שאינו מקוה תועלת מזולתו. וכן כשירגיש האדם שלא יועילנו ולא יזיקנו אחד מהנבראים אלא ברשות הבורא יתברך ישוב לבו מיראתם ותקותם ויבטח על הבורא לבדו כמו שנאמר (תהלים קמו ג) אל תבטחו בנדיבים בן אדם שאין לו תשועה".

ידוע הסיפור עם רבינו האר"י שהביא חכם רפאל טרוויש מחכמי איזמיר שבטורקיה בהקדמה לספרו "צח ואדום" ועוד מקומות, שרבינו האר"י לפני שעלה לצפת בא להיכנס לירושלים וראה רגל אחת של הס"מ על הר הבית, ורגל שניה על כנסיית הקבר, וחרבו שלופה ואמר לו שלא יכנס לירושלים, כי הוא משיח בן יוסף ולא הגיע זמן הגאולה, ואם יכנס הוא ימית אותו חלילה.

היה לי איזה התבודדות שריכזתי מאוד את המחשבה באין עוד מלבדו ובסגולה הזאת של הנפש החיים, חשבתי על הביאת המשיח והגאולה וכאילו כנסתי בדמיון לאותו מקרה עם רבינו האר"י בכניסה לירושלים, לא שרציתי להיכנס, אלא פשוט כביכול המחשבה לקחה

אותי לשם, וראיתי כביכול דרך העיניים של רבינו האר"י את המקרה עם הס"מ ופשוט אמרתי לו כאילו כביכול רבנו האר"י מדבר, אבל זה בעצם אני, אמרתי לו ככה בערך (עם הרבה הרבה דמעות שירדו לי מהעיניים ללא הפסק, בהתרגשות גדולה מאוד מאוד מאוד ממעמקי ליבי ונפשי):

"באחד הפשוט, אין לך קיום, ואתה נברא כמוני, ואני יודע בידיעה גמורה שאין בידך לעשות לי מאומה!! כי אם ברצון וברשות הבורא יתברך, ידיד נפש אב הרחמן, והוא ורק הוא יחליט מה קורה בעולמו ולא אתה, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו, והריני מבטלך בליבי ביטול גמור ואנני משגיח כלל בך ובדבריך, והריני מדבק מחשבתי רק לאדון יחיד ברוך הוא, ואתה בא אליי בחרב, ואני בא אלייך בשם ה' צבקות אלוקי מערכות ישראל אשר מחורף בגלות המר הזה בגללך, ואם אתה מפריע את כניסתי היום הזה יסגרך ה' בידי והיכיתיך, וידעו כולם כי יש אלוקים בישראל, ברח לך מלפני, כי אין אתה שליט, אלא ה' עשה עושה ויעשה לכל המעשים, ואצלו אין הבדל אם להביא את הגאולה עכשיו או בעוד שנים או מלפני שנים, לכן אני נכנס עכשיו, ה' לי לא אירא, והריני כתינוק בידי יתברך, כאב את בן ירצה"

אחרי דברים אלה נכנסתי לירושלים בלי פחד, הייתי איתן, וידעתי בידיעה ברורה שאני דבוק בה' בתכלית הדביקות! וזהו, פה זה נגמר.

(א) השאלה היא אם רבינו האר"י היה אומר כך (לאו דווקא כך, אלא ברוח הדברים) ונכנס מה היה קורה? הרי זה ביטול גמור של כל הכוחות כולם והיתדבקות בה' בתכלית וכמו שהרב ענה בתשובה של "רחובה של עיר בפנימיות" (תשובה של 6713) "בלבוש יש הנהגה של נס והנהגה של טבע, בפנימיות הכל רצון ה' בשוה". האם היה יכול הס"מ לעשות משהו נגד זה?

(ב) כמובן שאני לא אתן לרבינו האר"י עצות... אבל זה בשביל להבין האם יש גבולות לסגולת נפש החיים?

(ג) מה הרב חושב על תהליכים כאלה בדימיון? רציו? לא רציו? טוב? טוב? לא טוב? אציין שזה מאוד מילא אותי בכוחות.

תודה רבה רבה!

תשובה:

א. כיוון שיש שבועה שלא לדחוק את הקץ, זהו נגד רצונו ית"ש ואין לעשות כן.

ב. הגבול - רצונו ית"ש, ושחרור מכל רצון אחר.

ג. לעיתים רחוקות ביותר, זולת כך כח הדמיון אינו מאוזן כראוי באדם.

דע את ביטחונך - שיעור מס' 3

י"ז סיון התשפ"א #12811

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א!

ברשותכם, מס' הבהרות/הרחבות בסדרה החשובה:

1. האם נכון לחלק את הסדרה כך ששלושת הפרקים הראשונים עומדים בפני עצמם, ויתר הפרקים כל אחד בפני עצמו? התחושה שלי כלומר היא שהפרקים הראשונים מתמקדים בעבודת האמונה והביטחון, יותר מהאחרים, ומבקשים לבסס את העבודה ביותר ועל כן עיקר המוקד בהם.

2. הרב כתב: 'השורש העליון ממנו נובע כוח הביטחון היסודי בנפש, הוא ההסכמה, הנכונות והפועל המעשי של האדם לצרף ולחבר את עצמיותו לרצונו של הבורא יתברך' - רציתי לשאול מה הסיבה לכך: האם מדובר ביסוד פסיכולוגי עמוק - שרק אם נעמיד את רצון ד' כעיקר, נוכל פתח קומת אמונה וביטחון, שהרי אחרת, נפעל סתירה בנפש? או - שמדובר 'במשיכת' אמונה וביטחון, על ידי ביטול הרצון (מעין מש"כ הרב תומר דבורה), ואולי - הסיבה אחרת לחלוטין... אשמח

להארת הרב בנושא.

3. זהרב כתב - 'המתבונן רואה כי ישנו קשר ישיר בין רמת הדביקות ברצון, בעסק התורה וקיום מצוותיה, לבין האופן בו זוכה האדם לקבל את מזונותיו'. היות ויש בדברים חידוש בקשר שבין פרנסה לבין הדביקות ברצון (הרב הוסיף את הדביקות ברצון, בנוסף לאמונה וביטחון - וזהו מהלך השיעור כולו), אבקש לחדד אם אפשר לסמוך על הדברים למעשה, כמובן בהתחשב במה שהעיר הרב בסוף השיעור בחלק השני, שעל אדם להשתדל בהתאם למדרגתו. האם ככל שאדם חווה דביקות ברצון העליון, יוכל לפעול פחות ברמת ההשתדלות?

תודה ותזכו למצוות!

תשובה:

א. במידת מה כן.

ב. פחד נוטריקון פה-חד. עיקר הפחד כאשר יש שני צדדים. ולכך עיקר הפחד ע"י עבירה, פחדו בציון חטאים. כי החטא, עבירה, מלשון תרי "עברא" דנהרא, מעבר הנהר. שני צדדים. אולם ברצון העליון צד אחד, ואין אפשרות אחרת. וכאשר אין אפשרות אחרת אין שייך פחד.

ג. רצון אותיות צנור, כמ"ש רבותינו, והוא עיקר מקור המשכת השפע.

ובפנימיותו יש בטחון, קו - לשון תקוה, שמקוה לה' ובוטח בו. אולם הרצון הוא הצינור שדרכו עובר השפע.

נח האמונה

י"ז סיון התשפ"א #12810

שאלה:

שלום רב, אחר ההודאה על השיעורים המחיים והמרוממים!
השאלה היא בדברי הגמרא מכות דף ח' גבי סותר כותלו לאשפה והרג-העמידה הגמ' דמיירי באשפה שעשויה לפנות בלילה וביום איכא דמקרי ויתיב, ולכן אינו מזיד.
האם שורש הסברא בזה קשור בכח האמונה, שהרי לכאורה בשכל-כיון דאיכא דמקרי ויתיב א"כ מהיכי תיתי שלא יצטרך להסתכל קודם ולבדוק שאין שם איש, רק מכח האמונה אפשר לומר שהיתה כאן אמונה בזה שאין כאן איש משום שרוב הזמן אין כאן איש.
תודה רבה

תשובה:

אינו נקרא "מזיד", כי זה לא זדון, זה חוסר אחריות ושמירה, אולם אינו זדון.
כיוון שעל דרך רוב אין שם אדם כלל ביום, עליו לחשוש, אולם אינו הופך למתכוון, זדון.

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת קרח תשפ"א

המחלוקת בישיבת פוניב'ז - האם יש לזה שורש פנימי עמוק

שאלה:

שלום וברכה כבוד הרב!

אשמח מאוד לדעת האם בכל נושא המחלוקת שיש בישיבת פוניב'ז - יש לזה איזה שורש פנימי ועמוק מלבד מה שרואים בחיצוניות הדברים. כי לכאורה בפשטות הדברים נראים כאינם טובים שנובע מתוך איזה מידות רעות וכדומה וכמובן שאין לי שום רשות לדבר כך כי אין אני מגיע לאפס קצהו ולגדולה של הצדיקים והתלמידי חכמים העצומים שנמצאים שם אבל פשוט אני נשאל מאנשים ואיני יודע כי בצורה פשוט אני צריך לומר למי ששואל שהתנהגות כזו אינה בסדר וודאי שאין זה רצון אבל לי לכשעצמי ברור הוא שיש לזה איזה שורש פנימי עמוק יותר ממה שרואים בחיצוניות הדברים ואשמח מאוד אם הרב יוכל לכתוב לי על זה איזה הסבר מניח את הדעת.

תשובה:

בדור האחרון כל כח הרע יוצא לפועל, כמו שהרחיב לבאר בדעת תבונות, ואזי נתגלה בכל הקומה, זה לעומת זה עשה אלקים. ובשורש בקדושה, זה בחינת "תורה אחת" תהא לכם, ובהתפשטות נעשה שנים, "תורת", תורה שבכתב ותורה שבע"פ. והוא השורש הדק לחלוקה בתורה. וכשנתפשט יותר נעשה ב' אופנים, שני דינים בכל ענין. וכשנתפשט יותר נעשה ספק או מחלוקת, כמ"ש שמחלוקת ראשונה לסמוך או שלא לסמוך.

וכשנתפשט למטה לקלוקל נעשה מחלוקת בפועל, ויונק ממחלוקת של תורה, כמו שנאמר את והב בסופה, בתחילה נעשים אויבים זה לזה ואח"כ נעשים אוהבים, וכשלא זוכים נשארים אויבים זה לזה, ומשתלשל בפועל למעשה, במידות רעות והוצאתם לפועל.

ובחינת מחלוקת זו שורשה הדק במחלוקת יוסף והאחים, ולא יכלו דברו לשלום, והשליכהו למקום נחשים ועקרבים. והיא המונעת את חיבור תרי משיחין, בן יוסף ובן דוד, ומעכבת הגאולה.

אלא שבשורש זהו מחלוקת לשם שמים, ובענפים להיפך. ויונק מעלמא דפירודא, ששורשו יום אידם ודגלם, היפך דגלו עלי אהבה.

מדיה בבחינת 'בטל בשישים'

שאלה:

שלום רב. מאז פרוץ המגפה אני מתנהל בהתאם לקו אותו מנחיל הרב, וב"ה רואה סייעתא דשמיא רבה. התחזקתי בתחומים רבים, על פי ההדגשים של הרב, ועדיין בנושא המדיה, על אף שאין להשוות כלל בין המצב שקודם למגיפה למצב הנוכחי, וב"ה אפשר לומר שבהשוואה לעבר, המצב כעת הוא בבחינת 'בטל בשישים', טרם זכיתי להגיע ליעד אליו מכוון הרב את התלמידים.

עיקר המורכבות נובעת מהנוכחות של המדיה בביתי, גם אם לא לרצוני (לכאורה, מתוך שיקולי שלום בית), ומהעובדה שמקום העבודה שלי מאפשר גישה לרשת. חשוב לציין שלא מדובר בגישה למדיה פרוצה לחלוטין - אלא למדיה 'מסוננת'. לאור זאת, רציתי לשאול:

א. בשאלה מס' 12152 הרב המליץ לשואל (פסיכולוג) לצרוך את המוכרח לו מהמדיה מחוץ לבית. רציתי לדעת מה הסיבה לחילוק, ואם הוא רלוונטי גם עבור (ואולי דווקא עבור) מי שמתמודד עם מדיה בתוך ביתו.

ב. מתוך התבוננות, ראיתי שאני יכול לצמצם ביותר את החשיפה למדיה. אלא, שיתכן שיהיה לכך מחיר מקצועי/כלכלי. רציתי לשאול, אם יש להניח שההתנתקות מהמדיה, גם אם חלקית, לא תפגע במקצועיות/פרנסתו של המתנתק, או שגם אם כן, עליו לעשות זאת, שהרי כך מצווה אותנו ההלכה, היות וכרוכים בדבר איסורי תורה.

ג. נדמה לי, שככל שאני מחזק את נושא שלום הבית עם האישה, בנפש ובגוף, העמדה שלה כלפי המדיה מתרככת. חשוב לציין שמזה שנים אנו מתמודדים עם קשיים בתחום זה. האם הרב רואה קשר בין הדברים, וממילא האם עלי להתחזק בזה ביתר שאת ועוז? תודה ותזכו למצוות!

תשובה:

- א. עצם הקיום בתוך הבית הוא טומאה. מלבד כך עצם הנגישות והקרבה גרועים עבור נפש האדם.
- ב. עליו לעשות כן, כי כך מצווה אותנו ההלכה.
- ג. אכן כן!

צדקות

שאלה:

שבוע טוב. השבת נתקלתי בספר אודות צדיקים נסתרים. מהסיפורים על הצדיקים, התרשמתי שישנם שני תחומים בהם הם השקיעו את כל כוחם: שמירת היסוד וייחוד השם. רצייתי לשאול את הרב בהקשר זה מס' שאלות:

- א. האם כך הוא הדבר? האם שני יסודות אלו משמעותיים ביותר בבניין האדם? אני כותב זאת מפני שלא 'חונכנו' בישיבות לשים דגש על יסודות אלו, אלא על לימוד תורה. אם הדגש הנרצה הוא על יסודות אלו, הרי שהם מחייבים אורח חיים מותאם.
- ב. איפה לומדים להיות צדיק? אני מבין שהשאלה נשמעת במבט ראשון 'מוזרה', אבל אם מתעמקים בזה, מבינים שמן הראוי ואף מוכרח היה לאפשר למעוניין בכך סדר עבודה בדרכו להיות צדיק. האם יש מי שילמד זאת?! ואם לא, כיצד מצפים מאדם להגיע לכך? אולי - הקב"ה מסובב את הדברים כך שמי שמקדש את עצמו - מגיע לאנשים הנכונים שמסייעים לו להוסיף קדושה על קדושה?
- ג. מי שמבקש להיות צדיק, במה עליו להתמקד, ועל מה עליו להתפלל לד' תודה.

תשובה:

- א. כן.
- ב. עיין בספר בטוב ירושלים, דרכי ההשגה ועוד, שליקט רבות מדברי רבותינו באופן נפלא ויקר!
- ג. כנ"ל אות ב'.

רפואה עם תהילים ושמן ומלח ועוד

שאלה:

- א) שמעתי מבני שראה בספר הנקרא "שמומי תהילים" שמדבר על אמירת פרקים מסוימים בתהילים בבעיות מסוימות ובקצת מקרים לכוין איזה שמות הק'. ובקצת מקרים, הספר אומרת שיש לאמר התהילים אצל שמן זית ומלח ואז לערב השמן ומלח וליתן על מקום הגוף שכואב לו. בני עשה לי מעט מזה והדבר נפעל באופן מפליא. השאלה הוא, האם מותר לעשות זה או שזהו השתמשות בתורה לצורך רפואה או השתמשות בכתרה של תורה שהוא אסור לצורך הנאת עצמו?
- ב) והנה בהקדמה להספר הנ"ל כתוב "ידוע לכל העמים ששם ה' נקרא עלינו, מגבהיו המרומים נתן לנו את התורה, והתורה היא כולה שמותיו של הקב"ה ומצלת אותנו ממקרים רעים, כמו שנאמר במשלי פ"ו פסוק כב. ואח"כ הספר הביא תשובות הרשב"א סי' תיג, ואח"כ הביא תשוב של הראי"ץ שאם אדם יש לו קדחת אז יש לו לומר לחש עליו ואז הוא נרפא מהעולמות של תורה. האם זה רק תפילה או שדבר זה אסור?

תשובה:

- א. מותר. זוהי השתמשות בהתפשטות הארתה של תורה.
- ב. מותר, כן נהגו הרבה מחכמי הדורות.

נלי מדיה

שאלה:

א) אם אני רואה מישהו שיש לו מכשיר חכם האם יש לי לדון אותו לכף זכות שאינו משתמש בו באיסור או עכ"פ שיש לו צורך להחזיק דבר זה ברשותו?

ב) איך לא ל"דון" ולא "לשנוא" מישהו שיש לו מכשיר חכם עם אינטרנט? האם יש לרחם עליו או לשנוא אותו כמי שבוחר דרך רעה ועושה עבירות בפרהסיא (ובפרט משום שיש עבירה להשתמש בו ברבים מחמת חילול ה', שעדיין איסור זו עומדת ואינו תלוי לכאורה בהנהגת הדור אלא הוא דבר עצמי.

ג) האם מכשיר חכם שאינו יכול להתקשר לאינטרנט ג"כ נכנס לנושא של "חיבור לשער הנו"ן דטומאה" כיון שעצם קניית דבר זה ברשותו הוא פירצה וקירבה להנחש?

ד) האם טלפון כשר (הכוונה לכל פלאפון שאינו מכשיר חכם או אייפון), שיכול לקבל ולשלח "טקסט" (מודעות) וכ"ש אם יכול לקבל תמונות, האם זה ג"כ בכלל חיבור לשער הנו"ן דטומאה?

ה) האם האירגונים שעוזרים בנ"א ליתן סינון על הפלאפונים שלהם, האם הם מצילים כלל ישראל או אדרבה זהו מכשול גדול לרבים כיון שעיי"ז נותנים הכשר לדבר?

ו) ככל שאני קולט היטב את דברי הרב שאינטרנט ומכשיר חכם הוא חיבור לשער הנו"ן דטומאה אני מרגיש שאני חי בעולם של גהינם, כאילו שיש תנועת השכלה שגורם כ"כ ירידה לכ"כ נפשות ואפ"י לחשובים. האם הרגש זה נכון או שזהו מבט שלילי יותר מדאי שאינו מבט בריא?

תשובה:

א. לא צריך "לדון" כלל, למה לך לדון אותו?

ב. צריך פחות להתעסק במה אחרים עושים, ולעסוק בעולם הפנימי. וכאשר בכל אופן הנפש פונה לחוץ, יש לרחם.

ג. אם אין חיבור כלל זה פרצה וקרבה לנחש, אולם לא חיבור.

ד. מ"ט של הנו"ן ולא נו"ן שבנו"ן.

ה. מצילים מעט, ומאידיך מכשול גדול לרבים, וגדול הקלקול בהרבה מן ההצלה.

ו. נכון!

משנה

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א. האם יש תועלת רוחנית לקרוא את המשניות בלי פירוש בהבנה הכי בסיסית שאפשר לקלוט בלי פירושים כמובן, אני שואל כי אני יודע שרק גריסת הזוהר יש בו תועלת רוחנית, ומאידיך אמר לי מישהו שגם גריסת המשניות יש בה תועלת רוחנית. אשמח אם הרב יאיר עינינו בנושא הנ"ל. תודה רבה רבה רבה.

תשובה:

כן בודאי, מועיל מאוד להאיר את הנשמה. ומשנה נקרא כן מלשון שינון ודיבור (מעין כך עיין רש"י דברים, יז, יח).

חינוך ילדים

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א. רצינו לדעת: א. מאיזה גיל צריך לדבר עם ילד על שמירת עיניים שלא להסתכל בבנות שלא לובשות צנוע. ועל בנות בכלל.

ב. מה דעת הרב על כל נושא של ספרי קומיקס שנכנסו למגזר החרדי מותר או אסור?

ג. האם ילד שידוע לקרוא כבר בן שש כדאי לתת לו לגרוס זוהר לזיכוכ וטיהור נפשו? ואם לא מאיזה גיל הרב ממליץ.

תשובה:

א. בעיקר מגיל 9 להתחיל דבר בעדינות. וקרוב לגיל מצוות יש להסביר באופן ברור את גדרי הדין ואת הטומאה בכך. כל זה לילד מצוי ולא ביחיד סגולה עסקינן.

ב. מומלץ להמעיט כמה שניתן בשום שכל.

ג. כדאי לקרוא את הזוה"ק שמודפס לזמירות שבת, בכל שבת.

גמבוי

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א. התחיל בשנים האחרונות, מכירה בחנויות מסוימות שמוכרים מכשירים כשרים, גם מכירה של גמבוי Gameboy, משחקי דרך מסכים לציבור החרדי, וקוראים לזה גמבוי כשר, שיש שם קרוב למאה מאתיים משחקים. מה דעת הרב בנושא, האם מותר לתת לילדים חרדים את הדבר הזה?

תשובה:

יש לפרוש מכך ככל שניתן בשום שכל.

שאלה בנוגע לברכת המזון

שאלה:

ישר כוח על הספרים הנפלאים!

יש לי שאלה בנוגע לברכת המזון. אנחנו אומרים נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. אני מבין שהשם הוא כולו טוב. אבל עכשיו כשהשם יצר הכל, האם זה חסד שהוא נותן אוכל לכולם? נראה שזה ההפך מחסד אם הוא לא ייתן אוכל לאחר שיצר את כולם. כמובן שאני מבין שזה חסד שהוא עשה את האוכל טעים וכו', אך נראה כי מתן של מזונות בסיסיים הוא דבר שה' יעשה כיוון שמצפים שאם ה' ייצור אנשים שהוא ייתן להם אוכל לחיות. החסד כמובן הוא שהשם יצר אותנו וכו', אך נראה כי האזכור הספציפי של מזונות בסיסיים אינו משתלב עם המילה חסד.

תשובה:

אמרו חז"ל, מאן דיהיב חיי יהיב מזונא. מי שנותן חיים נותן מזון. אולם כביכול הוא יכול לא לתת המשך לחיים לאדם והרגע ימות, ולא יהא צורך יותר במזונות.

יותר על כן, על דרך כלל כמעט ללא יוצא מן הכלל, הקב"ה נותן מזונות יותר ממה שמוכרח לאדם, וזהו בודאי חסד.

אמונה

שאלה:

שלום לכבוד הרב.

רציתי לשאול: א. אם הרב יוכל לפרט מה העבודה הזרה בימינו בעם ישראל? (ולא באומות שזה ברור. וכן מלבד מה שנקרא א-ל זר בקירבו יצר הרע) כמשה רבינו הזהיר בכל ספר דברים על עבודה זרה מה התכוון על הדורות שלנו? למשל מה זה אשרה בדורנו? וכן לא תעבדם ולא תשתחוה להם על מה מדובר?

ב. לגבי בחירה חופשית, הרי אדם דתי הקב"ה עורר אותו לקיים תורה ומצוות, אז איך ניתן לו שכר על כך? ומדוע חילוני שהקב"ה לא עורר אותו להיות דתי כי רואים שהוא נשאר חילוני הוא יענש?

ג. בנושא תפילה של ילדים, כיוון שהילד לא מבין את התפילה למשל מה זה לבקש דעת, השיבה שופטינו, גאולה משיח בית המקדש וכו.. איך אפשר לעזור לו להתפלל כך שהתפילה לא תהיה רק להגיד את המילים האם זה אפשרי לעזור לו להתחבר אל התפילה? שלא יתרגל להתפלל כך וזה יהיה מלומדה.

ד. מדוע אהרון הכהן שלא היכה בסלע נענש? מה הכוונה לא האמנתם בי להקדישני לגבי אהרון הכהן שלא היכה ולא ידע שמשה רבינו יכה בסלע?

ה. איך הצליח קורח להשפיע על הנשיאים ולפגום במידת נשיא אם הוא לא היה נשיא, איך הצליח להשפיע עליהם? מדוע הסכימו לעשות את נסיון המחנות אם ידעו שאהרון הכהן הוא הנבחר? מדוע לא נשלחו הנשיאים לבדוק את ארץ ישראל ונשלחו אחרים במקומם יתכן והם לא היו חוטאים כי הם צדיקים?

ו. איך יכלו דואג האדומי ואחיתופל לחלוק על דוד אם שמואל הנביא משח אותו והיה איתו לאורך הדרך?

תודה רבה יישר כח

תשובה:

א. לשון החובות הלבבות (שער הפרישות, פרק ב) עושים "בטניהם אלהיהם". וכל דבר שהאדם עושהו עיקר ומסביבו נחוג כל חייו, זהו אלוהות בדקות.

ב. כי היה צריך לחפש אמת ומשמעות לחיים, ואם היה מחפש בכוונה ישרה היה מוצא. לכל אדם יש בת קול פנימית שתובעת ממנו לחפש יותר אמת ויותר משמעות, והוא התכחש לה כי רצה בהנאה ועצלות.

ג. להסביר לו באופן כללי את משמעות הענין, ואת הצורך בכך, ואת עומק החסר אם לא יושלם.

ד. שאלה זו כבר שאלו הראשונים. עיין אבן עזרא (במדבר, כ, ח). ועיין רבינו בחיי (שם). ופירוש מהר"י קארו (שם, פרק כ, פסוק יב). ומלבי"ם (שם, פסוק ח, ופסוק יג). ואברבנאל (שם, פסוק א-יג).

ה. כי בא מכח זרעו שמואל. כי סברו שמשה בדה מלבו, כן אמר קרח. המרגלים היו ניצוץ של השבטים, כמ"ש האריז"ל.

ו. כל אדם יש לו "זה לעומת זה" של נפשו, וזה היו לעומת זה של דוד.

לדעת פרטים אישיים על אחרים

שאלה:

יש אנשים שיכולים לדעת על אחרים פרטים אישיים על ידי שמוסרים להם שם ותאריך לידה והם אומרים גם עתידות, ומעשה שאני מכיר באופן אישי על רב שהיה עונה ברדיו, ואמר לאשה כמה יולדו לה ומה יולד, וכמו שאמר כך היה, והשאלה מהיכן הם שואבים את הידע הזה? נראה שלא בהכרח הם אנשים גדולים. יישר כח.

תשובה:

מי שאינו מחובר בקדושה באופן פנימי, על דרך כלל יונק מקליפת נוגה שפעמים דבוקה לקדושה.

שאלות מגרושה

שאלה:

1. אני גרושה כמה חודשים ושואלת האם לעשות השתדלות ולפנות לארגון שידוכים? כשכרגע עוד אין לי כ"כ רצון ואני לא יודעת מתי טוב לי לשמוע שידוכים.

2. לגבי כיסוי ראש, אני כרגע עם מטפחת ביום חול ופאה באירועים. יש לי שאיפה לעבור למטפחת, אך בהדרגה, מה לומר בשידוכים? איך לבוא בפגישות? תודה.

תשובה:

א. כדאי להמתין עד שיהא ישוב דעת ובירור עדין ונעים מה הכיוון.

ב. את האמת. פעם כך ופעם כך.

שאלות מחתן לפני חתונה

שאלה:

1. עברתי את כל התקופה של ההכנה לחתונה בלחץ גדול בקושי נפשי רוחני וגשמי ענק.

וגם במחשבות שונות על זיווגי. שלעיתים אני רוצה מאוד, ולעיתים אינני רוצה כלל. ונכשלתי במחשבות פסולות ושליליות. הגישה לחתונה הינה ברגשות מעורבים ברגשי אשמה על כך שכל התקופה הזאת עברה בסיוט והיא בעצם היסודות לבניין הבית. מה אני יעשה?

2. כל חג שבועות היה לי מחשבות שאני לא רוצה את זיווגי בכלל ולא הצלחתי להתגבר עליהם. יראתי שבגלל שזה ר"ה לרוחניות ככה יהיה לי עם זיווגי כל השנה.

כי איך שהתנהגתי בר"ה שהיה ככה בדיוק אני כל השנה!

3. איזו הכנה רוחנית אחרונה אפשר לעשות לפני החתונה. ביום החופה. ובלילה של החתונה.

(מדובר על חתן ירא"ש בן תורה אמיתי מהישיבות הטובות בארץ. וכלה ירא"ש בוגרת סמינר)

תודה. אשמח לתשובה מפורטת.

תשובה:

א. יש ליקח דף ולרשום את המעלות הטובות שיש בזיווגך!

ולחזור על מעלות אלו מידי פעם, ובכל פעם שעולה מחשבות שליליות.

ב. אין לחוש לכך!

ג. להחליט שהכל תלוי בי אם אעבוד על עצמי למצוא בזיווגי את המעלות, ולהתחבר בעיקר אליהם, ולהפנים שנצרך אורך רוח רחב ואורך להכיל נפש שונה יחד עמי בבית.

ולהכין את עצמי נפשית שלא להתפעל אם אמצא חסרונות או אתקל בקשיים, כי זה חלק ממערכת נישואין - "התמודדות".

המבט של הכל שמח והכל טוב והכל זורם והכל מושלם הוא -

"דמיון"

החיים הם "אתגר". פעמים נעים קל ושמח, ופעמים פחות!

אמר לי ראש הישיבה שבה למדתי, הגאון ר' אברהם סטפנסקי זצ"ל בתוך ימי השבע ברכות שלי, תדע לך שהשנה הראשונה היא פעמים הקשה ביותר, כי אז מתחילים להכיר אופי שונה, ונצרך לעמול להתחבר לשונה -

"בשמחה"

אם זה יהיה המבט, וייעשה כן למעשה, בע"ה הזיווג יעלה יפה, ומתוך עבודה עצמית נכונה תבנו יחד בית נאמן בישראל, מלא שמחה ועבודת השם נכונה, מתוך אושר ונועם!

שיעורי מורנו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון" ישראל | 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א

הכתובת לשליחת שאלות: rav@bilvavi.net או בפקס: 03-548-0529

[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את

מספר התא-הקולי של הפקס] לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות לנייד 052.763.8588

או לדוא"ל: info@bilvavi.net

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת חקת תשפ"א

אמונה הכרה בהשי"ת

שאלה:

לכבוד מורינו מורה דרכינו הרב שליט"א.

יש הכרה בה' דרך ארבעה אפשרויות כידוע מדברי הרב וכן מעץ חיים וש"ש.

א) רשימו קודם בריאת העולם. ב) אור הסובב אחרי החלל. ג) ע"י הקו. ד) התכללות לא"ס דרך הקו.

לכאורה הקו שמסובב זה דרך התורה.

אדם שיונק אור ה' מהרשימו ע"י אין עוד מלבדו או מאור הסובב, ורואים שיש לו אמונה, ומאידך חי בחיי הפקרות מצד הגבולות התורה, האם זה דמיונות, או שיש כאן יניקה אמיתית שהרי גם לאומות העולם יש יניקת אמונה אפילו שלא קיבלו את התורה.

א. ואם כן, כיצד אדם יהודי שמרגיש ממש את האמונה ויכול לדבר על אמונה חושית מחזיק מכשיר טמא. האם זה דמיון או יש במה שהוא אומר אמת.

ב. האם אפשר לקבל ממנו תורה ועבודה ומוסר ודרך להרגיש את ה' (לנשים), או שיש בזה המשכה ממקום אחר לא נכון וזה כמכחיש פמליא של מעלה או הגדרה אחרת, איך אפשר להעמיד הגדרתו?

ג. האם מותר לקבל ממנה תורה כי אומרים שמתחזקים ממנה. וכך היה המעשה שאמרו שיעור לאמונה מאשה שנראית צנועה וצדיקה שהסבירה בטוב טעם את האמונה החושית והתבודדות לפי כל הספרים, ובסוף השיעור הוציאה מכשיר טמא, ויש לה מספר טמא שמוכיח שיש חיבור, האם מותר או אפשר לקבל ממנה או לא, ומה הגדרתה.

תודה רבה על אור הדרך שהרב מאיר לנו.

תשובה:

א. לפעמים דיבורי האמונה הם מכח "ניצוצות" מן האור שנפלו. ולפעמים דיבורי האמונה מכח אור מקיף ולא ששורשו באור הסובב, ולא באור הפנימי, ולכך אינו מתיישב היטב בכלי. ופעמים זהו במדרגת אור וחושך משמשים בעירבוביא, כמו שהיה תחילה ביום ראשון למעשה בראשית. וזה מדרגת הזמן השתא, אור וחושך משמשים בעירבוביא, ולכך הכל מעורב ומבלבל (אולם בשורש היה עירוב עליון דתיקון, ואכמ"ל).

ב. אין לקבל תורה ממי שנמצא במצב זה של אור וחושך משמשים בעירבוביא.

עיקר גילוי התורה בעוה"ז הוא במדרגת קו שנמשך מאור א"ס.

שאלות במחשבה ועבודה

שאלה:

לכבוד הרה"ג רבי איתמר שוורץ שליט"א.

שוב לאחר דרישת שלו' ואמת, רצוני שוב להודות לכת"ר רבות על הקדשת זמן לענות על כל שאלה בכובד ראש, הדברים הם לתועלת מרובה.

רצוני לשאול כמה שאלות:

א. תורתן של תינוקות של בית רבן שהיא חביבה עד מאוד, מכיוון שאין להם דעת ופטורים ממצוות, מה שמחה זאת עושה.

ב. בתפילה שכל חלק מהתפילה מכון כנגד עולמות אבי"ע, מה הכוונה, האם שאנחנו נמצאים ממש בעולם ההוא אז, או כוונה אחרת, ומהי ההכנה להתחבר לדברים כראוי.

ג. הרמח"ל חיבר כמה ספרים של צורה של לימוד, כגון ספר ההגיון ועוד, עפ"י סברות ישרות והגיון. האם נכון ללמוד הגמרא וסוגיותיה עפ"י דבריו, הרי לא מצינו בעולם הישיבות שמקובל ללמוד בצורה זו, ואם באמת הדבר הנכון הוא ללמוד לפי דרכו, איך יש לגשת למהלך.

ד. וכן ספרי הכללים, כמו מבוא התלמוד ויבין שמועה, הרי לא מצינו בעולם הישיבות התייחסות לספרים אלו, ולכאורה הם אבן יסוד לפני תחילת לימוד הגמרא, ואת"ל דע"י הלימוד עצמו לאט לאט הכללים נלמדים, פוק חזי דאפילו מי שלמד שנים רבות אם פותח ספרים אלו רוב הכללים חדשים אצלו.

ה. אני בן אדם מאוד של "כלל", אוהב לעזור וחושב על אחרים, ובפרט בנושא רחוקים אני לוקח הדברים יותר ללב, איני יכול לשקוט כשעולה על ליבי שבזמן שאני לומד תורה ומתקרב לקב"ה, יש יהודים שרק מתרחקים ולא זכו לטעום את האמת, ובאמת באופן לא מכוון לאט לאט הפכתי להיות חצי אחראי על ענף ארגון קירוב רחוקים, וב"ה יצא מזה פירות, אמנם גם פה אני מדאי ממקד מחשבתי על הילדים שאינם בחינוך מספיק תורני, ולא על הילדים שכן הצלחנו בס"ד כבר להעביר, פשוט אני לא מצליח לחשוב שהצלחנו כל זמן שיש עוד ילדים ובחורים שעדיין נמצאים במקומות גרועים מבחינה דתית, וזה אוכל לי את הלב, ובפרט שאני מאוד רגיש לנושא הזה כנ"ל, ועוד שה' מזמן לי מידי פעם גם סיפורים יוצאי דופן, כגון לאחרונה אחותי סיפרה לי שכומר התארס עם יהודיה רח"ל (בארץ), ואני החרדי היחיד שעכשיו יודע את הסיפור, ואז בס"ד נזכרתי בגר צדק שהיה כומר לשעבר שינסה לשכנע אותה, וזה לא הלך, וכל זה לקח לי המון המון כוח, וחשבתי על זה הרבה, והכניס אותי לעצבות, ופוגע קצת בתפקוד הבית (יש לי ב"ה כבר כמה ילדים), אמנם חשבתי שאין זו סיבה שלא להתייחס, יש כאן הצלת נפשות.

מה הדרך הנכונה, האם לפרוש מכל זה עד שאני אבנה את נפשי ביתר חוזק, או שבינתיים נפשות יכולות להפסיד מזה ואסור לי להפסיק, ואם כך, מה הדרך להתמודד עם רגשות אלו.

ו. אני בן אדם מאוד שאפתני עם הרבה רצון, וב"ה כולם רק בצד הקדושה, אני רוצה לדעת גם כל הש"ס, גם כל השו"ע, גם להיות שוחט, מוהל, וכו', ירא שמים גדול, וגם בנפש, וגם בקבלה, בקיצור רוצה להיות מושלם בכל דבר, וכן כשאני מתחיל סוגיא בעיון אני לוקח אותה מיד מאוד מאוד שורשי, לדוגמא בסוגיא שאנחנו לומדים עכשיו, ישר אני פותח כל המקומות שיש בזה קשר, הרי המושג הנלמד אינו מתחיל מהסוגיא שלנו, ולכן אני פותח ומוצא לפחות י"ט דינים שתלויים ג"כ בהגדרות אלו, וכל זה לוקח לי המון כוח וזמן, ומאוד קשה לי להתרכז, ובסוף איני מוצא את עצמי מרוב סיבוך ומאבד חשק, אבל מצד שני כך המחשבה שלי עובדת, כל זמן שאני לא הבנתי לעומק באופן ברור אני מרגיש שלא הבנתי, ומאוד קשה לי בכלל זה להתקדם. גם עוד שכל הסוגיות שלמדתי עד היום אני מרגיש פספוס שלא יצא מזה משהו, והכל בכתב יד, וכן לא הכל יצא ברור עד הסוף, ולכך כשהתחלנו נושא חדש לקחתי על עצמי לכתוב ספר, וכך אני עושה, וגם כשאני לומד אני מתעניין בכל היקף הסוגיא דהיינו כל הפרד"ס של הסוגיא מעניין אותי, בקיצור אין כמעט גבול בחשקי לדעת את התורה, ואני לא רואה את עצמי אחרת, רק שאני צריך לדעת איך לעשות את זה נכון... תודה רבה.

תשובה:

א. אמרו (שבת, קיט, ע"ב) אל תגעו במשיחי - אלו תינוקות של בית רבן. ונקראים משיחי, מלשון משיח, מסיח לפי תומו. וזו מעלתן של אלו שמשיחים בדברי תורה לפי תומן, בבחינת איש תם יושב אהלים.

ועוד אמרו שם, אר"ל משום ר' יהודה נשיאה, אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן, א"ל רב פפא לאביי, דידי ודידך מאי, א"ך אינו דומה הבל שיש בו חטא להבל שאין בו חטא. ולפ"ז מעלתם מדין הבל שאין בו חטא. ועיין משנת ר' אהרן (ח"ג, עמ' קד) שמדין מצות ת"ת הם פחותים מגדולים, אולם מדין קיום העולם גדולים יותר. ועיין זוה"ק (בא, לט, ע"א) ותאנא, אין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן שלא חטאו, שלא חטאו ממש, והבל אתעביד ברוחא ומיא, וכל מה שאתעביד בעלמא בהבל אתעביד, ורזא דהאי הבל של תינוקות אתעביד וקלא ואתפשט בעלמא, ואינון נטורי עלמא ונטורי קרתא, עיי"ש. ועוד אמרו שם (ויקרא, יז, ע"ב) ורעי את גדותייך על משכנות הרועים - אלן אינון תינוקות של בית רבן דעלמא מתקיימת בגינהון ויהבין חילא לכנסת ישראל בגלותא.

ובתיקונין (תיקון ו, כא, ע"א) אמרו, או ביצים - אלן אינון תינוקות של בית רבן דבגינהון שריא שכנתא בישראל.

ובפרט בעיקבתא דמשיחא, עיקר ההארה על ידם (כנ"ל, בחינת משיח), כמ"ש בזוהר חדש (בראשית, יג, ע"א) לית דרא ההוא (בעקבתא דמשיחא) מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן. ורמזו שעל ידי תינוקות אלו מבטלים הגזרות, כמ"ש בצרור המור (תרומה, ד"ה ואמר ועשית) ואמרו, ולשון רכה תשב"ר גר"ם, ר"ת תינוקות של בית רבן גזרות רעות מבטלים. והובא בשל"ה (שבועות, תורה אור, אות ק.)

ועיין בהנצי"ב (העמק דבר, תצוה, כח, מא) וז"ל, ומשחת אתם - כתב תרגום אונקלוס, ותרבי יתהון, שמשמעו גבהות הנפש. ומזה בפירוש דרשו חז"ל, אל תגעו במשיחי, אלו תינוקות של בית רבן, עכ"ל. ומשמע בדבריו שזה אינו רק מעלה ב"דיבור" עצמו, אלא מעלה ב"גברא" (עיין סוד ישרים, ח"א, שכתב שאף מעשה שלהם גדול ממעשה של גדול, עיי"ש), כי משיחי משמעותו גבהות הנפש. ומצד כך אינו רק תיקון קלקול, כנ"ל, אלא שורש לכל, בראשית של הכל. וכמ"ש בהון עשיר (הקדמה למשנה) וז"ל, בראשית משמעותו (ר"ת) תינוקות של בית רבן יעמידו אותו, עיי"ש. ועוד. בראשית אותיות ראש-בית, כמ"ש חז"ל. ועיין מהרש"א (חידושי אגדות, שבת, קיט, ע"ב) תינוקות של בית רבן - קראן בית רבן על שם דעיקר לימודן בבית ולא בחוץ, עיי"ש.

ומצד כך רבן של תינוקות של בית רבן הוא שר העולם, מטטרו"ן. עיין עמק המלך (שער ו, פרק עב). וקהלת יעקב (ערך גן עדן, אות ט). ועיין עוד שם (ערך תינוקות) סוד הדבר שאין בהם חטא. ושעת רצון (בתחילת פירוש על הזוהר). ובארז"ל, שער מאמרי רשב"י (בראשית, ד"ה עוד נראה לי). וטעמי המצות (בשלח, סוד עירובי מבואות וחצרות ותחומין. ואפיקי ים (ע"ז, ג, ע"ב) שהתינוקות בסוד מטטרו"ן וסנדלפו"ן, עיי"ש.

ובאמת השורש של תינוקות של בית רבן בתורה, הוא בארון, בכרובים, כמ"ש באפיקי ים (שם), עיי"ש. והוא השורש שהכרובים שיש להם פני תינוקות, כמ"ש בסוכה, הם למעלה מן הארון, למעלה מן הלוחות. ולכך עליהם עומד העולם. והבן מאוד מאוד.

ב. עשיה - מעשה. יצירה - מידות. בריאה - מוחין. אצילות - דבקות. ומי שזוכה דבק בכל מדרגה ועולה ממש בתפילתו. וכל העליות הם בפנימיות נפשו, במידותיו ובמחשבתו.

ג. על כל אחד ללמוד לפי שורשו. וכבר אמרו בשם החזו"א, שכל חכם שכתב צורת לימוד, הדבר מתאים לאלו שמשורש נשמתו.

ד. כנ"ל אות ג'. צורת הלימוד של הרמח"ל לא נתקבלה אצל רוב תופסי התורה. לעומת יסוד תורתו שנתקבלה הרבה.

ה-ו. הדבר דק ועדין. יש בורא שהוא כל יכול, ויש נברא מוגבל.

מצד הארת ניצוץ בורא בנברא, יש ניצוץ באדם שרוצה לעשות הכל, וזהו ב"רצוא" שבנפש, שרוצה לעשות הכל. אולם בשוב של הנפש, על האדם להכיר שהוא נברא, והוא גבולי. זה עומק הענוה בנפש, שהאדם מכיר שהוא גבולי, ולא א"ס.

לאחר התיישבות זו, נצרך עוד בירור עמוק בנפש, שהאדם אינו אחראי על כל העולם שיבוא לתכליתו, אחריות על התוצאה, אלא אחראי "לעשות" לפי כוחו מה שהקב"ה רוצה ממנו, ולא אחראי על התוצאות. מבט זה מעמיד את הנפש שהיא דבקה לעשות רצון בוראה, ולא מחפשת תוצאה של שלמות.

יתר על כן, על האדם לברר את כוחותיו, בכמות ובאיכות, ולפי זה לברר את כמות הפעולה, ואת סוג הפעולה, במה ראוי להקדים לפי חלקו שלו, מלבד הבירור ההלכתי מה יש להקדים.

בלימוד יש לברר לפי כוחו, אולם מתוך הכרה שהתורה ארוכה מארץ מדה ורחבה מיני ים, ולעולם אי אפשר להגיע אל סוף תכליתה, בכמות ובאיכות, כי עמוק עמוק מי ימצאנו. ולהגיע בכל ענין לבהירות לפי ערכו, מה ברור ומה לא.

עצם ההכרה שאנו עוסקים בחכמה אין סופית, מעמידה את האדם בענוה כמשה רע"ה, וגורמת לכך שהיחס ללימוד נעשה באופן נכון יותר. לימוד של השגת חלקי בתורה, ותן חלקנו בתורתך.

שאלות בפרשת קורח, משיח בן יוסף, ועוד

שאלה:

שלום לכבוד הרב רציתי לשאול מספר שאלות:

- א. לגבי מחלוקת קורח, מה השורש האמיתי והנכון אליו כיוון קורח בכך שחלק על משה? ומה הטעה אותו?
- ב. לגבי נדב ואביהו כל המדרשים מסתדרים עם כוונתם לתקן את החטא הקדום מלבד המדרש שאמרו מתי ימותו זקנים הללו שזה לא מובן בכלל אם הרב יוכל להסביר מה כיוונו בשורש הדברים בדברים אלו?
- ג. אם הרב יוכל כן לפרט מדוע שמשיח בן יוסף ימות? מה ימנע את זה?
- ד. לגבי המתאווים, יש דעה בחז"ל שאלו הזקנים, בקצה בקצינים, אם אפשר להסביר לעומק מה רצו הזקנים ומדוע נענשו? תודה רבה יישר כח.

תשובה:

אשיב בקצרה.

- א. כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה', אור דלעת"ל שעתיד הקב"ה לעשות מחול, והקב"ה יושב בין הצדיקים באמצע. והוא אור העיגולים שהכל שווה, משא"כ משה אור הדעת, אור הקווים.
- ב. כל דבר יש בו אור וכלי. עיקר הטעמים דתיקון מצד האור, אולם מצד הכלי יש בו שבירה ולא נתקן בשלמותו כנודע. והדבר מתגלה בפרטות בנפש הבהמית. ומצד כך אמרו מתי ימותו שני זקנים הללו. ויש לו שורש דתיקון באור עצמו שרצו שמדרגת משה ואהרן יתכללו בשורשם, וזהו ימותו, דהיינו מיתה של התכללות.
- ג. פגם יוסף באשת פוטיפר. והשורש יוסף מלשון הוספה, וכל המוסיף גורע. וימנע ע"י חיבור תרי משיחין, חיבור יוסף, תוספת, להויה, דוד.
- ד. רצונם לדבוק בתאווה של נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים. כי סוף כל סוף נדבק צד תחתון של נפש בהמית ברצון זה, ואזי יש אף תאווה של נפש בהמית הרוצה את העוה"ז. קצינים מלשון קוצו של יו"ד, ורצו לגלות קוץ עליון בקוץ תחתון, בבחינת "קץ בה" להופכו לתאווה דקדושה.

תגובות קורונה

שאלה:

שלום, כבוד הרב. במשך כל תקופת הזמן הזו של קורונה, שעדיין נמצאת מאוד בארץ שבה אני גר (דרום אפריקה), אני מרגיש שמשפחתי ואני גדלנו מאוד. היה לנו "נעילה" ארוכה בה נסגרתי בתי הספר והיכלים והצלחנו בבית יחד, ב"ה. עכשיו כשהמצב השתנה במקצת, כשבתי ספר ושירותים נפתחו מחדש והעובדה שהנגיף הזה נוצר למעלה משנה, ההיבט העיקרי של כל האירוע הזה איתו אני מתחיל להיאבק הוא הדרך בה אני רואה אנשים אחרים שמתמודדים עם זה ... אני רואה שאנשים שלא מאוד נזהרים באזורים בהלכה מקפידים מאוד אפילו האפשרות לתפוס את הנגיף (לקיצוניות כזו המסוכנת לבריאותם הנפשית של ילדיהם). ישנם גם הרופאים, שמיהרו מאוד לדרוש מאיתנו לשנות כל כך הרבה דברים בחיינו, אך מסרבים בעקשנות להודות בכך שהם לא בסדר בכל כך הרבה דברים. הפתיחות הן ריקות מאוד עכשיו מכיוון שכולם פחדו מכדי לבוא לשולחן, עכשיו הם לא חזרו. אנשים אחרים מאוד עוינים את מי שהם רואים "רופפים" או חסרי אחריות בזמנים אלה. , ללא קשר לנסיבותיהם האישיות שעלולות לכפות שהם יהיו קצת פחות מחמירים עם פרוטוקולי הנגיף. הקפדתי על הנגיף הזה, פעלתי לפי הכללים, אך נלחמתי קשה כדי להמשיך במנינים ולקיים חיים "נורמליים" עבורי ועבור משפחתי, מבלי להיות פזיז. אני מרגיש שניצלתי את הזמן הזה בזהירות רבה יותר באזורים מסוימים בהלכה ובעבודת ה'. אבל אני זקוק לעצה של הרב, שליט"א כיצד לראות את האנשים הסובבים אותי שפיתחו התנהגויות כה קיצוניות בתקופה זו, לאף אחד מהם אין שום בסיס בעבודת ה' או לעבוד על מידותיהם. אני לא רוצה להחזיק שנאה כלשהי בלבי, אבל אני מתקשה להתעלם מהתנהגות זו. תודה רבה להרב. תזכו למצות.

תשובה:

פרצופי בני אדם שונים, ודעותיהם שונות, כמ"ש חז"ל, ומאוד קשה לרדת לנבכי הנפש של זולתו. וכמ"ש חז"ל אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו. ואמר הקאצקר, שאף פעם לא תגיע. הניסיון להבין היטב את נפש זולתו, יסודה "גאווה". ועליך להכיר שגאווה זו שאתה צודק ונוהג כשורה היא גורמת לך להרגיש שאתה דורך בדרך נכונה והם לא. ונצרך זיכוכ הגאווה. עליך לנסות במקביל לפתח תפיסה רחבה בנפש, איך להסתכל על כל מצב בכמה אפשרויות, ולנסות לראות בכל ענין איך וכיצד יש בו כמה אופנים של אמת. ועל ידי זה הנפש תפתח יותר ויותר. כדאי לא להתחיל דוקא בענין זה ששאלת, אלא בנושאים אחרים שאין כ"כ התנגדות בנפש להתבונן. וכך לילך מחיל אל חיל.

צעד השנייה

שאלה:

(א) מהו צעד השכינה?
 (ב) אם אני מרגיש הצער של אחרים האם זה נקרא צעד השכינה?
 (ג) האם השכינה היא דבר נפרדת מהנשמות שלנו או שהשכינה היא חלק מהנשמות שלנו?
 (ד) כשאני מרגיש צער של הזולת האם אני צריך להרגיש הצער שיש להשכינה מזה ג"כ או שעצם השתתפות בהצרות של אסונות נקרא שאני משתתף עם צעד השכינה?
 (ה) איך אשה יכולה להתחבר עם צעד השכינה בחיי היום יום שלה?
 (ו) יש חבורה של נשים שנפגשים בכל שבוע לבכות ביחד על צרות הרבים כדי "להשתתף עם צעד השכינה", ובזה הזמן גם מתפללים, וחושבים מחשבות של אמונה ואין עוד מלבדו, וגם באותו זמן הם אוכלים בכוונות של קדושת אכילה, ומשוחחים בעניני עבודה וענינים גבוהים. ועושים כמה דברים שאני חושבת כמדרגות של צדיקים, אבל

אני חושב שנשים אלה באמת הם בעלי מדרגה וצדקניות שראויים לעשות דברים אלו. אבל גם אני מסופק אם כל הנ"ל באמת נכון לנשים לעשות כיון שאין זה הדרך הנורמלי לנשים. האם החבורה הנ"ל עושים דבר נכונה או בלתי נכונה?

ז) האם ראוי לנשים ללמוד בספר טיב ירושלים אם הם מעוניינים בדברים אלה?
ח) האם יש ספרים שראוי לנשים ללמוד בנושא צער השכינה?

תשובה:

- א. צמצום יתר של גילוי הקב"ה בעולמו, צער מלשון ע-צר, צרות, צמצום. ויש צמצום ראוי, ויש צמצום רב יותר, וצמצום רב יותר הוא צער השכינה.
- ב. כן! כי בכל צרתם לו צר, ושורש הצר התחתון של האדם, בצר העליון.
- ג. היא השורש של הנשמות.
- ד. גם וגם, צער בענף למטה באדם, וצער בשורש בשכינה. כי כל צמצום תחתון פועל צמצום בעליון, וכן להיפך. ה. יש להחדיר ולגלות את הרצון לגילוי הקב"ה וכבוד בעולם, שזהו הרצון הפנימי של כל נשמה מישראל, וכאשר הרצון הזה בגילוי יש צער על כל חסרון בגילוי זה. וכפי ערך הרצון, כך ערך הצער.
- ו. אם זה מדרגתם זה נכון! **ונצרך לאזן זאת עם כל שאר חלקי הנפש, ועולם המעשה**. ופעמים שאינו מאוזן ואזי פוגם בנפש האדם עצמו, בשלום בית, ובכל בני הבית, ועוד.
- ז. לא.
- ח. איני מכיר ספר מסודר בענין זה, אלא הדבר מפוזר בדברי רבותינו, וישנם ליקוטים, למשל בקינות לתשעה באב שיצאו בשנים האחרונות עם ליקוט מרבותינו בעניינים אלו.

למה צריך להתחבר לכוח החזק שבנפש?

שאלה:

הרב דיבר על הצורך בהכרת הנפש, התחברות לכוח החזק והייחודי והוצאתו מהכוח אל הפועל. כך אדם יקבל אושר, חיות, שמחה ויהיה עובד ה' בצורה הטובה ביותר עבורו. אני התחלתי לעבוד לפי ההדרכה של הרב המובא בספר "הכרת הנפש והעצמת הנפש". אבל ברצוני לשאול: הרי עד לפני 50-60 שנה כל יהודי מאמין היה עובד לפרנסתו מהבוקר עד הלילה ואם היה לו שעה-שעתיים פנויים ביום-היה נכנס לבית המדרש ולומד. למה שנחפש דרכים חדשות שלא דרכו בהם אבותינו?
זאת ועוד, הרי תלמוד תורה כנגד כולם. מי אמר שאני צריך לחפש אחרי הכוח החזק ובעקבות זה - לפתוח גמ"ח או להיות עסקן או לעסוק בפרקמטיה? למה לא להמשיך ללמוד? אעפ"י שזה לא קל. וע"י מצוות ת"ת להתחבר לבורא עולם ולמשוך שפע מעולמות העליונים, ונדמה שזה החסד יותר גדול מגמ"ח המרכזי או עזר לחולה?
ובתורה אתה עמל... ואל תחפש אחרי דברים אחרים.

תשובה:

כבר תיקן ר' ישראל שמלבד לימוד גמ' והלכה וכו' לקבוע זמן בכל יום למוסר, ואז כבר היו שטענו נגדו טענה זו. ובכלל המוסר להכיר נפשו וכוחותיו, והכח החזק והחלש ביותר בנפשו.

פרנסה משימוש אינטרנט

שאלה:

יש לי שאלה לרב. אם הפרנסה שלי באה משימוש באינטרנט כדי להתחבר לארה"ב ולאנשים (גויים ויהודים) כשאני עוזר לאנשים למצוא עבודה, איך אוכל להסיר את האינטרנט ועדיין לבצע את עבודתי?

תשובה:

כדאי מאוד מאוד לחשוב ולחפש עבודה אחרת.

שיעורי מורנו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון" ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א

הכתובת לשליחת שאלות: rav@bilvavi.net או בפקס: 03-548-0529

[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את

מספר התא-הקולי של הפקס] לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות לנייד 052.763.8588

או לדוא"ל: info@bilvavi.net

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת בלק תשפ"א

לשמוע שיעור גמרא במחשב

שאלה:

שלום וברכה לכבוד הרב

רציתי לשאול אני דיברתי עם הרב לגבי הלימוד שאני לומד ואמרתי לרב שהיה לי חברותא בברכות. אני עזבתי אותו וכעת אני לומד גמרא דרך המחשב ע"י שאני רואה את המגיד שיעור בוידאו. השאלה האם זה דרך טובה? ואם כן, על מה אני צריך להשים לב? תודה רבה.

תשובה:

אם זה ע"י אינטרנט כדאי מאוד לחפש אופן אחר!

הרוגי מלכות ויוסף הצדיק

שאלה:

שלום לכבוד הרב. רציתי לשאול מספר שאלות בקשר להרוגי מלכות ויוסף הצדיק.

א. מדוע אם יוסף מחל לשבטים והם התחרטו והתקבלה תשובתם והם התאחדו לגמרי זה לא הספיק?

ב. מדוע המוות של הרוגי מלכות מכפר ולא תורתם הגדולה שאין כמוה? הרי התורה מכפרת על כל החטאים בשורש? (דוגמת צאצאי עלי שלא כופר בשום דבר מלבד התורה).

ג. האם עשרת הגדולים האלה לא הצליחו בחייהם למחוק את החטא הזה מהשורש? וכן שאר הצדיקים דוגמת חיבור משה רבינו ויהושע בן נון שקדמו להם לא הצליחו בכך?

ד. מדוע לא הומלך דוד ביחד עם שאול כמשיח בן דוד ובן יוסף ביחד וכך היה נגמר התיקון?

ה. מדוע הקב"ה נתן שימותו עשרת הרוגי מלכות אם הדבר גורם חילול ה' עצום, שכאילו רומא יכולה לשלוט בגדולי התורה הענקיים ביותר? האם חילול ה' לא יותר חשוב מאשר התיקון שיעשה על ידם? תודה רבה ויישר כח.

תשובה:

השאלות רחבות ואשיב בקצרה ממש.

א. מנא לך שהתחרטו חרטה גמורה? וכבר אמרו בשלהי יומא, שחילול ה', מיתה מכפרת, ולא סגי בתשובה.

ב. תלוי בשורשים, יש זיכוכ ע"י ריבוי אור, ויש זיכוכ ע"י ביטוש הכלי. וכבר נחלקו רבותינו בבעל תורה שפגם האם כל תיקונו ע"י תורה או נצרך סיגופים. ומחלוקת, היינו שתלוי בשורשי הנשמות.

ג. כל אחד עושה חלקו בתיקון, זה המבנה של כל הבריאה, שעל כל אחד לעשות חלקו.

ד. כי עדיין לא הושלם התיקון הראוי.

ה. בכל ייסורים נראה צד חילול השם, זו תורה וזו שכרה? ויעוין ברמח"ל שביאר סוד התיקון הגנוז בשריפת התורה.

ובלשון של נפש, החסרון והצמצום יתר, גורם צמאון לאלוקות, בבחינת אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות.

הכרת האמונה

שאלה:

לכבוד הרב שלום וברכה יש לי שאלה שמציקה לי מאוד מאוד ובבקשה אם הרב יוכל לענות לי עליה בצורה ברורה. תודה רבה.

הכרת האמונה:

"לכאורה האמונה בנויה על הכרת השכל שלא יכול להיות שהדבר עושה את עצמו, ולא יכול להיות שהעולם קדמון כי לא יתכן כ"כ הרבה הרכבה וחיבור של דברים ללא מישהו שעשה אותם".

א. איך יתכן לומר שהאמונה בנויה על שכל בלבד שמבין שחייב להיות בורא לעולם והרי השכל יכול לטעות כמו שאנו רואים הרבה מאוד???

ב. עוד לפני זה שאולי השכל טועה לכא' אין כאן שום הכרח על הדבר - שהרי כל הכרח שכלי הוא בנוי על מה שהשכל כבר מכיר והיינו שהשכל לא ראה בשום מקום דבר שנהיה מאליו והוא לא ראה בשום מקום דבר מורכב כ"כ שקיים מצד עצמו ללא מישהו שקדם אליו, אבל כשאנו חוזרים לשורש אז אין שום הכרח שהרי אולי כל מה שהשכל מכיר זה בתוך גדרי הבריאה אבל קודם לכך אולי זה אחרת ומי הכריח לנו שלא. - ובפרט שזה הרי באמת האמונה שיש בורא שקדם לבריאה ואין לנו בו השגה וא"כ שאין לנו השגה במה שקדם לבריאה אולי שם אין מאציל אלא שם יש מושג שהעולם קדמון או שנוצר מאליו???

תשובה:

פנימיות האמונה אינה בנויה על שכל כלל וכלל, כי כל דבר שבנוי על שכל יש לו סתירה ופלפול, ובעומק, השכל אינו הכרח, כשאלתך!!!

אלא האמונה חקוקה בעצם נשמות ישראל משעת יצירתם, ונתגלתה ביפעת טהרתה במתן תורה כשאמר הקב"ה אנכי הוי"ה, ואזי נתקע אמונה בלבם. וזהו שורש אמונתם של ישראל, וכל הזוכה לגלות את נשמתו נגלה אור זה בתוקף רב. ואף אצל מי שאינו עמל בכך, פעמים אור זה מתנוצץ אצלו לאורך חייו, הן מצד הרגל, והן מצד תמימות. ויתר על כן מתגלה בשעה שנמצא במצב של יהרג ואל יעבור.

שאלתך שאלה שורשית מאוד. על דרך כלל רוב בני האדם סבורים כשאלתך, וכך בנויים רבים ממהלכי תנועת התשובה בדורינו. וכל זה אינו אלא פתח להיכנס לאמונה, ובתורת פתח זה נכון, וכך כתבו רבותינו. אולם לא זה השלמות כלל, זהו חיצוניות האמונה. אולם פנימיותה היא הכרת הנשמה שלמעלה משכל כלל וכלל!!!

התבודדות - רבי אברהם אבולעפיה

שאלה:

שלום הרב. ההדרכות בעניין התבודדות ושימוש בטכניקות של רבי אברהם אבולעפיה ועוד -

א. האם אין בהם סכנה להכניס אנשים לדמיונות?

ב. האם עבודה על צורה, ולא על מהות פנימית של מידות ומחשבות דבקות וכו' יכול להביא את האדם לקרבת ה' או שהעיסוק בחלק הטכני יכניס אנשים לדמיונות מסוכנים וינבע בעצמו מחיפוש חוויות כמו שנפוץ היום בעולם הרחב?

ג. איך אדם ידע שהוא באמת בקדושה ולא ממלא את עצמו בדמיון?

ד. ההשקטה וכו' שאדם עומד ומקדיש זמן לריקון ובפרט כל ליל שישי וכו' איזה עבודה אדם אמור לעשות בזמן הזה?

ה. האם הרב מכיר אנשים שהשיגו השגות אמיתיות, ושכליות בעבודה כזו?

תודה רבה

תשובה:

א. בודאי שיש, הרבה עשו ונפלו!

ב. כל שלא תיקן מידותיו מכניס עצמו בסכנה, וכל שלא הגיע לדבקות פשוטה בו ית"ש, נחסר התכלית.

ג. תמיד יש חלק דמיון, נצרך להקטינו אט אט, וזאת ע"י איזון של מעשה מצוות רב, זיכור המידות, עסק בעיון התורה בעומק נפלא ובהתקשרות המוחין בכך.

ד. עיין בספר בטוב ירושלים.

ה. אפשר לנסות לפנות למחבר הספר הנ"ל.

שאלות על המתבאר בספר "הכרה עצמית"

שאלה:

השלום והברכה לרב שליט"א. ראשית כל תודה רבה על הספר הנפלא "הכרה עצמית", שלא רק שנעשה ע"פ דרך תורתנו הקדושה אשר כל כך חסר בדורנו, הנעשה בצורה שלימה - לימודי ומעשי, וכל זאת בצורה מסודרת, בהירה ונעימה. תוך כדי לימודי עלו לי מספר שאלות ואלו הן:

א. מתבאר בספר שהקב"ה ברא את עולמו באופן שנפש האדם וארבעת היסודות המרכיבים אותה על דרך כלל אינם גלויים כל צרכם, ולחילופין בלתי מאוזנים ומתקונים. ועבודת האדם הינה לזהות ולתקן את נפשו, וזאת לפי שללא כן ישנם קשיים וקשיים נפשיים, הן מצד עצמם והן מצד מסע החיים שמחריף אותם ושם עליהם דגש רב, וכן על מנת לבור לעצמו סדר חיים נכון ומתוקן מלכתחילה. שאלתי נובעת מזיהוי של תפיסה שונה מכך שעל פניו דרכה אני מסתכל ועל פיה אני מתנהל וחי, לפיה ישנה מטרה לאדם (הן כללית כקיום מצוות ודבקות בד', והן פרטית על פי מבנה נפשו), והקשיים והפערים בינו לבין אותה מטרה והגשמתה הינם "מקריים", לא משמעותיים, ולפיכך כל שיש ביכולתו לממש את רצונו ולהגיע לתכליתו בלא הכרה עצמית וכו' - עדיף טפי, למעט בעיסוק רב וגדול הדורש מאמצים והשקעה רבה על דבר שאינו אלא "אמצעי" גרידא, ובשלמא אם הקושי כה גדול וכו', אך כל שאינו גדול, ובעיקר ביחס לתפיסה והגישה לנושא - הצורך בבניית חיים נכונה, טיפול בקשיים וכו' נתפסים אצלי כדבר טפל, "היכי תמציי", ולא עיקרי ומהותי. ברור שעל מנת לזהות ייעוד ותפקיד ייחודי לשמו בורא עולם ברא כ"א ואחד נצרכת הכרה עצמית בכוחותיו וכו', אך עדיין הגשיה הכללית הינה "דיעבדית" ופחות חשובה, "היכי תמציי" בלבד, וכמו הצורך באכילה, שינה וכו', שכל שיש בהם צורך תעשה וכפי יכולתך להסתדר בלי (אם הינך צריך יותר מכדי הצורך אך הוא כדי הצורך יחשב עבורך, ולא דווקא לחיות בצורה מצומצמת ודחוקה). ובכלל, הקשיים ותהלוכות החיים נתפסים כדבר "מקרי", שיש למצוא את הדרך ה"מוזמנת" שהכי תעזור לך "להתמודד" עימה ולהמשיך במטרתך, והעיסוק הרב בשיחות ושיעורים רבים סביב השאלה והיחס לאותם דברים - נשמע כדברי "חיזוק" לזקוקים לכך ותו לא. הן אמת שגם אני שומע, מתעניין ומשתדל להתקדם בכל הדברים הללו ואף נצרך אליהם, אך עדיין היחס אליהם נעשה באופן "מקרי", "דיעבדי", ועם הזמן אף נוכחתי "להאמין" שהגישה הזו הרואה את העניינים הנ"ל בצורה "דיעבדית" הינה חיצונית, ומסעי החיים (לא בצורה יוצאת דופן, אלא כדרכו של עולם בצורה סבירה ומצויה) לימודי להסתכל אחרת, אך עדיין ישנו פער בין ההכרה לבין ההסתכלות וההבנה הפשוטה שלי. אשמח אם הרב יוכל להעמידני בדבר אמת, היכן שורש ההסתכלות הקודמת, הנכון והשגוי בה ומדוע התפיסה המוצגת בספר (שאף שם היא סיבת העיסוק בהכרה עצמית רק על מנת לתקן בעיות וקשיים נשללה, והתחלפה בסיבה של "יצירת חיים בצורה מתוקנת ונכונה ומדוייקת") - נכונה יותר, עד כדי האמירה שההכרה עצמית אינה שלב אחד בלבד אלא כל ימי חי האדם הוא בעומד והכר קאי.

ב. בספר נתבאר מהות ארבעת היסודות ברובד הנפש הבהמית, לשם קבלת תמונה בהירה ושלימה אשמח לדעת כיצד הן מתראות ברובד הנמוך יותר של הנפש בהמית בהתחברה עם

הגוף כמו שקורה במצב השתא הבלתי מתוקן, וכן מה המהות של כל יסוד במדרגת רוח, חיה וכו'? במילים אחרות, מהן השינויים והמרכיבים השונים שיש במדרגות השונות בנפש (רוח וכו'), שהרי הספר בא לשלול את ההבנה שהנפילות והטעויות הינן מחמצ "יצר הרע", וזאת לפי שהיצר הרע משתנה בין מדרגת נפש בהמית ששם עניינה חוסר איזון בארבעת היסודות" לבין יצר הרע במדרגת רוח, א"כ מהו אופן ההתראות של ארבעת היסודות בכל חלק מחלקי הנפש?

ג. מהו יסוד ההבדל בין "תנועות" ל"מידות"? וכיצד ה"מידות" משתלשלות מה"תנועות", לצורך העניין בספר (עמ' 97-98) הובא כדוגמא ל"תנועות" - אהבה ליסוד המים, ענווה, מנוחה, סבלנות ויציבות ליסוד העפר. לכאוף כל אלו יכולים להיות מוגדרים כמידות ולא תנועות, ומדוע הוגדרו כתנועות?

תודה רבה.

תשובה:

א. תכלית הבריאה אחדות - אחד. ושורש ההתפרטות הראשונה בשמו ית', שם הוי"ה, ד' אותיות, והוא השורש לחלוקה בכל ועולם ועולם לפי ערכו לד'. ולכך סידור ואיזון ותיקון ד' יסודות אינו דיעבד אל זהו הסדר על מנת לאחדם, ולולי כך שאינם מאוזנים ומאוחדים, נחסר כל תכלית הבריאה - אחדות.

תיקון ואיזון המידות אינו רק "היכי תימצוי" להגיע לשלב הבא, ולהסיר את המפריע, אלא תכליתו אחדות במדרגה זו. ונצרך לבנות אחדות בכל עולם ועולם לפי ערכו, ואזי מאחדים את כל העולמות, את כל המדרגות ל'אחד'.

ב. מהות היסודות שווה בכל עולם, כי זהו כח אחד, אלא שבכל עולם ועולם מתגלה לפי ערך אותו עולם. כגון אש, גאווה של נפש הבהמית, "אנא אמלוך". גאווה של נפש אלוקית, ויגבה לבו בדרכי ה'. וכן כעס של נפש הבהמית, כועס כאשר עושים נגד רצונו שלו. לעומת כך הכעס בנפש האלוקית, כאשר עושים נגד רצון השי"ת. וכן רוח מצד הנפש הבהמית, דברים בטלים. ומצד הנפש האלוקית, "ודברת במ". וכן מים מצד נפש הבהמית, תאוה לחומריות. ומצד הנפש האלוקית, תאוה לרוחניות, נפשי בלילה אויתך. וכן עפר, עצבות בנפש הבהמית, עצוב על העדר השגת חומר. וברוחניות, עצוב על העדר השגת רוחניות. וכן עצלות, בנפש הבהמית מתעצל לעשות טוב. ובנפש האלוקית מתעצל לעשות רע, בבחינת מה שאמרו משבח אני את העצלנים ברגל שאינם יוצאים מביתם - סוכתם.

וזהו בכללות הנפש האלוקית. ונצרך לפרט בכל חלק בנרנח"י כדלעיל, בפרטות לאותה מדרגה. והדברים ארוכים, ואכמ"ל.

ג. תנועה - התפשטות הדבר או היפוכו. מידה - מלשון מדידה, גבולו של הדבר.

הכרת הנפש

שאלה:

שלום וברכה לרב שליט"א. רציתי לשאול את הרב שליט"א

בת (בת 11) שמטבעה הוא טיפוס 'קר' יחסית, אינה מביעה רגשות בצורה טבעית, אינה מתפעלת מכל מיני אירועים מיוחדים. יתכן וחלק מהבעיה היא מחמת שהבנתה היא שטחית ולכן אינה מתפעלת ויתכן שחלק מסיבת ההתנהגות הנ"ל היא מחמת האופי ה'קר'. כיצד ההורים יפתחו אצלה את הרגש בצורה נכונה ובריאה, ועוד לפי מה שהבנתי מדברי הרב שליט"א בספרים זה קשור ליסוד העפר, אם כך כיצד מאזנים יסוד זה. אם אפשר בבקשה לתת קצת דוגמאות מעשיות על מנת שיהיה לדברים אחיזה בעולם הרגש ובעולם המעשה.

תודה רבה לרב שליט"א על כל ההשקעה בזמן בכח ובמחשבה עבור כלל ישראל. שיזכה הרב שליט"א להגדיל תורה ולהאדירה ושיפוצו מעיינותיו חוצה ונוכה לדלות מבארו (תורתו) לעשות נחת רוח לאבינו שבשמיים.

תשובה:

ראשית מומלץ לפתח נושא של שאלות, שאלות שמעוררות מחשבה לפי ערכה. ואפשר שיהא זה נושא פרסים אם יש צורך. ישנם ספרים של חידות וכדו' שמעוררים את המחשבה.

בנוסף לכך יש למצוא את המקום הפתוח ביותר לפי ערכה, פתיחה של הרגשה, ודרך מקום זה ליצור עמה קשר ברגש, ולפתח את הנקודה הפתוחה הזו ולהרחיבה.

בנוסף לכך יש לחפש דברים שמעניינים אותה ולפתח אותם. הן לימודית ע"י חוגים וכדו'. והן מבחינת מעשה, למצוא את הנקודות שאוהבת לעשות ולפתחם.

הכלל הוא לעולם, שמתוך הנקודות הפתוחות אנו נכנסים ומרחיבים את הדבר יותר ויותר, וכך לאט לאט מתעוררים אף נקודות שהיו פחות פתוחות ונפתחים קמעא קמעא.

נשימות נכונות כאמצעי לחיבור

שאלה:

שלום לכבוד הרב.

א. כשאני מתפללת תפילת עמידה ומנסה להתרכז ו" להרגיש" את מה שאני אומרת אני מרגישה שלו יכולתי לדעת איך "לנשום" נכון זה היה מסייע לי להרגשת החיבור והריכוז. היה ספר מסוים (איני זוכרת את שמו) במענה לשאלה שהרב המליץ בעניין אך כתב שאינו ראוי לאישה ללמוד זאת. ורציתי לשאול למה? האם ספר אחר יכול יותר להתאים? כוונתי היא ללמוד זאת באופן מדורג כאמצעי לחיבור לעולם הפנימי ולתפילה.

ב. האם הרב יכול לברכנו לזרע קודש של קיימא?

ג. האם על מנת להכיר בבריאה את התנועה של הד' יסודות בבני אדם יש צורך בעיקר להשקיע בהתבוננות דקה בתנועה שלהם? ו"להרגיש" או שיותר על פי ניתוח שכלי של התגובות והמניעים שלהם. (שואלת גם כאמא שחושבת איך לעזור לבתי בת ה-5 שיש לה התקפי כעס, וגם כמרפאה בעיסוק שעובדת עם ילדים).

ד. איך להתחיל עבודה על מידת הכעס? או שמא על מידת הגאווה. מהשורש או התולדה?

תודה וברכת השם עליכם..

תשובה:

א. זה ספר שעוסק בלשונות של קבלה, ולכך אינו מתאים לנשים. לא ידוע לי על ספר תורני נקי שעוסק בזה בשפה ראויה לנשים.

בקצרה, לנשום באופן רגוע מתוך מודעות, וכשיש לחץ לפלוט את האויר באופן ארוך ורגוע. וכן מידי פעם לנשום עמוק מתוך מודעות לנשימה ולעומק.

ב. אכ"ר.

ג. גם וגם, להשכיל ולהרגיש.

ד. מי שנוטה לעבודה שורשית ויסודית, ואלו הם מיעוט בני אדם, יכולים להתחיל מהשורש. אולם רוב בני האדם ראוי להם להתחיל מהענף.

השתדלות לפו"ר ומצוות עונה

שאלה:

רוב תודות לכבוד מורנו הרב שליט"א, על התשובות המחכימות,

קיבלנו את תשובת הרב בענין השתדלות לפו"ר (תשובה 12914) ורצינו לברר:

א. האם הבננו את דברי הרב נכון, שכוונתו לומר שנשיאת אשה ומצוות עונה היא היא ההשתדלות לקיום המצוה, ואין שום חיוב להשתדל בזה יותר?

ב. מה קורה אם אין האשה רגועה בזה, האם יש לעשות השתדלות נוספת?

ג. אם כן, איזה סוג של השתדלות נכון לעשות באופן זה [במקרה שהוזכר בשאלה שם, שיש כבר ילד א' ב"ה, והזוג מתקרבים לשנת הארבעים לחייהם]?

ד. הרב ציין לעיין בשו"ת משנה הלכות ח"ז סי' רמ, וראינו הנידון שם אם צריך להוסיף על עונה האמורה בתורה לצורך קיום פו"ר. אך הדברים שם היו מתמיהים בעינינו, אחר שהעמיד שם יסוד שחיוב עונה האמורה בחז"ל הוא המקסימום המותר, ואין להוסיף עליו, וטוב לגרוע ממנו, ואילו

מה שאנחנו למדנו ממדריכים ורבנים מפורסמים הוא בדיוק להיפך, שחיובי עונה שנזכרו בחז"ל ושו"ע הוא המינימום המחוייב, ואין לגרוע ממנו, אבל מותר להוסיף עליו כפי הצורך, צורך אשתו או אפילו צורך שלו. מהי האמת, וכיצד נכון ללמוד וללמד ולעשות, הלכה למעשה? דברים אלו נוגעים ברומו של עולם כלשונו של המשנה הלכות הנ"ל, אנא יורנו מדרכיו ונלכה בארחותיו, ושכמ"ה.

תשובה:

א. כן שראויה לילד באופן טבעי, כן!

ב. כן, לפי ערכה.

ג. ההשתדלות על מנת להרגיע ולא על מנת לזכות לפרי בטן. ולכך מה שמרגיע.

ד. בדור פרוץ זה, על מנת שיאכל בהיתר וכו', שינו גישה בכל נושאים אלו, פעמים שינוי נכון ופעמים הפכו!

לימוד מהמילה קורונה

שאלה:

איך אפשר להוציא ענינים ודרכי שמים מהמילה קורונה שהוא שם בעלמא שאנשים נתנו, כמו שהרב כתב בספר דע את גאולתך בסופו, שיש כאן ענין של כתר וגם ענין של פאה נכרית כפי שמובא שם, והאם הרב התכוון רק לרמז בעלמא.

תשובה:

כל דבר מושג ממנו ית"ש עד הפרט הקטן ביותר. במבט פנימי של השגחה פרטית מוחלטת, אין מבט של "שם בעלמא שאנשים נתנו", הכל הוא ית"ש נתן!!!

מנוחת הנפש

שאלה:

איך בן אדם יכול להגיע למנוחת הנפש אם היצר הרע מטריד אותו?

תשובה:

בזמן שעדיין היצר בתוקף, נצרך לפחות לנצל את השעות או הימים שיש בהם רוגע ולנצלם, ולאט לאט בס"ד מתוך עבודה עצמית כח היצר יחלש וזמני מנוחת הנפש יגדלו.

חלק חשוב בחכמת חיים ללמוד לנצל רגעים ושעות שקטות, כי החיים יש בהם תקופות זמנים שקטים יותר, ולהיפך. ולכך בזמנים טרופים יותר, עדיין על דרך כלל יש רגעים ושעות שקטות, ונצרך מאוד לנצלם!

שכבות הנשמה וטענתו של קורח

שאלה:

באיזו שכבת נשמה כולם יהודים זהים? האם זה רק ביחידה או גם נמוך יותר? האם זה מה שקורח אמר נגד משה? כל יהודי שנשמתו זהה ולכן כולנו שווים. אם כן, מה התגובה הראויה לקורח?

תשובה:

ביחידה. אולם אף שם אינו זהה לגמרי. אין מושג זהה לגמרי בבריאה! ולכך אין טענת קרח טענה שלמה.

סדיזם ומזוכיזם

שאלה:

שלום לרב שליטי"א.

מה עניינים של סדיזם ומזוכיזם?

תשובה:

שורש תחילת הבריאה, כמ"ש רבותינו, שצמצם הא"ס את עצמו. צמצום זה "הוא שורש כל היסורים שבנבראים". צמצום זה כביכול צמצם את ה"א"ס". ונמצא שזו התנועה העליונה בנבראים כביכול שנוגעת בא"ס. ולכך בתנועה זו מתגלה עליונות, וחיות יתירה מאוד מאוד. והוא בבחינת "והחי יתן אל לבו", שמתגלה ביסורים חיות יתירה מאוד.

ובתיקון נצרך צמצום של קדושה, שס"ה מצוות לא תעשה וענפיהם. ועבודת המידות, של הקטנת עצמו, וביטוש עצמו כראוי.

סכנות הטכנולוגיה העומדות לפנינו

שאלה:

לכבוד הרב.

הרב מלמד אותנו שטכנולוגיה הוא השער הנו"ן דטומאה והוא כלליות הרע. הרב בא מההבנה שלו בהספה"ק. אמנם לענ"ד הדוגמאות שהרב הביא איך שזה מתבטא, נראה שאין זה אלא שלבי ההתחלה של השער הנון. הכח האחדותי של טכנולוגיה הוא הרבה יותר רחב מהאינטרנט שקיימת היום והוא הרבה הרבה יותר מסוכנת ממה שנראית לפנינו ע"י הסכנות של האינטרנט. הבעיה היא הרבה והרבה יותר מסוכנת ממה שבנ"א רגילים לתפוס. הטכנולוגיה של היום יש בו את הכח ללכוד את כל העולם בתוכו, בין החי ובין והדומם, בתוך כח האחדותית שלו. יהיה כמעט בלתי אפשר לנוס מכח האחדותית הזה, אפי' לאלו שאין להם מכשיר חכם ואין להם אינטרנט בתוך ביתם.

אני מבין שהרב אינו נפגש עם יחידים בביתו ואני מכבד את החלטתו של הרב, אמנם אני מבקש לענ"ד שיש להרב לעשות יוצא מן הכלל בעבורי ולהפגש עמי, על שאני חושב שזהו נושא של פקוח נפש, ובעוד שאין אחרים שאני יכול לדבר עמהם על כך.

שנזכה לראות הגאולה במהרה בימינו ושכל הדברים הנ"ל לא יהיו נוגעים וכלל. בברכה לבריאות ושמירה להרב ותלמידיו.

תשובה:

אפשר לנסות לכתוב בתמצית את נקודת הדברים.

הנני מבין שלאט לאט, או מהר מהר, הכל הופך להיות טכנולוגי, וממילא הכל מוקף בשער הנו"ן, וזהו בחיצוניות. ובפנימיות זהו גילוי כח שער הנו"ן בעומק פנימיות הנפש, ויוצא ומתגלה לחוץ.

שיעורי מורנו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט
יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א
הכתובת לשליחת שאלות: rav@bilvavi.net
או בפקס: 03-548-0529
[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,
נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"
ניתן לפנות לנייד 052.763.8588 או לדוא"ל: info@bilvavi.net

החפץ לקבל את העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
ישלח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת פנחס תשפ"א

תשוקה ותענוג בעבודת ה'

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א

בשיעור של הרב נתבאר ההבדל בין תאוה לאהבה, ושם נאמר שיש שני כוחות בעבודת ה', האחד מה שיש באדם תשוקה עזה להוסיף דעת ות"ח אין להם מנוחה ועליהם נאמר "ילכו מחיל אל חיל". והכח השני הוא מה שהאדם מתענג בעצם חיותו ונהנה ממצויאות קיומו. ועוד נאמר דמי שיש בו את התשוקה העזה להוסיף דעת ואין בו תענוג בעצם ההיות חייו אינם חיים. ומי דיש בו שמחה בחלקו ואין בו תשוקה להוסיף עוד, לא בשם שמחה יקרא אלא הוללות.

ועכשיו נבוא לשאלתי. כבר כמה שנים שתשוקה עזה מקיפה את נפשי ומודעות גדולה שוכנת בקרבי. כך שרוב ימי מלאים בהרגשת מחויבות חזקה ודאגה גדולה לעתידי הרוחני, איני יודע מה מקור תכונה זו שאינה מצויה אצל רובם המוחלט של בני גילי, האם זהו טבע שטבע הבורא בנפשי בעת לידתי שנתן לי לב מרגיש ואוזן שומעת להעריך ולחשב דברי החכמים והגדולים בעמינו הקדוש, או שמא החינוך הביקורתי והבלתי מתפשר שקבלתי בביתי, או שמא המושגים הרבים שאותם למדתי ושמעתי, ונראה לי שיד שלושתם במעל הזה. וקורא אני אותו מעל, משום שחוששני שחוסר היציבות בעבודת ה' המאפיינת את רוב ימי והעליות והירידות ופחדות שהנני חווה, נגרמות עקב כך שאיני נותן משקל לשום דבר שאינו עומד בדרישותי השכליות והרגשות הלב המפעפעות בתוכי. וגם אם מצליח אני לתת חשיבות מה לדבר מסוים עדיין היא אינה מספקת מכיוון שהיא רחוקה מאוד מבעד הרוחני המושכל והמורגש אצלי. וכן בענייני קדושה חווה אני עליות וירידות קשות [ב"ה אין לי קשר עם מכשירים שאין דעת המקום נוחה מהם] ואיני יודע אם הם הגורם לחוסר היציבות או שמא הם הנגרמים מחוסר היציבות, או שמא שלובות הן אחת אל אחת.

נתייעצתי בכל הנ"ל רבות עם אחד מרבני ישיבתי במשך כשנתיים, אשר דחק בי להפסיק לבקר את עצמי ללא הרף [ולטענתו אני מתקדם הרבה, והן אמת שבהסתכלות כללית ההתקדמות אצלי מורגשת מאוד מ"מ חש אני שלפי כוחותיי יכול אני להגיע ליותר מכך], וכן לדעת להתענג בעצם החיים, וכן תמך בי רבות בענייני הקדושה הנ"ל. לראשונה לפי כמה שבועות נצנצה בי ההכרה וההרגשה בתענוג הקיים בעצם החיים גם בלי קשר להוספת הגדלות ושיעור הקומה. אולם עקב כך נחלשה בי התשוקה ולכלל תענוג בעבודת ה' עדיין לא באתי, ונמצאתי קרח מכאן ומכאן. וכל ימי סבל עצבות ומרירות וחוסר תנועה ביחס לטבעי הסוער.

ועל כן באתי להתחנן על עמי ונפשי בשאלתי למען יורה לי רבינו דרך ישרה [אפילו ארוכה וקשה]:

א. לקבל תענוג בעבודת ה'. כבר היום קיים בי תענוג זה אבל בבחינה מועטת ולזמן קצר ובשעתא דיצר הרע לית דמידכר ליצר טוב.

ב. יציבות מינמלית בעבודת ה'.

ג. האם התשוקה שקיימת בתוכי אמת היא או שמא דמיון?

ד. הדרך לקבל תענוג בעצם החיים ושלא יחליש את התשוקה.

ה. דרך לגבור על היצר בענייני הקדושה הנ"ל [יש לי התמודדות בזה כבר למעלה מארבע שנים ולא התייאשתי].
 אשמח אם אקבל בזה תשובה מפורטת למרות שידועני שביקשתי יותר מחצי המלכות אולם כיוון שעניינים אלו שלובים אלו באלו ומשפיעים השפעה ישירה ועקיפה אחד על השני חשתי לשאול כל זאת. ואם דרך העבודה האמיתית היא להשיב רק על חלק מן השאלות הנ"ל האמת אהובה יותר מכל.

תשובה:

יש דרך לקנות השגות, מדרגות, וכד'. ויש דרך להוציא את כוחותיי שחנני הבורא ית"ש, מן הכח לפועל. תשוקתך אמת, אבל יותר נוטה לדרך הראשונה. אם דורכים בדרך השניה, הכל יותר רגוע. לצורך כך נצרך בירור מה הם כוחותיי? ונצרך הדרגה מה סדר הכוחות, ואזי ברור במה להשקיע יותר לעת עתה.

דרך זו נתבארה בספר "הכרה עצמית והעצמת הנפש". ואזי נצרך רצוא ושוב בין תענוג בעצם הקיום, לבין תנועה להוציא כוחותיי מן הכח לפועל. זה צורת חיים נכונה ופנימית.

נצרך שינוי תפיסה, ושינוי דרך מעשית, זהו "הכלל". מתוך ליבון ובירור סדר כוחות נפשך, יהא נצרך אולי תשובות נוספות, אולם תחילה נצרך הנ"ל.

שאלות מבחור ישיבה בענייני תורה ועבודה

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א

בראש ובראשונה ברצוני להודות לרב על השיעורים הנפלאים והמיוחדים בכל העניינים, ממש התחזקתי בעבודת ה' ובעבודה פנימית, החיים שלי השתנו לגמרי, יהי רצון שה' ישפיע לכם שפע ברכה והצלחה בכל העניינים להמשיך ולהדריך את עם ה' בדרך נכון. אני בחור בישיבה קטנה.

שמעתי מעט מהשיעורים של הרב, בעיקר דע את עצמך, נפשך, נשמתך, וקראתי מעט. אשמח אם הרב יוכל לתת לי הדרכה בכמה נושאים:

א. הרב הביא בתחילת "בלבבי משכן אבנה" שמטרת החיים היא להידבק בה' יתברך. והרי היסוד ושורש העבודה בפרק א' אומר שתכלית האדם היא לעשות נחת רוח לה' יתברך. אשמח מאוד אם הרב יוכל ליישב את ליבי בשאלה זו ולהרחיב בה מעט משום שאני מתקשה בשאלה זו מאוד.

ב. מה היחס הנכון בהתאמצות בעבודת ה', איזה מאמץ הוא מאמץ רצוי ואיזה מאמץ מביא לשבירה?

ג. מה היחס הנכון בין לעשות רצון ה' לבין להיות מעורה בחברה (כמובן לא בהלכות אלא בהנהגות)?

ד. כיצד מגיעים לעבודת ה' לשם שמים, ומה ההגדרה של לשם שמים, והאם לעבוד את ה' כיוון שאני רוצה לעשות לו נחת רוח נחשב לשם שמים או לשם עצמי?

ה. האם לימוד בשביל להתענג נחשב לימוד לשמה, ומה ההגדרה של לשמה בתורה?

ו. שמעתי בשם האורחות צדיקים ש"פת במלח תאכל" זה מעכב לתורה. האם זה גם בימינו, וא"כ מה הגדר של זה, ומה העבודה הנדרשת בכל תאוות האכילה בגיל הזה?

ז. אם בישיבה לומדים בעיון פרק מסוים, ואני יותר מתחבר לחזרה בעמקות על מה שלמדו בעיון שנה שעברה, איזה לימוד צריך לקבוע בליבי כעיקר?

ח. אם "לפום צערא אגרא", ו"טובה אחת בצער מאלף שלא בצער", למה אנחנו כל כך מדגישים את החשיבות של אהבת התורה ושל הנאות מרוחניות, לכאורה עדיף שאדרבה יעשה בצער?

ט. מה ההבדל בין ענווה לנחיתות. ובאיזה צורה נכון לעבוד על גאוה בגיל הזה?

י. מה עדיף, חברותא טוב שאני נהנה ללמוד איתו, או לקחת חברותא חלש יותר שאני לומד איתו פחות טוב

ופחות נהנה?

יא. מה יותר נכון להשקיע בלימוד בבין הסדרים, בעוד מסכתות גמ' או בלימוד נ"ך, משניות, פרשת השבוע בהרחבה, הלכה וכדו'?

יב. באיזה אופנים אפשר לבנות בנין פנימי בישיבה, שנמצאים בסביבת חברים ובעשיה כל שעות היום?

יג. האם ראוי להימנע אפילו מלהוריד שיעורים מעמדות של קול הלשון בבתי כנסיות?

יד. יש לי כמות של חידושים בפרק מסוים, האם להוציא אותם לאור (כמובן לאחר ביקור של ת"ח) אם אני חושב שזה ייתן לי סיפוק? ואם כן, אם אני מעדיף להוציא בעילום שם, לכתוב את שם אבי שליט"א או שיכתוב הסכמה בשמו בתחילת הקונטרס (בלתי לכתוב את שמי שלי), אולם אנשים יבינו שאני בנו, או שעדיף להוציא בעילום שם לגמרי?

טו. איך עובדים את ה' בימי שנאה?

טז. אם מישהו שואל אותי שאלה טכנית קטנה באמצע הלימוד, לענות לו, להגיב לו בכבוד שאני לא יכול עכשיו, או להתעלם?

יז. האם לקחת חיסון לקורונה? אני הייתי חולה לפני כחמשה חודשים

יח. אם אני עדיין לא מתאווה. האם ליסוע לישיבה בדרך מהירה למרות שיש שם יותר פריצות, או להאריך את הדרך ולהימנע מכך אולם יגרם ע"י זה ביטול תורה?

יט. איך להתכונן לביאת המשיח במהרה אכי"ר?

ישר כח גדול, ישלם לכם ה' כגמולכם הטוב על העזרה ועל השיעורים הנפלאים בכל מילי מיטב.

תשובה:

א. הנחת רוח של הקב"ה זה שקרובים אליו, כמו אבא שרוצה שבניו יתקרבו ויהיו עמו. וזהו מצוה, לשון צוותא, חיבור לקב"ה, כמ"ש רבותינו.

ב. מאמץ שאחריו יש שמחה, ונשאר מוח ולב רגוע ושליו. ותשישות גוף שאחריה קם בשמחה אחר מנוחה להמשיך בעבודת קונו.

ג. קשר קרוב עם ב' או ג' רעים, ולשאר קשר קל של מילות נימוס וכד'.

ד. זהו לשם שמים. בכל דבר גדול לעשות משהו קטן בלי שום נגיעות.

ה. נתבאר בהרחבה בשיעורי נפש החיים שער ד' ובעוד תשובות. נא לבקש ממערכת השו"ת לקבל תשובות בענין זה.

ו. להמעייט מעט מהרגלו וטבעו. ומידי פעם לעיתים רחוקות לאכול פת במלח, כגון פעם בחודש. אולם נצרך איזון עם תענוג בלימוד ובעבודת ה'.

ז. מה שלומדים בישיבה, ובעתות פנאי לעשות כרצונך!

ח. נצרך איזון בין עמל לתענוג, זה בלא זה אי אפשר!

ט. ענה - הכרת כוחותיו שחננו השי"ת, נחיתות - אי הסכמה לכוחות נפשו, ורצון לחלקו של חברו. בכל יום לזכור מעלותיו, ופעם בשבוע לזכור חסרונותיו.

י. רוב הזמן עם מי שאתה נהנה, 10% עם מי שפחות.

יא. לחלק לפי נטיית לבך. ובבין הזמנים להשלים את החסר.

יב. כעצת הרמח"ל בדרך עץ החיים, לייחד כמה דקות בכל יום לחשוב חשבוננו של עולם, לשם מה חי וכו'.

יג. אין צורך, אלא א"כ גורם לריבוי ידיעות ופיזור הנפש.

יד. כן! בלי שם, עם הסכמת אביך.

- טו. ראשית מודעות שעכשיו הכוחות קטנים יותר, ולסדר סדר יום ועבודה לימי הגדלות לפי הגדלות, וסדר יום ועבודה לימי הקטנות לפי הכוחות של הקטנות.
- טז. להגיב בכבוד שאני לא יכול עכשיו.
- יז. אין צורך.
- יח. להאריך את הדרך.
- יט. בבכל יום לחשוב מעט מה חסר בעולם ולצפות להשלמה.
- מן השאלות ניכר רוח של בני עלייה!!!

שאלות ובירורים בענין עשה לך רב

שאלה:

- אני מבקש סליחה מראש על אריכות השאלות אלה. השאלות הללו הם בנושא "עשה לך רב" והם שאלות כלליות בסוגיא הזו ולא דוקא שאני שואל כלפי היחס שצריכים התלמידי הרב להתייחס כלפי הרב שליט"א אלא הם שאלות כלליות בסוגיא הכללית הזו שנוגע לכל א' וא', ותורה היא וללמד אני צריך.
- א. מהו הדרך לאדם שאין לו "רבי" והוא רוצה לקיים "עשה לך רב" ולקבל דרך בחיים (או באופן הפשוט ביותר, שהוא נצרך לשאול שאלות בכל תחומי החיים שלו) האם צריך לבחור באדם מסוים להיות לו רבי, או שיכול לקבל דרך מהרבה (ואז הוא נעשה שילוב של כמה דברים יחדיו).
- ב. כיצד קונים הביטול לרבי, האם ע"י קניית ידיעות וחכמה מהרבי ואז לבוא לידי ביטול להרבי, או שהביטול להרבי צריך לבוא מפשטות ומפשיטות, כגון ששומעים עליו שהוא צדיק או גדול ועל כן מרגישים ביטול כלפיו.
- ג. ומהו הגדרה של הביטול לרבי, האם צריך להיות בטל לכל דבר שאמר הרבי בין אם מבין או לא מבין (וכל הצורך להבין את דברי הרבי הוא רק מצד יגיעה בת"ת או מצד שהוא רוצה להתקשר יותר לדעתו ולנפשו של רבו) או שיש לו לקבל רק מה שמבין, ומה שאינו מבין הוא מניח בצד עד שזוכה להבין.
- ד. אני שואל עצה לפעמים אצל איש מסוים שיש לו דרך מסוים שמחזק אותי ואחרים תמיד, ופעם אמר לי איזה הדרכה מסוימת בעבודה ואני לא ביטלתי את עצמי לדבריו והוא אמר לי אח"כ שאם אני לא יבטל את עצמי לכל דבריו אז הוא אינו יכול להשפיע עלי, וגם אמר לי שאני צריך לשאול את רבי אם יש לי להלך בדרכו, ועל כן אני שואל את הרב שליט"א מה עלי לעשות גבי הנ"ל?
- ה. הנ"ל אמר שכשיש איזה ספק בעבודת ה' מה לעשות אז האדם צריך לעשות מה שגורם לו יותר שמחה ומנוחה. אמרתי לו שלכאורה האדם צריך מה שהקב"ה רוצה ממני ולא מה שיש לי נוחיות ממנו ואפ' אם יש דבר שקשה עלי מ"מ צריך להכריח את עצמי לעשותו כיון שצריך לעשות מה שה' רוצה ולא מה שמשמח אותי יותר, וזהו רק דרכי הגויים (בפרט אמריקה) לעשות רק שמשמח אותי ורק מה שהוא נוח לי. והנ"ל אמר לי שאני צריך לשאול את רבי בזה, ועל כן אני שואל את הרב, מה היחס הראוי לגבי הנ"ל?
- ו. ועכשיו ביותר פרטות. השאלה היתה מה על האדם לחשוב באורך היממה (כשאני לומד בגמ'), האם לחשוב על הסוגיא או לחשוב על עניני עבודה. מה באמת ראוי לחשוב לאורך הימים בזמן הפנוי וכן בכל טרדות החיים, האם יש להאדם לחשוב על הסוגיא בגמ' כדי שהוא יכול להיות ראשו כל היום בהסוגיא שהוא לומד וזהו, ואין לו לחשוב על עניני עבודה רק לאיזה זמן קצר ביום, או שיש להאדם לחשוב לאורך כל היום על הרבש"ע ואיך לעבוד אותו, עניני מידות, מוסר, חסידות, קבלה, וכו'?
- ז. נחזור להשאלות הכלליות בסוגיא הזו של עשה לך רב. אם אדם מקבל מהרבה מלמדים (וזהו לכאורה המצב של רוב בני"א שמקבלים מהרבה מגידי שיעור וכמה ראשי ישיבות ואח"כ מעוד), האם בזה האדם באמת נעשה שילוב מכל הדברים שלמד, או שהוא רק תערובות ובלבול של כמה דרכים, והנ"מ הוא שאינו יכול במה לרכז

בעבודתו ומהי העיקר ומה היחס הנכונה כלפי איזה דבר?

ח. האם אדם יכול להתדבק בכמה דרכים בב"א, ואם כן, האם זהו רק בדרכים קרובות עד מאד או אפי' בדרכים הפכיים, (לדוגמ' האם האדם יכול לדבר עצמו ברב שדרכו נוטה יותר לפרישות וביטוש הגוף ומלחמה עם הרב ומלחמת המידות וכו' וכן להתדבק ברב שדיבר הרבה על שמחה ובטחון, וכן האם האדם יכול להתדבק עצמו הרב שדרכו הוא דרך הנגלה של הנהגת המשפט ויושר ובאותו תקופה גם לדבק עצמו ברב שדיבר בעיקר על הנהגת היחוד וכו'), או לדבק עצמו הרב שיעקר דרכו הוא יראה וגם לדבק עצמו באותו תקופה ברב שיעקר דרכו הוא אהבה, וכן מוסר לעומת דביקות וחסידות, וכו'?

ט. לאחר שהאדם מברר מיהו הרבו המובהק (עכ"פ עכשיו בחיים, דלכאורה פשוט הדבר שהאדם יכול לשנות את רבו המובהק אח"כ בחיים, וכגון שרבו נפטר דאז הוא צריך לעשות לעצמו רבי חדש), מה צריך להיות היחס לכל הרביים ומגידי שיעורים הקודמים, האם רק צריכים להרגיש הכרת הטוב אליהם (וכן להגיד זאת בפה להם ולעשות מעשים של הכרת הטוב כלפיהם, או ע"י השתתפות לסייע אותם בממון או ע"י הליכה לשמחות שלהם וכדו'), או שצריכים לראות אותם כחלק מהחינוך שלו בתורה ובעבודה?

י. מהו הגדר של הגדול הדור הוא הרבו המובהק של האדם, אם יש א' יש לו רבו מובהק שאינו הולך בכל דבר כמו הגדול הדור, לאיזה רבי האדם צריך להיות בטל, לרבו המובהק הפרטי או לגדול הדור.

יא. שמעתי שיש ב' מיני אדם, יהודה ויוסף, ואדם ששורש נשמתו ביהודה הוא יותר עצמאי ואינו צריך רבי להדריכו אלא הוא הולך ישר אל הקב"ה, ואדם ששורשו ביוסף צריך רבי להדריכו, וכמו שמצינו שיעקב אבינו היה מקושר יותר ליוסף להדריכו ואילו יהודה לא הדריכו כ"כ, וכן מצינו אצל יהושע וכלב, שיהושע ששורשו ביוסף היה נצרך לתפילת משה ואילו כלב ששורשו ביהודה הוא הלך בעצמו להתפלל ישירה לה' וגם משה לא התפלל בעבורו, מחמת שכלב ששורשו ביהודה היה יותר עצמאי ולא היה נצרך לרבי, שזהו החילוק בין נשמות ששורשם ביוסף לבין נשמות ששורשם ביהודה, שנשמות ששורשם ביוסף הם נצרכים יותר לרבי להדרכה ואילו הנשמות ששורשם ביהודה הם יכולים להיות עצמאים בלי רבי כיון שהם יכולים לפנות ישר אל הקב"ה. יב. וכיון שרוב הרבנים הם שילוב של כמה דרכים, א"כ השאלה הוא שיש שילובים עד אין קץ מכמה דרכים וא"כ איך יכולים לבחור בשום רבי, הא כמעט כל רבי הוא שילוב של כמה דרכים וא"כ היכן יודעים אם עדיף שילוב בו יותר משילוב אחרת?

יג. אדם שגידל בסביבה ליטאית ולמד בישיבות ליטאיים, ומרגיש קשר לחסידות, האם יש לו לבחור ברבי שיודע גם מדרך הליטאי וגם מחסידות, או שצריך להיות נשאר ליטאי ולא לקבל שום דבר מחסידות ואין לו לבחור רבי שמלמד חסידות?

יד. תמיד אמר הרב שיש להכיר כל הדרכים בעבודה וגם לא להסתכל באחרים שאין לו את הדרך שלו שהם טועים, דהא יש הרבה דרכים לרבש"ע, שזהו רק קטנות. השאלה הוא שיש דרכים מסויימים בכלל ישראל שאינו מחשיב שום דרך מלבד הדרך שלהם, והם באמת סבורים שהאמת נמצא רק עמם. כגון הדרך של בריסק, ששאר העולם ושאר הדרכים מבלעדם הם טועים ואינם רואים האמת, וגם אצל החסידים זה מצוי מאד שהחסידות סובר שרק שיטתם היא האמת והשאר נפסלו, האם זה קטנות או שזה תלוי בקווים ובשורשי הנשמות, בעיקר הקו השמאל-גבורה, וגם מבטלים הקו האמצע שמבטל כל קו אחר (ובפרט מבטל הקו ימין-חסד שהוא בניגוד גמור לקו השמאל-גבורה, וגם מבטלים הקו האמצע שהוא שילוב, כיון שאינם סוברים בכלל מכל המושג של שילוב כיון שהם סבורים שיש רק דרך אחד ושהאמת נמצא רק עמם).

טו. האם נכון הדבר שאדם שאין לו רבי יש לו לקשר נפשו עם נשמת ר' נחמן מברסלב או שאין זה מספיק והוא צריך רבי בפועל בהאי עלמא?

טז. מהו האדם שיש לו טבע שהוא רואה חסרונות באחרים ותמיד הוא רואה החלק בלתי שלם באחרים, והוא רואה גם חסרונות ברבי שלו, האם זה סימן שאינו יכול להלך אחר רבו זו כיון שאינו מרגיש ביטול כלפיו או שיש לו לעבוד על המדה הרעה שלו שהוא רואה חסרונות באחרים ויש לו להמשיך להלך אחר רבו ולהיות בטל כלפיו?

תשובה:

- א. בלימוד כבר אמרו בגמ', שלמיגרס בעי רב אחד שלא יתחלף שמועתו, ולעיונא אפשר וראוי אצל רבים, לקבל מכל אחד את חלקו. והדבר משתנה מאדם לאדם כמה וממי לקבל, כי יש בני אדם שריבוי דרכים מערבבם, וכל אחד נצרך לפי מידתו, בכמות ואיכות.
- ב. גם וגם, ביטול שלם בכל סדר הקומה. זהו מבט שורשי להביט בכל ענין במבט של קומה שלמה.
- ג. מאמין בכל ומבין חלקית לפי השגתו. אולם עושה מה שנאמר לו לעשות בין מבין בין לא.
- ד. אפשר לקבל "עצה" מכל חכם לפי עניינו, אולם אין להתבטל באופן גמור אלא לרבו המובהק.
- ה. תשובה זו נכונה חלקית, והיא באופן ששני הדרכים ישרות ונכונות באופן כללי לאדם. אולם מידי פעם ראוי לעשות הפוך, על מנת לקנות כניעה ועמל.
- ו. תלוי בשורשי הנשמה, היו גדולים שעשו כך והיו כך.
- ז. תלוי אצל כל אחד ואחד, לרובם אין בהירות מה קבלו במדויק מכל אחד.
- ח. תלוי ברוחב לבו של האדם, ושורשו.
- ט. כל שקיבל במידה ניכרת יש לראותם כחלק מהחינוך שלו בתורה ועבודה.
- י. מפני חשש שלא יובן כראוי אינני משיב.
- יא. נכון מאוד. יוסף שורשו יסוד - חכמה, מקבל ממדרגה שעליו, יהודה שורשו מלכות - כתר, אין לו אלא ה' על גביו.
- יב. זו שאלה שורשית כללית איזה דרך לבחור בעבודת ה', ולפ"ז צריך לבחור את הרב הקרוב ביותר לכך.
- יג. רב שיבין את כללות נפשו.
- יד. לא נראה לי שמה שכתוב בשאלה מדויק. זה נמצא אצל ההמון אולם לא אצל הראשים, בעיקר. לעולם כל חכם וחכם יש לו את גובל תפיסתו גם מה לתפוס את של אחרים. רק השינוי כמה רוחב יש לו, אולם כל חכם תופס גם את חלק האחרים ולו במקצת.
- טו. לפחות לתקופה צריך רב, ולו לצורך הכנעה, כך אמר לי ר' אברהם יורוויטש זצ"ל. ועדיף רב חי, בכדי שהגוף יכנע יותר.
- טז. לעבוד על מידותיו.

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט
יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א
הכתובת לשליחת שאלות: rav@bilvavi.net או בפקס: 03-548-0529
[בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,
נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"
ניתן לפנות לנייד 052.763.8588 או לדוא"ל: info@bilvavi.net

החפץ לקבל את העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
ישלח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

שיעורי מורנו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת מטות-מעסי תשפ"א

ניגונים בשלושת השבועות והשגת מדרגת האין

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א
א. רציתי לשאול בקשר לניגונים של "המנגן". האם הרב שמע עליהם? אם כן האם הרב ממליץ על ניגונים אלו או רק לשמוע בעלמא כמו כל ניגון אחר?
האם אפשר להשתמש בהם כולל התהליך שהוא ממליץ כדי לבצע שינוי פנימי (חיזוק הרוח הטובה וכו..)?
האם מותר לשמוע ניגונים כאלו בשלושת השבועות בצנעה? שמעתי שיש רבנים שהסכימו לזה כיוון שיש לזה תועלת רבה לנפש- אבל ברצוני לדעת מה דעת הרב כשאין ברצוני להקל בנושא.
ב. מהם הדרכים המעשיות להשגת מדרגת ה-אין? האם הרב יוכל לפרט כמה דוגמאות: הכי עליונה ותחתונה 21 ממוצעים? באיזה רבותינו מוזכר כל אחר? ומה הכי קרוב לרוב בני אדם לקיים?
תודה רבה רבה לרב על המענה לכל שאלותינו! בכבוד רב.

תשובה:

א. כמו כל ניגון כשר.
אינני מסכים על כל התהליך.
אין לשמוע בשלושת השבועות.
ב. עיין מאמרי בלבביפדיה קבלה ערך אין - הודפס השבוע (פרשת בלק) בעלון. וכן הספר דע את נשמתך!

איטר יד חומרות וקירוב רחוקים בדורינו

שאלה:

לכבוד הרה"ג שליט"א,
ראשית רצוני להודות על התשובות הארוכות שכת"ר טרח לענות לי בשאלות הקודמות, והדברים היו לתועלת, ורצוני לשאול עוד כמה שאלות:
א. אני אדם איטר יד, ויש שמועה שהשמאליים יותר מוכשרים, האם יש לזה שורש בקבלה, והאם יש עבודת ה' מיוחדת לאיטר יד, והאם הם ממילא יותר נוטים לדין.
ב. לגבי המושג של קולא וחומרא, אני רוצה להבין, הרי כל עיקר קיום המצוות הוא לקיים רצון ה', ואם עפ"י כללי הפיסקא יוצא שכך צריך לנהוג, עם כ"ז שלשיטות הנדחות יש להם שורש למעלה והם אמת לפי הצינור שלהם, מאחר דרצון ה' הוא עכשיו אחרי הכללים לעשות כך, מהו המושג 'חומרא', מה יש להחמיר כאן, האם הכוונה שאדם שהגיע למקום גבוה בנשמתו ע"י דביקות בה' אז הוא מתחבר לצינור אחר וממילא הוא שייך לשיטות היותר מחמירות או משהוא דומה לזה, האם אפשר להגדיר לי הדברים בצורה ברורה.
ג. נפשי מאוד נוטה לקירוב רחוקים כמו שכבר שיתפתי את כת"ר, אמנם ברור שצריך הכל במינון ובחכמה, ורצוני לדעת האם יש לתת לכך מעשר זמן כמש"כ באגרות משה, והאם יש עבודה פנימית שאסור לפספס לפני כן.
ד. בשו"ת מעיין אומר (של הרב יהודה נקי שליט"א) מביא שאלה (איני זוכר כעת איפה) ששאל לרב עובדיה יוסף זצ"ל בשם אברך שהיה הולך לחזק ילד בתל אביב, ושאל, מאחר שכל המראות ברחוב בהלוך ושוב מפריעות לו, האם להפסיק, והוא ענה "חסיד שוטה", והסביר מחבר הספר דכמש"כ הרואה אשה טובעת בנהר וכו' כך כאן בא להציל נפש יהודית וכו', אמנם חשקי להבין, א', מדוע באמת אותו חסיד הוא חסיד שוטה, הרי על עריות אמרינן יהרג ואל יעבור, ואפילו אביזריהו דעריות, וכאן החסיד חושש לנכון שיבוא לו הרהור עכ"פ לאחר מכן, ומדוע מוטל עליו להצילה הרי הוא צריך למסור נפשו של הרהור זה והרהורי עבירה קשים מעבירה (אמנם רש"י שם לא פירש כמו שמקובל לפרש), האם הכוונה היא דיהרג ואל יעבור נאמר רק על עצמו אבל לא להציל אחרים וכמו שעשו יעל ואסתר. ב', מהו הגדר בזה, הרי באמת היום אין לדבר סוף דאפשר להציל הרבה אם נתפשר בראיות והרהורים אסורים וכל המניעה והאי התקדמות היא בעיקר משום שצריכים לשמור על עצמנו.
וכל זה אני שואל כי הגיע לידי עכשיו מקרה שיש סיכוי (איני יודע כמה, ולסיכום אפשר לומר 50 אחוז) שאצליח להוציא נער בן 15 שנמצא בבי"ס חילוני גמור למקום דתי (רשמי, וחרדי לא רשמי), וזה ע"י שאדבר עם ההורים, אבל האמא לי מתלבשת בצניעות ובלי כיסוי ראש, ואני מסתפק אם מוטל עלי לעשות זאת (ואם לא עשה זאת אף אחד לא יעשה במקומי), ואמנם שאלתי רב ואמר לי שזו הצלת נפשות וצריך ללכת, אמנם אם ככה איפה הגבול הכללי והאישי.
ה. ראיתי בספרים שיש כמה סוגי גן עדן, תחתון, עליון, איזה ספר יכול לתת תמונה ברורה לכל זה, מהו תפקיד של כל מקום ומי נמצא שם ומתי.
ו. יש פרסום של 'המנגן', האם זה נכון שהרב נתן ע"ז הסכמה, והאם יש תועלת לשמוע ניגונים אלו, ואיפה זה משפיע בנפש, וא"כ עד כמה

צריך לתת זמן לזה, והאם הז' צלילים של הניגון קשורים לז' רקיעים, או לחג"ת נה"י מלכות, או למשהו אחר. תודה רבה, ושוב אני מקווה שאיני מטריח מדי את כת"ר.

תשובה:

- א. ביעקב כתוב שכל את ידיו, ובתרגום "חכימנון". שכל לשון השכלה. כן. חיבור בכל ענין באופן של כללות ההפכים. כן.
- ב. יש חומרא בחשש של איסור, ושם יש חשש שיפול לאיסור עצמו. וזהו מדרגת יראת העונש. וככל שנמצא במדרגת יותר, נצרך "זהירות" יותר, זהירות מלשון "זהרה". וככל שנוהר פחות כן פחות "זהרה" אצלו האור. וזהו בחינת יראת הרוממות. ויש חומרא לחשוש לשיטות נוספות. ועניינם להאיר אף מאורות אלו, כי כל שיטה היא מאור עליון, ונוהג לפיה מאיר את המאור העליון. וזהו "ירא שמים" שמאיר את המאור בשורשו בשמים. וכל זה צריך שיעשה מתוך "אהבה", כמ"ש הרמח"ל בפרק החסידות, שהחסיד מחמיר יותר מתוך אהבתו לקב"ה.
- ג. כן! נצרך בירור שמקרב אחרים ולא מתרחק על ידי זה בעצמו. ונצרך בירור שהוא עצמו מתקרב על ידי זה, מעט ריחוק ובעיקר קירוב. וכן שיעשה מתוך אהבת ה' ואהבת הבריות, וכן רחמים על הבריות.
- ד. בהרהורי עבירה לא נאמר יהרג ואל יעבור, על אף שהם קשים מעבירה, היינו או כפרש"י, או שהם פוגמים בשורש עליון דק יותר, אולם על זה אין יהרג ואל יעבור. אסתר ויעל, קרקע עולם הוו. וכן הוה הצלת הכלל. באופן חד פעמי אפשר לזכות את הרבים באופן זה, אולם באופן קבוע זה מוריד את האדם ממדרגתו ואינו מחויב בכך. ופוק חזי איך נראה עולם הקירוב בדור זה ברוב המקרים, המתקרבים מתקרבים למחצה ולשליש ולרביע, והמקרבים מתרחקים למחצה לשליש ולרביע. וברוב המקרים העוסקים בקירוב פתוחים למדיה וכו'. ולענ"ד כל עולם הקירוב טעון שינוי ביסודו זה עשרות בשנים. כי רבים חללים הפילה מבני התורה על ידי שקירב את עולם התורה למתקרבים, ולא קירב בעיקר את המתקרבים לעולם התורה.
- ה. אין ידוע לי ספר מסודר בזה. אולם בתורת חב"ד מושג זה מתבאר יותר מבמקומות אחרים. גן עדן תחתון עולם המידות, וכן עוסקים בתורה במדרגת מידות. גן עדן עליון עולם המוחין, עוסקים בתורה במדרגת מוחין.
- ו. אינו נכון כלל וכלל, צר לי מאוד על פרסום שאינו אמת! וכבר פנה אליי אישית פעמים רבות, ואמרתי לו בפה מלא, שדרכי אינה דרכו כלל ואיני מוכן בשום אופן לתת על כך הסכמה!

חיות בעבודת ה' ותורת ברסלב היום

שאלה:

- לכבוד הרב שליט"א, שלום וברכה,
- א. בעל תשובה שהתקרב דרך ברסלב, היה לו תקופה שלמד הרבה בעיקר עץ חיים, פתחי שערים עם פירוש בלבבי, ועוד, והיה לו בזה עליה מאוד גדולה, שקע מאוד בתורה, והתקרב לבורא, היום המצב שלו שהוא מקבל חיות מאמירת תהילים, מקוה, ותיקון הכללי, הקושי הגדול שלו כעת הוא שבת קודש שמרגיש בו יובש גדול יותר מכל השבוע שאין לו כח אפילו להתפלל. הנחמה הגדולה שלו לדבריו שהוא לא עובר עבירות. השאלה היא האם יש עצה להתמודד עם היובש הזה.
  - ב. הוא שואל גם אם זה קשור לזה שהוא נדבק לדרך של ר' נחמן, שמחד הוציא לו את הטעם שיש בעבירות, וכנגד זה יצא לו גם הטעם מן המצוות שעושה זאת ביובש גדול.
- תודה רבה מאוד על הזמן שהרב מקדיש לשאול שאלות.

תשובה:

- א. יש לקבל חיות מהמידה הטובה שבקרבנו, ומחלקו באורייתא. ועליו לברר ב' חלקים אלו בפרטות, מהו חלקו במידות ומהו חלקו במוחין, ומשם יקבל חיותו.
- כפי הנראה תחילה היה חיותו מהתפעלות, ומחיבור של כללות, וחלק זה כבר טעם בו סגי, ועתה נצרך עבודה מבוררת יותר.
- ב. יתכן! כפי שרואים היום, חלק גדול מלומדי תורתנו נטו מדרכו הישרה ויצרו תבנית לתורתו ולהנהגה המעשית לפי דרכו, דרך שאינה דרכו, אלא בדו להם מלבם. ודרך זו יוצרת שיבושים לרוב באופן מבהיל ומאבדת פעמים הרבה את החיות הפשוטה והטבעית.

סדרת 'דע את' אם מתאים לכל נפש

שאלה:

האם מה שמבואר בספר דע את נפשך [למשל] שייך לכל הנפשות? תודה רבה.

תשובה:

לא שייך למעשה, אולם כך מבנה הנפש של כולם בכללותם, ובפרטותם יש שינויים.

אהבה נפולה

שאלה:

האם היצר הרע וכו' זה אהבה נפולה, ומה המשמעות של זה, ואיך מתקנים את אותה אהבה נפולה?

תשובה:

חלק זהו אהבה נפולה. נפלה מאהבת השורש לענף, למקום שאינו ראוי או אף אסור. ביטוש והכנעת אהבה זו, וגילוי אהבה זו לענף דקדושה, ולשורש.

הבדלות מן הערב רב

שאלה:

לכאורה ההבדלות מן הערב רב זהו מהדברים הכי קשים, במיוחד מהערב רב שהם גם ישראל...!! האם אני צודק בזאת? אז מה יש לעשות, במיוחד אם יש לזה מחיר, בגשמיות, וברוחניות.

תשובה:

יש מדרגת "ערב", והוא כח של תערובת ושם יש גדרי דין של ביטול, יבש ביבש, לח בלח, נותן טעם, דבר שיש לו מתירים ועוד. והוא מדרגת תערובת בענפים, בבחינת מקרה. אולם למעלה מכך יש מדרגת "ערב רב", תערובת רבה", ואותה א"א לברר כשאר תערובות, כי היא תערובת בשורש, בחינת מקרה דבוק בעצם. ושורשם עמלק הנקרא "אשר קרהו", מקרה. מדרגת ערב, הוא בבחינת "ויקרא אלקים לאור יום ולחשך קרא לילה, ויהי ויהי בקר". שבקר לעצמו וערב לעצמו, אולם יש נשיקה של בין השמשות. וכן בסוף הלילה, של אילת השחר ועלות השחר. אולם מדרגת ערב רב, מתערב הערב בתוך הבקר, מקרה דבוק בעצם. שא"א לבקר את הבקר בבחינת "בקרן טלה". לצורך בירור של מקרה דבוק בעצם נצרך אור גבוה של עצם בלתי מעורב שמכחו אפשר לברר את המקרה הדבוק בעצם. ואור זה הוא אורו של משיח. והוא בחינת מאור שבתורה, למעלה ממדרגת אור וחשך משמשים בעירבוביא. זוהי הצורה הפנימית של הדורות האחרונים זה לעומת זה. מצד הרע כח הערב רב אורו של משיח הוא אור נקי בלתי תערובת כלל של סיגים (ושורשו במאור כנ"ל). ולכך מאיר אצל לומדי התורה אור בהיר של בהירות בד"ת. מצד הכלי ע"י תוכנות שקבצו את רוב הספרים שבידינו לפונדק אחד. ומצד האור בקל יותר ניתן להגיע לעולם ברור יותר בכל סוגיא. ולכך עיקר בירור הערב רב הוא בעסק התורה, שהרי כתבו בשם האריז"ל שדעת, גימ' ערב רב. ולכך עיקר בירורם הוא בדעת, לברר כל סוגיא באר היטב. והוא הוא עיקר בירור הערב רב. אולם ע"מ לבררם בשורש וע"ז לגלות ברור זה אף בעולם המעשה, נצרך הארת מסירות נפש, שבוקעת עם "עצם" הנשמה, שעליה נאמר "טהורה היא", ללא עירבוב. והעושה כן דבק בהארת משיח שבעולם, ובהארת משיח שבנפש ונעשה חלק מבירורי הערב רב שזו עיקר עבודת הדור האחרון.

הקדושה במשנת הרמח"ל

שאלה:

שלום הרב! האם הקדושה במשנת הרמח"ל שתחילתה השתדלות וסופה מתנה ניכרת במהלכי נפש?

תשובה:

בודאי. כן כתב בפרק הקדושה במס"י, שאדם בטבעו חומרי ואינו יכול להיות דבוק בחוש בפועל בבורא ית"ש, וע"י מתנה של מדרגת הקדושה נעשה דבוק בחוש בכל עת. וזהו בחוש גמור, חוש אלוקי. ככלל כל דבר ניכר במהלכי נפש. בסוד עולם - שנה - נפש, שכל מה שיש בעולם ושנה, ניכר במדרגת נפש. וזו צורת העבודה הפנימית, להכיר כל מה שלומד בנפשו, וביתר דיוק לראות איך כל המדרגות מתראות בצורת אדם בכלל, ובנפשו הפרטית בפרט.

טעמי תורה

שאלה:

הגמרא במסכת סנהדרין אומרת שאדם נבדל מחבירו במראה בדעת ובקול, וזה שאדם נבדל בדעתו הוא מפני הגולנין, השאלה וכי זה כל הסיבה הרי דעתו של אדם היא נגזרת משורש נפשו ותיקונו היחודי בעולם, ולמה אומרת הגמרא שאדם נבדל בדעתו מפני הגולנין?

תשובה:

כבר אמר הגר"א לדינא, שכל מקום שאמרו חכמים דין ונתנו טעם לדין, כגון מים מגולים, מפני סכנת נחש, אע"פ שהטעם בטל הדין לא בטל, כי אמרו טעם אחד מתוך ריבוי טעמים, ולכן אע"פ שטעם זה בטל, עדיין יש עוד טעמים שלא בטלו. (ובעומק, השורש הוא למעלה מטעם). וכן בענין זה, בגמ' נתנו טעם אחד ע"פ הפשט, אולם זהו טעם בפשט, בעולם המעשה. אולם יש טעמים רוחניים יותר, פנימיים יותר. ובעומק הדק, התורה משתלשלת מרום גבהי מרומים עד עולם השפל, עולם המעשה, כמו שאמרו רבותינו ונתבאר בהרחבה בנפש החיים. ובכל מדרגה ומדרגה, בכל עולם ועולם, יש טעם אחר לכל דין.

מנוחת הנפש

שאלה:

שלום וברכה לרב. שאלתי כיצד אדם יכול לזהות את מדרגתו על מנת להגיע למנוחה. תשובת הרב בזו הלשון "נצרך הכרה מבוררת בכוחות נפשו פרט אחר פרט, ואזי מתוך הכל זו נעשה ברור מה מיושב ופשוט, מה יוצר התנגדות וניסיון, ומה למעלה מכך. ובלשון הרב דסלר זצ"ל, למטה מנקודת הבחירה, נקודת הבחירה, ולמעלה מכך". אם הרב יוכל להסביר יותר למעשה את השלבים של הבירור פרט אחר פרט בכוחות נפשו?

תשובה:

לצורך כך נמסרו סדרות שלמות בהכרת הנפש. שאלתך היא בבחינת למדני כל התורה כולה על רגל אחת. נצרך ללמוד איך בנויה נפש ישראלי. ואח"כ ללמוד להכיר כוחות נפשו הפרטית. לפחות כדאי להתחיל בספר הכרה עצמית והעצמת הנפש.

סיפוק צרכי האישה

שאלה:

שלום כבוד הרב.
א. האם כל בגד או דבר מאכל שהאשה פתאום רוצה לקנות הבעל חייב לספק לה?
ב. בעלי ביקש אם הרב יכול להסביר מה גדר וההסבר של "שארה, וכסותה לא יגרע"? תודה!

תשובה:

א. לא.
ב. נא ללמוד יחד את הכתובה.

איך קובעים מי הוא גדול הדור?

שאלה:

שלום כבוד הרב. איך קובעים מי הוא גדול הדור?
הרב חיים רבי שליט"א אמר לי שזה נקבע על פי גדול הדור הקודם שהסמיך מי הוא הבא אחריו. האם זה נכון?

תשובה:

גדול הדור הוא מי שיש לו נשמת משה, או חלקה או לפחות ניצוץ מנשמתו. ויעוין בגמרא (סוכה, לט, ע"א) "משה שפיר קאמרת". ופרש"י שם, גדול הדור. וביארו רבותינו שלכך נקרא "משה" גדול הדור, לא רק מפני שכשם שמשה היה גדול בדורו כן בכל דור הגדול בדור נקרא ע"ש משה, אלא מפני שהארת נשמת משה מאירה בגדול הדור, ולכך נקרא משה.
ויעוין עוד בספר תפארת ישראל (לשבת הגדול) שכתב שמי שהחסדים עוברים דרכו בחינת ר' חנינא בן דוסא, שכל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני, "בשביל", היינו דרכו כמ"ש רבותינו, הוא הנקרא אדם "גדול", כי החסד נקרא גדול.
ויעוין עוד בספר שארית ישראל (שער ההתקשרות, דרוש ה) שכתב שמי שיש לו מסירות נפש לאין סוף שלמעלה מבחינת כלים, ומושך משם שפע, הוא גדול הדור, יע"ש. ויעוין עוד בספר בת עין (בשלח, ד"ה אך נראה).

אסתכל באורייתא וברא עלמא

שאלה:

שלום כבוד הרב. האם זה נכון שאחד הפירושים של "אסתכל באורייתא וברא עלמא" הוא שעל פי הכתוב בתורה ה' ברא את כל העולם כולו? וכולנו מוצפנים בתורה והקדוש ברוך הוא כביכול הסתכל בתורה ולפי הכתוב בה ברא את העולם כמו סוג של "תוכנית אדריכלית"? שמעתי את זה מכמה רבנים רציתי לדעת האם זה נכון. תודה!

תשובה:

כתבו רבותינו והובא ברמב"ן בתחילת התורה, שמתחילה כל התורה אותיותיה היו כתובים יחדיו, ואסתכל באורייתא פירושו, שהסתכל וחיבר אותיות לפי תיבות, בראשית - ברא - וכו', ולפי סדר חדש זה שנתחדש באסתכלות הוציא מחשבתו לפועל.

חשיבות ההנקה

שאלה:

- א. האם יש על פי התורה חשיבות להנקה התינוק? ואם כן מה החשיבות והתועלת הרוחנית הגשמית?
ב. האם זה עדיף מאבקות של תרכובות מזון מוכנות לתינוקות?
ג. כמה זמן מומלץ להניק על פי התורה?
ה' ישמור את הרב שליט"א. תודה רבה. תבורך מפי עליון.

תשובה:

- א. כן, גם גשמית, וכן רוחנית, קשר הולד לאם, ויונק חיות ממדרגה גבוהה יותר, מאמו. משא"כ שאר הנאכלים, דומם - צומח - חי.
ב. כן.
ג. עיקר זמן היניקה עד כ"ד חודש, אולם לא כ"כ מצוי בימינו. והכל לפי כוחות האם והאפשרויות, בכל מקרה לגופו, מתוך נועם ושלוה ושמחה.

שורש הקדושה של תאוות נשים

שאלה:

- מה השורש הקדושה של תאוות נשים?
למה אני יש תאוות נשים וחבר שלי יש לו תאוות אכילה?

תשובה:

- א. השלמת הצורה - זכר ונקבה (מלכות). רצון לנתינה - להשפיע (יסוד). חיבור ליפוי - הוד יופיה של אשה (הוד).
ב. כל אחד לפי שורשו וחלקו בארבע היסודות בכלל, ושורשו וחלקו ביסוד המים בפרט, כן תאוותו.

להחזיק מחשב עם אימייל בביתו

שאלה:

- שלוי להרב שליט"א.
האם יש בעיה להחזיק מחשב בביתו שיש בו אימייל, כדי לשלח או לקבל אימייל בעיקר לצורך דברי תורה, וקבלת שיעורי שמע וקבצים של ד"ת וכו'. ביררתי שיש יש ב' אפשרויות:
א. או לקנות חיבור לאינטרנט ואז ליתן סינון על המחשב שמאפשר רק אימייל וזהו. אמנם מומחה בארגון לענייני שימוש תורנית בטכנולוגיה אמר לי שאין זה מומלץ כלל כיון שהוא פתח גדול וקירבה גדולה להאינטרנט, שזהו בעצם הבאת חיבור לאינטרנט בביתו (ועל אף שאינו מאפשר רק שילוח וקבלת אימייל מ"מ זהו בעצם הבאת האינטרנט בביתו כיון שבידו להתקשר להתכנית ולקנות מהם השימוש באינטרנט. ב. יש אפשרות אחרת והמומחה אמר לי שזהו הלכתחילה ביותר (עכ"פ רק אם יש צורך בכך) והוא, לקנות סוג מיוחד של שימוש באינטרנט רק לשומרי תורה ומצוות, שמאפשר רק אימייל, ודבר זה נקרא "ישיבה-נט". והנפקא מינא בין שני שימושים הנ"ל הוא שבדרך הראשון שהוזכר האדם בעצם יש לו חיבור אינטרנט בביתו רק שיש סינון על המחשב שלו שאינו מאפשר לו להיות בהאינטרנט בפועל, ואם הסינון היה הופסק לעבוד, או אם האדם מצלצל להתכנית לאפשר לו את האינטרנט, אז יש לו את היכולת לראות האינטרנט בפועל. ואילו בדרך השני שהוזכר (ואף שלא ידעתי את כל הפרטים כיצד הוא עובד, דיברתי עם מומחה גדול בשימוש תורנית בטכנולוגיה, והנ"ל באמת ממליץ כל א' לא להחזיק אינטרנט בביתו אפי' מסונן ביותר, ובעיקר הוא עוזר לאלו שכבר יש להם אינטרנט והם רוצים לטהר את שימושם באינטרנט ולהחזיק רק אתרים שיש להם צורך), בדרך השני הוא שנקרא "ישיבה-נט" האדם קונה סוג אחרת של אינטרנט שמאפשר לו רק אימייל וזה הוא. מה דעת מו"ר הרב שליט"א בזה.

תשובה:

ראוי כהצד השני. וזהו הלכתחילה שבדיעבד. אולם להכיל עליו שם "ישיבה", "ישיבה-נט", מזכיר קצת ישיבה תיכונית או ישיבת הסדר, וד"ל. סוף כל סוף זה מחובר על תשתית אינטרנט, ויתר על כן, פעמים רבות רבות יוצא הגבול מדברי תורה ונכנס לתכתובית של דברים בטלים, ויתר על כן פרסומות, וקבוצות חברתיות, ויתר על כן שליחת סרטונים וכו' וכו'. ולכך שם "ישיבה" אינו שייך כלל. זהו לכתחילה שבדיעבד.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל, וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות, יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס הנ"ל]

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון: 052-763-8588 ■ פקס: 03-0529-548 ■ דואר: ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ דוא"ל: rav@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת דברים תשפ"א

השתדלות

שאלה:

בס"ד

כבוד הרב שליט"א

אנו לומדים כעת את בלבבי ד' - כיצד אדם יכול לשער מהי ההשתדלות המספקת ו/או הנדרשת בכל מקרה ומצב?

בתודה וברכה

תשובה:

אם אחר שעמל באמונה עדיין אינו רגוע, נצרך להוסיף בהשתדלות באופן שאחר ההשתדלות יאמץ לבבו באמונה וירגע. כי לעולם אחר השיעור שמשתדל נצרך שלא יהיה רגוע בהשתדלותו, כי אם רגוע מצד ההשתדלות כשלעצמה זהו חסרון אמונה. ולכך נצרך ששיעור ההשתדלות יהא באופן שאחר השתדלותו אינו רגוע, ורק ע"י האמונה נרגע. ואם עדיין אינו רגוע נצרך להוסיף בהשתדלות, אולם כנ"ל באופן שאינו יושלם הרגע אלא ע"י אמונה!

חיסון למחלימים

שאלה:

שלום לכבוד הרב

חליתי בקורונה לפני 9 חודשים והייתי מאושפז 4 ימים במצב לא קל.

ב"ה הבראתי ולקח לי כמה חודשים "לחזור לעצמי".

אני סוכרתי ולכן נחשב בקבוצת סיכון, אך בשלושת החודשים האחרונים לאחר דיאטה קפדנית מאוד, הסוכר שלי מאוזן ב"ה.

אודה על האמת שלפני שחליתי למרות האמונה שלי בקב"ה הקפדתי מאוד על כל הנחיות הבריאות וההשתדלות המקסימאלית ובכל זאת זאת נדבקתי. אך כיום אני באמת מרגיש שהדבר לגמרי בידיי שמים וההשתדלות לא מועילה ולא מורידה כלום.

שאלתי היא, האם אני צריך להתחסן כפי שהרופאים ממליצים במנת חיסון אחת, או שכבר איני צריך לזה ואם אני בוטח בהשם אני פטור מכך.

ישר כח על כל ההארות בעבודת השם.

תשובה:

אם אתה בוטח בה' אתה פטור מכך!

רגיש להערות של עמים אחרים

שאלה:

שלום להרב,

דרך ספרי הרב אני מרגיש שברוך ה' נפתח לי כוחי ללמוד בעיון, ונחשף בפני עולם חדש לגמרי של תורה. עם זאת, הטבע שלי הוא להיות קצת רגיש. לפני שהתחלתי ללמוד בעיון הצלחתי לדבר עם מישהו ולבדוק איתם. עם זאת,

עכשיו, כשהתחלתי ללמוד בעיון, אני מוצא את עצמי נהיה הרבה יותר רגיש ונפגע מאוד מהערות העמים. בנוסף, לפני שהתחלתי ללמוד בעיון הייתי אדם מצחיק מאוד ותמיד הייתה לי בדיחה טובה או שבג'נרל היה טוב מאוד לדבר עם אנשים. עכשיו אני מרגיש שאני לא מסוגל להמציא דברים לומר בדיחות מהירות והחברות שלי כתוצאה מכך אינן חזקות כמו פעם.

אמנם אני יודע שהשיחות שקיימתי עכשיו עם חברותיי אינן שיחות אמיתיות והן שטחיות מאוד מלאות בדיחות בעיקר (והלוואי שאמצא חברים חדשים), אך בשלב זה בחיי אי אפשר למצוא חברים חדשים ואני מוקף באנשים האלה בכל עת. הבעיה הזו גורמת לי לחוסר איזון רב בנשמתי ובאותה עת שולחת אותי לדיכאון מכיוון שלמעשה זו המשאלה הגדולה ביותר שלי לחיות חיים פנימיים מלאים במשמעות ובתורה, אבל מצד שני זה גורם לי לדיכאון גדול שלא להיות מסוגל להתחבר לאנשים סביבי וכשאני מרגיש כך כלפי אנשים אחרים זה בדרך כלל שולח אותי לדיכאון. האם הרב יכול בבקשה להסביר לי מה קורה בתוכי ואיך אוכל לחיות חיים פנימיים תוך שאני מחובר לחברים שלי שאינם חיים חיים פנימיים?

כמו כן, אם הרב יכול להסביר לי מדוע פתאום התחלתי להיות כה רגיש להערות של עמים אחרים וכיצד אוכל לשנות זאת?

תודה מעומק ליבי לרב על כל ההדרכה!!

תשובה:

ככל שנפתח לך בס"ד הלימוד בעיון, כן אתה נכנס לעולם פנימי יותר, שיש בו רצינות וכובד ראש, והוא היפך קלות הדעת, שמקלות זו נובעת צורת חיים של בדיחות לרוב וכד'.

תנסה לומר להם בתחילה דבר בדיחה אולם שיש בה עומק, שיש בה חשיבה, שיש בה מימד שנון, וזהו איזון בין העומק הפנימי לעולם של קלות של בדיחות. וזהו שלב ראשון בתהליך!

מאלרגיות

שאלה:

שלום להרב,

במשך שנים רבות אני סובל מאלרגיות, ויש לי ליחה מתמדת באף שמאוד מפריעה הישוב הדעת שלי. האם הרב יכול בבקשה להסביר לי מאיפה מחלה זו נובעת בפנימייות, ואיך אוכל לנסות לרפא את עצמי? תודה לרב מראש.

תשובה:

באופן כללי דבר "לח", מחלחל, זורם. כאשר נעשה קרישות ועביות בלחות נעשה ליחה. הקרישות על דרך כלל נובעת מחסימה מסוימת בזרימה, הגופנית ושורשה בנפשית.

נצרך בירור בנפשך אילו נקודות זורמות, ואילו חסומות. כפי הנראה זוהי חסימה בסבלנות, בארך אפיים, ב"רוח", ונצרך לפותחה ע"י תנועת רוח מאוזנת. יסוד העפר הוא שורש החסימה, ולכך פעמים אתה נוטה לדיכאון שאינו מאוזן כראוי, שהוא שורש הליחה.

יסוד עפר

שאלה:

שלום כבוד הרב, אמר לי תלמיד של הרב שהיסוד הראשון שלי הוא עפר, והשני אש.

מה זה אומר עלי?

תשובה:

זהו בירור ראשוני, מעתה נצרך לברר איזה חלק בעפר מתוך ארמ"ע דעפר, וכן איזה חלק באש מתוך ארמ"ע דאש, ואילו תולדות יש לכך בנפש!

אינטרנט, הידברות

שאלה:

שלום כבוד הרב.

א. למה השימוש באינטרנט הוא אסור?

מה הנזק לנפש?

ב. האם גם שימוש באינטרנט מסונן מאוד כמו "נטפרי" וכו' אסור אף לא לצורך?

ג. ואיך הדברים מסתדרים עם זה שרוב מוחלט של גדולי ישראל תומכים ומעודדים את הרב זמיר כהן שליט"א על ארגון הידברות?

והרב עובדיה זצ"ל הוא זה שפסק כן לראשונה בכנס הידברות שנערך בנוכחותו.

ד. מבחינת הרב, אסור להשתמש באינטרנט בשום אופן כלל ועיקר?

ה. מה עם הוצאת מתכונים הורדת סרטוני חיזוק להראות לילדים..?

ו. האם יש בעיה שילד יצפה במסך בתוכן מסויים (חינוכי ומוסרי ותורני כמובן) גם בלי אינטרנט?

ז. איך מסתדרים בלי אינטרנט? היום כל דבר כמעט זה אינטרנט- מיילים, מילוי טפסים לביטוח לאומי וכו' תודה!

תשובה:

נא לעיין בקונטרס שיצא עתה לאור " וחי לעולם" שבו נתבארו בהרחבה תשובות לשאלות אלו!

מהי והיכן המודעות העצמית?

שאלה:

שלום רב לרבינו היקר!

בעניין המודעות העצמית של האדם, מהי והיכן משכנה מה מהותה? גם בפשט וגם בפנימיות ואם ניתן אז אף בחלקי הגוף. כמו כן מהי מעמדה בהשתלשלותה העולמות?

מכיוון שהרב דורש מאיתנו קודם לנסות לענות בעצמנו, אומר מה שידוע לי בקצרה: המודעות העצמית מקומה ברוח - היא זו שעושה את הבחירות בחיים.

תשובה:

יש מודעות חיצונית - שטחית, והיא ככל ידיעה שכלית שהאדם יודע בשכלו. ויש מודעות פנימית יותר, הכרת הלב, והיא הכרה שמשלכת ידיעה עם הרגשה ויחדיו המודעות חזקה יותר מתוכו.

אולם כל זה אין עיקר המודעות, ועיקרה התבוננות שהאדם רואה את עצמו מבחוץ כמשקיף על זולתו, כן רואה את עצמו. ועיקר מודעות זו היא מדרגת "מקיפים", מקיף דחיה, שאורו נכנס ויוצא, בסוד אור חוזר כנודע. כן מכיר את עצמו מבפנים ומבחוץ, וחוזר חלילה.

ה' אוהב אותי?

שאלה:

שלום כבוד הרב,

א. אני יודעת שגם אם אדם סובל, וה' שולח לו ייסורים זה לטובה, ו"את אשר יאהב ה', יוכיח", אבל עדיין קשה לי להבין בשכל ולעכל - איך זה שה' אוהב אותי אם יש לי כ"כ הרבה ייסורים וקשיים, למה ה' עשה שדרך האהבה שלו אלינו תתבטא בזה שהוא מייסר אותי? אני מרגישה לפעמים שה' פשוט שונא אותי. אני רוצה להרגיש שגם אם ה' מייסר אותי הוא אוהב אותי, ולעבוד אותו גם מאהבה איך עושים את זה?
ב. האם הדבר הזה שאני חשה הוא מצוי בחברה או שאני מוזרה בעניין זה?

תשובה:

כדאי לשבת ולכתוב את כל הנקודות הטובות שיש לכם בחיים, ולהתבונן שה' נתן לכם, לחשוב כן ולומר בפה, ואח"כ להודות לקב"ה על כל פרט.

מכאן ואילך זהו אמונה ולא הבנה איך הכל לטובה, חלק רואים ומבינים וחלק לא. ובשביל לעכל שזהו לטובה לא מספיק להבין בשכל, נצרך לחזק ולהפנים את האמונה שהכל לטובה!

כסף שהנולל נותן והנסף של הדתות

שאלה:

שלום לכבוד הרב תודה רבה על תשובתו של הרב רצייתי לשאול באופן פרטני יותר ולמרות שאין דרכו של הרב לרדת לפרטים אשמח אם הרב יוכל לענות

בכולל שאני לומד צורת חלוקת המילגות היא בשתי פעמים א' הכסף שהכולל נותן ואח"כ הכסף של הדתות המגיע מעמותה נפרדת ומצד כך לכאורה אסור לקחת את הדתות.

אבל מאידך הסכום של ראש הכולל הוא להגיע למלגה קבוע כך שאם תשלום הדתות משתנה הראש כולל משנה את המלגה ומוסיף ומוריד בכדי להגיע לסכום קבוע ומצד כך לכאורה יותר קל לקחת את הדתות.

אשמח אם הרב יוכל להנחותי בדרך הישרה יישר כוח גדול.

תשובה:

אם לא תקח רק תרוויח!!!

שם האדם

שאלה:

איך יכול להיות ששם של אדם מורה על מהותו אם יש שני אנשים עם אותו שם ששונים לגמרי זה מזה, וגם אם נגיד שיש מכנה משותף דק ביניהם, וכי כל אלה שקוראים להם ראובן למשל יש משהו שמחבר ביניהם?

תשובה:

האותיות בנויות באופן של מילוי, כגון אל"ף - ב"ת וכד', ויש אותיות שיש להם כמה אופני מילוי, כגון אות ה', ה"א - ה"ה - ה"י. ובאופן זה השינוי, לא באותיות הפשוטות אלא במילוי, וכל אחד המהות שלו לפי המילוי. והיינו שיש מילוי עד אין קץ, ולכך ריבוי השינויים.

נוח הקדושה

שאלה:

שלום וברכה.

ידוע מהאר"י ז"ל שנשמה שבשל עוונותיה נכנסה תחת ג' קלי' טמא' ועושה איזו מצווה, אזי שפע וכוח הקדושה נכנס תחת ממשלת הג' קלי'.

שאלתי, האם נשמה שעדיין מעורבת טו"ר ועדיין תחת קלי' נוגה, האם שפע וכוח הקדושה נכנס תחת קלי' נוגה או שאפשר שנכנס לקדושה, או רק לאחר שתצא הנשמה מנוגה אזי השפע יגיע לקדושה?

תודה רבה.

תשובה:

נמצא תחת נוגה, בשעה שפועל שלא לשמה. וכאשר עושה פעולה לשמה מעלה את כל מה שעשה שלא לשמה. וכמ"ש רבותינו, שתפלה אחת בכוונה מעלה את אלו שקדמו לה בלא כוונה. והוא ההבחנה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, ועי"ז הלשמה מעלה את השלא לשמה, כי השלא לשמה היה כלי והכנה ללשמה.

בחירה

שאלה:

ברמב"ם במו"נ מבואר שיש כאלה שזכו לימתנה אלקית שגופם אינם מושכם לחומריות. שאלתי היא בדרך ה' מבואר שבהכרח המשיכה לטוב ולרע שוים הם וכאן זכות הבחירה. האם זה מסתדר עם הרמב"ם הנ"ל. (ואם תאמר שלגבי מי שגופו אינו נמשך לחומריות יש לו בחירה לפום דרגתו, צ"ב הלא אינו דומה למי שהזכות בחירה שלו בין חטא ללא חטא לבין 'מעלות').

תשובה:

לכל אדם יש בחירה ויש את מדרגת הבחירה, כמו שהרחיב הרב דסלר בקונטרס הבחירה, שיש ג' שלבים, מתחת לנקודה הבחירה, נקודת הבחירה, ולמעלה מנקודת הבחירה. ואצל כל אדם נקודת הבחירה שונה. ולכך אצל בעלי "החומר הנאות" (כלשון הרמב"ם במו"נ, ח"ג, פ"ח) אין "עיקר" הבחירה בחלק זה, אלא בחירה בחלק אחר, כגון במידות.

גלגולי נשמות

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א.

כידוע לפני ביאתו של אדם לעולם בגלגול, יש מצב ששואלים אותו בגלל עברות שעשית בגלגול שלך אם בן אדם לחברו אם בן אדם למקום מגיע לך גהנום או לרדת בגלגול לתקן את מה שחטאת. לדוגמא: אדם היה עשיר בגלגול הקודם ובגלל היותו עשיר פגע וזלזל באנשים, ואז אומרים לו אתה צריך לרדת בגלגול לתקן בן אדם לחברו, ואז הוא בוכה ומתחנן שלא יורידו אותו עשיר כי הוא לא יעמוד בניסיון, ואז אומרים לו, לא חייב אתה לרדת עשיר כי חייבים את תשובת המשקל, והוא מתחנן ובוכה שלא ואז בודקים לו בזכיות, ומביאים לו זכות אבות וכו, ואומרים לו טוב קיבלנו את בקשתך תרד עני, ואחר כך בעולם הזה קשה לו עם המצב שלו. אז השאלה היא אם אדם מבקש שוב מהקב"ה שיעשה אותו עשיר ובמקביל עובד על בין אדם לחברו, ולומד תורה שמטהרת אותו וכו.... האם יש מצב שמזלו התהפך. וכנל לגבי ילדים נגיד שאין לו והוא מבקש עכשיו שיהיו לו. וכל עניין אחר.

השאלה בגדול, היא האם יש מצב שלמרות שנקבע לו בשמיים שירד, עשיר/עני, ילדים/ללא ילדים, אשה רעה ורוצה טובה, וכו.....האם יש אפשרות לשנות את מה שנקבע טרם ירד לכאן לטובה?

תשובה:

יש אפשרות! אולם עדיין תלוי בשורשו! יש שינוי לגזירת ב"ד פעמים, אולם אין שינוי לשורש.

לימוד בחבורה

שאלה:

שלום כבוד הרב שליט"א

אני לומד בחבורה לימוד משניות, קבוצה של 200 אנשים שלומדים כל אחד 21 משניות כל שבוע ומסיימים כך את כל הש"ס משניות כל שבוע.

האם זה עולה לכל אחד כאילו סיים את כל השׁס משניות לבדו כל אחד. כלומר אחרי 120 שנה, עולה לי בזכויות של לימוד התורה שסיימתי את השס משניות כל שבוע? וכנ״ל להצטרפות לחבורה של סיום הזוהר הקדוש בגריסא כל חודש.

והאם זה מזכך את הנפש שלי ומטהר את נשמתני באותה עוצמה כאילו קראתי ולמדתי את המשניות, זוהר לבד?
תודה רבה לכבוד הרב.

תשובה:

זהו בחינת ״כאילו״, אולם אינו חשוב כמו לומד ממש. כלל המבט צריך שיהא בעיקר לא על מהלך של ״זכויות״, אלא של זיכור וקרבת ה׳.

הנקה

שאלה:

שלום כבוד הרב,
שאלתי את הרב על הנקה, והרב ענה לגבי זמן ההנקה, שעיקרו עד כ״ד חודש.
רציתי לדעת האם הכוונה כאן היא להנקה מלאה בלי תוספת מזון מסויים כלל (כמו מחית פירות וכיו״ב) למשך כל כ״ד החודשים?
או שכן אפשר לשלב בשלב מסויים גם מזון בייתי?
תודה!

תשובה:

שילוב.

כוונות בטבילת מקווה (גברים)

שאלה:

שלום כבוד הרב, מה אני צריך לכוון לפני או בשעת הטבילה במקווה בערב שבת?
תודה רבה!

תשובה:

תשובה אמיתית לפני כן, וכן בתוך המים להסכים למות על קידוש ה׳, ובשעת יציאה, כוונה שנעשה בריה חדשה. המקוה סוד התשובה, כנודע. כאשר נמצא בתוך המים הוא בחינת מת, כיום שני של מעשה בראשית קודם שנעשה יבשה ואין מקום לנפש חיה. ורמזו רבותינו, מים קרים גימט׳ מת. וכאשר יוצא זהו לידה חדשה, כאם המולדת מתוך רחמה, כן כאשר נמצא בתוך המקוה הוא מעין רחם אמו, ויצאתו היא מעין לידה.

פסוקים של כל חודש

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א

בסדרה בראש חודש הסביר הרב את העבודה של כל חודש. האם הרב יכול בבקשה להסביר את הקשר בין הפסוק של כל חודש לעבודה של כל חודש.

יב חודשים - כנגד י"ב צירופי שם ה'

חודש ניסן - שיחה - ישמחו השמיים ותגל הארץ
חודש - אייר - התבוננות - יתהלל המתהלל השכל וידוע
חודש - סיון - הילוך - ידותיו ולצלע המשכן השנית
תמוז - ראה - וכל זה איננו שוה לי
אב - שמיע - הסכת ושמע ישראל היום
אלול - מעשה - וצדקה תהיה לנו כי
תשרי - מישוש - ויראו אותה שרי פרעה
חשון - ריח - ודבש היום הזה יהוה
כסלו - שינה - וירא יושב הארץ הכנעני
טבת - כעס - ליהוה אתי ונרוממה שמו
שבת - אכילה - המר ימירנו והיה הוא
אדר - שחוק - עירה ולשורקה בני אתונו

תשובה:

ניסן - בו נברא העולם ע"י דיבור, מאמר, שיחה, ובו היה שמחה לפניו ית"ש בבריאת שמים וארץ, כמ"ש חז"ל, ישמח ה' במעשיו.

אייר - מזל שור בו היה הפרצה, פגם העגל - שור, וזה מכח פגם ההתבוננות בבחינת ידע שור קונהו, ישראל לא "ידע", עמי לא "התבונן", והתיקון "השכל וידוע" אותי.

סיון - יתדות הקרשים הם כרגליים של הקרש, אולם זה אינו מהלך אלא קבוע במקומו, וזהו בחינת נענוע, הילוך באותו מקום. והשורש שהכל אצל מקומו של עולם, וזהו בחינת משכן ששורה בו שכינה.

תמוז - ראה - עין רואה ולב חומד, ועי"ז יש לו מנה רוצה מאתיים וכו', ונגרם שכל זה איננו שווה לי.

אב - הסכת ושמע ישראל "היום", בחינת שבו נולד משיח, וקאתי "היום" אם בקולו תשמעו, כמ"ש אליהו, בחלק.

אלול - מעשה, ושורש מצוות מעשיות צדקה, כנודע, בחינת מלכות הנקראת מעשה, ונקראת צדקה.

תשרי - מישוש - ויחיו אותה שרי פרעה, וזה גורם לחוש המישוש להתגלות.

חשון - ריח - אמרו בירושלמי (והובא בתוס' כריתות, ו, ע"א) אילו היה נותן בה דבש מעט לא היה כל העולם יכול לעמוד בריחה. ולעת"ל יתן דבש, וזהו בביהמ"ק השלישי שיבנה בחודש חשון, כמ"ש בבני יששכר.

כסלו - שינה, יעקב אבינו לא מת, אלא מיתתו בבחינת שינה. ופסוק זה קאי על אבן יעקב כמ"ש ויאמרו אבל כבד זה למצרים, אבל אצל ישראל אין האבל כבד, כי אינו מוות אלא שינה.

ד שו"ת פרשת דברים תשפ"א

טבת - כעס - וכאשר יש כעס כביכול אין ה' עמנו. אולם תיקונו, לה' אתי - שהוא יחד עמנו, כמ"ש המפרשים. ואזי נעשה טבת לשון טוב, לשון הטבת הנרות.

שבט - המרה, החלפה, ועיקר החלפה בשורש במקום לאכול מעץ החיים המירו ואכל מעץ הדעת, ובתיקון והיה הוא ותמורתו קדדש, יתקדש אף עץ הדעת.

אדר - שחוק - פסוק זה נאמר על ריבוי היין, עיין רש"י שם.

בני

שאלה:

שלום כבוד הרב, רציתי לדעת - האם אדם שאמונתו שלימה אף פעם לא בוכה משום סיבה שהיא. לא מצער ולא מכלום לא בוכה מכאב פיזי אפילו.

האם זה נכון שמי שבוכה מצער כלשהו הוא חסר אמונה? או שאמונתו לא שלימה?

האם השאיפה היא להגיע למצב שלא בוכים מכלום.

תודה

תשובה:

אין אדם שאמונתו שלימה. שלם יש רק אחד. ולכך בהכרח בוכה. ויתר על כן, בוכה מפני ששותף עם צער השכינה, וזה אינו חסרון אמונה.

ערב רב

שאלה:

שלום לכבוד הרב.

"ולכך עיקר בירור הערב רב הוא בעסק התורה, שהרי כתבו בשם האריז"ל שדעת, גימ' ערב רב. ולכך עיקר בירורם הוא בדעת, לברר כל סוגיא באר היטב. והוא הוא עיקר בירור הערב רב.

אולם ע"מ לבררם בשורש ועי"ז לגלות ברור זה אף בעולם המעשה, נצרך הארת מסירות נפש, שבוקעת עם "עצם" הנשמה, שעליה נאמר "טהורה היא", ללא עירבוב. והעושה כן דבק בהארת משיח שבעולם, ובהארת משיח שבנפש ונעשה חלק מבירורי הערב רב שזו עיקר עבודת הדור האחרון".

האם יוצא מדברי הרב שמי שזכה להגיע לנשמה במידת "סדק" "הפגיע"

גורם עבודת הברור בערב רב ? וקירוב הגאולה?

תשובה:

כן, באופן חלקי, כן.

תיפקודי למידה בכוחות הנפש

שאלה:

שלום וברכה לכבוד מו"ר הרב שליט"א

בזמן הלימוד אנו מפעילים כל מיני תפקודי למידה.

וברצוני לבקש מהרב, אם הרב בטובו יכול לברר לי היכן אותם תפקודים מושרשים בכוחות הנפש.

הבנה.

קליטה-של נתונים ופרטים. פעולה של שימת לב, עירנות.

חיבור-לקשר בין הנתונים כדי ליצור תמונת מציאות שלימה. (אחרי שאספתי את כל חלקי הפאזל, להרכיב אותו)

הגיון-הסבר מקובל על המציאות (כגון נשבר הכד ולכן יש כאן מים)

הסתברות-העלאת השערות. (למה הבן אדם סוחב כד? אולי)

הבנת הרעיון- הבנת מהות העניין (כגון נשבר הכד. שמים זה תקלה)

הפשטה-יכולת להשליך על מציאות אחרת (המסר) (כגון בנה במקום כד מים)

חשיבה. (אחרי שברור לי הנתונים אני מתחיל לחקור אותם)

גירוי פנימי-העלאת שאלות

פירוק והרכבה-למה כל פרט נצרך

השוואה וחילוקים-דומה ושונה ביחס ל...

מציאת הכלל והפרט

אבחנה בין: עיקר לטפל. רעיון והגיון (מה ולמה)

סיבה ותוצאה

שיפוט- כמו "שופט" אחרי שמונח לפניו כל החומר.

הסקת מסקנות

תפיסה.

ארגון הידע-רשימת הפרטים

משיכת רצף (השתלשלות, תהליך)

חיבור לנקודה המרכזית-לקשר לנושא המרכזי בסוגיא

זיכרון לטווח קצר- אחסון נתונים לשליפה

זיכרון פעיל-שימוש במידע

הבנת הנקרא.

היכרות עם שפת הגמרא - בחורים שיש להם קושי עם לימוד מתוך הכתב, אולם בלימוד בעל פה הם מצוינים.

הבנת משמעות - להפיק את המסר מתוך המילים

בניית משפטים - ארגון ופיסוק משפטים

פענוח - להבין מה שאינו נאמר במפורש

חשיבה - ניתוח ודיוק הכתוב

וכן מה הסדר הנכון בנ"ל בלימוד גמרא.

הקשבתי לשיעורים הנפלאים של הרב על דרכי לימוד הגמרא, ואני מנסה בס"ד לפתחת ולהרחיב יותר (כנ"ל בשאלה 12816)

תודה רבה לרב עד בלי די.

תשובה:

הבנה: קליטה של נתונים - חכמה מה שקיבל מרבו. ופרטים - בינה שבחכמה זו, וזו חכמה דקטנות. שימת לב - יש שבא מרצון, ויש שבא ממח ממוקד. ערנות - "שכל הפועל", יש שכל בכח, והעבודה להוציא לפועל. וכאשר יוצא לפועל ישנה ערנות. ופעמים זו ערנות של חכמה, ופעמים של סקרנות.

חיבור - לקשר בין הנתונים כדי ליצור תמונת מציאות שלמה - בינה שבחכמה. הגיון - בחינת סיבה ומסובב, ומציאת השורש והתולדה - דעת.

הסתברות - העלאת השערות - אור חוזר של המוחין, שמשם יוצאים שערות ראשו של אדם, לשון השערה.

הבנת הרעיון - הבנת מהות הענין - שכל מעשי. כידוע השכל נחלק לג', שכל עיוני, דברי, מעשי.

הפשטה - יכולת להשליך על מציאות אחרת - בינה, מבין דבר מתוך דבר.

חשיבה: גירוי פנימי - עולם המידות, או מידות בפועל או מידות שכליות. פירוק והרכבה - למה כל פרט נצרך. חיבור חכמה ובינה. השוואה וחילוקים דומה ושונה ביחס ל - דעת המבדלת והמחברת. מציאות הכלל והפרט - כלל חכמה, בינה פרט. אבחנה בין עיקר וטפל, רעיון והגיון - דעת המכרעת. סיבה ותוצאה - דעת, כח הולדה, כנ"ל הגיון. שיפוט - כמו שופט אחרי שמונח לפניו כל החומר. עין - מבט מקיף מבחוץ, ואח"כ נכנס פנימה וחוזר חלילה, אור חיה. הסקת מסקנות - תכלית, כח מעשה שבנפש, הן מעשה שכלי, והן מעשה בפועל.

תפיסה: ארגון הידע - רשימת הפרטים - בינה שבחכמה. משיכת רצף - דעת המחברת. חיבור לנקודה המרכזית - לקשר הנושא המרכזי בסוגיא - יסוד, התקשרות. זיכרון לטווח קצר, אחסון נתונים לשליפה - כח הזוכר, חכמה. זיכרון פעיל - שימוש במידע - בינה.

הבנת הנקרא: היכרות עם שפת הגמרא - חכמה - ראייה. הבנת משמעות, להפיק את המסר מתוך המילים - שכל הדברי. בניית משפטים, ארגון ופיסוק משפטים - בינה שבחכמה. פענוח, להבין מה שאינו נאמר במפורש - בינה, מבין דבר מתוך דבר. חשיבה, ניתוח ודיוק הכתוב - ניתוח - דעת המתהפכת, דיוק - כח הגבול שבנפש.

הדברים ארוכים ונכתבו בקצרה ותמצית, ועוד חזון למועד אי"ה.

צורה הפנימי

שאלה:

למען האמת אני לא יכול להודות לרב שליט"א שהנחה אותי לחיי האמת.

אני התלמיד ששאל כמה פעמים את הנושא של ראייה רוחנית.

לקחתי את עצת הרב שליט"א להתמקד יותר בקשר פנימי. אני לומד את ספרי הרב שליט"א קרוב ל 15 שנים.

אני כבר לא יכול להתעלם מהתחושות שיש לי לפעמים, ואני אפילו לא בטוח מה אני שואל, אולי אני רק צריך משהו שמבין אותי. אני מבקש מחילה שזו שאלה ארוכה, כי אם אלה רגשות אמיתיים, הרב שליט"א יבין.

לפעמים החיבור הפנימי כל כך חזק, שמתרחשת בתוכי צורה כלשהי, צורה מקום חיים, צורות קלות של צבעים ופסים של קיום ומציאות. הצורה מאוד לא ברורה, אי אפשר לתאר אותה, אבל בהחלט שם. היא לא רק במוחי, למעשה היא מורגשת בעיקר בכל גופי, וקצת במוחי. רבי שליט"א! אי אפשר להסביר את זה! זה בא עם תחושה של שום דבר לרצות, רק להיות שם כמו שהוא. כשאני מרגיש את הקשר הזה וחוש בצורה זו, ניתן להרגיש את השם ללא חישובים כלל. יש כל כך הרבה שמחה, כל כך הרבה מטרה, כל כך מעט רצון לכל דבר אחר. רק כדי להיות חי וליהנות ממציאות הבורא ועולמו.

לא קראתי את זה בשום מקום (למעט מעבר בספרי הרב שליט"א) ולא הלכתי לחפש את זה, כיוון שעבדתי על עולמי הפנימי במשך 15 השנים האלה, לאט לאט נוכחתי לזה. פתאום יום אחד, זה הפך להיות אמיתי ואני לא יכול להכחיש את זה יותר. אני רוצה לצעוק את זה מהגגות, שזה כל החיים!! אבל מי יקשיב?

כמו שאמרתי קודם, אני אפילו לא בטוח מה השאלה שלי, אני יודע שמה שאני מרגיש אמיתי ונכון ואין לי למי לבקש זאת. האם יכול הרב שליט"א, אולי להדריך אותי בכמה מילים, במיוחד בנוגע לצורה זו שאני מרגיש בי? מה הצורה הזו שמלא בכל כך הרבה חיים, מציאות, ותכלית??

תודה לרב שליט"א.

תשובה:

כתיב, ב"צלם" אלקים עשה את האדם. ואמרו רבותינו, ש"צלם" הוא "צורה", כי האדם מורכב מ"חומר" - עפר מן האדמה, ומ"צורה" - נשמה אלוהית. וכאשר האדם חש את נשמתו הוא חש "צורה".

שאלה בענין השגה

שאלה:

שלום כבוד הרב

במשך שנים רבות והתמודדתי עם הרצון המנוגד שיש לי בעבודת השם. מצד אחד אני מבין שההיבט החשוב ביותר הוא לשרת את האל בפשטות ובתמימות ולא לבקש גדולות. בצד השני יש רצון חזק להשיג מדריגות ברוח הקודש וכו..

אם יש דרך היום להשיג באמת רוח הקודש ? האם עלי להיות עסוק בזה?

תודה.

תשובה:

אמרו חז"ל לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות "שלא לשמה" שמתוך שלא לשמה בא לשמה. והרי שיש שני חלקים בעבודה. א. לשמה. ב. שלא לשמה. ונצרך אצל כל אחד בירור מהו השלא לשמה הראוי לו, ופעמים הוא עושר וכבוד, ופעמים רצון להשגת מדרגות כרוח הקודש וכד'. אולם נצרך שיהיו שילוב שלא לשמה עם הלשמה, מאוזן כראוי. ובירור מדויק מהו השלא לשמה הראוי לו.

עין בספר בטוב ירושלים דרכי ההשגה שליקט הדרכים איך להשיג רוח הקודש שגם כהיום מושג לצדיקים.

הדרכה בדור פרוץ זה

שאלה:

כבוד מורנו הרב שליט"א, המאלפנו בינה, ודבריו נשמעים.

הנה בתשובה הקודמת בענין ההדרכות לחתנים במצוות עונה, כתב לנו הרב: "בדור פרוץ זה, על מנת שיאכל בהיתר וכו', שינו גישה בכל נושאים אלו, פעמים שינוי נכון ופעמים הפכו!", ובאמת שהדבר יצר אצלנו בלבול במידת מה, וכביכול נשמטה הקרקע מתחת רגלנו.

א. כי מה נעשה מעתה עם ההדרכות שקבלנו, האם מעתה כל הוראה והדרכה ששמענו בעניינים אלו יש לנו לחשוש אולי זוהי הוראה הפך האמת, וכיצד נוכל לעשות מלאכת 'בורר' במה שקבלנו בעניינים אלו, מה נכון ומה הפכו?!

ב. האם יש איזה ספר שהרב יכול להפנות אותנו לקבל מבט אמת על עניינים אלו? האם הרב מכיר את כתבי ר' אייזיק שר זצ"ל ר"י סלבודקה, שהאריך בזה בכתביו, אולי שם נוכל למצוא מזור למכתינו?

ג. נזכרנו במ"ש בפ' קרח, שנאמר "כל הקרב הקרב אל מקדש ה'" וגו'. ופירש רש"י: "אין אנו יכולין להיות זהירין בכך", האמנם כן הוא?

ד. ואגב "דור פרוץ זה", הנה א' האברכים דפה שרעייתו מכסה ראשה במטפחת כדרך הצנועות, לבו נוקפו לומר שמוטב לו שתתייפה גם היא כחברותיה ואחיותיה ע"י שתלך גם היא בפאה נכרית, כי בדור פרוץ זה איך תציל אותו מן החטא בחוצות קריה, ומה לו להיות צדיק יותר מכל שכניו הצדיקים, ומכל רבותיו שלמדוהו תורה, יהא חלקו עמהם לעוה"ב לטוב ולמוטב, ומרגיש בעצמו כחסיד שוטה שרואה עצמו טובע בנהר מפני חסידותו... ושאלתו בפיו האם יש צדק בהרגשותיו? והאם בדור פרוץ זה נכון לו לשנות כדי שיאכל בהיתר, וידבר על לב רעייתו שלא תשב בין העומדים, ולא תצדק הרבה?

הדברים הנ"ל נוגעים בבסיס חייו של כל אברך, צעיר כמבוגר, אנא יורנו את הדרך נלך בה ואת המעשה אשר נעשה. ושכמ"ה. בתודה גדולה עד מאוד.

תשובה:

א. כדאי לברר את השורשים בירור מדויק! טעות בענף קלה יותר.

ב. אפשר באופן חלקי. אפשר לפנות לרב קלרמן מפונביז' לקבל קונטרס שיש בו הדרכה לחתנים ויש בו הרבה נקודות נכונות.

ג. כל דבר שאינו אסור, והוא בכלל "והייתם קדושים", על כל אחד לנהוג "לפי מדרגתו", ולכך אי אפשר לתת כלליים מדויקים לכולם, ונצרך שיקול הדעת עדין והכרת עצמו כיצד הראוי לו לנהוג, וכן הכרת נפש מחברתו. וכן, לא כל העיתים שוות.

ד. כל דבר שמשקיט יצרו ואינו אסור מן הדין, וכן אינו מכשיל אחרים, נצרך שיקול דעת עדין בכל מקרה לגופו. אולם יש לידע שרוב ככל הפאות, אסורים מן הדין.

בענין בלק

שאלה:

- (א) כיצד בלק היה קרוב ליתרו?
(ב) כיצד ציפור היה קרוב ליתרו?
(ג) האם בלק היה קרוב ליתרו או לבלק?
(ד) ואם כן היה קרוב להם, היאך?

תשובה:

- א. כן, כן כתוב בזוה"ק תחילת פרשת בלק, וכן בהמשך.
ב. היה זקנו. כתוב שם בזוה"ק, כח של ציפור שמגדת עתידות.
ג. כח של כעס, דעת של שבירה, כמ"ש רבותינו שדעת מלשון שבירה.
ד. לא!

השתדלות, מכשיר חנם, וצורת חיים

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א. ראשית ועל כולנה, תודה להרב על מה שהדברי תורה של הרב עשה בעבורי ומה שהם ממשיכים לעשות בעבורי, שהוא לאין ערוך. יכול אני לדבר עוד ועוד על זה באופן אינסופי אבל אין זה המקום לזה. אני ידוע שהרב אינו פוגש עם בני"א בביתו רק שרצוני להודיע להרב שהרב הציל את חיי ממש, ע"י תורתו. תודה להרב!! ואלו הם השאלות שלי.

(א) בענין השתדלות. מעולם פעלתי מאד בעבודה שלי כדי לפרנס היטב את ביתי. זהו פרנסה מאד טובה בעיני אלו, ופרנסה שאינו כ"כ טובה בעינים של אחרים. עכ"פ יש לי את מה שאני צריך וב"ה אין לי תלונות בחיים. העסק שלי נתגדל עוד ועוד ב"ה וכן הדבר בבנין הפנימיות שלי, יש לי עוד ועוד אינטריס להתבודדות, תפילה ולימוד. אני אוחז עכשיו כבר י"ח חודשים להתרפא מהתמכרות מכהל וסמים, וב"ה אני במצב שיפור, יום אחר יום, עכ"פ במצבי הפרטי. אני נמצא בתהליך ריפוי מהתמכרות שנקרא "אי-אי" (ר"ת "אלכוהוליסטים אנונימית", חברה של אלו שנמצאים ברפואה בצנעה מהתמכרות לכהל וכדו'), ואני צריך למלאות את עצמי עם פנימיות, רוחניות וחיבור להקב"ה ע"י לימוד ותפילה. סדר נורמלי של חיי יום שלי הוא שאני קם מוקדם ואז אני מאמץ את גופי, אח"כ אני מתפלל ואח"כ אני לומד "קנין מסכת", ואני עובד במלאכה מתשע בבוקר עד חמש בצהרים. אני לומד ברוב לילות עם חברותות, וברוב הזמן אני לומד חלק פנימיות התורה. יש לי משפחה בריאה וב"ה יש לי ארבע ילדים. בניתי חברה משותפת תחתי בהמלאכה שבו אני עובד, ועם עזר ה' זה הוא נפלא. איני נמצא במכירה, אני בראש על בתים לאסופות זקנים. מאז שהתחתי ללמוד ועובד על עצמי אני מרגיש שאין לי כמעט מה לעשות. לפעמים אני מרגיש אשם בכך ושיש לי לעשות יותר השתדלות, לדוג' כשהיום שלי מסתיים בשתיים בצהרים ולפעמים אף יותר מוקדם מכך, אין לי באמת לעשות בימים שאין לי כ"כ אחריות ועסקים לעשות. אני בגיל ל"ה שנים, וברוב שנות העסק שלי התייגתי מאד. עכשיו אני נמצא עצמי בנקודה שהעסק שלי

מתגדל אבל כיון שבניתי חברה משותף להתסדר כל הענינים בעסק, יש לי הרבה פחות מלאכה לעשות מצד עצמי. יש לי קושי לעשות הפסקים ליתן רווח בין הפרשיות, אבל אני רוצה לא לעשות השתדלות יתר על המדה, בימים שהמלאכה שלי מסתיים מוקדם. א"כ השאלה הוא, בשעות הרגילים של העסק שלי, האם יש להשתדל לעבוד אז או לקיים סדר לימוד קביעותי בכל יום ורק אח"כ להלוך לעבודה?

(ב) עוד שאלה. בתהליך הרפואה מהתמכרות, אנו לומדים הרבה על כיוון וריכוז המוח על דברים מסוימים ואיך ליצור "מודעות של מוח" (בלעז נקרא "מיינד-פאל-ניס") וגם מדצאציה. דברים אלו סייעו לי מאד, וגם אני עושה התבודדות, לא בכל יום ולא במקום ההכי טוב, אבל עכ"פ אני עושה התבודדות באופן קביעותי בערך. האם הרב ממליץ מדאציה ו"מודעות המוח"?

(ג) אין אני רוצה להיות מאלו שזורמים על החיים של היום ולהיות עסוקים כ"כ עם טכנולוגיה, אבל אני מפחד שאם אני מתנתק מכל טכנולוגיה, אני לא יכול לנהל העסק שלי ולהתקשר עם אחרים כמו שאני צריך לקיום העסק שלי. כהרב אמר, שהמכשיר חכם הוא דבר רע, האם עכ"פ במצבי אין לי עכ"פ להחזיק מכשיר חכם מוגן, לצורך העסק שלי? (ד) גם אני מפחד שאם אני נעשה אדם יותר פנימי, זה יכול לגרום לי פחות הצלחה בהעסק שלי. אני מאמין בשכלי (ולא מורגש בליבי עדיין אמנם אני יודע זאת בשכל) שאני רודף אחר דברים לא טובים. אמנם יש לי אשה ואת צורת החיים שהיא גדילה בו, שנותן הרבה מקום לגשמיות ול"יעדים עסקיים". אני יודע שיש לי לרצות דביקות עם ה' יותר מכל דבר ואם אני היה באמת רוצה את זה יותר מהכל, אני היה מוכן לעשות כל דבר שבעולם להגיע איליו, כמו שאני רדף אחר ממון וגידול העסק שלי. האם החלטה זו צריך להעשות? האם יש בעיא בכך על שאני רוצה להצליח בעסק שלי? אני כ"כ מבולבל.

תשובה:

- א. כדאי מאוד להתחיל את היום בקביעות בעסק התורה, ומזה יומשך ברכה לכל היום.
- ב. ראוי לילך בדרך רבותינו כמו שנתבאר בסדרות דע את התבודדותך דע את נשמתך.
- ג. לעת עתה אפשר מתוך הבנה ברורה שזה זמני עד שתעלה יותר ויותר.
- ד. כאשר תתקדש יותר, תזכה בס"ד שכל השפע הכללי והפרטי בפרנסה יבוא מתוך עולם הקדושה. חזק ואמץ!

מחשבות ורגשות

שאלה:

האם הרגשות קודמות למחשבות או מחשבות קודמות להרגשות?

תשובה:

בלב ישנם כמה חלקים, רצון, הרגשות, הכרה. הרצון קודם למחשבה, ומה שהאדם לא רוצה לא יחשוב. אולם המחשבות שבשכל וההרגשות שבלב, פעמים המחשבה קודמת להרגשה, וזה הסדר מלעילא לתתא, ופעמים ההרגשה קודמת למחשבה, וזה הסדר מתתא לעילא.

שאלות בעניני ערב רב

שאלה:

א) מהו באופן שהאדם חושש שההורים שלו (או א' מהן) יש בנפשם ניצוץ גדול של ערב רב (או ח"ו ערב רב ממש) או עכ"ו הוא רואה הרבה רע בנפשם, אבל גם הוא יודע שההורים שלו היה להם ילדות קשה ונולדו עם חוסר איזון בנפשם ועוד חוויות בלתי נעימות בחיים, איך צריך לייחס לזה, האם מצד הל' כיבוד אב הוא מחויב שלא לראות רע בהם כלל ורק להגדיל את המעלות שלהם בלבם וכמ"ש החיי אדם שכל א' מחויב להסתכל על אביו ואמו שהם הגדולי הדור באיזה מעלה שלהם, וכן כיון שהוא נוגע בדבר אז אין לו לחשוש שהרע שרואה בהורים שלו הם תכונות של ערב רב בנפש א"כ יש לרק לכבדם הן במעשה והן בלב. או שיש לשנוא את הרע שבהן ולאהוב את הטוב שבהם. או לחשוש שאין הוא יודע בכלל איך להכיר ערב רב בנפש ועל כן יש לו לחדול ממחשבות כאלו.

ב) יש אדם שהוא מוסר על בני"א כסדר, האם יש לחשוש שהוא מן הערב רב. הדבר הזה נתגדל בתקופת הקורונה שנתרבו המסירות בישראל אמנם לכאורה יש צד לדון אלו לכף זכות כיון שהיה חשש סכנת נפשות ואפשר שהם היו רוצים להעביר הסכנה ע"י מסירה על אלו שלא היו נזהרים.

ג) מצוי מאד שהשיבות גם באמריקא נשלטו ע"י בעלי ממון והרבה פעמים יש להם כמה מיני דרישות וניכר הדבר מאד שיש להם שליטה במה שנעשה בהישיבה, והדבר הזה יש בו הרבה פרטים, וקשה להיות בהיר בסוגיא זו כיון שבעלי ממון אלו יש להם הרבה התנדבות והם תומכים גדולים וא"א לא להכיר טוב להם, אמנם הם עושים דברים גרועים שמורידים את הציבור, אם בכוונה אם בשגגה או בתמימותם, האם יש כללים איך לידע אם בעל ממון הם מהערב רב ח"ו.

ד) האם יש סברא שאין להתבונן כלל בענין זה של הערב רב היום כיון שעיי"ז א"א לעבוד על אהבת ישראל כיון שבמקום לדון לכף זכות את כל יהודי ולא לראות החסרונות שלו הוא רואה אותו ממבט של שנאה וחשש שהשני הוא ערב רב ח"ו. ה) יש ציבור שלם ב"ה של בני תורה ועדיין פועמת הרוח טהרה לא להחזיק במכשיר חכם וכדו' ויש רק מיעוט בינינו שיש להם את כלי הנ"ל (וברוב פעמים אין בו חיבור לאינטרנט) אמנם בשנים האחרונות יש ציבורים גדולים ויש שכונות שהם קרובים לעירנו שרובם עובדים במלאכה וכמעט כולם יש להם את כלי הנ"ל כיון שהם נתרגלו לזה והם מסתכלים על זה כדבר נורמלי וחלק מן החיים המעשיים ועל כן אין להם בוש להשתמש בכלי הנ"ל ברבים כיון שהם בכלל לא רואים הבעיא בכך כיון שהם רואים זאת כדבר הנצרך להם שמיקל על החיים שלהם וכו'. והנה כיון שכל א' יש לו בחירה נמצא שכל אלו ח"ו בוחרים להיות מחובר לרע וליפול לצד הערב רב וכדברים המבהילים של הרב שליט"א א"כ האם שייך לומר ח"ו שהקב"ה עושה הבדלה עכשיו בין ציבור האמיתי של כלל ישראל שאינם בוחרים להחזיק את כלי הנ"ל לאלו שבוחרים להחזיק את כלי הנ"ל.

ו) וגם אני רואה שאלו באמריקא שעובדים במלאכה בדרך כלל בשנים האחרונות הם נעשו יותר ויותר לרודפי הנאה וממון, הם סוברים שהם מוכחרים לחיות בבתיים יפים וגדולים עם בריחה, והם חיים בשכונות של גויים כיון שמצאו דירה יפה (ובקושי יש להם מנין בשבת, רק לאט לאט עוד יהודים באים לחיות שמה ואז יש להם מנין בשבת...) ועכשיו יש רוח חדשה באמריקא "לטוס לפלורידא", ובתחילה זה היה רק לגבירים אבל עכשיו רוב אלו העובדים לפרנסה רוצים לחיות חיי הנאה ונוחיות והולכים לפלורידה, ועכ"פ הרדיפת המותרות באמריקא נעשה יותר ויותר בשנים האחרונות, האם לחשוש שכל זה הוא הסימן של כת הערב רב של "בעלי הנאה" שחיים בעיקר לחיי הנאה, שהתורה הוא טפל אצלם והעיקר אצלם הוא חיי הנאה. וכן יש לדון שלכאורה יש ב' כתות בזה, יש שהיו בני תורה בתחילה ואח"כ הלכו לעבוד ואח"כ בחרו בחיים כזה של רדיפת הנאה, או משום השפעת הסביבה או משום שהם באמת רוצים בכך, והם טעמו הטעם של תורה רק שהפסיקו להיות מן הבעלי עליי' ויש גם כאלו שלא היה להם ריח של התורה כבר מתחילה וא"כ לא יתכן לדרוש מהם להיות יותר בעלי רוחניים אם כל ימיהם היה בגשמיות ובלי קבלת עול תורה ובלי חיי תורה אמיתי וא"כ אפשר לדונם לכף זכות שהם אינם מערב רב רק שהיו להם טמטום כל ימיהם מחמת חוסר הצלחתם בתורה ובישיבה וכו'. מה הרב חושב על זה?

תשובה:

- א. לחשוש שאין הוא יודע בכלל איך להכיר ערב רב בנפש, ועל כן יש לחדול ממחשבות אלו. הן על אביו ואמו, וכן על זולתם. חוץ מרשעים מפורסמים.
- ב. כנ"ל אות א'. רק מוסר מפורסם בהרבה עניינים.
- ג. כנ"ל אות א'.
- ד. כן! אולם יש לברוח מן הרע בפועל ובמידות, ומכל דעות פסולות, ולהתרחק מבני אדם שעוסקים בזה. ולדבוק בטובים. ולקרר רחוקים במקום שהסיכון קטן לפי ערכו של כל אחד.
- ה. כן. אולם יש שעושים כן מחוסר בהירות, וקודם ביאת משיח הקב"ה יעורר אותם, ואזי יהיה להם בחירה גמורה אם לפרוש או להיפך ח"ו.
- ו. זהו רוח של ערב רב, מלשון ערב, ערבות, היפך והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפנינו. וזהו שורש ריבוי ההנאות והתאוות שיש בדור זה. והבן היטב היטב.

אסון גדול בפלורדיא

שאלה:

א) צרה גדולה נפל עלינו באמריקא בנפילה פתאומית של דירה גדול בפלורידא באמצע הלילה, ופתאום מאה יהודים נאבדו, וביניהם ב' משפחות שלימות רח"ל ורח"ל. כמובן שכל טרגדיה היא קריאה ה' לתשובה אבל השאלה הוא מה הרבש"ע רוצה מאיתנו? (ב) ומה שהוא יותר מזדעזע הוא שהמחרת היה חיים כרגיל (עכ"פ בעיר שבו אני חי שהוא רחוק מפלורידא) וכאילו ששום דבר לא קרה. הקב"ה שולח צרת גדולות שאין כמוה ונראה שבנ"א מכחישים את הקריאה מאת ה' ולא רוצים להרגיש הצער. האם גישה זה לא נכונה? (ג) האסונות שנעשו במירון, בקרלין ועכשיו בפלורידא בכולם היה צד השוה, שבנ"א נפלו ועוד שנפלו כל א' על גבי השני. האם יש שייכות בזה לכל המהלך של חבלי משיח וצירי לידה אלו?

תשובה:

- א. כבר נתבאר הרבה השורש של הכל - שער הנק' דקליפה, שנצרך לפרוש ממנו במסירות נפש. וזהו אור רדל"א, הראש הלא נודע. ולכך הכל מבולבל מאוד מאוד מאוד!
- ב. מרוב הצרות כבר אין הלב חש כל כך.
- ג. יש "קומה", ועתה הכל "נופל", ובקלקול זהו מיתה, שכאשר האדם מת מתהפך מקומה לשוכב. ובתיקון זהו מידת ההשתוות.

פאות וקורונה?

שאלה:

מתוך השו"ת של הרב, הבנתי שהרב ראה לקשר בין פאות נוכריות לבין המגיפה. במידה וכך הדבר, אשמח להרחבה - ולעצת חכם באשר להתמודדות בבית עם הנושא, היות וכידוע, הוא רגיש.

תשובה:

יש להסביר את הדברים הן מצד ההלכה, והן מצד ההרגשה שכל מי שלבו מרגיש, חש שזהו דבר פסול היפך רצון ה' והצניעות. ולהסביר שזהו ניסיון שרוב בנות ישראל הכשרות נכשלות בו, מי במודע ומי שלא במודע. ואף בבתי החכמים אין הצלחה יתירה בענין על אף שהוא מן הדין וחשוב ביותר. וזהו הניסיון החיצוני של בנות ישראל החרדים בדור זה.

דע את גאולתך באידיש

שאלה:

שלום וברכה

קניתי הספר 'דע את גאולך' ממש א זכיה גדולה.
רציתי לשאול: היות שאני מוסרת שיעורים בקו טלפוני לנשות ישראל בשפת האידיש, האם זה אפשרי שאני יעביר את הענינים החשובים האלה? כמובן שאני יגיד שזה מספר: דע את גאולתך.
בברכה שנזכה לגאול את עצמינו בגאולה פרטית, בקרוב ובניקל. בברכה.

תשובה:

כן - בשמחה

שורש מידת הבושה ביסודות

שאלה:

1 מה שורש מידת הבושה ביסודות? כי לכאורה נראה שיש בזה חוסר עזות שזה העדר יסוד העפר וגם יסוד המים שרוצה להיות שווה לזולתו וגם יסוד האש שמעלה את עצמו שאם היה מרגיש שווה או יותר נמוך אין לו ממה להתבייש
2 מה התיקון לזה ביסודות ובפרט כיצד להתמודד עם ההרגשה של הבושה שנמשכת זמן רב בכל פעם שאני נזכר בזה יש הרגשה של בושה מחדש
3 האם יש בזה גם דימוי עצמי שלילי (רגש נחיתות)

תשובה:

א. יסוד עפר, "הסתרה". זהו השורש, השאר חלקים וענפים.
ב. הוצאת הכח החזק שלו מהכח לפועל, כפי שנתבאר בהרחבה בספר "הכרה עצמית".
ג. בושה עניינה הסתרה. דימוי עצמי שלילי זהו "מבט על עצמו", ואינו שייך ההדדי.

**שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א**

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

**לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:**

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לכירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת ואתחנן תשפ"א

אחריות ההורים על מעשי ילדי הבית הבוגרים

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א. שלום וברכה.

בחסד הבורא זוכים לראות איך לכל אדם ובכל זמן התורה מאירה את הדרך, זהו חסד עצום שיש את השו"ת המגלה את דרך התורה.

א. שאלתנו היא, מה אחריותם של ההורים על מעשי ילדי הבית הבוגרים בגיל הנערות.

האם יש חיוב למנוע מהם לעשות כחפצם, או אין חיוב למנוע מהם, וצריך ליתן להם להתנהל כדרכם.

מדובר שהנער או הנערה לא מקבלים את דעת ההורים ונשארים בדעתם לעשות כחפצם. אע"פ שזה נוגד את הלך רוח הבית, ולפעמים זה גם איסור.

ואם לא צריך למנוע, אבל כאשר הם משתמשים לדוגמא במחשב של הבית יש בזה מסייע.

בהערכה רבה

תשובה:

נצרך להסביר בנועם וחוץ ובכנות פנימית, ולהתפלל על כך לקב"ה. זהו גיל שיש בו בחירה, ועל כל אחד מוטל לבחור כראוי.

נכון שאין לתת להם להשתמש בממון ההורים לאיסור להדיא. אולם אם אפשר להשתמש בו גם להיתר וגם לאיסור סגי שיודעים שזה נגד רצון ההורים ורצון ה'. ויש להסביר להם שזה גל, כי אין ההורים מרשים בכך!

שאלות בעבודת ה'

שאלה:

לכבוד הרה"ג שליט"א.

ראשית רצונו להודות על התשובות שכת"ר טרח לענות לי בשאלות הקודמות, ורצוני להבהיר כמה דברים כדי שהדברים יובנו ויהיו לתועלת מלאה. ואני מבקש סליחה מראש כי לא נעים לי להטריח את כת"ר, אמנם תורה היא וללמוד אני צריך:

א. בשאלה הראשונה [וז"ל, "אני אדם איטר יד, ויש שמועה שהשמאליים יותר מוכשרים, האם יש לזה שורש בקבלה"] כת"ר ענה לי וז"ל "ביעקב כתוב "שכל את ידיו" ובתרגום "חכימנון". שכל לשון השכלה", ע"כ. אמנם לא הבנתי מה הראיה משם מכיון דשם באמת הוא הפך ידיו ועשה בחכמה כדי שלא ישימו לב והיכן יש ראייה לאיטר יד.

ב. ובהמשך השאלה הוספתי "והאם יש עבודת ה' מיוחדת לאיטר יד", וכת"ר ענה לי "כן, חיבור בכל ענין באופן של כללות ההפכים, האם כת"ר יכול להרחיב קצת שאבין מה הכוונה 'כללות ההפכים'?"

ג. בשאלה ב' שאלתי וז"ל, "לגבי המושג של קולא וחומרא, אני רוצה להבין, הרי כל עיקר קיום המצוות הוא לקיים רצון ה', ואם עפ"י כללי הפיסקא יוצא שכך צריך לנהוג, עם כ"ז שודאי שלשיטות הנדחות יש להם שורש למעלה והם אמת לפי הצינור שלהם, מאחר דרצון ה' הוא עכשיו אחרי הכללים לעשות כך, מהו המושג 'חומרא', מה יש להחמיר כאן, האם הכוונה שאדם שהגיע למקום גבוה בנשמתו ע"י דבקות בה' אז הוא מתחבר לצינור אחר וממילא הוא שייך לשיטות היותר מחמירות או משהוא דומה לזה, האם אפשר להגדיר לי הדברים בצורה ברורה", וכת"ר ענה לי וז"ל "יש חומרא בחשש של איסור, ושם יש חשש שיפול לאיסור עצמו. וזהו מדרגת יראת העונש. וככל שנמצא במדרגת יותר, נצרך "זהירות" יותר, זהירות מלשון "זוהר". וככל שזוהר פחות כן פחות "זוהר" אצלו האור. וזהו בחינת יראת הרוממות". ולפי קטנות ערכי לא זכיתי להבין דברי קדשו, דבתחילה כתב כת"ר שהוא מדרגת יראת העונש, וסיים שזהו בחינת יראת הרוממות.

ד. בשאלה ג' שאלתי וז"ל, "נפשי מאוד נוטה לקירוב רחוקים כמו שכבר שיתפתי את כת"ר, אמנם ברור שצריך הכל במינון ובחכמה, ורצוני לדעת האם יש לתת לכך מעשר זמן כמש"כ באגר"מ, והאם יש עבודה פנימית שאסור לפספס לפני כן", וכת"ר ענה לי וז"ל, "כן! נצרך בירור שמקרב אחרים ולא מתרחק על ידי זה בעצמו. ונצרך בירור שהוא עצמו מתקרב על ידי זה, מעט ריחוק ובעיקר קירוב", ולא הבנתי את המילים האחרונות.

ה. בשאלה ו' כתבתי וז"ל, "יש פרסום של 'המנגן', האם זה נכון שהרב נתן ע"ז הסכמה, והאם יש תועלת לשמוע ניגונים אלו, ואיפה זה משפיע בנפש, וא"כ עד כמה צריך לתת זמן לזה, והאם הז' צלילים של הניגון קשורים לז' רקיעים, או לחג"ת נה"י מלכות, או למשהו אחר". אמנם רציתי לתקן דברי שח"ו לא אכשל באיסור מוציא שם רע, דבאמת בפרסומים לא כתוב כלל שמו של כת"ר לא להדיא ולא ברמז, רק שחבר אחד אמר לי שהוא ראה או שמע שכת"ר נתן הסכמה, ולכן רציתי לוודאות אם זה נכון, והטעות על אותו חבר וח"ו לא על אותו יהודי יקר 'המנגן', אמנם רציתי עכ"פ שוב לשאול את כת"ר, גם אם אינו מסכים עם דרכו של אותו יהודי יקר, דכבר שמעתי אחד מההקלטות שלו בקול הלשון ובאמת יש לו מנגינות מאד יפות ומרגישים בהם רגש יהודי ושם הוא שר קטעים מליקוטי מוהר"ן וכן מליקוטי תפילות, ובאמת הדברים מרגיעים ומחזקים, עכ"פ לי, האם יש לכת"ר משהו נגד זה באופן ספיצפי או שעל הקו הכללי כת"ר מתנגד, אבל על עצם המנגינות אם זה מביא תועלת איזה בזה בעיה, ועוד רציתי לדעת האם כת"ר יכול לענות לי על המשך השאלה הנ"ל דהיינו "האם הז' צלילים של הניגון קשורים לז' רקיעים, או לחג"ת נה"י מלכות, או למשהו אחר"?

ו. חשקי לשאול שאלה נוספת. א. בקשר לתיקון חטאים, הרי ידועים דברי הסטייפלר ועוד גדולים דע"י התורה הכל נתקן ולא צריך כל התיקונים המובאים בספרים, אמנם מצד שני בהרגשה תמיד עדיין מרגישים שהדבר לא תוקן אא"כ עושים תיקון מסוים ולא רק לימוד תורה גרידא, בפרט שחושבים דאולי כל מה שלימוד התורה מתקן הוא רק ע"י תורה לשמה או בעמל מיוחד וכדו', האם רגשות אלו נכונים או דיש לדחות אותם ולהפנים דבאמת ע"י לימוד תורה כל העונות שלנו נתקנות, וא"כ באמת באיזה צורה הלימוד מתקן. ב. ראיתי מי שהביא בשם רבי חיים מצאנז זיע"א, שאמר שהוא פחד שכל עבודת ה' והתורה שלו הוא מקליפת נוגה עד שהוא ראה שיש לו אהבת ישראל וכך ידע שאינו כן, וחשבתי דאם הוא אומר כן מה נענה אנו אבתריה, ואיך באמת אפשר לדעת מה שווה באמת התורה שלנו ואם היא לא נותנת כח לסט"א ח"ו, הרי מצד שני ידועים דברי הנפה"ח בשער ד', ואולי לנו לא מוטל לחקור בדברים אלו אלא העיקר שבחרנו בטוב ומי יונק מזה איננו ענייננו, האם כת"ר יכול לעשות לי סדר בדברים אלו.

כת"ר יורני בבקשה את מסילת היושר, ורוב תודות וברכות. [אני מקשיב באופן קבוע את שיעורי כת"ר בקול הלשון ואני נהנה מכל מילה מהיושר והחכמה].

תשובה:

א. נחלקו בגמ' האם איטר הוא משום חולשת ימין, או משום חוזק שמאל. והשורש, שאיטר הוא ההחלפה של הצדדים ימין ושמאל, ושורשם בחכמת האמת בהחלפת שמאל שבימין לימין שבשמאל (החלפת ב"ן דמ"ה עם מ"ה דב"ן באו"א, כנודע). ושורשו מתגלה אצל יעקב, שכל את ידיו, לשון חכמה, החליף צדדי החכמה, בבחינת הבן שבחכמה וחכם בבינה. והחלפה היא מידת "דעת", ערומים בדעת, בחינת דעת המתהפכת, המהפכת את הצדדים.

ב. הכח להחליף אינו החלפה חיצונית, כקנין חליפין, אלא גילוי שורש ההפכים, שבשורש הכל אחד, ובענפים נחלקו לחלקים - ימין ושמאל. ועל מנת להחליפם נצרך החזרתם לשורשם, ואזי החלפתם זה בזה.

ג. תחילה מדרגת יראת העונש, ואזי אינו ירא מעצם העבירה, רק מן התולדה, שיקבל ח"ו עונש. וזהו זהירות מן התולדה. "למעלה מכך" ירא מעצם החטא, מן החסרון שבחטא, וזהו זהירות לשון זוהר, ירא מחסרון ההארה, ולכך לפי יראתו כן הזהירות, שכיוון שירא מחסרון ההארה, עצם היראה, זהירות, יוצר "זוהר", הארה. וכפי תוקף זהירותו כך תוקף הזוהר שזוהר.

ד. שכשאדם עוסק בקירוב רחוקים לעולם יש בו צד של ריחוק עצמי, בבחינת אומרים לו לאדם - חבר, חטא חטא קל בשביל שיזכה חברך. וכן אצל עצמו שמחד יש לו חסרון מכך, אולם מאידך עולה ומתעלה ע"י קירוב זה, הוא עצמו מתקרב ולא רק מקרב זולתו.

ה. זה נכון שהם מנגינות יפות ומרגישים בהם רגש יהודי, אולם לא יותר מכך. יתר על כן, זהו דמיונות וד"ל. הנני כואב על מודעות רחוב רבות שנתפרסם בהם הסכמתי ונכתב שם שאמרתי שפשוט שצריך לשומעם, וזה אינו נכון כלל וכלל!

כל ז' מקבילים ההדדי, וזה מקביל לז"ת דבינה.

ו. א. זהו מחלוקת רבותינו הקדמונים יותר. והכל תלוי בשורשים. מי ששורשו בקו אמצע - תורה, ע"י תורה מתקן הכל. ומי ששורשו בקו שמאל, מתכפר אף בייסורים וסיגופים. ומי ששורשו בקו ימין מתכפר בתורה וחסד, בבחינת כי אם בחסד ואמת יכופר עון, כמ"ש ביבמות על בית עלי. ב. לפי ערך דורנו ע"ד כלל אין להיכנס לחששות אלו, והעיקר לעסוק תדיר בתוה"ק ולנסות להזדכך יותר ויותר שיהא יותר ויותר לשמה, הן בכמות והן באיכות.

סבלנות כח הריכוז וחינוך ילדים

שאלה:

לכבוד הרה"ג שליט"א.

אמנם לא זכיתי להיות תלמיד בע"פ אך שנים רבות שאני קורא ולומד מן הכתב ומשתדל ליישם בחלקים רבים ויש לי הרבה תועלת וזכות הרבים תלויה בתורתכם, רצייתי לשאול מספר שאלות שמאוד מאוד חשובות לי ומאוד אודה לכת"ר אם יעמדיני לאמת.

א. יש לי הרגשה בשנים האחרונות בפרט, שהסבלנות נהיית מאוד קצרה, הן בענייני עוה"ז כמו שאם מזדמן לי בבוקר (כשאשתי בעבודה) אני יושב לאכול מבלי להכין כלום ומשתדל להסתדר עם מה שיש, וכמדומני שזה מחוסר סבלנות. והן בענייני הלימוד כמו במו"מ בין האברכים ובין התלמידים בשעת הלימוד לשמוע אריכות דברים וכיו"ב, ואשמח לקבל עצה והדרכה במה השורש וכיצד התיקון?

ב. התחלתי לקרוא בעיון את הספר כח הריכוז ומאוד נהנתי והרגשתי שיש בו תרופה ועצה למחלת הדור, אך התקשתי למצוא מקומי במדוייק על מנת שאוכל ליישם.

אני אוהב לקרוא וללמוד מהר, ואוהב לנתח ולפלפל זמן רב בע"פ, ובזמן שקט לומד עם חברותא זמנים ארוכים בריכוז, אבל בסדר א' רגיל וכיו"ב יותר מחצי שעה יש לי הרבה ניתוקים קצרים לענייני הבית או דברים שצריך לעסוק בהם בהמשך היום. אשמח לקבל אפילו ציון לחלק בספר שעוסק בסוג הזה. אף שבכללות אני נמצא ליד הספר יותר מהמקובל.

ג. בחינוך ילדים, יש לי בן בגיל שש שיש לו תופעה נוראה חסרת פשר והבנה, אנחנו מדברים ומסכמים שחוזר ישר מהחיידר הביתה ולהיפך מהבית לחיידר, או בשבת מהתהלים וכיו"ב, והוא הולך ומתעכב שעה או שעתיים ונגרר לחברים ומשחקים. וניסינו אין ספור פעמים, בטובות בדיבור בויתור בהסכמה, וברעות בצעקות באיומים ובמכות, ולמחרת חוזר הדבר חלילה, וגם לאחר שבוכה ומצטער ומבטיח [כאן חסר בכת"י אך כמדומה כתב - יום למחרת חוזר הדבר]. וכן בררנו שאינו הולך למקום אחד בקביעות.

השתדלתי מאוד לקצר ולתמצת כפי הבנתי ויהיה לי תועלת גדולה התשובה מהרב. יישר כוח.

תשובה:

א. פעמים זה נובע מעומס החיים, וכן מייאוש עקב מצב הרוחניות בדור בכלל או האדם בפרט. והן מהתבגרות, שכבר רואים את החיים במבט שונה ומבטלים דברים רבים! נצרך בירור בנפשכם ממה זה נובע בפרט, ולפ"ז אופן התיקון.

ב. זה טבעי. נצרך בעיקר חיבור עצמי עמוק ללימוד, וניתוק נפשי עמוק מן העולם בשעה שעוסק בתורה. וכן מידי פעם לנוח במחשבה מעט באופן יזום. כי ריבוי המחשבה ברציפות יוצר פעמים עומס יתר, ועי"ז המחשבה בורחת למקום שרגיל לעסוק בו זולת הזמן שלומד.

ג. פעמים זה נובע מרצונות מרובים שסותרים זה את זה, ופעמים זה נובע מחוסר קליטה בנפש של תחושת זמן. ופעמים זה נובע מניתוק יתר בכלל מן המציאות. נצרך בדיקה בפרטות ממה הדבר נובע אצלו!

בקשה לסדרה על מדיה

שאלה:

האם שייך להרב למסור סדרה בטלפון פעם בחודש בנושא המדיה, סדרה שלימה שמבאר כל הסוגיא בשלב אחר שלב וגם באופן של עבודה למעשית, שמבאר מהות הטומאה הזו, מה נקרא חיבור למדיה, ומהו המהות של טומאתו ומשיכתו, וכן איך לבנות את היראת שמים ומסירות נפש לפרוש ממנו, וכן מה לעשות אם הוא עובד במלאכה שכמעט כל

המלאכות של היום צריכים אינטרנט, וכל המסתעף עם סוגיא זו. ואם אפשר ליתן השיעורים בסגנון של סדרת "דע את" – שווה לכל נפש. ברור שהתועלת מזה יהי' לאין ערוך.

ויש מישהו שרוצה לפרנס את השיעור וגם הוא רוצה שיתורגם השיעורים לאנגלית ולהדפיסו בספר כיון שהוא חושב שבנ"א פשוט לא מבינים את הסוגיא כדבעי, ושכל הסוגיא צריך להיות מסודר ומבורר לפנינו. כבר דיברתי עם ששה מבקשי ה' והם מאד חפצים בסדרה כזו. (ואפשר לקרות הסדרה "דע את נצחך"!), ושלשה מהם ביקשו זאת ממני לשאול את הרב למסור סדרה כזה. יש מי שמוכן לנדב סיכום נכבד על מסירות השיעורים וגם על הדפסת ספר באינגלית ע"פ סדרה זו. בנוסף פונה עלי אתמול כבפוצה נשים גם כן ביקשו סדרה על המדיה.

אני יכול לנהל את השיעור, וגם הרב יכול למסור השיעור מתוך ביתו. ובנוגע לזמן השיעור, אני חושב שהזמן ההכי טוב לבני חו"ל הוא בין 1 עד 6 בצהרים וזהו בין 7 עד 12 בארץ ישראל אמנם מה שהוא עובד טוב להרב הוא יותר טוב לנו. וגם אני חושב שיש להתחיל הסדרה באלול או אחרי סוכות תשפ"ב.

אני חושב שהרבה ישתתפו בעזה"י לשמוע סדרה זו.

תשובה:

איני ממחר כלל וכלל להכנס לסדנאות חדשות. ובפרט נושא זה שדורש הרבה מאוד כוחות נפש!

וגם מכניס אותי לעולם רחוק וקשה כל כך.

והשי"ת יכוון את הדברים כרצונו.

חנייה פרטית

שאלה:

לכבוד הרב, שליט"א.

אני גר בבניין עם אזור חניה פרטי בחזית הבניין עם שלטים שמעידים בבירור שחניה היא רק לתושבי הבניין. לעיתים לא נותר מקום לתושבים מכיוון שאינם תושבים החנו את מכוניותיהם. כשאני שואל נהג שלא גר בבניין שלנו אני נשאר עם תחושת אשמה וספק עצמי שביקשתי מהם להזיז את מכוניתם.

האם עלי להפסיק לבקש מתושבי חוץ להזיז את רכבם? תודה.

תשובה:

מן הדין אין איסור לומר כן. לפני משורת הדין זהו תלוי במדרגה של כל אחד.

תחושת האשמה יכולה לנבוע מכך שאתם מתביישים מהו חושב עליכם. ואם כן, נצרך לעבוד על כך לא להסתכל מה אחרים חושבים עלי. וכן יכול לנבוע מאי הסכמה למדרגתכם. כי אתם רוצים להיות במדרגה שלא אכפת לכם שחנו

בחנייה שלכם, אולם זהו עדיין כואב לכם, ואתם מרגישים לא בנח שלא הגעתם למדרגה זו, ונצרך להסכים עם מדרגתי, ותמיד לנסות לעלות יותר!

בעניין לימוד לטובת הנפטר

שאלה:

שלום לכבוד הרב היקר!

תחילה רציתי להודות לכם על כל האור הנפלא שאתם מורידים לעולם.

השאלה שלי היא בעניין אדם שנפטר, ויש נוהגים שאומרים שהלימוד יהיה לע"נ אותו פלוני שנפטר, ויש נוהגים להתנות שהלימוד שנלמד כל השנה יהיה לע"נ פלוני שנפטר, ורציתי לברר בעניין זה כמה דברים:

א. האם הלומד עצמו מפסיד מזה, ואם כן מה מפסיד?

ב. לגבי הנפטר מה הוא מרוויח מזה?

ג. והאם הלומד מפסיד מזה, האם זה נכון שהאדם יאמר זאת למרות שמפסיד מזה, ואם זה נכון, אם אפשר להסביר למה זה נכון, שהרי הרבה בני אדם לא מוכנים להפסיד דברים גשמיים בשביל האחר, לדוגמא אם נאמר לאדם תמכור חלק גדול מהרכוש שלך לטובת הנפטר, ואם כך אז למה שהאדם ירצה להפסיד מחלקו הנצחי בעולם הבא? ובפרט עם הנפטר עצמו הוא לא קרוב משפחה.

ד. אם אפשר לבאר איך מסתדרת המחלוקת לגבי הסכם יששכר וזבולון, בין הלומד לתומך, שיש דעה שאומרת שגור לאחד נר למאה, וכל אחד מקבל 100%, ויש דעת שאומרת שכל אחד מקבל 50%, שהרי שניהם אמת?

ה. והאם גם בתמיכה שאדם מקבל מכולל, או מתומכים מסוימים ללא תנאי של הסכם יששכר וזבולון האם גם בזה שייכת אותה מחלוקת, ואם לא מה הביאור בזה?

ו. לגבי תיקון הנפטרים של הרב פתיה, האם שייך לעשות זאת גם לאדם חי, ואם כן כמה זה יועיל לו?

ז. לגבי אדם שבא לעולם הזה לתקן מגלגול קודם, מה מועיל לו ומה הוא מרוויח מזה, שהחלקים המתוקנים שלו נכנסו לגן עדן, הוא לא מרגיש מזה כלום בעולם הזה, ועוד האם יהיה לו מזה רווח לעולם הבא, או שהאדם נידון לפי חלקו בגלגול זה בלבד?

תשובה:

א. אינו מפסיד, אלא אם כן הקנה לו מעשה או לימוד זה.

ב. הארה, "כאילו" למד, מדרגת "כאילו".

ג. כנ"ל אות א'.

ד. מצד תפיסת "קנין" נעשו שותפים, ונחלקים חצי חצי. מצד תפיסה פנימית, זבולון נעשה כסא ומסייע לגילוי אור התורה, ועל ידי זה זוכה באור, כיוון שעל ידי שסייע נעשה הדבר, והוא היפך מסייע לדבר עבירה. ובשורש הדק, זהו אחדות מנורה - חכמה, ושלחן - לחם, שפע פרנסה.

ה. שם לכו"ע אינו נעשה שותף אלא מסייע.

ו. אפשר לעשות, אולם לומר לזיכוך נשמתו, ולא לעילוי, כן אמר רבי יוסף דיין זצ"ל.

ז. מקבל אור מחלקו מגן עדן, בבחינת "מזלא חזי". ובעולם העליון יחזרו ויתאחדו.

טיפול לנפגעת תקיפה אישית

שאלה:

שלום וברכה אני נפגעת תקיפה אישית לשעבר, מטופלת במרכז חרדי לנפגעות, יש תקופות קשות מאד בעקבות הפגיעה אשר מלוות בנייתוקים ובחרדות קשות, המליצו לי גם על אשפוז אך אני נמנעת מללכת עקב עניינים טכניים אני אמא ורעיה ב"ה, וזה קשה מאד לעזוב בית לתקופה עבור טיפול במחלקה חילונית שאיני יודעת האם זה יועיל.. מה עלי לעשות? האם ללכת לאשפוז? אני מציינת שטופלתי פרטי בהרבה מאד סוגים ושיטות שעלו הון.. אך ללא הועיל המצב עודנו קשה.. אודה לייעוץך..

תשובה:

יש לחזור לאמונה והתמימות עמו ית"ש, ולחוש שהוא אבא שלך ואוהב אותך מאוד, חוש גמור פנימי עמוק, והיא אהבה ונאמנות גדולה יותר מכל האהבות והנאמנות שבעולם. והוא הפתרון לכל החרדות, כי אזי האדם חש שהוא נמצא בידי הנאמנות של הקב"ה ששומר עליו מכל פגע ורע, ושום דבר לא נעשה אלא ברצונו ית"ש. וכדאי לחזור ולשנן את סגולת הנפש החיים הידועה בשער ג', פרק י"ב. "סגולה נפלאה". וזהו הפתרון הפנימי לכל מצוקות החיים. ומכיוון שעברתם הרבה ולא הועיל כ"כ, יש לפנות לפתרון השורשי והאמיתי ביותר!

ערב רב

שאלה:

שלום לכבוד הרב. רציתי לשאול כמה דברים.

א. לגבי הערב רב מדוע הראשונים לפני הגר"א לא דברו על גלות זו? לדוגמה המהר"ל.

ב. קראתי מה שהרב כתב בנושא ועדיין לא ברור מה הם מחדשים שגלויות אחרות לא עשו? - למשל הכפירה של מצרים, התאוות של פרס ומדי, ההתנגדות לתורה של יון? לא נראה שיש חדש אותם נסיונות.

ח שו"ת פרשת ואתחנן תשפ"א

ג. האם יש להם תקנה לחזור בתשובה?

ד. קראתי שנכתב שמי שאין בהם ביישנים רחמנים וגומלי חסדים לא עמדו רגליהם על הר סיני כלומר ערב רב, האם מי שמשותף במצעדי התועבה הם ערב רב או יהודים ששטפו להם את המוח?

ה. קראתי שאומרים בשם האר"י שאלו שמתו משבט שמעון הם מילדים של הערב רב, איך זה יתכן שהם יחזרו בתלמידי רבי עקיבא? יש להם חזרה על מנת לתקן?

תודה רבה. יישר כח.

תשובה:

א. כי בזמן הגר"א כבר היה גלוי יותר כוחם, וזהו גלות מוסתרת כי איננה נראית בחוץ, ורק כאשר נתקרב ובא זמנה נתגלתה יותר.

ב. החידוש הוא "תערובת" בתוך כנסת ישראל, תערובת של הכל יחד. משא"כ שאר גלויות בכללות כל גלות כח פרט, ועל דרך כלל מחוץ לכנסת ישראל.

ג. אם רובו ערב רב לא, אם מיעוטו כן. וע"י מסירות נפש נבדל חלקי הערב רב מנפשו.

ד. הראשים כן. השאר לא בהכרח. אנו חיים בדור שרח"ל כל עמלם להפוך שכאילו מעשה סדום הוא "הנורמלי", ומי שאינו מסכים עמהם הוא "המשונה". וזהו עומק הגלות. וכל דמות ציבורית או רב מטעם המדינה וכד' שיוצא כנגדם, הופך להיות בעל דעה קיצונית, חשוך מדורות עברו. ויתר על כן יש קבוצות "דתיות" כביכול שהם שייכים להנ"ל ואינם רואים בזה סתירה. וזהו שער הנ"ן שבנו"ן. וישנם רבנים שרח"ל מקרבים קהילות אלו, "כי צריך לקרב ולא לרחק", והכל מבולבל! מבולבל! ועל ידי זה הופך להיות יותר ויותר נורמלי רח"ל אף בציבור דתי רח"ל. "כסדום היינו לעמרה דמינו".

ה. חלקי הטוב שבהם, בכל ערב רב יש חלקי טוב!

גוף ונשמה

שאלה:

בס"ד

שלום וברכה ישר כוח לרב על כל השיחות ועל האפשרות לשאול. רציתי לשאול איך מתייחסים לגוף ולנשמה ראיתי ממקורות שונים.

א. הגוף הוא רע והנשמה הוא טוב ומחוסר ברירה צריך לעשות ביניהם שלום, כמו שלום ישראל והערבים, אבל כמה שפחות להתעסק אתו, רק מה שבהכרח כמי שכפאו שד.

ב. הגוף הוא רע והנשמה היא טובה, וצריך להילחם עם הגוף ורצונותיו וכוחותיו כמו סיגופים צומות, כדי להחליש את הגוף ולגלות את אור הנשמה ולא לחפש שלום.

ג. הגוף הוא לא רע ולא טוב אלא כלי וצריך לעשות שלום ביניהם כמו שלום בין אחים, כי הוא משרת את הנשמה ועל ידו נשמה יכולה להגיע את תכלית.

ד. כל עבודת האדם לקדש את החומר כדי שהגוף ושפל ונשמה טובה, אדם מקבל שכר על זה שהוא קידש את החומר.

ה. שניהם כלים, והטוב לאחד ביניהם והרע שלא מאוחדים.

האם זה דרגות, ואם כן מה הם ואיך ניתן להבין את זה?

האם זה כמו יושב בסתר עליון, עולם של סתירות, איך להתייחס למעשה מה צריך לעשות,

האם זה תלוי באדם בתכונות האדם מאיזה שורש הוא?

האם הסתכלות הזאת נכונה גם לגבי אשה, ואם לא איך צריך להתייחס?

האם הסתכלות הזאת נכונה גם לגבי העולם, ואם לא איך צריך להתייחס?

אשמח לקבל פרוט ומקורות בכל הדברים, כדי ללמוד ולעיין, וללמוד מהרב איך לראות את הדברים נכון.

תודה רבה

תשובה:

משם הבעש"ט ידוע ג' מדרגות, הכנעה - הבדלה - המתקה. הכנעה - להכניע הגוף. זהו מהלך 2 שכתבת. הבדלה - להבדיל הגוף והנשמה, ולהתעסק עם הגוף כמה שפחות, וזהו מהלך 1 שכתבת. המתקה - לצרף הגוף והנשמה יחד לעבודת הבורא לאחר שהובדל הרע ממנו. וזהו מהלך 4 שכתבת. ואזי הגוף לאחר שהובדל הרע אינו רע אלא כלי, וזהו מהלך 3 שכתבת. ואזי אי צירופם זהו רע, ואחדותם זהו הטוב, וזהו מהלך 5 שכתבת. והדברים ארוכים, ואכמ"ל.

היחס להנאות שאנו מקבלים מאנשים

שאלה:

מה הדרך הנכונה לראות את ההנאות שאנו מקבלים מאנשים ודברים? כמה שזה נשמע מוזר, האם אנחנו אמורים לדמיין שאנחנו מקבלים את התענוג ישירות מהשם? לדוגמא, אם מישהו מחבק אותך או מנשק אותך, אתה אמור להרגיש שזה באמת השם שמעניק לך את התחושה המענגת הזו?

או שההשקפה הנכונה שאתה אמור לראות את האדם כשליח, שנשלח על ידי השם כדי להעניק לך את התענוג, או שאתה אמור להרגיש שזה משל להנאה עם השם?

תשובה:

הנאות מקב"ה שנשלחו ע"י שליח שנשלח מה', ויש להכיר טובה למשלח ולשליח.

טעם בשבת קודש

שאלה:

לכבוד הרב.

שמעתי הרבה מצדיקים שהיה להם טעם בשבת קודש האיך יכולים להתחיל לעבוד על זה לקבל טעם משבת קודש משום שאני בשבת שאין לי כולל וגם אין לי סדר קבוע אני מרגיש יובש קצת, אם הרב יכול להדריך אותי קצת האיך להתחיל לעבוד על קדושת שבת ולהרגיש קרבת אלקים?

תשובה:

נא לנסות לשמוע את סדרת הכנה לשבת קודש[שמודפס בספר גם כן - בלבבי הכנה לש"ק].

אור או כלי באמירת תהילים

שאלה:

שלום רבינו. כשאדם אומר תהילים, הוא מרגיש התחזקות, בטחון, התרוממות הנפש והתקרבות לבורא. אמנם מהי הבחינה שבה פועל התהילים, אור או כלי?

נראה ברור שבחינת אור וודאי (ככתוב "תורה אור") נולד מאמירת תהילים שהוא גם תחושת התרוממות וכו'... אמנם נראה שיש גם צד "כלי" שהרי אדם המתפלל לרפואה מעלה מ"ן והשפע לא ירד לולא קיים כלי, ולכן נראה שהאמירה עצמה גם בונה כלי.

תשובה:

בפרטות, כל מדרגה יש בה אור וכלי. אולם בקומה הכוללת, דוד המלך מדרגת (מלכות) כלי. אולם בדקות יותר, הוא "בר נפלי", ואינו כלי כפשוטו, כי צורת אדם שבו אין לה קיום מצד עצמה אלא נופלת. ושורש הכלי שבו בקו, לשון תקוה. וזהו ספר תהלים שכולו תקוה לקב"ה, כלי של קו - תקוה. ומשם נמשך צורת אדם (א"ק), וזהו משיח בן דוד, צורת אדם (א"ק) שנמשך מן הקו.

מילת בני ישמעאל

שאלה:

ב"ה

שלום רב למורנו ורבנו, הרב בלבבי שליט"א,

זוהר וארא לב. "ותא חזי, ארבע מאה שנין קיימא ההוא ממנא דבני ישמעאל, ובעא קמי קודשא בריך הוא, אמר ליה מאן דאתגזר אית ליה חולקא בשמך, אמר ליה אין, אמר ליה והא ישמעאל דאתגזר (ולא עוד אלא דאתגזר בר תליסר שנין) אמאי לית ליה חולקא בך כמו יצחק, אמר ליה דא אתגזר כדקא יאות וכתיקונוי ודא לאו הכי, ולא עוד אלא דאלין מתדבקין בי כדקא יאות לתמניא יומין, ואלין רחיקין מני עד כמה ימים, אמר ליה ועם כל דא כיון דאתגזר לא יהא ליה אגר טב בגיניה. ווי על ההוא זמנא דאתיליד ישמעאל בעלמא ואתגזר, מה עבד קודשא בריך הוא, ארחיק להו לבני ישמעאל מדבקותא דלעילא, ויהב להו חולקא לתתא בארעא קדישא, בגין ההוא גזירו דבהון, וזמינין בני ישמעאל למשלט בארעא קדישא כד איהי ריקניא מכלא זמנא סגי, כמה דגזירו דלהון בריקניא בלא שלימו, ואינון יעכבון להון לבני ישראל לאתבא לדוכתייהו, עד דישתלים ההוא זכותא דבני ישמעאל. וזמינין בני ישמעאל לאתערא קרבין תקיפין בעלמא, ולא תכנשא בני אדום עלייהו, ויתערון קרבא בהו, חד על ימא וחד על יבשתא וחד סמוך לירושלם, וישלטון אליון באליון, וארעא קדישא לא יתמסר לבני אדום".

מחילה, אבל למה פשוט הקב"ה לא ענה לאותו ממונה על מה ששאל "עם כל דא כיון דאתגזר לא יהא ליה אגר טב בגיניה?", תשובה פשוטה: "לא! מל ולא פרע כאילו לא מל!" (משנה בשבת), מה כבר אותו ממונה היה יכול להשיב??, הרי הוא לא בא בתביעה אלא בשאלה. וזהו, הכל היה נגמר כאן, לא היה לנו בעיות עם הישמעאלים. אז למה לא לענות כך?

תודה רבה!

תשובה:

עין יבמות, עא, ע"ב, שלא ניתנה פריעה לאברהם אבינו. ולכך פשוט שאצל אברהם זרעו לא שייך הכלל כאילו לא מל, אלא רק בזרעו - ישראל, שכך נמסר בהלכה למשה מסיני.

הצרחת בעקבות האסון עם בבא אלעזר - אז והיום

שאלה:

שלום רב למורנו ורבנו, הרב בלבבי שליט"א,

היום לפני י' שנים היה את האסון עם הבבא אלעזר אבוחצירא זצ"ל,

בעקבות האסון הזה, כבודו מסר דרשה, שאמר שההקב"ה כבר לא מדבר, כבר לא צועק, יש שפה חדשה שהקב"ה צורח, והצרחת הזאת לא נתפסת בשום דעת ובשום הבנה, הוא לא עובר את מערכת הדעת, הוא בוקע ישר ללב, צורחים על מישהו שהוא בסכנת נפשות, ומי שלא יתעורר עד היום שהיה שיחה ודיבור קשה, מי שלא שמע את הדיבור הקשה הקב"ה נותן בחירה אחרונה, אחרי צרחה מי שלא שומע נופל לאבדון, וכן שאנחנו בעידנא דריתחא, ואם נזכה זאת תהיה הצרחה האחרונה וכו'...

שאלותי שהם בעצם שאלה אחת:

מהי ההנהגה בימינו (אנחנו כבר י' שנים אחרי הבנתי מדבריו שהיה שיחה, דיבור, דיבור קשה, צעקה וצרחה)? האם אנחנו עדיין בצרחה ההיא? האם אנחנו כבר בשלבים אחרי? אם כן מה הם?

תודה רבה!

תשובה:

אז הצרחה הייתה מכיוון מסוים. כהיום, כל הבריאה, מדבר, בעל חי, צומח, דומם, "הכל צורח" מכל צד ומכל פינה, ומרוב ריבוי צרחות ותערובתם אי אפשר לשמוע, כי תרי קלא לא משתמע, וק"ו צרחות, אלא אם כן חביב לו ביותר ויש לו שקט פנימי. כי כבר השתא הוא מעין קול דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה. וכמ"ש אבן מקיר תזעק. הכל צועק, זועק וצורח. צרח - רצח, הכל עומד בפני ביטול, בחינת רציחה, ולכך הכל צורח. וכך יהא עד ביאת משיח בב"א.

נח מסירות נפש ונח המתנת חנם

שאלה:

- א. בשיחת השבוע על פ' פנחס הרב אמר שאין בידינו לשנות את הדור, ועבודת הקנאות בפועל הוא רק ליחידים, ולכל אדם רק להצטער בלבד על המצב של כלל ישראל היום ולהשתתף עם צער השכינה. אמנם אח"כ הרב אמר "רק ע"י מסירות נפש שבא מעילא, הכל יכול להשתנות" (אין זה הלשון בדיוק, רק תמצית הדברים). וא"כ לכאורה יש בידינו לשנות את הדור, אם כל א' מוסר נפש, ומה הכוונה שאין בידינו לשנות הדור, הא בידינו הוא.
- ב. ועוד, מה הכוונה שמסירות נפש בא מעילא, הא לכאורה כל א' יכול לעורר עצמו למסירות נפש וא"כ לכאורה זהו התעוררות מתתא לעילא ולא התעוררות שבא מעילא לתתא.
- ג. בנוגע לפ' ואתחנן, (בהשיעור של תפילה_051_אתה חונן) הרב מבאר שכמו במשה ביקש מתנת חנם מה' לכנס לא"י כמו כן אנו יכולים לקבל מתנת חנם מה' אע"פ שאין אנו ראויים, כיון ש"בנים אתם לה'", ו"חבוקר ודבוקה בכך". יש לי כמה שאלות על זה. סו"ס משה לא נענה, וא"כ הקב"ה גם אינו נותן מתנת חנם אפי' הצדיק הגדול ביותר שמבקש לקבלו (אם כך היא הגזירה), וא"כ מה הראי' שלעולם אנו ראויים לקבל מתנת חנם, אם משה לא קבלו א"כ כ"ש לשאר מעמנו.
- ד. למה אלו שמחוברים לשער הנון דטומאה אינם ראויים לגאולה, הא לכאורה יכולים להיות ראויים לגאולה מצד "מתנת חנם" אם הם מעוררים תפיסה זו בנפש של בנים אתם לה' אלוקיכם ואז לקבל כל שפע וישועה שרוצים אע"פ שאינם

ראויים מצד מעשיהם ומצד מדרגתם, כיון שיש חידוש של מתנת חנם שיכול כל א' לקבלו, כמו שהרב מבאר היטב היטב.

תשובה:

א. אין בכוחנו לפעול לשנות. אולם ע"י מסירות נפש מתעורר אור גדול. מסירות נפש מתתא לעילא מעורר אור גדול מעילא לתתא, וע"י אור זה נפעלים הדברים מאליהם.

ב. המסירות נפש, התעוררות מתתא לעילא, ואזי בא אור מלעילא לתתא, שעל ידו נפעלים הדברים, כנ"ל אות א'.

ג. אור מתנת חנם, אור של עוה"ב. והשתא מאיר אור זה באופן רב יותר. ועוד, כל מקרה צריך בירור לעצמו. ויתכן שמשא רבינו לא נענה, כי אין זו ההנהגה הראויה באותה עת עבורו. אולם בעבור כל יחיד נצרך בירור לפי העת ההיא.

ד. שער הנו"ן סתירה מוחלטת לאור הגאולה. ואם יזכו למתנת חנם, ראשית המתנה לנתקם משער הנו"ן של הטומאה, ורק אח"כ מתנה לקבל שער הנו"ן דקדושה.

עשר שאלות בענין אינטרנט וגאולה

שאלה:

א. הא דהיהודים שאינם עומדים בנסיון האחרון שהוא בעיקר פרישה משער הנו"ן שהוא האינטרנט אינם זוכים לגאולה כיון שבזה נתברר שהם מהערב רב, האם הכוונה בזה שהם יהפכו להיות ערב רב ממש, או שיש חלקים בנפשם שהם ערב רב והחלקים האלו יתבטלו בביאת משיח?

ב. וח"ו אלו שאינם עומדים בנסיון האינטרנט והם לא יזכו להגאולה, האם הם ימותו בחבלי משיח או שהם יתבטלו והופכים להיות אין (העדר מציאות) בביאת משיח, וכולם יהיו אבודים ברגע שמשיח יבוא?

ג. במדרש היכלות רבתי מבואר כל תקופת חבלי משיח ושם נתבאר בפרטות על הכל הבירורין שיהיו אז, ולבסוף יהי מ"ה ימים במדבר, וכו', שמסתיים עם ביאת אליהו ומשיח בן דוד. ומבואר ששמה יהי' התקופה המרה בישראל ביותר, והרבה יפרוק עול מצוות מעצמם, ומבואר שהנסיון האחרון הוא אמונה. האם שייך להיות מוכן עכשיו לעמוד בנסיון הזה?

ד. והאם הדברים שם יתקיים כפשוטו או שכל תהליך הנ"ל כבר נתקיים באופו הרוחני?

ה. איך להסתכל על כל אדם שיש לו מכשיר חכם עם אינטרנט וכו' האם הוא ספק ערב רב? האם צריך לאהוב אותו כיהודי או שאין לאהוב אותו כיון שהוא ספק ערב רב ואין לו את הרצון לפרוש?

ו. בתשובה אחת הרב אמר שאם א' משתמש בתמימות באינטרנט לצורך ד"ת או לצורך זום כפי ההוראה שהורו לו רבו, אז אינו בכלל כל הרע של האינטרנט ואין לו היזק מזה (רק בתנאי שהוא ישמור על הגדרים שהורו לו), אמנם בתשובה אחרת הרב אמר שההיתרים כאלו הם החורבן כל הדור וא"כ לא הבנתי.

ז. יש לי רב שיש לו מכשיר חכם והוא משתמש בו לפעמים בבית הכנסת, ובו יש קצת "אפפ"ס" לכשרות ולזמנים, ואני לא יודע אם יש בו עוד דברים אבל לכאורה יש לי חיוב לדון אותו לכף זכות ולא לחשוש אותו שיש בו חיבור לאינטרנט, האם אני יכול לקבל הדרכה והוראות ממנו.

ח. ג' שאלות בנוגע לאיימיל. לאחרונה הרב כתב בשני תשובות שאין להחזיק איימיל בבית, כיון שע"ז האדם יכול לקבל דברים לא טובים. וקשה לי דהא בתשובה שנתפרסם בקונטרס של השו"ת במדיה הרב אמר שאם האדם צריך לקבל ד"ת או שאר צרכים הסדר הוא (א) פקס (ב) ואם זה לא אפשר, אז יש לו לשלח או לקבל דברים ע"י איימיל במקום עבודה, בתנאי שאינו יכול לקבל תמונות, (ג) ואם הנ"ל לא אפשר אזי יכול לקבל או לשלח דברים או ע"י איימיל בבית, בתנאי שאינו מקבל תמונות. השאלה הוא א"כ האם היה חזרה בזה, שבעבר הרב אמר שבדיעבד האדם יכול להחזיק איימיל בביתו ועכשיו הרב כמעט אוסר דברים אלו?

ט. אם יש איימיל בבית שאינו יכול לקבל תמונות או סרטים, האם יש בזה בעיה?

י. ומהו אם יש לו מחשב בבית שאינו מקבל ישר את האיימיל, רק יכול לקבל איימיל ע"י כלי שנותנים בו את האיימיל מהמחשב שבו הגיע, ומכניסים הכלי זה תוך המחשב בביתו ואז הוא יכול לראות האימייל וקבצים של ד"ת וכדו', האם זה חלוק מאיימיל שמגיע ישר למחשב שלו בתוך הבית?

תשובה:

א. חלקים שאינם ערב רב יכלל בנשמת הכלל, והחלקים שהם ערב רב יתכלו יחד עם הערב רב. והחלק שבחר (רוח) לדבוק בערב רב, יכלל עם הערב רב.

ב. חלק כך וחלק כך.

ג. כן. אנו כבר באמצע התהליך!

ד. אינו הכרח כפשוטו, אנו נמצאים כבר בתוכו! מ"ה ימים כלומר "אדם" גימט' מ"ה. ביטול צורת אדם. וזהו מ"ה שנפטרו בהילולא דרשב"י, והבן!

ה. לאהוב ככל יהודי, אולם לא להתקרב אליו מלבד הלכות דרך ארץ.

ו. לא נאמר כן, יש לדקדק, נאמר שהם חורבן הדור, אולם אדם שעשה כן בפרטות לא ימנע ממנו אור משיח, ואולם בוודאי מחלישו רוחנית.

ז. עדיף לחפש רב מזוכך יותר!

ח. נכתב שם בהערות המערכת שכהיום כאן בארץ ישראל עדיין אין אפשרות לקבל רק כתוביות בלא תמונות. ולכך יש להתרחק מכך מאוד!

ט. עצם החיבור לתשתית האינטרנט אינו מועיל לנשמה! אלא להיפך!

י. כך עדיף.

מציאות בחייו

שאלה:

איך אדם יכול לקבל יותר מציאות בחייו? לפעמים יש דברים הגיוניים אבל המוח שלי לא רוצה לקבל את זה איך אני מלמד את מוחי מהי מציאות? תודה.

תשובה:

צריך לפתוח אור של אמונה בנפש ובשכל! כדאי לעבוד לפי בלבבי ח"א.

גודל יחסי ביססו"ת

שאלה:

תודה רבה הרב על כל האמת והדרך!

מצינו שאבא ויש"ס מתייחסים כט"ס ומלכות ואמא ותבונה מתייחסים כט"ס ומלכות. אם כן אמאי בצורת ההלבשה ישסו"ת לוקחים חצי מקום? הרי ביחס לט"ס שמעליהם היו צריכים להלביש עשירית מהחג"ת דא"א ולא 5 עשיריות?

תשובה:

יש מהות הלבשה, שהלבוש בטל למולבש, ולכך אין מקומו כפי שורשו בקומה, אלא דייקא עולה למעלה מכך, מפני שבטל לעליון.

ויש מהות הלבשה, לבוש - שביל, שהעליון מתלבש בתחתון, והתחתון נעשה שביל להשפיע שפע מן העליונים לתחתונים.

ויש הלבשה תחתונה, על מנת לכסות הערוה, ודו"ק.

ובכל סוגיא יש לברר את מהות ההלבשה באותו סוגיא.

קבוצות על הספר דע את גאולתך

שאלה:

שלום לרב שליט"א. רציתי רק להודיע לרב שליט"א שפתחתי 2 קבוצות עבודה על הספר "דע את גאולתך" עם נשים צרפתיות שגרות בב"ב. אנו מתרגמות בצרפתית את הספר של הרב ואנחנו מדברות ומנסות למצוא תרגילים בחיי יום יום כדי להוציא מהכח אל הפועל כל מה שכתוב בספר.

תודה רבה לרב על כל מה שהוא נותן לנו. ושנזכה כולנו לגאולה פרטית של כל נפש ונפש וגם לגאולה כללית של כל כנסת ישראל.

תשובה:

חזקו ואמצו, ותזכו להאיר אור הגאולה הפרטי והכללי!

שאלות בענין עולם הבא

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א. תודה רבה שהרב נותן לנו אפשרות לשאול שאלות.

א. מובא בספרים שיש פעמים שהקב"ה משלם שכר לרשעים על מצוות בעולם הזה כדי להאבידם מעולם הבא. איך זה מסתדר עם כך ששכר מצווה בהאי עלמא ליכא, ושמצווה זה דבר אין סופי ונצחי שלא יכול להשתלם כאן בעולם הזה. ובנוסף הרי דרך הטוב להיטיב והטוב האמיתי הוא בעולם הבא לא כאן בעולם הזה?

ב. מה הגדר של רשעים בענין הזה? כלומר האם אדם שמנסה לשמור תורה ומצוות אך נופל לחטאים צריך לחשוש שהשפע שיש לו בעולם הזה זה כדי לשלם לו את השכר על המצוות במקום בעולם הבא? ואם חלילה כן אז מה הדרך למנוע זאת?

ג. ראיתי פעם באיזה ספר של צדיק קדמון שאמר ששווה לבוא לעולם אפילו אם ח"ו יעבור על כל העבירות שבעולם אם יקיים אפילו מצווה אחת קלה כי העוונות בסופו של דבר האדם יזדכך מהם ויש להם גבול, והשכר אפילו ממצווה אחת קלה הוא אין סופי - איך זה מסתדר עם כך שלרשעים ה' משלם את השכר בעולם הזה?

ד. ראיתי שהרב שליט"א אומר שחלילה אלו שאינם יעזבו את האינטרנט לפני הגאולה לא יזכו לגאולה. איך זה מסתדר עם הרבה אמרות של צדיקים שאמרו שיכלו להביא את הגאולה בזמנם רק שראו שיש נשמות שלא יזכו לתיקון ולכן דחו (מסופר כך על ר' מרדכי מטשרנוביל וכן על הרמח"ל שעשה יחד עם תלמידיו תקופה ארוכה יחודים להביא את משיח ובמוסף של יו"כ הוא שמע רעש וזה היה הס"מ שהגיע ואמר לו שאם יבוא עכשיו יהיו נשמות שלא יזכו ודחה הרמח"ל את כל המאמץ שלו להביא את משיח). וכן ראיתי בספר שמביא שהחפץ חיים אמר שמצווה לפרסם שכשמישיח יגיע יהיו לכולם תיקון כי לא ידח ממנו נידח. אז קשה לי שתי שאלות: א. איך זה מסתדר עם מה שהרב אומר שלא יזכו כולם. ב. אם בזמנם היו כמה נשמות שלא היה מגיע להם תיקון ולכן דחו את הזמן לכאורה מה הרוויחו הרי מה שנראה לעין שנהיה חלילה יותר גרוע והרבה יותר נשמות היום במצב רוחני קשה יותר?

תודה ענקית להרב שליט"א שמאפשר לנו לשאול את הקשה לנו, ונותן לנו תשובות בהירות שמאירים לנו את החיים באמת.

תשובה:

א. "איש לפי מהללו", מי שערכו למצוות ערך גשמי, ובפרט שעשה מצוות שלא לשמה על מנת לקבל עושר וכבוד, משלמים לפי מהללו, לפי איך שהוא מעריך מצוותיו. ובפרט ע"י כבוד שהוא ממוצע בין רוחני לגשמי אפשר לשלם, כמ"ש ר' חיים מואליזין.

ב. חייב כרת, ושנכרת משורשו מפני דבקות עצומה בעולם החומרי! וכל תאוה וחפצה בחומריות, כלשון ר' יונה.

ג. כנ"ל, כי אינו מחובר לחומר באופן מוחלט, אלא שנופל וכואב לו!

ד. בחלקים העליונים כולם יזכו בבחינת "כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב", ואף שאמרו חוץ, הכוונה לחלקים הנמוכים יותר בנפש!

חלק נוסף הוברר, ועתה נשאר אלו שעדיין לא נבררו, והוא הבירור האחרון!

לזכות לאורו של משיח

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א.

שאלתי את הרב לפני תקופה כך:

ראיתי שהרב כותב שמאיר עכשיו אורו של משיח ביותר. בעוונותי הרבים אינני זוכה להרגיש זאת, ואני רוצה מאד לזכות להרגיש זאת, ומפחד להישאר חלילה בחוץ. האם זה נכון להגיד שאם אני מתגבר לא לגלוש באינטרנט כדי שיתגלה אורו של משיח יותר בעולם וכן מקיים מצוות ותורה על זה הכוונה, עי"כ אזכה לאורו של משיח?

והרב השיב:

כן, באופן של מקיף.

אשמח מאד באם הרב יוכל להרחיב לי את התשובה שאוכל יותר להבין מה הכוונה באופן של מקיף - מה בא הרב למעט - וכיצד אפשר לזכות לאורו של משיח בשלמות?

תשובה:

כל שפורש מן הרע מאיר לו האור, אולם לא נכנס אל תוכו והופך להיות חלק עצמי ממנו וחש אותו בתוכו כחלק מהויותו, אלא אור שמסייע לו בעבודתו הרוחנית בלבד. וזהו אור מקיף, ואור זה פעמים רבות הוא בבחינת איהו לא חזי אולם מזלא חזי.

פיזור הנפש

שאלה:

לאדם יש מערך שלם של חובות בחיים, וכך האדם חי חיים מפוזרים, איך ממקדים את החיים כך שהכל יהיה מקשה אחת וחטיבה אחת ועל בסיס אחד?

תשובה:

יש לקחת נקודה אחת ומסביבה לבנות הכל, כגון שהכל נעשה לרצון ה', או מתוך אהבת ה', או על מנת להתקרב, ולכך עוסק תמיד בפנימיות בנקודה אחת, רצון, אהבה, קרבה. וכל הפרטים כפרטי מכונה שמשמשים כולם לענין אחד!

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל, וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות, יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לכירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת עקב תשפ"א

חטא המרגלים, ב' ימים של ר"ה, צניעות ועוד

שאלה:

שלום לכבוד הרב.

א. לגבי חטא המרגלים אם הדור שנכנס לארץ לא חטא במרגלים מדוע החטא ממשיך לדורות?

ב. מה ההבדל בעומק בין נסיון המים שהיה במרה לבין נסיון המים שהיה ברפידים?

ג. על מה הדין ביום הראשון של ראש השנה ומה ביום השני? ומתי נדונים עם ישראל על דברים כלליים כמו אם יבנה המקדש באותה שנה?

ד. מה מתכוונים בתפילה צמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך? מה ההבדל?

ה. איך אפשר להסביר למה חשוב בגדים צנועים לבנות צעירות שזה מופשט להם אם מסירים שגילוי גוף מפריע לנשמה להתגלות?

ו. איך אפשר לגרום לאדם לחפש שלמות בקיום מצוות ולא להסתפק בחלקיות?

תודה רבה, יישר כח.

תשובה:

א. כל חטא בכללות, ובפרט חטא גדול, נוגע בשורשים ואינו פג מיד. ואף בחטא של יחיד בעי ייסורים כמ"ש בחלוקי כפרה דר' ישמעאל, בשלהי יומא.

ב. יש הבדל מהותי בין כאשר יש מים אלא שהיו מרים – מרה, ולבין שאין מים כלל.

ג. כנודע, יום ראשון דינא קשיא, רוחניות, נידונין צדיקים. יום שני דינא רפיא, גשמיות, נידונין מי שאינם צדיקים. כל דבר כללי שורשו ביום ראשון. יום ראשון כלל, יום שני פרט.

ד. קרן – מדרגת המשכת מלכות, כמ"ש חז"ל, שאול שנמשך בפך לא נמשכה מלכותו, דוד שנמשך בקרן נמשכה מלכותו. עיין כריתות (ו, ע"א). לעומת כך נר זהו בחינת יחוד שמות, הוי"ה אדנ"י, הוי"ה אלקים, הוי"ה אהי"ה. כן מבואר בפע"ח (שער תפילות ר"ה, פ"ז). ועיין עוד אדיר במרום (ח"א, מאמר שמיה דעתיקא סתים מכולא, ד"ה הנה יעקב).

ה. נצרך להסביר מהי מהות של צניעות, מהצד התחתון – כיסוי ערוה, ומהצד העליון – כיהלום יקר שמצניעים אותו.

ו. זה שייך לשורש הנשמות, והם נקראים מבקשי השלמות שנתבאר בתחילת מסילת ישרים.

חרדת נטישה

שאלה:

שלום וברכה כבוד הרב:

שאלה בקשר לארבע מקרים לא נעימים ואפילו קשים שחוויתי כשהייתי ילד פחות מגיל 13. מקרה ראשון. כשחזרתי ממסגרת לימודים לבית, לא תארתי בכלל שהדלת תהיה סגורה ולא יהיה אף אחד בבית כהרגלי החיים שתמיד הייתה אמא או בני משפחה בבית. הגדיר זאת חרדת נטישה. בכיתי הרבה מאוד. בכאב שהגיע לקצה עומק הלב.. עד שבא שכן והעסיק אותי. ואמר אל תדאג כבר יגיעו ההורים.

מקרה שני. במקום מתקני משחקים גדול.. ההורים התקדמו ברגל. ואיבדתי אותם. בכיתי עם כאב ודאגה. עד שאישה עזרה בעיניין.

מקרה שלישי. בטיול בחוץ לארץ. כחודש ימים מאורגן. הרגשתי לפעמים געגועים חזקים לבני המשפחה.. וגם שם היה קושי עצום. להתמודד לבד וחיכתי שהיום הזה כבר יגיע שיחזור הבית.. היו פעמים שהרגשתי שבור ממש..

מקרה רביעי. בגיל יוצר קטן.. שלחו אותי לקייטנה במשך שבוע. בלא כרצוני המלא.. ושם הרגשתי נטוש.. ואיבדתי את עצמי.. נפשית לא היה כף כמעט בכלל.. בכיתי הרבה מאוד.. לא היה אדם שהצליח.. לשנות קצת מהמצב.. זה היה עינוי ברוב השבוע שם.. והתפללתי רק שהגיע הבית.. זה כאב גם עד עומק הנשמה.. כנראה זה מתקשר לעצם החיים היום.. אשמח לסיוע והכוונה.. שחוויות אלו יוסרו מהלב ויהפכו לטובה.. תודה רבה.

תשובה:

כל זמן היות האדם תלוי נפשית בזולתו, תיתכן הרגשת נטישה. ישנו פתרון "חיצוני" – לחזור ולתקן את הרגשת הקשר להורים וכד', ואזי לחוש שאף בשעת הנטישה הם היו עמך בהרגשה, ולא

נטשו אותך "בהרגשתם", ועל ידי זה האדם מקבל תיקון להרגשת הנטישה המעשית, ע"י "חיזוק הקשר הרגשי".

אולם הפתרון "הפנימי", מחולק לב' חלקים. א. קשר עצמי חזק של האדם עם עצמו, ואזי נעשה פחות ופחות תלוי בקשר רגשי בזולתו. ב. קשר חזק עם הקב"ה, "כי לא יטוש עמו", ואזי האדם אף פעם לא נעזב, "לא ראיתי צדיק נעזב".

התנתקות מהמדיה

שאלה:

שלום לכבוד הרב.

מאז ששמעתי את הרב לגבי המדיה אנו מנסים להתנתק ולעשות תשובה. חלק מהדרך מאלצת לשנות כיוון בפרנסה. היות וכל העולם כמעט תלוי המדיה זה לא משאיר לנו הרבה ברירות. אפילו בעבודות שמירה מאלצים לשלוח בוואטסאפ סידור עבודה וחיבור למחשבים קיים בכל מקום כמעט.

א. האם יש לרב רעיונות לכיוונים מסוימים בפרנסה שכדאי לנסות?
ב. האם הרב חושב שמקצועות בקדושה כמו משגיח כשרות וכדומה הם כיון מוצלח יותר וכדאי? תודה מראש.

תשובה:

א. תחפש את הדבר שהנך בו הכי מחונן, והוא מקור הפרנסה הפנימי שמתגלה לחוץ. כן מבואר בחובות הלבבות. באופן כללי כדאי להיות עצמאי.

ב. בחלק מהמקרים משגיח כשרות מסתובב במקומות מאוד לא רצויים, ונצרך בדיקה בכל מקרה לגופו. זאת ועוד, בחלק מהכשרויות כפי הנראה גם שם משתמשים במדיה. השי"ת יצליח דרכך, כי בדרך הטוהר הנך דורך!

הכוונה בארבעת היסודות

שאלה:

שלוש וברכה לכבוד הרב: במהלך השנה של בניית יציבות חזקה.
א. אשמח להבין יותר בהרחבה באיזה נקודות להתמקד יותר. שזה יצליח לי לקדם את זה לזיווג שני מוצלח בעזרת השם..

ב. במהלך הזמן שאני מנסה להצליח בלהיות יציב. יש קושי גדול לקרב את עצמי למטרה הזו של יציבות. כי הכבדות שולטת ברוב הפעמים.. גם שמקיים זה רובו בשביל לסיים. אם זה תפילה למשל.

ובמעט הפעמים יש תקווה של הצלחה. ומזה נולד רצון להמשיך למרות הקושי שהלב עדיין חסום יותר. ולא מאפשר להוציא מהכח לפועל מחשבות רגשות ומעשים. באופן ובצורה הראויה בכל מידה שנולדת בשגרת היום יום.. יש חוסר איזון נפשי. וגם גופני של חוסר זרימת דם בגוף בפרט בחלק של האגן ולמטה. וזה מביא לצער. וכך זה נמשך מידי יום.. בפרט בבוקר שיש מצב רוח ירוד וקשה לקום. .. אשמח להכוונה

ג. עוד רציתי לשאול בבקשה. בעיניין הלימוד של.. ארבעת היסודות. משתדל להקשיב. יסוד העפר עצלות עצבות. ולפעמים מגוון ליסוד אחר.. וזה נותן סיפוק וכח תקווה וקצת רצון. לראות בעין שהנפש שלי יכולה לזכות לשינוי טוב מהעבודה של ארבעת היסודות.. ולימוד זה מאוד מסקרן אותי להמשיך להקשיב עוד לשעורים.. תודה רבה..

בערך חודשיים כתבתי. מידות שליליות. וחיוניות.. למשל מדוע שימח אותי דבר מסויים...
ואחרי בערך 90 מקרים. שונים זה מזה שכתבתי. עשיתי הפרדה בין חיובי לשלילי. ואז וכתבתי כוחות עצב.. כוחות של שמחה.. של כעס.. תאוה. וכוי. בשלב זה הרגשתי קושי לדרג בכל מידה כמות ואיכות.. בגלל שאני לא מבין ויודע אך מזהים. מה הכח הבולט והמפריע שצריך תיקון. ומה המידה החיובית שאפשר לשפר יותר.

כי לא תמיד אני יראה את זה באופן האמיתי.. שכח זה הוא הבולט באמת.
וזה קצת מקשה עליי.. אשמח להכוונה בענין ארבעת היסודות.

תשובה:

א. קביעות בענין מסוים חק ולא יעבור. ועדיף לקחת ענין מסוים שנותן יציבות לכלל החיים.

ב. בכל תפלה תנסה לומר משפט אחד מתוך רגש פנימי! כדאי לעשות פעילות גופנית מבוקרת. בכל דבר שקשה לך תחשוב איזו נקודה ולו קטנה של חיות הנך יכול לקבל מדבר זה.

ג. מצוין. הכיוון נכון מאוד. כדאי להתייעץ עם חבר קרוב. ואם הנך מספר אפשר לנסות לשלוח אליי, ואשתדל בלי"נ להשיב.

אם מותר לקבל סיוע מהמדינה בשכר דירה

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א,

רציתי לשאול בבקשה האם מותר לי לקבל סיוע בשכר דירה כגון מגער ומילגם שזה קשור למדינה, ואם מותר האם זה נכון וזה כן מחובת ההשתדלות הוא לא ואם זה כן מחובת ההשתדלות האם גם באופן שיש גופים שדואגים לך בכל מיני קומבינות,

ב-, בהקשר לשאלה הקודמת הוא הדין לגבי הדתות שאברך מקבל מהכולל האם עדיף לא לקחת מדובר במשפחה ברוכת ילדים ואם הרב יכול לעשות סדר בכול הנושא הזה ? תודה רבה רבה על הכל.

תשובה:

א. כן. כל דבר שאין בו קשר לשליטה אפשר לקחת.

ב. אין ראוי כלל, אין ברכה בכסף זה!

ערב רב דוד המע"ה ואוריה החתי

שאלה:

שלום לכבוד הרב רציתי לשאול:

א. הרב כתב שהשוני הוא שערב רב נכנסים בתוך כנסת ישראל, האם מדובר שהם יכולים להיות חרדים? אם כן מה הבלבול שהם יכולים להכניס בתוך חברה שומרת מצוות?

ב. מה ההבדל בין ערב רב לפלגים אחרים שנכנסו לכנסת ישראל כמו הצדוקים? מתיונים?

ג. לגבי דוד המלך ובת שבע מדוע דוד נענש בצורה כה חמורה את ניתן גט ליוצאים למלחמה,

ואוריה נחשב כמורד במלכות?

ד. מדוע דוד המלך נענש בעונשים רבים על כך- הילד מת, אבשלום לקח את הנשים ורצה להרגו,

דוד המלך נצטרע, עניין אמנון. הוא לא בנה את בית המקדש. מה הקשר בין החטא לכאורה לבין העונשים הללו מבחינה פנימית?
ה. אם אוריה נחשב מורד במלכות מדוע דוד המלך לא הרג אותו על פי הסנהדרין?

תשובה:

- א. כן! דעות כוזבות, קרירות, הנהגה של חיבור לחיצוניות, התערבות עמהם, ערב רב. ובלשון פשוטה, "הכל מותר, חוץ"....
- ב. שם זהו כח פרטי, משא"כ ערב רב, מערב את כל הכוחות יחד ומכנסם. כל מהותו לערב הכל יחד.
- ג. כך אמרו במפורש בשבת, נו ע"א, עיי"ש כל הסוגיא. וזהו לחד מ"ד. ועיין מהרש"א (ע"ז, ה, ע"א) וז"ל, והנה דוד לא חטא במעשה בת שבע כדאמרינן פרק במה בהמה, דגט כריתות היה כותב לאשתו, והוה גט למפרע, אבל לפי "העולה על המחשבה", חטא מיהת ונענש עליו, דאי הוה בא אוריה ולא נהרג הוה אשת איש גמורה. ועיין זוה"ק (ח"ב, קז, ע"א). ודרשות הר"ן (הדרוש השישי). ודובר צדק (וישב, אות ב).
- ד. דוד מדרגה שביעית מבין ז' רועים, לכן נשא את בת "שבע", כ"כ בזוה"ק (ח"ג, שב, ע"א). אולם לא היה כראוי, ופגם במידת "מלכות", שהיא מידה שביעית, ולכך נענש בפרטות בחלקים השייכים למידה זו. וקשה לי להרחיב כי הדברים ארוכים.
- ה. ככלל קשה לי מאוד להשיב לשאלות **כלליות** שכבר דברו בהם רבותינו הרבה. נא לעיין בדבריהם. בכל שאלה נא לציין מקורות ולבדוק אם יש מי ששואל כן. נא לא לשאול שאלות מאוד כלליות שלשואל נצרך זמן מועט ומעט מחשבה, ולהשיב נצרך מגילות שלמות. בתקוה להבנה!!!
- ה. עיין שבת, נו ע"א, את אוריה החתי הכית בחרב, שהיה לך לדונו בסנהדרין. ועיין תוס' (שם), ובמהרש"א (שם), שביאר מדוע לא דן בסנהדרין. ועיין עוד שו"ת שואל ומשיב (תנינא, ח"ב, שאלה סט).

צער הזולת

שאלה:

כשאני שומע צרות של אחרים זה תופס לי את כל הלב בצער עמוק, איך להתייחס לזה, וכמה עלי להצטער מצרות של אחרים?

תשובה:

עצם הצער עם הזולת מידה טובה, ובעיקר אם נעשה עם הנפש האלוקית. אולם שיעור הצער, אם יכול לשוב אח"כ לשמחתו. ואם לאו, הצער "שולט" עליו, ולא הוא על הצער, ומפילו לעצבות, ובאיזון שאינו ראוי.

השואה

שאלה:

הרב הוטנר כותב שאין לתלות סיבות למה קרתה השואה [עקב מצב הדור אז וכדומה] שזה למעלה מהבנתנו, השאלה אם לפי זה אין לי להתעורר מוסרית ממה שקרה בשואה, כיון שמה שקרה שם זה לא קשור לחטא כלל וכלל אלא זה סוד גדול, ולכן זה לא קשור אלינו ולמעשינו [אמנם אפשר כמובן להתעורר מדברים אחרים או מהגיהנם רק השאלה היא על השואה].

תשובה:

לכל דבר יש שורש וענפים. השורש נעלם ומכוסה, והוא במחשבת הא"ס שאין לנו בה השגה. אולם הענפים, כייסורי רבי "שע"י מעשה באו וע"י מעשה הלכו", יש לנו לחפש מהו המעשה הלא ראוי שעל ידו "נתלבש" ובא האסון. ובזה על כל אחד לפשפש במעשיו לפי ערכו!

עידוד למצבים קשים

שאלה:

עלינו לפני 5 שנים, גרנו בצפת 4 שנים ואז עברנו לרעננה. אנחנו עובדים כסוכני נדל"ן, שום דבר כבר לא קורה כבר חודשים ואין כסף! אני כבר לא יודע מה לעשות, מ-5 מילדי 2 הגדולים אינם דתיים והקטן שלנו סובל מתסמונת דאון. אני מרגיש שהכל מתפרק ואני רק רוצה לבכות.

תשובה:

אשריכם שזכיתם לעלות לארץ ישראל, הנקנית בייסורים!

המעבר לרעננה אינו מוסיף אור רוחני!

עליכם לחפש את נקודת האמת בפרט בתוכם, ואת העולם הרוחני בכלל, ולהתחבר חיבור עצמי פנימי לרוחניות, ומשם ימשך בע"ה שפע רוחני וגשמי יחדיו!

ברכתי שמעתה ואילך יפתחו הצינורות ויושפע שפע רב רוחני וגשמי מתוך ישוב דעת ושמחה!

תשובה:

עליכם לחפש אור רוחני חזק ולהתחבר אליו, כגון עסק חזק בתורה בקביעות וחיבור עצמי חזק, או בגמילות חסדים, ומתוך חיבור עמוק, זה יהיה שבייל שדרכו יושפע בס"ד השפע הגשמי כפי הצורך בנחת ובנקל!

חיפוש מקור פרנסה בלא חיבור שורשי חזק לרוחניות זהו ענף בלא שורש.

בן שחזר הביתה עם טלפון חכם טרייף

שאלה:

הבן שלי חזר הביתה עם טלפון חכם טרייף היום, איך אני מתמודד עם זה?

שְׁבוּר

תשובה:

צר לי עליך ידידי היקר, הנני שותף בכאבך על בנד היקר!

נתבונן יחד על אבותינו הקדושים. אברהם – מצד אחד זכה לבן קדוש עולה תמימה, יצחק. אולם מהצד השני בנו הוא ישמעאל, שלא הלך בדרכי ה' יתברך, ואע"פ כן לא התיימש ממנו אברהם, ולבסוף חזר ישמעאל בתשובה. יצחק – מצד אחד זכה לבן קדוש, איש תם יושב אהלים, יעקב. אולם מהצד השני, בנו הוא עשו הרשע.

כמה כאב היה לאברהם ויצחק שיצא מהם כאלו בניס?

בכל דור ודור היו לאבותינו הקדושים ניסיונות רבים, וחלקם נתנסו בניסיון זה שבניהם לא הלכו בדרכי השי"ת. אולם בדור זה הניסיון שבעתיים, כי בהרבה בתים של ת"ח ועובדי ה' יוצאים כל מיני סוגים של בניס.

כהיום מאוד מאוד קשה להצליח בחינוך הילדים, ומי שהצליח, זה אינה הצלחתו אלא מתנה מן השמים שזיכו אותו לכך. ולא כולם זוכים לכך.

יצחק אבינו אמר לקב"ה כאשר הקב"ה אומר לו "בניך חטאו", משיב לו יצחק, "בני הם ולא בניך"?

עלינו להרגיש שהבנים אינם רק ובעיקר בנים שלנו, אלא הם של הקב"ה, ולבקש מהאבא העיקרי שיחוס על בניו בכלל ועל בן זה בפרט. ומתוך מבט זה האדם יחוש שבנו זה אין זה "בן שלי", אלא בנו של הקב"ה שנתן לי אותו כפיקדון למספר שנים כאן בעולם הזה. ועליי לבדוק אם נהגתי ושמרתי את הפיקדון כראוי, ובמה שלא יש לנסות לתקן. ובעיקר להקרין לבן אהבה וחוס, ואמת נקייה וטהורה ועדינה היכן נמצא האמת, והיכן נמצא התענוג השלם.

בתקווה ובתפלה ובברכה לנחת יהודית אמיתית.

התכלת בימינו

שאלה:

לכבוד מוריני הרב שליט"א,

בעלון בלבבי משכן אבנה מס' 120 שיצא בפרשת וארא תש"פ, מובא תשובה של הרב בענין התכלת בזה הלשון: "תכלת מלשון תכלית. ולכך באחרית הימים, זמן התכלית, מתחיל להתנוצץ ולהאיר אור התכלית באור רב וחזק יותר ויותר, ולכך מתעורר גילוי התכלת. אולם מכיוון שעדיין אור התכלית אינו מאיר בשלימות, לכך יש ספיקות מהו התכלת הגמור, ולכך בנושא זה אין סברת הדבר שאין להוסיף על הקדמונים, כי דייקא זהו האור שמתחדש באחרית, בתכלית".

והנני בזה בשאלה הפשוטה, אמנם יש ספיקות מהו התכלת הגמור, אך לכאור' לכל הפחות לגבי בתכלית המכונה 'פורפרא', יש צד שזה תכלת ומדוע לא נתחייב ללובשו מדין ספק דאורייתא לחומרא, אשמח מאד לקבל בהירות בדבר.

ועוד שאלה – איך צריך להתייחס לאלו הלובשים תכלת, האם כיוון שזה ענין ציבורי שנוגע לכלל ישראל כולו הרי זה שאלות הצריכות הכרעה כללית כעין הדברים שצריכים בי"ד הגדול ואין כאן מקום ליחיד להכריע לעצמו ולהתחיל לקיים מצווה שהכלל לא נוהג אותה, ונוגע ח"ו ב'פורש מדרכי ציבור'.

כמו כן, האם יש מקום לכל הפחות לחוש לקיום המצווה בלבישה אחת בחיים או מזמן לזמן מכח הספק.

בתודה מראש על האפשרות לקבל בהירות בכללות, ובפרט בנושא זה שכמדומה שרבים נבוכים בו לידע איך היחס הראוי אליו,

תשובה:

ידועים דברי הר"ן לגבי סוכה, שדין ספק דאורייתא לחומרא נאמר, או בפרישות מאיסור, או במצוה שאם אעשה הפעולה בודאי אקיים המצוה, אולם אם אף אחר הפעולה נשאר הספק, לא נאמר בזאת ספק דאורייתא לחומרא!

אין בימינו ב"ד הגדול, ולכך כל רב פוסק כדעתו.

יש מקום לחוש לקיום המצוה בלבישה פעם אחת בחיים.

ב"צלם" אלקים עשה את האדם

שאלה:

המשך שאלה 13500

שאלתי על הצורה הפנימית שאני מרגיש והרב שליט"א ענה:

כתיב, ב"צלם" אלקים עשה את האדם. ואמרו רבותינו, ש"צלם" הוא "צורה", כי האדם מורכב מ"חומר" – עפר מן האדמה, ומ"צורה" – נשמה אלוקית. וכאשר האדם חש את נשמתו הוא חש "צורה".

אני מודה מאוד לרב שליט"א על תשובה זו.

ההתמקדות והתשוקה הגדולה ביותר שלי בעבודה על עולמי הפנימי, שאוכל לחוש את המציאות של השם, את נשמתו, ואת העולם אמיתית ככל שאפשר.

הרגשתי עצור בנקודה זו כבר כמה חודשים ואני לא בטוח מה הנקודה הבאה לעבוד עליה, אני מבין שקשה לענות בלי דיבור ארוך, אבל באופן כללי, אחרי שמרגישים צורה פנימית, מה הנקודה הבאה לעבוד בעולם החיבור והמודעות הפנימיים?

תודה לרב שליט"א.

תשובה:

כל דבר יש בו כללות, "צורה כללית", ויש בו את חלקיו. וכן ב"צורה" הכוללת יש את הכללות, "צורה", נשמה. ויש את חלקיה. ומלבד "ההרגשה" של כללות ה"צורה", נצרך בירור וחיבור לפרטים. הן חיבור "שכלי", והן חיבור "רגשי".

פרטי הנשמה בחלוקה שורשית, נרנח"י, נפש – רוח – נשמה – חיה – יחידה. דברים אלו נתבארו הרבה בספר דע את נשמתך. ויש לצרף לכך עסק רחב בתוה"ק, בבקיאות ובעיון, וכן תיקון המידות, ופרישות מן החומר. זולת כך זהו בלתי מאוזן.

כיבוד אם

שאלה:

בשבוע הבא האחים שלי עורכים מסיבת יום הולדת לאמי במסעדה בברוקלין או במנהטן. אני מרגיש שזה לא נכון לעשות, אבל אולי למען כיבוד אם ולא כדי לגרום מחלוקת אני צריך ללכת?

תשובה:

כל שזה אינו אסור מן הדין, כגון איסור ראיות אסורות שמהרהר בכך, אם זהו באופן חד פעמי, ולא מפריע באופן נפשי עמוק, לצורך כיבוד אם והשלום שרי לעשות כן!

שיתוף ההורים בטיפול רגשי

שאלה:

שלום כבוד הרב, אם אחד מבני הזוג צריך טיפול רגשי, א. נכון יהיה לשתף את ההורים שלו בכך? ב. ומה עם שיתוף בשביל שיעזרו לשלם עליו? אציין שאם כן משתפים יש וודאי חשש למחלוקת משפחתית. תודה!

תשובה:

כיוון שיש ודאי חשש למחלוקת משפחתית, בשום אופן אין לשתף.

מה חמור יותר ביזוי ת"ח או ביזוי בעלה

שאלה:

שלום כבוד הרב, מה יותר גרוע- אישה שמבזה את בעלה, או אישה שמבזה תלמיד חכם?

תשובה:

יעויין בגמ' נדרים (סו, ע"ב) שמבואר במעשה של בבא בן בוטא, שאותה אשה שחשבה שרצון בעלה שתכה על ראשו של בבא בן בוטא ועשתה כן, אזי אמר לה בבא בן בוטא, את שעשית רצון בעליך, המקום יוציא ממך שני בנים כבבא בן בוטא. משמע שעשתה כראוי, והיינו שעדיף ביזוי ת"ח מלבזות את בעלה. ולכאורה הוא מדין שלום בית, שעליו אמרו ימחה שמי על המים, וכשם שהוא מוחל על כבודו, כן ראוי לחכם למחול על כבודו למען שלום בית. אולם יעויין בחת"ס שם, שלמד באופן הפוך לגמרי.

פקיעת קרומים בלידה - מותר או אסור?

שאלה:

שלום כבוד הרב שליט"א
הרב ענה לי בעבר על פקיעת קרומים לגבי השאלה האם זה לא זירוז או כן זירוז, שזה בבחינת 'בעיתה' – אחישנה', התחיל כבר הבעיתה ובתוך זה עצמו יש אחישנה. אז הבנתי שזה לא נחשב לזירוז לידה שאסור עפ"י ההלכה. אלא זה מותר. הבנתי נכון?

תשובה:

זה מותר, וראוי לעשות כן באופן שיש צער הרבה.

חיוב כיסוי ראש לנשים

שאלה:

שלום כבוד הרב,

א. האם כיסוי ראש לאישה הוא מחיוב מן התורה?

ב. האם זה נכון שיש אומרים שזה מדרבנן?

ג. האם זה נכון שיש דיעה שאומרת שאישה כלל לא חייבת בכיסוי ראש?

תשובה:

א. זהו דת יהודית במקום שאין דרך אנשים להיות בהם. אולם במקום שדרך האנשים להיות בהם, זהו דאורייתא. כמ"ש (כתובות, עד, ע"א) ראשה פרוע דאורייתא היא, דכתיב ופרע את ראש האשה, ותנא דבי ר' ישמעאל, אזהרה לבהות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש. וגילוי הראש גמור הוא דאורייתא, אולם כיסוי חלקי הוא רק דת יהודית, יעויין שם בגמרא.

בני

שאלה:

שלום כבוד הרב שליט"א,

שאלתי את הרב לגבי בכי, אם בכי מעיד על חוסר אמונה ומחילה מכבוד הרב, אבל לא כ"כ הבנתי את התשובה- הרב ענה "א. אין אדם שאמונתו שלימה ולכך בהכרח בוכה"- אז לפי זה אדם שהיה עם אמונה שלימה, לא היה אמור לבכות כלל משום דבר (חוץ מצער השכינה וכד)?

" ב. ויתר על כן בוכה מפני ששותף עם צער השכינה וזה אינו חוסר אמונה"- אז אם זה לא על צער השכינה, אלא כתוצאה מכל סיבה אחרת (מכאב פיזי מסויים למשל (שבירת רגל, לידה וכו') או מצער נפשי מסויים כמו בכי על נפטר וכד') זה חוסר אמונה?

מחילה מכבוד הרב, תודה רבה!

תשובה:

א. נכון!

ב. כן. כי אלו אמונתו שלמה היה מקבל ייסורים אלו באהבה גמורה, ומתוך אהבה זו היה שש ושמח בייסורים, בבחינת שמחה של ייסורים, והיה בוכה משמחה!

סלנג ולשון עדינה

שאלה:

שלום כבוד הרב שליט"א,
רציתי לדעת האם יש בעיה לדבר בסלנג ליד או עם הילדים?
אם כן מה הבעיה? ואיך כן מומלץ לדבר?

תשובה:

אחד מן הדברים שבזכותם נגאלו בני ישראל ממצרים, "שלא שינו לשונם". ושינוי לשון אינו רק לשנות ולדבר בשפה אחרת ממש, אלא אף לצרף מילים בלתי מעודנים לתוך השפה. דיבור בשפת הרחוב מצרף את האדם "לרחוב", ומחבר אותו מעשית ונפשית "לעולם החיצוני". ולכך יש לחדול ממנו. ומלבד כך חלקם של המילים יש בהם לשון שאינה נקייה, וכן קלות דעת. הדיבור הנכון הוא רק ממילים שהם בלשון הקודש, ומילים שדברו בהם חכמים זכרונם לברכה.

חשיבות לימוד הבנים

שאלה:

שלום כבוד הרב, אני שמח שה' הכיר לי את הרב הקדוש שליט"א
רציתי לדעת-
א. מה חשיבות של לימוד התורה עם הבנים, (מה החשיבות לכך שאב מלמד את בנו תורה?)
ב. זו חובה?
ג. האם זו חובה שדווקא האב ילמד ולא האם?
ד. אם אשתי יותר זמן עם הילדים ומלמדת יותר טוב ממני, זה בסדר שהיא תעשה את זה? (היא לימדה את בני בן השנתיים כבר אותיות, ומשניות, ופסוקים, וגם לפני השינה היא מקפידה לשיר להם פסוקים ומשניות)

ה. אם אני כמעט בכלל לא לומד איתם זה עלול לפגוע בקשר שלנו איכשהו? בהתייחסות שלהם אלי? תודה!

תשובה:

א. מצוה דאורייתא, ויוצר קשר רוחני, נפשי, ומעשי עם הבנים. וכן יוצר תשתית רוחנית שעל גביה ניתן לבנות קשר רחב.

ב. כן!

ג. חובה על האב, אולם יכול למנות אחר, כמו אם, או אדם אחר. אולם רצוי וראוי מאוד שיהיה לפחות חלק על ידו ממש.

ד. עדיף שלפחות חלק יעשה ע"י האיש.

ה. כן! חסר קשר רוחני שורשי, כי השורש של כל הבריאה הוא תורה. והוא שורש הקשר, ושאר חלקי הקשרים הם ענפים.

כדאי מאוד לשנות זאת, ולקבוע עמהם לימוד קבוע, לכל הפחות בשבת קודש, ועדיף גם עוד פעמים בימי השבוע.

ליקוטי מוהר"ן - נתינת שם לילד - שימוש חכמים

שאלה:

שלום לכבוד הרב! ברצוני לשאול כמה שאלות.

א. איך למעשה מקיימים בזמננו את שימוש חכמים. הרי 'חצרו' של כל רב גדול באמת דחוס ו'מפוצץ' מעומס, וגם כל רב גדול על פי רוב כלל לא מעוניין באמת שכל אחד יכנס לד' אמותיו ואף הרבה יותר רחוק מזה.

ב. שאלות לגבי נתינת שם לילד:

1. מה עדיף שם אחד או שתיים.

2. מדוע לתת שם מהמשפחה. מה זה מועיל באמת. האם זה סתם כבוד גאותני או אפילו אם זה מושך 'ניצוצות' של אותו אדם הרי בסתם משפחה זה ימשיך גם 'ניצוצות שליליות' לכאורה.

3. לתת שם על שם סבא שלא היה שומר תו"מ כ"כ, אמנם הוא שם תנכ"י כמו אברהם וכד' האם זה בסדר, או עדיף בכל זאת 'למהול' בשם שני?
4. בהנ"ל האם נכון להחליט בין ההורים שהילד באמת נקרא על שם אברהם אבינו. רק כדי 'להשקיט' את המשפחה, להם אומרים שזה על שם סבה. או שיש בזה משום הערמה. כוונתי גם להערמה בעצם.
- ג. הרב הזכיר שכל ליקוטי מוהר"ן נלמד בצורה של תורת נו"ן. האם זה גם בנוגע לתורות קצרות. אם כן, אם הרב יכול בבקשה להדגים. עכ"פ בצורה של טעימה.
- תודה רבה מכל הלב לכבוד הרב שלעניות דעתי מהווה אחד המעיינות של הורדת דעת של לעתיד לבוא לזה העולם השפל.

תשובה:

- א. תחפש איש פנימי צנוע בר מעלה. שימוש חכמים אינו דוקא אצל המפורסמים.
- ב. 1. אין עדיפות. 2. אם אינו צדיק אין ענין אלא לשם כיבוד. 3. לכוון על שם צדיק. וכן להוסיף שם שני, אם לא פוגע בזולתו. 4. במקום של פגיעה אפשר להערים, אם כי רצוי להתרחק מכך.
- ג. כן. תורה קי"א (אל"ף במילוי עולה קי"א) וז"ל, ראש בני ישראל (שמות, ל) ר"ת רבי. ולהיפך, רשעים בחשך ידמו (שמואל, א, ב) ר"ת רבי, עכ"ל. וראש בני"י השורשי הוא משה, בבחינת נ' שערי בינה נבראו בעולם וכולם ניתנו למשה (חוץ מאחד, שניתן ונלקח, כמ"ש חז"ל ובאריז"ל ועוד), והוא זכה לנו"ן. וזהו ראש בני"י בשלמות, מי שזוכה לנ' דקדושה בחינת דג, שנקרא "נוני", שהוא "עולי עין", בבחינת משה שנקרא "טוב עין", כמ"ש בנדרים. וזהו מדרגת נשמה, נוהיין?, כנודע. ולכך זכה משה לקרן אור, כי קרן אור פניו. וקרן מכח הארת שער הנו"ן. והיפוכו, רבי בקליפה, בחינת רשעים בחשך ידמו, בחינת חשך היפך אור. חשך של שער הנו"ן שהוא עבה כדינר, כמ"ש חז"ל על חושך מצרים. דינר, אותיות ירד-ן, והיינו חשך של שער הנו"ן. אולם לבני"י היה במצרים אור, כמו שנאמר ולכל בני"י היה אור במושבותם. והיינו מכח משה.

פאות נכריות לנשים

שאלה:

- א) לאחרונה אמר הרב שהפאה הנכרית של נשים הוא הנסיון החיצוני של הנשים בדור הזה. א"כ מהו הנסיון הפנימי שלהם?
- ב) האם הבעיות בשנים האחרונות של חשש ע"ז בפאות הראש לנשים, הפיאות ארוכות בנשים,

והפאות החדשות לנשים הנקראים "לייז-קאפ" שהפסוקים אסרו (תחילה בא"י ועכשיו בליקווד) האם כל אלו הם אותו ענין בפנימיות שכל "כתר דקליפה", או שכל אלו הם סוגיא אחרת ולא ראי כזה כראי זה?

ג) לאחרונה יש שמתריעים שעדיין יש חשש ע"ז בהפאות הראש לנשים שבאים מארץ הודו. מה דעת הרב בזה, האם לחשש לע"ז או לסמוך על רוב הפוסקים שאין חוששים לע"ז היום? איני יודע מי לשאול מחמת שהמעוררים אומרים שזהו המציאות אמנם לא שמענו משום פוסק שאוסר פאות ראש לנשים.

ד) א' אומר שכל הצרות בעולם באים עכשיו מחמת הפאה נכרית לנשים שיש בהם ע"ז, כיון שהגמ' אומרת שאם יש ע"ז בעולם אז אנדרומיסא בא לעולם. ואומרים זאת בשם הג"ר משה שטערנבוך שליט"א. איך זה קשור לדברי הרב ששורש כל הצרות הוא שער הנון דטומאה, האינטרנט?

תשובה:

א. אמונה פשוטה ותמימות, ניתוק משער הנון של הטומאה, וחיבור לשער הנון של הקדושה, אמונה פשוטה ותמימות, חיבור עצמי אליו ית'.

ב. השורש היינו הך. ע"ז שורשה בחלל הפנוי מאור א"ס, ושם שורש שער הנון של הקליפה, שמתראה כביכול כיש האמיתי, וזהו ע"ז יש של שקר שנראה כיש האמיתי, ויניקתו מן הרשימו שנשאר בחלל הפנוי.

ג. ידוע שהרב אלישיב חשש. איני בקי בכל תהלוכות עלמא דשיקרא למעשה היום.

ד. כנ"ל אות א', זהו כתר דקליפה, שמחד יונק מן החלל הפנוי, העדר. ומאידך יונק מן הרשימו שנשאר בחלל הפנוי, והופכו כביכול ליש האמיתי רח"ל.

טו באב ובית המקדש השלישי

שאלה:

בסוף השיעור השני של "טו באב" הרב מבאר כמה חידושים שהאור של ט"ו באב מגלה, א – שלא היה חורבן בכלל, כיון שבהמ"ק השלישי היה בשמים כבר כל הזמן וזהו הבהמ"ק האמיתי שלא היה נחרב ולא שייך בה חורבן. ב – האור של טו באב מגלה למפרע שתשעה באב היה מועד. א. השאלה הוא דאע"פ שלא היה חורבן בבהמ"ק מצד בית שלישי מ"מ בודאי היה חורבן על הבית ראשון ובית שני וא"כ מה הכוונה שמגלה לא היה חורבן בהמ"ק בכלל?

ב. האם בהמ"ק השלישי הוא בנין חדש שאינו קשור בכלל לבית ראשון או בית שני או שהוא הפנימיות של בית ראשון ובית שני שיתגלה לעת"ל (ושכבר קיימת ונבנה בשמים רק שאינו מתגלה בשלימות עד שירד משמים להאי עלמא?)

ג. ועוד שאלה, דא"כ למה אנו מתאבלים על החורבן בכל שנה ומתייחסים להחורבן אם באמת לא היה חורבן. ואה"נ שהאור הזה יתגלה רק לעת"ל אבל גם השתא האור מאיר וא"כ למה לא מתייחסים כלל להאור הזה שמגלה שלא היה שום חורבן.

ד. האם האור של ט"ו באב קשור לנחמה של תשעה באב אחר חצות, שבו אנו מגלים בתוך זמן החורבן שהיה אור בתוך החושך, שגם ביום חושך יש אור של נחמה, ושהנחמה שלנו לאחר חצות היא גופא שבאמת בפנימיות לא היה חורבן.

ה. בבני יששכר כתוב שבית שלישי נבנה בחשון אמנם בפסיקתא רבתי שהרב הביא בשיעור על טו באב מבואר שבית שלישי נבנה בט"ו באב האם זהו מחלוקת בחז"ל מתי יבנה בית שלישי?

ו. שאלה לגבי עשרה הרוגי מלכות שעליהם אנו בוכים בקינות, "על אלה אני בוכיה." הנה שיא הבכי בהקינות בדרך כלל הוא בעת אמירת הקינות על עשרה הרוגי מלכות, שבו הבכיות נוזלות בקלות, ואפי' אצל אלו שליבם מטומטמם, הרבה פעמים הם מתעוררים לבכות כשאומרים הקינות על עשרה הרוגי מלכות. אמנם שמעתי ברבינו בחיי' עה"ת (פ' מקץ פרק מ"ד פסוק י"ז) כתוב דברח חידוש ופלא מאד, שעשו להם נס והחליפו גופם עם גויים, ונמצא שלא נהרגו בכלל וגם לא עברו שם צער גופני עליהם (והג"ר י"מ מארגנשטערן שליט"א חידש בזה שאע"פ שצעקו בשעת מעשה כל הלילה, זה היה משום שהיו בצער מחמת החילול ה' כיון שחשבו שהעם לא היו יודעים מזה ושהעם חשבו שהתנאים הקדושים היו עומדים להריגה, ונמצא שכל הצער של התנאים היה רק מצד צער החילול ה'), וכן כתוב בערבי נחל בפ' מסעי בשם המהר"ם, שיש לו מסורה מאבותיו שכל מי שנהרג על קידוש ה' אינו חווה שום צער, אבל לפי דעת רבינו בחיי' נמצא שלא נהרגו בכלל כיון שגופם נתחלפו עם גויים. וא"כ לפי הנ"ל למה צריכים לבכות בשעת אמירת הקינות על עשרה הרוגי מלכות אם באמת לא עברו עליהם שום הריגה או צער?

תשובה:

א. כמש"כ היינו "כחולמים", מתראה שכל מה שראינו היה בעולם תחתון יותר, ובערך עולם עליון כל עולם תחתון הוא דמיון. כדוגמת אדם מבוגר שבערכו הילד חי בדמיון. אולם בערך לעולם התחתון זהו מציאות ממש. וזהו כל סוד הבריאה, מציאות של תחתון, בערך לעליון זהו דמיון.

ב. ביהמ"ק השלישי הוא השורש, והראשון והשני ענפיו.

ג. בלשון של ר' שמעון, זהו מכאן ולהבא ולמפרע, ולא למפרע ממש. ובלשון דלעיל, כשנמצאים בעולם השתא יש חורבן, וזהו המציאות למעשה ולדינא. אולם ביחס לגילוי של עוה"ב, כל העוה"ז דמיון.

ד. כן! כן! אולם התנוצצות, ניצוצות ולא אור גמור.

ה. "אב" נקרא כן מלשון התחלה, שורש תחילתו באב, וסופו בחשון. נחש-ו. תחילתו אב, מדרגת אדם, וסופו בנחש, עקב, "הוא ישפוננו עקב".

ו. בהנהגת הטבע נגזרה גזרה של מיתה, ועל זה בוכים, על כח הכילוי שנגזר. אלא שהם נתעלו בבחינת "וינס", ונסו למדרגת "נס", ודו"ק היטב. אולם עצם הגזירה במדרגת הטבע עדיין לא בטלה. והבן שהבכי אינו רק על התוצאה, ותלוי אם מתו, אלא הבכי על עצם הגזירה, כליון, כח הכליון שירד לעולם ושולט, ולא רק מחמת תולדותיו.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל, וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,

יש לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת ראה תשפ"א

גדר החיבור לשער הנו"ן והחיבור למדיה

שאלה:

א) שמת' לב שיש כח של "מהיכי תיתי", שהאדם שמע משפט או סברא והוא אינו סובל או מנגד עליו, ואין הכי נמי דלפעמים מצד המוח א"א להכריע מאיפה נלקחה ההגדרה או המשפט או הסברא, אבל הלב יכול לחוש שהוא אמת, אמנם לא כל אדם יש לו את זכות הלב להרגיש את האמת של המשפט, וא"כ אינו מבין המשפט וגם אינו חש האמת ועל כן הוא אינו סובל המשפט עד כדי כך שהוא מתנגד עליו בתוקף. ואני חש שע"י דרך הלימוד בישיבות אנו קונים היטב את כח ה"מהיכי תיתי" בנפש, להסתפק בכל דבר ולחלוק על כל סברא שאינו מוכרח. השאלה הוא, האם יש בזה קלקול של כח עמלק בנפש להסתפק בכל דבר, או שהוא בעצם דבר טוב, כח טוב בנפש לחלק כל דבר ולראות אם הדבר יש בו אמת או שקר, וכמה, וכו'?

ב) ובאופן פרטי יותר, אני שואל שאלה הנו"ל מחמת שא' ראה תשובת הרב בנוגע מי שנשאר מחובר לשער הנו"ן בהגאולה שהוא נעשה מהערב רב ואז יתגלה למפרע שהוא אינו יהודי, והוא מחק את התשובה עם דיו שחור וכתב עליו, "חס ושלום!" הוא היה בכעס על דברי הרב הנו"ל, וכמובן שזהו נושא עדין ורגיש, אמנם מה לעשות, האם לשתוק ולא להדפיס דברים כאלו של האמת המרה הזו שנתגלה לנו ע"י הרב באהבתו לישראל לנו, האם אין לנו להשתדל להציל נפשם לזכות אותם להגאולה?

ג) ועכ"פ אני חושש שהתגובה שלו בא מחמת חינוך של הרבה שנים בלימוד שהאדם קונה היטב את מדת ה"מהיכי תיתי" והוא מתמיה כשהוא שומע משפט שאין בו מקור ואין בו הסבר שכלי, אמנם לפלא הוא בעיני על שבנ"א שומעים משפט של אמת טהורה ואינו מסכים עם האמת, וכאילו שהכח ה"מהיכי תיתי" בנפש הוא שולט אצלם הרבה יותר מדי עד שאינם רואים את האמת שהלב צועקת, ואפשר משום שהא גופא דאין להם לב הרואה את האמת. מה היחס הנכון לגבי הנו"ל?

ד) מהו הגדר חיבור האינטרנט שמעכב האדם מגאולה, האם שייך להיות שהאדם יש לו חיבור לאינטרנט אבל אינו מחובר רגשית ונפשית להאינטרנט אז אין ההשתמשות שלו באינטרנט מעכב אותו מהגאולה? ה) לדוגמא, אשתי עובדת במקום עבודה של בית יעקב ובו במשרד יש להם רק איימיל ויש רק חדר אחד שבו יכולים להשתמש באינטרנט (ויש סינון עליו) האם זה נקרי שכל הנשים שמה הם מחבורים לאינטרנט?

ו) האם הדבר תלוי בהחזקת הכלי ברשותו או אפי' אם משתמשים בו כשיש צורך? ז) וכן יש לשאול, האם כח הטכנולוגיה בכלל בלי קשר לאינטרנט הוא ג"כ שייך לסוגית הטומאה? לדוג' מחשב עם משחקים שאין בו אינטרנט, האם עצם ההתמכרות למחשב נקרא טומאה? ח) וכ"ש אם מחשב יש בו יכולת לראות סרטים, האם זה ג"כ חיבור לטומאה כיון שיכולים לראות טומאה עליו?

ט) האם יש מקור לדברי הרב שאלו שנשארים מחוברים לרע ונופלים לעולם להיות מן ה"ערב רב" הם "למפרע" אינם מנשמות ישראל? אני חושב שאין זה חידוש הרב אלא שהרב בא מהגדרות בספה"ק בזה, ואם אפשר להרב להאריך בו קצת, כיון שהיו בנ"א שהיו מתמיהים על משפט הנו"ל (ואולי משום שהלב שלהם לא רצו לקבל את האמת המרה)!

תשובה:

א. בשורש ספק של קדושה, שפעמים נופל ח"ו לספק דקלקול. ושורש כל ספיקות דקדושה ברדל"א, ששם זהו ספק של "גם וגם", שפעם מתראה כך ופעם כך. ובעומק כולל הכל, כמ"ש הרמח"ל בקל"ח

- פתחי חכמה. ולמטה יורד לספק של או זה או זה בדרכי הלימוד וההוראה, ולתתא נופל לספק דקלוקול, כמ"ש בחובות הלבבות שמספק עוד ועוד חלקים בקדושה, ושורש היש ה' בקרבנו אם אין.
- ב. מצד הידיעה זה גילוי למפרע, וזהו אור אחרית הימים, אין לי בהם חפץ, אין בהם בחירה, אלא "ידיעה". ונגלה הדבר למפרע. אולם מצד הבחירה, זהו מכאן ולהבא.
- ג. חוסר העמדת ברירות ביסודי הדת והנהגת ה'. ועל דרך כלל נובע מחוסר ידע רחב וחוסר הבנה עמוקה, ופעמים מחמת נגיעות ומידות בלתי מזוככות.
- ד. כן, ויפרוש ממנו קודם הגאולה, או רגע קט או קודם לכן.
- ה. לא.
- ו. תלוי בקשר הנפשי. אולם עצם ההחזקה ברשותו הוה כטובל ושרץ בידו שמוכרח להוציאו מידו.
- ז. טומאה, אולם לא נו"ן שבנו"ן. מחשב לשון מחשבה, שיונק מן האין, חכמה מאין תמצא.
- ח. כן. כנ"ל אות ז'.
- ט. כנ"ל אות א', מדין ידיעה הכל למפרע. וזהו הברור האחרון שע"י נצא מן עולם הבחירה ללמעלה מן הבחירה, ימים אשר אין לי בהם חפץ.

בטעמי הנהגת החרדים ביחס לנגיף ולימוד ע"ח למתחילים

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,

- א. שאל השואל בעניין "הנהגות הציבור החרדי לגבי הנגיף", והשיב הרב: ישנם כמה סיבות, ואזכיר מעט, א. חוסר אמון בממשלות וכדו', ב. צורת חיים חברתית שקשה מאוד לקבל צורת החיים עם שמירה מהנגיף, ג. צורת חיים של רגילות להסתדר עם הרבה מעכבים והתנגדויות באופן של תחבולות, עקב המצב בעולם ביחס לשומרי התורה. ד, צורת חיים בפרט בשנים האחרונות שיש הרבה שמועות, הכל מבלבל. ה, אמונה ובטחון בה', פעמים נכונים ופעמים לא מדויקים למדרגת האדם. ורציתי לשאול: א- למה טעם א' וטעם ד' קשורים לחרדים יותר מלאחרים?
- ב. וכן האם ניתן לומר שטעם הפנימי הוא רצון ה' בתקופה זו לעשות הבדלה בין החרדים לדבר ה' ואותם שאינם חרדים לדבר ה', וכמו שביאר הרב?
- ג. האם הרב מכיר את סדרת הספרים "עטרת שלמה" שהוא ביאור על כל העץ חיים (גם יש להמחבר כמה חלקים על הכוונות ואחד על הרש"ש? ואם כן, האם סובר הרב שמומלץ ללמוד הע"ח עם ביאור זה?

תשובה:

- א. כאן בארץ ישראל הציבור החרדי הפנימי פחות מאמין בממשלות יותר משאר הציבור מפני שעיקרו לרעתו. וכן יש הרבה שמועות שרב פלוני אמר כך וכו' וכו' שמועות לרוב בלי מקורות ברורים מביתם של גדולי ישראל אלא מעסקנים לרוב שמסביב, וכבר הרבה שואלים שאינם יודעים מתי הוא אמר ומתי אמרו בשמו וכו' כידוע מאוד.

- ב. נכון מאוד, זו הסיבה הפנימית, תשובה זו התייחסה לסיבות החיצוניות.
ד. כן! פירוש קל ונעים כדוגמת מתיבתא על הש"ס. אפשר ללמוד בו.

פאה נכרית לצורך שלום בית

שאלה.

- הרב ענה לאחת מהפונות אליו לגבי הפאה הנכרית מחסידות מסויימת שהיא צריכה לבדוק אם הורדת הפאה שלה לא גורמת לבעיות לשלום בית, לילדים בת"ת, וכו' מה הכוונה של הרב בכך:
א. שאם הורדת הפאה גורמת לבעיות בשלום בית או לילדים בת"ת עדיף שתישאר עם פאה?
ב. או הכוונה של הרב היא שבכל מקרה היא צריכה להוריד את הפאה אבל בדרך הנכונה והעדינה שלא תגרום לתקלות בני"ל?
התשובה חשובה לי מאוד, תודה רבה הרב.

תשובה.

- א. אם זו פאה שהתירו גדולי הפוסקים לפני עשרות שנים, ולא ההיתר המקובל היום בדברים שאין להתיר כלל.
ב. נכון שזו הדרך, אולם יש מיעוט מקרים שמותר להשאיר לצורך שלום בית וכו'.

משיח וגאולה

שאלה.

- שלום כבוד הרב:
א. בעניין דברי הפסיקתא רבתי, שמופיע שם שהמשיח יעבור ייסורים קשים ומרים וגם יהיה בבית האסורים כמה פעמים, ויעלילו עליו עלילות ללא הרף, וינסו להרוג אותו בכל מיני דרכים וכו', האם המשיח מוכרח לעבור את זה או שזה בחינת גזרה רעה שניתן לבטלה? האם מדובר על משיח בן יוסף או בן דוד, האם כל זה יהיה לפני הגילוי או אחרי הגילוי?
ב. מהם כל הנשמות שהמשיח צריך להיות גלגול שלהם ומעוברות בו?
ג. בעניין דבריו של הרמ"ד וואלי שכותב ש-9 חודשים שהגמרא מדברת עליהם צריכים להתחיל בעשרה בטבת בשנה שישית ולהסתיים ביום כיפור של שנת השמיטה לאחר מכן, האם אנחנו נמצאים בתוך 9 חודשים האלה? האם יש איזה סימן ברור בחז"ל מתי הם יתחילו?
תשובה:

- א. כבר עבר חלקם וניתן למתק חלקו. גם וגם. הגילוי בשלבים.
ב. עצם הארתו יחידה, אינה גלגול, אלא זהו אור חדש שלא ניתן לזולתו. עיין רקאנטי (וישב) ונשמת משיח חדשה, עיי"ש. אולם יש ניצוצי נשמת משיח, והם מתפשטין בצדיקים. עיין ילקוט ראבוני (נח, אות צ').

וניצוצות אלו רבים בכל הדורות כולם, ולא נכתבו אלא מעט מזעיר. ועיין פירוש תלמידי האריז"ל על ספד"צ (זוהר הרקיע, דף קכו, ע"ב) שמתוך רפ"ח ניצוצין שנפלו, ר"ב נתקנו בעלייה ממצרים, ונשאר לברר עוד פ"ו, וזהו רוחו של משיח שמתברר בכל הדורות, וחזקיה היה ניצוץ. ור"ע היה לו ניצוץ משיח, עיין ספר הליקוטים (וישב, פל"ח). ועי"ש ש"א שאף חבקוק היה בו ניצוץ משיח. ובכל דור ודור בא לעולם ניצוץ משיח, כמ"ש שם, אם הדור זכאי הוא משיח, ואם לאו הוא מת או הורגים אותו על קדושת השם, כאשר אירע לר' עקיבא, עי"ש. וע"ע שם (ישעיה, לח). ועיין רמ"ע מפאנו (גלגולי נשמות, אות פ). ועיין אפיקי ים (סנהדרין, צח, ע"ב) וז"ל, ולכן אלו אשר דרשו שמו של משיח, כל אחד דרשו בשמו ש לעצמו, כי כן היה ניצוץ נשמתו מניצוץ נשמת משיח ממש מחלק א' מנר"ן שלו. ועי"ש שם עוד שרבי היה ניצוץ משיח.

ג. זה לא זמן כפשוטו אלא "בחינות", וחבל לעסוק בזה באופן פשטני!

יציבות בחיים

שאלה

האם אדם [שומר תורה ומצוות] יכול להגיע ליציבות בחיים או שהוא תמיד נמצא בין "אוי לי מיוצרי" ל"אוי לי מיצרי" [גוף ונשמה וכו']?

תשובה

יש יציבות בתוך התנודות, כמו מטולטלת שנעה ומטלטלת אולם התנודות קרובות להיות סדורות פחות או יותר, אולם לא סדורות לגמרי!

שאלות בתורה ועבודה מאברך צעיר

שאלה

לכבוד הרב שליט"א.

יישר כח גדול על כל השיעורים. אני אברך צעיר בימים, כבר מילדותי כבן חמש ושית התחלתי בבעיות נפשיות כתאוות והרגשות עמוקות וכד', הייתי מחד מוצלח גדול ומאידך מבקש עצום, בטבע אני חי עם 'עולמי' בבדידות, וכל זה הביא עלי מלבד בלבול עצום בנפשי גם מחלאות פיזיקאלי על גופי, הלכתי לכמה רופא נפשות וכולם ללא הועיל, ובספרי הרב ממש פגשתי את מבוקשתי וגם 'גופי' נשתנה למעליותא ובשינוי בלתי חוזרת בסייעתא דשמיא ע"י שליחות הרב. ובעיקר מצאתי את מבוקשתי כי אני זקוק מאוד 'להשקטה' ואז אני יכול ללמוד ולעיין כראוי וכנכון, אולם אודות זאת יש לי כמה שאלות.

א. אני אברך בכלל אוהב את התורה ולומדיה, ומאז התחלתי לעסוק בסוגיא 'כח הויה' הכל נשתנה [נתגלה] אצלי ובעיקר מהלך המחשבה שלי וב"ה הצלחה גדולה ראיתי, אולם רצוני לידע כמה זמן מותר לי לעסוק בעניני נפש האם ב' ג' שעות בימים כבר יותר מדי [איני מבטל זמני כמעט לדברים אחרים כי בשיחת אנשים כמעט שאני לא עוסק], ובפרט כי מלבד שאני לומד בהם רפואת נפשי אני אוהב סוג לימוד הזה ואני מקושר אליה.

- ב. בדרך כלל אני לומד סוגיות בעומק וברוחב ואני מסכם את הסוגיות בכתב ובחזרה, ואני מונח בקשר חזק בתוך הסוגיות, האם כדאי למשך תקופה מסוימת כגון חודש שנים, ובפרט בין הזמנים ליקח כמה מנוחה ובזמן הזה ללמוד יותר בקיאות, ולא לעיין בעצמי רק ללמוד דברי אחרונים וכד'?
- ג. האם נכון שכיון שאני לומד בכולל גדול קרוב לשלש מאות וחמישים אברכים זה מפריע לי מללמוד ובעיקר 'להכריע' הכרעות בסוגיות הש"ס שלזה צריך שיקול רב, ואם התשובה הן, האם כדאי ללמוד במקום אחר שקטה ביותר, ועכ"פ לי?
- ד. האם כל הדברים הנזכרים בספרי הרב ובפרט בענין עצם הנפש, הויה כו' מיוחד גם לנשים כאנשים?
- ה. כעת לא זכיתי עדיין לזש"ק ואני מתפלל לה', אולם התחלתי לחשוב שמא בנים יפריעו לי מלחיות בשקטה כמו שאני חיי עכשיו, כי סו"ס כעת אני חי בשקט נכון ובישוב הדעת ובשלום בית יפה יפה, ואני מתירא שמא הבנים והבנות יפריעו לי, וכמובן אעשה את רצון בורא ואני מוכן לכל. אבל האם יש תשובה לדבר זה: האם קיום מצות פריה ורביה מפריע מעבודת ה' ועכ"פ לענין זה לחיות בישוב ובהרחבת הדעת?
- ו. שאלה נוספת שלא מענין, כמה פעמים למדתי סוגיא שלימה עד להלכה למעשה, אולם השו"ע הרב [שאצלינו החסידים זה מאוד חשוב] או המשנה ברורה נקטו להלכה כדברי הפוסק שאינה מובן כ"כ מסברא, וכ"כ בשאר פוסקים שכתבו דברים שע"פ סברא קשה להבינה וצריכין 'להסביר הסברא' ודי למבין. וזה קשה לי מאוד, כי להלכה בודאי אני אעשה כדברי הפוסקים הללו, מ"מ קשה לי דסברא של הפוסקים ההוא קשה מאוד להבין, והאיך אפשר שתורתינו תורת אמת לאמיתה יורה דרך לעשות את אשר אין הסברא מבין כל כך, כמובן אין כוונתי על דבר שקשה 'לי' להבין רק ע"ד שרבים מתעקשים בו האיך אפשר שהסברא הנכונה אינה להלכה, עד כדאי כך שאני מאבד את מהלך הסוגיא שלי לפעמים משום זה. האם עולם של הבנת התורה אינה עולה ביחד עם עולם של הלכה?
- יוריני המורה לצדקה ושכרו כפול מן השמים.

תשובה.

- א. לגבי מוסר מקובל מר' ישראל מסאלנט שאמר לסבא מקלם, לא יותר מב' שעות. אולם לכל כלל יש יוצא מן הכלל, וד"ל. אולם כך ראוי לנהוג למעשה.
- ב. לנסות תחילה בבין הזמנים, ולפ"ז לקבל החלטה לזמן ממושך יותר!
- ג. הכל תלוי בדברים נוספים, וכדאי לבדוק זאת, אולם מתוך שיקולים נוספים.
- ד. ודאי שגידול משפחה מפחית בזמן הלימוד. וכמ"ש חז"ל על יעקב שהיה טרוד בגידול שבטיו ובנותיו. והעיד על עצמו הרב מבריסק שלא זכה להגיע למדרגת החזו"א, מפני שלחזו"א לא היה ילדים ולו כן. אולם התכלית אינה להיות שקוע בלימוד אלא לעשות רצון ה', ודו"ק היטב היטב. ועל כל אחד לבדוק לפי מצבו מה רצון ה' ממנו.
- ה. ר' מאיר לא יכלו חכמים לעמוד על סוף דעתו. לעולם יש עומק פנימי יותר, וצריך להתרגל לנסות להבין דברים שע"פ פשוטו נראים בלתי מובנים, ולאט לאט לראות אור בכל סברא או דין גם אם בתחילתו אינו מובן כלל. כי יש עולם פנימי יותר, ושם אפשר לראות אור בכל סברא. וככל שיש ידע רחב יותר בכלל, ובעומק התורה בכל חלקיה, נפתחים שערים של הבנה חדשה!

למה יהושע חיכה למשה

שאלה:

שלום למורנו הרב בלבבי שליט"א,
אבא שלי שאל שאלה, ולא ידעתי לענות, והוא ביקש ממני לשאול את כבודו.
(א) למה כשמשה עלה למרום לקבל את התורה, יהושע חיכה לו ולא חזר למחנה?
(ב) אבא שלי אומר שאם יהושע היה חוזר, קרוב מאוד לודאי שהיה מונע את מעשה העגל, מה כבודו אומר?
תודה רבה, ה' יברך את כבודו בכל מילי דמיטב.

תשובה:

משה ממוצע בין הקב"ה לישראל. יהושע ממוצע בין משה לישראל, ולכן חיכה במקום של ממוצע.
ועיין רמ"ע מפאנו (מאמר מאה קשיטה, סימן ס) הועילה ג"כ פרישת יהושע מן המחנה למען יצטרף עם משה ויהיו שני עדים נאמנים על שלמותן והדרן של לוחות ראשונות שלא שלטה בהן עין אדם זולתם. עוד - משה פני חמה ויהושע פני לבנה, וכשם שהירח בהתמצעה בין השמש והארץ יאמר על אותה שעה היות החמה לוקה, כך בהתמצע יהושע בין מחנה ישראל ובין פני משה נאמר למשה לך רד, עיי"ש.

תודה והערכה

שאלה:

רק רציתי להגיד לרב שאני מקנא מאוד ברב ותודה רבה על הטירחה המרובה שהשם יתן ישועות גדולות לרב.

תשובה:

קנאת סופרים תרבה חכמה!

בושה ועזות

שאלה:

שלום לכבוד הרב.
לאחר מחשבה הגעתי להבנה שכדי להתקדם אני צריך לעבוד על מידת הבושה או עזות וברצוני לברר זאת. אצייר כמה מקרים:
באופן כללי מגיל קטנות אני ביישן כלומר מרגיש מאוד לא נח להיות במרכז סיבב הבורא ואני נמצא במקומות שפחות ממני ברמה רוחנית.

לדוגמא, אחד מחברי שאנו בקשר טוב שאני רואה שהוא עובר איסור דאורייתא באופן קבוע זה ממש מפריע לי, ולאחר מחשבה הערתי לו ממש בעדינות אבל אני מרגיש שאני נשרף מבפנים וזה נמשך זמן רב אח"כ שזה מוציא אותי מהישוב דעת ומאיך קשה לי להתעלם. לעתים בתפילה מתעורר לי בכיה אבל אני עוצר עצמי מחמת הבושה או שאני רוצה לומר תיקון חצות בבכיה אבל אני עוצר את עצמי.

ובעצם יסוד הדבר שכאשר אני לבד ממש אני אדם אחר מתפלל ברגש וכד' או בלימוד באופן אחר ויותר מזה שכאשר אני בחברה אני מרגיש נטיה בנפש כלפי חוץ ובעצם אני לא מה שאני באמת זה מאוד הרגשה דקה אבל אני מרגיש שזה הדבר העיקרי שמונע כרגע את ההתקדמות הרוחנית שלי להיות מה שאני באמת ומאיך מה שאני באמת זה מאוד שונה מהמקום שאני נמצא בו בין במשפחה שלי ושל אשתי ובין בכולל.

לכן הגעתי למסקנה הנ"ל. שאלתי: א. האם מחשבתי הנ"ל נכונה? ב. הדברים הנ"ל הם התכונה החזקה אצלי א"כ איזה יסוד זה האם מידת הבושה כלומר עפר ומאיך אני לא כ"כ מזהה את יסוד העפר אצלי.

תודה רבה.

תשובה

א. כן!

ב. זה לא בושה, זהו יציאה מעצמיות פנימית לחוץ ע"י תנועת רוח, ועצם היציאה זהו "שורש" הקושי. באופן חיצוני יש לעבוד על עזות דקדושה שלא להתפעל מזולתו. אולם באופן פנימי ומדויק יותר צריך להתחבר חזק יותר עם עצמך, כמו שהרחיב בחובות הלבבות, שהחסיד אף בהיותו במקלות עם הוא מבודד עם עצמו ועם בוראו. ובזה שורש תיקונך!!!

בירור בענין תאוות והנאות

שאלה

א. אם הבנתי נכון מתשובת הרב, שבעלי החומר הפחות טוב עיקר עבודתם היא בכבישת התאוות החומריות כחוש המישוש, ובשונה מבעלי החומר הטוב והנאות שעיקר עבודתם במידות. לאמור: שבעלי החומר הפחות נאות, טבע מידותיהם טוב יותר מבעלי החומר הנאות?

ב. ברמב"ם במו"נ (ג ח) בהסבירו את משל החומר לא"א המבקשת להחליף צורה, האם כוונת הרמב"ם שבעלי החומר שאינו נאות מבקשים כל הזמן לברוח מעצמם ולחפש הטוב במקומות אחרים במקום למצוא זאת בעצמם - ובשונה מבעלי החומר הנאות שטוב להם עם עצמם. (ולפי"ז יובן שבעלי החומר טבעם נוטה ל'יתאוות' שעניינם בריחה מהעצמיות וחיפוש בדבר שמחוצה לו).

ג. ברמב"ם שם ובפ"ט ובעוד מקומות רבים מגנה מאוד המשיכה אחר התאוות (אפי' המותרות) וממשילים לענן ומסך המעיב על השכל. לאור הדברים מי שרוצה להתחיל להתעלות ולחיות חיי התבוננות (בנ"ד בספרי הרב בס' הכרה עצמית), האם ראוי שקודם יתנתק מתאוות וישיג שליטה ועכ"פ ברמה מסויימת כדי להתחיל לתפוש את הדברים השיכליים שייכנסו בו בצורה טובה (ללא עננים ומסכים), או שאינו סותר ואולי אדרבא שמתוך ההכרה עצמית יתאפשר להתעלות בצורה בריאה. יש"כ.

תשובה.

- א. לא הובן נכון. בעלי החומר הפחות נאות "פעמים" נצרכים לעבוד הן בכבישת התאוות, וכן עם המידות.
- ב. כל חומר דורש צורה, ויש צורה שתואמת לאותו חומר. ובעלי החומר הנאות מבקשים צורה אחת, שהיא חלקם. כאשר שהיא החומר המבקשת צורה אחת, בעלה. אולם בעלי החומר הבלתי נאות, בכל פעם תשוקתם לצורה אחרת. ודומה לאשה שמחפשת כל פעם בעל אחר, צורה אחרת. יש להתרגל ללשון הרמב"ם, שהוא לשון שקרובה ללשון הפילוסופיא.
- ג. זהו שתי מהלכים ששורשם נודעים, האם להתחיל בסוד מרע בעיקר, ועי"ז יתקרב לאור, לעשה טובה. או שע"י ריבוי אור יסולק יותר החושך. שיטת המוסר ע"ד כלל להתחיל בסוד מרע, ושיטת החסידות להתחיל בעשה טוב.

שאלות שונות

שאלה.

- שלום לכבוד הרב. א. לגבי מכירת יוסף, נאמר שהשבטים עשו לו בית דין והשכינה הסכימה עמהם, מדוע השכינה הסכימה עמהם? אם כך מדוע נענשו הרי בית דין צודק
- ב. מה הבחינה הרוחנית של ירושלים לעומת ציון? מה ההבדל ביניהם?
- ג. לפי מה שהבנתי אדם הראשון יצר את הבחירה בין טוב ורע כדי לבחור בטוב ולבטל את הרע ולא הצליח, מה יש בחטא העגל דוקא שהוא מעין אותו החטא והחזיר את אותו החטא? מה הקשר ביניהם?
- ד. האם היו לפרעה צאצאים, ומה היה בסופו לאחר נינוה? והאם יש לו קשר לנבוכדנצר?
- ה. לגבי חורבן הבית היו צדיקים גדולים באותם הדורות גם בבית ראשון וגם בשני מדוע זכותם לא מנעה את החורבן? ואם בחייהם לא אז מדוע לא נלקחו ובמותם היו מכפרים על הדור? תודה רבה יישר כח.

תשובה.

- א. בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו.
- ב. עיין שערי אורה (שער שני) וז"ל, ואין הקב"ה משפיע טובו ושוכן בירושלים (מדת מלכות) אלא ע"י ציון (מדת יסוד). ועוד כתב שם, ציון וירושלים, הם סוד אל ח"י (ציון) אדנ"י (ירושלים), זכור ושמור. ועיי"ש (שער ה). ועיין שערי צדק (ש"א) וז"ל, שציון וירושלים, הם סוד יסוד ומלכות. והיינו יסוד דמלכות, ומלכות דיסוד. ועיין עמק המלך (שער טז, פרק נא) ציון בגימט' יוסף. ועיין זוה"ק (אחרי מות, סג, ע"ב). ועיין עץ חיים (שער הכללים, כלל ו) ציון וירושלים לאה ורחל. ופרדס רימונים (שער כג, ערך ציון). ועץ חיים (שער לה, פ"ג). וציון הוא רחמים וירושלים הוא דין, כמ"ש בספר הליקוטים (כי תצא). ומקורו בספר הפליאה.
- ג. נוסח הידוע חיל ופרעה "וכל זרעו" ירדו כאבן במצולה.
- מלך שם ר"נ שנה, כן איתא באוצר המדרשים. פרעה זכה" בימי נבוכדנאצר, והחריבה, כמ"ש ירמיה (מו). ועיין מדרש תהלים (כב). ומגלה עמוקות (ואתחנן, אופן קצא). וכן הקבלה ושוני בחלומותיהם, כמ"ש חז"ל. ועיין שפתי צדיק (פורים, אות י).
- ד. הגנו חלקית, לא כל גזרה בר ביטול ע"י צדיקים.

ידיעת הצדיקים בדור זה

שאלה

כבוד הרב לאי"ט,
שמעתי מצדיקים שאי אפשר אפילו לגדול וצדיק לדעת הכל ובפרט בתקופה קשה כזו, ושאיך היועדים קצת אינם מדברים כ"כ על הדבר. ואם תמצא איש שאומר שיועדי בבירור כל פרט ופרט מה שנעשה עם העולם היום, צריך לחשוך אותו. אולי אני יכול לשאול - מה דעת הרב בזה?

תשובה

רק הקב"ה יודע הכל! כי צדיק משיג לפי חלקו!

בזמן זה ההנהגה ע"י מה שנקרא "הראש הלא נודע", ולכך הכל לא נודע וסתום. אולם זה ידענו היכן שורש ההנהגה. ועצם ידיעה זו נותנת בהירות רבה מאוד! אולם חלקית! וזו שורש הבהירות השורשית לעבור בבהירות חלקית את תקופה זו. כי זו אינה אי ידיעה רק כפשוטו, אלא התראות של הפכים, שהכל מתהפך, ובכל דבר מתראה דבר והיפוכו.

ומי שאינו מבין זאת אצלו הכל מבולבל, כי הדברים אינם יציבים וברי תנודות ושינויים לרוב. ומי שרוצה להבין לפי ערכו את תקופה זו, עליו לראות בכל דבר, דבר והיפוכו, ואזי הוא רואה תמונה כוללת כיצד הקב"ה מנהיג דור זה.

חומרות הלכתיות ושומר מצוה לא ידע דע

שאלה

לכבוד הרב שליט"א!

א. מאז ומתמיד התקשיתי ביחס הנכון לחומרות הלכתיות. בשנות לימודי בישיבה, נהגתי בעיקר כפי שנהגו החברים סביבי - כפי שמקובל היה בישיבה, וגם אז - התקשיתי לנסח לעצמי מדוע אני בוחר לנהוג שלא כפי עיקר הדין... עד היום אני נבוך בזה. לפני מספר שבועות, נתקלתי מאמר חז"ל הבא:

'דרש רב עזירא זמנין אמר לה משמיה דר' אמי וזמנין אמר לה משמיה דר' אסי אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע כתוב בתורתך (דברים י, יז) אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד והלא אתה נושא פנים לישראל דכתיב (במדבר ו, כו) ישא ה' פניו אליך אמר להם וכי לא ישא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה (דברים ח, י) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך והם מדקדקים [על] עצמם עד כזית ועד כביצה' (ברכות, כ.).

אשמח מאד להבהרת הסוגיה על ידי הרב. מתי על יהודי לנהוג בחומרה, ומתי אפשר לו להקל, גם בהתייחס למאמר חז"ל זה.

חשוב לציין שאין באפשרותי בשלב זה ללמוד את הסוגיות בפנים, וכך להכריע.

ב. במשנה ברורה, סי' נג' סעיף יט (נח), כתב בשם ס' שערי אפרים '...כיון שהוא מתכוון משום כבוד התורה, שומר מצוה לא ידע דבר רע'. מתוך דברי המשנה ברורה ניכר שפוסקים אחרים לא כתבו כך,

ורציתי לשאול את הרב אם אכן יש הנהגה כזו, כאשר אדם פועל משום כבוד התורה/לשם מצווה וכיו"ב, שמובטח לו שלא ינזק מכך.

תודה ותזכו למצוות!

תשובה.

א. כל שיש חשש איסור גמור, ומן הדין מותר להקל, ראוי לכל אדם לפרוש לפי מדרגתו במדרגת "זהירות".

כל מצוה שאפשר לקיימה יותר בהידור, ראוי לעשותה לכל אדם לפי מדרגת אהבת ה' שבו, כ"כ במסילת ישרים בפרק הזהירות ובפרק החסידות.

ב. אם באמת פועל לשם כבוד התורה, ודו"ק.

בעניין מודעות עצמית

שאלה.

בהמשך לשאלה 13549, הרב ענה:

יש מודעות חיצונית - שטחית, והיא ככל ידיעה שכלית שהאדם יודע בשכלו. ויש מודעות פנימית יותר, הכרת הלב, והיא הכרה שמשלכת ידיעה עם הרגשה ויחדיו המודעות חזקה יותר מתוכו. אולם כל זה אין עיקר המודעות, ועיקרה התבוננות שהאדם רואה את עצמו מבחוץ כמשקיף על זולתו, כן רואה את עצמו. ועיקר מודעות זו היא מדרגת "מקיפים", מקיף דחיה, שאורו נכנס ויוצא, בסוד אור חוזר כנודע. כן מכיר את עצמו מבפנים ומבחוץ, וחוזר חלילה. ע"כ.

א. הסתפקתי במה שהרב כתב בחלק הראשון שהמודעות הפנימית היא הכרת הלב, ואם כן הכרת הלב הינה ז"א הפרטי (או רוח) דהאדם, ואילו בחלק השני בתשובת הרב, הרב כתב שהיא בחינת חיה, אם כן כיצד מצד אחד המודעות בז"א ומאיך המודעות באבא הפרטי?

ב. ה"מודעות העצמית" - איתא בתניא, לאדם שתי נפשות, בהמית ואלוקית כידוע, ישנם לבושי כל אחת מהנפשות וכו', אולם ע"פ המתבאר בשתי הנפשות מיהו המודע הבורר לו מהי פנימיותו? וכן כשאני עושה עבודה של בירור היסודות שלי מתוך ה4 (אני אש שבעפר), מי הוא שעושה את העבודה בפועל?

ג. לפי דברי הרב בחינת האצילות הפרטית היא ה"מודעות", כלומר במקום שבו האורות והכלים שווים "איהו וחיהו וגרמוהי חד", א"כ בבי"ע הפרטי דהאדם אין מודעות אולם באצילות הפרטי הגורם למודעות הוא אחדות האור והכלים דהאדם?

תשובה.

א. מודעות תחתונה באור פנימי, מודעות עליונה באור מקיף, ופשוט.

ב. הבחירה ב"רוח", המודעות כנ"ל, ג' חלקי מודעות, שכל, לב, חיה.

ג. לא הבנתי מה קשה? מודעות הוא מבט כללי בערכין, ראייה היקפית.

ניתוק נפשי וחיבור לרוחניות

שאלה:

תודה רבי על התשובה!

כהמשך לשאלתי, נולדתי וגדלתי במקום שלא היה כל כך מרוכז בעניינים רוחניים. לכן בכל פעם שהתשוקה הזו לגילוי האלוהות עולה, יש התנגדות פנימית בגלל הצורך להיות "נורמלי". מה האיזון הראוי להשגות אלוקות וגם הצורך להיות נורמלי? מבחינתי אלה עולים בסתירה ברורה. איך אפשר לזכות בהשגה אמיתית בזמן שאני מעורב במשפחה, יוצא לטיולים וכו'... האם יש חשיבות להיות "נורמלי"? אם אפשר לזכות להשגה אמיתית וגם "נורמלי"? (במובן שאנשים שאינם מושקעים ברוחניות משתמשים בזה). תודה רבי.

תשובה:

נצרך "ניתוק נפשי עמוק מן העולם", ו"חיבור עצמי פנימי לעולם רוחני", והנהגה למעשה בחיצוניות כפי הצורך כמנהג המקום באופן שכן הדין. אולם כל זמן שאין לאדם ניתוק נפשי, וחיבור לרוחניות, אזי ההנהגה החיצונית מפילה וקושרת אותו לתתא.

שמחה בעבודת ה' וקשר עם הזולת

שאלה:

יישר כח לרב שליט"א על כל התשובות המחכימות והמסייעות לקבל מבט פנימי ואמיתי בנושאים חשובים ומורכבים ועמוקים.

רציתי לשאול את הרב שליט"א:

(א) כתוב בחובות הלבבות "החסיד צהלתו בפניו ואבלו בליבו", מה הכוונה, הרי זה לכאורה נראה כ'הצגה', שאין הוא שמח באמת אלא זה חיצוני, ואם נאמר שאבלו הוא ביחס לחטאיו וכדו' הרי אין לזה קשר לענין צהלתו. דמשמע שצהלתו ואבלו הם באותו ענין. ואם נאמר שהם בשני ענינים שונים כיצד יכול להכיל שני הפכים בו זמנית.

(ב) הנפש מורכבת מרבדים רבים, כמו שהרב שליט"א ביאר זאת בארוכה בספריו ובשיחותיו. אני מבין שהרבדים העמוקים ביותר הם ביחס לעצמו וביחס לבורא ית'. לדוג' כח האהבה לזולתו הוא יותר חיצוני מאשר לעצמו, אם כן כאשר הוא מתעסק ברבדים החיצוניים (כקשר עם הזולת) הדיבור וכדו' גם נעשה בצורה חיצונית ולא בלב שלם, בחיבור פנימי אמיתי. שאלתי היא כיצד אדם יביא את עצמו שגם הקשר עם הזולת יהיה קשר פנימי אמיתי ולא חיצוני.

תודה רבה לרב שליט"א, ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה ונזכה כולנו לגאולה השלימה במהרה בימינו, אמן!

תשובה:

א. מחד שמח בחלקו, ומאידך תמיד רואה מה חסר לו עוד בעבודת קונו. וזהו כאדם המסתכל על כוס חצי ריקה וחצי מלאה, ורואה את ב' החלקים יחד. ועל זה אמרו חז"ל, במקום גילה שמה תהא רעדה. וזו

תנועה מהירה ברצוא ושוב. ובעומק זו תפיסה שכל דבר בבריאה יש בו חלק וחסר בו חלק, בורא נפשות רבות וחסרונן!

ב. נצרך לכלול עצמו עם הכלל, ולא רק לצאת מעצמו לזולתו, אלא כולל עצמו עם שורשו שהוא הכלל.

ערבות הדדית ושאלות בחומש

שאלה:

שלום לכבוד הרב.

רציתי לשאול כמה שאלות:

- א. בנושא של ערבות הדדית אנשים שונים שקשורים לאותו שורש האם כל דבר שעושים משפיע אחד על השני? לדוגמה – אם אחד מהם עבר עבירה זה בהכרח ישפיע ויוריד את השני לדוגמה לעבור עבירה להרגיש קרירות בעבודת השם?
  - ב. איך מלמדים ילדים קטנים פרשיות מורכבות כמו לוט והבנות, אשת פוטיפר, דינה בשכם, פרשת העריות סוטה וכדו? מאיזה גיל מלמדים ואיך?
  - ג. לגבי חטא האדמה – קראתי ששינתה כדי שלאדם תהיה בחירה חופשית, האם יש לאדמה בחירה? עד כדי כך שתחשוב שהקב"ה לא יפעל אצל האדם בחירה חופשית בלעדיה?
  - ד. אם הערב רב זה דעת רע מעץ הדעת? האם ניתן לומר שבכל אדם יש ערב רב שהוא נקודת הדעת רב שבתוכו? ובכל מקרה היו יוצאים איתנו ממצרים כי יצאנו לפני הזמן ואז הדעת לא מתוקנת?
  - ה. לגבי מיעוט הירח האם התכוונה שהמקבל והנותן לא שווים התכוונה לקב"ה ועם ישראל השכינה? אם כן היא צדקה בדבריה כי הם לא שווים אז מדוע למעט אותה? איך לעתיד המקבל והנותן יהיו שווים אם הקב"ה הוא אינסוף? אשמח אם הרב יוכל לברר מה טענתה ומה הכוונה שאורה יגדל.
- תודה רבה יישר כח

תשובה:

- א. כל דבר משפיע על הכל! אולם משפיע יותר למי שקרוב לו יותר בשורשו.
- ב. באופן כללי בלשון לא מבוררת. בכל גיל שמבין סיפורי תורה.
- ג. האדם נברא מן האדמה, ושורש הבחירה מתגלה בה. זהו גילוי הבחירה בשורש, לא רק ממה שננפח בו נפיחה ממנו ית"ש אלא אף בשורשו באדמה.
- ד. כן! אילו זכו הרע היה מתגלה וחלקי הטוב בלבד נכנסים לקדושה.
- ה. בשורש כן. כבר אמרו שעתידיים צדיקים שיקראו ע"ש בוראם (ב"ב, עה, ע"ב). ושורש י"ס שגנוזים בא"ס. אור א"ס זהו לא "הוית אמיתתו" אלא "אור א"ס". זהו סוגיות שורשיות שנתבארו בדברי רבותינו ולוקט מעט באחרונה במילון ערכים בקבלה.

שימוש במכשיר חכם נזק לנשמה

שאלה:

אני משתמשת במכשיר חכם לצורך בנק ומעט שר בווטסאפ וכן קופ"ח. לעיתים חיפוש מס טלפון. הייתי מעדיפה את החיים ללא האינטרנט. אני מעבר לכך כמעט לא משתמשת במכשיר. האם הדבר גור נזק לנשמה (המכשיר מסונן.../ לא אוהבת את ההגדרה) זה מטריד... הרב ענה על שאלות כאלה??? תודה רבה

תשובה:

כן, הדבר מחשיך את אור הנשמה. נא לעיין בהרחבה בקונטרס "וחי לעולם" שם נתבארו נושאים אלו בהרחבה.

האם לטרוח להוריד שיעורים מקול הלשון

שאלה:

לרב הגאון שליט"א.

האם יש הבדל בין להוריד שיעורים מקול הלשון ל MP3 מהאתר אינטרנט באמצעות אינטרנט נטפרי לעומת מעמדות קול הלשון שיש בחלק מהכוללים? כמה לטרוח.. אני אומר לעצמי הרי שאני משתמש בין כה באימייל מה שנצרך, כפי עצת הרב, שבאימייל ניתן להשתמש, כמובן על אינטרנט מסונן היטב היטב..

תודה לה' אני משתדל ב"נ בשמחה להפחית השימוש באינטרנט למינימום ההכרחי, אף שאני פסיכולוג וזה לא פשוט לי.. אני חושב כמה פעמים אם אני מכורח או לא ללמוד/לרקורא את הדבר הזה או שמא אוכל להשיכו בספר וכד'.. מקווה שזה לרצון ה'.

תודה רבה!

תשובה:

כן, קול הלשון חסום כמעט לחלוטין לפי מיעוט הבנתי. יש לטרוח הרבה. כל השתדלות יקרה בעיני ה'.

שני סוגי יצר הרע

שאלה:

שלום לכבוד הרב.
מקריאה בספרי הרב נתחדש לי הבנה שרצוני לשאול האם נכון לומר כך.
ידוע מחז"ל שיצר הרע נולד עם האדם ואילו יצר טוב מגיע לאדם בבר מצווה.
האם נכון לומר שיש שני סוגי יצר הרע אחד הוא מלאך, והשני הוא עצם הגוף?
מימלא כשנולד האדם שהוא בעצם נשמה שמלובשת בגוף, הגוף הוא היצר הרע שמושך לכוון החומריות,
אבל אין מלאך שהוא יצר הרע בזמן הלידה.
וכשאומרים שבבר מצווה מגיע יצר הטוב שהוא מלאך, אתו מגיע גם יצר הרע שהוא מלאך.
כך שתמיד המלחמה היא בשווה, יצר הרע (גוף) מול יצר הטוב (נשמה) בשעת הלידה.
ואז בבר מצווה מקבלים שני יצרים שהם מלאכים, אחד רע ואחד טוב.
רק שתלוי בחינוך הבן אם הרגיל את הגוף לשלוט על הנשמה אז לייצר הרע מלאך שבא אחר כך קל יותר
להטותו לרע ולחומריות ואם זכה והצליח להשליט את הנשמה על הגוף לפני הבר מצווה, אז לייצר הטוב
שבא אחר כך קל יותר להטותו לטוב ולרוחניות?
תודה רבה וישר כח על האור!

תשובה:

כן, כך נתבאר בהרחבה בתחילת ספר אור ישראל, לר' ישראל מסלאנט, בפתיחה הנקראת שערי אור,
מר' איצלה בלזר, בשם ר' ישראל.
יצר הרע הטבעי, הוא ד' יסודות בלתי מאוזנות, ובכללות נקרא גוף. אולם בחז"ל משמע שגם בלידה יש
יצה"ר מלאך, שאמרו שיצה"ר זקן יותר, כי מגיע קודם ליצר הטוב שמגיע רק בגיל י"ג.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

■

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבידורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הששון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

■

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת שופטים תשפ"א

- ג _____ לחץ אדיד בהתקרב ימי אלול
- ג _____ ידיעה ובחירה
- ד _____ כוונות המרכבה
- ד _____ "הפגיעה"
- ה _____ יציבות
- ה _____ לסייר בעולם הפנימי
- ו _____ כיצד יתכן שהרב מוסר שיעורים ב'מורה נבוכים'
- ז _____ שאלות בתורת הרב
- ח _____ הדרכה לשלום בית
- ח _____ כיצד מפתחים רצון להשיג משהו שמעולם לא חווה
- ט _____ איך יתכן יש טלפונים חכמים מאושרים
- ט _____ דרכים להפנים את ידיעת המוח לתוך הלב
- י _____ איסור הגשמה בגילוי
- יא _____ אולי כבר הגיע הזמן של חזרת הנבואה
- יא _____ שאלות בתורת הרש"ש
- יב _____ העבדות והגאולה האחרונה
- יב _____ ערב רב שבנפש
- יג _____ עבודת אחרית הימים
- טו _____ אהבת חנם ומתנת חנם
- טז _____ שאלות במאמר הקיווי לדמח"ל
- טז _____ תודה ושבת שלום!

- ז' _____ מנוחה ושלמות
- ז' _____ חלקי האמת והשקר שבחיסונים
- ח' _____ לית מחשבה תפיסא ביה כלל
- ח' _____ תפילה וחיזוק לרפואת חולת קורונה
- ט' _____ נפש וחוסר חומרים במוח
- ט' _____ קורונה חיסונים ושאלות בפנימיות
- כב' _____ אינטרנט וכיבוד הורים
- כג' _____ נפש האדם
- כג' _____ איש ואשה וצידופים
- כג' _____ שלמות ללא אשה
- כד' _____ לימוד נפש האדם
- כד' _____ סדר ואי סדר בנפש
- כה' _____ קנאה
- כה' _____ להיות החלטי

לחץ אדיר בהתקרב ימי אלול

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א.

ייש"כ עצום להרב שעונה לנו על כל השאלות, תהי משכורתו שלימה מאת ה' אלקיו לו ולכל משפחתו. כל שנה שכמתקרבים ימי אלול וימים נוראים, אני מרגיש לחץ עצום שקשה עד בלתי אפשרי להשתחרר מזה. הלחץ הזה מרחיק אותי מהרוחניות לגמרי, עד כדי המצב המתמיה שדוקא בימי אלול וימים נוראים אני בדרך כלל נמצא במצב היותר שפל ברוחניות מכל השנה. לצערי הלחץ זה לא "יראת העונש" או יראת שמים אמיתי, אלא עצם הידיעה שאני אמור להיות "יותר טוב" ולחוש יראה ופחד ו"להנצל כצבי מיד" פשוט מקלקל לי את האפשרות של הרוחניות. אשמח אם יש להרב איזו עצה איך להתמודד עם זה. תודה רבה.

תשובה:

עליך לשנות מבט ולהסתכל על אלול, "אני לדודי ודודי לי", ימי אהבה וקרבה. ועל עשרת ימי תשובה, דרשו ה' בהימצאו, בהיותו קרוב, קרבת ה'. מתוך מבט זה לאט לאט תאזן את נפשך בין יראה לאהבה, ותזכה לדרך האמצע, לקבל הימים האלו גם ממבט של יראה וגם ממבט של אהבה. ונדע שבמוסר נטו יותר ליראה בימים אלו, ובחסידות לאהבה ולקרבה. ויש לאזן ביניהם.

ידיעה ובחירה

שאלה:

שלום כבוד הרב, סליחה מראש שאני שואלת שוב בנושא זה, פשוט הבנתי את תשובת הרב, ורציתי לחדד עוד משהו בהבנה. הרב אמר שהבנתי נכון שה' יודע מה נעשה אם נבחר בטוב ויודע מה נעשה אם נבחר ברע (יודע מה נעשה בשני המסלולים), אבל הוא לא קובע כי הבחירה נתונה בידינו. רציתי לשאול בהקשר לזה – האם הוא יודע חוץ מזה האם אדם יבחר בפועל בטוב או ברע? או שמה שכתבתי למעלה הוא הנכון וה' יודע הכל (איך נפעל בשני המסלולים) רק משאיר את הבחירה בידינו? איך הדברים מסתדרים? מה האמת?

תשובה:

זה שאלות עמוקות ועדינות, ולצורך כך נצרך ללמוד קבלה. ולכך אי אפשר לענות בבירור לאשה. אענה בלשון כללית. בעולם תחתון יש בחירה גמורה, ושם יש ידיעה של כל אחד מהצדדים, אולם אין ידיעה מה יבחר. בעולם עליון יותר יש אף ידיעה מה יבחר.

כוונות המרכבה

שאלה:

בס"ד

שלום לכבוד הרב שליט"א

ראינו שיש כח גדול בכוונות המרכבה להביא קדושה גדולה באדם בין בהליכתו בין בדיבורו וכו' (כגון שמדבר ידבר בכוונת שמות הדיבור).
א. האם הרב יכול להסביר לנו מעט מזה העניין ואיך נזכה ללכת עם זה בלכתך בדרך כפשוטות. ואיזה עבודות אפשר להוציא מזה?

ב. מה צריך לכוון בכל כוונה מאלה השמות כגון: שם הוי"ה בניקוד פתח, קמץ וכו' במהלכי הנפש.

תשובה:

זה שאלה מאוד כללית. נא ללמוד את הסוגיה על פרטותיה. ואזי אם יש שאלות פרטיות אשתדל להשיב בע"ה.

"הפגיעה"

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א

רואים בחוש כי בדור זה יש אנשים שמגיעים "לפגיעה", למרות שהם לא התחילו בעבודה שורשית ומהם הרבה בעלי תשובה שזיככו את עצמם או שנפתח להם מסיבה אחרת.
א. האם יש עניין להכנס "לאני" ברצוא ושוב לאורך כל היום?
ב. והאם יש עניין בהתבודדות לשאר שם הרבה זמן? ומשם להתפלל ולעבוד.
ג. ומהו ההסתכלות הפנימית דווקא בכניסה לשם דרך כח "ההרחח", חוטם.
ד. וידוע שקשה מאוד לדבק רק במחשבה אחת האם כדאי לעבור ממחשבה קדושה כגון ציור שם קדוש לכוונה קדושה אחרת.

ה' שו"ת פרשת שופטים תשפ"א

ה. איך אדם ידע מהוא דווקא הציור שלו שהוא צריך לצייר?
ו. ואיך ידע האם באיזה מצווה דווקא לדבק בשלמות? על פי שורשו בחינת מליץ אחד מני אלף.

תודה רבה!

תשובה:

א. כן.

ב. כן, לפי מדרגתו.

ג. עיין דע את נשמתך - חוש הרוח.

ד. עדיף להתמקד, אולם יעשה כפי כוחו.

ה. כאשר חש שזהו "פשוט" ממש עבורו.

ו. נצרך רוה"ק, או עבודה לשמה, ואזי חש מהו חלקו בפשיטות.

יציבות

שאלה:

שלום כבוד הרב : אשמח להבין יותר. איך להתקרב - לקשר עצמי חזק עם עצמו . בכדאי להרחיק את זה שאני תלוי באחרים. כיוון מהיר. לעכשיו כי יש לי קושי בדבר..

וכיוון איטי הדרגתי. לקירבת המטרה ממש.. תודה רבה לכם..

תשובה:

תחפש את הנקודה הכי קרובה ללבך ותעסוק בה בכל יום באופן של חיבור מתוך תענוג והתאמצות יחד.

וכן לבנות מהלך של הוצאה לפועל של אותה נקודה לאורך השנה הקרובה בס"ד.

לסייר בעולם הפנימי

שאלה:

שלום ותודה רבה לרבנו שליט"א

אני התלמיד ששאל על הצורה הפנימי המורגשת בעולם הפנימי.

את הנקודה הבאה קשה לתאר - איך אפשר לסייר בעולם הפנימי, אולי מילה טובה יותר ל"הרפתקה" בעולם הפנימי?
דוגמא בעולם החיצוני, ילד רואה יער ורוצה לחקור, להסתכל מתחת לסלעים, להתיז בנחל, לרוץ בדשא, לטפס על עץ, הרפתקה!
ברוך השם, אני מרגיש את עולמי הפנימי כמעט כל יום, ויש לי רצון עז לחקור אותו, לטייל בו ממקום למקום, "לראות" את המראות השונים - איך עושים זאת?
קשה מאוד לתאר את הכמיהה הפנימית הזו, אך בטוח שהרב שליט"א יבין.
אני חושב שזהו רצון פנימי אמיתי של הנשמה, ולא של בזבוז זמן וחיפוש אחר פנטזיות.
אני לא יכול להודות לרב שליט"א מספיק, אין לי אף אחד אחר שיכול להבין את העניינים האלה כמו הרב שליט"א.

תשובה:

נצרך ללמוד את צורתו של העולם הפנימי, כלליו, חלקיו, ופרטיו. כאדם הלומד להכיר מקום חדש, את הכניסה הראשית, את הרחובות, את החנויות, את קיצורי הדרך, ועוד.
לצורך כך נמסרו כל חלקי סדרת דע את...

ניצד יתכן שהרב מוסר שיעורים ב'מורה נבוכים'

שאלה:

שלום. רציתי לשאול, הרב בונה הרבה על ספרי חסידות ואף על ר' נחמן, כיצד יתכן אם כן שהרב מוסר שיעורים ב'מורה נבוכים' שמקובל כיום בעמ"י לא ללומדו, וכ"ש שחסידות ור' נחמן אחזו מאמונה פשוטה ללא חקירות? ויש מגדולי החסידות שאמרו שפני הלומדו משתנה לרע ומאבד צלם אנוש?

תשובה:

אינני בונה רק על ספרי חסידות, אלא גם על ספרי חסידות. וביתר דיוק על ספרי כל חכמי הדורות. וחלקם הנכבד השתמשו רבות במורה נבוכים. ואציין מעט מזעיר.

מהר"ל - גור אריה, בראשית, א, כו. נצח ישראל, פרק מ. באר הגולה, באר ו', ועוד.

רמח"ל - דעת תבונות, אות ק"מ, ועוד.

של"ה הק' - תורה אור, תרומה, חקת, ועוד הרבה מקומות.

הרמ"א - בספרו מחיר יין על אסתר, פ"א, פסוק ז, ועוד מקומות שם.

יערות דבש - חלק א', דרוש ו', ודרוש ט"ז, ועוד.

אור יחזקאל - מכתבים, מכתב שכ"ח, ועוד.

שאלות בתורת הרב

שאלה:

שלום רב, יישר כח על השיעורים הנפלאים המתווים דרך בעבודתו יתברך!

רציתי לשאול:

- א. הרב נוקט בפשטות בשיעורים ובספרים שהשגחה פרטית היא על כל דבר הכי קטן ושולי בבריאה, זהו דבר מוסכם? זכורני שראיתי ב"חינוך" שאמונה זו היא של טיפשים וכו'?
- ב. בליקו"מ תורה ב' מביא שאין אנו יודעים להעלות איברי התפילה למקומם ולכן צריך להתקשר לצדיק שבדור שיעלה התפילה למקומה, וצ"ב, שהרי לא שמענו על עניין זה קודם ר' נחמן, וכיצד עלו התפילות למקומם קודם תורה זו בליקו"מ? וכי היו מתקשרים לצדיק שבדור פעם? זהו חידוש של ליקו"מ?
- ג. זכורני שבעבר ראיתי שיש מחלוקות בגדרי יראת שמים והדרך אליהם, ספר הברית, מסילת ישרים, רמב"ם וכו', על פי איזה שיטה הרב מדבר ב"בלבבי משכן אבנה"? ומדוע הרב הכריע כשיטה זו? ומה הפשט בדברי ליקו"מ יז שיראה אי אפשר לקבל כי אם ע"י צדיקי הדור, לכאורה ישנם עוד דרכים, והרב בפירוש לא הולך עם דרך זו אלא עם דרך של דיבור עם ה' וכו'?
- ד. הרב הביא מהגר"א שבמקום שתורה אינה כראוי צריך סמי מרפא אחרים שזה העצות שבספה"ק, היכן נמצא הגר"א הזה?

ה. אני מאוד אוהב את סדרת "דע את" ומאוד הועיל לי, אך שאני לומד למשל 'פלא יועץ' אני מקבל תמונה שהיהדות ועבודת ה' זה משהו מאוד פשוט וללא "מהלכים" ושאין מה "ללמוד" כדי לדעת כיצד לעבוד וכו', ואולי זו כוונת ר' נחמן שבעבודת ה' אין צריך חכמות כלל אף לא של עבודת ה', אין זה דבר חדש כל עניין זה של הרב? בברכה.

תשובה:

- א. נחלקו בכך רבותינו. אולם זו הכרעת חכמי האמת, ובפרט כך השריש הבעש"ט הק'.
- ב. ע"י דיבור פשוט כדבר איש אל רעהו, כלשון הרמח"ל במסילת ישרים. התמימות והפשיטות מעלה הכל.
- ג. בלבבי משכן אבנה מורכב מחלקים רבים. ויש בו צירוף של כמה דרכים. כל הדרכים אמת. אין זו הכרעה אלא חיבור וצירוף הדרכים, אחדותם.

כל חכם מדבר לפי שורשו. ור"נ מברסלב דיבר לפי שורשו.

ד. קול אליהו על אגדות הש"ס, ב"ב, נח, ע"ב. ומעלות התורה לאחי הגר"א, בשמו.

ה. וכי בתורת ר"נ מברסלב אין מהלכים בעבודה?

הדרנה לשלום בית

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,

יש מדריכים שמורים לאברכים שלא להעיר לנשותיהם כלל, אף אם עשתה שלא כהוגן (כמובן שאין המדובר בדברים אסורים ממש), ויש שמורים שיש להעיר באופן הראוי. מה דעת הרב בזה?

בכבוד רב,

תשובה:

אין דרך אחת נכונה, הכל תלוי באופי נפשו של האיש והאשה.

ניצד מפתחים רצון להשיג משהו שמעולם לא חווה

שאלה:

בחלקו הראשון של הספר, "בלבבי משכן אבנה", כותב הרב כי עם תחילת הדרך לפתח מערכת יחסים עם ה' ולהיצמד אליו, חייב להיות רצון עז וברור למטרה, ואז יש להבהיר עבור מה המשמעות של קרבה לה'.

השאלות שלי הן כפולות:

כיצד מפתחים רצון עז ורצון להשיג משהו שמעולם לא חווה, ואף אינו מבין?
האם לא היה עדיף קודם כל להבהיר מהי קרבה לאלוקים, לפחות בתיאוריה אם לא בפועל, ואז הרצון והרצון יבואו מעצמם?

תשובה:

ב' דרכים כלליות.

א. ע"י התבוננות במעלת ושלמות הדבר, ועי"ז הנפש כוספת לדבר.

ב. ע"י התבוננות מה חסר למי שלא השיג זאת, ועי"ז הפנש מרגישה חסרה. ובדקות יותר, להתבונן מה ההבדל בין מי שהשיג זאת לבין מי שלא השיג, הן מצד ההשגה, והן מצד תולדות ההשגה.

איך יתכן יש טלפונים חכמים מאושרים

שאלה:

תודה על המענה.

הסרתי את האינטרנט מהטלפון החכם.. האם זה בסדר?
ובנוסף בעלי משתמש בטלפון חכם לצורך עבודה. מה עושים במקרה כזה.

זה נורא מבבלב איך גדולים אישרו טלפונים חכמים חסומים מיוחדים.
אני כל הזמן לא שלמה עם המכשיר הזה . גם בשמיעת שעורי תורה...

תודה רבה לכם!!! האם אפשר לקבל את הקונטרס "וחי לעולם"? תודה רבה.

תשובה:

לא ידוע לי על שום גדול מפורסם שאישר זאת, אלא ועדי הרבנים אישרו זאת. ודברתי עם כמה מועד הרבנים
לענייני תקשורת, ואמרו לי שמעולם לא בדקו את המכשיר באופן אישי, אלא סומכים על "המומחים במחשוב".
ולכך לדעתי אין להיתר זה שום תוקף.

דרכים להפנים את ידיעת המוח לתוך הלב

שאלה:

לכבוד הרב,

בדרשה של הרב בפרשת עקב הרב תיאר שלוש דרכים להפנים את הידע של המוח שלנו לתוך ליבנו. א- ע"י
דעת

ב- ע"י חזרה מילולית

ג- ע"י חידוש חוזר של עובדות חוות דעתנו בלבנו.

בשתי הדרכים הראשונות היו דוגמאות אך בדרך השלישית לא היו דוגמאות
האם הרב יכול לתת דוגמא לדרך זו?

תשובה:

נצרך להיכנס ע"י כח הזוכר והשומר לאותו מקום בנפש שחוה פעם את הידע הזה, ובאותו זמן זה נקלט ברגש
אלא שנשכח, וע"י כח הזוכר והשומר האדם מצייר ומדמיין את הדבר וחוזר לאותה הרגשה.

איסור הגשמה בגילוי

שאלה:

לכבוד מו"ר שליט"א

הרב כתב לגבי מה ששאלתי בענין 'ציור' בדמיון של השכינה, ש"אין לצייר ציור כלל! זה מביא על דרך כלל להגשמה ח"ו ח"ו."

א. בשאלתי הנ"ל הנחתי, שהבעיה של 'הגשמה' שייכת רק כלפי עצמותו והאור אין סוף, אולם כלפי גילוי, מאחר שנתברר לי שהקב"ה מתגלה אלינו באופן של רגשות, שזו הרי הגשמה נוראה ביחס לא"ס, חשבת ש"לכאוף" מוכח מכאן שכלפי גילוי אין את הבעיה של ההגשמה, כי אדרבה, זו באמת המטרה, לגלות את הקב"ה באופן המוחשי והמגושם ביותר! כדי שגם בעולם הכי מרוחק נכיר אותו לפי הכלים של אותו עולם. ועתה נתברר לי טעותי, אך נעשיתי מבולבל בנקודה זו – האם כלפי גילוי יש את האיסור של ההגשמה או לאו. ברגשות אנו רואים שאין איסור, ובציור – כן.

ב. כאשר אני מצייר לעצמי שהקב"ה עומד כנגדי, למה זה לא חשיב ציור? שהרי אני מגביל אותו במקום שהוא רק כנגדי, ולכאוף זה בחינה של ציור בגילוי?

ג. מה היא ההבחנה של ציור של שם הוי"ה לנגדו, למה אין בזה החשש הנ"ל?

שוב נתבוננתי שהרב דייק לכתוב שזה מביא ע"ד כלל להגשמה, ולא שזה גופא ההגשמה, ואולי הפשט הוא ד'הגשמה' זה התפיסה שאני תופס את גילוי כעצמותו, וזה חשש שיש בעיקר בציור ממש ובעיקר בציור של צורת בן אדם על דרך כלל נתפס שהאדם שאני רואה זה הוא ולא רק גילוי, משא"כ ברגשות ובשאר ציורים. האם הבנתי נכון?

תודה רבה על כל גילוי הקב"ה שהרב מגלה בנפשותינו, ועל כל מה שהרב עוזר לנו להכיר את נפשנו משורשה העליון עד למקומה התחתון.

תשובה:

א. הגשמה עניינה תפיסת עליון רוחני דק בכלים של תפיסת תחתון עבים יותר ומגשומים יותר. כן הוא בכל מדרגה ומדרגה.

ב. הוא "מתגלה" לי במקום זה, אולם לא ח"ו שהוא נמצא במקום זה בלבד. וגם בזה באי אפשר לצייר ציור כפשוטו, אלא קביעת הדעת והלב שהוא כאן.

ג. אור א"ס "מתלבש" באותיות. וכן הוא "מתלבש" בצורת אדם, אדם קדמון. אולם יותר נכון לצייר הלבשה באותיות, מפני שבזה האדם חש שהדבר מופשט. אולם כאשר האדם מצייר צורת אדם, כיוון שגם הוא עצמו צורת אדם, יכול לבוא מזה ח"ו תקלה גדולה. והבנת נכון.

אולי כבר הגיע הזמן של חזרת הנבואה

שאלה:

הרי מאז הרב קוק עבר כבר מאה שנה, ועכשיו אנחנו כבר הרבה יותר קרובים לגאולה, אז אולי כבר הגיע הזמן של חזרת הנבואה?

תשובה:

הלואי!!!

שאלות בתורת הרש"ש

שאלה:

לכבוד הרב הגאון האמיתי,

שלום לרב ורפואה שלימה להרב.

בלומדי עם חברותא הקדמת רחובות הנהר הקשה לי מאד עניין עמידת א"ק ואבי"ע דעובי בסדר עמידתם בהשתלשלות העולמות.

כידוע מהקד' רחובות הנהר שמוכח מלשון הרב בדרוש הדעת שישנם אבי"ע דעובי שהם נקודות 2 3 4 5, נוספים לא"ק ואבי"ע המוזכרים ברוב דרושי הרב. אך עניינם שבכולם יש עולם נקודים שנשבר בהם ז"ת והתקיים להם הג"ר.

שתי דרכים להבין עמידתם דא"ק ואבי"ע 5 פעמים:

א. כולם מעין חלוקה פנימית בתוך א"ק טך באמת יש א"ק אחד (וכך ביאר בספר כצאת השמש)

ב. כולם ממש נפרדים זה מזה ואכן יש בסדר ההשתלשלות 5 א"ק ואבי"ע.

ומעתה באתי שואל בפני כבודו (אחרי נסיונות סברה מצדי כפי שלימדנו הרב לעשות), עיגולים דא"ק ואבי"ע הכולל תופסים את מירב החלל וכל תוספת של א"ק ואבי"ע נוספים יגרום לכך שבחינת העיגולים תחצה ותנסור דרך גופי הא"ק השונים וזה לכאורה ליתא.

או אם נפרש שמעיני א"ק אחד יוצאת הארת הנקודים לכל שאר הנקודים (וממילא בדרך זו יש רק 5 נקודות ו 5 אבי"ע אבל רק א"ק אחד) זה גם ליתא שהרי הארת העינים היוצאת מא"ק תאלץ לחצות גוף (או יושר) דנקודה 1 כדי להגיע לנקודה 2 3 4 5 וזה שולל את אפשרות קיום נקודות 2 3 4 5. יעזרנו רבינו.

תשובה:

כל תפיסת תורת הרש"ש, תפיסת א"ק, והוא תפיסת "אחד", כנגד כתר, כנגד קוצו של יו"ד. ולכך בעומק אין שום אפשרות לתפוס שיש ה' א"ק כפשוטו, אלא הם רובדים באותו א"ק עצמו. וכן כל ההתפרטות הרבה נגלית בתורת הרש"ש, ובפרט בתורת תלמידו, התורת חכם, אינו התפרטות כפשוטו, אלא בבחינת ז' קני מנורה, שהיא מקשה אחת. והוא כדוגמת ז' נקבי הגולגולת שהם נקבים של גולגולת אחת. ולכך אין שום ספק שהכל הויה אחת, וכל ה' א"ק היינו בחינות בא"ק עצמו בלבד.

העבודות והגאולה האחרונה

שאלה:

האם נכון שהעם היהודי שוב ישתעבד כפי שהיה במצרים?
אם כן, איזו עבודות? מה גם המקורות לכך? תודה.

תשובה:

במצרים היינו בגלות אצל המצריים, והיו שם ערב רב. עכשיו אנו בגלות אצל הערב רב עצמם, וזה גופא העבודות והשעבוד, שעבוד להנהגה של ערב רב. כך כתב הגר"א. עיין בספר התקופה בסערת אליהו.

ערב רב שבנפש

שאלה:

(א) האם הערב רב שבנפש (שהוא הניצוץ ערב רב בנפש) נמצא בחלק הרע גמור של הנפש שהוא למטה מהנפש הבהמית או שנמצא בתוך הקליפת נגה בתוך הנפש הבהמית שהוא מעורב טוב עם רע?

(ב) מהו התכונות של הערב רב בנפש ומהו התכונות של הרע גמור בהנפש?

(ג) לעת"ל וכן בעוה"ב כשהחלקים של הערב רב בתוך הנפש יתבטלו ונמצא שחלק הישראל נשאר וחלק הע"ר יתבטל, האם זה אומרת שלעת"ל אלו שהיו מזוככים יותר יש להם יותר הויה ואלו שחלק הע"ר שולט על נפשם (כיון שלא ניתקו את עצמם משער הנון דטומאה) הם יהיו קיימים במיעוט יותר כיון שיש רק חלק מועט בנפשם של ישראל?

(ד) האם בתחילה יתבטל הערב רב (ביטול מדינת ישראל) ורק אח"כ יש מלחמת גוג ומגוג?

(ה) מהו ההגדרה שהרב אמר ש"הערב רב כולל נפשות עמלק וישראל יחד", הא ערב רב הם הגרועים שבעמלק (או להיפוך שהעמלקים הם הגרועים בתוך הערב רב) וה"ישראל" של הערב רב אינם באמת נשמות ישראל אלא נפשות הגויים האלו של ערב רבעמלק וא"כ מה הכוונה שהערב רב כולל ישראל ועמלק יחד.

ו) נשמת ערב רב בתוך גוף של ישראל הוא ערב רב, וא"כ נמצא שלהלכה יש לו דין של ישראל אמנם בפנימיות הוא ערב רב, כיצד יתכן זאת, כיצד יתכן שיש מציאות פנימיות שסותרת לגמרי את המציאות ההלכתית?

תשובה:

א. מערב יחד הכל, נפש אלוקית, נגה, וג' קליפות טמאות, ומקביל לכולם יחד. ערב רב ה' מינים, וסימנך נג"ע ר"ע, כנודע. נגע - היפוך ענג. רע - היפוך טוב. קדושה היפוכה רע. נגה היפוכה נגע.

ב. ערב רב, תערובת, הכל מערוב. הרע, כל רע יש לו תכונה לפי מהותו.

ג. כן!

ד. כבר עכשיו אנו בתוך מלחמת גוג ומגוג! זו מלחמה עם הערב רב.

ה. ערב רב, תערובת מן הכל, ובכל ערב רב יש חלק של נשמה מישראל. ולכך יש לו לפעמים דין ישראל, אם נולד מאם ישראלית, כי גם בתוך נפשו יש חלק ישראל, ולכך דינו כישראל, גופו מישראלית, ונפשו חלקה ישראל.

ו. כנ"ל אות ה', יש בו חלק של נשמת ישראל.

עבודת אחרית הימים

שאלה:

א. שלו' לכבוד מורי ורבי שליט"א. מה היה כוונת הרב בתשובה 13675 שהאדם יכול לראות בהירות בתקופתנו ע"ע ראיית ההפכים של כל דבר, זה נראה כדבר מאד מופשט, האם אפשר ליתן דוגמאות לזה כיצד האדם יכול לראות היפוכים בכל דבר?

ב. אני מבין שזהו הכניסה לשער הנו"ן דקדושה הוא הכניסה הרדל"א, אבל א"כ נמצא שהכניסה לשם תלוי בכח שכלי של ראיית דבר והפכו שהוא כח אינטלקטי ושכלי אבל איך כח זה מביא האדם לקדושה, ואיך זה מעורר הלב ליותר דביקות בה'. (ג) האם ראיית דבר והפכו, סוד ההפכים, ודעת המתהפכת הוא אותו דבר.

ג. האם יש מקור שראיית דבר והפכו הוא הכניסה לשער הנו"ן דקדושה-רדל"א.

ד. הרב אמר שרק ע"י שער הנו"ן דקדושה יכולים להלחם ע"י שער הנו"ן דטומאה, והשער הנו"ן דקדושה הוא או אמונה פשוטה או פשיטות או תמימות או כלילת הפכים, השאלה הוא שלכאורה מצינו שיש בנ"א שהם חזקים מאד בכוחות אלו של אמונה פשוטה ותמימות ואפ"ה הם דבוקים במכשיר חכם ואינטרנט (או לצורך תורה או לצורך קירוב או אפי' אם אין משתמשים בזה לצורך קדושה רק יש להם טבע של תמימות ואמונה ואינם מבינים למה יש להם לפרוש מזה אם הם מקבלים כ"כ תורה ממקור זה) וא"כ לכאורה יותר נכון שרק ע"י מסירות נפש

לעשיית רצון ה' יכולים ללחום בזה (אמנם רוב בנ"א אינם מבינים כלל למה זה הרצון ה' מאיתנו, כיון שהם רואים אדרבה שזהו גופא רצון ה' להשתמש באינטרנט לצורך ד"ת וקירוב וכו') ועכ"פ לכאורה רק ע"י מסירות נפש יכולים להגיע לשער הנו"ן דקדושה אבל ע"י אמונה פשוטה או תמימות לכאורה זאת אינו די להם ללחום על כלי הזה, אדרבה ע"י תמימותם הם נופלים כיון שאינם מבינים את הבעיית בכלל, אין להם את הדקות להרגיש איך שכלי זה הוא טמא בעצם ובפרט אם מקבלים כ"כ תורה מכלי הזה, וא"כ האם אפשר להרב להרחיב בדבר הזה ולבאר מה הכוונה שע"י אמונה פשוטה או תמימות או ראיית דבר והפכו מגיעים לשער הנו"ן דקדושה הא

לכאורה העצה היחידה היא רק מסירות נפש לעשיית רצון ה' (וגם להסביר לאחרים איך שזה רצון ה' מאיתנו ואז הם יכולים להבין בדעתם באופן שכלי ואח"כ להשיב זאת אל לבם ואח"כ למסור נפש בפועל לרצון ה').
ה. האם הדור הזה בודאי יקבל משיח כיון שאנו הדור האחרון או שח"ו שייך עוד חורבן כמו שאירע לאירופה שכבר הרב מרמז לאחרונה שעדיין יש אפשרות לזה ח"ו.

- ו. האם יחידים בהדור שמוסרים נפש לעשיית הרצון ה' יכול להביא את הגאולה לכל העולם ולזכות את כל ישראל להגאולה.
- ז. לאחרונה אמר הרב שמישיח כבר חלקים הרבה של היסורין שמתבאר בפסיקתא (בזיונות, בית אסורין, רדיפות של הריגה) האם זה קאי על ר' אליעזר ברנלד?
- ח. גם לאחרונה אמר הרב שהגזירה של מ"ה ימים במדבר בסוף עקבתא דמשיחא לאו דוקא הכוונה לנסיון פיזי אלא יכול להתקיים באופן רוחני ושזה היה הסוד של מ"ה צדיקים שעלו נשמתם במירון, האם הכוונה שזה היה הקיום בעולם הרוחני של נבואה הנ"ל גבי המ"ה ימים במדבר וא"כ אנו נמצאים בתוך התהליך של המ"ה ימים במדבר באופן רוחני?
- ט. הרב אמר שככל שמתקרבים למשיח אז האורו של משיח מאיר יותר עם כל הצרות בחיצוניות, השאלה הוא שלאחרונה אני מרגיש הרבה חושך, הן מצד מה שנעשה בעולם והן בנפש, ואני מרגיש שיש בזה עצבות דקדושה אמנם כיון שהנפש שלי אינו מאוזן אז העצבות דקדושה והחושך שאני מרגיש ג"כ מביא אותי לעצבות ומרת רוח, "קשת רוח אנכי", וא"כ השאלה הוא שאני לא חש את אורו של משיח, אני רק יודע מזה באופן מופשט ויש לי רק אמונה יבישה בזה אבל אני מרגיש אותו וא"כ איך יכולים להרגיש את אורו של משיח בימים אלו ואיך שהוא מתחדד יותר?

תשובה:

- א. לראות בכל דבר את חלקי ה"טוב" שבו, ואת חלקי ה"רע" שבו. וכן לראות בשכל דבר מהו חלקי ה"שכל" שבו, ומהו חלקי ה"חוק" שבו.
  - ב. השכל הוא אחד מאפשרויות הכניסה, אולם מתגלה בכל הקומה, ברצונות הפוכים, במידות הפוכות, ועוד.
  - לא. בראיית ההפכים רואים חלקי הדבר, חלק כך וחלק כך, דעת המתהפכת רואה הפכויות באותו דבר עצמו.
  - ג. מה שייך מקור, זהו מהות הרדל"א, התראות של דברים שונים ומתהפכים, כמו שביאר בלשון ברורה הרמח"ל בקל"ח פתחי חכמה.
  - ד. או שזהו אור מקיף, או שזהו אור חלקי. אם יש אמונה ותמימות ופשיטות בהכרח דבוק בשער הנו"ן דקדושה. אלא שיתכן שלא בקע "לנפש" הבהמית. ולכך נצרך אף מסירות "נפש", כדברך.
  - ה. ב' הצדדים אפשריים, והשי"ת יחוס ויביא משיחו עתה ברחמים.
- ו. זהו אתערותא דלתתא, אולם עתה אנו כבר במדרגת למעני למעני אעשה.

ז. אינני עונה על שאלות מסוג זה. כבר בקשתי פעמים רבות לא לשאול על שמות של אנשים.

ח. כן! זהו ביטול צורת אדם, ועתה עיקר האור הוא הארת "קו", שלמעלה מאדם, מא"ק.

ט. להתחבר לפשיטות, ולאין עוד מלבדו כפשוטו, והוא אור שלמעלה מן העולם, למעלה מכל טומאה. ויותר קל לחוש אותו למי שנתנתק מן העולם.

אהבת חנם ומתנת חנם

שאלה:

- א) מה המקור בחז"ל למושג "אהבת חנם"?
- ב) האם הפירוש של אהבת חנם הוא לאהוב הזולת למעלה מטעם ודעת באהבה שאינו הגיוני או הכוונה להרגיש שכולנו אחד?
- ג) מהו הכוונה של דברי הרב שאהבת חנם הוא דבר בלתי-שכלי, האנו מצווים לאהוב כל ישראל מחמת שכולנו נשמה אחת?
- ד) האם ע"פ שכל הגיוני אין היד ימין שלנו אוהב את היד השמאל שלנו?
- ה) מה הראי' ממתנת חנם של צדיקים לכולנו, הא יש שכר ועונש וא"כ מה המושג הזו של מתנם חנם?
- ו) הרב אמר שכמו שיש מושג של מתנם חנם לצדיקים כמו כן יש מתנת חנם לכולנו וזהו דברי הגמ' בנים אתם לה', אפי' בזמן שאין עושים רצונו של מקום נקראים בני הם. נכון שכולנו בנים אתם לה' אבל מה השייכות בין מתנת חנם לבנים אתם לה', הא כשעושים מצוות ונעשים צדיקים לעולם מקבלים מה' רק בבחי' מתנת חנם אבל רשעים שעושים עבירות אינם יכולים לקבל מתנת חנם! רק צדיקים מקבלים ממתת חנם!
- ז) מה הכוונה שהבית המקדש בשמים לא היה חרב, הא הקב"ה עזב אותו בשעת החורבן ג"כ בשמים וא"כ לכאורה גם הבהמ"ק בשמים היה נחרב באותו שעה.

תשובה:

- א. לא ידוע לי מקור מפורש. אולם המהות אהבה במדרגת חן, חנם.
- ב. כן. וע"י אהבה זו דבקים באחד. אהבה כלי לאחד.
- ג. זו מצוה ששורשה למעלה מן השכל, כי בשכל האנושי אפשר להבין שכולנו אחד, אולם אנו נמצאים בעולם הנפרדות, והשכל נשאר "מקיף" ואינו יכול להכניס השכלה זו להרגשה. ולכך במדרגת שכל הנכנס לפנימי, זהו למעלה מטעם ודעת שכלי.
- ד. במקרה זה, זהו גוף אחד, ולכך נתפס אף בשכל אנושי ובהרגשה. אולם שורשי הנשמות שהם אחד, זהו אחדות בעולם הנשמות, אולם אינו מורגש בגופים, כי הם גופים מחולקים.

- ה. שורש מתנת חנם, בהנהגת היחוד שלמעלה משכר ועונש, כמו שהרחיב הרמח"ל בדעת תבונות.
- ו. גדולה אהבה שמקלקלת את השורה, כדרך אב שנותן אף לבנו שחטא כנגדו. וכמ"ש ר' ישראל מסלאנט, שזהו מתגלה אף באדם "בכוחות הכהים" בנפשו.
- ז. נעזב החיבור של התחתון לעליון, ולא העליון עצמו.

שאלות במאמר הקיווי לרמח"ל

שאלה:

שלום לכבוד הרב,

אני לומד מזה זמן את מאמר הקיווי לרמח"ל, אליו נחשפתי לאחר שהרב כתב בתשובה עבורי על 'קו התקוה', נושא שאני מבקש להרחיב אודותיו.

למרות שלמדתי אותו מספר פעמים, ככל הנראה מפני שחסרות לי הקדמות בתורת הרמח"ל/הקבלה, ישנם חלקים במאמר שאיני מצליח להבין. אשמח אם הרב יבאר לי אותם:

א. מה כוונת הרמח"ל בשמות יהו-ה ואלוקים במאמר זה? הוא חוזר שוב ושוב על שני השמות ואיני מבין מה הוא בא להדגיש בכל אחד מהשמות. בפרט שם יהו-ה, אשמח להבהרה שתשפוך אור על המאמר כולו ותהפוך אותו לברור יותר עבורי.

ב. הרב כותב - השכינה יצאה מתחילה בלתי מושלמת. מה כוונת הדברים, ואשמח אף להבהרה מצד הרב במושג שכינה.

ג. הרמח"ל מביא במאמר את הפסוק 'תקוות עניים תאבד לעד'. כיצד הדבר יתכן, שהרי קו התקווה בוקע, ובפרט שלא ברור למה ראה הרמח"ל להביא את הפסוק דווקא במאמר זה?

ד. סוד ההתפשטות/קו המשפט/עיגול - מהם?

ה. מתוך דברי הרמח"ל מבואר שאמונה היא תקוה היא יראה, למרות שאנחנו רגילים לראות בשלושת המושגים האלו מושגים בפני עצמם. האם אני צודק בהבנתי? האם יש לחדד בה משהו?

תודה ושבת שלום!

תשובה:

- א. הוי"ה - שלמות. שם אלקים - מקום החסר. והשלמת החסר מן השלם, השלמת אלקים מן הוי"ה.
- ב. שכינה גילוי אלוקתו בעולמו. בלתי שלמה, בלתי מגלה בשלמות את אמיתת הויתו ית'.
- ג. עכישו התקוה אינה שלמה ולכך נראה ח"ו שתקות עניים תאבד לעד ח"ו. אולם אינו כן באמת, כמ"ש שם, תקות עניים תאבד לעד - זה אי אפשר, והיינו שלא יהא כן. ועיין רבינו בחיי (וזאת הברכה, לג, ו, ד"ה ויהי מתיו).

ד. עיגול, גילוי כללי, סתום. קו, גילוי מפורט. ובלשון הפתחי שערים, עיגול - השגחה כללית, קו - השגחה פרטית.

ה. ירא מן העליון. יראת העונש, שלא יחסר לו שפעו. יראת הרוממות, שמכיר שהוא עליון ממנו. יראת הבושת, בוש לקבל ממנו. וכל זה בנוי על ה"קו" שמשפיע מן העליון לתחתון. אמונה - מאמין שכל שפעו מן העליון, והקו מקוה לקבל שפעו מן העליון.

מנוחה ושלמות

שאלה:

איך האדם יגיע למנוחה ושלמות, אם תמיד האדם נמצא בכוח, ונפשו אין לה סוף, והתורה שהוא רוצה ללמוד אין לה סוף, הרי שתמיד יש חסר, ואין השלמה וסיום?

תשובה:

כמו שבמהלכי ה"זמן", יש ששת ימי מעשה, תנועה, ויש שבת קודש, מנוחה. כן הוא במהלכי ה"נפש", רצוא ושוב. מחד דבקות בא"ס ב"ה, ושם יש מנוחה. ומאידך תנועה מתמדת. וכך חוזר חלילה ברצוא ושוב, מנוחה בא"ס, ותנועה.

חלקי האמת והשקר שבחיסונים

שאלה:

כבוד הרב לאי"ט,
פה באמריקה (שמעתי שכן הוא בא"י אבל פה אני רואה בעיני) ידוע שהצד שהם נגד החיסון (רובם נגד כל חיסון, לא רק החיסון לקרוונה) משתמשים בשקר לטובת שיטתם. מזייפים חתימות ידי גדולים וכו' וכו'. אמרתי לאחד הצדיקים שלכאורה הם חשודים לשקר, והוא אמר לי לא שהם חשודים לשקר אלא הם מוחזקים לשקר. עוד אמר שאומרים שיש להם ראיות חזקות נגד רובם ככולם של הרופאים פה שאומרים שהחיסון הוא דבר טוב (בפרט להמסוכנים), אבל אם יש להם ראיות של אמת למה הם משקרים כל כך? ואין להאריך בדברים ידועים. רציתי לשאול: למה הם באמת סוברים שצריכים לשקר בדבר? האם זה קשור בבלבול הדעות של התקופה? יש"כ.

תשובה:

מדוע יש לעסוק בכל חלקי השקר שבעולם ולברר מדוע משקרים אם לאו. הזמן קצר והמלאכה מרובה ועלינו לברר את חלקינו. אם הנך מוצא טעם וסיבה לברר זאת, נא לכתוב, ואשתדל להתבונן בל"נ. כי בלאו הכי מאוד קשה לברר מה הם חלקי האמת ומה הם חלקי השקר.

לית מחשבה תפיסא ביה כלל

שאלה:

מצד אחד אין מחשבה תפיסא ביה כלל, מצד שני אנחנו כן מייחסים דברים אל השם, כמו הגדול הגיבור והנורא וכן עשיית נחת רוח לו יתברך, הרי שיש איזשהו תפיסא, מה ההסבר בכל הענין העמוק הזה, וכן זה שאנחנו עושים נחת רוח לבורא בעשיית רצונו האם זה כפשוטו ממש?

תשובה:

את אמיתת הויתו, ובה אין לנו שום השגה, וכל מה שידענו שהוא אמיתת ההויה, והכל הוה ממנו. ומאמיתת הויתו זו נתגלה גילוי ראשון הנקרא אור אין סוף. וגם בו זולת שהוא אין סוף לא ידענו (עיין מילון ערכים בקבלה, ערך א"ס). ובו כלול הכל, אולם אין לנו השגה בכך.

למטה מכך, נשתלשל ונגלה מידותיו ית', והוא כביכול "נתלבש" במידות אלו, כמ"ש בפתח אליהו. ואלו "לבושיו". ושורש הלבושים, "רצון", ובו נאמר נחת רוח שנעשה "רצוני".

תפילה וחיזוק לרפואת חולת קורונה

שאלה:

שלום לכבוד הרב אחותי נמצאת בטיפול נמרץ נדבקה בקורונה וקשה לה לנשום אין הרב יכול לברך אותה. ומה הרב ממליץ לעשות ולהתחזק? ואם אפשר לברך גם את בתי לרפואה שלמה.

תודה רבה.

תשובה:

יש להתחזק בסגולת הנפש החיים הנודעת, וכן במידת **ההשתנות**.

רפואה שלמה ומהירה!!!

בשורות טובות בקרוב ממש אכי"ר.

נפש וחוסר חומרים במוח

שאלה:

בספרים הרב מבאר את קומת הנפש עד העומק לכל רבדיה, אני לוקח כדורים פסיכיאטריים מסיבות שונות ששורשם חוסר בחומר מסוים במוח וכדומה, אני רוצה להבין איפה כל זה נמצא בקומת הנפש, האם למשל מחסור בחומרים במוח שגורמות לחוסר איזון בנפש וכדומה הוא רק הגלד החיצוני בנפש?

תשובה:

פעמים הנפש משפיעה על הגוף, ופעמים הגוף משפיע על הנפש. רמת השפעת הגוף על הנפש משתנה, פעמים ההשפעה רק על הגלד החיצוני ממש, ופעמים זה בוקע יותר ויותר, כי כבר אמרו חז"ל, נפש שיתופא דגופא.

קורונה חיסונים ושאלות בפנימיות

שאלה:

שאלה א- מאז שנדבקתי בקורונה אני בקושי לומד ועייף וחלש ולא יכול ללכת למקווה וממש התרחקתי כביכול וקשה לי להאמין שזה מה שהבורא רוצה שאני לא ידבק בו מה החיזוק שהרב יכול לתת לי?

שאלה ב -האם יש לרב המלצה רפואית כיצד להתרפאות מתופעות שאחרי הקורונה כגון עייפות חולשה כאבי שרירים קשיי נשימה וכו'?

שאלה ג- האם לקחת חיסון למחלימים נדבקתי כבר שלוש פעמים וזה אומר שהמערכת חיסונית שלי חלשה מאד ואני חושש שאולי החיסון יזיק ומאיך להדבק פעם רביעית עלולות להיות בעיה אחרי כזה הרבה פעמים ואני כבר מרוסק לחתיכות.

שאלה ד- האם זה נכון שצריך כול חצי שנה חיסון ואם כן האם זה עלול להזיק?

שאלה ה- האם זה נכון כול הסיפורים שהקורונה הייתה מתוכננת ואם לא מה המניע והסיבה לחשוב כך(אני כמעט בטוח שזה הזיות והלוואי שכן)

שאלה ו - האם הפשט במה שכתוב בהשמטות הזוהר דף רנד שיש תחתנו שבע ארצות זה כפשוטו ואם לא אז מה הפשט?

שאלה ז-האם זה נכון השמועה החסידות שמשנה רבינו הוא צדיק האמת ולאחריו הרשב"י ולאחריו האר"י ולאחריו הבעל שם טוב ולאחריו רבי נחמן האחרון זה המשיח שכלול מכולם דהיינו שדברים רבי נחמן ועומק החסידות הם הקדמה לדברי האריז"ל ונכללים בהם ודברים הארי הקדמה לדברי רשב"י ונכללים בהם ורשב"י

הקדמה לתורת משה ונכללים בהם ודברים המשיח כלול מכולם והקדמה לכולם? ואם לאו אז מה הכרונולוגיה פה?

שאלה ח- האם זה נכון שיש משיח אחד שהוא גם משיח בן יוסף וגם משיח בן דוד וגם משיח שילה או שהם נפרדים?

שאלה ט- מה הפשט במושג צמצום שמאידך פירושו כינוס וריכוז הנמצא כלפי פנים כדרך קמצא דלבושא מיניה וביה ומאידך פירוש סילוק וההעדר כדי שיהיה כלי ריק וחלל פנוי לקבל הבחינה ההפוכה ממנו המשלימתו כדרך הקו המשלים לחלל. והאם זה קשור לכך שיש בכלי שתי בחינות דופני הכלי הדחוסים וחלל הכלי הריק הפנוי? (וזה קשור לשאלה יב)-

שאלה י- מבואר בדברי הארי שקודם היה אור אין סוף ואז נוצר חלל וקשיא לי שהרי קיימא לן שבחינת ערב וההעדר קדם ליום כדאיתא בברשית א פסוק ה ובברכת מעריב שחושך הוא מעל האור וקדם לו בסדר הבריאה וכיצד אמרינן שהאור קדם. והאם התירוץ שהלילה קדם ליום הוא רק מבחינת המקבל כיצד הוא תופס להמשפיע דהיינו מבחינת החלל שהקו נכנס בו והוא היה קודם הקו דייקא ולא קודם האור המשפיע הבלתי מוגבל עצמו וזה בחינת עולם הבריאה ששם נאמר בורא חושך שהוא קדם לאור ורק שם שייך נברא שמב"יע מחקרי עולם הפירוד שיש בחינת כלי נפרד משא"כ מבחינת המשפיע עצמו שהוא האור הסובב שאין שם נבראים מקבלים אזי האור קדם לחושך וזה בחינת אצילות שלפני הבריאה ששם איהו וגרמוהי חד ואין שם כלים ונבראים (וכול זה מבחינת תפיסת הנברא את סדר מהלכי הבריאה אחרי שכבר העולמות נאצלו כמובן) ומה עוד יש לרב להוסיף?

שאלה יא- האם לבוש פירושו כלי שהאור מלובש בו וניגלה על ידו או שזה בחינה ממוצעת בין האור לכלי כמו הצלם וכיצד צימצום קשור ללבוש?

שאלה יב- כיצד מיושב שמאידך אור אין סוף פירוש לא נודע ואינו נראה וצימצום פירושו דבר מוגבל הנראה ומאידך צימצום פירושו סילוק הדעת כמו בחינת בהמה וביטול פירושו העדר דעת שאינו נודע ואילו האור שמאיר בכלי הוא אור הדעת הנודע וזה קשור לשאלה ט

שאלה יג- בביאור דברי רבי נתן שבחושן משפט חלק ב פיקדון ד כתב שאור זה הדעת והמוחין וצימצום זה בחינת בהמה והעדר דעת ואילו בהלכות חזקת קרקעות ה כתב שכוח המושך זה בחינת שם מ"ה בחינת הנשמה והידיעה בחינת הארץ ששם העפר שיש כוח המושך בארץ וכוח המכריח זה בחינת צימצום. הלא צימצום זה בחינת עפר וצימצום זה העדר דעת?

שאלה יד- יש יסוד שכול המידות הרעות באים מה ד יסודות ומאידך מבואר גם שהמידות רעות והתאוות באים מה ז' מידות נפולות כגון כעס מהגבורה והרי כעס בא מיסוד האש?

שאלה טו- האם זה שאמרינן שהאור אין סוף הוא תכלית הטוב להיטיב אין זה הגבלה בשבילו שתפיסה של דבר טוב זה הגדרת מציאות בדבר?

שאלה טז- האם העולם יכל להיבראות בציור אחר?

שאלה יז- מה הפירוש הכי עמוק למושג רשימו שהוא היולי? ולאיזה ספירה היולי שייך אם לכתר הרי הרמחל שהרשימו זה מלכות ואם מלכות הארי אומר שהיולי זה זה בכתר או שיש חלוק בין היולי לרשימו למלכות?

תשובה:

א. קורונה מלשון קור. זהו זמן לקנות קור רוח, שקט פנימי. מצד אחד נחסר חלק רוחני כדברייך, אולם מהצד השני זהו זמן נפלא לקנות שקט פנימי.

ב. קורונה קור פנימי, כנ"ל. ולכך שורש התיקון קנין קור רוח ושקט, ויתר על כן קנין ההויה שבנפש, ונתבאר בהרחבה בסדרת דע את הויתך. וכח זה הוא זה לעומת זה של הקורונה, והוא רפואתו השלמה.

ג. אין צורך.

ד. ראוי להמתין.

ה. אין שום נפק"מ, זה ממחשבת הא"ס ב"ה, ומה הנפק"מ באיזה הלבשה זה בא.

ו. לא. זהו שבע מדרגות. לארץ יש שבע שמות, כמ"ש בספר יצירה. וזהו שבע ארצות, שבע שמות, שבע מדרגות.

ז. זוהי תפיסה אחת, אולם יש מבטים נוספים.

ח. נפרדים, שכלולים בפנימיות.

ט. קו ימין, כניסה לתוך עצמו. קו שמאל, חלל. כן.

י. כן.

יא. לבוש, ביטול תחתון לעליון. צלם, מוחין, המשכת עליון לתחתון. בלבוש מושג האור העליון בצמצום לתחתון.

יב. צמצום ביחס לאור א"ס, שהוא בלתי גבולי, הצמצום גבול. אול סביחס לאור התחתון, דעת, הצמצום ביטול הדעת.

יג. יש את הצמצום עצמו שהוא העדר דעת, ויש את הצמצום שתובע את אור הקו שיכנס לתוכו, שהוא בחינת כח המושך שהצמצום תובע שהקו יכנס לתוכו כנקבה שתובעת הזכר.

יד. הם ארבע שנחלקים לז'.

טו. נכון. אולם יש י' ספירות הגנוזות בא"ס, ועל ספירת חסד שבו אמרינן כך.

טז. כהגדרה כוללת כן, אולם בדקות יש בזה כניסה לשאלת מה לפנים.

יז. עיין מילון ערכים בקבלה, ערך רשימו.

זהו מלכות של עולם עליון שהופך להיות כתר של תחתון.

אינטרנט וכיבוד הורים

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א.

אשר מחזקנו ומחסננו בפני התופעות הטכנולוגיות המסכנות את עתידנו ועתיד עם ישראל!!

רציתי לשאול, אני אברך כולל ברוך ה', משפחת רעייתי נגועה עד מאוד בנגע הסמארטפון והאינטרנט, חמי וחמותי אנשים יראי שמים, בעלי תשובה, שהגיעו מעולם הסחי והמאוס ועזבו אותו לתורת מים חיים, כך שפחות מבינים הם את סכנת האינטרנט, כי "מה יש בעולם החילוני המאוס, שצריך לפחד שיפלו אליו" זה צרכי פרנסתם וכו' וכו'.

לפני זמן מה בחסדי ה' הם עברו ממכשיר פרוץ למוגן,

שאלתי, מה אשתי אמורה לעשות, כי חוששים אנו מלעבור על "כיבוד הורים"?
ומה בקשר לכניסה לביתי, האם יכול אני לבקש ממנה לא להוציאו בביתי, או שזו חוצפה, בעיקר חששי מפני חינוך הילדים, כיצד אמור אני לנהוג באופן שלא לעשות מחלוקת במשפחה?

אנא יורנו רבינו מה היא הדרך הנכונה בכגון דא, אודה מאוד אם יהיה בהרחבה.

בברכה.

תשובה:

אלו שאלות עדינות שנצרך חכמת חיים וסייעתא דשמיא בכל מקרה ומקרה לגופו איך לפעול.

באופן כללי אין חיוב כיבוד במקום איסור. אולם יש להיזהר בכבודם עד כמה שניתן מבלי לפגוע באיסור שימוש במכשירים אלו.

ככלל כדאי לשמור מרחק מן המשפחה ושישאר קשר קל בלבד, ולבנות חיים עצמאיים יותר.

נפש האדם

שאלה:

אני מבין שבנפש האדם יש רובד שיש בה מכונה משותף בין כל הנפשות ויש רובד שבה כל אדם הוא יחידה לעצמה, האם הבנתי נכון, ואם כן איפה שתי הרובדים נמצאים בקומת הנפש?

תשובה:

לפיכך נברא האדם "יחיד", וזהו ביחידה. ומשם משתלשל יחידות לכל אחד ואחד. למעלה מכך היחידה קשורה בשכינה, ושם כולם כלולים כאחד.

איש ואשה וצירופם

שאלה:

יש שתי דעות בגמרא מהיכן נבראה האשה האם מדו פרצופין או מהזנב, מה זה מלמד למעשה בעומק בקומת הנפש של האיש והאשה וצירופם?

תשובה:

זנב - קצה אחרון. ראש - התחלה. יש חיבור מצד תפיסה תחתונה, שהאשה היא הקצה של הבעל, אשתך בירכתי ביתך, בחינת "כלי" ו"חומה" לאיש, דיינו שמצילות אותנו מן החטא - חומה. ואין אשה אלא לבנים - כלי. ויש חיבור מצד תפיסה עליונה, ראש, ובזה איש ואשה "שותפים", שווה בשווה, בקומתם, בחינת רעים אהובים.

שלמות ללא אשה

שאלה:

האם אדם לא יכול להרגיש שלמות בנפשו בלי שיהיה לו אשה?

תשובה:

זו מדרגת משה, וכן אצל כל אדם אם זכה לבקוע ולהגיע לבחינת משה שבנפשו, כמ"ש הגמ' משה שפיר קאמרת, וכמ"ש הרמב"ם שכל אדם יכול להיות כמשה, והיינו בקיעה למדרגת משה הפרטי שבנפשו.

לימוד נפש האדם

שאלה:

האם לימוד נפש האדם הוא אין סופי?

תשובה:

כן. כל דבר בבריאה כן הוא, כי הכל נברא בחכמתו האין סופית של הבורא.

סדר ואי סדר בנפש

שאלה:

שלום כבוד הרב, אני מאוד מסודרת, אצלי כל דבר ממויין למקום שלו במקום שלו. לדוגמא - במקרר שלי יש כותרת לכל מדף ומדף, ("פירות וירקות", "ביצים", "שתיה", "קטניות", "דגנים" מוצרי חלב" מוצרי אפיה" "כללי" וכו') ובמדף הקטניות למשל, כל סוג קטנית ממוקם בצנצנת נפרדת וגם על הצנצנות יש כותרות "אפונה יבשה", "עדשים כתומות" וכו'. כנ"ל בצנצנות הדגנים ("אורז מלא", "סולת", "כוסמת" "חיטה" וכו'). וגם בכל צנצנות התבלינים. "פפריקה מתוקה" "כורכום" וכו'. ובשאר הבית גם כן דברים ממויינים לקופסאות נפרדות, ומדפים, אבל שם זה בלי כותרות. הכותרות זה רק במקרר.

יש לי ממש ישוב הדעת כשהכל ככה מסודר.

האם יש עם ההנהגה הזו בעיה מסויימת?

או שמא זה פשוט הנהגת סדר בדרגות גבוהות?

תודה רבה!!!!

תשובה:

כל דבר נצרך לכלול הדבר והיפוכו. ואם לאו, זהו קצה אחד, צד אחד של המטבע.

ולפיכך מצד החסד ישובח מאוד מאוד מאוד, אולם מאידך נצרך גמישות בנפש של אי סדר, ועי"ז האדם יכול לקבל את סביבותיו גם אם הם בלתי מסודרים כמותו. ויתר על כן לקבל הנהגת הבורא, שפעמים רבות הסדר בהנהגתו נעלם ונראה כאי סדר.

קנאה

שאלה:

יש משהו שאני מקנא באנשים אחרים והיא כואבת לי כמו מחט ללב, השאלה שלי א. מה השורש של קנאה בעומק? ב. אני מרגיע את עצמי שגם לי יהיה את אותו דבר בעתיד, האם זה הדרך הנכונה?

תשובה:

א. אי הסכמה להיות שפל ביחס לזולתו. אולם זה לא אי הסכמה בעצם לשפלות, אלא אי הסכמה ביחס לזולתו. ונחלק לשנים, קנאה דתיקון, בחינת קנאת סופרים תרבה חכמה, רוצה אף הוא לעלות. קנאה דקלקול, רוצה להוריד ולהשפיל זולתו.

ב. אין זו הדרך. נצרך הסכמה לחלקו, שמח בחלקו, וזה מתוך חיבור פנימי לחלקו.

להיות החלטי

שאלה:

שלום כבוד הרב, בעבר שאלתי את הרב איך להיות החלטי והרב השיב בכללות נצרך לבנות יותר תוקף של יסוד העפר. כגון, סדר, קביעות. בפרטות יכול להיות לכך מניעים רבים, כגון, כשלון בעבר, תדמית עצמית שלילית, חוסר כח לנתח דברים, עצלות, אי רצון לקחת אחריות על התוצאות, הרגל שאחרים החליטו עבורו, הרגשה שמפסיד את האפשרות השניה, חוסר אמונה בקב"ה, נסיון להחליט בדבר שאינו יכול להחליט ועי"כ נחלש כח ההחלטה העדר חיבור ברור למציאות, ועוד. ולכך נצרך מהו המעכב, או המעכבים, ולפ"ז אופן התיקון.

אני לא ממש יודע מה הסיבה לכך, אני זוכר שגם בצעירותי היה לי כך כמדומני אבל עכשיו מרגיש זאת מאוד זה נובע שהאדם לא יודע מה טוב בשבילו ומה הוא צריך לעשות, לפעול ואז לא ברור לו מה הוא רוצה קשה לי להגדיר זאת בדיוק

לגבי סדר וקביעות אני די מסודר וכו' לגבי לנתח דברים אז בדיוק ההיפך, אני מנתח אולי יותר מידי לעומת אחרים שתוך זמן קצר כבר יודעים מה טוב ונכון עבורם ופועלים מיידית. האם זה דבר שאפשר לתקנו?

תודה רבה.

תשובה:

פעמים ניתוח יתר יוצר ספיקות לרוב. וכבר כתב החובות הלבבות שמן הזהירות שלא להיזהר יותר מדי. לשם כך נצרך תוקף של יסוד העפר, שמכוחו עושים הגבלה וגבולות עד כמה לנתח.

ככלל נצרך אמונה חזקה שעלי לעשות לפי כוחי, והשאר הקב"ה עושה הכל כרצונו. חיזוק האמונה בודאי יועיל הרבה לספיקות בכלל, ולספק מה טוב עבורי בפרט, כי הקב"ה יודע מה טוב עבורי, והוא יכוון הכל לטובתי.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל.
אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר
השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת כי תצא תשפ"א

מהי מצוות דורנו

שאלה:

בכל דור ודור יש מצווה ראשונית אחת. מהי מצוות דורנו?

תשובה:

תמים תהיה עם ה' אלוֹקֵיךְ. ומאיר ובא מצות אנכי הו"ה אלקיךְ.

התחממות כדור הארץ

שאלה:

מה עניינה של התחממות כדור הארץ שהחוקרים מדברים עליה, ומה זה אומר למעשה

תשובה:

הסיבה החיצונית, קלקול שכבת האוזון. הסיבה הפנימית, כי העולם נעשה יותר ויותר קרוב לגיהנום, ואש של גיהנום מחממת את כדור הארץ. ובדקות יותר, מתקרר יותר ויותר היום שעליו אמרו חז"ל, שעתיד הקב"ה להוציא חמה מנרתיקה, וזהו "תהליך" שכבר עתה נעשה בהדרגה. ולכך העולם מתחמם יותר ויותר.

עונג ושמחה

שאלה:

מה ההבדל בין עונג לשמחה

תשובה:

עונג - חיבור לשורש ברצוא ושוב. שמחה - התרחבות.

הקורונה והחיסונים

שאלה:

ראשית כל אני ברוך ה' לומד בספרים של הרב וממש מחזקים. יישר כח. שאלתי - בזמן האחרון בגלל המצב של הקורונה והחיסונים שמעוררים ספק גדול נכנסתי ללחצים ופחדים מהנושא מה הבורא רוצה שנעשה ונתנהג במצב הזה כי אני בדעתי לא רוצה לקחת את החיסון הזה שמדברים עליו הרבה דברים לא טובים ומצד שני יש לי אשה בבית בהריון שלא מחייב שהיא צריכה חיסון לקורונה כי בפועל רואים גם שהחיסון לא עוזר אבל אולי רצון ה' אחרת ואם לא אנהג לפי רצון ה' זה ירדוף אותי תמיד כי אולי מאחריותי הכנסתי את משפחתי לסכנה.. מה עושים במצב הזה? ואיזה מסר מחזק הרב יכול לומר לנו לתקופה הזאת? תודה רבה.

תשובה:

כל דבר שאין בו הלכה ברורה ויש פוסקים לכאן ולכאן, כל אדם שעשה מה שעשה מתוך כוונה לעשות רצון הבורא, אשריו, ואינו אחראי על התולדות, והי עושה הטוב בעיניו. הכל מבולבל ונצרך לאחוז בפשיטות ובתמימות, ומאידיך לעסוק בתוה"ק בעומק עצום כפי כוחו של כל יחיד מתוך חיבור עצמי פנימי ככל שניתן. וזהו חלקו של האדם, אחיזה בו ית"ש ובתורתו לנצח נצחים.

שאלות בקבלה פנימיות

שאלה:

שלום כבוד הרב, יש לי שאלות בירור על נובלות חכמה ועוד כמה נקודות.

א. לפי הרב, שעשוע זו תנועה בין מצידו למצידו, אין גבול לגבול, וזו התנועה בבריאה לפי מהר"י סרוג, מצד שני הרב אמר ששיטתו היא בסוד תוספת אבל אם לפי תפיסת השעשוע אין באמת גבול אז אין באמת תוספת (רק מצד התחתון יש תוספת אבל מצד התחתון אין שעשוע אלא רק ממבט עליון שאין באמת צמצום), האם הרב יכול להבהיר לי את העניין?

ב. הרב אמר שלשיטתו זה תנועת שעשוע מא"ס לגבול ואז מא"ס לכתר ואז מא"ס לחכמה וכו', האם ההתשפטות ככה היא עד לעשייה ואז בסוף יש שעשוע מא"ס המוחלט למלכות של עשייה או שבכל עולם יש שעשוע מהא"ס שבו כלומר בסוף יהיה שעשוע מא"ס דעשייה למלכות דעשייה (ואז מהצד הזה יוצא שבאותו עולם ביחס לא"ס המוחלט הצמצום הוא כן כפשוטו).

ג. בחסידות מדובר על זה שצמצום לא כפשוטו ובגר"א כן כפשוטו האם זה אומר שהם סברו כמהר"י סרוג והגר"א לא? מצד שני יש כן דיבור על דירה בתחתונים (תכלית) ומצד שני זכור לי במעורפל שפעם הרב דיבר על זה שיש שייכות בדברי הגר"א למהר"י סרוג וכן בלשם מדבר על שעשוע, איך כל זה מסתדר נכון?

ד. הרב אומר שעשוע זה שע נהורין פנים בפנים אבל לא פנים באחור, למה שעשוע זה לא פנים באחור הרי השעשוע הוא ממבט עליון שהגבול לא באמת גבול אך מצד הנברא זה כן גבול והוא באחור לתפיסת העליון? אולי חסר לי בכוונה של הרב במהות העניין של פנים לעומת אחור, אשמח להסבר.

ה. הרב אומר ששורש כל השינויים הוא בתורה אני מבין שמדובר על הכרה פנימית, אך עדיין אני מנסה להבין מה הצורה שזה מתיישב בעולם שנראה לנו בעיניים גשמיות, לדוגמא כל הטכנולוגיה החדשה שכביכול לא מדובר עליה בתורה מפורשות אז אני מבין שהתורה מתלבשת בה לדוגמא מעלית אז יש דיון לגבי שבת וכו' ואפשר לומר שה' הביא את המעלית בשביל ישראל אבל זה נתפס שקודם יש מעלית ואז התורה דנה בה אבל מה ההסתכלות/ מבט שהתורה קדמה לעולם, ולכן המעלית (או כל "חידוש" אחר בעולמות) שורשו בתורה, אשמח אם הרב יוכל להרחיב פה כפי יכולתו כדי להוריד לי את התפיסה הזו שכלית והכרתית נפשית ואנסה להתבונן בדברים ובעז"ה שאקבל לפחות ניצוץ.

ו. באצילות יש אחדות פשוטה שהכלים והאור חד אז למה האר"י משייך גם את התחנון ונפילת אפיים (התייחסות לרע) בתפילה לעולם האצילות?

ז. הרב אמר לי שכתר דעתיק (רדלא) מאיר את עצם ההויה אבל מצד שני יש עולמות גבוהים מרדל"א (א"ק, קו, אור א"ס, עצמות המאור, עצמות, הויה) אני מניח שעתיק שמאיר את ההויה הוא השתלשלות מההויה השורשית אז מה ההבדל בהארת הויה בין כתר דעתיק לבין א"ק לבין קו לבין אור א"ס, ברור לי שהם יותר דקים אבל מה החילוקים?

ח. מה ההבדל בין אור הקו לבין אור א"ק צורת אדם? הקו הוא למעלה מצורת אדם ומקשר את הבריאה אך גם א"ק מקשר את כל הבריאה וכן לקו גם יש שייכות לבריאה (כי הוא בשביל הבריאה) אז מה בעצם מגדיר את הקו כגבוה מא"ק? מה החילוק ביניהם? ומה זה אומר שהאור הוא למעלה מצורת אדם הרי גם תקווה הוא כוח בצורת אדם וגם קישור הבריאה צריך להיות בצורת אדם.

ט. הרב אמר שאור התקופה הוא רדל"א והוא הגאולה אך מצד שני הרב אמר שמאיר אור הקו שלמעלה מצורת אדם האם זה אומר שעברנו כבר את הרדלא ואנחנו בקו?

י. הרב יכול לחדד לי את ההבדל בין אור א"ס ל 10 ספירות הגנוזות, להבנתי בשניהם יש השגה רק השגת השלילה (בשונה מהויה), כלומר חסד שלא מושג וכן לשאר הספירות אבל מה זה אומר לגבי אור א"ס האם זה אומר שהכל כלול בו רק בצורה לא מושגת(ככה ראיתי שהרב מציין במילון של ערכי קבלה)? אבל אז בדקות ציינתי בתוכו גבול ולפי הבנתי באור א"ס בתחילה בכלל לא נראה גבול אפילו בצורה של התכללות.

יא. האם בהכרת נפש גילוי אור א"ס זה אין עוד מלבדו כפשוטו?

יב. יש תפיסת גילוי והעלם ותפיסת צמצום התפשטות האם בתהליך שאני עובר בהכרת נפש לתפיסת גילוי אז להסתכל על תפיסת ההתפשטות כדימיון? כלומר שבעולם הזה היא לא נכונה כי מסתכלים על ההויה ממבט אחר ואז היינו כחולמים או מצד שהרב אמר שהויה יכולה להתראות בכמה פנים אז אני לעולם לא מאבד את התפיסה התחתונה אלא זה כמה התראויות של אותה הויה? אם כצד השני של התראויות בהויה אז כל התפיסה שלנו בעולם המעשה (עבירות, חומר, יש וכו') שנאמר עליו היינו כחולמים זאת אומרת שהיא כן תשאר רק שנקבל בנוסף תפיסה עמוקה יותר? מה גדר החילוק בין תפיסות שהם התראויות של אותה הויה לבין תפיסות שהם דימיון ואינם מציאות אמיתית? אודה לרב שאם רואה דברים שמוגדרים לא בדקדוק בהנחות שלי אז שיתקן אותי. תודה רבה על השקעת הזמן בתשובות!

תשובה:

א. יש באמת גבול, וב' הצדדים נכונים, גם יש גבול וגם אין. והשעשוע בין הגבול לבלתי בעל גבול, הוא שעשוע בין ב' צדדים אמיתיים לחלוטין. ובדקות האמת השלמה, כללות ההפכים, כללות אמיתת הדבר שיש בלתי בעל גבול ויש גבול, וזה גופא שורש השעשוע. ב. גם וגם, שעשוע מא"ס הגמור, ושעשוע מא"ס בערכין. ג. ראשית בשיטת הגר"א נשתברו קולמוסים רבים, מה דעתו, והאם תלמידו המובהק הגר"ח מואלז'ין נחלק על רבו. בתורת חב"ד, וברור שינקו מתפיסת מהר"י סרוג. והם אמרו והרחיבו שהתכלית דירה בתחתונים. אולם אינו סותר, כי זהו גופא השעשוע כנ"ל אות א', ששני הצדדים אמת מוחלטת. ובעומק הדק, השעשוע הוא גופא תכליתו שיתגלה בתחתונים, וזהו דירה בתחתונים, גילוי השעשוע בתחתונים. ד. כנ"ל אות א', השעשוע אינו ממבט של הבלתי בעל גבול שהגבול טעות, אלא שמצידו אין גבול וזה האמת, וכיצד מצדנו יש גבול וגם זה אמת מוחלטת. כפי הנראה חלק גדול מהשאלות והאי הבנה תולדות מהמבט שמצד הבלתי בעל גבול, הגבול אינו אמת. וזו אינה ההגדרה הנכונה. ה. איך

שייך לתפוס שקודם יש מעלית ואז התורה דנה בה, והרי אסתכל באורייתא וברא עלמא, והמעלית כלולה במחשבת התורה, וממנה נבראה! לולי התורה אין מעלית! מן התורה נשתלשלה וממנה קיום חיותה! ו. יחודי האצילות משפיעים לבי"ע. עיין בהרחבה ברמח"ל, אדיר במרום, פירוש מאמר ארימת ידי בצלותון. ז. לכל עולם ועולם יש הויה לפי ערכו, וכתר דעתיק מאיר הויה לפי ערך אצילות. ומכיון ולמעלה כל הארה היא הארת הויה לפי ערך אותו עולם, לכך מאיר בכולם אור א"ס, ואמיתת הויתו. ח. א"ק, שורש המקבלים. הקו, הממוצע בין בורא לנברא. ט. הקו בוקע ונכנס לתוך א"ק. ולכך בחיצוניות מאיר עכישו רדל"א, כתר דעתיק. ובפנימיותו גנוז אור הקו, ואף הוא מאיר. י. אור א"ס, יש בו "הכל", כדברי ר' עזריאל, שאם לא כן נמצא אתה מחסרו. וזו הגדרה חיובית, אלא שאין לנו השגה איך וכיצד הכל כלול בו. הלשון "באור א"ס בתחילה כלל לא נראה גבול אפילו בצורה של התכללות", לא מובן, האור א"ס כולל "הכל". יא. לא, כללות אין עוד מלבדו כפשוטו, שזה מצידו עם המצדנו, שיש נבראים. יב. כהצד השני, כן כל התפיסות שנתגלו יתאחדו לגילוי אחד שיש בו כמה פנים. דמיון הוא כח שלא יצא לפועל. ואילו לא היה קיים בכח, לא היה שייך לדמיון אותו. כל מה שאפשר להעלות בדמיון מפני שנמצא בכח. לעומת כך תפיסות שהם התראות הם אלו שיצאו לפועל, או במעשה או בהשגת החכמה.

לטבול במקוה כשיש חשש לבריאות

שאלה:

אני עם פוסט קורונה וחולשה ושאני טובל במקווה אני מקבל קשיי נשימה סחרחורת וכמעט התעלפות לפעמים אני ניצל רק בכאבים ראש וגב אם אני רואה קרי מותר לי לסכן עצמי לטבול אם אני לא טובל אותו יום אני מרגיש מר ורע מאד כיצד לנהוג (מבחינתי אין לי בעיה קצת לסבול בשביל לטבול) תודה רבה על התשובות של הרב.

תשובה:

כבר אמרו על חכמינו ששברו הברד בימי החורף הקרים על מנת לטבול. וכן יש קבלה מהבעש"ט הק', שטבילה אחת אינה מזיקה לבריאות.

מוסיקה וניגונים

שאלה:

שלום הרב. יש לי שאלה לגבי מוסיקה.

ב"ה לפני שחזרתי בתשובה ניגנתי על גיטרה, ובעצם כל חיי היו מוסיקה, כך לפחות חשבתי והרגשתי.

האהבה למוסיקה התבטאה בשלל סגנונות מנגינה בכלים ועד למוסיקה אלקטרונית שפשוט לקחה אותי למקומות עמוקים מאד בנפש עד כדי כך שהייתי יכול ממש לבכות מרוב התרגשות.

נדהם מהפשטות המדהימה של המוסיקה שכל כך מדברת אליי.

בשלב מסוים נסעתי למזרח בעוונותי ושם בהודו מצאתי את המוסיקה ההודית שפשוט הקסימה אותי והייתי קונה שם דיסקים ושומע בחדר ומתרגש.

חזרתי לארץ ולמדתי לנגן על כלי הודי שנקרא סיטאר.

יכלתי להקשיב ליצירות של שעה של מוסיקה קלאסית הודית וממש להבין ולהתפעל מהיופי.

אנשים וחברים סביבי לא ממש הבינו והתחברו והיה לי ממש קשה למצוא מישהו שיבין אותי אבל זה לא ממש הפריע לי.

מאז התשובה הדברים נרגעו ובשלב מסוים הבנתי שהשיעורי נגינה שאני לומד חלקם מבוססים על שמות בהודית שידעתי שהכל שם זה חלק מעבודה זרה ועלוי להתרחק מזה אז נפטרתי מהכלי.

ולמרות שלקח הרבה זמן בסופו של דבר הצלחתי לדעת לשלוט בעצמי בצורה כזאת או אחרת ולדעת להתרחק מכל מיני דברים שמזכירים לי את העבר וכל מיני סגנונות מוסיקה שמעוררות דברים מהעבר.

כמובן שהיום בשונה מפעם אתה לא צריך לנסוע עד להודו בשביל לשמוע משהו כזה ותוך שניה הדבר יכול להתנגן לך באוזן ובגלל זה מידי פעם הדברים מתעוררים אצלי בנפש ומעוררים געגוע אמיתי.

ואז שאני מרשה לעצמי לשמוע אני נדהם מהיופי והשמחה שאני חווה ואני תוהה כל פעם מחדש אם זה נכון לי בכלל.

זה לא שאין לי מה לשמוע, באותה מידה אני יכול להקשיב למוסיקה חסידית תקופות שלמות ולשמוח גם, וברור לי שיש משהו אחר וקדוש במוסיקה טהורה ויהודית, אבל היא לא תמיד מספיק מגוונת.

חשבתי שאולי בגלל שהנפש/ הנשמה 'מבינה' את המוסיקה הזאת וזה כל כך מדבר אליה אולי בעצם היא קשורה לשם ויכולה לעשות עם זה משהו חיובי.

ואולי כן כדאי לי לחזור לנגן על מנת שאוכל מידי פעם לחבר עצמי לעולם הרוח והנגינה.

ברור לי גם שעל פי ההלכה זה לא כזה פשוט בכלל לנגן כיום.. אבל אני יודע שיש פוסקים שמתירים ובפרט שמדובר בדבר שיכול ממש לרפאות ולהחיות מתים.

מה הרב חושב? תודה מראש.

תשובה:

נהגו רוב רבותינו להתיר לנגן ניגונים שמעוררים את הנשמה ומכניסים את האדם לפנימיותו. בכדי שעסק הניגון יהא כראוי, רצוי מאוד לברר לעצמך בתוך נפשך כל ניגון וניגון מה פעולתו על נפשך, איזה חלק בנפשך הוא מעורר, ולאיזה מקום בנפש, ניגון זה כפרט, או סגנון של ניגונים בכלל, מכניס אותך. וכך לבנות עולם ברור של ניגון בנפש.

שאלה:

בס"ד שלום ויישר כוח על כל השיעורים ועל אפשרות לשאול: רצייתי לשאול, א. במה יותר להשקיע ובירור ועבדת המידות או כמה שיותר בלשמה? ב. במשנה כל הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו' ומגלים לו רזי תורה - אם כן מדוע לאדם לשאוף ללמוד חלק של פנימיות התורה, ישקע כל מאודו בעבודת של לשמה? ג. ובספר נפש החיים כתב הרב עמוד 32 שצריך ברור של שכל ולב, ומי שעוסק בתורה לשמה ומסירות נפש לא צריך את הברורים, מדוע שלא יתעסק רק בלשמה, וכן נראה מהמשנה הנ"ל שיצטרך להתעסק עם מידות הרבה פחות. תודה רבה.

תשובה:

א. לשמה, הוא השורש, תיקון המידות הוא תיקון בענפים, כל ענף לעצמו. כאשר האדם מתקן עצמו וזוכך עצמו לעבוד לשמה, בזה כלול תיקון המידות, כי כאשר המידה פועלת לשמה, הוסר ממנה כל חלקי הרע. בכללות תורת המוסר עוסקת בתיקון המידות עצמם. לעומת כך, דרך החזו"א הייתה בעיקר לעסוק לשמה, ועי"ז יתוקנו המידות. ושורש דבריו בדברי הגר"א בקול אליהו (ב"ב, נח, ע"ב) בביאור דברי הגמ', שבמקום שאין יין שם נצרך רפואה, וביאר שבמקום שאין תורה הנקראת יין, נצרך תיקון המידות. ובעומק הכוונה לתורה לשמה, שהיא שורש תיקון המידות.

ב. יש פרד"ס, וכל חלק נחלק אף הוא לפרד"ס, פרד"ס של פשט, פרד"ס של רמז, וכו'. והרי שבכל חלק יש את בחינת הסוד הפנימי בפרטות שבו. ומהותו אחדות - אחד. ומהות עסק לשמה עניינו צורת עסק "לכח אחד בלבד". לשם ה', שהוא האחד שהכל פונה אליו. וזהו השורש. אולם בצורת עסק התורה עצמה יש צורת לשמה, והיינו הכח לאחד את כל הפרטים יחד. וזהו המהות הפנימית של תורת הסוד לעומת תורת הפשט. תורת הפשט עוסקת בריבוי נושאים, ברכות, שבת, רגלים, תעניות, אבלות, גיטין וקידושין, ועוד, כל אחד נראה כנושא לעצמו. אולם תורת הסוד עוסקת רק בסוגיא אחת, והיא "צורת אדם", הנקרא "אדם קדמון", וכל הפרטים בסוגיות שבתורת הסוד אינם אלא עסק בסוגיא זו. וזה מעלת הסוד על הפשט שכולה סוגיא אחת בלבד. ונכון הדבר שמי שאינו נמצא במדרגת סוד ולומד סוד, הוא לא רואה כן בשכלו או בלבו, ואף בסוד הוא עוסק בתפיסת סוגיות סוגיות, ולא בתפיסת סוגיא אחת בלבד.

ג. בשביל לעסוק בתורה לשמה, נצרך מסירות נפש. נפש לשון רצון, אם יש את נפשכם. והעוסק לשמה עוסק בדבר שמעבר לרצונותיו האישיים. כי אינו עוסק לשם רצונותיו, אלא לשם רצון הבורא ית"ש. וזהו מסירות נפש פנימית, בכוחות הנפש. ומלבד כך נצרך מסירות נפש חיצונית בכוחות הגוף, כאימוץ המחשבה ונדודי שינה, כי זולת כך אין פנימיות נפשו משתוות עם חיצונית גופו. כי פנימיותו דבקה בלשמה, וחיצוניתו עומדת על עמדה ברצונותיה וכוחותיה, והיא לא תצלח, כי מכח סתירה זו בוודאי פעמים ישלוח הגוף ויפילו ממדרגת לשמה, ולכך נצרך לזכך אף את גופו במסירות נפש, מסירות הגוף, ועי"ז ישתווה במידת מה גופו לאור פנימיות נפשו. וזו הייתה דרכו של החזו"א למעשה, כנודע.

שאלה:

לכבוד הרב שליט״א קיבלתי תרומה 300 ₪ ביחד עם הבקשה להעביר את הכסף הזה ללומדי תורה. יש לי שתי אפשרויות: א. להעביר את הכסף הזה למשפחה של בני. בני לומד תורה. אשתו עם שני ילדים קטנים, לא עובדת. יש חסד גדול בכסף. ב. להעביר את הכסף לישיבה קטנה שנמצאת על-יד הבית שלנו. שאלות: א. האם יש הלכה ברורה מה אני צריכה לעשות? ב. קראתי בספר של הרב ״דע את עצמך״ על ההתרחבות בתוך האגו ומחוץ לאגו, ויש לי על זה שאלה: אם אני מרגישה את ההתרחבות כשאני נותנת כסף למשפחה של בני, האם זה אומר שאני מרגישה את ההתרחבות בתוך האגו? ואם הייתי מרגישה את ההתרחבות כשאני נותנת כסף לישיבה, הייתי ברמה של ״התרחבות של יציאה מהאגו״? בכבוד רב.

תשובה:

א. סדרי הקדימה בצדקה נתבארו בטוש״ע יו״ד סימן רנ״א. ושם נאמר בסעיף ג' - קרובו צריך להקדימו לכל אדם, וכו', ועניי ביתו קדמין לעניי עירו. אולם כל זה בכספי צדקה שלו, משא״כ בכספי צדקה של זולתו שקבלם להעביר לצדקה, אין קדימה לקרוביו. ותלוי הדבר מה מקור הכסף, וראוי לתנו לכתחילה עבור ת״ח עני מקרוביו של בעל הממון. והקרוב קרוב קודם, ועניי עירו קודמים. ולכתחילה יש ליתן לקרובו ביותר, ומעניי עירו, ות״ח. ויעויין פתחי תשובה (שם). ב. כן. כן.

חלום על בת השׁׁך והכנה לגאולה

שאלה:

לכבוד הרב, אני שולח כאן שאלה לרב בתקווה ותפילה לה' שהרב יהיה השליח הטוב שיביא לי כאן בהירות. זה היה לפני כמעט שבועיים כאשר היו לי את הדברים הבאים - היה לי חלום וזה לא נותן לי מנוחה. התעוררתי יותר לקראת הבוקר עם המילים האלה: זה כמו הסיפור ״האסתר האבודה״ ... (אני חושב שמעולם לא שמעתי את הסיפור הזה. אולי כנערה, לפני כ-25 שנה, אבל אם כן, שכחתי אותו לגמרי. כפי שחקרתי עכשיו את הסיפור, שמעתי שזהו סיפורו של הבת של השׁׁך) כשהתעוררתי הייתי כמו לשאול את עצמי בהלם, על מה מדובר? לפני שידעתי את זה, נרדמתי וחזרתי מיד למילים האלה: הם חשבו שהיא אבודה, אבל היא לא. כשהתעוררתי שאלתי את ה', שלחת לי שני חלומות ואין לי מושג למה הוא מתכוון. אתה שולח לי עוד אחד? לספר לי מה זה אומר? שוב מצאתי את עצמי ישן ומתעורר עם המילים: זה ההנחיות לגאולה. שישה ימים לאחר מכן, היה לי בדיוק באותו אופן חלום שאומר את המילים האלה: פרק כ״ה בתהילים קשור לגאולה. אני רק רוצה להוסיף שמעולם לא הייתי בעל דמיון או משהו קרוב לזה ב״ה. אם זה משנה, שמי הוא גם אסתר ונשימת חיי היא לחכות ולקוות לגאולה ואני משתמש בעבודת הלב ובכוחות הגוף להתפלל לגאולה. אני רוצה להודות לרב על שהקדיש זמן לעניין זה.

תשובה:

אסתר זו היה בה ניצוץ אסתר המלכה שנלקחה לבית המלך. והכומר שניסה לפתותה הוא ניצוץ המן. והמלך ניצוץ אחשוורוש. ומכח תקותך לגאולה מתנוצץ הארת אסתר בקרבך. וזהו שכתוב שם (תהלים, כה) כל קוֹיך לא יבשו, מעין תשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור ודור.

תפלות ימים הנוראים

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א, רציתי לשאול בקשר לתפלות ימים הנוראים. הבעל ואני, הייתי רגיל להתפלל אצל האדמו"ר, אבל בתקופה האחרונה אני מרגיש קושי מסויים בגלל הציבור הגדול שמגיעי בלע"ה וצפוף שם, וזה קצת מקשה על הכוונה והריכוז. מה דעת הרב בזה, אולי עדיף להתפלל במקום אחר?

תשובה:

אם זה מקשה הרבה יש לחפש את המקום שתתפלל בו יותר טוב.

חינוך ילדים לפנימיות

שאלה:

ברור שחשוב מאוד ללמד ילדים על מושג הפנימיות והתחברות לעולמם הפנימי. אבל באיזה גיל מתאים להתחיל לחשוף ילדים לאופן שבו מסביר הרב שליט"א בתחילת נפש החיים: שכל השינויים שאדם מרגיש צריכים להבחין בהם ולהכירם כחלק מצלם אלוקים שלהם? זה נראה די אינטנסיבי ואולי לא ישים עד גיל מסוים. תודה ותזכו למצוות.

תשובה:

נושא הפנימיות צריך שיהא טבעי בנושא בתוך הבית, באופן פשוט. כמו שמדברים על הצורך לאכול, לישון, ולהתלבש, וכו', וכן על נושאים רוחניים, כתורה, תפלה, כבוד אב ואם, ועוד, כן נושא הפנימיות הוא נושא שמדברים עליו בפשיטות ממש כשאר הנושאים. זהו בכלל. ובפרט, מגיל מופלא הסמוך לאיש, ראוי להסביר יותר ויותר באופן בנוי על נושאים פנימיים, הסברים קצרים זעיר פה זעיר שם, באופן שמושגי תפיסת ההסתכלות של העולם הפנימי יהא חלק של גירסא דינקותא. ודבר זה חשוב מאוד מאוד מאוד!

האם המשיח יהיה נשוי

שאלה:

ב"ה שלום לכבוד מורנו הרב בלבבי שליט"א, השאלה היא האם משיח צדקנו יהיה אדם נשוי או רווק? אני שואל כיוון שהגואל הראשון היה משה רבנו ע"ה והוא היה ללא אשה לאחר מעמד הר סיני, כיוון שהיה תמיד צריך להיות מוכן לנבואה (ואתה פה עמד עמדי). ואם מדריגת משיח גבוה ממשה (מדורש תנחומא, תולדות י"ד:א' - "הנה ישפיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד", אומר המדרש - ונשא ממשה, שנאמר: כי תאמר אלי שאהו בחיקך - במדבר יא, יב) אז לכאורה צריך להיות ללא אשה גם כן. עוד סנהדרין צד. "ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח", והרי חזקיהו בהתחלה לא נשא אשה ובכל זאת הוא מועמד להיות משיח. עוד, כבודו כתב בתשובה [12742] שדניאל לא נשא אשה ולא הוליד בנים והגמרא אומרת (סנהדרין צח:) על המשיח "אי מן מתיא הוא כגון דניאל איש חמודות", אז גם הוא ראוי להיות משיח אע"פ שהיה רווק. אז לפי כל זה

נראה שלא מוכרח שמשיח צדקנו יהיה נשוי. האם כך? תודה רבה! ה' יברך את כבודו בכל הברכות!!

תשובה:

לעת עתה לא מצאתי נידון מפורש על אשת משיח בדברי רבותינו. הראיות אינם מוכרחות, כי אף אם עתה לא נשא חזקיהו אולם אח"כ נשא. וכן דניאל אילו היה משיח בפועל יתכן שנשא אשה. אולם בעומק הארת משיח סוד היחידה, סוד עתיק, שאין שם נוק' נפרדת ממנו אלא מחוברים אחר באחור, זכר ונקבה, וכולו פנים. ולכך יתכן שגם בפועל יהא כן בלא אשה נפרדת ממנו אלא כמשה.

השגחה פרטית

שאלה:

למרות שאני עובד קשה מאוד בללמוד ולהתפלל ולעשות מצוות ולתרגל חסד ולתקן את עצמי, ולהזדהות עם הנשמה שלי, והכל מתוך כוונה שזה יתרום לקיום יחסים אמיתיים עם השם, נראה שרובם המכריע של האנשים זה לא כך, להיפך, רבים עושים דברים רעים מאוד. כיצד ה' רואה את המיעוט מאיתנו המשתדל מאוד לעשות את הדברים הנכונים, כאשר רוב האנשים אינם מעוניינים כלל, או אפילו מעורבים בעיסוקים הנוגדים את התורה? האם ההבדל היחיד יהיה בעולם הבא? או שמא יהיה הבדל בעולם הזה ליחידים, אם צרות יגיעו לעולם בגלל הרוב?

תשובה:

כבר הרחיב הרמב"ם, במורה נבוכים, ח"ג, פרקים נא-נב-נג, וביאר, שככל שהאדם דבוק בבורא יותר, כן מושגח יותר, ונשמר יותר מן האסונות, אף בעוה"ז. וזהו השגחה פרטית, לפי מדרגת כל יחיד ויחיד. וכבר אמרו חז"ל, ה' צלך, כשם שאתה הווה לו, כך הוא הווה לך.

האם יש עבירות שהן בידי שמים

שאלה:

שאלתי את הרב האם יש מצב שה' גורם לאדם לעבור עבירות (בלי קשר למקרים שבהם אדם אנוס לעבירה, שאז זה משמיים וודאי אין לו בזה שום איסור) - כלומר שאדם יש לו את הכוחות וה' מחטיאו. והרב ענה ש"כהגדרה כללית, לא". אז רציתי להבין את תשובת הרב מה פירוש "כהגדרה כללית"? האם יש מקרים שכן? למה הרב לא ענה "לא" מוחלט? הרי זה סותר את עקרונות התורה הבסיסיים שידועים שהבחירה היא ביד האדם, ולא בידי שמיים. תודה.

תשובה:

שאלות מן הסוג הזה יש בהם סכנה, כי הם שאלות עמוקות והתשובות עמוקות ודקות, וח"ו באם לא מבינים כראוי, ח"ו יכול לבוא לטעות באמונה, וכן טעות במעשה. עד כאן הקדמה לסוג שאלות אלו. לכלל יש יוצא מן הכלל, ודוגמא שורשית ויסודית לדבר הוא מעשה יהודה ותמר, שאמרו חז"ל, שבא מלאך ודחפו לאותו מעשה, ונקרא בלשון חז"ל, מאתי יצאו כבושים. כי שורש משיח הנולד ממעשה זה, בא בדרך עקלתון כמ"ש חז"ל. אולם כשבאנו לדון למעשה

אין להשתמש בהבנה זו כלל וכלל וח"ו אלו שנשתמשו בכך נשתבשו לגמרי, כי כל דבר שהיה קשה לעמוד בו, אמרו שהם אנוסים, והוא חורבן כל גדרי תורה.

שורשי השיטות ביהדות

שאלה:

בס"ד שלום לכבוד הרב שליט"א. רציתי לשאול: א. מה הם עיקר בתי מדרשות השורשים ביהדות? ב. ומהם עיקר הספרים השורשים ביהדות שרוב ספרי העבודה האחרונים הם ענפים להם? ג. האם ספרי הבעל שם טוב הקדוש ותלמידיו הקדושים הם שורשים או ענפים? ואיזה ספר חסידות הכי כדאי ללמוד כמבוא, התחלה? ד. מה הם עיקרי סדר הלימוד של אדם שרוצה להבנות בצורה נכונה שורשית ומדורגת? בין בפשט ובין בקבלה. ה. ובעניין פרוש התנ"ך ההתמקדות צריכה להיות דווקא ברמב"ן ורש"י הקדושים? החתם סופר כתב על הרמב"ן "הספר הזה הוא יסוד האמונה ושורש הדת. תודה רבה!"

תשובה:

א-ב. עיין שו"ת ספר שאל לבי, ח"א, בשורשי שיטות המוסר והחסידות, ובאם יש שאלות נוספות, ניתן לשאול, אולם נא לשאול באופן פרטי יותר. ג. הבעש"ט שורשים, תלמידיו חלק וחלק. ד. עיין סדרת דע את תורתך - דרכי הלימוד. ה. רש"י בודאי. רמב"ן, תלוי בכל יחיד לפי נפשו.

חיבוט הקבר

שאלה:

כתוב שאדם יעבור חיבוט הקבר על הנאות העולם המותרים, השאלה איך אפשר להעניש אדם על דבר שהתירו לו?

תשובה:

זהו ניקוי לצורך כך שיוכל לעלות לעולם עליון, כי כאשר דבק בו חומריות יתירה הנפש קשורה בגוף החומרי ומעכבו לעלות מעלה. יתר על כן, זו מצות עשה, קדושים תהיו, קדש עצמך במותר לך. ועל כל אחד לנהוג בקדושה לפי מדרגתו.

שאלות בעבודה, תשובה ימים נוראים ועוד

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א. בראש ובראשונה ברצוני להודות לרב על התשובות שהרב ענה לי לפני כחודש. התשובות שימחו אותי מאוד מאוד וביארו לי עניינים רבים. יישר כח עצום! ושוב יישר כח על כל השיעורים הנפלאים של הרב, הדברים מתוקים מדבש! אשמח אם הרב יוכל לענות לי על עוד שאלות. אני בחור בן שש עשרה בישיבה קטנה. תזכו למצוות!

א. בשעתו שאלתי את הרב על מה שהרב אמר בשם המסילת ישרים שתכלית האדם היא להידבק בבורא יתברך שמו, שהרי היסוד ושורש העבודה אומר שתכלית האדם היא לעשות נחת רוח לה' יתברך. והרב ענה לי שהדבקות בו יתברך היא גופא עושה לו יתברך נחת רוח, כמו אבא שרוצה שילדיו יהיו קרובים אליו. אולם הדבר עדיין לא ברור לי דיו, בסופו של דבר כשאני בא להגדיר בהגדרה ברורה מה תכלית חיי, כשאני בא לזכור זאת, לכתוב זאת בפתק, כיצד אני יכול לכתוב שתכלית חיי היא להידבק בה', אם התכלית של הדבקות היא לעשות נחת רוח לו יתברך? לכאורה זה בעצם פרט, גם אם פרט כללי (שמצוי בכל מצוה ומצוה) וחשוב, אבל הוא גם פרט בתכלית של לעשות נחת רוח. ועוד, אם זה מה שאני מגדיר לעצמי, אני מרגיש שאני עובד את עצמי, בשביל להיות דבוק בה', בשביל להיות אדם שלם. והבסיס, המטרה של לשם לשמים - חסר לי. וגם אי נימא שאדם צריך קודם להשלים את נפשו, מ"מ המטרה צריכה להיות ברורה כבר בהתחלה - מהו היעד, והשלמת נפשו היא פרט בכך, והיא ג"כ בשביל לעשות נחת רוח לה' יתברך. ב. הרב אמר בתחילת דע את עצמך שהאני האמיתי הוא הנשמה, וזוהי צריכה להיות התדמית האמיתית של האדם. א' - איך האדם יכול לקבוע את המציאות שלו בנשמה אם הוא לא מרגיש אותה? ב' - א"כ מדוע אנחנו אומרים "אלוקי" - נשמה שנתת בי"? ג' - התניא הרי אומר שרק צדיקים הם כך, וכיצד יכול גם אדם רגיל לעשות כך. ד' - וכיצד למעשה העבודה לחיות כך? ג. מה ההבדל בין עצלות לבין "בנחת"? ד. איך אפשר להגיע לקרבת ה' אמיתית, מוחשית, ולא דמיונות וכדו'? ה. איך נכון לעבוד על אהבת ה' בכל זה? יש לציין שבטבע שלי אני לא מאוד מחובר לרגשות שלי. ו. איך אפשר לעורר אהבת ישראל בברכת כהנים (אני כהן), ולהגיע לאהבת ישראל באופן כללי? ז. יש פרק מסוים שאני מאוד אוהב ללמוד אותו ולחדש בו, ואני מרגיש שאני עושה את זה כבר מדי לשם עצמי ולא מספיק לשם שמים. כיצד אפשר להגדיל את הלשם שמים בלימוד הזה, ובעבודת ה' באופן כללי? ח. מה הדרך לעבור את חודש אלול, ר"ה, עשי"ת, ויוה"כ, בצורה שלא תהיה "לעבור" אלא "לנצל", להתרומם, להתענג על ה' ולהנות מהימים האלו בצורה שלהם, לחכות לימים האלו, ולעבור בהם מאידך בצורה נכונה בלי לחץ ומתח? ט. מהי "תשובה שלמה" שנדרשת ממני בימים הנוראים? ומתי אמורים לעשות אותה, פעם אחת, כל יום ויום וכו'. האם אמורים להגיע לר"ה ויוה"כ לאחר שכבר עשיתי תשובה, כי לכאורה מהתפילות נראה שהתשובה נעשית בימים עצמם?! י. אם אני מרגיש יותר שאני שב כשאני מתוודה וכו' במילים שלי ולא בנוסח, מה עליי לעשות? לשבץ גם תשובה שלי, ומתי? יא. כיצד מגיעים לחרטה אמיתית על כלל החטאים של שנה שלמה? בשלמא סמוך לחטא אני באמת מרגיש צער, אבל לאחר זמן זה כבר לא מורגש, בוודאי לא כאשר מדובר על מצבור של חטאים שרובם נשכחו ממני? יב. מה יותר חשוב בר"ה ויוה"כ, להוריד להאריך בשמו"ע בתחתונים, בהודאה על הדבר ובקשה על העתיד וכיו"ב, או לומר את הפיוטים? יג. כיצד אפשר מחד גיסא להיות מרוכז ולכוון בתפילה, ולהיות מחובר לתפילה, ומאידך גיסא מתוך רוגע ויישוב הדעת? וכיצד שייך לקבל טעם אמיתי של קרבת ה' בתפילה? יד. כיצד שייך לקבל "קבלה לעתיד" אמיתית, הרי תמיד אני מנסה לבחור בטוב, ומה יום מיומיים? טו. מה העבודה באלול, שהיא מתפרסת על פני חודש שלם? טז. איך מתבטלים לפני ה' יתברך וממליכים אותו? יז. איך מוחלים בלב שלם? הרבה פעמים אני באמת רוצה למחול, וגם לא רוצה שמי שעשה לי משהו יענש בגללי, אבל עדיין סוף סוף יש לי קפידא על המעשה שהוא עשה. יח. יש חטאים (בדר"כ פחות חטאים, יותר ענייני עוה"ז) שאני מרגיש שבאמת לא יכלתי להשיג חרטה על הדבר אלא לאחר שהוא נעשה. כלומר התשובה הרגשית מושגת ע"י המעשה. כיצד שייך להתחרט על מעשה כזה, הרי לכאורה חרטה זה בעצם כולל גם שאם המעשה ההוא בדיוק (לא כעין זה - זה קבלה לעתיד) היה מגיע אליי עכשיו לא הייתי עושה אותו. יט. א' - איזה ספר כדאי ללמוד

כהכנה לימים נוראים, מוסר או חסידות. ב' - מה אני עושה אם הכנה ארוכה דיה מצד שני גורמת לי גם התבוננות רגשית יתירה ולחץ? כ. כמה זמן עליי להשקיע ביום בזמן פנימי, הויה וכדו'? כא. מדוע ענין ההויה כ"כ חשוב, וכיצד אפשר לחיות כך בישיבה שיש בה כל הזמן אווירה של תסיסות ופעולה בלי יישוב דעת? כב. מה שהרב אמר בדע את מנוחתך שגם בפעולה עצמה צריך להפסיק מעט. האם זה גם בתורה? הרי בלימוד צריך שיהיה ברצף, כפי שכותב התניא על הענין שבלימוד האם דבוק בה' יתברך. וא"כ אם הוא עוצר לכאורה הוא מתנתק. וכן ע"פ דברי החזו"א על המעלה הגדולה של הלימוד הרצוף. וא"כ מה צריך לעשות בהפסקה זו, ובאופן כללי בהפסקה הזו אפשר לחשוב או שהמטרה להיות כעין (כמה שאפשר) במצב של אין? והאם גם בתפילה צריך להפסיק? כג. האם בעניינים כמו שער וכדו' עדיף לעשות את רצון ה' או מה שיותר מקובל בחברה? כד. בענין מה שהרב אמר בדע את מנוחתך שיעקר המעשים שאדם עושה צריכים להיות ע"פ שורש נשמתו. כיצד אדם יודע להבחין איזה מעשים אכן שייכים אליו ואיזה לא? כה. כיצד אני יכול להרגיש שה' יתברך אוהב אותי? כו. כיצד אפשר לעבוד בגיל הזה על אהבת ה'?

יישר כח גדול מאוד. יהי רצון שמהשמים יוסיפו לכם כח לפעול ולהדריך את עם ה' בדרך ישר מתוך הצלחה רבה ברוחניות ובגשמיות, בריאות, נחת, פרנסה, וכל מיילי דמיטב. אני חייב לרב הכרת הטוב עצומה מאוד על נושא נוסף, והוא על דברי הרב בתחילת הקורונה על חומרת ענין הרשת וכו'. ברוך ה' משמים סייעו בעדי בזמן ששמעתי את השיעור לקבל החלטה לעזוב את כל העניינים האלו. וברוך ה' כבר שנה לערך שכמעט ולא נגעתי בדברים כאלה ובמכשירים האלו, וכ"ש שלא התיישבתי כלל על דברים כאלו. גיליתי חיים חדשים לגמרי. כל כך הרבה ניצול הזמן וקדושה בזכות זה. תהי משכורתכם שלמה מן השמים.

מס' שאלות בנושא זה ובנושא קורונה והמסתעף: כז. לאבא שלי לצערי יש מכשיר כזה, ולפעמים הוא מבקש ממני לענות לטלפון או להסתכל בתמונות שהוא צילם. מה עליי לעשות? כח. א' - הייתי חולה בקורונה לפי כחצי שנה. בשעתו שאלתי את הרב האם להתחסן, והרב ענה לי שאין צורך. שאלתי כעת האם השתנה משהו בגלל ההתפרצות החדשה וכו'? ב' - אני מניח שאבא שלי מעדיף שאני יתחסן, האם להתחסן? וא"כ, יש הנחיות לגבי איפה וכו'? כט. האם לשים מסכה במקומות שאין חשש לחילול ה', כגון בתי כנסיות וכדו'? וא"כ מה הדין אם רוב ככל הציבור לא שמים? יישר כח!

שאלות של חבר: א. ממה עדיף להתחיל, מעבודה פנימית - דע את עצמך וכדו', או מאמונה - בלבבי משכן אבנה? ב. מה התדירות הממולצת לשמוע שיעורים? ג. הסיבה שראשי הישיבות הליטאים לא כ"כ מדברים על מה שהרב מדבר בלבבי משכן אבנה זה בגלל שכל אחד הולך לפי שורש נשמתו? וכיצד אפשר לדעת מה הדרך של שורש נשמתו?

תשובה:

א. זה אינו פרט, זהו כל הנחת רוח שיש לו, שהאדם יתדבק ויתכלל בו. זהו ה"רצון" השורשי, שכל הרצונות הם ענפים של רצון זה, והרצון שיהיו דבוקים בו ית"ש. הגדרת הנחת רוח, שאמרתי ונעשה רצוני, כלומר שנתקיים רצוני, ומהו רצוני, דבקות בי. אם הדבקות לא לשם תענוג שבדבקות, זהו לשמה. וכן אם זה דבקות למען קיום רצוני, זהו לשמה. ב. מצד מדרגת עוה"ז העיקר כח הבחירה, רוח. אולם מצד מדרגת יום שכולו שבת, יומא דנשמתא, העיקר נשמה. ועכשיו שאנו נמצאים באחרית הימים מחצות ואילך של אלף השישי, המקביל ליום השישי, כמ"ש הגר"א, מאיר אור של שבת קודש. ובפרט מזמן מנחה קטנה, ויתר על כן מפלג

המנחה. ולכך כבר מאיר באור יקרות העיקר שהוא נשמה. ולכך מתגלה יותר נשמתא דאורייתא, סודות התורה, כמו שהרחיב הלשם. ולכך צורת העבודה יותר ויותר באופן של שאני נשמה, שעיי"ז מאיר אור של שבת בנפשו. ויש להחדיר תפיסה זו בנפשו, ולאט לאט בס"ד תלך ותתגלה בחוש. ג. עצלות - כבודות החומר, יסוד העפר. נחת - חיבור לישוב הדעת, והפעולה נעשית לפי מהירות תנועת המחשבה בישוב הדעת. ד. נצרך להיות אדם "מציאותי", לחיות ולתפוס מציאות, וככל שהאדם מציאותי יותר בחיי העוה"ז, לא מעורב הרבה, אלא תופס את המציאות כמו שהיא, כן גם בעולם הפנימי רחוק יותר מהדמיונות וקרוב למציאות. ה. נא לשמוע את סדרת מערכות באהבת ה'. ו. נא לשמוע את סדרת דע את עמך ודע את רעך. ז. כדאי להגדיל את הלשם שמים, באופן הדרגתי ואיטי כראוי. וזאת ע"י לימוד באותו ענין כאשר אין חשק, או באופן של חזור גם כשאין חשק, או להתאמץ לחשוב קצת יותר גם כשאין חשק. ח. לנסות להרגיש נוכחות ה' ע"י דיבור פשוט עמו, כדבר איש אל רעהו כלשון המסילת ישרים. ט. קבלה קטנה שיוצרת יציבות יתירה בעבודת ה'. זהו בערך. בימים נוראים יש לקבל משנה תוקף נפשי בקבלה זו. וזאת מלבד חשבון הנפש ולפרוש מאיסורים גמורים. י. או בכל אות ואות, לשלב הראוי לו. או אחר גמר כל הוידוי לומר כל העולה על נפשך. יא. נצרך להתבונן שכל עיכוב רוחני הן בהשכלה, והן בהרגשה, והן במעשה, בחלקו לפחות, הוא תולדת העביות של החטאים, ולכך אף אם לא כואב על החטא עצמו צריך שיכאב על תולדתו. זאת ועוד, ישנו כאב על עצם כך שאינני במדרגה שיכול לעשות רצון קוני. יב. נצרך למצוא מה חלקך, זה העיקר! יג. מחד להתבונן מה השגתי בס"ד עת עתה, ומאיך מה חסר לי. וכך לילך ברצוא ושוב, וחוזר חלילה כל ימים אלו. יד. כנ"ל אות ט', לקבל קבלה קטנה שיוצרת יציבות יתירה בעבודת ה'. טו. אני לדודי ודודי לי, לחוש שהוא דודי. טז. קבלה קטנה לעשות בכל יום דבר קטן נגד רצוני, מפני רצון ה'. יז. זה תהליך ארוך של זיכור הלב, זיכור מחיבור לעוה"ז, וזיכור של חלקי הרע שבו, והגדלת אהבת ישראל. יח. זהו חרטה מכאן ולהבא למפרע, כיסוד ר' שמעון (שקאפ) הידוע, וגם זה נקרא למפרע. יט. גם וגם, באיזון נכון שמחד תביעה לשלמות ותיקון, ומאיך לחוש קרבת ה', שהמלך בשדה, גם לפשוטים. ללמוד מעט עם חיבור פנימי. כ. לא יותר מחצי שעה, ותלוי לפי הענין שפעמים פחות. כא. כי זה כל האדם. נצרך למצוא בכל יום כמה דקות של שקט, ועל דרך כלל זה אפשרי. כב. כן. כי נצרך מנוחה למחשבה, ולולי זאת על דרך כלל אין רוגע במחשבה אף ללימוד עצמו. זה אינו רפיון, זהו מנוחת המחשבה, לרוקן המחשבה, שקט פנימי, וזה לא כרגע להבדיל מנצרך לנקביו שאינו הפסק. כג. לא להיות שונה באופן ניכר, אלא מעט. כד. ככל שיעשה לשמה, יכיר וירגיש מה חלקו, כי הוסר המסך המעלים, שהוא השלא לשמה. כה. להתבונן בכל מה שהוא נותן לך תדיר, וזה תחילת ההתבוננות. ויתר על כן להתבונן שבנים אתם לה'. כו. ככל שתרגיש שהוא אוהב אותך כן יתעורר בך אהבה אליו. כז. לנסות לפרוש כמה שניתן בנועם ובכבוד. כח. אין צורך לעת עתה, אלא א"כ יורו גדולי הדור אחרת. כט. נהג כמנהג המקום.

א. עיין שו"ת שאל לבי שנתבאר זאת שם. ב. לא יותר מפעמיים בשבוע, חצי שעה. ג. חלק מן הסיבה. עשה כפי עומק טהרת לבבך, לעת עתה. אח"כ בס"ד תזדכך יותר ותדע יותר.

שאלה:

שאלה במחילה מראש בענין המדיה לכבוד הרה"ג הרב איתמר שוורץ שליט"א לאחר עיון רב בשו"תים ובחוברת וחי בהם ובשאר הספרים בסדרות השונות מספר שנים, ושמיעת שיעורים רבים, דעת הרב ברורה ונהירה לאסור כמעט של סוג של מדיה ואינטרנט וכדו' באופן גורף, הסיבות העיקריות מלבד ההלכתיות (שזה לא השאלה כאן) הם סיבות פנימיות שקשורות לענייני חיבור הנפש לשער הנ' דקליפה, גאולה, וכו' וכו'. הדברים נאמרו ע"י כת"ר בבהירות ובהחלטיות, מיוסדים ברובם על סוג של "השגה" שכך הם פני הדברים. אולי אני טועה אבל כך הבנתי, במחילה רבה מכת"ר. אני אדם בוגר ישיבות חרדיות ועובד למחייתי בלית ברירה וקובע ב"ה עיתים לפנות בוקר גם ללימוד פנימיות התורה, וב"ה גם לשאר חלקי התורה הק' ומשתדלים וכו' (לא בוחר בבחירות ובהחלט הייתי שמח לא לראות את הטלפון המסונן כחלק מחיינו), יש לי אמונת חכמים חזקה אבל לצערי לאחר שהלך החיים כבלו את ידינו להיות עבדים לאינטרנט והטלפון והכל מתנהל דרך זה כולל שיעורי תורה בדרכים וקבצי לימוד וכו', חסד וכו', כדי להפסיק את השימוש באינטרנט ובטלפון המסונן מדובר בהקרבה עצומה על כל המשתמע. כשאני רואה מסביב קהילות גדולות מאוד, כולל ת"ח ורבני ערים וכו', משתמשים במדיה שהוכשרה, ונראה בעיני לפחות בחיצוניות הדברים כי הסיכוי שדוקא הם לא יזכו לגאולה ולאור ה' בשעה שנראה שהם כן חיים תוך שמירת תורה ומצוות וחיבור לה' וכו', זה לא נראה כך. בכדי לתת את ההקרבה הנדרשת לפי מה שהרב אומר, אני לא מתחייב במאה אחוז לעלות לדרגת נעשה ונשמע מיד, אבל כן יעזור מאוד והייתי שמח לדעת יותר על אופן ההשגה של הדברים בבהירות גדולה כל כך ובהחלטיות כתורה מסיני תוך כדי לקיחת אחריות על פרנסה וכדו'. במחילה רבה רבה מכבודו (מה שאמרו או אומרים רבנים אחרים גדולים ככל שיהיו אני לא רוצה כעת לעסוק בכך מהסיבה הפשוטה שיש הרבה שמועות ומכתבים, ואין לפחות לי אישית דרך לוודא או לשאול שום דבר בנושא באופן ברור). תודה רבה ומחילה.

תשובה:

כמו שבדור לפני השואה רבנים חשובים ונכבדים נפלו בטעות הציונות והשתתפו עמהם, וחלקם עם כוונה טהורה, אולם לא ירדו לסוף עניינו של הדבר. וכבר אמר הרב מבריסק, אבא זצ"ל, ר' חיים, ראה מה יקרה בעוד עשרים שנה, ואני, רואה מה קורה היום, אולם רוב רובם לא רואים גם זאת. וכן הדבר בדורנו שאף רבנים חשובים נופלים בענין זה, כדרך שנפלו בציונות רבנים חשובים וקהילות גדולות, כולל ת"ח ורבני ערים וכו'. לצורך הכרת והבנת מהות התהליך שבתוכו אנו נמצאים, נצרך הבנה שורשית וברורה במהות שער הנו"ן של הטומאה, שמהותו כלל כל כוחות הטומאה יחדיו. ונצרך הכרת המציאות של מכשירים אלו, שכלול בתוכם "הכל". תולדת ידיעות אלו מבהירה באופן ברור שכלי זה הוא שער הנו"ן בהתגלמותו בפועל. ויש בו ב' חלקים. א. מצד התוכן, שכולל בתוכו כל הטומאות שבעולם, ובעומק מערב טוב ורע יחדיו, כל הטוב עם כל הרע. ב. מצד כח המשיכה שבו, שעל זה אמרו חז"ל במסכת ע"ז, דכיון דאדיק ביה כמינות חשיבא. וברור הדבר שכלי זה יש לו משיכה פנימית עצמית, שאין לשום דבר אחר בעולם. ולכך אנו רואים את עומק ההתקשרות של בני אדם למכשיר זה. וחלק זה השני שייך מאוד מאוד אף במכשירים מסוננים מכל הסוגים.

שאלה:

שלום להרב, האם הרב יכול בבקשה להסביר את ההבדל בין פילפול ללומדות (אם יש הבדלים) וכיצד כל מהלכי הלימוד בונים נפש של אנשים? תודה לרב מראש.

תשובה:

פלפול - חיבור הענפים וחלוקתם. לומדות אמיתי - לעמוד על נקודת השורש, ומשם לבנות את כל הענפים. הפלפול יוצר חידוד וחשבון. הלומדות האמיתי יוצר חיבור שורשי לדבר.

אינטרנט בבית ובעבודה

שאלה:

שלום הרב שליט"א. בע"ה אני ממש מנסה להבין מה עליי לעשות, הדברים גורמים לי למתח רב ובלבול. אני רוצה לעשות את רצון ה' בלבד וששום דבר לא יעכב אותי ח"ו מהקדושה, לא השתא ולא בגאולה בע"ה במהרה בימינו. האם דרך חיים זו בסדר מבחינות אלו, היינו שאני נקי כלפי שמיא ולא יהיו לי בעיות מצד זה בגאולה: 1) אני פסיכולוג וזו הסיבה העיקרית שאני מחזיק אינטרנט נטפרי בבית. (גם אשתי מדי פעם רוצה לבדוק דברים) - לקרוא דברים שאני צריך לצורך טיפול טוב ומדויק יותר במטופלים ולצורך תוכנה של עדכון טיפולים (הערה צדדית - כמובן שלאחר לימוד בסדרת דע את ושמיעת דרשות הרב ברור לי שהפסיכולוגיה זה הכלי שעוזר לי עבור החיצוניות של נפש המטופלים, לתיקון הכוחות החיצוניים וכד', להפטר מתסמינים לא נעימים וכד', אך במקביל אני משלב ב"נ כפי שה' מזכה אותי גם עבודה פנימית איתם עפ"י והתבוננות פנימית כפי שלמדתי מדברי הרב ומלימודי קודש נוספים). כל מה שאני יכול אני משתדל לעבוד דרך המייל ותוכנת הקבצים של המייל (גוגל דרייב, תוכנת ענן ששמרתי עליה הרבה קבצים) בלבד. לא תמיד זה אפשרי, כך שלפעמים אני מחפש ברשת על הפרעה או טיפול מסוים ואז מעתיק לוורד או מוריד למחשב או מדפיס ע"מ לא לקרוא בכלל על גבי רשת האינטרנט, בזמן חיבור אליה. אני מעדיף לעשות את כל זה בבית ולא בעבודה כי בבית יש נטפרי ובעבודה אינטרנט רימון. אז עשיתי חושבים והגעתי למסקנה שעדיף בבית על נטפרי ולא על רימון בעבודה. למרות שבעבודה אני כן יכול רק להכנס למייל ולקבצים ולקרוא משם או להדפיס ואם צריך מהרשת אז בבית. 2) מכשיר "נטו וויז" זה בסדר? אני מבחינתי כלום אך אשתי מאוד מבקשת שיהיה לי מכשיר ניווט, כי אני לא משהו בדרכים ב"ה וגם כי מידי פעם צריך. כי גם לגביו כבר שמעתי דברים. 3) מכשיר הפלאפון שלי הוא עם חותמת כשרות אך יש בו הודעות, כך שזו חותמת לא אמיתית. יש בעיה להחזיק מכשיר פלאפון פשוט עם הודעות ויש עליו נגן ומצלמה (לא שאני משתמש בהם). תודה רבה לרב!!

תשובה:

א. להשאיר מחובר אך ורק האתרים הנצרכים ממש עבורך, וגם זה באופן שאין בהם דבר גרוע בעצם. זולת זה "לנתק הכל". ב. איני בקי בכל סוגי המכשירים המתחדשים בכל עת. אם יש בו אך ורק ניווט בלבד אפשר. ג. להחליף למכשיר פשוט ביותר וכשר לגמרי. לא צריך להתפתל, צריך ללכת ישר ונקי!

פיהוק

שאלה:

שלום להרב, בזמנים שאני לומד אני מתעייף ומפקה. נראה שהפיהוק גורם סילוק המוחין ואני מאבד את המחשבה שאני חושב עליה. האם הרב יכול להסביר בבקשה מה היא העבודה של פיהוק והיכן בנפש הצורך לפהק בא? תודה לרב מראש

תשובה:

זהו הוצאת רוח בצורה בלתי מבוקרת, מפני חוסר איזון ברוח הפנימית. הצורה הנכונה עבורך, מידי פעם לעצור באופן יזום, ולפלוט אויר, ולנשום אויר, וחוזר חלילה מידי פעם, מתוך מודעות של ריקון אויר בלתי זך, וכניסת אויר זך.

קרבת ה'

שאלה:

שלום כבוד הרב, המשך 13833 סליחה מכבוד הרב אך הרב לא ממש ענה לי על השאלה, שאלה זו ממש קשה לי והיא ממש שאלה של פשט להבין את הקב"ה, הרב אמר בשיעורים הרבה שהתכלית זה להגיע להכרת הבורא ויש דברים ממש בלתי מובנים סליחה על האריכות אבל אשמח אם הרב יכתוב לי תשובה שתתיישב על הלב ונגיע על ידה להכרת בוראנו אני אעתיק את השאלה בקיצור וארחיב עוד.

שלום כבוד הרב, מה מונע מתפילות להתקבל והכוונה לתפילות של סייעתא דשמיא ברוחניות? ובכללי ההרגשה שהאדם פונה לקב"ה ומרגיש שכביכול אין קשר והרי רצונו יתברך להשפיע טוב ופרט לעזור לבניו לקיים את המצוות בשלימות וללמוד תורה ולגדול וכו' איך בונים קשר עם הקב"ה כך? הרב מלמד בספר בלבבי שכל החיים בנויים על הקשר עם הקב"ה זה נראה כאילו שמי שיש לו זכות אבות או הורים שמתפללים עליו או סבא וסבתא וכו' אז באמת יכול ולהתקדם ומי שאין לו את זה אז.. במקום שהקב"ה ימשוך את האדם אליו ויקרב אותו אליו וייסע לו ויודריך אותו וכו' החיים ממשיכים רגיל כאילו שהאדם נעזב לחיי המקרה אני באמת מחפש תשובה אמיתית כי יש רבנים שאתה אומר להם דברים כאלו בסגנון אז אומרים תשובות שלא עונות על השאלה אלא אומרים לך אתה בריא אתה הולך נושם וכו ראשית זו תשובת מתחמקת שנית איך בונים קשר עם הקב"ה שהמצב הוא סטטי ברכה אותיות ב ר כ ולא שהמצב עומד אדם מדבר עם מלכו של עולם שלוש פעמים ביום ובפועל זה יותר, דברים פשוט לא זזים מה שהיה הוא שיהיה מה שהיה אתמול ושלשום יהיה גם מחר וכו' וכך החיים ממשיכים להבדיל אם לאדם היה קשר עם מלך בשר ודם שלוש פעמים ביום חייו היו אחרים ובעומק היה לו קשר עם המלך ולא רק שיהיה מדבר אל המלך תודה רבה, סליחה על האריכות תשובה: יצירת קשר עם הקב"ה הוא יסוד ומהות כל החיים. הצורה הנכונה מלבד קיום מצוות, תלמוד תורה, תיקון מידות ועוד, הוא להרגיל את הנפש לדבר עם הקב"ה לאורך כל היממה מידי פעם. צורה זו נתבארה בחלק הראשון של בלבבי חלק ה'. אדם שיתמיד בכך עם כנות פנימית ואמונה, לאט לאט בס"ד יחוש יותר ויותר את הקב"ה. בנוסף לכך, ככל שהאדם רגוע יותר ושקט יותר נפשית, יותר קרוב שדיבור עם הקב"ה יפתח את לבבו. נצרך אמונה שהקב"ה נותן לאדם את מה שהוא צריך, ומתי שהוא צריך, ובאופן שהוא צריך. כל החסרונות שחסר לאדם, תכליתם

אחת, כלים שעל ידם האדם יתקשר יותר ויותר לקב"ה. יש והאדם נקשר לקב"ה ע"י מה שיש לו, ויש והאדם נקשר יותר ע"י שחסר לו. אין בכוחנו להבין כל ופרט ופרט מדוע חסר עתה, ולמה לקח כך וכך זמן בדיוק להשלמתו. אולם בכללות על ידי החסר האדם נקשר לקב"ה, הן ע"י אימוץ בתפלה, וע"י אמונה, ועוד. 1. מה שהרב ענה זו תשובה נכונה לגבי חסרונות בגשמיות כל מיני יסורים וקשיים שקשורים לעולם הזה עולם החומר שקשיים אלו מרוממים את האדם אבל לא מרחקים אותו מהבורא ולא יורד בדרגתו הרוחנית אל אדרבא בבד בבד עם החסרון והקושי הוא עמל בתורה ויותר מתקרב לקב"ה וזה חסרון לא אמיתי כביכול אלא זמני חולף אבל אני שאלתי על דברים ברוחניות שזה ודאי דבר לא טוב הרי אדם שרחוק מהקב"ה ומהתורה זה ודאי רע וזה ודאי דבר שאדם צריך לו זה החיים האמתיים אדם שאין לו הבנה ומבקש הבנה בדברי תורה זה ודאי לא טוב או שיש הבנה קצת ורוצה יותר או שמבקש חברותא או רב וכו' וכו' ובכללי סיעתא דשמיא כי התורה היא המרוממת את האדם ומקרבת אותו אל קונו ומזככת אותו ומנקה אותו מהחטאים ועוד ועוד כמו שהאריכו רבותינו אז זה חסרון לא טוב, עוד אפשר להאריך הרבה על ההבדלים בין אדם שזוכה להיות חלק מיושבי בית המדרש ולעמול בעיון לאחד שלא, שלפעמים יכול להשפיע על עוד דברים אפילו על קיום המצוות כראוי על מקום עבודתו ועוד ועוד כמו שרואים בחוש, ולא מובן מדוע הקב"ה לא מקבל תפילות של הרבה מבניו שמבקשים על כך מבקשים סיעתא דשמיא כל אחד לפי מה שהוא רבות זה קושיא ממש גדולה שהיא ממש פשט ועוד הקב"ה הוא עצמו מצווה על כך ורוצה בזה יותר מבניו עצמם ויודע עד כמה טוב אם אור התורה יאיר בקרבם ובמיוחד בדור זה שהדרך היחידה באמת להיות בן תורה אמיתי זה להיות חלק מיושבי בית המדרש ולעסוק בתורה בהתמדה עם חיבור לקב"ה ופשט רואים בדור זה הרבה אנשים או שעצובים ומדוכאים מחמת כך או שיורדים ברוחניות או משהו אחר וכו' וכו' כל אחד לפי ענינו ולא מובן מדוע זה כך?? 2. אני מסכים שחסרון לאורך זמן מסויים יכול לגרום לקשר ולקרבת ה' אך אם זה כבר יותר מידי אז להיפך זה מחליש את הקשר ומרחיק את האדם מהקב"ה (תלוי כל מקרה לגופו מה החסרון ומה הזמן שעובר ולמי וכמה התפלל אבל באופן כללי) 3. מה הרב כתב שהצורה נכונה של החיים זה התפילה לקב"ה והדיבור עימו לאורך היום וכו' זה נכון אם זה דו צדדי כביכול ולא חד צדדי סתם לדבר עם הקב"ה הרבה בלי בפועל תפילות מתקבלות לא יוצר שום קשר אלא להיפך, בהתחלה הייתי מתפלל המון לה' אבל לאורך זמן רב אדם עוצר להתבוננות ומסתכל האם באמת נעשו שינויים האם התפילות התקבלו האם הקב"ה מדבר איתי אולי בדורות עברו זה עבד או ליחידים ממש בדורנו אבל היום לא לכאורה .

תשובה:

א. גם חסרונות ברוחניות הן לטובת האדם, שע"י חסרונות אלו הוא יתעלה לבסוף יותר ברוחניות, וכמ"ש רבותינו, יתרון האור מן החושך, שהאור הבא מתוך החושך, הן חושך גשמי, והן חושך רוחני, האור שבא אחריו, הוא אור גדול יותר מן האור שהיה מגיע תחילה לפני החושך. ואלו כל הקשיים ברוחניות שהם בבחינת חושך, הם הכלים שדרכם ישיג האור הרוחני הגדול יותר שלא היה משיגו לולי היה עמל לסלק החושך הרוחני.

תתבונן היטב בדברים, ותקבל מבט שונה ואמיתי יותר מהמבט שעתה אתה מביט על המציאות הרוחנית. עליך לקנות מבט של יתרון האור מן החושך דייקא.

זאת ועוד. בכללות כתב הרמח"ל בדרך ה' ובדעת תבונות ב' טעמים שנצרך עמל ונסיונות. א. כי אין הטוב נקנה לאדם אלא ע"י קושי וניסיון ולא ע"י מתנה. ב. שלא יהא נהמא דכיסופא, בושה, כי המקבל מתנה בוש מן הנותן. ולכך נצרך עמל.

ב. זה יותר מדי זמן "לפי הבנתך", אולם לפי מחשבת האין סוף ב"ה, זהו בדיוק שיעור הזמן הנצרך. ועל האדם להאמין שכל זה לטובתו. וכבר אמרו חז"ל יש תפלה שנענית מיד, וכו', ויש תפלה שנענית לאחר עשרים שנה, וכל זה לטובתו הרוחנית של האדם.

ג. התכלית של התפלה אינה בעיקר שתתקבל התפלה, אלא יצירת קשר איתו, ולכך אין העיקר "לבקש" שיתן לי כך וכך, אלא העיקר לדבר עמו, כגון להודות, לספר לו מה עובר עליך, וגם לבקש.

נצרך שינוי תפיסתי, שינוי מחשבתי, לראות את הדברים ממבט שונה ועמוק יותר.

צדיקים שאינם תלמידי חכמים

שאלה:

שלום להרב. הרב יכול בבקשה להסביר כיצד צריך לראות צדיקים שאינם תלמידי חכמים? לפעמים אני רואה אנשים שמסוגלים לעמוד שעות רבות בתפילה, ופניהם זורחים בקדושה, אך יחד עם זאת הם אינם תלמידי חכמים. האם אפשר ללכת לאנשים כאלה כדי לקבל ייעוץ וברכה או שכדאי שנלך רק לצדיקים שהם תלמידי חכמים. תודה לרב מראש

תשובה:

יש ג' עמודים לעולם, וכל אחד מתחבר לפי שורשו. ולכך ניתן לראות בעלי תפלה שפחות בעלי תורה. וניתן לקבל מהם ברכה. אם זכו לרוה"ק, ניתן אף להתייעץ, ואם לאו עדיף להתייעץ עם ת"ח ישר ונקי.

שאלות כלליות

שאלה:

שלום כבוד הרב שליט"א

1. האם זו מצווה לשכנע נשים להניק ולא לתת תמ"ל לתינוקות? 2. אם כן, איזו מצווה זו? 3. מה דעת הרב לגבי רשיון נהיגה לנשים? האם זהו איסור מן הדין? 4. האם הרב מכיר את ניגוני הרב גיא צבי מינץ? 5. הרב ממליץ על שמיעתם? תודה!!

תשובה:

א. כן, למי שזה מתאים לאופן חייה. כי יש כאלו שאצלם המצוה הפוך. ב. חסד. ג. אינו אסור, אולם עדיף להתרחק ככל שניתן. ד. כן. ה. ניגון כשר!

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת כי תבוא תשפ"א

ילד עם תסמינים אם לשלוח את אחיותיו לביה"ס

שאלה:

בכיתות ביננו התגלו מס' תלמידים חיוביים.

אנו לא עשינו לו בדיקה אך הוא היה מעט עייף מהרגיל, כאבי ראש ורגליים לאחר 4/5 ימים ירד לו חוש הריח.

לשאר המשפחה אין שום תסמינים.

האם עלינו לחשוש כלפי האחרים ולהשאיר את כולם בבית עוד מס' ימים או לשלוח אותם למוסדות שמתחילים בעז"ה ביום ד'.

תודה.

תשובה:

להשאיר בבית!

נסיעה לאומן ולימוד הוראה במכון אחיה

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א השם ישמרהו ויחייהו

הרב רציתי לדעת

א. האם כדאי לנסוע השנה לאומן?

ב. האם אפשר ללמוד במכון אחיה לימודי הוראה?

תשובה:

א. לכל אדם שיש רב עליו לשמוע לרבו. באופן כללי על כל אדם להתפלל במקום שבו הוא יכול לשוח עמו ית"ש באופן של קרבה יתירה.

ב. לפני עשור בקשו ממני למסור שם סדרת שיעורים, ולאחר שיעור אחד שנודע לי שהכל בחסות השלטונות, פרשתי לאלתר.

שיטות לזיכרון

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א.

יש היום כל מיני שיטות לזיכרון באופן כללי ולגמרא והלכה בעיון בפרט, שמבוססים על שימוש בדמיון, שדבר אחד מזכיר סיפור דמיוני שמזכיר את הדבר שרוצים לזכור

האם מותר להשתמש בכח הדמיון לצורך כזה? והאם זה דבר טוב לעשות?
החשש שלי שלכאורה יש לשמור על המחשבה גם מצד מחשבות של דברים לא מציאותיים או שליליים ובשיטה הזו, ככל שהסיפור יותר משונה כך יהיה יותר קל לזכור אותו, ועוד שהרי אין קשר מהותי כמו משל ונמשל אלא רק קשר חלש שדבר מזכיר דבר אחר באופן מקרי ואם כן מדוע למלא את הראש בציורים דמיוניים
והאם בכלל נשמר בזה הסגולה של התורה בתוך מעי אם הזיכרון הוא לא ישיר אלא עקיף דרך ציור דמיוני.

ועוד רציתי לשאול אילו שיטות מעשיות הרב כן ממליץ להשתמש לצורך זיכרון, ומה הדרך הנכונה לגשת לנושא הזה?

תודה רבה!!!

תשובה:

דברך דברי טעם. זכרון באופן זה מעורר את כח הדמיון לרוב, ומכניס לנפש דברים חיצוניים ומעורבבים עם דברי תורה.

עיקר צורת הזכרון שמצינו בש"ס, "הציבי לך ציונים", הוא ע"י אותיות שמצויים לרוב כסימנים בש"ס, ואזי הזכירה בקדושה, באותיות של מעין כלל הענין. וזהו "סימן", אולם לא חיצוני, אלא פנימי מתוך הענין.

וכן חיבור פנימי נפשי לענין, הן מתוך חיבור תשוקת הלב, והן מתוך חיבור עצמי למהות ההשכלה שבדבר, מקשרת את האדם לענין ולא במהרה משתכח.

כל זאת כמובן בצירוף לכל ימיו בעמוד והחזר קאי.

התקשרות לצדיקים

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א

א. אם מדין ובו תדבק שדרשו חז"ל על התקשרות לת"ח וצדיקים האם יש צורך לחפש צדיקים נסתרים?

ב. מה הוא השיעור אחת לכמה זמן?

ג. האם עיקר הענין לשמוע דברי תורה ממנו או גם סתם לראותו?

ד. שמעתי בשם איזה רב שהצדיקים תלמידי הבעש"ט בדורות קודמים היו יותר גדולים מגדולי התורה שבאותו זמן מה דעת הרב בזה?

תשובה:

- א. אין חובה בכך.
ב. לדבוק בדרכיו ואינו תלוי בזמן, וכן לעסוק בכל שבוע בתורתו.
ג. גם לראותו. וזה קבלת רבו ברגל, או אף בר"ח ושבת.
ד. צורת המבט אינה להתבונן מי יותר גדול, אלא לברר מה חלקו של כל צדיק, ומהו חלקי, ולפ"ז מה הנני נצרך, ואיזה צדיק ראוי שישלים חלקי.

שעטנז

שאלה:

שלום כבוד הרב,

- א- מה הפשט במה שכתוב שמי שלובש שעטנז 40 יום אין תפילתו מתקבלת? זה כפשוטו? אז מה אותו אדם יעשה עכשיו? הוא ממש מנותק מהקב"ה אין עניין שיתפלל כי ממילא לא תתקבל? כ"ש אם זה קרה בימים נוראים הוא ממש אבוד?!
- ב- האם מדובר דווקא על מזיד או גם על שוגג?
ומה לגבי מדידת חליפה בחנות? גם על זה נאמר את ה-40 יום?
תודה רבה מאוד לרב על על הזכות לשאול שאלות ולקבל תשובות בהירות.

תשובה:

עיין ציוני (קדושים), הלוּבש שעטנז בתפלתו, סנדלפו"ן המלאך הקושר כתרים לקונו אינו מקבל תפלתו עם שאר תפילות, שנראה לו כעובד ע"ז שנותן כח לרוח טומאה, והיא נקראת שעטנז בת חמור, ואביה צמר ופשתים יחדיו. וכן הוא ברקאנטי (תצוה).

וכתב הצ"ח (דרוש ח' לשבת תשובה) וז"ל, "ויום אחד" אם לבוש שעטנז אין תפלתו נשמעת ארבעים יום. ועיין קב הישר (פרק נו) וז"ל, ואפילו בשוגג אין תפלתו נשמעת ומקובלת אפילו אם הוא מתפלל בכוונה. ועיין פלא יועץ (ערך לבישה). אולם עיין מגן אברהם טריסק (כי תצא) וז"ל, הלוּבש שעטנז בשעת "תפלתו", עכ"ל. דייקא בשעת תפלתו. ועיין חת"ס (או"ח, תשובה טז). וליקוטי הלכות (יו"ד, ציצית, ה"א. וכלאי בגדים, ה"א).

ולכך אם מדד חליפה אין לחוש. וק"ו אם עשה תשובה!

שנה טובה, ומתוקה!

פנימיות כנגד ההלכה וטבילה במקום סכנה

שאלה:

כבוד הרב לאי"ט,

א. כל ימי גדלתי בין חכמים שיש להם הערכה לענין הפנימיות, אבל ההלכה היתה נר לרגלם, ואם סותרים זו את זו (או שנראה כן לנו), בודאי הולכים עם השו"ע. בתקופה זו ראיתי כמה מן החכמים הפנימיים שהורו לעדתם לעשות ע"פ מה שנראה להם ע"פ הפנימיות (מסתמא כן כוונתם) אבל לכאורה שלא כהלכה, ולפעמים הכריחו הזמן שהמציאות היתה שלא כדבריהם וגרמו לכאורה אסונות ר"ל. דוקא דעת החכמים שפסקו ע"פ ההלכה נמצאו להיות צודקים. הומה לבי לדעת פשר הדבר, ומה עלינו לעשות. מתחילה חשבתי שזה תלוי בחסידים וליטאים, אבל לא כן כל הביאור.

ב. הרב שיחי' השיב לשואל "כבר אמרו על חכמינו ששברו הברד בימי החורף הקרים על מנת לטבול, וכן יש קבלה מהבעש"ט הק', שטבילה אחת אינה מזיקה לבריאות". האם כוונת הרב שזה נכון להלכה?

יש"כ!

תשובה:

א. כנודע שנחלקו בדבר חכמים האם כאשר יש מחלוקת בין השו"ע לחכמי הקבלה בכלל או לאריז"ל, האם הולכים אחרי מרן השו"ע או אחרי האריז"ל. וכבר נשתברו על כך קולמוסים רבים, עד דורנו האחרון שהרחיבו בכך הגר"ע יוסף, ובנו הגר"י. לעומת שיטת האור לציון.

אולם אנו קבלנו דעת הגר"א שלעולם אין מחלוקת בין הקבלה לפשט, אלא או שלא הובן הקבלה או שלא הובן הפשט. ולכך כל הוראה אינה סותרת לא את הקבלה ולא את הפשט. ואם אינו מובן ניתן לברר כל דבר היכן מקורו בהלכה או בקבלה, ומדוע אינו סותר את הקבלה או את ההלכה.

ב. קבלה זו מקובלת למעשה כבר שנים רבות מימי הבעש"ט, ונהגו כך רבים למעשה, ועל כגון דא כבר אמרו (יבמות, עב, ע"א) והאידנא דדשו בה רבים, שומר פתאים ה'. ובמקומות רבים העתיקו כן הפוסקים, כגון בית יוסף (יו"ד, רסד, ד). דרכי משה (או"ח, סימן ג, סק"ג). פר"ח (או"ח, תסח, סק"ח). ועיין תרומת הדשן (חלק א, סימן ריא).

וכבר דנו הראשונים והאחרונים מתי אומרים כן. ועיין אחיעזר (ח"א, סימן כג). והדברים רחבים, וכבר נתבאר בתשובה אחרת בענין זה מתי אומרים כן ומתי לאו.

מתי תסתיים מכת החושך של תקופתינו

שאלה:

א. אמרת שאנחנו באמצע מכת החושך.

כיצד נדע שהמגפה הסתיימה?

מה השלב הבא אחרי החשיכה? למה אנו יכולים לצפות?

ב. לגבי החיסון, אנשים רבים מתים מלקבל את החיסון, הממשלות דוחפות וכפותות עלינו, הן מסתירות את האמיתות והרפואות הפשוטות, העם היהודי התפצל בגלל הצ'אש השלום הזה! מה אנחנו יכולים לעשות?

תשובה:

א. אחכה לו בכל יום שיבוא! איננו יודעים כמה זמן חושך זה יקח, אולם יתגלה בו עומק הנו"ן שבנו"ן, ואם ח"ו לא יבוא משיח עתה, ח"ו וח"ו רוחנית יכולים ליפול רבים מאוד מאוד מאוד, ה"י, והיל"ת, אכי"ר. כי לולי רחמיו ית"ש, בחושך זה יכולים ליפול "רוב" שומרי תו"מ, השם ירחם ויציל שארית הפלטה עתה ברחמים.

[ב. הערת העורך - לגבי החיסון הרב ענה בתשובה אחרת "כל דבר שאין בו הלכה ברורה ויש פוסקים לכאן ולכאן, כל אדם שעשה מה שעשה מתוך כוונה לעשות רצון הבורא, אשריו, ואינו אחראי על התולדות, וה' עושה הטוב בעיניו. הכל מבולבל ונצרך לאחוז בפשיטות ובתמימות, ומאידיך לעסוק בתוה"ק בעומק עצום כפי כוחו של כל יחיד מתוך חיבור עצמי פנימי ככל שניתן. וזהו חלקו של האדם, אחיזה בו ית"ש ובתורתו לנצח נצחים".]

שלא לשמה למעשה

שאלה:

במסילת ישרים פרק טז מבואר שאדם הלומד לשם להרויח כבוד זהו שלא לשמה הגמור ועליו נאמר נוח לו וכו', האמנם, ומה הדין למעשה?

תשובה:

עיין תוס' פסחים (נד, ע"א) ורש"י בברכות (יז, ע"א) ותוס' (שם), ונזיר (כג, ע"ב), ועוד, שס"ל שזהו דוקא בלומד על מנת לקנטר, אולם לשם כבוד שרי, וע"ז נאמר מתוך שלא לשמה בא לשמה. וכן נהגו להיתר כל הדורות.

אולם דעת הריטב"א ביומא (עב, ע"ב) כדברי המס"י. ועיין פנים יפות (שמות, כה, יב). גר"א (משלי, ג, טז). בית הלוי (שמות, יט, ה). רוח חיים (אבות, פ"ו, מ"א). ושערי תשובה (שער השלישי, אות קמז). ויסוד העבודה (ח"א, פ"ו).

הדרנה

שאלה:

כבוד הרב:

זכיתי לקרוא את הספר של הרב "בלבבי משכן אבנה" ולהיות עזרת השם אני מנסה לשלב כמה מרעיונותיו של הרב לחיי.

בהתחשב במצבי הנוכחי, זה מרגיש כמעט כמו קרב מפסיד לנסות למצוא את השקט שאני מחפש, כיוון שאני מרגיש שהזיווג שלי הוא לא מישהו שרוצה או שמנסה לצמוח בשירות השם. אני לא בטוח כמה אני צריך להעביר בנוגע למצב שלי, אבל נראה לי שאני לא יכול למצוא בתוכי לרצות לטפח את הבאסרט שלי כשאני עצמי מרגיש ריק כל כך... אין לי ספק שהשם סידר את זה לטובתי וכדי לעזור לי לצמוח, אני רק רוצה לדעת אם אי פעם ארגיש שלם, והאם יום אחד לא ארגיש את הכאב הזה.... בכבוד,

תשובה:

בע"ה אם תעמלו נכון, על אף כל הנסיונות והקשיים תזכו במתנה ממנו ית"ש להרגיש שלמות, מתוך התדבקות שלמה בו ית"ש, כי השלם היחיד המוחלט זה הוא ית"ש ואין בלתו, והדבק בו מרגיש שלמות, כי נדבק ונכלל בשלמות.

יסורים בלא חטא

שאלה:

בשאלה 13766 על השואה, הרב השיב: "לכל דבר יש שורש וענפים. השורש נעלם ומכוסה, והוא במחשבת הא"ס שאין לנו בה השגה. אולם הענפים, כייסורי רבי "שע"י מעשה באו וע"י מעשה הלכו", יש לנו לחפש מהו המעשה הלא ראוי שעל ידו "נתלבש" ובא האסון. ובזה על כל אחד לפשפש במעשיו לפי ערכו!"

בגמרא מובא שתי צדדים, יש יסורים בלא חטא, אין יסורים בלא חטא, וכפי המתבאר מדברי הרב מה הם שני הצדדים הנ"ל, סוף סוף כל יסורים הן כפי שהרב כתב שהשורש נעלם ולמעשה יש התלבשות על ידי חטא, ומה הן שני הצדדים הנ"ל?

תשובה:

כל "מחלוקת" מלשון "חלוקה", כל אחד דיבר בחלקו, וזהו יסוד גדול להבנת כל המחלוקות שבכל התורה כולה.

וכן כאן, למ"ד יש יסורים בלא חטא, היינו שדיבר בשורש ששם היסורים אינם מחמת חטא ועון בני אדם, אלא שורשם ב"חסר" השורשי, ב"צמצום" הראשון, ותולדתו "שורשי הרע", מלכי אדום שמלכו מתו, כנודע מדברי האריז"ל בשער הנקודים, ושער שבירת הכלים.

והמ"ד שס"ל אין יסורים בלא חטא, דיבר בחלק הענף של היסורים, ששייך לעולם דידן, ובו כל היסורים מתגלים ע"י חטא.

צחוק ורצינות

שאלה:

השלום והברכה לרב שליט"א,

מהו יסוד החילוק בנפש בין צחוק ושמחה לבין קלות ראש וכד'. אך בלשון יותר מדויקת שהיא עיקר השאלה, כיצד מצד אחד ניתן לחיות חיים שכל צורתם ומהותם הם חיים פנימיים, מרוכזים, בהתכנסות ובמקום השקט והנעים שבנפש, ויחד עם זאת לתת מקום גם לצחוק, להשמחה ה"פורצת", ה"התלהבות", השנינות, "זרימה" וכד'. כמובן יש כאן מושגים אולי חיצוניים במקצת וכן לשונות שונים, יהיה מי שיקרא לזה לא להיות יותר מדי כבד. מקווה שאלתי תובן על הצד הנכון. איני שואל מצד פחד או חוסר רצון להיות כזה, אלא יותר מצד שכמדומה שאני מזהה את שני הכוחות בעצמי, וכאשר הצחוק והשמחה פורצות גבולות (לא חלילה מצד הדין, אלא שהם "פורצות" בנפש כביכול, והן יותר סוערות מצד ההתרחבות אולי, בכמות) אני מרגיש (גם בשעת מעשה וגם לאחר מכן) שזה פוגע לי ברצינות (הן פגיעה באותה שעה והן פגיעה בכללות החיים והבניין), שזה סותר את הרצינות והכובד ראש, והעיון שאני מאוד אוהב לשקוע בו בתכלית העיון והעומק (שבאותם שעות של רצינות אני לא מאוד לא רוצה שיפריעו לי ויוציאו אותי מהריכוז מצד עצם השקיעות ולא מצד לחץ וכד'), וכן סותר את ההתכנסות והרצף של אותן תנועות נפש פנימיות. שאלתי האם אכן זה סותר, האם אינם דרים בכפיפה אחת? ומה למעשה? אפשר לייחס לזה מעין "ההכרח לא יגונה" או צורך, או לומר אל תנסה להילחם בזה כרגע. אך מצד עצמות הדברים האם אותה תנועה של התפרצות (לא נראה לי שנובעת מצד לחץ ומתח. פעמים אולי כן, אבל באופן כללי אני חושב שבאמת זו מידה שקיימת בי, אם איני טועה. כמובן שאם זו מידה רעה או גורמת הפרע יש לנסות להתמודד ולפטור זאת ואז אולי זה סימן שהיא אינה כוח ומידה שורשית בי מצד התיקון) אין לה מקום? היא סותרת או אפילו לא סותרת אך בלעדיה ניתן לצמוח יותר אם יושקע רק באותו התכנסות והתבוננות וחיים פנימיים?

אם זה מבנה נפשי, האם זה סותר, לפחות במקצת את הדרך של ההתבוננות וההשקטה וההתכנסות שהרב מכוון אליה עד מאוד? כמובן שגם בלא כן יש שוני בין הנפשות, ובין מדרגותיהם וכל הדרכה דורשת בירור והתאמה, ויש הרבה מדרגות של כמה ה"צחוק" וה"קלילות" מופיעים ואין כאן חלוקה מוחלטת, אך כשיטה אולי יש צורך בדרך חלופית או לפחות נוספת? חשוב לציין שאני ימוצא בי את השני הכוחות בצורה מאוד חזקה. אני כמה שנים דורך בדרך של הרב, של התכנסות, והשקטה והתכנסות וכו', ושמח ונהנה, ומתעלה, וכן בלימוד

העיון אני שקוע ראשי ורובי בהוויות דאביי ורבא. אך מרגיש שאיני יודע כיצד לתת מקום גם לכוח הפורץ וה"שטותי" את המקום שלו ואם בכלל נכון לתת לו את מקומו.

(ראיתי שבעבר היה שו"ת דומה והרב כתב משהו שקצת נגע בי, אך אשמח לתשובה מכוונת העוסקת בעיקר בשאלה זו. אצטט כאן את אותה תשובה (13553). "ככל שנפתח לך בס"ד הלימוד בעיון, כן אתה נכנס לעולם פנימי יותר, שיש בו רצינות וכובד ראש, והוא היפך קלות הדעת, שמקלות זו נובעת צורת חיים של בדיחות לרוב וכד'. תנסה לומר להם בתחילה דבר בדיחה אולם שיש בה עומק, שיש בה חשיבה, שיש בה מימד שנון, וזהו איזון בין העומק הפנימי לעולם של קלות של בדיחות. וזהו שלב ראשון בתהליך!"

זוהי נקודה יסודית בחיי, ואשמח שהרב ידריכני בדרך אמת, כמה דאפשר.

תשובה:

צחוק של קלות ראש, שבאותו העת נעשה קל בראשו, מחשבתו נחלשת. אולם צחוק ושמחה של מצוה, היינו שבשעה ששוחק ושמח הוא בישוב דעת נפלא והצחוק יוצר שחרור, אולם מתוך ישוב דעת. ולכל אדם מותר לצחוק לפי שיעור הצורך שיש לו, במקביל לכך שיש לו ישוב דעת בשעת הצחוק.

שאלות נוספות בקבלה ופנימיות

שאלה:

שלום כבוד הרב,

א. אחרי תשובת הרב שמצד המבט העליון גם הגבול הוא אמת גמורה אז אשמח שהרב יחדד לי את התפיסה כי אולי התערבבו לי תפיסות מתורת חב"ד עם התפיסה הנ"ל, יש דעת עליון שהעליון הוא יש והתחתון הוא אין ויש דעת תחתון שזה הפוך, כל אחד הוא צד מסוים והוא נכון אבל נכון רק בעולם שלו כלומר מצד המבט העליון אז התחתון הוא אין ובאמת אין גבול, עד פה הרב מסכים או יש מה לתקן בהבנה? כרגע אני עוד לא מדבר על אחדות דעת תחתון ועליון זה בשאלה הבאה.

ב. יש את המבט המאחד שדעת עליון ותחתון אמת ואם כך אז השעשוע שאני מגיע מדעת עליון לדעת תחתון ומכיוון שאני מגיע מדעת עליון לתחתון אז אני מכיר שהגבול הוא גבול בעולמו (דגש על עולמו) אבל מצידי הוא לא באמת גבול, הרי זה כל עניין השעשוע שאבא משחק עם בנו במשחקים שלו אבל שהאבא יורד לבנו הוא מבין שזה הגבול של בנו והוא אמת לגבי בנו אבל לגבי האבא הוא לא גבול ולכן הוא יכול להשתעשע אחרת אם באמת הגבול של בנו הוא אמת גם כלפי האבא אז איך יכול להיות שעשוע? (*לא* דיברתי פה מצד מבט של הויה שכוללת גבול ובלי גבול אלא מצד מבט הבלי גבול שיוורד לגבול כי אני מדבר על שעשוע ולא על שורש השעשוע שכמו שהרב אמר הוא כללות הפכים). אם בכל מקרה הרב יגיד שעולם הבן הוא גבול והוא אמת גם כלפי האבא אז אשמח שהרב יחדד לי למה זה שעשוע אם הגבול הוא אמת כי איך

שאני מבין שעשוע זה בגלל שאני מגיע לגבול ומכיר שהוא לא גבול כלפיי אחרת יש צמצום ויש תכלית כי שאני נכנס לגדרי הגבול ואני מוגבל בגדריו.

ג. מחילה מכבוד הרב אולי לא ניסחתי טוב את שאלתי אך שאלתי בדיוק על הנקודה הזו, אני מאמין שהכל בא מאסתכל באורייתא אבל זה מקיף אצלי, אני רוצה לקבל ניצוץ פנימי מאותה הכרה שכל השינויים בתורה, לכן אמרתי שבחוש הקטן אצלי זה נראה שיש תורה ואין שם שום יחס למעלית ומאיך חידשו משהו חדש פה בעולם וכביכול התורה באה ועוסקת בו, איזה שינוי קרה בתורה שהוביל לזה, ברור לי שמדובר בהכרה פנימית אבל אשמח שהרב יוריד לעולמי התחנות לפחות ניצוץ של הבנה (במשל או דעת/מבט מבורר יותר) איך כל השינויים בכל העולמות מושרשים בתורה, אשמח אם הרב יוכל להרחיב פה כפי יכולתו כדי להוריד אליי את התפיסה הזו שכלית והכרתית נפשית ולמה המבט החושי החומרי לא נכון ואנסה להתבונן בדברים ובעז"ה שאקבל לפחות ניצוץ. מאוד מאוד חשובה לי ההבנה בצורה של חיבור נפשי לדברים, זו נקודה שתעזור לי מאוד בעבודה הפנימית כדי להיות מחובר לשורש הנכון (ברור לי שבכלליות צריך עסק בתורה לשמה, קדושה חיבור לשורש וכו' אבל אשמח שהרב יוריד לי את הדברים לפי הכירותו איתי) לכן מאוד אודה לפירוט פה.

ד. בקשר ללמה תחנות שייך לאצילות הרב כתב לי יחודי אצילות משפיעים על בי"ע, אני מבין שיש השפעה אבל איך זה עדיין נכנס לגדר עולם האצילות הרי באצילות אין רע וההשפעה היא ממילא בלי יחס לרע וכן ההשפעה היא גם חוצה מאצילות (מודה לא עיינתי במאמר שהרב שלח אותי אליו פשוט בגלל שכבר כתבתי בחזרה אז הגבתי רק לדברי הרב אם זה חסר אז שהרב יגיד לי ובעז"ה אעיון)

ה. אולי זה יעמיס על הרב ואני אבין אבל בדיוק בשביל זה שאלתי את הרב מה ערך ההויה בעולמות מעל רדלא (אור א"ס, צמצום, קו, עיגול, א"ק) פשוט הרב הוא זה שבעיקר מדבר על זה ואני לא חושב שאוכל למצוא במקום אחר הסבר על זה

ו. הרב יכול לפחות להסביר לי יותר מה ההבדל בין אור הרדלא או א"ק (חיצוניות) לאור הקו (פנימיות)? הבנתי לפי תשובת הרב שא"ק זו הויה שורש הנבראים אבל מה זה אומר הויה של ממוצע בין בורא לנברא? האם הכוונה שזה עצמות/העדר ביטול הנברא? אשמח שהרב יחדד כי עצמות זה עוד לפני גילוי ראשון שהוא אור א"ס.

ז. הרב אמר לי שהכל כלול בא"ס אם כך הכוונה ברבותינו שבאור א"ס לא נראה הגבול (ולכן היה צריך צמצום) היא שבאמת יש בו גבול רק לא מובן לנו איך?

ח. אם אור א"ס בנפש זה מצידו ומצידנו הכל כלול אז מה זה דעת עליון שיש בעצם רק בלי גבול והיש הוא אין? כלומר לאיזה עולם/מדרגה זה שייך?

ט. לראות שהבנתי את הרב, אין עוד מלבדו, אור א"ס זה מצידו ומצידנו ולא ידע איך, האם זה בעצם אור וחושך המשמשים בערבוביא ואם לא מה ההבדל?

י. מה ההבדל בין עונג לשעשוע (אם שניהם זו תנועה של הלוך ושוב)? אם גם תענוג עליון זה חיבור של הגבול לבלתי גבול וההפך אז זה כמו שעשוע אם כן מה ההבדל.

יא. אם איחוד משיחים הוא לקלוט שכל התוספת כלולה בהויה אז מה זה אומר רק משיח בן

דוד? הרי לא יכול להיות שזה הויה בלי השינויים כי הכל ממנה.

יב. הבנתי מהרב שאי אפשר לגעת ברצון אלא רק דרך חכמה ומידות או דרך הדעת, האם דרך הדעת הכוונה שמגיע להויה עליונה/פנימית יותר וממנה מאיר לרצון וכך משנה אותו או שיכול להיות מדובר גם על דעת שמחבר לאמונה/תענוג (כרגע אני עוד לא קולט בנפש איך בכלל דעת יכולה להתחבר רק לתענוג)? והאם מהצד התחתון (שינוי ע"י חכמה ומידות) שהרב מדבר על שינוי/ביטול רצון הכוונה על נגיעה בחכמה/מידות כך ששינוי הלבוש משפיע על המולבש אבל באמת אי אפשר לגעת ברצון בלבד?

יג. בנוגע לצורה נכונה ללימוד הקבלה, שאני לומד קבלה אבל מרגיש שזה שונה מעיון בגמרא שהדברים מוחשיים וכן בחסידות שהשמות (ספירות, עולמות וכו') מקבלים התייחסות נפשית, אני מבין שבלימוד הקבלה אפשר להיות ברצוא ושוב (דבקות ועיון) אבל איך בדיוק לעסוק כדי שהעסק בקבלה יהיה חושי ולא סתם תפיסה שכלית אנושית שיכלו להגיד לי במקום ע"ב -> צ"ג ומבחינתי אלו רק סימנים, כרגע אני עוד לא במקום של למפות בין ההתייחסויות הנפשיות בחסידות לבין השמות בקבלה אז האם הרב יכול להדריך אותי בשלבים איך כן ללמוד את הדברים שלא יהיו כהגדרות/סימנים בעלמא ויהיה חיבור לדברים ואז אני מניח שבסוף הוא שכל הלימוד נחוה בנפש מהמיפוי בין המושגים לנפש.

יד. שאלה כללית אחרת למה לא כל מושגי חז"ל משתלשלים לעולם התחתון לדוגמא שהרב ציין שהזוהר מדבר על 7 ארצות אין הכוונה שמתחת לאדמה יש 7 ארצות אלא אלו רק מושגים רוחניים וכן עוד אגדות בחז"ל שכידוע מדברים בעליונים אבל לא שייכים לתחתונים, הרי בסוף לכל דבר יש שורש וענף עד למטה וכן מצד זה שהכל זה מבטים שונים על אותה הויה וצריך להיות גם מבט תחתון פיזי גשמי.

תודה רבה מאוד מאוד על ההכוונה והמבט הנכון על הדברים!

תשובה:

- א. אין, אין הכוונה אינו, אלא שכח הבלתי בעל גבול גובר על הגבול כמ"ש הרמח"ל בקל"ח פתחי חכמה, פתח כד.
- ב. שעשוע בין ב' תפיסות אמתיות "הפוכות", זהו עומק השעשוע, לא ח"ו שעשוע בצד תחתון שאינו אמת. עצם התנועה בין ב' צדדים הפוכים מוחלטים שכל אחד אמת לאמיתו, זהו שעשוע.
- ג. התורה אותיות, ויש בה אופני צירופי אותיות באופנים שונים. או כדברי הרמב"ן בתחילת התורה, שתחילה הייתה כתובה כולה ברציפות, ויש אופנים לחלק התורה לתיבות באופנים שונים, ובעיקר ע"י מילוי האותיות, שיש מילוי אותיות עד אין סוף, וכאשר משתנה המילוי, כך משתנה בעולם. וכל השינויים שבעולם שורש השינוי בשינוי מילוי האותיות, ואין לך שינוי בעוה"ז שאינו מושרש בשינוי האותיות.
- ד. הרע בשורש הוא טוב, ונקרא רע מלשון רע, רעוע, וזהו בענפים בבי"ע, אולם באצילות נקרא רע מלשון "רעך", רעות. ובאצילות זהו יחוד במדרגת רעות, ולתא משתלשל ומאיר למקום הרע. והבן שיש אחד ויש רעך, ורעך אינו מאוחד כאחד, והוא שורש דשורש לרע.

- ה. כל עולם יש לו מהות עצמית ויש לו י"ס פרטיות, וכתר שבו הוא הויתו.
- ו. נצרך להגדיר כל עולם מהו מהותו ולפ"ז מהו הויתו. וא"כ השאלה מה המהות של רדל"א, כללות ההפכים. א"ק - צורה של אחד. קו - מלעילא לתתא, המשכה מתמדת שווה. מתתא לעילא, תקוה. אור א"ס - כללות הכל.
- ז. כנ"ל אות א', בדברי הקל"ח פתחי חכמה, פתח כד, שכתב מפורש יש בו גבול. רק הבלתי בעל גבול גובר עליו, עיי"ש. ועיין מילון ערכים בקבלה - ערך עשר ספירות הגנוזות במאצילן. יודפס אי"ה בעלון בשבועות הקרובים.
- ח. דעת עליון הוא באור א"ס.
- ט. כנ"ל הבלתי בעל גבול שולט על הגבול, ולכך אין הגדרתו משמשים בערבוביא.
- י. שעשוע, ב' פנים שעה, תנועה בין פנים לפנים בדייקא. ענג, תנועה בין מדרגות, ואפשר אף בין פנים ואחור.
- יא. משיח בן יוסף - תוספת. בן דוד - הויה. משה חיבור שני התפיסות יחדיו. יש את התוספת קודם הצמצום שהגבלתי בעל גבול שלט על הגבול. וזהו משיח בן דוד. ויש את התוספת אחר הצמצום לכוללה עם הבלתי בעל גבול, וזהו משה.
- יב. מדובר על דעת שמחבר לאמונה ותענוג, ואזי דבק בכתר, ששם ההויה. כן.
- יג. יש ללמוד ולהבין כל מדרגה, ואזי לחפש היכן היא נמצאת בנפש הפרטית, ואזי להבינה מתוך עצמי, בבחינת מבשרי אחזה אלוה.
- יד. כי העולם רחב למעלה וצר למטה, בסוד הצמצום, ותמצית העליון משתלשל למטה כמ"ש הלשם, כדוגמת טיפת הזרע שהוא תמצית העליון, אולם לא העליון בפועל.

פנימיות מצוה טאנץ

שאלה:

רבינו בחיי על הפסוק ויקרא שמו זרח (בראשית לח ל) כותב זרח על שם החמה פרץ על שם הלבנה ומלכות בית דוד בא מפרץ שהוא כנגד הלבנה עכ"ל, ובהמשך כותב שבגלל זה מזכירים דוד מלך ישראל חי וקים בחידוש הלבנה.

בנוסח של קידוש לבנה אנחנו מתפללים שיהיה אור הלבנה כאור החמה ומבקשים באת דוד מלכם באחרית הימים והרמ"א באורח חיים סימן תכו סעיף ב' כותב שבקידוש לבנה כל אחד רוקד כנגד הלבנה ובסוף הסעיף כותב שעושין שמחות וריקודין בקידוש החודש דוגמת שמחת נישואין ומשמע שיש שני ריקודים אחד כנגד הלבנה ואחד עם אחרים כמו בנשואין והכי נהוג עלמא.

איתא בכתובות טז: ת"ר כיצד מרקדין לפני הכלה ומנהג של מצוה טאנץ (ריקוד של מצוה גם מכונה כשר טאנץ או מצוה טענציל) הוא קדום ועל בסיס דברי חז"ל אלו. מנהג זה לא חסידים ומזכר במחזור ויטרי ובמנהגי ורמזא לר' יוזפא שמש וביוסף אומץ והובא בספר נעימת החיים בשם פירושים ופסקים לרבינו אביגדור צרפתי. וכתוב בתולדות אדם פט"ו על ר' שלמה זלמן מוולוז'ין תלמיד הגר"א ואחיו של רבי חיים מוולוז'ין זצוק"ל שגם נהג מנהג זה.

בספר דרך פיקודיך מל"ת לה אות יד איתא על זה שטעם כמוס יש בדבר בגנזי הנסתרות לה' אלוקינו ע"כ. ואיתא בקונטרס אבני אסתר בדף ל' בשם ספר תורת א' בזה"ל אצלינו הוא ידוע אשר יש סודות עמוקות במנהג זה ע"כ. ובהקדמה לספר חקל יצחק איתא שהיה לו בזה רעיונים נשגבים ורמים לייחד יחודים גדולים בעולמות העליונים.

ידוע שלכלה יש בחינה של שכינה. בשו"ת ויברך דוד על הל' נישואין סימן קנד נפסק שאסור לכלה לזוז בזמן המצוה טאנץ ובעומק זה לכאורה מכוון למה שאיתא בפסוק (מלאכי ג ו) כי אני ה' לא שניתי כלומר אין שינוי ותנוע בהקב"ה.

רבותינו חלקו כיצד מרקדין לפני הכלה בית שמאי אומרים כלה כמות שהיא ובית הלל אומרים כלה נאה וחסודה. בעומק אולי יש להסביר שיטת ב"ה לענין של תוארים ושבח ועבודה כלומר יש עבודה לתאר ולשבח את הכלה לפני בעלה וזה מכוון לימי עבודה שיש לנו בעולם הזה המכונה עולם השקר כי בעולם הזה אין לנו השגה אמיתי בעצמות הקב"ה רק מצד התחברותו ית' לעולמות כמו שכתוב בנפש החיים שער ב' פרק ה'.

לעומת זאת ב"ש אומרים כלה כמות שהיא כלומר בלי מסכים והבדלים וזה מכוון לימות המשיח ולעולם הבא עולם האמת שעליו נאמר והיו עיניך רואות את מוריק וזוכים לזיו השכינה ואור הגנוז כמו שכתוב בנפש החיים שער ד' פרק כא.

וראיתי בשם האמרי אמת (מגור פר' שלח) שיש בדברי בית הלל ענין להתיחס לפנימיות הכלה שתמיד טוב ע"כ. חל איסור להסתכל על כלה וא"כ ממילא נשאר לנו יחס רק עם פנימיותה.

הבן יהודע בכתובות דף טז מסביר שלשון מרקדין ולא מקלסין הוא מלשון הרקדת הקמח להבדיל הפסולת שבו לזרקם וליקח הסולת נקי ע"כ ובליקוטי הרי"ם בערך נישואין איתא ענין ריקודין אנשי מעשה בשעת שמחה הוא מלשון הנזכר בשבת המרקד שהוא אב מלאכה בשבת שמפריד האוכל מתוך הפסולת או להיפוך כן הוא גם ענין הריקוד שמפריד הגשמיות מהנשמה עד שבא להתפשטות הגשמיות ע"כ.

הובא בהרבה ספרים דברי התורת חיים במס' עבודה זרה יז. בד"ה אבי ידיהו וזה לשונו ולא אמרו חכמים אלא כיצד מרקדים לפני הכלה ולא עם הכלה ע"כ.

ויוצא שרוקדים משך החתונה ביחד עם החתן ובסוף יש ריקוד נוסף לפני הכלה עד שבסוף החתן מתאחד עם הכלה ורוקד איתה ואולי יש לומר שהמצוה טאנץ מכוון לענינים הנ"ל כי מתחילים לרקוד לפני הכלה ולא עם הכלה ולא נוגעים בה אלא רוקדים בריחוק מקום או עם הפסק אבנט עד שהחתן רוקד איתה וברוב המקומות נוהגים שהחתן רוקד יד ביד ידה בידו ביחד בלי הפסק

ולא לפני הלכה אלא עם הכלה. ובבן יהוידע הנ"ל כתוב ונמצא זו היא כלה של החתן בעולם התחתון כמו שהיא באמת בעולם העליון במקום שרשים שלהם ששם יחדיו ידובקו ע"כ.

איתא בחז"ל דעלמא דאזלינן מיניה כהלולא דמי וברוב המקומות מקיימים המצוה טאנץ בסוף החתונה.

חתן דומה למלך וביאת משיח בן דוד מלך המשיח משלשלת מלכות בית דוד יגיע ב"ב לתקן כל קומת כנסת ישראל עד העקב לגלות הנשמה ולהביא אותנו לעולם הבא אין לא ראתה אלקים זולתך ונזכה למאמר חז"ל אמר רבי אלעזר עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן וכו'.

תשובה:

יפה מאוד! ישנם כמה אופני חיבור בין זכר ונקבה. נשיקין, ברישא, ג"ר. (וכן חיבור בעיניים, אסור לקדש עד שיראנה, עין בעין יראו). חיבוק - בגופא, חג"ת. זיווג ממש, יסוד ביסוד. אולם יש עוד חיבור שהוא ע"י רגליים, בבחינת איהו בנצח ואיהי בהוד. וזהו רקידה ברגליים. ויש שנותנים יד, ואזי נעשה חיבור ידיים ורגליים יחד, ומעשה זה הוא ההקדמה לחיבור היסודות שהם בין הרגליים. וכל הריקודים בחתונה הוא תיקון הרגליים כהכנה לבחינת "בין רגליה כרע שכב". ועל ידי זה נעשה בירור הרגלין בכלל, ובפרט בריקוד אחרון עם הכלה נעשה בחינת מרקד כמ"ש בשם הבן יהוידע והליקוטי הרי"ם, ונברר רגליה יורדות מות, שעומד להיכנס למקום הנקרא בנוק' מקום "הקבר", ונצרך שיכנס שם בבחינת "אבר חי" ולא אבר מות, ולכך נעשה לבסוף (מלבד הנ"ל), והוא תיקון ל"סוף" כל האדם למיתה, וכאן נעשה בירור שהסוף "אבר חי", וחי לעולם!

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:
טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד
info@bilvavi.net ■ 9116302

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת ניצבים תשפ"א

ב	תשובה אמיתית באלול
ב	הנסיעה לאומן בראש השנה
ג	שאלות בענייני עילוי נשמה ועוד
ד	מ"ח שאלות בתורה ועבודה
ט	לצעוק או לשתוק ולחכות למשיח
י	מהיכן לשאוב שמחה במצבים קשים
י	זכריה הנביא אחרית הימים ועוד
יא	חיסונים וכיצד יתכן שתצא תקלה ע"י רבנים
יב	כיצד להבחין בצדיקי אמת
יב	כיצד להודות על חסד שעושה לו השי"ת
יג	להתחבר לגלגול הקודם
יג	מקור הניגונים דקדושה
יד	השרוי בלא אשה
יד	הגדרת הבטחון
יד	אמא שלומדת עם הבנים יותר מהאבא
יד	בין אדם לחברו ובין אדם למקום
טז	כיצד לתקן קלקולים שיש בחינוך החרדי
יז	יסורים המשך
יז	סוגים שונים של דביקות
יח	רצון והפכו
יח	שאלות שונות
יט	ספר על משיח וגאולה
יט	בניית קשר עם ה'
כ	התקשרות לצדיקים
כ	תיקון לכבידות
כא	לשאול שאלות באמצע שיעור
כא	לימוד חכמות חיצוניות

תשובה אמיתית באלול

שאלה:

לכבוד מורנו הרב החסיד שליט"א, שלומו יסגא,
 א. בעבר שאלנו עבור א' מביהמ"ד דפה, שאלה 12103 תחת הכותרת 'תשובה לבעל תשובה', ובא' הסעיפים שאלנו כך: "מה עליו לעשות כשעולות לו מראות לא טובות בעיני רוחו, ונהנה מזה מחד, ומאידך נקרע מכך ששב על קיאו, ונמצא כבתוך כף הקלע, מה צריך לחשוב וכיצד לנהוג? והאם ניתן למחוק תמונות מעיני השכל? ואם לא, כיצד ניתן להיות בעל תשובה בכלל?", וע"ז השיב לנו הרב: "או להסיח דעת, או לצייר ציורי קדושה! ועי"ז מוחק. וכן ע"י דמעות, שמנקות כח הציור. וכן בעומק, בהתדבקות באפיסת המחשבה". וכעת בימי התשובה דאלול שבנו להתבונן בתשובת הרב, ובאנו לבקש אם אפשר שהרב ירחיב לנו בזה למעשה, מהם "ציורי קדושה?", וכן מהי "אפיסת המחשבה" וכיצד מתדבקים בה?
 ב. עוד שואל הנ"ל, כי אחר התבוננות במצבו, אחר שנפל פעמים רבות בטומאת המדיה כאשר נזדמן לידו מכשיר בלתי שמור, או שנקלע למקום בו מצא מחשב פתוח אצל קרובים וכיו"ב, ואמנם כי הוא עצמו מנותק מכל חיבור לאינטרנט פרוץ, ועושה כל טצדקי שלא יבוא לידי ניסיון זה, אך כאשר עושה חשבון נפשו ברור לו ללא שום ספק כלל, שאם יבוא לידו מכשיר או שיזדמן למקום שבו יש חיבור למדיה פרוצה, בודאי יפול, ומרגיש בעצמו שאין לו שום סיכוי לעמוד בנסיון הבא רח"ל, והשאלה היא האם יוכל להחשב שעשה תשובה על כל מה שראה ופגם, אם בודאי יכשל שוב לכשיבוא הניסיון לידו? יורנו נא דרכי תשובה, ושכמ"ה.
 בתפילה שנזכה לעשות תשובה אמיתית, ובפרט בימים אלו ימי התשובה, ונזכה לכוח"ט יחד עם הרב וכל כלל ישראל, אמן.

תשובה:

א. ציורי קדושה - כגון הכותל, מערת המכפלה, קבר רחל, וכן תמונות צדיקים, נר, וכדו'. אפיסת המחשבה - עיון התורה"ק עד "כלות כח המחשבה", ולא רק כלות כוחות הגוף.
 ב. אינו תשובה שלמה. ולפחות יקבל על עצמו שיפול פחות, כגון שימתין עד שיסתכל. וכן שיקטין זמן ההסתכלות, וזו תשובה חלקית, ומכלל רשע עדיין לא יצא. ועליו לעבוד לטהר נפשו, הן ביראת העונש, והן ביראת הרוממות, והן באהבת ה', שינצל עי"ז מן החטא, ושיזכה לקבל קבלה אמיתית שלמה לפי ערכו שלא ישוב לחטא לעולם.

הנסיעה לאומן בראש השנה

שאלה:

שלום הרב.
 א. רציתי לשאול מה הרב חושב על הנסיעה לאומן בראש השנה לרבי נחמן באופן כללי?
 ב. נהגנו בשנים שעברו לטוס כל שנה, בשנה שעברה זה לא היה אפשרי כי הכל היה סגור, השנה זה אפשרי אבל ישנם כל מיני הגבלות בכניסה וביציאה, חלק מההגבלות זה שמי שלא מחוסן צריך להגיע לשם עם מכשיר חכם על מנת שיתקינו לו אפליקציה על מנת לוודא שהוא בבידוד מרגע ההגעה. הבנתי שיש גם אפשרות לפלאפון כשר שעכשיו הוציאו במיוחד בשביל זה. אבל עצם העקרון שמאלצים ציבור שלם של יראי השם להכנע ולהגיע עם מכשירים גורם לי לחשוב אם זה בכלל נכון.

אשמח לדעת מה הרב חושב בכללי ובאופן פרטי לגבי השנה.
תודה

תשובה:

א. כל חסיד עליו לעשות כציווי רבו, אולם ביחס לנסיעה לאומן אף מי שחסיד של ר' נחמן, נחלקו בכך האם הייתה כוונתו לאלו שבחו"ל או אף לאלו שבארץ ישראל, שיצאו מן הארץ לצורך כך. וכידוע יש מחסידיו שלא נוסעים אלא עושים קיבוץ בא"י.

ובכללות כל אדם ואדם עליו לברר היכן תפלתו מכוונת יותר, לשוח עם קונו, ושם עליו לקבוע את מקום תפלתו.

ב. אם נצרך לצורך כך חיבור למכשיר "חכם", אין לנסוע כלל.

שאלות בענייני עילוי נשמה ועוד

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,
לאחר דרישת שלי' ואמת.
שוב רצוני להודות לכת"ר מכל הלב על היחס והתשובות על השאלות הקודמות.
יש לי עוד כמה שאלות לשאל ברשות כת"ר:

א. 1. בנושא של לימוד או ברכות שעושים לעילוי נשמת, שמזכירים את הנפטר, האם יש הבדל אם לומדים או מברכים לאחד או לשתים או לא, דנר לאחד נר למאה, ואם לא, א"כ אפשר ללמוד לעילוי נשמת כל ישראל תמיד (או שזה נעשה בכל אופן ממילא)? 2. האם כשלומדים לעילוי נשמת זה מוריד מהזכות שלנו (הלומדים) או שלא, ואם לא, א"כ שפיר תמיד כדאי ללמוד לעילוי נשמת? 3. האם בכלל שמקבלים מלגה שייך ללמוד לעילוי נשמת, או דמכיון שכביכול משועבדים לכולל אין זה שווה כלום? 4. האם יש צורך להזכיר שם הנפטר כגון באופן שאדם הניח דברי מאכל כדי שנברך לעילוי נשמת, או דמכיון שהדברי מאכל נמצאים כאן רק עבור עילוי נשמת של אותו אדם, אין צורך להזכיר? 5. האם שייך להזכיר שהלימוד או הברכות יהיו לעילוי נשמת למפרע?

ב. האם יש ספרים של רבותינו שאפשר לקבל הבנה ברורה בנושא תת הכרה ועל הכרה?

ג. אני נתקל הרבה בענין 'חכמה בינה ודעת', וראיתי את הגר"א במשלי, אבל עדיין הדברים מופשטים ולא מספיק ברורים, איפה אוכל לקבל הגדרות ברורות בנושא זה?

ד. האם זה נכון שצפייה הוא על דבר שודאי אמור לקרות ואני מחכה לו, ולשון 'לקוות' הוא על דבר שלא בטוח שיהיה ואני מקווה שיהיה? וא"כ, מהו המקור לכך?

ה. אני לומד עכשיו הסוגיא של טרימא, ושם יש הרבה לשונות שנראה שמשמעותם זהה, אמנם לכאורה אם הם מילים שונות בטוח שיש הבדל ביניהם, לכן רצוני לדעת אם יש הבדל בין: כתישה, שחיקה, דיכה, מיעוק, ריסוק, נימוח.

ו. מכיוון שאני נאלץ לעזוב הכולל שלמדתי בו כבר 7 שנים, משום שהוא נמצא חוץ לעירי וחייב אני להימצא בצהריים בעירי, אני עושה חישוב מסלול מחדש, והתחלתי ללמוד נושא מצות לימוד תורה, ואני מגלה המון דברים (בהל' ת"ת של בעל התניא) שאינם מקובלים כלל בדורנו ושאינו דוקא מתחבר אליהם, ובאמת גילתי שנפשי נוטה מאד להיקף הדברים, בין שיהיה בבקיאות ובין בעיון, ומרגיש אני שחסר לי זמן השקעה בבקיאות, כי עד עכשיו למדנו בכולל כל היום עיון וכולל ערב קצת בקיאות, והסתפקתי האם

ללכת לכיוון של היקף הש"ס בשבע שנים, להיות בבחינת ליגמר והדר ליסבר, במקביל עם סדר קצר של עיון ביום, שמחד אני מרגיש שזה הדבר הכי נכון לעשות, אבל מאידך אינני בטוח שאחזיק מעמד ובפרט שלא בטוח שאמצא מסגרת שמתאימה לזה, או מאידך ללכת למקובל, בוקר עיון צהריים בקיאות ותו לא, והנה כמו שכבר שיתפתי את כת"ר, אני אוהב לדעת הכל ואני מאד מתפזר בידיעות מכל הכיוונים, ואני גם מרגיש (ועושה) צורך להשקיע בנושאים להלכה למעשה, איך אפשר לעשות כ"ז במסגרת כולל רגילה, האם לאנשים כמוני כדאי ללכת לכולל 'לבו חפץ', אמנם מאידך אפשר לפגוש שם כל מיני טיפוסים וגם להתפזר מדאי ולא להתקדם, בקיצור אני מבולבל, איני יודע להחליט לאיזה כיוון ללכת. כת"ר יורני בבקשה את דרך היושר, ורוב תודות וברכות.

תשובה:

א. 1. לומד לכלל, מאיר לכה הכלל שבנפש. לומד לפרט, מאיר לכה הפרט שבנפש. ויכול ללמוד עבור כמה בפרט. 2. לא מוריד. 3. שייך. 4. הזכרת שמו מוסיף. 5. לא.

ב. לא ידוע לי על ספר מסודר.

ג. נמסרו סדרות דע את מחשבותיך, ודע את דעתך בענין זה.

ד. צפייה מלשון 'צופה', רואה, בבחינת חכם הרואה את הנולד. קו - תקוה, נקשר לשלמות ע"י התקוה. ואם חוזר ומקוה ובוטח, בודאי יבוא. עיין חשק שלמה (השורשים) שורש צפ ושורש קו, שביאר בלשון אחרת.

ה. כתישה, לשון תש, התשת כח. שחיקה, לשון פירור. דיכה, לשון דך במדוכה, חלקים קטנים. מיעוך, לשון מך, שפל, השפלת הקומה של הדבר. ריסוק, לשון רסיסים, דק ביותר. נימוח, לשון מח, נעשה מימי.

ו. כדאי ללמוד חצי יום עיון עד הלכה למעשה, וסדר שני ושלישי בקיאות עם חזרות. כולל לבו חפץ, אם אין קביעות חזקה עצמית או חברותא מחייב, לא כדאי.

ת"ח שאלות בתורה ועבודה

שאלה:

לכבוד הרה"ג שליט"א יישר כח עצום על גילוי הדרך בעבודתנו ית"ש ועל השיעורים המחזקים ועל גליון החיים האמיתיים, ולא בבחינת חיים בדמיון.

א. האם צריך להקריב את הרוחניות שלו בשביל רוחניות של חברו?

ב. לפעמים אדם רוצה לאכול דבר בשבת ואומר לעצמו לא זה תאוה, ואח"כ אומר לא זה לכבוד שבת קודש, ואיך ידע באמת מה רצון ה' בזה, אולי זה באמת סתם תאוה והיצר הרע מרגיעו ואומר לו שזה לכבוד שבת?

ג. איך מגיעים ללימוד תורה ע"י פנימיות (ובחינת לב), ואיך משיגים בלימוד (או ע"י הלימוד) קרבת ה'.

ד. הרב כתב בחלק ב' של בלבבי משכן אבנה שכל חצי שעה בערך יזכור האדם שיש בורא והוא נברא. א. האם שייך לחשוב על כך גם באמצע הלימוד? ב. האם לחשוב על כך בלבד ותו לא, שאם שגם להרחיב בענין זה. ואם צריך להרחיב, באיזו נקודה להרחיב?

ה. דרך עבודת ה' של ללמוד כל היום (ליטאים) ובלי העתסקות בענין אהבה ויראה וכו', האם גם זה דרך בעבודת ה'?

- ו. כתוב באגרא דכלה שיש י"ב דרכים בעבודת ה', איך ידע האדם מה דרכו בעבודתו ית"ש?
- ז. מה עדיף ללמוד קודם, בלבבי או דע את, או שתיהם יחדיו. ואיזה חלקים בבלבבי או דע את, ובאיזה דרך ללמוד, האם ללמוד כל פעם שעה, או כל יום קצת. וכן האם ללמוד הכל ולחזור. ומה צורת הלימוד בזו. ומה עדיף ללמוד, מספר, או שיעורים בטלפון (מאחר שאני נמצא בישיבה אם זה יהיה שיעורים זה יהיה לערך פעם בשבועיים)?
- ח. ראיתי מ"ש הרב בענין בניית פנימי? בשיבה?, והרב כתב את דברי הרמח"ל בעץ חיים בקיצור, ואני כל פעם נתקע על אותם שאלות, ואם יוכל הרב להרחיב לי קצת בענין זה.
- ט. האם יש ענין להתפלל ארוך או שכל פעם לפי איך שמרגיש [קצר ומכוון] או ארוך?
- י. מה העבודה למעשה בזמן קטנות. האם להמשיך ללמוד רגיל בלי חשק ולהתגבר, או אולי ללמוד ספרי אהבה ויראה וכו'?
- יא. האם לעבוד על גאווה (מרגיש שיש לי ונכשל בזה הרבה) בגיל כזה (15), שמעתי בשם הרב וולבה שלא לעבוד בזמן שהאדם בחור. ואם כן, מה העבודה? ואם הרב יוכל לכתוב לי ב' עבודות.
- יב. מה הדרך לאהבת התורה?
- יג. האם יש בעיה להיות נחיתי. ואם כן, מה הבעיה.
- יד. אני מרגיש שאני עושה את החומרות מחמת יראה (ואינו מובן לי איך בדיוק מחמת יראה דהא זה צריך להיות מאהבה אך אני מרגיש שאולי האמת כמו אחד מהפוסקים ולכן רוצה לצאת יד"ח כביכול כמו שנפסק והאמת). האם להמשיך לעשות (למרות שלכאוי יהיה קשה לי להפסיק)?
- טו. איך ידע אדם דרכו באהבת ישראל (דיש ג' דרכים)?
- טז. הנה קיי"ל דברשע א"צ לדון לכף זכות (כ"כ ר"י באבות). ויש לי נטיה בלב לדון לכף חובה ולומר דהוא רשע. איך לעבוד על זה?
- יז. האם יש ענין לאכול ממתקים. אני מרגיש שזה מיותר לי, וטענו שצריך את זה בגיל כזה. וחלק טענו שלא צריך. מה דעת הרב בזה (וגם אני ירגיש לכאוי רע עם עצמי אם אוכל דבאכילת תאוות עובר על ל"ת מדאורייתא "לא תתורו" כמו שכתוב בביאור הלכה בשם החינוך). ואם צריך למה צריך, ומה המינון?
- יח. האם בגיל כזה צריך לחשוב על שאלות באמונה (לייצר שאלות) בשביל שהענין יובן, או שא"צ לחשוב על נושא זה ולהאמין. וגם בהתחלה שאני מגיע לשאלו זה נסתר לי ואני אומר הרי יש בורא לעולם, הקב"ה וכו'?
- יט. למה בגיל כזה (15) לא אומרים ללמוד עד כלות הכוחות. ומתי כן יש ללמוד כך?
- כ. הרמח"ל כתב שלימוד שלא לשם שמים מקלקל בעולמות העליונים, א"כ למה לומדים לא לשמה?
- כא. מה הכוונה תורה לשמה וכן עשיית מצוות לשמה (כפי שנראה שגם במצוות זה כך). לשם מי עושה זאת, בגלל שה' צווה או להרבות שמו וכבודו בעולם. אך מה הגדר. ואם יש עבודה איך לעבוד להגיע ללימוד ועשיית מצוות לשמה. והאם העבודה היא גם בגיל כזה (15)?
- כב. מה כדאי או נצרך לחשוב כל יום שאני מתחיל ללמוד (או כל פעם שמתחיל ללמוד), איזה מחשבות בשביל שהתורה תשפיע בנפש וכו'?
- כג. מה ההבדל בין הקב"ה לשכינה. מה הפשט שחסר לשכינה?
- כד. האם זה עוזר להתפלל על יראת שמים?

כה. האם יש דרך אחרת בעבודת ה' לאדם קר חם רגשן וכו' שונה. וא"כ מהו עבודת ה' לאדם עם רגש (שמתרגש מדברים מרגשים או מאנשים שמדברים מליבים)?

כו. בבלבבי ח"א כתב הרב שאדם צריך להחדיר ללבו (ולפעמים מגיע לבכי מזה) וידיעתו דיש בורא. ובחלק ב' הרב כתב שצריך החדרה של בורא ונברא. האם זה אותו דבר או שצריך לעבוד על ב' הדברים?

כז. מה עדיף ללמוד, ח"א של בלבבי או ח"ב (ועדים), או שתיהם. וכן האם ללמוד את הספרים שהוציאו "מכון ארבעת היסודות", או אחד מהם? ובאיזה שלב ללמוד את זה?

כח. האם לומר אם ירצה ה' או הקב"ה שמח בך זה נכון, יש כזה דבר רצון וביטוי שירצה להבא?

כט. האם נכון לחשוב בכל מהלך התפילה (פסוקי דזמרה, ק"ש וכו') שגם נמצא לפני המלך ממש. וא"כ מה השתנה בין שאר התפילה לעמידה שאומרים בעמידה דעומד לפני המלך, והרי כל מהלך חיינו אנו נמצאים ליד ה' דלית אתר פנוי מיניה?

ל. האם יעזור להתפלל שלא יהיה מצבים של קטנות (דהא לכאו' כתוב בספרים דשתי המצבים הם משלימים אך לאידך גיסא הקב"ה כל יכול, וא"כ יוכל לעשות הכל שלא נצטרך מצבי הקטנות)?

לא. עד כמה אני צריך להקריב מזמני עבור אחרים ששואלים שאלות בלימוד. האם יש שיעור מסוים, והאם אפשר לתת לכולם לשאול ולהאמין שה' יעזור שאני יספיק ללמוד מה שרציתי ואני לא אפסיד מזה?

לב. האם העבודה בענין שיבין שבלי תפילה לא ניתן להשיג כלום, האם צריך רק להתבונן בזה או עוד דברים, וא"כ מה הם?

לג. האם ללמוד בגיל כזה (15) ספרי יראת העונש על גיהנם וכו', כגון שבט מוסר וכדו'?

לד. אם אני רואה בחורים בישיבה שלא עושים דבר כל שהוא ע"פ ההלכה, האם להעיר להם (כמ"ש באורחות צדיקים שאחד הדברים שנכלל בחניפות הוא שרואה אדם שעובר עבירה ולא מוכיחו), אע"פ שקצת גורם להם לכעוס או שלא מרגישים בנוח עם זה. ובאיזה דרך להוכיח?

לה. הקב"ה ציוונו בתורתו על "ולא תתורו" ובכלל זה "שמירת העינים". אני לא מצליח להבין מה כזה גרוע, ודאי שאם הקב"ה אמר לא לעשות אני ישתדל לא לעשות, אבל אני רוצה להבין מה הגריעות בזה.

לו. האם צריך להיות בנערווין בענייני ביטול תורה?

לז. אם מישהו אומר שלא מרגיש שחסר לו המשיח ח"ו זה נקרא כפירה?

לח. כמה זמן ללמוד מוסר ביום. ואיזה ספר כדאי לי ללמוד (בל"נ)?

לט. למה אדם שעושה סיום מסכת עושה סעודה ואוכל, לכאו' זה צריך להיות להיפך שאחרי שהגיע לאיזה מדרגה רוחנית שיקבל עליו משהו להתחזק?

מ. מה הגדר בכל מיני עונג שבת, טישים, שמחת בית השואבה וכו', מתי זה נקרא ביטול תורה ומתי לא?

מא. כתוב בספה"ק שכל מיני כוונות וצירופי שמות ה' וכו' שגורמים שלא יהיה הרהורים על כל מיני דברים. ולא הצלחתי להבין מה זה טרמפים בעבודת ה' שע"י מחשבות קורים כל מיני דברים?

מב. מצד אחד אלול זה בחינת אהבה אני לדודי וכו', ומצד שני נקרא ימים נוראים?

תודה רבה לרב על נתינת זמנו בשבילי, ויישר כח עצום וכן לכל העוזרים והמסייעים במלאכה, תודה רבה.

מג. בתחילת פ"א דהמס"י איתא והנה מה שהורנו חז"ל שהאדם וכו', היכן הורנו זאת?

מד. איתא בחובת התלמידים (פ״ט) שכמה פעמים ביום יחשוב הבחור באמת וברור לי שאתה בראת את כל העולם וכו'. האם זה הדרך בהתחלת העבודה או בהמשך (וגם מ״ש "כמה פעמים" משמע לא הרבה)?

מה. האם לעשות התבודדות בגיל כזה (15)?

מו. המס״י בהקדמתו מביא את הפסוק שאמר משה רבנו ע״ה לעם ישראל, ומשמע שם שהיראה קשור לענין המידות והאהבה לשמירת המצוות. מה הטעם בזה?

מז. האם שאני נמצא בישיבה בשבתות יש לי להימנע מלעשות תענית דיבור בשבת מחמת שזה שונה מכולם, או דאין לחוש זה (אני מאוד נהנה דע״ז אני מנצל הזמן כראוי)?

מח. האם נכון להימנע מלעשות כל מיני מבצעי לימוד למיניהם שעושים מבחנים ומחלקים או מגרילים כסף או ספרים. כי ע״ז אני זוכר יותר לטובה (לכאורה כך נראה לי). וגם המבחן עושה כמין חזרה, אבל אני אלמד גם בלי המבחנים.

ולגבי מבצעי לימוד שאני רוצה ללמוד חומר מסוים אך אם לא יהיה את המסגרת אני לא ילמד (אע״פ שאני רוצה ללמוד), אך בכל אופן נ״ל שאני לא יבטל זמן זה אלא ילמד בו דברים אחרים.

תשובה:

א. כן, זהו מה שאמרו חז״ל אומרים לו לאדם חטא חטא קל בכדי שיזכה חברך. וכן בלימוד עם חבירו אמר החת״ס שצריך לתת עשירית מזמנו כמעשר תבואה וכמעשר כספים. ובכל ענין וענין נצרך שיקול עדין ודק מה הגבול שמקריב ברוחניות למען זולתו. ובלשון כללית, כל שיכול לחזור לעולמו בטורח מעט, אולם אם מוציאו מעולמו אינו חייב בכך, ואין זו הדרך הרצויה.

ב. עצת השל״ה הק׳, שיטעום מעט בלבד לכבוד שבת, כמ״ש "טועמיה" חיים זכו.

ג. נא לעסוק בספר נפש החיים שער ד׳, ובשיעורים שנמסרו על כך.

ד. שיטת הנפש החיים שלא, שיטת הבעש״ט שכן. מחשבה ותנו לא.

ה. אינני מכיר דרך כזו, רק במי שלומד לשמה.

ו. יברר כוחות נפשו כמו שנתבאר בסדרת הכרה עצמית, ויברר מה מהות הדרכים, ויקבילם אהדדי. וזו מלאכה של שנים. ובתחילה יעשה כפי שלבו חפץ, מתוך תפלה.

ז. עיין בשו״ת שאל לבי, תשע״ח-ט׳ שנתבארו עניינים אלו בהרחבה.

ח. נא לשאול בצורה יותר מפורטת.

ט. תלוי באותה עת, אולם נצרך בדיקה שאינו עצלות וכדו'. וכן תלוי באופי נפשו.

י. לסדר סדר זמן לימי הגדלות, וסדר קטן יותר לימי הקטנות. וכן בימי הקטנות לעסוק יותר במה שלבו חפץ.

יא. כדאי להמתין, אלא א״כ זהו בעיה חריפה מאוד. הנני מציע לעסוק למעשה בסדרת הכרה עצמית, ואח״כ אחר שהכיר הכח החזק בנפשו יעמול להוציאו מהכח לפועל לפי ערכו.

יב. כנ״ל אות ג׳, ובשיעורי דע את תורתך, דרכי הלימוד.

יג. כן, ראשית חוסר הכרת עצמו. ויתר על כן מביא לעצבות ושפלות ונעשה מונע רב כח להתעלות בעבודת ה׳, כמ״ש התניא בתחילתו שאם מחזיק את עצמו לרשע, נעשה שפל ומונע עצמו מגדלות בעבודת ה׳.

יד. להחמיר רק מעט ולא ישלים חומרנו.

טו. להכל נצרך הכרה עצמית.

טז. לחפש נקודה טובה בכל יהודי.

יז. כשמרגיש צורך בשחרור פנימי, יאכל מעט מיני מתיקה, באופן של "טעימה".

יח. אין צורך!

יט. זו דרך מסוכנת שרבים נפלו בה ויחידים הצליחו, והוא בבחינת הלכה ואין מורין כן. ובשום גיל אין

מורין כן, אלא שככל שהאדם מבוגר נפשית יותר הסיכון מוקטן יותר, אם כי עדיין נשאר רב.

כ. תחילה הקב"ה בנה עולמות והחריבן, ואח"כ בנה עולם התיקון דידן. כן הוא אצל האדם, קליפה קודמת לפרי, וכמ"ש בגיטין, והמכשלה הזאת תחת ידיך, אין אדם עומד על דבר הלכה אא"כ נכשל בהם. אולם הכל צריך להיות בגבולות ההלכה, ודו"ק.

כא. כנ"ל אות ג'.

כב. רצון חזק להתחבר למדרגת התורה, בחשק הלב, ובצורת תפיסת המחשבה.

כג. הקב"ה שורש המשפיע, שכינה שורש המקבלים. ולכך כל חסר שיש בנבראים יש לה צער, כי היא שורשם.

כד. כן.

כה. כן. לעורר רגש בכל ענין חשוב אולם מאוזן עם השכל, ויעשה הדברים בדקדוק.

כו. שני דברים. א - אמינות הויתו. ב - בורא - שברא נבראים.

כז. עיין שו"ת שאל לבי, כנ"ל.

כח. כן.

כט. מידי פעם לעצור ולחשוב כן. בשמו"ע לאורך כל שמו"ע, אולם רק לפי כוחו. וכבר פסק הגר"ח מבריסק שבשמו"ע עומד לפי המלך מעכב, ולכן שיכור פטור מתפלה.

ל. כן. זהו תפלה על נס רוחני, ועיקר התפלה שיהיו קטנים בכמות וגדולים באיכות. וזהו רק בתחילת העבודה, אולם אח"כ אחר שבע יפול צדיק וקם, זהו המהלך, הכל גדלות, אלא שיש תנועות דקות בתוך הגדלות.

לא. כל שהינך יכול לחזור לתלמודך ועולמך אין צריך לחשוש.

לב. להתבונן ולהשיב אל הלב, הן במחשבה והן בדיבור. וכן מידי פעם ללמוד את דברי רבותינו על כך.

לג. כן, אולם באופן מאוזן עם אהבת ה'.

לד. רק לרוצים לקבל התוכחה.

לה. העין הוא החוש העליון המתגלה בפני האדם, והוא בחינת התגלות המחשבה הפנימית, ולכך "חכמי" העדה נקראים "עיני" העדה, והפוגם פוגם במחשבתו, וכל עסקו בתורה חסר. יתר על כן, יכול לבוא לידי טומאה בפועל, כמ"ש חז"ל עה"פ ונשמרת מכל דבר רע. ועוד, שורש הרע בעיניים, בבחינת עין רעה, רע עין, והפוגם נעשה רע, ודבק בשורש כוחות הרע שבבריאה, ששורשו חורבן העולמות כולם.

לו. לעשות הכל מתוך מחשבה לנצל רגע זה בנועם.

לו. כבר כתב הרמב"ם שכל "שאינו מצפה לביאתו" חסר לו עיקר זה.

לח. בין חצי שעה, ולא יותר משעה. נפש החיים שער ד'.

לט. כי האור הרוחני טיהר את הגשמיות, וזהו סעודת מצוה. כי התכלית להאיר את אור השכינה בתחתונים.

מ. כל שעולה עי"ז ברוחניות, ונצרך לו גיוון בעלייתו שעי"ז תורתו נלמדת טוב יותר ונקשר יותר לבוראו, אינו ביטול תורה.

מא. כמו שיש סגולות בטבעיים גשמיים, כן יש כח סגולי בדבר רוחני. אולם אינו "בונה" את האדם אלא עוזר לו לפי שעה. ולכך העיקר לבנות את עצמו כראוי.

מב. "נורא" זהו מידת יעקב, שכולל אהבה ויראה יחד, וזהו פנימיות הימים הללו.

מג. כתיב ובו תדבק, והרחיבו רבותינו שהדבקות הוא ע"י תענוג בקרבת ה', כמו שנאמר "אז" תתענג על ה'. ופסוק זה נאמר על לעתיד לבוא. ובעוה"ז זהו מצות "עונג" שבת, שהוא מעין עוה"ב.

מד. גם בהמשך, כל מקרה לגופו.

מה. כמה דקות ביום, ואפשר גם במחשבה, הכל לפי הענין ולפי מקומו.

מו. מידה לשון מדידה, גבול, וזהו יראה. מידות עיקרם מצוות עשה, שהרי עשה דוחה ל"ת, וזהו ממידת האהבה, כמ"ש הרמב"ן.

מז. יש לחוש.

מח. אם זה מועיל יותר ללימוד, אל תפרוש. תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת.

לצעוק או לשתוק ולחכות למשיח

שאלה:

צהריים טובים לכבוד הרב שליט"א.

אני מאד דואג וחושש, אני רואה שהרשעים של העולם ששולטים על המנהיגים גם שבארץ ישראל, מתקדמים יותר ויותר לקראת הדיקטטורה הפשיסטית שלהם. עם כפיית החיסונים, מצלמות מעקב שמי שיוצא מעיר אדומה לעיר ירוקה הם רוצים להעביר חוק שיכניס את הבן אדם לחצי שנה לכלא. מחייבים אותנו בבדיקות קורונה שהמטושים מסתבר יש בהם חומר מסרטן, כנ"ל למסכות, הם מקימים והקימו בתי כליאה למי שמסרב לחיסונים, בקיצור הנאצים כבר כאן וממזמן, והכל עושים בשם הבריאות כמובן.

מה עושים? האם להפיץ את האמת שיש אילו, מינטי, בעולם שהם באים לדלל את האוכלוסיה דרך החיסונים, ודרך עוד דרכים בלי סוף, או לשתוק ולחכות לביאת משיח?

תשובה:

הכל מלא בשקר מכל צד, הן מהצד התומך והן מהצד המתנגד. חבל על זמנך שתעסוק בכל אופני השקרים, ואי אפשר לברר כל פרט ופרט, מה שקר, מה דמיונות, ומה אמת.

בטח בה' ית"ש שהוא עמך ועם הכנסת ישראל להביאם לתכליתם.

מֵהֵיכֵן לְשֹׂאֵב שְׂמֵחָה בְּמִצְבִּים קִשִּׁים

שִׁאלָה:

כְּבוֹד הָרַב שְׁלִיט"א,

אֲנַחְנוּ בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה ב"ה. מֵאִז תְּחִילַת הַקּוֹרוֹנָה, שְׁגִילֵנוּ אֶת שִׁיחוּתֵיךְ וְכֹתְבֵיךְ, הִבְנוּ יוֹתֵר אֶת הַתְּהַלִּיכִים שְׁקוֹרִים כִּאֵן בְּעוֹלָם וּבַחֲבֵרָה. מִחֵד, בְּרוּר שְׁטוֹב יוֹתֵר לִהְיוֹת בְּצַד שֶׁל הָאֲמֵת וְלֹא בַחוּשׁ, אֲבָל מֵאִדְךָ זֶה הוֹסִיף פִּתְאוּם כ"כ הִרְבָּה כֹּאֵב בְּלֵב עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל עַל הַמִּצְבָּ שֶׁאֵנוּ שְׂרוּיִים בּוֹ. לְמָה לְדַעַת אֶת הָאֲמֵת צְרִיךְ לְכֹאֵב כ"כ? וּמֵהֵיכֵן לְשֹׂאֵב אֶת הַשְּׂמֵחָה בְּזִמְנִים כֹּה מִטְּלָטְלִים?

בְּתוֹדָה רַבָּה עַל זְמַנְךָ וּפְנִיּוֹתֵךְ,

תְּשׁוּבָה:

כְּתִיב יוֹסֵף דַּעַת יוֹסֵף מִכֹּאֵב. וְכִבְרָ אָמַר הָרַבִּי מִקֶּאֱצֵק, שְׂאוּי לֹא לְמִי שֶׁאֵינוּ רוֹצֵה לְהוֹסִיף דַּעַת כִּי אֵינוּ רוֹצֵה לְהוֹסִיף מִכֹּאֵב.

יְדִיעַת הַמִּצְבָּ מוֹכֵרַחַת עַל מִנַּת לְהִינְצֵל מִן הָרַע, כִּי אֵילוֹ אֵינוּ יוֹדֵעַ אֶת הַמִּצְבָּ הָרִי הוּא כְּסוּמָא הַהוֹלֵךְ עַל שֵׁפֶת הַנְּהַר.

יְדִיעָה זֹאת מוֹסִיפָה כֹּאֵב רַב מְאוֹד, וְהִיא הַהִשְׁתַּתְּפוּת שֶׁל הָאָדָם בְּצַעַר הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִרְחִיבוּ בְּכֶךְ רַבּוּתֵנוּ שְׁעַל הָאָדָם לְהִשְׁתַּתֵּף בְּצַעֲרָה.

עֵיקַר הַשְּׂמֵחָה מִחִיבוֹר פְּנִימִי עֵמוֹק וְחֹזֵק לְחַלְקוֹ בְּרוּחוֹנִיּוֹת בְּכֹלל, וּבְקִרְבַּת ה' בְּפִרְט, מֵתוֹךְ אֲמוּנָה פְּשוּטָה שֶׁהִקְב"ה מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ ו"הַכֹּל לְטוֹבָה".

זְכָרִיָּה הַנְּבִיא אַחֲרִית הַיָּמִים וְעוֹד

שִׁאלָה:

שְׁלוֹם לְכְבוֹד הָרַב.

א. לְגַבִּי זְכָרִיָּה הַנְּבִיא שֶׁנִּהְרַג מִדְּעוּע הִיָּה דִּינוֹ כָּל כֶּךְ קִשָּׁה? שֶׁהִרְג רַב הַטְּבַחִים סְנֵהֲדָרִין, זְקֵנִים, נְשִׁים, בַּחוּרִים, תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּן, וְהוּא לֹא סָלַח? הִרִי הַמֶּלֶךְ הוּא שֶׁהִרְג אוֹתוֹ. מִדְּעוּע הוּא לֹא מַחֵל?

ב. בְּתַפִּילַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה נֹאמַר תֵּן פְּחָדְךָ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְאִימַתְךָ עַל כָּל מָה שֶׁבִּרְאָת, וְיֵשׁ פִּירוּשׁ עַל הַמְּלֵאכִים לְמַעְלָה וְעַל הַבְּרִיאָה לְמַטָּה, וְהִרִי הַמְּלֵאכִים גַּם כִּכָּה בְּאִימָה וּבִירְאָה לְפָנֵי הַקְּב"ה אִז מִדְּעוּע צְרִיךְ לֹאמַר זֹאת?

ג. שְׁמַעְתִּי שְׂאוּמְרִים שֶׁהַחֶפֶץ חַיִּים אָמַר שֶׁלְּאַחַר עֶשֶׂר שְׁמִיטוֹת יִהְיֶה מִלְּחַמַּת גּוֹג וּמִגּוֹג הָאֵם זֶה נִכּוֹן מְדוּבָר עַל הַשְּׁמִיטָה הַזֹּאת שֶׁהִיא הַעֲשִׂירִית? אִם כֵּן מָה צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת עִם הַדָּבָר אִיךָ מֵתְּכַוְּנִים לְכֶךְ? וְאִם זֶה נִכּוֹן הָאֵם הַרְבָּנִים לֹא צְרִיכִים לְהַכִּין אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְדָבָר וּלְדָבָר עַל זֶה בְּמִפּוֹרֵשׁ?

ד. אִם נֹאמַר שֶׁתַּפִּילַת צִיבוֹר תְּמִיד מִתְּקַבֵּל, מִדְּעוּע רֹאִים שֶׁמִּתְּפַלְלִים צִיבוֹר וְלֹא מִתְּקַבֵּל? עַל מָה הַתְּכוּוּנָה?

ה. מָה הִיְיָתָה הַכּוּוֹנָה לְטוֹבָה שֶׁל לֹאֵה אֲמֵנוּ בְּאוֹמְרָה "הַמַּעַט קָחְתָּךְ אֶת אִישִׁי וְלָקַחְתָּ גַם אֶת דּוּדָאֵי בְנֵי", דָּבָר שֶׁלֹּא בְּרוּר. תְּוֹדָה רַבָּה יִישֵׁר כַּח.

תשובה:

א. אמרו (יומא, לח, ע"ב) ורוה"ק משיבה ואומרת, אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא, זה זכריה בן יהוידע. והרגוהו במצות המלך שלא כדיון, כי לא נתחייב מיתה, אלא לפי שהיה מוכיחם. עיין רש"י באיכה (ד, כ). ועיין רש"י בגיטין (נז, ע"ב) זכריה בן יהוידע, שהרגוהו שרי יהודה במצות יואש כשהשתחוו לו ליואש ועשאוהו אלוה, והרגוהו בעזרה (דברי הימים-ב', כד). ועיין ירושלמי תענית (כה, ע"א).

ועיין תורת חיים (סנהדרין, קב, ע"א) שע"י הריגת זכריה נזכר לפניו יתברך מעשה העגל, לכך נענשו אז על מעשה העגל. וכן נשתלשל אח"כ בבית שני שע"י "זכריה" (שמו כשמו דייקא) נחרב הבית, כמ"ש (גיטין, נה, ע"ב) שענוותנותו של זכריה החריבה את ביתנו.

ועיין בהרחבה באריז"ל (לקוטי תורה, חיי שרה) שורש גלגול זכריה, מאליעזר עבד אברהם, קלקולו ותיקונו. וכתב שם שזכריה הנביא היה גלגול בניהו בן יהוידע שהרג ליואב בן צוריה, והוצרך להתגלגל בזכריה, והרגו יואש שהיה גלגול יואב, עיי"ש.

ב. יש מדרגות רבות ככל דבר, וכן ביראה.

ג. כן. נתבאר בהרחבה בתשובות עבודת דורנו זה, ושאונו נמצאים בתוך גוג ומגוג.

ד. היא מתקבלת מדין ציבור, ויש בה תועלת לציבור, אולם יתכן שלא נשתלשל לתועלת היחיד.

ה. עיין רמב"ן על אתר (בראשית, ל, טו). ורבינו בחיי (שם, כט, כא). ובן יהוידע (ב"ק, פ, ע"א). ושו"ת לר"י משה די ליאון (שאלה א').

חיסונים וכיצד יתכן שתצא תקלה ע"י רבנים

שאלה:

שלום לכבוד הרב

א. רציתי לשאול מדוע אין רבנים שקמים ומדברים במפורש לא לקחת את הזריקות נגד קורונה מצד הסיכון שבהם וחוסר התועלת לאורך הזמן, או שלפחות יאמרו שיש לשקול את הדבר בכובד ראש. מדוע כזו קלות בחיי אדם. שמעתי שיש כאלה החוששים לדבר, וזה לא מובן לי ואף מקומם מאד האם בדבר של נפשות אין עניין שהרבנים יסכנו את עצמם וידברו בגלוי וכך יעצרו את הפגיעה הקשה הזו בעם ישראל?

ב. לגבי ועשית ככל אשר יורוך על מי מדובר? על סנהדרין? על כל רב גדול? כי משתמשים בכך גם כטענה שרש"י פירש גם אם יאמר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין, אם הרב יוכל להסביר את הדבר?

ג. לא ברור אם יש לכך תשובה אבל כיצד הקב"ה מאפשר שכזו תקלה חמורה תגרם על ידי רבנים? שאומרים לקחת את הזריקות האלה והרבה נפגעו מכך (אם הרבנים לא היו אומרים הם לא היו לוקחים את זה).

תודה רבה.

תשובה:

א. חלק גדול מן הרבנים סבורים באמת שיש לקחת.

בכללות כל הדור מלא מזון אל זן מבעיות, ורמת הבעיות כ"כ גדולה ואפשר לעמוד ולצעוק יום ולילה על שבר בת עמי.

ב. נכתב תשובה בענין, נא לבקש מן המערכת לקבלה.

ג. שאלתך לפי אלו שסבורים שזו תקלה. שאלה זו נכונה להרבה תהליכים. וכי מאברהם לא יצא ישמעאל, ומיצחק עשו. זו עצה עמוקה של מחשבת א"ס איך מרשע יצא צדיק כאברהם, ימצדיק יצא רשע כישמעאל. זו דוגמה שורשית. וכן האחים מכרו את יוסף למצרים ויצא מכך תקלה, ועוד ועוד.

וכבר אמר ר"ת שמה שאמרו שצדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידם, רק בדבר מאכל הנכנס לתוך האדם.

ניצד להבחין בצדיקי אמת

שאלה:

שלום להרב,

הרב כתב לאחרונה כי יכול לקבל עצות ממישהו שיש לו רוח הקודש. עם זאת, במקומות אחרים הרב אמר כי לאנשים מסוימים יש כוח לראות את העתיד בגלל רמה מסוימת אליהם הם הגיעו. אך אנשים אלה אינם תמיד צדיקים ולכן הכוח הזה נובע מטומאה.

אם כן, כיצד נוכל לדעת אם למישהו יש את רוח הקודש האמיתית או שהוא מקבל את כוחותיו מהמקומות הלא נכונים? תודה לרב מראש.

תשובה:

לאדם מן השורה קשה מאוד לברר את זה. כי פעמים זה גלוי שאינו מן הקדושה, כגון שאינו מדקדק בהלכה. אולם פעמים זה נעלם יותר, ובפרט שפעמים הרבה זה "תערובת" של מקור הגילוי טוב ורע, כמ"ש רבותינו, ושם נצרך חכמה פנימית לברר את מקור היניקה.

ניצד להודות על חסד שעושה לו השי"ת

שאלה:

שלום להרב,

הרב הזכיר בשיעור כי הדרך שבה אדם צריך לחשוב על החסד שעושה לו השם הוא באמצעות התורה.

א. האם הרב יכול לתת דוגמה צעד אחר צעד כיצד לעשות זאת?

ב. למי שמכיר מעט תורה, כיצד עליו להודות להשם?

תודה לרב מראש.

תשובה:

א. כל שפע ושפע שבא לעולם עובר ממנו ית"ש דרך התורה, דרך כללות התורה, ודרך חלקו הפרטי של

האדם בתורה. ולכך, לכל אדם יש שפע שונה מרעהו, כי הוא מקבל דרך חלקו הפרטי בתורה. ומתוך

מבט זה האדם רואה את כל פרט הניתן לו מחלקו לצורך עבודתו בחלקו הפרטי, ועליו להתבונן ולהכיר

פרט זה ופרט זה לצורך מה ניתן לו לחלקו, ומה חלקו בענין זה.

ב. להודות על שורשו בא"ס וכל השפע הנשפע לו דרך התורה מרום כל המעלות עד שמגיע אליו, הן חלקו בפועל בעסק התורה, והן המשתלשל מכך, כל עולם הרוחניות והגשמיות!

להתחבר לגלגול הקודם

שאלה:

שלום להרב,
הרב הזכיר בשיעור שכדי להמשיך את העבודת השם שלנו מהגלגול הקודם שלנו, אדם חייב להיות מסוגל להתחבר לגלגולו הקודם.

א. האם הרב יכול ללמד אותנו בתהליך שלב אחר שלב כיצד לעשות זאת באופן מעשי?

ב. הרב ציין כי יש לנסות גם להתחבר לצדיקים מדורות קודמים. אם אדם אינו מרגיש חיבור עמוק לצדיק מדור קודם, אך מרגיש חיבור לצדיק אשר חי כעת, האם עליו בכל זאת לנסות להתחבר לאותו צדיק שחי כדי להגיע לנשמת שגבוהה יותר?

תודה לרב מראש.

תשובה:

א. הצורה הפנימית הוא התהליך ה"ארוך" שנלמד בספרים להיכנס לתוך עולמו שלו מתוך בירור פנימי, ושם מגיע למקום שעצר בו בגלגול הקודם, כי הדרכים החיצוניות כאיפנוזה וכדו', הם מביאים את האדם לשם לרגע קט בלבד באופן של חוויה, אולם אינו חוזר לשם בעצם.

ב. כן.

מקור הניגונים דקדושה

שאלה:

לכבוד הרב שלום.

כתוב בזוהר שהניגונים באים מצד של לוי - כלומר מצד הגבורה.
כביכול, נראה שבאים מצד החסד, כי הם משמחים את הנפש ומרחיבים אותה הפך מצמצום.

אודה מאוד לרב אם יוכל להסביר.

רוב תודות וגמר חתימה טובה,

תשובה:

זה אינו דין של גבורה תתאה כגבול כפשוטו, אלא גבורה בבחינת "אור חוזר" שעולה מתתא לעילא. וזהו שירת הלויים, שעולה מתתא לעילא.

זאת ועוד, זה אינו ספירת "הגבורה", אלא שורשה "בינה", ושם זהו מדרגת אם המולידה ומתפשטת, כמבואר בזוה"ק (ויצא, קנד, ע"ב, ועוד). ועיין רמ"ק (ספר הגירושין, אות נו) שאחר שנמתק הדין בבינה נמשך השפע - רחמים.

השרוי בלא אשה

שאלה:

הרב כתב לי על מה שנאמר בגמרא כל השרוי בלא אשה וכו', שזה כלל ויש יוצא מן הכלל, [שיש מדרגת משה וכו'], השאלה הרי נאמר שם בגמרא שכל השרוי בלא אשה שרוי בלא טובה, שנאמר לא טוב היות האדם לבדו וכו', האם גם על פסוק בתורה אפשר לומר שיש יוצא מן הכלל כמו שהרב אומר לגבי דברי חכמים?

תשובה:

פסוק זה נאמר על אדה"ר.

הגדרת הבטחון

שאלה:

האם בטחון הכוונה שאני בוטח שיהיה לי טוב הנראה והגלוי?

תשובה:

זו שיטה אחת בבטחון, אולם החובות הלבבות חולק על כך. ונתבאר בהרחבה בסדרת דע את בטחונך.

אמא שלומדת עם הבנים יותר מהאבא

שאלה:

שלום כבוד הרב,
רציתי לדעת- אם אמא מלמדת את בניה תורה יותר ממה שהאב מלמד, האם יש עם זה בעיה כלשהי?

תשובה:

בקטנותם ממש אינו מעכב, אולם ככל שגדלים יותר, הסדר צריך שיתהפך.

בין אדם לחברו ובין אדם למקום

שאלה:

לרב שליט"א שלום.

יש לי שאלה שמאד מטרידה אותי וכל מי שאני שואל נותן לי אותם תשובות שלא מניחות את דעתי, ואסביר את עצמי ברשות הרב שליט"א.

אנחנו כבר 2000 שנה מחכים שהשנאת חינום ביננו תיגמר כדאי שיקום בית המקדש, כל שנה אותם דרשות של הרבנים שצריך אהבת חינום ולא זו כלום, בית המקדש לא קם. ואני שואל אולי אין מה לבוא אלינו עם ישראל בתלונות והבעיה לא אצלנו אלא בדגש של התורה הקדושה בבין אדם למקום. ורואים את זה בכל הדורות שכך היה עוד בבית המקדש, כמו הסיפור הזה על האבא שדקרו את בנו בריצה בכבש, והאבא מה שעניין אותו שהסכין לא נטמא, וכו'... אם אני זוכר נכון את

השיעור תורה ששמעתי. אבל המקרים לרוב.

ואני אומר כאמור שאם ניקח את ארבעה חלקי שולחן ערוך רובם ככולם מדברים על הלכות בין אדם למקום, וחושן משפט זה אם אני מבין נכון יותר בדיני נזיקים של בן אדם לחברו שקרו, (לא למדתי לא יודע אם אני טועה הרב יתקן אותי בבקשה), ורוב ספרי ההלכה הם הלכות שבת, ברכות, תפילין, נידה וכו'... גם של דורנו, ושולחן ערוך עם משנה ברורה זה גם בעיקר בין אדם למקום. אם בין אדם לחברו כל כך חשוב לקב"ה, למה הקב"ה אבינו מלכנו, לא עשה שיהיה כמה מסכתות של הלכות בין אדם לחברו עם דינים וחילוקי דינים בנושא הזה, ומסכתות של רק מידות עם הסברים מפורטים שולחן ערוך מסודר איך לתקן את המידות, ואז מה שהיה קורה שהיינו מתייחסים בכובד ראש וברצינות לבין אדם לחברו, כמו שמתייחסים להלכות שבת, ללולב, אתרוג, סוכה, נידה וכו'... (אני יודע שזה נשמע כמו שאלה, ביקורת על הקב"ה, חס וחלילה, וזה לא הכוונה שלי, אלא רק ממקום של באמת קושיה שיש לי ואני חייב לדעת תשובה, כי זה מאד מציק לי הנושא הזה) ראיתי לאחרונה ספר של שולחן ערוך החמישי עם הלכות בין אדם לחברו, לא יודע כמה כרכים, ראיתי רק אחד עם משנה ברורה למטה מפורט בנושא.

אבל זה משהו חדש, וכמה לומדים את זה בכלל על הסדר, תגיד לרב תלמד את זה במקום הלכות שבת מה התשובה תהיה אני כמעט בטוח שיגיד הרב הלכות שבת, ואולי באמת כך צריך להיות כי אולי באמת לא צריך יותר מעשירית הזמן וכמה ספרי מוסר ליישר את עצמנו ולתקן את המידות שלנו והשנאת חנם שלנו. אבל הרב מסלנט אמר אם אינני טועה שיותר קשה לתקן מידה אחד מלסיים את כל הש"ס, אז אני לא יודע.

מה יש לבוא בטרוניה כלפי עם ישראל, אם בכל הכוללים לומדים היום בעיקר אצל הספרדים, הלכות שבת, הלכות, ברכות, נידה וכו"ב. אצל האשכנזים גמרא על הסדר. בערב לבעלי בתים הלכות, איפה מוצאים שיושבים תלמידי חכמים יום ולילה ולומדים לעומק לפחות יום יומיים, דינים שקשורים לבין אדם לחברו,

אז התשובות שאני מקבל זה יש מסכת אבות, יש ספרי מוסר, זה מפוזר לאורך הש"ס, התורה מזככת את האדם. חפץ חיים על לשון הרע...

אז נכון הכל נכון ואולי זה באמת התשובה הנכונה אם כן אשמח שאת התשובה הזאת אני יקבל מהרב. אבל עד שהרב יענה לי אני לא מסכים כל כך עם התשובות הללו, מסיבה פשוטה, שהתורה מזככת את האדם- למדנו שזה כך ולא כך, כך למי שלומד תורה לשמה, אבל גם מאידך התורה מגדלת את מה שבתוך האדם, כך למדנו גם כן.

ספרי מוסר - זה נכון אבל עצם זה שזה לא מובא כמסכתות אז ההתייחסות באופן הגיוני ומובן לא מקבלת את החשיבות של בין אדם לחברו כמו בין אדם למקום באופן טבעי אצל הלומדים. מסכת אבות - זה רק טיפה בים מול שאר המסכתות ושוב התחושה ההבנה של הלומדים שמכיון שזה מעט יחסית לשאר המסכתות אז זה פחות חשוב.

או זה כתוב בספר בראשית איך להיות ישר - אבל אחרי השנים הראשונות שלומדים בילדות את חמשת חומשי תורה לא מספיק זה משנה אותנו.

או אומרים לי יש ספר הלכות לשון הרע- כן, אבל זה שוב לא בא בצורה של מסכתא גדולה של בבלי שיקבל את העוצמה הראויה שיבינו, ומה יעשו אלא שלפני החפץ חיים?

בכל אופן יכול להיות שאני סתם לא מדבר לעניין כי אני לא מונח בכלל בבא מציעא, בבא קמא, בבא בתרא, שייתכן ששם יש מפורט בין אדם לחברו ואז כל מה ששאלתי לא תקף וכנ"ל לשאר המסכתות. אז סליחה מראש על השאלה הלא לעניין שנובעת באמת מבורות, וגם אני חוזר בתשובה, אז ייתכן שאני לא מבין בכלל איך התורה משפיעה עלינו אם לומדים אותה בטהרה מהתחלה. אבל מאידך עובדה שלא קם בית המקדש גם כשלמדנו בטהרה.

אבל גם אם זה מופיעה והשם יתברך נתן את הכבוד הראוי לבין אדם לחברו במסכתות, אז אולי הבעיה בדור שתיים האחרונים שיצאו יותר ספרים בין אדם למקום, אורח חיים שלומדים בגלל המציאות שנוצרה עם הקמת שלטון מדינת הערב רב.

כמו שהרב רואה אני בצורת הכתיבה והבעת הדברים אני די לא יודע מספיק בלשון המעטה, ואולי כמו שאמרתי לא מונח בכלל בתורתנו הקדושה, ודי מבולבל בצורת הבעת הדברים שלי.

לכן אודה לרב אם הרב יאיר את עינינו בנושא הזה.

נ.ב.

אני חושב גם שיש בדברים שלי לימוד זכות על עם ישראל בצורה עקיפה..

תשובה:

עין חובות הלבבות בהקדמתו, שדרכי העבודה הפנימיים כאהבה ויראה נעלמים אף מן החכמים.

וכן הוא בכל ענין יקר ופנימי שחל בו העלם יותר. עולם לשון העלם. החיצוניות גלוי יותר, והפנימי נעלם יותר. וזו כל עבודת הנבראים, לגלות את הנעלם עוד ועוד. ובדרך כלל המיעוט מגלה זאת, והרוב נותרים יותר בחיצוניות.

ניצד לתקן קלקולים שיש בחינוך החרדי

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א, השם ישמרהו ויחיהו.

בשבוע שעבר שאלתי את הרב:

האם אפשר ללמוד במכון אחיה לימודי הוראה?

והרב השיב:

לפני עשור בקשו ממני למסור שם סדרת שיעורים, ולאחר שיעור אחד שנודע לי שהכל בחסות השלטונות, פרשתי לאלתר.

מחילה וסליחה על המשך השאלה לבירור מעמיק יותר.

א. אני חוזר בתשובה למדתי עד התיכון בבתי ספר חילוניים, למדתי תואר ב.י. אי. בכלכלה באוניברסיטה בן גוריון בנגב. ועוד לימודים במסגרת היותי חילוני. השאלה היא האם הדעה של הרב שלא ללמוד במכון אחיה היא לכולם, או שזה נכון רק למי שגדל חרדי, ולא כדאי שיקבל השקפה לא טהורה. ולא תקף לגבי מי שכבר כמעט חמישים חזר בתשובה בגיל 37 ראה חווה למד מספיק בעולם החילוני והסיפור במקרה שלנו שונה?

ב) מה האלטרנטיבה? אם אני רוצה להיות מלמד אז כל מקום ברוב חלקי הארץ, למעט מי שנקרא העדה החרדית או העצניקים, דורשים מהמלמדים שיעברו הכשרה מקצועית, וזה באמת חשוב ביותר והם נותנים בהחלט כלים וידע ומקצועיות שחובה היום. כי להיות מלמד היום מעבר להרבה שיטות לימוד שצריך משהו ללמד אותך במוסד מסודר, צריך גם ללמד אותך איך להחזיק כיתה מבחינת משמעת פעם כך שמעתי מבני ישיבה, מורים בני שלושים היום שלא לדבר על המבוגרים יותר, שסיפרו לי שהם חטפו מכות בתלמודי תורה שהם למדו, סטירות היו חלק אינטגרלי מהחינוך אני לא יודע מה האחוז מכלל

המקומות בתלמודי תורה, אבל הם בהחלט אמרו לי מספר מורים שהם ואחיהם חטפו סטירות, השפלות, ואפילו מכות עם סרגל במקומות כאלה ואחרים, פשוט הזדעזרתי לשמוע, מה הפלא שיש נשירה אם לא זה אחד מהסיבות, ואולי המורים לא אשמים כי לא נתנו להם כלים איך לחנך, והם נתקלו בבעיות משמעת וכך הבינו שזה הדרך לחנך ולהשתיק את הכיתה, אני לא יודע, אשמח מאד לשמוע את דעת הרב האם השיטות הללו הם על פי רצון השם יתברך ולמה אף אחד מגדולי הדור לא אמר אסור בשום פנים ואופן להשתמש באלימות. כדרך חינוך.

אודה לרב על תשובתו.

תשובה:

אי אפשר למסור את כל הכוונת מלמדי תינוקות של בין רבן למכון שיסודו ותקציביו ע"פ שלטון שאין כל עניינו אך ורק הדרכת חכמי ומאורי הדור.

נכון הדבר שיש קלקולים בדרך הישנה ונצרך לתקנו, אולם אי אפשר לתקן קלקול אחד בקלקול חמור ממנו. וזהו גלות נוראה!

וכבר שמעתי מראש הישיבה שבה למדתי, הגר"א סטפנסקי, שכך שמע מבנו של הגרי"ז מבריסק, שיש דברים שצריך תיקון, אולם אי אפשר להחליף בדרך לא ברורה שלא ברור מה השלכותיה. וזה נאמר בדרך של מחנכים בני תורה. ק"ו בדרך הנ"ל.

הדבר כואב נורא נוראות איך כל חינוך תשב"ר נמסר לידיים זרות, שיש בהם גורם זר. גלות! גלות! גלות!

יסורים המשך

שאלה:

לגבי השאלה והתשובה מספר #14495 הרב סיים את תשובתו שבעולם דידן כל היסורים מתגלים על ידי חטא, השאלה הרי יש גם יסורים של אהבה וכדומה, [וזה השאלה השורשית שאני רוצה להבין, האם יש יסורים בלא חטא בעולם דידן]

תשובה:

לא. חטא לשון חסרון, וכל יסורים שורשם חסר, או חסר כפשוטו, או להסיר תוספת שאינה ראויה, שהיא בבחינת כל המוסיף גורע, ולכך מתלבשת בחסר כל שהוא. ומה שאמרו פשפש ולא מצא, אלו יסורים של אהבה, היינו שלא מצא חסרון שראוי בעבורו אלו היסורים, אולם מצא חסרון פורתא, כמעשה היסורים של רבי שע"י מעשה באו וע"י מעשה הלכו.

סוגים שונים של דביקות

שאלה:

מה הם הסוגים השונים של דביקות?

תשובה:

לעולם התכלית היא דבקות בקב"ה אלא שיש בה כמה גונים, וכולם נצרכים:

(א) דבקות באמונה פשוטה, ובחוש פשוט בהיות הא"ס ב"ה.

- (ב) דבקות בשורש ההתגלות ע"י לבוש שהוא התוה"ק שנעשית חד עמו כביכול הוא ורצונו וחכמתו חד.
- (ג) דבקות במדותיו ית"ש, מה הוא רחום אף אתה רחום וכו'.
- (ד) מצד תכלית הגילוי לעשות לו דירה בתחתונים - קיום מצות בפועל, וזהו דבקות במקום התחתון. מצות - צותא אליו ית"ש, כנודע.
- וכולם אינם אלא אופני דבקות.

רצון והפכו

שאלה:

בשיעורים הרב מבאר שכל רצון שיש לאדם הוא רוצה בעצם גם את הפכו, מה פתרון הדבר למעשה?

תשובה:

להכיר מתי רוצה כך ומתי כך, ומתי ראוי להוציא רצון זה לפועל, ומתי הרצון ההפוך. ויתר על כן, הכרה שכל דבר הויתו השלמה הוא כאשר נכלל בו הפכו, ועי"ז האדם דבק ב"רצון השלם". ויתר על כן, בוקע ללמעלה מן הרצון.

שאלות שונות

שאלה:

רציתי לשאול

(א) מה הבדל בין הרהור למחשבה?

(ב) מדוע התורה אומרת על אברהם אבינו על מעשה העקידה 'עתה ידעתי.. כי ירא אלקים' ולהרי מעשה העקידה מוכיח את אהבת אברהם אבינו לבוראו, אם כן מדוע התורה שבחה אותו במידת היראה ולא במידת אהבת ה'?

(ג) אדם בוגר (לא ילד) שתכונת האופי שלו היא 'שקט' מדבר מעט, וגם כשמדבר הוא מדבר עם הזולת משפטים קצרים וגם לפעמים מעשיים ולא כ"כ עיניניים. שאלתי א- מאיזה יסוד בנפש תכונה זו. ב- התכונה זו יוצרת קושי חברתי בין בבית ובין עם הסובבים אותו. כיצד היא ההסתכלות הנכונה על תכונה זו וכיצד מתמודדים למעשה בתיקון מידה זו.

תודה רבה לרב שליט"א על כל מה שטורח עבורנו ומשקיע מזמנו היקר עבורנו. מעריכים מאד מאד. כתיבה וחתימה טובה, שנה טובה ומבורכת בכל הישועות.

תשובה:

א. הרהור מלשון ערעור, מחשבה אנה ואנה, לעומת מחשבה, תנועה אחידה של חשיבה. ויש הרהור תחתון, כמ"ש על בעל קרי שמהרהר בלבבו, והיינו מדבר בלבבו, כמ"ש החזו"א ועוד. וכל דיבור הוא עם זולתו, ולכך אין כאן צד אחד אלא שני צדדים, ולכך נקרא הרהור.

ב. כי נכלל אברהם ביצחק, אברהם אהבה, יצחק יראה, וכללותם יחד, ועי"ז נעשה אברהם ירא. וזהו "עקידה שעקד אברהם את יצחק", ונעקדו יחדיו.

ג. זה יכול לנבוע מכמה סיבות, לפעמים מחיבור עצמי פנימי מדויק, ולפעמים מיסוד עפר נפול, או מקושי נפשי וחוסר סדר נפשי פנימי שמפילו לעפר.

צורת התיקון תלויה בהנ"ל.

ספר על משיח וגאולה

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א רציתי לדעת איזה ספר הרב ממליץ שמלקט טוב ועם הסברים טובים על עניני משיח וגאולה הקרובה, חוץ מהסוגיות בגמרא סנהדרין וסוטה או כמה מראה מקומות. תודה רבה.

תשובה:

ישנו ספר ילקוט משיח וגאולה, בהוצאת חב"ד, קה"ת, ליקוט רב היקף לפי סדר הפרשיות.

בניית קשר עם ה'

שאלה:

א) במקום אחד הרב אמר שעיקר הקשר עם ה' נבנה ע"י דיבור עמו והיינו לבקש מה' על כל דבר קטן, כמו קטן שמבקש מאביו על דבר שרוצה אפי' הדבר הקטן ביותר, אמנם במקומות אחרים הרב אמר שאין הקשר נבנה ע"י בקשות אלא ע"י עצם הרצון לדבר עמו ית' ועצם הדבור עמו עמו ית'. א"כ על מה בעיקר נבנה הקשר?

ב) וגם עצם זו שכל החיים שלנו נבנה באופן שיש לכל א' מאיתנו כל מיני צרכים הן בגשמיות הן ברוחניות א"כ איך שייך לגשת אל ה' לשם הדיבור עמו ולשם הקשר עמו בליהרצון למילוי הבקשות שלנו? זה נראה כדבר ששייך רק לבעלי מדרגה ובעלי עבודה מאד...

תשובה:

א. כדאי לצטט מקור ולשון מדויק, בכדי שאוכל להשיב בבירור יותר.

עצם הקשר לקב"ה יש בו כמה פנים, ובכללות הן ע"י עצם הנפש, והן ע"י לבושיה, שהם שלושה, מחשבה, דיבור, ומעשה.

ומכיוון שהאדם נקרא מדבר, רוח ממללא, לכך כח הדיבור הוא עיקר גדול בהתקשרותו לזולתו בכלל ולקב"ה בפרט.

חלק הדיבור גופא מורכב מחלקים רבים, כהודיה, סיפור שבח, ובקשה. ובפרטות אמרו חז"ל, עשרה לשונות של תפלה.

בקשה מהקב"ה על כל פרט, היא נקודה עיקרית וחשובה ביותר, והיא קושרת את האדם לקב"ה לאורך כל היום כולו, על כל פרט ופרט, קטן וגדול, שהאדם מבקש לאורך היום את כל צרכיו באותה עת, הן ע"י דיבור בפה, והן ע"י דיבור במחשבה הנקרא בלשון הגמ' בברכות "מהרהר בלבו". וראוי שאם הושג הדבר להודות לקב"ה על כך מיד, וזוהי צורת חיים נכונה ופנימית הקושרת את האדם לבוראו מאוד.

ב. מי שמרגיל את נפשו כנ"ל לבקש ולהודות על כל פרט, מתוך מודעות שהתכלית אינה הבקשה וההודיה, אלא עצם הדיבור, ויתר על כן עצם הקשר, כאשר יתמיד בכך חודשים או שנים באופן פנימי, יפתח לו בס"ד הקשר הפנימי העצמי שלמעלה מהחסר וההשלמה, למעלה מהבקשות.

התקשרות לצדיקים

שאלה:

בהמהלך של ר' יצחק מאיר מורגנגנשטרן יש דגש מיוחדת על התקשרות לצדיקים, ושלא שייך שום קדימה בעבודת ה' בלי התקשרות לצדיקים בכל הבחינות. האם הרב ג"כ סובר כזה? ועוד הנ"ל דיבר הרבה על עבודות של צדיקים, ולפעמים אני מרגיש, מה התועלת בזה ללמוד כ"כ את דרכי הצדיקים? האם התועלת בזה משום שהאדם מקבל הארה מהתבוננות בעבודות הגדולות של הצדיקים אע"פ שהוא לא שייך אל מדרגות אלו? האם שייך שהאדם לא צריך לעבוד שום עבודה רק להתבונן בצדיקים ובמדרגתם ובעבודתם ואז ממילא הוא מקושר אליהם ואז הוא מגיע להכל? גם הנ"ל אומר כסדר ששייך להאדם להגיע לדרגת נבואה, לא רק כהארה בעלמא אלא עצם מדרגת הנבואה כל א' לפי מדרגתו, מה הכוונה בזה?

תשובה:

א. זה דרך ברסלב כנודע. וכידוע לך אינני שייך לחוג של ברסלב אלא שהנני עוסק בתורת ברסלב כחלק מתורת ה' הכוללת את כל חלקי התורה, כך קבלתי ממו"ר, הגר"י אדלשטיין שליט"א, שאמר לי שכך קבל מרבו הרב דסלר זצ"ל, ואמר לי להביט בספר מכתב מאליהו ולראות באילו ספרים השתמש. זו הדרך שאנכי קבלתי מרבתי.

ב. יש בכך כמה חלקי תועלת. ואזכיר מעט. א. התעוררות כללית לעשות רצון ה'. ב. כניסה נפשית לעולם פנימי. ג. לימוד דרכים בעבודת ה'. ד. דקויות, בבחינת גדולה שימושה יותר מלימודה.

ג. כל אדם נצרך לעבוד לפי כוחו, וח"ו להסתפק בהתבוננות.

ד. פנימיות הנבואה, דרך הנבואה, היא דרך של דבקות, ותולדתה ניב שפתיים. כמ"ש בעל חובת התלמידים. ועיין ספר בטוב ירושלים דרכי ההשגה, שהרחיב לבאר דרך הנבואה. ועכשיו דרך הנבואה קיימת, אולם לא קיים ניב שפתיים.

תיקון לכבידות

שאלה:

מהי התיקון לכבידות, בעיקר כבידות שהאדם מרגיש בנפש שמתפשט להגוף שגורם להאדם לנוח רק בכובד ולאט לאט, וכו'.

תשובה:

סוגיא זו נתבארה בהרחבה בדע את מידותך, יסוד העפר, עצלות, ועצבות. ובקצרה כמה נקודות מעשיות.

- א. להרגיל את הגוף לתנועה, כהליכה.
- ב. להרגיל את הגוף להליכה מהירה לפעמים.

ג. להרגיל את הגוף לפעמים לקפוץ. וכן פעמים לעשות תנועות מהירות בידיים וכדו'. וכן לאכול אוכל קל. כל זה בחלקי הגוף. בחלקי הנפש נצרך בירור פנימי לסיבת הכבדות, כי פעמים שורשה עצלות, ופעמים שורשה עצבות.

לשאל שאלות באמצע שיעור

שאלה (מאנגלית):

אני תוהה לגבי שאלת שאלות בגמרא עיון שיעור. האם עדיף פשוט להקשיב בתשומת לב רבה ולנסות לספוג כל נקודה ואז בעת סקירה לראות מה אתה לא מבין ואז לשאול? או שעדיף לשאול שאלות באמצע השיעור. אתה מסתכן בהפרעה מהשאלה ואז אתה מאבד את ההתמקדות בשיעור. כמו כן, שיעור נע במהירות וצריך לספוג אותו מה שלא משאיר זמן באמת לעבד או להעריך נכון את הדעות השונות. בשיעור מתחילים שבו שיעור המגיד קורא ומסביר גמרא, רש"י ותוס' אני יכול לראות לשאול שאלות כי הרבי דומה לחברותא שיודע הרבה יותר. אבל, בשיעור ברמה גבוהה יותר שבה הרבי מצפה מבעלי הכישורים האלה, השיעור הוא כמו הרצאה תובענית יותר. ראיתי כשרב שמון שקופ נתן שיעור, כולם ציפו לזה והם דבקו בכל מילה שהוא אמר. אני חושב שהם חשבו שהוא כל כך מבריק, אין שאלות אם אתה מקשיב היטב. רב מאיר מזוז אמר על חכם ספרדי מסוים שהוא בעל מסביר כל כך גדול שלאף אחד לא היה צורך לשאול שאלות במהלך השיעור שלו. אני מבין שהתשובה היא שזה תלוי בתלמיד. אבל, אני עדיין תוהה מה יעיל יותר ומה חז"ל אומר על זה.

תשובה:

לצורך חיות של כלל שומעי השיעור, כדאי פעמים לשאול באמצע השיעור, ויוצר ריתחא דאורייתא, אווירת חיות. אולם לתועלת עצמית, כדאי להבין ברור ואח"כ לשאול. ופעמים אף לצורך עצמו נצרך ריתחא דאורייתא בשעת השיעור.

לימוד חכמות חיצוניות

שאלה:

שלום וברכה לכבוד הרב, רציתי לשאול,

א. מהו המבט הנכון עבור יהודי שעוסק בתחומי בריאות הנפש, ומבקש להרחיב את ידיעותיו על מנת לסייע בצורה הטובה ביותר למטופליו, וגם כחלק מהרצון שלו להעמיק ולהתרחב בתחום. מאז ומתמיד הרביתי בלימוד התחום. יש לי נטייה טבעית לזה, וראיתי בזה חלק חשוב בהתפתחות המקצועית שלי וביכולת שלי לתרום לאחרים. אני עושה מאמץ של ממש לשמור על הקו שהרב מנחה, ולכן אני כמעט ולא נחשף לרשת - שם נמצאים היום עיקרי מקורות הידע. הלימוד מתוך מקורות אחרים מורכב מפני שהספרות לא תמיד נגישה באופן מודפס. גם החיפוש אחריה קשה, במידה ולא עושים שימוש ברשת האינטרנט. כמובן, אף אחד לא רוצה להיכנס לחנות ספרים חילונית כדי לקנות ספר. היבט נוסף של המורכבות הוא תחושה שהלימוד אינו נכון ואינו ראוי לבני תורה. חשוב לי מאד לציין שבתקופה האחרונה, למרות שאני 'לא לומד', אני רואה פגיעה בטיב הטיפול שלי באחרים, ואפילו להיפך. ועדיין - מהי דרך הזהב בזה? עוד אציין שאני מרבה בלימוד תורת הרב בתחום הנפש. מטבעי אני מתמקד בתחום מסוים - כרגע אמונה וביטחון. אני מתקשה ליישם את הדברים בחדר הטיפול, אך עוד חזון למועד בע"ה ובלנ"ד.

ב. שאלה נוספת שנובעת מתוך הדברים: כיום יש השתלמויות רבות באמצעות תכנת הזום. יש אפשרות להתחבר לזום באמצעות הטלפון: מחייגים מספר טלפון, מתחברים - וכך ניתן לשמוע את הדברים. אני חושב שזה אפשרי בכל סוגי הטלפונים. זה בסדר?

תודה.

תשובה:

א. הצורה הפנימית היא, לימוד אך ורק בדברי רבותינו, וכך גם אנכי עושה. ובמקביל לכך עבודה עצמית פנימית, ועי"ז בס"ד מתחדד תורת הנפש הרבה מאוד. כל החכמה הנמצאת בחוץ שורשה באורייתא, אלא שנצרך עין פנימית לראות זאת. וככל שהאדם מזדכך יותר, זוכה לסייעתא דשמיא לדלות ממעמקי התוה"ק כל צרכו.

אולם אם האדם עדיין לא שם, ועוסק בחומר של חכמה חיצונית, אין לחפשם ברשת, אלא אם נצרך ספר מסוים ניתן לקבלו ע"י שילוח דואר. וכן לבקש מעמיתים מקבילים שידפיסו לו מה שנצרך עבורו. וכן בשיחה עם עמיתים יכול לברר ולדון, אולם בשום אופן לא להיחשף לחיפוש ברשת.

ב. בדיעבד אפשרי, אם אין אפשרות אחרת.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל, וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות, יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת ניצבים תשפ"א

ב	תשובה אמיתית באלול
ב	הנסיעה לאומן בראש השנה
ג	שאלות בענייני עילוי נשמה ועוד
ד	מ"ח שאלות בתורה ועבודה
ט	לצעוק או לשתוק ולחכות למשיח
י	מהיכן לשאוב שמחה במצבים קשים
י	זכריה הנביא אחרית הימים ועוד
יא	חיסונים וכיצד יתכן שתצא תקלה ע"י רבנים
יב	כיצד להבחין בצדיקי אמת
יב	כיצד להודות על חסד שעושה לו השי"ת
יג	להתחבר לגלגול הקודם
יג	מקור הניגונים דקדושה
יד	השרוי בלא אשה
יד	הגדרת הבטחון
יד	אמא שלומדת עם הבנים יותר מהאבא
יד	בין אדם לחברו ובין אדם למקום
טז	כיצד לתקן קלקולים שיש בחינוך החרדי
יז	יסורים המשך
יז	סוגים שונים של דביקות
יח	רצון והפכו
יח	שאלות שונות
יט	ספר על משיח וגאולה
יט	בניית קשר עם ה'
כ	התקשרות לצדיקים
כ	תיקון לכבידות
כא	לשאול שאלות באמצע שיעור
כא	לימוד חכמות חיצוניות

תשובה אמיתית באלול

שאלה:

לכבוד מורנו הרב החסיד שליט"א, שלומו יסגא,
 א. בעבר שאלנו עבור א' מביהמ"ד דפה, שאלה 12103 תחת הכותרת 'תשובה לבעל תשובה', ובא' הסעיפים שאלנו כך: "מה עליו לעשות כשעולות לו מראות לא טובות בעיני רוחו, ונהנה מזה מחד, ומאידך נקרע מכך ששב על קיאו, ונמצא כבתוך כף הקלע, מה צריך לחשוב וכיצד לנהוג? והאם ניתן למחוק תמונות מעיני השכל? ואם לא, כיצד ניתן להיות בעל תשובה בכלל?", וע"ז השיב לנו הרב: "או להסיח דעת, או לצייר ציורי קדושה! ועי"ז מוחק. וכן ע"י דמעות, שמנקות כח הציור. וכן בעומק, בהתדבקות באפיסת המחשבה". וכעת בימי התשובה דאלול שבנו להתבונן בתשובת הרב, ובאנו לבקש אם אפשר שהרב ירחיב לנו בזה למעשה, מהם "ציורי קדושה?", וכן מהי "אפיסת המחשבה" וכיצד מתדבקים בה?
 ב. עוד שואל הנ"ל, כי אחר התבוננות במצבו, אחר שנפל פעמים רבות בטומאת המדיה כאשר נזדמן לידו מכשיר בלתי שמור, או שנקלע למקום בו מצא מחשב פתוח אצל קרובים וכיו"ב, ואמנם כי הוא עצמו מנותק מכל חיבור לאינטרנט פרוץ, ועושה כל טצדקי שלא יבוא לידי ניסיון זה, אך כאשר עושה חשבון נפשו ברור לו ללא שום ספק כלל, שאם יבוא לידו מכשיר או שיזדמן למקום שבו יש חיבור למדיה פרוצה, בודאי יפול, ומרגיש בעצמו שאין לו שום סיכוי לעמוד בנסיון הבא רח"ל, והשאלה היא האם יוכל להחשב שעשה תשובה על כל מה שראה ופגם, אם בודאי יכשל שוב לכשיבוא הניסיון לידו? יורנו נא דרכי תשובה, ושכמ"ה.
 בתפילה שנזכה לעשות תשובה אמיתית, ובפרט בימים אלו ימי התשובה, ונזכה לכוח"ט יחד עם הרב וכל כלל ישראל, אמן.

תשובה:

א. ציורי קדושה - כגון הכותל, מערת המכפלה, קבר רחל, וכן תמונות צדיקים, נר, וכדו'. אפיסת המחשבה - עיון התורה"ק עד "כלות כח המחשבה", ולא רק כלות כוחות הגוף.
 ב. אינו תשובה שלמה. ולפחות יקבל על עצמו שיפול פחות, כגון שימתין עד שיסתכל. וכן שיקטין זמן ההסתכלות, וזו תשובה חלקית, ומכלל רשע עדיין לא יצא. ועליו לעבוד לטהר נפשו, הן ביראת העונש, והן ביראת הרוממות, והן באהבת ה', שינצל עי"ז מן החטא, ושיזכה לקבל קבלה אמיתית שלמה לפי ערכו שלא ישוב לחטא לעולם.

הנסיעה לאומן בראש השנה

שאלה:

שלום הרב.
 א. רציתי לשאול מה הרב חושב על הנסיעה לאומן בראש השנה לרבי נחמן באופן כללי?
 ב. נהגנו בשנים שעברו לטוס כל שנה, בשנה שעברה זה לא היה אפשרי כי הכל היה סגור, השנה זה אפשרי אבל ישנם כל מיני הגבלות בכניסה וביציאה, חלק מההגבלות זה שמי שלא מחוסן צריך להגיע לשם עם מכשיר חכם על מנת שיתקינו לו אפליקציה על מנת לוודא שהוא בבידוד מרגע ההגעה. הבנתי שיש גם אפשרות לפלאפון כשר שעכשיו הוציאו במיוחד בשביל זה. אבל עצם העקרון שמאלצים ציבור שלם של יראי השם להכנע ולהגיע עם מכשירים גורם לי לחשוב אם זה בכלל נכון.

אשמח לדעת מה הרב חושב בכללי ובאופן פרטי לגבי השנה.
תודה

תשובה:

א. כל חסיד עליו לעשות כציווי רבו, אולם ביחס לנסיעה לאומן אף מי שחסיד של ר' נחמן, נחלקו בכך האם הייתה כוונתו לאלו שבחו"ל או אף לאלו שבארץ ישראל, שיצאו מן הארץ לצורך כך. וכידוע יש מחסידיו שלא נוסעים אלא עושים קיבוץ בא"י.

ובכללות כל אדם ואדם עליו לברר היכן תפלתו מכוונת יותר, לשוח עם קונו, ושם עליו לקבוע את מקום תפלתו.

ב. אם נצרך לצורך כך חיבור למכשיר "חכם", אין לנסוע כלל.

שאלות בענייני עילוי נשמה ועוד

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,
לאחר דרישת שלי' ואמת.
שוב רצוני להודות לכת"ר מכל הלב על היחס והתשובות על השאלות הקודמות.
יש לי עוד כמה שאלות לשאל ברשות כת"ר:

א. 1. בנושא של לימוד או ברכות שעושים לעילוי נשמת, שמזכירים את הנפטר, האם יש הבדל אם לומדים או מברכים לאחד או לשתים או לא, דנר לאחד נר למאה, ואם לא, א"כ אפשר ללמוד לעילוי נשמת כל ישראל תמיד (או שזה נעשה בכל אופן ממילא)? 2. האם כשלומדים לעילוי נשמת זה מוריד מהזכות שלנו (הלומדים) או שלא, ואם לא, א"כ שפיר תמיד כדאי ללמוד לעילוי נשמת? 3. האם בכולל שמקבלים מלגה שייך ללמוד לעילוי נשמת, או דמכיון שכביכול משועבדים לכולל אין זה שווה כלום? 4. האם יש צורך להזכיר שם הנפטר כגון באופן שאדם הניח דברי מאכל כדי שנברך לעילוי נשמת, או דמכיון שהדברי מאכל נמצאים כאן רק עבור עילוי נשמת של אותו אדם, אין צורך להזכיר? 5. האם שייך להזכיר שהלימוד או הברכות יהיו לעילוי נשמת למפרע?

ב. האם יש ספרים של רבותינו שאפשר לקבל הבנה ברורה בנושא תת הכרה ועל הכרה?

ג. אני נתקל הרבה בענין 'חכמה בינה ודעת', וראיתי את הגר"א במשלי, אבל עדיין הדברים מופשטים ולא מספיק ברורים, איפה אוכל לקבל הגדרות ברורות בנושא זה?

ד. האם זה נכון שצפייה הוא על דבר שודאי אמור לקרות ואני מחכה לו, ולשון 'לקוות' הוא על דבר שלא בטוח שיהיה ואני מקווה שיהיה? וא"כ, מהו המקור לכך?

ה. אני לומד עכשיו הסוגיא של טרימא, ושם יש הרבה לשונות שנראה שמשמעותם זהה, אמנם לכאורה אם הם מילים שונות בטוח שיש הבדל ביניהם, לכן רצוני לדעת אם יש הבדל בין: כתישה, שחיקה, דיכה, מיעוק, ריסוק, נימוח.

ו. מכיוון שאני נאלץ לעזוב הכולל שלמדתי בו כבר 7 שנים, משום שהוא נמצא חוץ לעירי וחייב אני להימצא בצהריים בעירי, אני עושה חישוב מסלול מחדש, והתחלתי ללמוד נושא מצות לימוד תורה, ואני מגלה המון דברים (בהל' ת"ת של בעל התניא) שאינם מקובלים כלל בדורנו ושאינו דוקא מתחבר אליהם, ובאמת גילתי שנפשי נוטה מאד להיקף הדברים, בין שיהיה בבקיאות ובין בעיון, ומרגיש אני שחסר לי זמן השקעה בבקיאות, כי עד עכשיו למדנו בכולל כל היום עיון וכולל ערב קצת בקיאות, והסתפקתי האם

ללכת לכיוון של היקף הש"ס בשבע שנים, להיות בבחינת ליגמר והדר ליסבר, במקביל עם סדר קצר של עיון ביום, שמחד אני מרגיש שזה הדבר הכי נכון לעשות, אבל מאידך אינני בטוח שאחזיק מעמד ובפרט שלא בטוח שאמצא מסגרת שמתאימה לזה, או מאידך ללכת למקובל, בוקר עיון צהריים בקיאות ותו לא, והנה כמו שכבר שיתפתי את כת"ר, אני אוהב לדעת הכל ואני מאד מתפזר בידיעות מכל הכיוונים, ואני גם מרגיש (ועושה) צורך להשקיע בנושאים להלכה למעשה, איך אפשר לעשות כ"ז במסגרת כולל רגילה, האם לאנשים כמוני כדאי ללכת לכולל 'לבו חפץ', אמנם מאידך אפשר לפגוש שם כל מיני טיפוסים וגם להתפזר מדאי ולא להתקדם, בקיצור אני מבולבל, איני יודע להחליט לאיזה כיוון ללכת. כת"ר יורני בבקשה את דרך היושר, ורוב תודות וברכות.

תשובה:

א. 1. לומד לכלל, מאיר לכח הכלל שבנפש. לומד לפרט, מאיר לכח הפרט שבנפש. ויכול ללמוד עבור כמה בפרט. 2. לא מוריד. 3. שייך. 4. הזכרת שמו מוסיף. 5. לא.

ב. לא ידוע לי על ספר מסודר.

ג. נמסרו סדרות דע את מחשבותיך, ודע את דעתך בענין זה.

ד. צפייה מלשון 'צופה', רואה, בבחינת חכם הרואה את הנולד. קו - תקוה, נקשר לשלמות ע"י התקוה. ואם חוזר ומקוה ובוטח, בודאי יבוא. עיין חשק שלמה (השורשים) שורש צפ ושורש קו, שביאר בלשון אחרת.

ה. כתישה, לשון תש, התשת כח. שחיקה, לשון פירור. דיכה, לשון דך במדוכה, חלקים קטנים. מיעוך, לשון מך, שפל, השפלת הקומה של הדבר. ריסוק, לשון רסיסים, דק ביותר. נימוח, לשון מח, נעשה מימי.

ו. כדאי ללמוד חצי יום עיון עד הלכה למעשה, וסדר שני ושלישי בקיאות עם חזרות. כולל לבו חפץ, אם אין קביעות חזקה עצמית או חברותא מחייב, לא כדאי.

ת"ח שאלות בתורה ועבודה

שאלה:

לכבוד הרה"ג שליט"א יישר כח עצום על גילוי הדרך בעבודתו ית"ש ועל השיעורים המחזקים ועל גליו החיים האמיתיים, ולא בבחינת חיים בדמיון.

א. האם צריך להקריב את הרוחניות שלו בשביל רוחניות של חברו?

ב. לפעמים אדם רוצה לאכול דבר בשבת ואומר לעצמו לא זה תאוה, ואח"כ אומר לא זה לכבוד שבת קודש, ואיך ידע באמת מה רצון ה' בזה, אולי זה באמת סתם תאוה והיצר הרע מרגיעו ואומר לו שזה לכבוד שבת?

ג. איך מגיעים ללימוד תורה ע"י פנימיות (ובחינת לב), ואיך משיגים בלימוד (או ע"י הלימוד) קרבת ה'.

ד. הרב כתב בחלק ב' של בלבבי משכן אבנה שכל חצי שעה בערך יזכור האדם שיש בורא והוא נברא. א. האם שייך לחשוב על כך גם באמצע הלימוד? ב. האם לחשוב על כך בלבד ותו לא, שאם שגם להרחיב בענין זה. ואם צריך להרחיב, באיזו נקודה להרחיב?

ה. דרך עבודת ה' של ללמוד כל היום (ליטאים) ובלי העתסקות בענין אהבה ויראה וכו', האם גם זה דרך בעבודת ה'?

- ו. כתוב באגרא דכלה שיש י"ב דרכים בעבודת ה', איך ידע האדם מה דרכו בעבודתו ית"ש?
- ז. מה עדיף ללמוד קודם, בלבבי או דע את, או שתיהם יחדיו. ואיזה חלקים בבלבבי או דע את, ובאיזה דרך ללמוד, האם ללמוד כל פעם שעה, או כל יום קצת. וכן האם ללמוד הכל ולחזור. ומה צורת הלימוד בזו. ומה עדיף ללמוד, מספר, או שיעורים בטלפון (מאחר שאני נמצא בישיבה אם זה יהיה שיעורים זה יהיה לערך פעם בשבועיים)?
- ח. ראיתי מ"ש הרב בענין בניית פנימי? בשיבה?, והרב כתב את דברי הרמח"ל בעץ חיים בקיצור, ואני כל פעם נתקע על אותם שאלות, ואם יוכל הרב להרחיב לי קצת בענין זה.
- ט. האם יש ענין להתפלל ארוך או שכל פעם לפי איך שמרגיש [קצר ומכוון] או ארוך?
- י. מה העבודה למעשה בזמן קטנות. האם להמשיך ללמוד רגיל בלי חשק ולהתגבר, או אולי ללמוד ספרי אהבה ויראה וכו'?
- יא. האם לעבוד על גאווה (מרגיש שיש לי ונכשל בזה הרבה) בגיל כזה (15), שמעתי בשם הרב וולבה שלא לעבוד בזמן שהאדם בחור. ואם כן, מה העבודה? ואם הרב יוכל לכתוב לי ב' עבודות.
- יב. מה הדרך לאהבת התורה?
- יג. האם יש בעיה להיות נחיתי. ואם כן, מה הבעיה.
- יד. אני מרגיש שאני עושה את החומרות מחמת יראה (ואינו מובן לי איך בדיוק מחמת יראה דהא זה צריך להיות מאהבה אך אני מרגיש שאולי האמת כמו אחד מהפוסקים ולכן רוצה לצאת יד"ח כביכול כמו שנפסק והאמת). האם להמשיך לעשות (למרות שלכאוי יהיה קשה לי להפסיק)?
- טו. איך ידע אדם דרכו באהבת ישראל (דיש ג' דרכים)?
- טז. הנה קיי"ל דברשע א"צ לדון לכף זכות (כ"כ ר"י באבות). ויש לי נטיה בלב לדון לכף חובה ולומר דהוא רשע. איך לעבוד על זה?
- יז. האם יש ענין לאכול ממתקים. אני מרגיש שזה מיותר לי, וטענו שצריך את זה בגיל כזה. וחלק טענו שלא צריך. מה דעת הרב בזה (וגם אני ירגיש לכאוי רע עם עצמי אם אוכל דבאכילת תאוות עובר על ל"ת מדאורייתא "לא תתורו" כמו שכתוב בביאור הלכה בשם החינוך). ואם צריך למה צריך, ומה המינון?
- יח. האם בגיל כזה צריך לחשוב על שאלות באמונה (לייצר שאלות) בשביל שהענין יובן, או שא"צ לחשוב על נושא זה ולהאמין. וגם בהתחלה שאני מגיע לשאל זה נסתר לי ואני אומר הרי יש בורא לעולם, הקב"ה וכו'?
- יט. למה בגיל כזה (15) לא אומרים ללמוד עד כלות הכוחות. ומתי כן יש ללמוד כך?
- כ. הרמח"ל כתב שלימוד שלא לשם שמים מקלקל בעולמות העליונים, א"כ למה לומדים לא לשמה?
- כא. מה הכוונה תורה לשמה וכן עשיית מצוות לשמה (כפי שנראה שגם במצוות זה כך). לשם מי עושה זאת, בגלל שה' צווה או להרבות שמו וכבודו בעולם. אך מה הגדר. ואם יש עבודה איך לעבוד להגיע ללימוד ועשיית מצוות לשמה. והאם העבודה היא גם בגיל כזה (15)?
- כב. מה כדאי או נצרך לחשוב כל יום שאני מתחיל ללמוד (או כל פעם שמתחיל ללמוד), איזה מחשבות בשביל שהתורה תשפיע בנפש וכו'?
- כג. מה ההבדל בין הקב"ה לשכינה. מה הפשט שחסר לשכינה?
- כד. האם זה עוזר להתפלל על יראת שמים?

כה. האם יש דרך אחרת בעבודת ה' לאדם קר חם רגשן וכו' שונה. וא"כ מהו עבודת ה' לאדם עם רגש (שמתרגש מדברים מרגשים או מאנשים שמדברים מליבים)?

כו. בבלבבי ח"א כתב הרב שאדם צריך להחזיר ללבו (ולפעמים מגיע לבכי מזה) וידיעתו דיש בורא. ובחלק ב' הרב כתב שצריך החדרה של בורא ונברא. האם זה אותו דבר או שצריך לעבוד על ב' הדברים?

כז. מה עדיף ללמוד, ח"א של בלבבי או ח"ב (ועדים), או שתיהם. וכן האם ללמוד את הספרים שהוציאו "מכון ארבעת היסודות", או אחד מהם? ובאיזה שלב ללמוד את זה?

כח. האם לומר אם ירצה ה' או הקב"ה שמח בך זה נכון, יש כזה דבר רצון וביטוי שירצה להבא?

כט. האם נכון לחשוב בכל מהלך התפילה (פסוקי דזמרה, ק"ש וכו') שגם נמצא לפני המלך ממש. וא"כ מה השתנה בין שאר התפילה לעמידה שאומרים בעמידה דעומד לפני המלך, והרי כל מהלך חיינו אנו נמצאים ליד ה' דלית אתר פנוי מיניה?

ל. האם יעזור להתפלל שלא יהיה מצבים של קטנות (דהא לכאוי' כתוב בספרים דשתי המצבים הם משלימים אך לאידך גיסא הקב"ה כל יכול, וא"כ יוכל לעשות הכל שלא נצטרך מצבי הקטנות)?

לא. עד כמה אני צריך להקריב מזמני עבור אחרים ששואלים שאלות בלימוד. האם יש שיעור מסוים, והאם אפשר לתת לכולם לשאול ולהאמין שה' יעזור שאני יספיק ללמוד מה שרציתי ואני לא אפסיד מזה?

לב. האם העבודה בענין שיבין שבלי תפילה לא ניתן להשיג כלום, האם צריך רק להתבונן בזה או עוד דברים, וא"כ מה הם?

לג. האם ללמוד בגיל כזה (15) ספרי יראת העונש על גיהנם וכו', כגון שבט מוסר וכדו'?

לד. אם אני רואה בחורים בישיבה שלא עושים דבר כל שהוא ע"פ ההלכה, האם להעיר להם (כמ"ש באורחות צדיקים שאחד הדברים שנכלל בחניפות הוא שרואה אדם שעובר עבירה ולא מוכיחו), אע"פ שקצת גורם להם לכעוס או שלא מרגישים בנוח עם זה. ובאיזה דרך להוכיח?

לה. הקב"ה ציוונו בתורתו על "ולא תתורו" ובכלל זה "שמירת העינים". אני לא מצליח להבין מה כזה גרוע, ודאי שאם הקב"ה אמר לא לעשות אני ישתדל לא לעשות, אבל אני רוצה להבין מה הגריעות בזה.

לו. האם צריך להיות בנערווין בענייני ביטול תורה?

לז. אם מישהו אומר שלא מרגיש שחסר לו המשיח ח"ו זה נקרא כפירה?

לח. כמה זמן ללמוד מוסר ביום. ואיזה ספר כדאי לי ללמוד (בל"נ)?

לט. למה אדם שעושה סיום מסכת עושה סעודה ואוכל, לכאוי' זה צריך להיות להיפך שאחרי שהגיע לאיזה מדרגה רוחנית שיקבל עליו משהו להתחזק?

מ. מה הגדר בכל מיני עונג שבת, טישים, שמחת בית השואבה וכו', מתי זה נקרא ביטול תורה ומתי לא?

מא. כתוב בספה"ק שכל מיני כוונות וצירופי שמות ה' וכו' שגורמים שלא יהיה הרהורים על כל מיני דברים. ולא הצלחתי להבין מה זה טרמפים בעבודת ה' שע"י מחשבות קורים כל מיני דברים?

מב. מצד אחד אלול זה בחינת אהבה אני לדודי וכו', ומצד שני נקרא ימים נוראים?

תודה רבה לרב על נתינת זמנו בשבילי, ויישר כח עצום וכן לכל העוזרים והמסייעים במלאכה, תודה רבה.

מג. בתחילת פ"א דהמס"י איתא והנה מה שהורנו חז"ל שהאדם וכו', היכן הורנו זאת?

מד. איתא בחובת התלמידים (פ"ט) שכמה פעמים ביום יחשוב הבחור באמת וברור לי שאתה בראת את כל העולם וכו'. האם זה הדרך בהתחלת העבודה או בהמשך (וגם מ"ש "כמה פעמים" משמע לא הרבה)?

מה. האם לעשות התבודדות בגיל כזה (15)?

מו. המס"י בהקדמתו מביא את הפסוק שאמר משה רבנו ע"ה לעם ישראל, ומשמע שם שהיראה קשור לענין המידות והאהבה לשמירת המצוות. מה הטעם בזה?

מז. האם שאני נמצא בישיבה בשבתות יש לי להימנע מלעשות תענית דיבור בשבת מחמת שזה שונה מכולם, או דאין לחוש זה (אני מאוד נהנה דעי"ז אני מנצל הזמן כראוי)?

מח. האם נכון להימנע מלעשות כל מיני מבצעי לימוד למיניהם שעושים מבחנים ומחלקים או מגרילים כסף או ספרים. כי עי"ז אני זוכר יותר לטובה (לכאורה כך נראה לי). וגם המבחן עושה כמין חזרה, אבל אני אלמד גם בלי המבחנים.

ולגבי מבצעי לימוד שאני רוצה ללמוד חומר מסוים אך אם לא יהיה את המסגרת אני לא ילמד (אע"פ שאני רוצה ללמוד), אך בכל אופן נ"ל שאני לא יבטל זמן זה אלא ילמד בו דברים אחרים.

תשובה:

א. כן, זהו מה שאמרו חז"ל אומרים לו לאדם חטא חטא קל בכדי שיזכה חברך. וכן בלימוד עם חבירו אמר החת"ס שצריך לתת עשירית מזמנו כמעשר תבואה וכמעשר כספים. ובכל ענין וענין נצרך שיקול עדין ודק מה הגבול שמקריב ברוחניות למען זולתו. ובלשון כללית, כל שיכול לחזור לעולמו בטורח מעט, אולם אם מוציאו מעולמו אינו חייב בכך, ואין זו הדרך הרצויה.

ב. עצת השל"ה הק', שיטעום מעט בלבד לכבוד שבת, כמ"ש "טועמיה" חיים זכו.

ג. נא לעסוק בספר נפש החיים שער ד', ובשיעורים שנמסרו על כך.

ד. שיטת הנפש החיים שלא, שיטת הבעש"ט שכן. מחשבה ותנו לא.

ה. אינני מכיר דרך כזו, רק במי שלומד לשמה.

ו. יברר כוחות נפשו כמו שנתבאר בסדרת הכרה עצמית, ויברר מה מהות הדרכים, ויקבילם אהדדי. וזו מלאכה של שנים. ובתחילה יעשה כפי שלבו חפץ, מתוך תפלה.

ז. עיין בשו"ת שאל לבי, תשע"ח-ט' שנתבארו עניינים אלו בהרחבה.

ח. נא לשאול בצורה יותר מפורטת.

ט. תלוי באותה עת, אולם נצרך בדיקה שאינו עצלות וכדו'. וכן תלוי באופי נפשו.

י. לסדר סדר זמן לימי הגדלות, וסדר קטן יותר לימי הקטנות. וכן בימי הקטנות לעסוק יותר במה שלבו חפץ.

יא. כדאי להמתין, אלא א"כ זהו בעיה חריפה מאוד. הנני מציע לעסוק למעשה בסדרת הכרה עצמית, ואח"כ אחר שהכיר הכח החזק בנפשו יעמול להוציאו מהכח לפועל לפי ערכו.

יב. כנ"ל אות ג', ובשיעורי דע את תורתך, דרכי הלימוד.

יג. כן, ראשית חוסר הכרת עצמו. ויתר על כן מביא לעצבות ושפלות ונעשה מונע רב כח להתעלות בעבודת ה', כמ"ש התניא בתחילתו שאם מחזיק את עצמו לרשע, נעשה שפל ומונע עצמו מגדלות בעבודת ה'.

יד. להחמיר רק מעט ולא ישלים חומרנו.

טו. להכל נצרך הכרה עצמית.

טז. לחפש נקודה טובה בכל יהודי.

יז. כשמרגיש צורך בשחרור פנימי, יאכל מעט מיני מתיקה, באופן של "טעימה".

יח. אין צורך!

יט. זו דרך מסוכנת שרבים נפלו בה ויחידים הצליחו, והוא בבחינת הלכה ואין מורין כן. ובשום גיל אין

מורין כן, אלא שככל שהאדם מבוגר נפשית יותר הסיכון מוקטן יותר, אם כי עדיין נשאר רב.

כ. תחילה הקב"ה בנה עולמות והחריבן, ואח"כ בנה עולם התיקון דידן. כן הוא אצל האדם, קליפה קודמת לפרי, וכמ"ש בגיטין, והמכשלה הזאת תחת ידיך, אין אדם עומד על דבר הלכה אא"כ נכשל בהם. אולם הכל צריך להיות בגבולות ההלכה, ודו"ק.

כא. כנ"ל אות ג'.

כב. רצון חזק להתחבר למדרגת התורה, בחשק הלב, ובצורת תפיסת המחשבה.

כג. הקב"ה שורש המשפיע, שכינה שורש המקבלים. ולכך כל חסר שיש בנבראים יש לה צער, כי היא שורשם.

כד. כן.

כה. כן. לעורר רגש בכל ענין חשוב אולם מאוזן עם השכל, ויעשה הדברים בדקדוק.

כו. שני דברים. א - אמינות הויתו. ב - בורא - שברא נבראים.

כז. עיין שו"ת שאל לבי, כנ"ל.

כח. כן.

כט. מידי פעם לעצור ולחשוב כן. בשמו"ע לאורך כל שמו"ע, אולם רק לפי כוחו. וכבר פסק הגר"ח מבריסק שבשמו"ע עומד לפי המלך מעכב, ולכן שיכור פטור מתפלה.

ל. כן. זהו תפלה על נס רוחני, ועיקר התפלה שיהיו קטנים בכמות וגדולים באיכות. וזהו רק בתחילת העבודה, אולם אח"כ אחר שבע יפול צדיק וקם, זהו המהלך, הכל גדלות, אלא שיש תנועות דקות בתוך הגדלות.

לא. כל שהינך יכול לחזור לתלמודך ועולמך אין צריך לחשוש.

לב. להתבונן ולהשיב אל הלב, הן במחשבה והן בדיבור. וכן מידי פעם ללמוד את דברי רבותינו על כך.

לג. כן, אולם באופן מאוזן עם אהבת ה'.

לד. רק לרוצים לקבל התוכחה.

לה. העין הוא החוש העליון המתגלה בפני האדם, והוא בחינת התגלות המחשבה הפנימית, ולכך "חכמי" העדה נקראים "עיני" העדה, והפוגם פוגם במחשבתו, וכל עסקו בתורה חסר. יתר על כן, יכול לבוא לידי טומאה בפועל, כמ"ש חז"ל עה"פ ונשמרת מכל דבר רע. ועוד, שורש הרע בעיניים, בבחינת עין רעה, רע עין, והפוגם נעשה רע, ודבק בשורש כוחות הרע שבבריאה, ששורשו חורבן העולמות כולם.

לו. לעשות הכל מתוך מחשבה לנצל רגע זה בנועם.

לו. כבר כתב הרמב"ם שכל "שאינו מצפה לביאתו" חסר לו עיקר זה.

לח. בין חצי שעה, ולא יותר משעה. נפש החיים שער ד'.

לט. כי האור הרוחני טיהר את הגשמיות, וזהו סעודת מצוה. כי התכלית להאיר את אור השכינה בתחתונים.

מ. כל שעולה עי"ז ברוחניות, ונצרך לו גיוון בעלייתו שעי"ז תורתו נלמדת טוב יותר ונקשר יותר לבוראו, אינו ביטול תורה.

מא. כמו שיש סגולות בטבעיים גשמיים, כן יש כח סגולי בדבר רוחני. אולם אינו "בונה" את האדם אלא עוזר לו לפי שעה. ולכך העיקר לבנות את עצמו כראוי.

מב. "נורא" זהו מידת יעקב, שכולל אהבה ויראה יחד, וזהו פנימיות הימים הללו.

מג. כתיב ובו תדבק, והרחיבו רבותינו שהדבקות הוא ע"י תענוג בקרבת ה', כמו שנאמר "אז" תתענג על ה'. ופסוק זה נאמר על לעתיד לבוא. ובעוה"ז זהו מצות "עונג" שבת, שהוא מעין עוה"ב.

מד. גם בהמשך, כל מקרה לגופו.

מה. כמה דקות ביום, ואפשר גם במחשבה, הכל לפי הענין ולפי מקומו.

מו. מידה לשון מדידה, גבול, וזהו יראה. מידות עיקרם מצוות עשה, שהרי עשה דוחה ל"ת, וזהו ממידת האהבה, כמ"ש הרמב"ן.

מז. יש לחוש.

מח. אם זה מועיל יותר ללימוד, אל תפרוש. תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת.

לצעוק או לשתוק ולחכות למשיח

שאלה:

צהריים טובים לכבוד הרב שליט"א.

אני מאד דואג וחושש, אני רואה שהרשעים של העולם ששולטים על המנהיגים גם שבארץ ישראל, מתקדמים יותר ויותר לקראת הדיקטטורה הפשיסטית שלהם. עם כפיית החיסונים, מצלמות מעקב שמי שיוצא מעיר אדומה לעיר ירוקה הם רוצים להעביר חוק שיכניס את הבן אדם לחצי שנה לכלא. מחייבים אותנו בבדיקות קורונה שהמטושים מסתבר יש בהם חומר מסרטן, כנ"ל למסכות, הם מקימים והקימו בתי כליאה למי שמסרב לחיסונים, בקיצור הנאצים כבר כאן ומזמן, והכל עושים בשם הבריאות כמובן.

מה עושים? האם להפיץ את האמת שיש אילו, מינטי, בעולם שהם באים לדלל את האוכלוסיה דרך החיסונים, ודרך עוד דרכים בלי סוף, או לשתוק ולחכות לביאת משיח?

תשובה:

הכל מלא בשקר מכל צד, הן מהצד התומך והן מהצד המתנגד. חבל על זמנך שתעסוק בכל אופני השקרים, ואי אפשר לברר כל פרט ופרט, מה שקר, מה דמיונות, ומה אמת.

בטח בה' ית"ש שהוא עמך ועם הכנסת ישראל להביאם לתכליתם.

מֵהֵיכֵן לְשֹׂאֵב שְׂמֵחָה בְּמִצְבִּים קִשִּׁים

שִׁאלָה:

כְּבוֹד הָרַב שְׁלִיט"א,

אֲנַחְנוּ בְּעֵלֵי תְּשׁוּבָה ב"ה. מֵאִז תְּחִילַת הַקּוֹרוֹנָה, שְׁגִילֵינוּ אֶת שִׁיחוּתֶיךָ וְכֹתְבֶיךָ, הִבְנוּ יוֹתֵר אֶת הַתְּהַלִּיכִים שְׁקוֹרִים כִּאֵן בְּעוֹלָם וּבַחֲבֵרָה. מִחֵד, בְּרוּר שְׁטוֹב יוֹתֵר לִהְיוֹת בְּצַד שֶׁל הָאֲמֵת וְלֹא בַחוּשׁ, אֲבָל מֵאִדְךָ זֶה הוֹסִיף פִּתְאוּם כ"כ הִרְבָּה כֹּאֵב בְּלֵב עֵלֵינוּ וְעַל כָּל עִם יִשְׂרָאֵל עַל הַמִּצְבָּ שֶׁאֵנוּ שְׂרוּיִים בּוֹ. לְמָה לְדַעַת אֶת הָאֲמֵת צְרִיךְ לְכֹאֵב כ"כ? וּמֵהֵיכֵן לְשֹׂאֵב אֶת הַשְּׂמֵחָה בְּזִמְנִים כֹּה מִטְּלָטְלִים?

בְּתוֹדָה רַבָּה עַל זְמַנְךָ וּפְנִיּוֹתְךָ,

תְּשׁוּבָה:

כְּתִיב יוֹסֵף דַּעַת יוֹסֵף מִכֹּאֵב. וְכִבְרָ אָמַר הָרַבִּי מִקֶּאֱצֵק, שְׂאוּ לֹ לְמִי שֶׁאֵינוּ רוֹצֵה לְהוֹסִיף דַּעַת כִּי אֵינוּ רוֹצֵה לְהוֹסִיף מִכֹּאֵב.

יְדִיעַת הַמִּצְבָּ מוֹכְרַחַת עַל מִנַּת לְהִינְצֵל מִן הָרַע, כִּי אֵילוֹ אֵינוּ יוֹדֵעַ אֶת הַמִּצְבָּ הָרִי הוּא כְּסוּמָא הַהוֹלֵךְ עַל שֵׁפֶת הַנְּהַר.

יְדִיעָה זֹ מוֹסִיפָה כֹּאֵב רַב מְאוֹד, וְהִיא הַהִשְׁתַּתְּפוֹת שֶׁל הָאָדָם בְּצַעַר הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִרְחִיבוּ בְּכֶךָ רְבוּתֵינוּ שְׁעַל הָאָדָם לְהִשְׁתַּתֵּף בְּצַעֲרָה.

עֵיקַר הַשְּׂמֵחָה מִחִיבוֹר פְּנִימִי עֵמוֹק וְחֹזֵק לְחַלְקוֹ בְּרוּחָנוֹת בְּכֹלל, וּבְקִרְבַּת ה' בְּפִרְט, מֵתוֹךְ אֲמוּנָה פְּשוּטָה שֶׁהִקְב"ה מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ ו"הַכֹּל לְטוֹבָה".

זְכָרִיָּה הַנְּבִיא אַחֲרִית הַיָּמִים וְעוֹד

שִׁאלָה:

שְׁלוֹם לְכְבוֹד הָרַב.

א. לְגַבִּי זְכָרִיָּה הַנְּבִיא שְׁנֵהֲרַג מְדוּעַ הִיָּה דִינּוֹ כָּל כֶּךָ קֶשֶׁה? שֶׁהֲרַג רַב הַטְּבַחִים סְנֵהֲדֵרִין, זְקֵנִים, נְשִׁים, בַּחוּרִים, תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּן, וְהוּא לֹא סִלַּח? הֲרִי הַמֶּלֶךְ הוּא שֶׁהֲרַג אוֹתוֹ. מְדוּעַ הוּא לֹא מַחֵל?

ב. בְּתִפְלִיל רֹאשׁ הַשָּׁנָה נֹאמַר תֵּן פְּחָדְךָ עַל כָּל מַעֲשִׂיךָ וְאִימַתְךָ עַל כָּל מָה שֶׁבִּרְאָת, וַיֵּשׁ פִּירוּשׁ עַל הַמְּלֹאכִים לְמַעֲלָה וְעַל הַבְּרִיאָה לְמַטָּה, וְהֲרִי הַמְּלֹאכִים גַּם כִּכָּה בְּאִימָה וּבִירְאָה לְפָנֵי הַקְּב"ה אִז מְדוּעַ צְרִיךְ לֹאמַר זֹאת?

ג. שְׁמַעְתִּי שְׂאוֹמְרִים שֶׁהַחֶפֶץ חַיִּים אָמַר שְׁלֹאֲחַר עֶשֶׂר שְׁמִיטוֹת יִהְיֶה מִלְּחַמַּת גּוֹג וּמִגּוֹג הָאֵם זֶה נִכּוֹן מְדוּבָר עַל הַשְּׁמִיטָה הַזֹּאת שֶׁהִיא הַעֲשִׂירִית? אִם כֵּן מָה צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת עִם הַדָּבָר אִיךָ מֵתְּכַוְּנִים לְכֶךָ? וְאִם זֶה נִכּוֹן הָאֵם הַרְבָּנִים לֹא צְרִיכִים לְהַכִּין אֶת עִם יִשְׂרָאֵל לְדָבָר וּלְדָבָר עַל זֶה בְּמִפּוֹרֵשׁ?

ד. אִם נֹאמַר שֶׁתִּפְלִיל צִיבוֹר תְּמִיד מִתְּקַבְּלָת, מְדוּעַ רוֹאִים שְׂמֵתִפְלָלִים צִיבוֹר וְלֹא מִתְּקַבְּלָת? עַל מָה הַתְּכוּוֹנָה?

ה. מָה הִיְיִתָה הַכּוּוֹנָה לְטוֹבָה שֶׁל לֹאֵה אֲמֵנוּ בְּאוֹמְרָה "הַמַּעַט קַחְתָּךְ אֶת אִישִׁי וְלִקַּחְתָּ גַם אֶת דּוֹדָי בְּנִי", דָּבָר שֶׁלֹּא בְּרוּר. תְּוֹדָה רַבָּה יִישַׁר כַּח.

תשובה:

א. אמרו (יומא, לח, ע"ב) ורוה"ק משיבה ואומרת, אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא, זה זכריה בן יהוידע. והרגוהו במצות המלך שלא כדיון, כי לא נתחייב מיתה, אלא לפי שהיה מוכיחם. עיין רש"י באיכה (ד, כ). ועיין רש"י בגיטין (נז, ע"ב) זכריה בן יהוידע, שהרגוהו שרי יהודה במצות יואש כשהשתחוו לו ליואש ועשאוהו אלוה, והרגוהו בעזרה (דברי הימים-ב', כד). ועיין ירושלמי תענית (כה, ע"א).

ועיין תורת חיים (סנהדרין, קב, ע"א) שע"י הריגת זכריה נזכר לפניו יתברך מעשה העגל, לכך נענשו אז על מעשה העגל. וכן נשתלשל אח"כ בבית שני שע"י "זכריה" (שמו כשמו דייקא) נחרב הבית, כמ"ש (גיטין, נה, ע"ב) שענוותנותו של זכריה החריבה את ביתנו.

ועיין בהרחבה באריז"ל (לקוטי תורה, חיי שרה) שורש גלגול זכריה, מאליעזר עבד אברהם, קלקולו ותיקונו. וכתב שם שזכריה הנביא היה גלגול בניהו בן יהוידע שהרג ליואב בן צוריה, והוצרך להתגלגל בזכריה, והרגו יואש שהיה גלגול יואב, עיי"ש.

ב. יש מדרגות רבות ככל דבר, וכן ביראה.

ג. כן. נתבאר בהרחבה בתשובות עבודת דורנו זה, ושאונו נמצאים בתוך גוג ומגוג.

ד. היא מתקבלת מדין ציבור, ויש בה תועלת לציבור, אולם יתכן שלא נשתלשל לתועלת היחיד.

ה. עיין רמב"ן על אתר (בראשית, ל, טו). ורבינו בחיי (שם, כט, כא). ובן יהוידע (ב"ק, פ, ע"א). ושו"ת לר"י משה די ליאון (שאלה א').

חיסונים וכיצד יתכן שתצא תקלה ע"י רבנים

שאלה:

שלום לכבוד הרב

א. רציתי לשאול מדוע אין רבנים שקמים ומדברים במפורש לא לקחת את הזריקות נגד קורונה מצד הסיכון שבהם וחוסר התועלת לאורך הזמן, או שלפחות יאמרו שיש לשקול את הדבר בכובד ראש. מדוע כזו קלות בחיי אדם. שמעתי שיש כאלה החוששים לדבר, וזה לא מובן לי ואף מקומם מאד האם בדבר של נפשות אין עניין שהרבנים יסכנו את עצמם וידברו בגלוי וכך יעצרו את הפגיעה הקשה הזו בעם ישראל?

ב. לגבי ועשית ככל אשר יורוך על מי מדובר? על סנהדרין? על כל רב גדול? כי משתמשים בכך גם כטענה שרש"י פירש גם אם יאמר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין, אם הרב יוכל להסביר את הדבר?

ג. לא ברור אם יש לכך תשובה אבל כיצד הקב"ה מאפשר שכזו תקלה חמורה תגרם על ידי רבנים? שאומרים לקחת את הזריקות האלה והרבה נפגעו מכך (אם הרבנים לא היו אומרים הם לא היו לוקחים את זה).

תודה רבה.

תשובה:

א. חלק גדול מן הרבנים סבורים באמת שיש לקחת.

בכללות כל הדור מלא מזון אל זן מבעיות, ורמת הבעיות כ"כ גדולה ואפשר לעמוד ולצעוק יום ולילה על שבר בת עמי.

ב. נכתב תשובה בענין, נא לבקש מן המערכת לקבלה.

ג. שאלתך לפי אלו שסבורים שזו תקלה. שאלה זו נכונה להרבה תהליכים. וכי מאברהם לא יצא ישמעאל, ומיצחק עשו. זו עצה עמוקה של מחשבת א"ס איך מרשע יצא צדיק כאברהם, ימצדיק יצא רשע כישמעאל. זו דוגמא שורשית. וכן האחים מכרו את יוסף למצרים ויצא מכך תקלה, ועוד ועוד.

וכבר אמר ר"ת שמה שאמרו שצדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידם, רק בדבר מאכל הנכנס לתוך האדם.

ניצד להבחין בצדיקי אמת

שאלה:

שלום להרב,

הרב כתב לאחרונה כי יכול לקבל עצות ממישהו שיש לו רוח הקודש. עם זאת, במקומות אחרים הרב אמר כי לאנשים מסוימים יש כוח לראות את העתיד בגלל רמה מסוימת אליהם הם הגיעו. אך אנשים אלה אינם תמיד צדיקים ולכן הכוח הזה נובע מטומאה.

אם כן, כיצד נוכל לדעת אם למישהו יש את רוח הקודש האמיתית או שהוא מקבל את כוחותיו מהמקומות הלא נכונים? תודה לרב מראש.

תשובה:

לאדם מן השורה קשה מאוד לברר את זה. כי פעמים זה גלוי שאינו מן הקדושה, כגון שאינו מדקדק בהלכה. אולם פעמים זה נעלם יותר, ובפרט שפעמים הרבה זה "תערובת" של מקור הגילוי טוב ורע, כמ"ש רבותינו, ושם נצרך חכמה פנימית לברר את מקור היניקה.

ניצד להודות על חסד שעושה לו השי"ת

שאלה:

שלום להרב,

הרב הזכיר בשיעור כי הדרך שבה אדם צריך לחשוב על החסד שעושה לו השם הוא באמצעות התורה.

א. האם הרב יכול לתת דוגמה צעד אחר צעד כיצד לעשות זאת?

ב. למי שמכיר מעט תורה, כיצד עליו להודות להשם?

תודה לרב מראש.

תשובה:

א. כל שפע ושפע שבא לעולם עובר ממנו ית"ש דרך התורה, דרך כללות התורה, ודרך חלקו הפרטי של

האדם בתורה. ולכך, לכל אדם יש שפע שונה מרעהו, כי הוא מקבל דרך חלקו הפרטי בתורה. ומתוך

מבט זה האדם רואה את כל פרט הניתן לו מחלקו לצורך עבודתו בחלקו הפרטי, ועליו להתבונן ולהכיר

פרט זה ופרט זה לצורך מה ניתן לו לחלקו, ומה חלקו בענין זה.

ב. להודות על שורשו בא"ס וכל השפע הנשפע לו דרך התורה מרום כל המעלות עד שמגיע אליו, הן חלקו בפועל בעסק התורה, והן המשתלשל מכך, כל עולם הרוחניות והגשמיות!

להתחבר לגלגול הקודם

שאלה:

שלום להרב,
הרב הזכיר בשיעור שכדי להמשיך את העבודת השם שלנו מהגלגול הקודם שלנו, אדם חייב להיות מסוגל להתחבר לגלגולו הקודם.

א. האם הרב יכול ללמד אותנו בתהליך שלב אחר שלב כיצד לעשות זאת באופן מעשי?

ב. הרב ציין כי יש לנסות גם להתחבר לצדיקים מדורות קודמים. אם אדם אינו מרגיש חיבור עמוק לצדיק מדור קודם, אך מרגיש חיבור לצדיק אשר חי כעת, האם עליו בכל זאת לנסות להתחבר לאותו צדיק שחי כדי להגיע לנשמת שגבוהה יותר?

תודה לרב מראש.

תשובה:

א. הצורה הפנימית הוא התהליך ה"ארוך" שנלמד בספרים להיכנס לתוך עולמו שלו מתוך בירור פנימי, ושם מגיע למקום שעצר בו בגלגול הקודם, כי הדרכים החיצוניות כאיפנוזה וכדו', הם מביאים את האדם לשם לרגע קט בלבד באופן של חוויה, אולם אינו חוזר לשם בעצם.

ב. כן.

מקור הניגונים דקדושה

שאלה:

לכבוד הרב שלום.

כתוב בזוהר שהניגונים באים מצד של לוי - כלומר מצד הגבורה.
כביכול, נראה שבאים מצד החסד, כי הם משמחים את הנפש ומרחיבים אותה הפך מצמצום.

אודה מאוד לרב אם יוכל להסביר.

רוב תודות וגמר חתימה טובה,

תשובה:

זה אינו דין של גבורה תתאה כגבול כפשוטו, אלא גבורה בבחינת "אור חוזר" שעולה מתתא לעילא. וזהו שירת הלויים, שעולה מתתא לעילא.

זאת ועוד, זה אינו ספירת "הגבורה", אלא שורשה "בינה", ושם זהו מדרגת אם המולידה ומתפשטת, כמבואר בזוה"ק (ויצא, קנד, ע"ב, ועוד). ועיין רמ"ק (ספר הגירושין, אות נו) שאחר שנמתק הדין בבינה נמשך השפע - רחמים.

השרוי בלא אשה

שאלה:

הרב כתב לי על מה שנאמר בגמרא כל השרוי בלא אשה וכו', שזה כלל ויש יוצא מן הכלל, [שיש מדרגת משה וכו'], השאלה הרי נאמר שם בגמרא שכל השרוי בלא אשה שרוי בלא טובה, שנאמר לא טוב היות האדם לבדו וכו', האם גם על פסוק בתורה אפשר לומר שיש יוצא מן הכלל כמו שהרב אומר לגבי דברי חכמים?

תשובה:

פסוק זה נאמר על אדה"ר.

הגדרת הבטחון

שאלה:

האם בטחון הכוונה שאני בוטח שיהיה לי טוב הנראה והגלוי?

תשובה:

זו שיטה אחת בבטחון, אולם החובות הלבבות חולק על כך. ונתבאר בהרחבה בסדרת דע את בטחונך.

אמא שלומדת עם הבנים יותר מהאבא

שאלה:

שלום כבוד הרב, רציתי לדעת- אם אמא מלמדת את בניה תורה יותר ממה שהאב מלמד, האם יש עם זה בעיה כלשהי?

תשובה:

בקטנותם ממש אינו מעכב, אולם ככל שגדלים יותר, הסדר צריך שיתהפך.

בין אדם לחברו ובין אדם למקום

שאלה:

לרב שליט"א שלום.

יש לי שאלה שמאד מטרידה אותי וכל מי שאני שואל נותן לי אותם תשובות שלא מניחות את דעתי, ואסביר את עצמי ברשות הרב שליט"א.

אנחנו כבר 2000 שנה מחכים שהשנאת חינום ביננו תיגמר כדאי שיקום בית המקדש, כל שנה אותם דרשות של הרבנים שצריך אהבת חינום ולא זו כלום, בית המקדש לא קם. ואני שואל אולי אין מה לבוא אלינו עם ישראל בתלונות והבעיה לא אצלנו אלא בדגש של התורה הקדושה בבין אדם למקום. ורואים את זה בכל הדורות שכך היה עוד בבית המקדש, כמו הסיפור הזה על האבא שדקרו את בנו בריצה בכבש, והאבא מה שעניין אותו שהסכין לא נטמא, וכו'... אם אני זוכר נכון את

השיעור תורה ששמעתי. אבל המקרים לרוב.

ואני אומר כאמור שאם ניקח את ארבעה חלקי שולחן ערוך רובם ככולם מדברים על הלכות בין אדם למקום, וחושן משפט זה אם אני מבין נכון יותר בדיני נזיקים של בן אדם לחברו שקרו, (לא למדתי לא יודע אם אני טועה הרב יתקן אותי בבקשה), ורוב ספרי ההלכה הם הלכות שבת, ברכות, תפילין, נידה וכו'... גם של דורנו, ושולחן ערוך עם משנה ברורה זה גם בעיקר בין אדם למקום. אם בין אדם לחברו כל כך חשוב לקב"ה, למה הקב"ה אבינו מלכנו, לא עשה שיהיה כמה מסכתות של הלכות בין אדם לחברו עם דינים וחילוקי דינים בנושא הזה, ומסכתות של רק מידות עם הסברים מפורטים שולחן ערוך מסודר איך לתקן את המידות, ואז מה שהיה קורה שהיינו מתייחסים בכובד ראש וברצינות לבין אדם לחברו, כמו שמתייחסים להלכות שבת, ללולב, אתרוג, סוכה, נידה וכו'... (אני יודע שזה נשמע כמו שאלה, ביקורת על הקב"ה, חס וחלילה, וזה לא הכוונה שלי, אלא רק ממקום של באמת קושיה שיש לי ואני חייב לדעת תשובה, כי זה מאד מציק לי הנושא הזה) ראיתי לאחרונה ספר של שולחן ערוך החמישי עם הלכות בין אדם לחברו, לא יודע כמה כרכים, ראיתי רק אחד עם משנה ברורה למטה מפורט בנושא.

אבל זה משהו חדש, וכמה לומדים את זה בכלל על הסדר, תגיד לרב תלמד את זה במקום הלכות שבת מה התשובה תהיה אני כמעט בטוח שיגיד הרב הלכות שבת, ואולי באמת כך צריך להיות כי אולי באמת לא צריך יותר מעשירית הזמן וכמה ספרי מוסר ליישר את עצמנו ולתקן את המידות שלנו והשנאת חנם שלנו. אבל הרב מסלנט אמר אם אינני טועה שיותר קשה לתקן מידה אחד מלסיים את כל הש"ס, אז אני לא יודע.

מה יש לבוא בטרוניה כלפי עם ישראל, אם בכל הכוללים לומדים היום בעיקר אצל הספרדים, הלכות שבת, הלכות, ברכות, נידה וכו"ב. אצל האשכנזים גמרא על הסדר. בערב לבעלי בתים הלכות, איפה מוצאים שיושבים תלמידי חכמים יום ולילה ולומדים לעומק לפחות יום יומיים, דינים שקשורים לבין אדם לחברו,

אז התשובות שאני מקבל זה יש מסכת אבות, יש ספרי מוסר, זה מפוזר לאורך הש"ס, התורה מזככת את האדם. חפץ חיים על לשון הרע...

אז נכון הכל נכון ואולי זה באמת התשובה הנכונה אם כן אשמח שאת התשובה הזאת אני יקבל מהרב. אבל עד שהרב יענה לי אני לא מסכים כל כך עם התשובות הללו, מסיבה פשוטה, שהתורה מזככת את האדם - למדנו שזה כך ולא כך, כך למי שלומד תורה לשמה, אבל גם מאידך התורה מגדלת את מה שבתוך האדם, כך למדנו גם כן.

ספרי מוסר - זה נכון אבל עצם זה שזה לא מובא כמסכתות אז ההתייחסות באופן הגיוני ומובן לא מקבלת את החשיבות של בין אדם לחברו כמו בין אדם למקום באופן טבעי אצל הלומדים. מסכת אבות - זה רק טיפה בים מול שאר המסכתות ושוב התחושה ההבנה של הלומדים שמכיון שזה מעט יחסית לשאר המסכתות אז זה פחות חשוב. או זה כתוב בספר בראשית איך להיות ישר - אבל אחרי השנים הראשונות שלומדים בילדות את חמשת חומשי תורה לא מספיק זה משנה אותנו.

או אומרים לי יש ספר הלכות לשון הרע - כן, אבל זה שוב לא בא בצורה של מסכתא גדולה של בבלי שיקבל את העוצמה הראויה שיבינו, ומה יעשו אלא שלפני החפץ חיים?

בכל אופן יכול להיות שאני סתם לא מדבר לעניין כי אני לא מונח בכלל בבא מציעא, בבא קמא, בבא בתרא, שייתכן ששם יש מפורט בין אדם לחברו ואז כל מה ששאלתי לא תקף וכנ"ל לשאר המסכתות. אז סליחה מראש על השאלה הלא לעניין שנובעת באמת מבורות, וגם אני חוזר בתשובה, אז ייתכן שאני לא מבין בכלל איך התורה משפיעה עלינו אם לומדים אותה בטהרה מהתחלה. אבל מאידך עובדה שלא קם בית המקדש גם כשלמדנו בטהרה.

אבל גם אם זה מופיעה והשם יתברך נתן את הכבוד הראוי לבין אדם לחברו במסכתות, אז אולי הבעיה בדור שתיים האחרונים שיצאו יותר ספרים בין אדם למקום, אורח חיים שלומדים בגלל המציאות שנוצרה עם הקמת שלטון מדינת הערב רב.

כמו שהרב רואה אני בצורת הכתיבה והבעת הדברים אני די לא יודע מספיק בלשון המעטה, ואולי כמו שאמרתי לא מונח בכלל בתורתנו הקדושה, ודי מבולבל בצורת הבעת הדברים שלי.

לכן אודה לרב אם הרב יאיר את עינינו בנושא הזה.

נ.ב.

אני חושב גם שיש בדברים שלי לימוד זכות על עם ישראל בצורה עקיפה..

תשובה:

עין חובות הלבבות בהקדמתו, שדרכי העבודה הפנימיים כאהבה ויראה נעלמים אף מן החכמים.

וכן הוא בכל ענין יקר ופנימי שחל בו העלם יותר. עולם לשון העלם. החיצוניות גלוי יותר, והפנימי נעלם יותר. וזו כל עבודת הנבראים, לגלות את הנעלם עוד ועוד. ובדרך כלל המיעוט מגלה זאת, והרוב נותרים יותר בחיצוניות.

ניצד לתקן קלקולים שיש בחינוך החרדי

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א, השם ישמרהו ויחיהו.

בשבוע שעבר שאלתי את הרב:

האם אפשר ללמוד במכון אחיה לימודי הוראה?

והרב השיב:

לפני עשור בקשו ממני למסור שם סדרת שיעורים, ולאחר שיעור אחד שנודע לי שהכל בחסות השלטונות, פרשתי לאלתר.

מחילה וסליחה על המשך השאלה לבירור מעמיק יותר.

א. אני חוזר בתשובה למדתי עד התיכון בבתי ספר חילוניים, למדתי תואר ב.י. אי. בכלכלה באוניברסיטה בן גוריון בנגב. ועוד לימודים במסגרת היותי חילוני. השאלה היא האם הדעה של הרב שלא ללמוד במכון אחיה היא לכולם, או שזה נכון רק למי שגדל חרדי, ולא כדאי שיקבל השקפה לא טהורה. ולא תקף לגבי מי שכבר כמעט חמישים חזר בתשובה בגיל 37 ראה חווה למד מספיק בעולם החילוני והסיפור במקרה שלנו שונה?

ב) מה האלטרנטיבה? אם אני רוצה להיות מלמד אז כל מקום ברוב חלקי הארץ, למעט מי שנקרא העדה החרדית או העצניקים, דורשים מהמלמדים שיעברו הכשרה מקצועית, וזה באמת חשוב ביותר והם נותנים בהחלט כלים וידע ומקצועיות שחובה היום. כי להיות מלמד היום מעבר להרבה שיטות לימוד שצריך משהו ללמד אותך במוסד מסודר, צריך גם ללמד אותך איך להחזיק כיתה מבחינת משמעת פעם כך שמעתי מבני ישיבה, מורים בני שלושים היום שלא לדבר על המבוגרים יותר, שסיפרו לי שהם חטפו מכות בתלמודי תורה שהם למדו, סטירות היו חלק אינטגרלי מהחינוך אני לא יודע מה האחוז מכלל

המקומות בתלמודי תורה, אבל הם בהחלט אמרו לי מספר מורים שהם ואחיהם חטפו סטירות, השפלות, ואפילו מכות עם סרגל במקומות כאלה ואחרים, פשוט הזדעזרתי לשמוע, מה הפלא שיש נשירה אם לא זה אחד מהסיבות, ואולי המורים לא אשמים כי לא נתנו להם כלים איך לחנך, והם נתקלו בבעיות משמעת וכך הבינו שזה הדרך לחנך ולהשתיק את הכיתה, אני לא יודע, אשמח מאד לשמוע את דעת הרב האם השיטות הללו הם על פי רצון השם יתברך ולמה אף אחד מגדולי הדור לא אמר אסור בשום פנים ואופן להשתמש באלימות. כדרך חינוך.

אודה לרב על תשובתו.

תשובה:

אי אפשר למסור את כל הכוונת מלמדי תינוקות של בין רבן למכון שיסודו ותקציביו ע"פ שלטון שאין כל עניינו אך ורק הדרכת חכמי ומאורי הדור.

נכון הדבר שיש קלקולים בדרך הישנה ונצרך לתקנו, אולם אי אפשר לתקן קלקול אחד בקלקול חמור ממנו. וזהו גלות נוראה!

וכבר שמעתי מראש הישיבה שבה למדתי, הגר"א סטפנסקי, שכך שמע מבנו של הגרי"ז מבריסק, שיש דברים שצריך תיקון, אולם אי אפשר להחליף בדרך לא ברורה שלא ברור מה השלכותיה. וזה נאמר בדרך של מחנכים בני תורה. ק"ו בדרך הנ"ל.

הדבר כואב נורא נוראות איך כל חינוך תשב"ר נמסר לידיים זרות, שיש בהם גורם זר. גלות! גלות! גלות!

יסורים המשך

שאלה:

לגבי השאלה והתשובה מספר #14495 הרב סיים את תשובתו שבעולם דידן כל היסורים מתגלים על ידי חטא, השאלה הרי יש גם יסורים של אהבה וכדומה, [וזה השאלה השורשית שאני רוצה להבין, האם יש יסורים בלא חטא בעולם דידן]

תשובה:

לא. חטא לשון חסרון, וכל יסורים שורשם חסר, או חסר כפשוטו, או להסיר תוספת שאינה ראויה, שהיא בבחינת כל המוסיף גורע, ולכך מתלבשת בחסר כל שהוא. ומה שאמרו פשפש ולא מצא, אלו יסורים של אהבה, היינו שלא מצא חסרון שראוי בעבורו אלו היסורים, אולם מצא חסרון פורתא, כמעשה היסורים של רבי שע"י מעשה באו וע"י מעשה הלכו.

סוגים שונים של דביקות

שאלה:

מה הם הסוגים השונים של דביקות?

תשובה:

לעולם התכלית היא דבקות בקב"ה אלא שיש בה כמה גונים, וכולם נצרכים:

(א) דבקות באמונה פשוטה, ובחוש פשוט בהיות הא"ס ב"ה.

- (ב) דבקות בשורש ההתגלות ע"י לבוש שהוא התוה"ק שנעשית חד עמו כביכול הוא ורצונו וחכמתו חד.
- (ג) דבקות במדותיו ית"ש, מה הוא רחום אף אתה רחום וכו'.
- (ד) מצד תכלית הגילוי לעשות לו דירה בתחתונים - קיום מצות בפועל, וזהו דבקות במקום התחתון. מצות - צותא אליו ית"ש, כנודע.
- וכולם אינם אלא אופני דבקות.

רצון והפכו

שאלה:

בשיעורים הרב מבאר שכל רצון שיש לאדם הוא רוצה בעצם גם את הפכו, מה פתרון הדבר למעשה?

תשובה:

להכיר מתי רוצה כך ומתי כך, ומתי ראוי להוציא רצון זה לפועל, ומתי הרצון ההפוך. ויתר על כן, הכרה שכל דבר הויתו השלמה הוא כאשר נכלל בו הפכו, ועי"ז האדם דבק ב"רצון השלם". ויתר על כן, בוקע ללמעלה מן הרצון.

שאלות שונות

שאלה:

רציתי לשאול

(א) מה הבדל בין הרהור למחשבה?

(ב) מדוע התורה אומרת על אברהם אבינו על מעשה העקידה 'עתה ידעתי.. כי ירא אלקים' ולהרי מעשה העקידה מוכיח את אהבת אברהם אבינו לבוראו, אם כן מדוע התורה שבחה אותו במידת היראה ולא במידת אהבת ה'?

(ג) אדם בוגר (לא ילד) שתכונת האופי שלו היא 'שקט' מדבר מעט, וגם כשמדבר הוא מדבר עם הזולת משפטים קצרים וגם לפעמים מעשיים ולא כ"כ עיניניים. שאלתי א- מאיזה יסוד בנפש תכונה זו. ב- התכונה זו יוצרת קושי חברתי בין בבית ובין עם הסובבים אותו. כיצד היא ההסתכלות הנכונה על תכונה זו וכיצד מתמודדים למעשה בתיקון מידה זו.

תודה רבה לרב שליט"א על כל מה שטורח עבורנו ומשקיע מזמנו היקר עבורנו. מעריכים מאד מאד. כתיבה וחתימה טובה, שנה טובה ומבורכת בכל הישועות.

תשובה:

א. הרהור מלשון ערעור, מחשבה אנה ואנה, לעומת מחשבה, תנועה אחידה של חשיבה. ויש הרהור תחתון, כמ"ש על בעל קרי שמהרהר בלבבו, והיינו מדבר בלבבו, כמ"ש החזו"א ועוד. וכל דיבור הוא עם זולתו, ולכך אין כאן צד אחד אלא שני צדדים, ולכך נקרא הרהור.

ב. כי נכלל אברהם ביצחק, אברהם אהבה, יצחק יראה, וכללותם יחד, ועי"ז נעשה אברהם ירא. וזהו "עקידה שעקד אברהם את יצחק", ונעקדו יחדיו.

ג. זה יכול לנבוע מכמה סיבות, לפעמים מחיבור עצמי פנימי מדויק, ולפעמים מיסוד עפר נפול, או מקושי נפשי וחוסר סדר נפשי פנימי שמפילו לעפר.

צורת התיקון תלויה בהנ"ל.

ספר על משיח וגאולה

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א רציתי לדעת איזה ספר הרב ממליץ שמלקט טוב ועם הסברים טובים על עניני משיח וגאולה הקרובה, חוץ מהסוגיות בגמרא סנהדרין וסוטה או כמה מראה מקומות. תודה רבה.

תשובה:

ישנו ספר ילקוט משיח וגאולה, בהוצאת חב"ד, קה"ת, ליקוט רב היקף לפי סדר הפרשיות.

בניית קשר עם ה'

שאלה:

א) במקום אחד הרב אמר שעיקר הקשר עם ה' נבנה ע"י דיבור עמו והיינו לבקש מה' על כל דבר קטן, כמו קטן שמבקש מאביו על דבר שרוצה אפי' הדבר הקטן ביותר, אמנם במקומות אחרים הרב אמר שאין הקשר נבנה ע"י בקשות אלא ע"י עצם הרצון לדבר עמו ית' ועצם הדבור עמו עמו ית'. א"כ על מה בעיקר נבנה הקשר?

ב) וגם עצם זו שכל החיים שלנו נבנה באופן שיש לכל א' מאיתנו כל מיני צרכים הן בגשמיות הן ברוחניות א"כ איך שייך לגשת אל ה' לשם הדיבור עמו ולשם הקשר עמו בליהרצון למילוי הבקשות שלנו? זה נראה כדבר ששייך רק לבעלי מדרגה ובעלי עבודה מאד...

תשובה:

א. כדאי לצטט מקור ולשון מדויק, בכדי שאוכל להשיב בבירור יותר.

עצם הקשר לקב"ה יש בו כמה פנים, ובכללות הן ע"י עצם הנפש, והן ע"י לבושיה, שהם שלושה, מחשבה, דיבור, ומעשה.

ומכיוון שהאדם נקרא מדבר, רוח ממללא, לכך כח הדיבור הוא עיקר גדול בהתקשרותו לזולתו בכלל ולקב"ה בפרט.

חלק הדיבור גופא מורכב מחלקים רבים, כהודיה, סיפור שבח, ובקשה. ובפרטות אמרו חז"ל, עשרה לשונות של תפלה.

בקשה מהקב"ה על כל פרט, היא נקודה עיקרית וחשובה ביותר, והיא קושרת את האדם לקב"ה לאורך כל היום כולו, על כל פרט ופרט, קטן וגדול, שהאדם מבקש לאורך היום את כל צרכיו באותה עת, הן ע"י דיבור בפה, והן ע"י דיבור במחשבה הנקרא בלשון הגמ' בברכות "מהרהר בלבו". וראוי שאם הושג הדבר להודות לקב"ה על כך מיד, וזוהי צורת חיים נכונה ופנימית הקושרת את האדם לבוראו מאוד.

ב. מי שמרגיל את נפשו כנ"ל לבקש ולהודות על כל פרט, מתוך מודעות שהתכלית אינה הבקשה וההודיה, אלא עצם הדיבור, ויתר על כן עצם הקשר, כאשר יתמיד בכך חודשים או שנים באופן פנימי, יפתח לו בס"ד הקשר הפנימי העצמי שלמעלה מהחסר וההשלמה, למעלה מהבקשות.

התקשרות לצדיקים

שאלה:

בהמהלך של ר' יצחק מאיר מורגנגנשטרן יש דגש מיוחדת על התקשרות לצדיקים, ושלא שייך שום קדימה בעבודת ה' בלי התקשרות לצדיקים בכל הבחינות. האם הרב ג"כ סובר כזה? ועוד הנ"ל דיבר הרבה על עבודות של צדיקים, ולפעמים אני מרגיש, מה התועלת בזה ללמוד כ"כ את דרכי הצדיקים? האם התועלת בזה משום שהאדם מקבל הארה מהתבוננות בעבודות הגדולות של הצדיקים אע"פ שהוא לא שייך אל מדרגות אלו? האם שייך שהאדם לא צריך לעבוד שום עבודה רק להתבונן בצדיקים ובמדרגתם ובעבודתם ואז ממילא הוא מקושר אליהם ואז הוא מגיע להכל? גם הנ"ל אומר כסדר ששייך להאדם להגיע לדרגת נבואה, לא רק כהארה בעלמא אלא עצם מדרגת הנבואה כל א' לפי מדרגתו, מה הכוונה בזה?

תשובה:

א. זה דרך ברסלב כנודע. וכידוע לך אינני שייך לחוג של ברסלב אלא שהנני עוסק בתורת ברסלב כחלק מתורת ה' הכוללת את כל חלקי התורה, כך קבלתי ממו"ר, הגר"י אדלשטיין שליט"א, שאמר לי שכך קבל מרבו הרב דסלר זצ"ל, ואמר לי להביט בספר מכתב מאליהו ולראות באילו ספרים השתמש. זו הדרך שאנכי קבלתי מרבתי.

ב. יש בכך כמה חלקי תועלת. ואזכיר מעט. א. התעוררות כללית לעשות רצון ה'. ב. כניסה נפשית לעולם פנימי. ג. לימוד דרכים בעבודת ה'. ד. דקויות, בבחינת גדולה שימושה יותר מלימודה.

ג. כל אדם נצרך לעבוד לפי כוחו, וח"ו להסתפק בהתבוננות.

ד. פנימיות הנבואה, דרך הנבואה, היא דרך של דבקות, ותולדתה ניב שפתים. כמ"ש בעל חובת התלמידים. ועיין ספר בטוב ירושלים דרכי ההשגה, שהרחיב לבאר דרך הנבואה. ועכשיו דרך הנבואה קיימת, אולם לא קיים ניב שפתים.

תיקון לכבידות

שאלה:

מהי התיקון לכבידות, בעיקר כבידות שהאדם מרגיש בנפש שמתפשט להגוף שגורם להאדם לנוח רק בכובד ולאט לאט, וכו'.

תשובה:

סוגיא זו נתבארה בהרחבה בדע את מידותך, יסוד העפר, עצלות, ועצבות. ובקצרה כמה נקודות מעשיות.

- להרגיל את הגוף לתנועה, כהליכה.
- להרגיל את הגוף להליכה מהירה לפעמים.

ג. להרגיל את הגוף לפעמים לקפוץ. וכן פעמים לעשות תנועות מהירות בידיים וכדו'. וכן לאכול אוכל קל. כל זה בחלקי הגוף. בחלקי הנפש נצרך בירור פנימי לסיבת הכבדות, כי פעמים שורשה עצלות, ופעמים שורשה עצבות.

לשאל שאלות באמצע שיעור

שאלה (מאנגלית):

אני תוהה לגבי שאלת שאלות בגמרא עיון שיעור. האם עדיף פשוט להקשיב בתשומת לב רבה ולנסות לספוג כל נקודה ואז בעת סקירה לראות מה אתה לא מבין ואז לשאול? או שעדיף לשאול שאלות באמצע השיעור. אתה מסתכן בהפרעה מהשאלה ואז אתה מאבד את ההתמקדות בשיעור. כמו כן, שיעור נע במהירות וצריך לספוג אותו מה שלא משאיר זמן באמת לעבד או להעריך נכון את הדעות השונות. בשיעור מתחילים שבו שיעור המגיד קורא ומסביר גמרא, רש"י ותוס' אני יכול לראות לשאול שאלות כי הרבי דומה לחברותא שיודע הרבה יותר. אבל, בשיעור ברמה גבוהה יותר שבה הרבי מצפה מבעלי הכישורים האלה, השיעור הוא כמו הרצאה תובענית יותר. ראיתי כשרב שמון שקופ נתן שיעור, כולם ציפו לזה והם דבקו בכל מילה שהוא אמר. אני חושב שהם חשבו שהוא כל כך מבריק, אין שאלות אם אתה מקשיב היטב. רב מאיר מזוז אמר על חכם ספרדי מסוים שהוא בעל מסביר כל כך גדול שלאף אחד לא היה צורך לשאול שאלות במהלך השיעור שלו. אני מבין שהתשובה היא שזה תלוי בתלמיד. אבל, אני עדיין תוהה מה יעיל יותר ומה חז"ל אומר על זה.

תשובה:

לצורך חיות של כלל שומעי השיעור, כדאי פעמים לשאול באמצע השיעור, ויוצר ריתחא דאורייתא, אווירת חיות. אולם לתועלת עצמית, כדאי להבין ברור ואח"כ לשאול. ופעמים אף לצורך עצמו נצרך ריתחא דאורייתא בשעת השיעור.

לימוד חכמות חיצוניות

שאלה:

שלום וברכה לכבוד הרב, רציתי לשאול,

א. מהו המבט הנכון עבור יהודי שעוסק בתחומי בריאות הנפש, ומבקש להרחיב את ידיעותיו על מנת לסייע בצורה הטובה ביותר למטופליו, וגם כחלק מהרצון שלו להעמיק ולהתרחב בתחום. מאז ומתמיד הרביתי בלימוד התחום. יש לי נטייה טבעית לזה, וראיתי בזה חלק חשוב בהתפתחות המקצועית שלי וביכולת שלי לתרום לאחרים. אני עושה מאמץ של ממש לשמור על הקו שהרב מנחה, ולכן אני כמעט ולא נחשף לרשת - שם נמצאים היום עיקרי מקורות הידע. הלימוד מתוך מקורות אחרים מורכב מפני שהספרות לא תמיד נגישה באופן מודפס. גם החיפוש אחריה קשה, במידה ולא עושים שימוש ברשת האינטרנט. כמובן, אף אחד לא רוצה להיכנס לחנות ספרים חילונית כדי לקנות ספר. היבט נוסף של המורכבות הוא תחושה שהלימוד אינו נכון ואינו ראוי לבני תורה. חשוב לי מאד לציין שבתקופה האחרונה, למרות שאני 'לא לומד', אני רואה פגיעה בטיב הטיפול שלי באחרים, ואפילו להיפך. ועדיין - מהי דרך הזהב בזה? עוד אציין שאני מרבה בלימוד תורת הרב בתחום הנפש. מטבעי אני מתמקד בתחום מסוים - כרגע אמונה וביטחון. אני מתקשה ליישם את הדברים בחדר הטיפול, אך עוד חזון למועד בע"ה ובלנ"ד.

ב. שאלה נוספת שנובעת מתוך הדברים: כיום יש השתלמויות רבות באמצעות תכנת הזום. יש אפשרות להתחבר לזום באמצעות הטלפון: מחייגים מספר טלפון, מתחברים - וכך ניתן לשמוע את הדברים. אני חושב שזה אפשרי בכל סוגי הטלפונים. זה בסדר?

תודה.

תשובה:

א. הצורה הפנימית היא, לימוד אך ורק בדברי רבותינו, וכך גם אנכי עושה. ובמקביל לכך עבודה עצמית פנימית, ועי"ז בס"ד מתחדד תורת הנפש הרבה מאוד. כל החכמה הנמצאת בחוץ שורשה באורייתא, אלא שנצרך עין פנימית לראות זאת. וככל שהאדם מזדכך יותר, זוכה לסייעתא דשמיא לדלות ממעמקי התוה"ק כל צרכו.

אולם אם האדם עדיין לא שם, ועוסק בחומר של חכמה חיצונית, אין לחפשם ברשת, אלא אם נצרך ספר מסוים ניתן לקבלו ע"י שילוח דואר. וכן לבקש מעמיתים מקבילים שידפיסו לו מה שנצרך עבורו. וכן בשיחה עם עמיתים יכול לברר ולדון, אולם בשום אופן לא להיחשף לחיפוש ברשת.

ב. בדיעבד אפשרי, אם אין אפשרות אחרת.